DESCRIPTIVE CATALOGUE OF MANUSCRIPTS

IN THE

GOVERNMENT MANUSCRIPTS LIBRARY

PREPARED UNDER THE SUPERVISION OF
THE MANUSCRIPTS DEPARTMENT OF
THE BHANDARKAR ORIENTAL
RESEARCH INSTITUTE,
POONA

Bhandarkar Oriental Research Institute

POONA

1940

Copies can be had direct from the

Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona 4 (India)

Price : Rs. 5 per copy, exclusive of postage.

Printed and published by Dr. R. N. Dandekar, M.A., Ph.D.

at the Bhandarkar Institute Press, Bhandarkar Oriental

Research Institute, Poona No. 4 (India)

Descriptive Catalogue of the Government Collections of Manuscripts

deposited at the

Bhandarkar Oriental Research Institute

COMPILED BY

PARASHURAM KRISHNA GODE, M.A.

CURATOR

BHANDARKAR ORIENTAL RESEARCH INSTITUTE

Volume XIII : Part 1

KĀVYA

Bhandarkar Oriental Research Institute

POONA

1940

CONTENTS

Kāvya

PREFACE

The lines on which the work of the Descriptive Catalogue of Manuscripts in the Government Manuscripts Library at the Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona, projected in several volumes, is being carried on, have already been explained by me in my preface to the Descriptive Catalogue of Nātaka Manuscripts (Vol. XIV) published in 1937 and also in the preface to the Descriptive Catalogue of Alaṁkāra, Saṁgīta and Nātya Manuscripts (Vol. XII) published in 1936. The present volume containing a description of the Kāvya Manuscripts in the Government Manuscripts Library is Part I of Section XIII, which comprises not only Kāvyas proper but also Caritas, Campūs etc. In view of this wide scope of the Section at least three more parts of the Descriptive Catalogue of this Section will have to be published. This catalogue has been prepared in accordance with the plan of the departmental work on the Descriptive Catalogue of the Govt. Mss sanctioned by the Executive Board of the Institute in 1935 and carried on by me since then with the help of two graduate assistants Mr. M. M. Patkar, B.A. and Mr. S. N. Savadi, B.A. With the help of these assistants I have been able to prepare the press-copies of nearly ten volumes pertaining to the following sections :—

Section	III	Vedāngas (Nirukta, Chandas etc.)
,,	IV	Kalpasūtras, Śulba sūtras etc.
,,	XIII	Kāvyas, Stotras, prose kāvyas etc.
,,	XV	Śilpa, Kośa and Miscellaneous Vijñāna.

The progress of the Descriptive Catalogue work made by me as outlined above does not include the progress made by other scholars to whom different sections were assigned by the Institute several years ago. A detailed report of the progress of the entire scheme of the Descriptive Catalogue of Govt. Mss. upto 31-3-1940 will be found in the Report of the Manuscript department of the

Institute for the year 1939-40. It is, therefore, unnecessary for me to record it in this preface, which is confined only to the progress of my work under the departmental scheme of Cataloguing indicated above. The last volume according to this arrangement was published in 1937 and the present volume is being published three years since then. This delay is due to want of funds, and unless the Government of Bombay sanctions a special grant to the Institute to print off the press-copies of no less than 25 volumes now ready for publication, the present rate of progress in the publication of these catalogues cannot be improved, though the Institute realizes full well the handicap under which scholars, desiring to use the manuscripts in the Govt. Mss. library, have been working since the year 1866 when the first collection of these manuscripts was made by Government.

In the preparation of this volume I have made use of numerous manuscript catalogues, descriptive or otherwise. In particular I am indebted to the *History of Sanskrit Literature* by Dr. A. B. Keith. I have also occasionally consulted the *History of Classical Sanskrit Literature* by Dr. M. Krishnamachariar, published in 1937.

During the last fifteen years my daily contact with the Mss. in the Govt. Mss. Library has led me to the investigation of numerous problems pertaining to the history and chronology of several authors of Sanskrit works. The results of this investigation are already before the world of scholars in the form of my papers contributed to several Oriental Journals, Commemoration Volumes and Proceedings of learned bodies. In April 1939 I published a *Bibliography* of my 166 research papers (from 1916 to 1939) in response to the requests of several research workers. I propose to bring out in 1941 a revised edition of this *Bibliography* which is expected to contain a record of about 200 papers of mine (from 1916 to 1941). A majority of the papers included in this *Bibliography* are based on Mss. in the Govt. Mss. library as also Mss. procured from outside libraries. I must, therefore, thank the Executive Board of the Institute for their kindness in entrusting to me the departmental work of the Descriptive Catalogue of Govt.

Mss. which led me to a close study of the Mss. and also for their appreciation of my use of these Mss for purposes of historical investigation.

In particular I have to thank Dr. V. S. Sukthankar, M.A., Ph.D. the former Secretary of the Institute and Superintendent of the Mss. Department, Dr. S K. Belvalkar, M.A., Ph.D., the present superintendent of the Mss. Department; Principal R. D. Karmarkar, M.A. the Superintendent of the Publication Department and Dr. R. N. Dandekar, M.A., Ph.D. the present Secretary of the Institute, who in their several capacities have encouraged me to expedite the work of the Descriptive Catalogue of Government Mss. I have also to thank my special cataloguing assistants Mr. M. M. Patkar, B.A. and S. N. Savadi, B.A., whose work in connection with the published and unpublished volumes on which they have been working for the last five years has been found to be entirely satisfactory. They have also helped me in meeting the needs of outside scholars with regard to copies of Manuscripts from the Govt. Mss. library and in sending information regarding the Mss. at the Institute for the use of the Editor of the *New Catalogus Catalogorum of Sanskrit and allied Works and Authors* undertaken by the University of Madras some years ago. Finally I have to thank the entire office staff of the Institute including Mr. Y. R. Junnarkar, B.A. the Assistant Curator and Mr. G. N. Shrigondekar, B.A., the Librarian of the Institute who have ever been prompt in attending to all routine office-work connected with the present Volume.

P. K. Gode.

REGULATIONS OF

THE MANUSCRIPTS DEPARTMENT

1. "The Government Manuscripts Library" formed and maintained by the Government of Bombay, and formerly deposited at the Deccan College, Poona, is now, subject to the general control of the Department of Education, Bombay, placed under the direct charge of the Bhandarkar Oriental Research Institute, Poona.

2. The Department is administered by a Superintendent appointed by the Executive Board of the B. O. R. Institute subject to the approval of Government.

3. The Manuscripts are available at the Institute, during working hours, for purposes of *bona fide* study.

4. The Manuscripts in the Library, if, in good condition, and subject to the requirements of Department, are lent out to *bona fide* scholars on their applying for them in writing to the Superintendent of the Department or to the Secretary of the Institute. Such scholars shall, however, execute a bond for the value of the manuscripts required, this value being fixed by the officers in charge of the Library.

5. In the case of scholars from outside India, all requisitions for loans of manuscripts shall be made to the Secretary of State for India in Council, through whom also the transactions in manuscripts shall take place. Such scholars shall execute the necessary bond with the Secretary of State for India in Council, at his discretion.

6. In the case of scholars in India, the execution of the bond shall be necessary before the manuscripts are lent out. When the applicant is not sufficiently known to the Superintendent of the Department, this latter officer shall have the power to call upon the applicant to produce a certificate as to his interest in the study of ***Sanskrit*** Literature, and of his being a fit person to be entrusted with Government manuscripts. Such a certificate shall have to be signed

by Orientalists of recognised position; or by Government officers of the Provincial or other highest service, not below the rank of a Deputy Collector or Extra Assistant Commissioner. The certificate should contain a reference to works or essays published by the applicant.

N. B.—In the case of scholars residing within the jurisdiction of a Native State, the certificate may be signed either by the Chief Sahib or the Divan or the administrator of the State.

7. All applications for manuscripts shall state the reasons for which the manuscripts are required and the period for which the loan is sought.

8. If any manuscripts belonging to this Library have been used in the publication of an edition, or in any other learned disquisition, the authors should present to the Manuscripts Library a copy of the work or works so published.

9. The number of manuscripts to be lent out at a time to a scholar, and the period of loan, is determined by the officer in charge of the Library. Usually, however, in the case of Indian scholars, not more than five manuscripts are allowed to remain with them at a time, and the period of loan shall not normally exceed six months.

10. Immediately on receipt of manuscripts, the scholars are requested to examine them carefully before signing and returning the receipt-form accompanying the manuscripts, as no complaints will be entertained thereafter.

11. When the manuscripts are returned to the Library they are duly examined, and if found in their original condition, the receipt formerly signed for them is returned and the bond cancelled. The liability of the borrowers ceases only after the return of this receipt.

12. If scholars find that, owing to the work on the manuscripts not being completed within the stipulated period, they cannot return the manuscripts when due, they shall, sufficiently in advance, apply in writing to that effect to the Superintendent of the Department, or to the Secretary of State for India in Council, as the case may be. The period of loan will be extended at discretion. In no case, however, shall any manuscripts be allowed to remain with a scholar longer than two years in India, and five years outside India.

13. The Manuscripts Department reserves to itself the right of refusing to lend out any manuscript to any scholar at any time, and in the case of manuscripts lent out, of demanding their return before the expiry of the stipulated period, if the manuscripts be required for library or other purposes

14. All postal charges shall be borne by the applicant.

15. The Department undertakes to procure on loan, for the members of the Institute, manuscripts from other lending Libraries.

A LIST OF
PRINTED CATALOGUES AND REPORTS
ABOUT MANUSCRIPTS

The following is the list of works (Catalogues, Reports, etc.) already published embodying the results of the search and preservation of Sanskrit and Prākrit manuscripts in the Bombay Circle from 1868 to 1915. All lists published up to 1884 have been incorporated in our consolidated Catalogue prepared by Mr. S. R. Bhandarkar, M.A., in 1888. The lists for the subsequent years are to be found embodied in the various Reports published thereafter. These Reports are of considerable value, inasmuch as they give in many cases the history of individual manuscripts, personal details of authors, their chronology, and such other items. All these works are therefore here put together in one place for ready reference.

Papers relating to the Collection and Preservation of the Reports of ancient Sanskrit Literature, edited by order of Government of India, Calcutta, 1878, by Mr. E. A. Gough. This is a useful work for the general history of the Search during the earlier period upto 1878 and contains, among other things, lists of manuscripts bought for Government during the years 1868-69, 1869-70, 1870-71, 1871-72, 1872-73 and 1874-75. All these lists, originally published at different times, were also included in our consolidated catalogue (to be mentioned below) published in 1888.

Report on the results of the Search for Sanskrit Manuscripts in Gujarat during 1871-72, by G. Bühler, Surat, 1872, 11 pages in folio.

Report on Sanskrit Manuscripts 1872-73, by G. Bühler, seven and séventeen pages. Bombay, 1874.

Report on Sanskrit Manuscripts 1874-75, by G. Bühler, 21 pages. Girgaum, 1875.

Detailed Report of a Search of Sanskrit Manuscripts made (in 1875-76), in Kashmir, Rajputana and Central India, by G. Bühler. Extra No. XXXIVA, Vol. XII of the Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, 1877, Bombay.

Lists of the Sanskrit Manuscripts purchased for Government during the years 1877-78, and 1869-78, and a list of the Manuscripts purchased from May to November 1881, by F. Kielhorn, Poona, 1881.

A Report on 122 Manuscripts, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1880, 37 pages in folio.

Report on the Search for Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1880-81, by F. Kielhorn, Bombay, 1881.

A Catalogue of the Sanskrit Manuscripts in the Library of the Deccan College (being lists of the two Viśrāmabāg collections). Part I prepared under the superintendence of F. Kielhorn ; Part II and Index prepared under the superintendence of R. G. Bhandarkar, 1884, 61 pages in folio.

A Report on the Search of Sanskrit Manuscripts during 1881-82, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1882.

A Report on the Search for Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1882-83, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1884.

A Report on the Search for Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1883-84, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1887.

A Report on the Search for Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1884-87, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1894.

A Report on the Search for Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1887-91, by R. G. Bhandarkar, Bombay, 1897.

A Consolidated Catalogue of the Collections of Manuscripts deposited in the Deccan College (from 1868-1884) with an Index, by S. R. Bhandarkar.

A Report on the Search for Sanskrit Manuscripts in the Bombay Presidency during 1891-1895, by A. V. Kathawate, Bombay, 1901.

Detailed Report of Operations in Sarch of Seanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, August 1882 to March 1883, by P. Peterson Extra No. XLI, Vol. XVI of the Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, 1883, Bombay.

A Second Report of Operations in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, April 1883 to March 1884, by P. Peterson. Extra No. XLIV, Vol. XVII of the Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, 1884, Bombay.

A Third Report of Operations in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, April 1884 to March 1886, by P. Peterson. Extra No. XLV of Vol. XVII of the Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, 1887, Bombay.

A Fourth Report of Operations in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, April 1886 to March 1892, by P. Peterson. Extra No. XLIXA of Vol. XVIII of the Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, 1894, Bombay.

A Fifth Report of Operations in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, April 1892 to March 1895, by P. Peterson, Bombay, 1896.

A Sixth Report of Operations in Search of Sanskrit Manuscripts in the Bombay Circle, April 1895 to March 1898, by P. Peterson. Bombay, 1899. This contains also a list of manuscripts purchased by Professor Peterson from 1898-99.

Lists of Manuscripts Collected for the Government Manuscripts Library by the Professors of Sanskrit at the Deccan and Elphinstone Colleges containing the following Collections :—

(i) 1895—1902, (ii) 1899—1915, (iii) 1902—1907, (iv) 1907—1915, (v) 1916—1918, (vi) 1919—1924 and (vii) 1866—68.

Descriptive Catalogue of Manuscripts

IN THE

Government Manuscripts Library

VOLUMES PUBLISHED

Vol. I, Part I—*Vedic Literature, Saṁhitās and Brāhmanas* pp. xlviii + 420; Size:— 9½ inches × 6 inches. 1916, Compiled by the Professors of Sanskrit, Deccan College, Poona Price Rs. 4

Vol. XVII. Part I—*Jaina Literature and Philosophy* (*Āgamika Literature*) pp. xxiv + 390; Size:— 9½ in. × 6 in. 1935. Compiled by Prof. H. R. Kapadia, M.A. Price Rs. 4.

" " Part II—(*Āgamika Literature* contd.) pp. xxvi + 363 + 24, Size:— 9½ in. × 6 in. 1936. Compiled by Prof. H. R. Kapadia, M.A., Price Rs. 4.

" " Part III—(*Āgamika Literature* contd.) pp. xxxv + 530, Size.— 9½ in. × 6 in. 1940. Compiled by Prof. H. R. Kapadia, M.A. Price Rs. 5.

Vol. XII—*Alaṁkāra, Saṁgīta and Nāṭya Mss.* pp. xx + 486 Size:— 9½ in. × 6 in. 1936. Compiled by P. K. Gode, M.A., Curator, B. O. R. Institute, Poona. Price Rs. 5.

Vol. XIV—*Nāṭaka Mss.* pp. (xviii + 302); Size:— 9½ in. × 6 in. 1937. Compiled by P. K. Gode, M.A., Curator, B. O. R. Institute, Poona. Price Rs. 4.

Vol. XIII, Part I—*Kāvya Mss.*— pp. (xxiv+490) Size.— 9½ in. × 6 in. 1940. Compiled by P. K. Gode, M.A. Curator, B. O. R. Institute Poona. Price Rs. 5.

Vol. II, Part I—*Grammar Mss* (*Vedic and Pāṇinīya*) pp. xvi ×. 348; Size.— 9½ in. × 6 in. 1938. Compiled by S. K. Belvalkar, M.A. Ph.D. Price Rs. 4.

Vol. XVI, Part I—*Vaidyaka Mss.*— pp. xxi + 418. Size.—9½ in. × 6 in. 1939. Compiled by H. D. Sharma, M.A., Ph.D. Price Rs. 4.

Other volumes in preparation.

For copies apply to:— The Secretary, B. O. R. Institute,
POONA 4, (INDIA).

SYSTEM OF TRANSLITERATION

अ a आ ā इ i ई ī उ u ऊ ū

ऋ ṛ ॠ ṝ ऌ ḷ ए e ऐ ai ओ o औ au

क् k ख् kh ग् g घ् gh ङ् ṅ

च् c छ् ch ज् j झ् jh ञ् ñ

ट् ṭ ठ् ṭh ड् ḍ ढ् ḍh ण् ṇ

त् t थ् th द् d ध् dh न् n

प् p फ् ph ब् b भ् bh म् m

य् y र् r ल् l व् v श् ś

ष् ṣ स् s ह् h

visarga ḥ, *anusvāra* ṁ.

KĀVYA MANUSCRIPTS

KĀVYA

अन्यापदेशशतक — Anyāpadeśaśataka

No 1 — $\frac{322.}{1892-95}$

Size.—11⅗ in. by 5⅕ in.

Extent.—10 leaves ; 11 lines to a page , 36 letters to a line.

Description.— Thick country paper , old in appearance , Devanāgarī characters , hand-writing, careless and illegible , corrections made with yellow pigment , words separated by veritical red lines above the last letter of the word.

Age.—Saṁvat 1822.

Author.—Madhusūdana.

Begins.— fol. 1[b]

श्रीकृष्णाय नमः॥
कालियाहि फणाली क्रमणकराली भवक्लघक्षाली ।
गोपाली करताली नर्त्तनशाली पुनातु वनमाली ॥ १ ॥
पद्मालयासादरदृक्चकोरी पेपीयमानाननचंद्रबिंबः ॥
विघ्नौघविध्वंसविधिं विधत्तां राधामयूरीम्बुदिरो मुकुंदः ॥ २ ॥
विद्वन्मनोविनोदाय सद्युक्तिपरिशीलितं ॥
अन्यापदेशशतकं करोति मधुसूदनः ॥ ३ ॥ etc.

Ends. - fol. 9[b]

लेभेयं शुभदा तपोभिरमलैः श्रीपद्मनाभात्सुतं
यद्दंशो मिथिलाखिलावनितलालंकारचूडामणिः ॥
तेनेयं मधुसूदनेन कविना विद्यावता निर्मित
श्लोकानां शतकं मुदे सुकृतिनामन्यापदेशाह्वयं ॥ १०९ ॥
निरवद्यमद्यशतमेतदतिप्रकटार्थवर्णपदसंवलितं ॥
हृजति कुलांबुजवनीरविणामधुसूदनेन कविना रचितं ॥ ११० ॥

इति मैथिलमधुसूदनकृतमन्यापदेशशतकं ॥

सं. १८२२ कार्तिक कृष्ण······सोमे लि. भट्टदेवदासेनेदं ॥

fol. 10^b

राजवल्लभग्रंथे—

प्रागास्थे निलकोणकेयममुखे खात शिवे कारयेत ।
वक्त्रे पश्चिमगे च वह्निखननं सौम्ये खनेन्नैर्ऋति ।
अष्टाविंशति कोष्टकान् परिलिखे कोष्टा सवारक्रमा-
च्छन्यंगारकयोश्च तत्र फणिना शारीरक नो लिखेत ॥ १ ॥
पूर्वे शिरो भाद्रपदत्रये च मार्गशिरो दक्षिणदिग्विभागे ।
शेष शिरो फाल्गुनपश्चिमायां ज्येष्टादि मासे त्रयमुत्तरस्यां ॥ २ ॥
खातविधिः ॥

On folio 1^a we have

२५० अन्यापदेशश्लोकसंख्या दोयसैपंचास ॥

पत्र १० रामदत्तस्येदं पुस्तकम् ॥

References.—(1) Mss.—Aufrecht's Catalogus Catalogorum.—i, 20^b, iii, 5^a.

Printed in Kāvyamalā 9.

अन्यापदेशशतक Anyāpadeśaśataka

No. 2 $\frac{74.}{1919\text{–}24.}$

Size.—$9\frac{4}{5}$ in. by 5 in.

Extent.— 6 leaves; 18 lines to a page; 42-44 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgari Characters; hand-writing small but clear and legible; borders ruled in double black lines; red pigment used for verse-numbers; yellow pigment used for corrections, additional verses in the margins on folios 3^b and 4^a; complete.

The Ms. was copied by one Gopāla Lāla in Nagpur.

Age.—Samvat 1837.

Author.—Madhusudana.

Begins.— fol. 1[b]

॥ ६० ॥ श्रीगणेशाय नमः ।
काली याहि फणाली क्रमणकराली भवन्नघक्षाली
गोपाली करताली नर्त्तनशाली पुनातु वनमाली ॥ १ ॥
etc. as in No. 1

Ends.—fol. 6[b]

लेभेयं शुभदातपोभिरमलैः श्रीपद्मनाभात्सुतं
etc. as in No. 1

इति मैथिलमधुसूदनकृतमन्यापदेशशतकम् ।
संवच्छैलाग्निनागेंद्वब्दे पौषशुक्लपक्षे रविणान्वितायां षष्ट्यां पुरोहित-गोपाललालेनालेखि नागपुरे ।

References.—See No. 1

अन्यापदेशशतक Anyāpadeśaśataka

No. 3 13. / 1872-73.

Size.—13½ in. by 5 in.

Extent.—5 leaves, 15 lines to a page; 56–58 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī Characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; text bounded on either side by triple red lines, edges ruled in double red lines; verse-numbers marked with red pigment and corrections made with yellow; left-hand edges of folios injured.

The name of the scribe is given as Muktisaubhāgya who copied the Ms. in the city called Bīlāda.

Age. - Saṁvat 1834.

Author.—Madhusūdana Maithila.

Begins.—fol. 1ª

॥ ए ६० ॥

काली याहि फणाली

etc. as in No. 1

Ends.—fol. 5ª

लेभेयं etc. up to मधुसूदनेन रचितं ११०

as in No. 1

followed by इति मैथिलमधुसूदनकृतमन्यापदेशशतकमिति ॥

श्रीमरुधरदेशे श्रीबिलाडाख्यनगरे संवत १८३४ वर्षे श्रावण शुदि ५ गुरौ पं श्रीमुक्तिसौभाग्येन लिखितमिदं पुस्तकं श्रेयसे सतां परिस्फुरतुतराम ॥ करकृतमपराधं क्षंतुमर्हंति संतः ॥ श्रीरस्तु ॥ शुभं भवतु ॥ ६ ॥

References.—See No. 1

अन्योक्ति Anyokti

No. 4 $\frac{9.}{1874\text{–}75.}$

Size.— $8\frac{4}{5}$ in. by 4 in.

Extent.— 9 leaves; 11 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī Characters; not very old in appearance; handwriting legible but not quite clear; left–hand corner of the last folio slightly torn; some stray verses found on the fly leaf.

Age.—The Ms does not appear to be old.

Author.—Not mentioned.

Subject.—An anthology.

Begins.—fol. 1ᵇ

श्रीगणेशाय नमः ॥

जलस्य । शैत्यं नाम गुणस्तवैव तदनुस्वाभाविकी स्वच्छता

किं ब्रूमः शुचितां व्रजंत्यशुचयस्त्वत्संगमात्कापरे ॥

किं चातःपरमस्तु ते स्तुतिपदं त्वं जीविन जीवनं
त्वं चेन्नीचपथे न गच्छसि पयः कस्त्वां निरोद्धुं क्षमः ॥ १ ॥ etc.

Ends.—fol. 9^b

श्रीपरिचयस्य ॥
अतिपरिचयादवज्ञा संततगमनादनादरो भवति ॥
मलये भिल्लपुरंध्री चंदनतरुमिंधनं च कुरुते ॥ १ ॥
इति अन्योक्तयः ॥ शुभं भवतु ॥ राम ॥

On fol. 1^a we get the following verses:—

॥ अजात धूः वि (scratched out) सुखं जीवति गोर्गली ॥
अधरे नवबीटिकानुरागो नयने कज्जलमुज्वलं दुकुल ॥
इदमाभरणं नितंबिनीनामितरद्भूषणमंगदूषणाय ॥ १ ॥
मनसः परमाणुतां वदंतः कथमद्यापि न तार्किकास्तृपंते ॥
कनकाचलकांतिजित्वरीणां वनितानां कथमत्र संन्निवेशः ॥ १ ॥
हंसो न भाति बलिभोजनवृंदमध्ये गोमायुमंडलगतो न विभाति सिंहः ॥
जात्या न भाति तुरगः खरयु(यू)थमध्ये विद्या न भाति पुरुषेषु निरक्षरेषु ॥१॥
आघ्राय सारस्वतसूत्रमेकं श्लोकद्वयं चापि रघोरधीत्य ॥
लज्जां परित्यज्य वणिक्समाजे पौराणिक(:)पीठमलंकरोति ॥ १ ॥
वीक्ष्यादर्शे जले वापि यो विदध्यात्प्रयत्नतः ॥
ऊर्द्धपुं(?)ड्रं महाभाग स याति परमां गतिं ॥ १ ॥
अथ अन्योक्ति

अन्योक्तिपरिच्छेद — Anyoktiparicchedа

No. 5 — **10. / 1874–75.**

Size.— 9 in. by 4 in.

Extent.— 44 leaves; 10–11 lines to a page; 32–35 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī Characters; old in appearance, handwriting clear and ligible and also appears to be uniform; red pigment used; occasional corrections in margins.

The Ms is said to belong to one Mahādva.

Age.—Saṁvat 1844.

Author.—Not mentioned.

Subject.—An anthology of verses collected from different sources.

Begins.—fol. 1[b]

श्रीगणेशाय नमः ॥
अथ स्वैरन्योक्ति ॥
तस्यैव द्युमणेरयं समुदयः श्रेयांस्त्विषामीशतु-
र्यस्मादन्यतमस्तमः करिघटा भेत्तुं न शक्तः कश्चित् ॥
उद्यंते समनाकुलष्यतपसः सिद्धिर्न साध्येपि च
स्वाध्याये खलु यज्ञसाधनविधौ कस्यास्ति शक्तिग्रहः ॥ १ ॥ etc.

Ends.—fol. 44[a]

अंभः कुंभसमुद्भवः किलपपावंभोनिधिं किं तत-
श्चित्रं नद्यधिकांबुपानिरतः सिंहाद्रजो विश्रुतः ॥
च्चित्रं तावदिहाश्मनां प्रतरणं तत्कुर्वतः सर्वतः
ख्यातं श्रीरघुनाथकस्य चरितं गेयं न कस्याग्रतः ॥ १० ॥

इत्यन्योक्तिपरिच्छेदः संपूर्णः ॥ श्रीहनूमते नमः । ॐ नमः श्रीरामाय ॥ ॥ संवत् १८४४ शाके १७९(?) प्रवर्तमाने प्लवंगनाम संवत्सरे मार्गशिर्षकृष्णप्रतिपदि भौमवासरे विश्वनाथात्मजमहादेवेन । लिखितोयं ग्रंथः ॥

॥छ॥ कष्टं जीवति गणिकारजकच्चिकित्सको व्यासः ॥
दिवसे मरणं परचित्ताह्य(नु?)रंजनावृत्तिः ॥ १ ॥

अमरुशतक **Amaruśataka**

No. 6 **323. / 1892-95.**

Size.— 10⅗ in. by 4 in.

Extent.— 14 leaves; 7 lines to a page; 36 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs; hand-writing, bold, clear, legible and uniform; borders ruled in two double black lines; portions marked with red pigment and corrections made with yellow pigment, complete.

The work is also called शृंगारशतक; vide colophon on fol. 14^a.

Age.— Saṁvat 1682.

Author.— Amaru—By irony, it is sometimes attributed to Śaṅkarācārya (Aufrecht. Cat. Cat. 1, 27).

Subject.—A number of stanzas describing the sentiment of love.

Begins.—fol. 1^b

ॐ नमः श्रीगणेशाय ॥

ज्याकृष्टिबद्धखटिकामुखपाणिपृष्ट-

प्रेंखन्नखांशुचयसंवलितोंबिकायाः ॥

त्वां पातु मंजरितपल्लवकर्णपूर-

लोभभ्रमद्भ्रमरविभ्रमभ्र[भृ]त्कटाक्षः ।

क्षिप्तो हस्तावलग्नः प्रसभमभिहतो न्याददानोंशुकांतं

गृह्णन् केशेष्वपास्तश्चरणनिपतितो नेक्षितः संभ्रमेण ॥

आलिंगन् योऽवधूतस्त्रिपुरयुवतिभिः साश्रुनेत्रोत्पलाभिः

कामी वार्द्रापराधः स दहतु दुरितं शांभवो वः शराग्निः ॥ १२ ॥ etc.

Ends.— fol. 14^a

कांते तल्पमुपागते विगलिता नीवी स्वयं बंधना-

द्वासो विश्लथ मेखला गुणधृतं किंचिन्नितंबे स्थितं ।

एतावत्सखि वेद्मि केवलमहं तस्यांगलग्ने पुन.

कोयं कास्मि रतं नु वा कथमपि स्वल्पापि मे न स्मृतिः ॥ १०० ॥

प्रासादे सा दिशि दिशि च सा पृष्टतः सा पुरः सा

पर्यंके सा पथि पथि च मा तद्वियोगातुरस्य ।

हंहो चेतः प्रकृतिरपरा नास्ति मे कापि सा सा

सा सा सा सा जगति सकले कोयमद्वैतवादः ॥ १०१ ॥

इति श्रीरसिकसार्वभौमश्रीमदमरुविरचितं शृंगारशतकं समाप्तं ॥ छ ॥

संवत् १६८२ वर्षे श्रावणवदि २ बुधे followed by

fol. 14^b ॥ युष्माकं सदसद्विचारविरहव्यापारव्यग्रात्मनां
गंगानैव विमुक्तिसाधनकरी वाराणसी तादृशी ।
अस्माकं तु पिनाकधन्विनि भवापस्मारधन्वंतरौ
भक्तिश्चेज्जलमेव देवतटिनी भूरेव वाराणसी ॥ १ ॥
शृंगारशतककाव्य ग्रंथ २२५ टका ४

References—(1) Aufrecht's Catalogus Catalogorum Part I, 27^b, II, 5^b, 187^b; III, 7^a

(2) Descriptive Catalogues:— 1 I. O. Cat VII. No 4002; 2 Mad. Des. Cat. Vol XX. Nos. 11917–19, 3 A S. B. Cat. Vol. VII. Nos. 5087–90. Vide also M. Seshagiri Sastri's Report, 1893–94, No. 2 p 47 for the allusion that Śankarācārya had entered the dead body of a king called Amaru. Probably this might be the reason why the work is also ascribed to Śankarācārya. The story, however, appears to be too fabulous to be believed.

(3) Printed Editions — Published in the Kāvyamalā. The work is also critically edited, with extracts from commentaries and an exhaustive discussion of the different recensions of the work, by R. Simon (Kiel 1893).

अमरुशतक Amaruśataka

No. 7 38 / 1871–72.

Size.— $10\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 17 leaves; 9 lines to a page, 25 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanagari characters; handwriting, bold, clear and legible; occasional marginal notes, yellow pigment used for corrections; complete
The work is here called अमृक.

Age.— Saṁvat 1860.

Author.— Amaru.

Begins.— fol. 1[b]

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगोपालो जयतु ॥

ज्याकृष्टिबद्ध etc. as in No. 6

Ends.—fol. 17[b]

अद्यारभ्य यदि प्रिये पुनरहं मानस्य चान्यस्य वा
गृण्हीयां विषरूपिणः शठमतेर्नामापि संक्षेपतः ॥
तत्तेनैव विना शशांकधवला स्पष्टा हहा सा निशा
एको वा दिवसः पयोदमलिनो पायान्मनप्रावृषः ॥ १५ ॥ [११५]
श्रीगोपालो जयतु ॥ श्रीअंबा प्रसन्नास्तु ॥ श्री ॥

इति श्रीअमृकमहा । कविशिरोमणिकृतअमृकनामाभिधानाख्यं काव्यं समाप्तम् ॥ संवत् ॥ १८ ॥ ६० प्रवर्त्तमाने क्रोधननाब्दे आषाढे मासे शुक्लपक्षे सप्तम्यायां पुण्यतिथौ भौमे वारे प्रथमप्रहरे समाप्तम ॥ स्वार्थे परोपकारार्थं च ॥ सर्वेषामक्षैय्यकल्याणमस्तु ॥ छ ॥

On fol. 1[a] we have

श्रीगणेशाय नमः ॥
श्रीमहाकवि अमर्षकृतकाव्यस्य प्रारंभः ॥

References:— See No. 6

अमरुशतक **Amaruśataka**

No. 8 $\frac{656}{1886\text{–}92}$,

Size.— 10⅕ in. by 4¾ in.

Extent.— 18 leaves ; 8 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Thick country paper ; not very old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing, very bold, clear and uniform ; borders and edges ruled in double and single red lines respectively ; some marginal notes added on fol. 1[b] ; complete.

Age.— Saṁvat 1861.

Author.— Amaru, heie ascribed to Śankaıācārya

Begins.— fol. 1[b]

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ज्याकृष्टिबद्ध etc. as in No. 6

Ends.—fol. 18[a]

प्रासादे सा etc. up to कोयमद्वैतवादः ॥ १०२ ॥
as in No. 6

followed by इति अमरशतकं श्रीशंकराचार्य्यविरचितं समाप्तम् ॥

and then again कांते तल्पमुपागते etc. upto स्वल्पापि मे न स्मृतिः ॥१॥
as in No. 6

On fol. 1[a] we have

पुस्तकं शंकरस्येदं देशस्तज्ञातिगौडमणवाल ॥

संवत १८६१ मास भाद्रपद कृष्णा ३॥ ॥ पत्राणि १८ ॥

References.— See No. 6.

अमरुशतक **Amaruśataka**

No. 9 — 454. / 1891–95

Size.— $8\frac{2}{5}$ in. by 4 in.

Extent.— 8 leaves ; 14 lines to a page ; 34 letters to a linc.

Description.— Country paper; slightly worn out; Devanāgarī characters; handwriting, clear and legible but not uniform; verse-numbers marked with red pigment; fol. 1 mended with a slip of paper; complete.

Age.— Does not appear to be very old.

Author.— Amaru, here ascribed to Śankarācārya.

Begins— fol. 1[b]

श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ ज्याकृष्टिबद्धetc. as in No. 6

Ends.— fol. 8b

> प्रियकृतपटस्तेयस्क्रीडाविडंबनविह्वलां
> किमपि करुणालापां नन्वीमुदीक्ष्य ससंभ्रमं ॥
> अपि विगलिते स्कंधावारे गते सुरताहवे
> त्रिभुवनमहाधन्वीस्थाने न्यवर्तत मन्मथः ॥ १०० ॥
> सालक्तकेन नवपल्लवकोमलेन
>   पादेन नूपुरवता मदलालसेन ॥
> यस्ताड्यते वनितया प्रणयापराधा-
>   त्सोंगीकृतो भगवता मकरध्वजेन ॥ १०१ ॥
> ॥ इति श्रीशंकराचार्यविरचितं अमरुकं समाप्तं ॥ ॥ छ ॥

References.— See No. 6.

अमरुशतक — Amaruśataka

No. 10 — $\frac{455.}{1891-95}$

Size.— 9 in. by $2\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 13 leaves ; 8 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; old and discoloured ; Devanāgarī characters ; hand-writing not quite clear and legible ; borders ruled in two double black lines ; fol. 13 moth-eaten at the edge and contents also damaged to a certain extent ; almost complete ; fol. no. 13 missing.

Age.— Appears to be old.

Author.— Amaru.

Begins.— fol. 1b

> श्रीमद्भवान्यै नमः ॥
> ज्याकृष्टिबद्ध etc. as in No. 6

Ends.— fol. 14b

> प्रासादे सा etc. up to कोयमद्वैतवादः ॥ १०१ ॥
> as in No. 6

followed by इत्यमरुकं काव्यं समाप्तं ॥

कांतायाधरपल्लवस्थमधुनि भृंगायते ज्ञप्तिका-
  हस्तौ पीनकुचच्छले नखपदं दातुं समुज्जृंभतः ।
तेन …क्षपुरे व्यलेखि ललना शृंगारवारांनिधेः
  काव्यं शर्मकरं सतां च सरलं चंडीभिधेनामरोः ॥ १ ॥

References.— See No. 6

अमरुशतक Amaruśataka

No. 11 $\frac{364.}{1887-91.}$

Size.— 10 in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 11 leaves ; 11 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing, clear, legible and uniform ; borders ruled in two double black lines and edges in double black lines ; complete ; occasional marginal notes ; corrections made with white pigment.

The Ms. contains text only with some occasional marginal notes. The colophon at the end, however, states that it contains a commentary by Caturbhujamiśra.

Age.— Appears to be old.

Author.— Amaru.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥
ज्याकृष्टिबद्ध etc. as in No. 6

Ends.—fol. 11^b

कांते तल्पमुपागते etc. up to कोयमद्वैतवादः १०५
as in No. 6

followed by काम्पिल्ये स्वर्धुनीतीरपुरतीरतरस्थिते ।
चतुर्भुजेन वसता भावचिंतामणिः कृतः १

अमरुककविना रचितं शृंगारशतं यथामति मयैतत् ।
व्याख्यातं भो रसिका अस्यां बुद्धिविवृद्धये भवतां २
अमरुकशतकस्येयं टीका संसोधयतां बुधैः
परोपकारकरणशुद्धांतःकरणाहिते ३
इति श्रीमिश्रचतुर्भुजकृता भावचिंतामणिनाम्नी अमरुशतक...समाप्ता ॥

References.— See No. 6

अमरुशतक — Amaruśataka

No. 12 — 322. / 1895-98.

Size.— 10 in. by. $4\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 9 leaves ; 13 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characteıs with पृष्ठमात्राs; old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled in triple black lines ; folios slightly stained ; complete.

Age.— Appears fairly old

Author.— Amaru

Begins.— fol. 1[b]

ॐ नमः श्रीविश्वनाथाय ॥
ज्याकृष्टिबद्ध etc. as in No. 6

Ends.— fol. 10[a]

चरणपतनं सांत्वालापो मनोहरचाटवं ।
कृशतरतनुर्गाढाश्लेषो हठात्परिचुंबनं
इति बहुकलोमानारंभस्तथापि विस्तहे
हृदयनिहितः कांतः कामं किमत्र करोम्यहं ॥
इति अम(रु)कपंडितविरचितं अमरकशतं समाप्तं ॥
श्री शुभं भवतु ॥

References.— See No. 6

अमरुशतक Amaruśataka
with with
टीका कामदा Commentary Kāmadā

No. 13 $\frac{458.}{1891\text{–}95.}$

Size.— 12½ in. by 5 in.

Extent.— 44 leaves ; 2 lines to a page ; 34 letters to a line. (text)
6 ,, ,, ,, ,, ; 44 ,, ,, ,, ,, (comm.)

Description.— Country paper ; well-preserved ; Devanāgarī characters ; text is written in bold hand-writing, while the commentary is written in small hand , text in the middle and the comm. above and below it ; folios numbered in both margins.

The Ms. breaks at the 68th stanza.

Age.— Does not appear to be very old.

Author (of the text.) — Amaru.

,, (,, ,, comm.)— Jnānānanda Kalādhara Ravicandra.

Subject.— The commentary is supposed to explain the text in a double sense viz. that of sensuous love and dispassionateness.

Begins (text).—fol. 2[b]

श्रीगणेशाय नमः ॥
ज्याकृष्टिबद्ध etc. as in No. 6

,, (com.) fol. 1[b]

श्रीगणेशाय नमः ॥
विद्या वितरति मुक्तिं भुक्तिमविद्या च तां भजिष्यामः ॥
या चरमाचरमा या शक्ति(ः) सा नः शिवं दिशतु ॥ १ ॥
तदुभयरसपरिपाटीपरिहतवाटीमिमां रम्यां ॥
कुरुतेऽमरुशतटीकां ज्ञानानंदकलाधरः ॥ २ ॥
यो(ऽ)सौ भाग्यवता विभक्तवालितज्ञानामृतानंद-
यों वात्स्यायनकामतंत्रविलसत्केलिक्रियाकौशलः ॥

ऽयाचक्षेऽत्र रसद्वयं कविकुलालंकारचूडामणिः
श्रीलक्ष्मीरविचन्द्र एष पिशुनां मात्सर्य्यतामुत्सृजन् ॥ ३ ॥
यदि स्यात्परमानन्दे कामानन्दे च वासना ॥
तदा संसेव्यतां धीराष्टीकेयं कामदा सदा ॥ ४ ॥
क्व चातिकर्क्कशः शांतः क्व चातिललितः शुचिः ॥
एकत्र वाक्ये व्याख्यातुस्तावहो कौशलकवेः ॥ ५ ॥
निर्विघ्नप्रारिप्सितशतकसमाप्तिकामो ग्रंथकृदिष्टदेवतां कीर्त्तयन्नाह ॥
ज्येति अंबिकायाः पार्वत्याः कटाक्षोऽपांगदर्शनं ॥
त्वां पातु रक्षतु अत्र संबोधनपदेऽप्यनुक्ते युष्मच्छब्देनापेक्ष्यते ॥ etc.

Ends (text).—fol. 42ª

मुग्धे मुग्धतयैव नेतुमखिलः कालः किमारभ्यते
मानं धत्स्व धृतिं वधान ऋजुतां दूरे कुरु प्रेयसि ।
सख्यैवं प्रतिबोधिता प्रतिवचस्तामाह भीतानना
नीचैः शंस हृदि स्थितो ननु समे प्राणेश्वरः श्रोष्यति ॥ ६७ ॥
पीतो यतः प्रकृतिकामपिपासितेन तस्या मयाधररसः प्रचुरः प्रियायाः ॥
तृष्णा ततः प्रभृति मे द्विगुणत्वमेति लावण्यमस्ति बहु तत्र किमत्र चित्रं ॥६८॥

Ends (com).—fol. 42ᵇ

तत्र अधररसे बहुलावण्यमस्ति यतः पीयते तन्नीरसं न भवतीति एतत्तु बहु लावण्यं सलिलमिति किं वा लवणस्य भावो लावण्यं तद्यत्रास्ति लवणरसे पीते तृष्णावृद्धिर्भवति किमत्र चित्रं शांतपक्षे तस्य गुरोः आसमंतात् अधररस-ओष्टपुटविभागात् यो रसः उपदेशरूपः मया पीतः अर्थात् श्रुतः ततः प्रभृति तृष्णा न अतः हेमे लक्ष्मित्वं याः गच्छ कथंभूता कामपिपासिते प्रिया तत्र उपदेशे लावण्यं द्विगुणत्वमेति अत्र संसारे बहुचित्रं किं अस्ति अपि तु किमपि न हीति भावः ६८ छ छ छ छ

References.— Aufrecht's Catalogus Catalagorum i, 28ª; ii, 5ᵇ, 187ᵇ; iii, 7ª.

The text with the comm. of Jnānānanda Kalādhara is described in the I. O. Cat. Pt. VII. Nos. 4003-5. See also R. Mitra's Notices, Vol. II, No. 557 and Vol. VII. No. 2393.

अमरुशतक
with
टीका श्रृंगारतरङ्गिणी

Amaruśataka
with
Commentary Sṛṅgārataraṅgiṇī

No. 14

320.
1884-87.

Size.— $6\frac{3}{5}$ in. by $11\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 62 leaves ; 27–28 lines to a page ; 16 letters to a line.

Description.— Country paper ; old but well preserved ; Devanāgarī characters ; hand-writing, clear, legible and uniform borders beautifully ruled on all sides ; complete.

The Ms. contains the following works:—

(1) अमरुशतक with टीका folios 1–62[a]

(2) चिमनीचरित्र ,, ,, 62[b]-71

the latter work comprises No. 357 of 1884-87

Age.— Saṁvat 1764

Author (of the text.)—Amaru.

,, (,, ,, comm.)— Sūryadāsa.

Begins (text).—fol. 1[a]

ज्याकृष्टिबद्ध etc. as in No. 6

,, (com) fol. 1[a]

॥ छ० ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः

अमरुकृतपद्यशतं । रसपूर्णं किंचिदाकलय्यासौ ।

सूर्यदासस्तनुते । श्रृंगारतरंगिणीं टीकां ॥ १ ॥

टीकांतरं सद्गुणमस्ति तस्य । कोर्थोनया नेति विचारणीयं ।

विलासिनो मंडिनमंडितस्य । भूषांतरं किं न विशेषहेतुः ॥ २ ॥

कर्त्तव्यविघ्नविघातकरमिष्टदेवताशंसनरूपं मंगलं शिष्याशिक्षार्थमादौ निबध्नाति ॥ etc.

Ends (text).— fol. 61[b]

प्रासादे सा etc. up to कोयमद्वैतवादः ॥ १०१

as in No. 6.

Ends—(com) fol, 61

कोपि वियोगी स्वगतं विचारयति भो चेतःतद्वियोगातुरस्य तस्यायोऽयं वियोगस्तेनातुरस्य चैकाप्यपरा प्रकृतिर्नास्ति अस्ति च किं तदाह प्रासादे सा धवलगृहे सा पथि २ मार्गे २ सा दिशि दिशि सर्वासु दिक्षु सा पृष्टतः पृष्ट-भागे सा पुरोऽग्रे सा पर्यंके उत्संगे सा तस्मादाश्चर्यं सकले जगति सा सेत्य-द्वैतवाद' किं अद्वैतवादस्तु एकमेवाद्वितीयं ब्रह्मेत्यस्ति अयं अपूर्वकः इत्यर्थ पूर्वार्द्धेन यावंत एव सा सा शब्दाः प्रयुक्ताः तावंत एवोत्तरार्द्धेनूदिता विशेषो-ऽलंकारः तथा च काव्यप्रकाशे एकमपि यदेकेनैव स्वभावेन युगपदेनेकत्र वर्त्तते अद्वितीयो वि षः यथा सावसइतु ऊहि अ ए सच्चिव अत्थीसु सा अस-वर्णेसु अस्तारिताण सुंदर'''कार्स कस्य पात्राणा १ नायिका स्वीया प्रौढा नायकोध्र (?) कूलःअवासात्मको विप्रलंभशृंगारः ॥ १०१ ॥

followed by यावद्भूधरभूमिभानुविधवो यावत्कृत' वैष्टपां

यावत्पूजितरामनामविमलं तावत्क्षितौ नंदतु
टीकेयं विमला विचार्य रचिता सौजन्यरत्नाकरः
श्रीसूर्येण तदीयशुभ्रयशसा ख्यातिं च यातु ध्रुवं ॥ १ ॥
गच्छतः स्खलनं क्वापि भवेदेव प्रमादतः
हसंति दुर्ज्जनाःस्तत्र समादधाति सज्जनाः ॥ २ ॥

इति श्रीअमरुशतटीका श्रृंगारतरंगिणी संपूर्ण ॥ लिखिता अज-मेरमध्ये आत्मार्थे ॥ संवत् १७६४ वर्षे चैत्रवदि तृतीया भृगुवासरे.

Then follow some stray stanzas.

This is the only Ms. recorded by Aufrecht.

अमरुशतक	Amaruśataka
with	with
टीका रसिकसञ्जीवनी	Commentary Rasikasañjīvanī
No. 15	459. / 1892-95.

Size.— 15 in. by 7 in.

Extent.— 26 leaves ; 17 lines to a page ; 52-54 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī

characters ; closely written , handwriting small, clear and legible but not uniform , verses marked with red pigment and corrections made with yellow ; complete

The following endorsement is to be seen on fol. 1[a] —
अथामरुकक्रत शृंगारशतकं सटीकं प्रारभ्यते ।। इदं पुस्तक पंडितदुर्गाप्रसाद शर्मण ।। तत्पत्रसंख्या ।। २६ ।। शुभम्

Age.— Appears to be old.

Author (of the text).— Amaru.

,, (,, ,, comm)— Arjuna Varmadeva, son of Dharma Varma belonging to the Bhoja family. Cf the following lines from the A. S B. Ms. No. 5091 :—

क्षिप्ताशुभः शुभदधर्म्मनरेन्द्रसूनु-
र्वीरव्रजां जगति भोजकुलप्रदीप etc.

Begins.— (text) fol. 1[b]

ॐ ज्याकृष्टबद्ध etc.

as in No. 6

,, — (com.) fol. 1[b]

ॐ श्रीगणेशाय नमः श्रीगुरवे नम. ॐ नमः सरस्वत्यै ।।
ॐ देवी रतिर्विजयति मृगनाभिचित्रपत्रावलीपृथुपयोधरसीम्नि यस्याः
भाति त्रिलोकविजयोपनतस्वकान्तप्रक्रान्तसाधकनिशाण न कालिकेन ।।
भ्रूलास्योत्सविति सविभ्रममतिर्मूर्च्छन्नितंबनस्तना
संकीर्णे वयसि स्मितार्द्रभणितिस्सा पार्वती पातु वः
यस्या·कर्णतटं दृशावगमतां तूर्णं तदन्तःपथे
गत्वा द्रष्टुमिवेश्वरं हृदि कृताधिष्टा(नमा)कुण्डिने
अमरुकवित्वडमरुकनोदनविनिह्नता
न संचरति शृंगारभणितिर्यन्यानां कर्णयुगलेषु ।।
आपद्यन्तं विकारं कथमपि कुमुदानीव कार्कश्यदीप्य-
त्सूर्यारिष्टप्रबंधव्यसननिपतितान्युत्तमानां मनांसि
आविर्भावं भजन्ते यदि न बुधगुरे(मन्मथप्रौढिकाराः
क्रीडायाम्नः कलानाममरुकसुकवेः केप्यमी श्लोकपादाः
क्षिप्ताशुभः सुभटवर्मनरेन्द्रसूनुर्वीरव्रती जगति भो ज्वलनप्रदीपः
प्रज्ञानवानमरुकस्य कवेः प्रसारः श्लोकाशतं विवृणतेर्जुनवर्मदेवः ।।

अव्युत्पत्तिमतामत्र प्रबोधाय सचेतसाम्
काव्याभिनेयोलङ्कारलक्षणं लिख्यते मनाक् ॥
तत्रायमादिमभ्याशंसनश्लोकः ॥ ॐ ज्याकृष्टetc., the first verse of the text and then सर्वमंगलायाः कटाक्षः त्वां पातु रक्षतु किं विशिष्टः ज्याकृष्टेत्यादि बाणासनगुणकर्षणेन रचितो यः etc.

Ends.— (text) fol. 26[b]

प्रासादेetc. up to कोयमद्वैतवादः as in No. 6

,, — (com.) fol. 26[b]

कश्चिद्वियोगी स्वगत वितर्कयति तद्विरहातुरस्य ममान्याप्रकृतिर्नास्ति प्रासादाधिष्टानमेवातोस्मादहो आश्चर्यं सासेति कोयं जगति अद्वैतवादः आत्मनोप्यलिखितत्वेन स्यास्तादात्म्यम् विशेषोलकरः यत्रैकमने कस्मिन्नारे-वस्तुविद्यमानतया युगपदभिधीयते सौ वाच्यो विशेष इति ॥ यथा ॥ हृदये चक्षुषि वा चित्तवासावभिनवयौवना वसति वयमत्र निरवकाशा विरमकृत-पादपतनेन ॥ पूर्वार्धेन यावंत एव सा शब्दाः प्रयुक्ताः तावंत एवोत्तरार्धे नातृदिता' शिखरिणी छंदः ॥ १०२ ॥ सम्पूर्णेयं ॥ **रसिकसञ्जीवनी** नाम **शृंगारशतकटीका** ॥ कृतिरियं महाराजाधिराजवरिचूडामणि **श्रीमदर्जुन-वर्मदेवस्य** ॥

References.— 1 Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum 1, 28[a], ii, 187[b]; iii, 7[a]

For described Mss. Cf. 1 Bikaner Cat. 1880, p 243; 2 A. S. B. Cat. Vol. VII Nos. 5090-91.

Both the text and the commentary have been published in the Kāvyamālā.

अमरुशतक
with
टीका रसिकसञ्जीवनी

Amaruśataka
with
Commentary Rasikasañjivanī

No. 16

324.
189?–95.

Size:— 11⅝ in. by 4 in.

Extent.— 78 leaves ; 9 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper, old in appearance ; Devanāgari characters with पृष्ठमात्रा s ; handwriting, clear and legible but not uniform ; borders ruled in double black lines ; portion on some folios not quite legible due to diffussion of ink ; yellow pigment used to wipe out an endorsement on fol. 1[a] ; folios 3 and 9, missing, almost complete.

Age.— Saṁvat 1665.

Author (of the text).— Āmaru.

„ („ „ comm.)— Arjuna Varmadeva.

Begins.— (text) fol. 2[a]

ज्याकृष्टिबद्ध etc. as in No. 6

„ (comm) fol. 1[b]

॥ श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥

देवी रतिर्विजयते etc. as in No. 15

Ends.— (text) fol. 80[b]

प्रासादे सा etc. up to कोयमद्वैतवादः ॥ १०१ ॥ as in No. 6

„ (comm) fol. 80[b]

कश्चिद्वियोगी etc. up to एवोत्तरार्द्धेऽनूदिताः ॥ छ ॥ as in No. 15,

followed by समाप्तेयं रासकसंजी(वि)नि टीकाकृतिर्महाराधिराजवीरचूडामणिश्रीमदर्जुनवर्म्मदेवस्य ॥ छ ॥ श्रीविठ्ठलेशः शरणं मम ॥ छ ॥ श्री ॥ संवत १६६५ वर्षे माघ वदि ७ भौमे इदं पुस्तकमिदमलेखि ॥ छ ॥ श्री ॥ ॥ श्रीकृष्णा शरणं मम ॥ ॥ नृसिंहेन लिखितं इदं पुस्तकं ॥

References.— See No. 15

अमरुशतक Amaruśataka
with with
रसिकसञ्जीवनी Rasikasañjīvanī

No. 17 490. / 1887–91.

Size.— 12¼ in. by 4¾ in

Extent.— 46 leaves, 14 lines to a page, 42 letters to a line

Description.— Country paper, old in appearance, Devanagarī characters, handwriting clear, legible and uniform; red pigment used, complete.

Age.— appears to be old.

Author (of the text) — Amaru.

,, (,, ,, comm.)— Arjuna Varmadeva.

Begins.— (text) fol. 1b

ज्याकृष्टिबद्ध etc. as in No. 6

,, (comm) fol. 1b

श्रीगणेशाय नमः ॥

देवी रतिर्विजयते etc. as in No. 15

Ends.— (text) fol. 46a

प्रासादे सा etc. up to **कोयमद्वैतवादः ॥ १०६ ॥**
as in No. 6

,, (comm) fol. 46a

कश्चिद्वियोगी etc. up to **तावत एवोत्तरार्द्धे नोदिताः ॥ १०६ ॥**
as in No. 15

followed by **छ शिखरिणी छंद' समाप्तेयं शृंगारशतकस्य रसिक-संजीविनीकृतिरियं महाकवेः श्रीअमरस्य अक्षरमात्रपदस्वरहीनं व्यंजन-संधिविवर्जितरेफं साधुभिरेव ममक्षमनीयं को हि न सम्मुज्झति शास्त्रसमुद्रे १ यादृशं पुस्तकं** etc. ... ... **खलु लेखकस्य**

कवित्वे रंगेत्र वीरत्रय शेखरस्य धत्ते न टिकानु-

नितांतमंतर्विद्वन्मुखानांमुदमद्वितीयं ॥ १ ॥

महाकवीनामसुहृत् नृपाणां काव्येषु गेयेषु चिरं यदस्ति ।
तद्वीरचूडामणिरर्थजातं तदेव गूढं सुलभी करोति ॥ २ ॥
इति टीकाकारस्य श्लोकद्वयं शुभं भवतु छ छ

References.— See No. 15

अमरुशतक with रसिकसञ्जीवनी — Amaruśataka with Rasikasañjīvanī

No. 18 — 367. 1887-91.

Size.— $11\frac{3}{5}$ in. by $4\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 33 leaves, 16 lines to a page, 45 letters to a line.

Description.— Country paper, old in appearance; Devanāgarī characters, handwriting clear and legible; borders and edges ruled in black lines, fol. 7 slightly torn; folios 4-6 missing

The Ms. breaks at the 100th stanza.

Age.— Appears to be old.

Author (of the text).— Amaru.

„ („ „ comm.)— Arjuna Varmadeva.

Begins.—(text)fol. 1^b

ज्याकृष्टिबद्ध etc. as in No. 6

„ (comm) fol. 1^b

॥ ऎ० ॥ श्रीमत्सर्वज्ञाय नमः ॥
देवी रतिर्विजयते etc. as in No. 15

Ends.— (text) fol. 36^b

चक्षुः प्रीति etc. up to निर्वृतिं संतनोति ॥ ९९ ॥
as in No. 6

Ends—(comm) fol. 36[b]

साभिलाष प्रियाश्लेषसंगमप्राप्तिस्तावद्दूरत एवास्तु । कस्तादृश सुकृतराशिर्यस्यैवं संपद्यते । तन्मंदिरोपांतरथ्य । भ्रमणमपि अनिर्वचनीयं ।

followed by (text) कांते तल्पमुपागते विगलिता नीवी स्वयं बंधनाद्वासो विश्लथमेखला

References.— See No. 15

अमरुशतकटीका Amaruśatakaṭīkā
called called
रसिकसञ्जीवनी Rasikasañjīvanī

No 19 169. / 1875-76.

Size.— $9\frac{9}{10}$ in by $3\frac{9}{10}$ in.

Extent.— 112 leaves, 8 lines to a page ; 33 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance, handwriting clear, legible and uniform, borders ruled in double black lines, some folios very brittle and discoloured ; complete.

Age.— Appears to be fairly old.

Author.— Arjunavarmadeva.

Begins.—fol. 1[b]

श्रीमद्दत्तरायाश्वातमसतरणये नमः ॥
देवीरतिर्विजयते भ्रू मृगनाभिचित्र
पत्रावल्ली पृथु पयोधरसीम्नि यस्याः ॥
भाति त्रिलोकविजयोपनतस्वकान्त-
प्रक्रान्तसायकनिशाणजकालिकेव ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 112[b]

यत्रैकमनेकस्मिन्नाधारे वस्तु विद्यमानतया ।
युगपदृद्विधीयते(ऽ)सावन्यत्र स्याद्विशेष इति ॥

यथा ॥

हृदये चक्षुषि वाचि तव सैवावाऽभिनवयौवनाय सति । पूर्वार्धे यावंत्त एव सा शब्दाप्रयुक्तांस्तावन्न एवोत्तरार्द्धेऽनूदिताः ॥ ॥ ॥ समाप्तोयं रसिकसंजीविनीटीका कृतिर्महाराजाधिराजवरचूडामणिश्रीमदर्ज्जुनवर्म्मदेवस्य ॥ शुभमस्तु followed by पंचनदी नारायणस्येदं पुस्तकम

References.-- See No. 15

अमरुशतक
with
टीका भावचिन्तामणि

Amaruśataka
with
Commentary Bhavacintāmaṇi

No. 20

321.
1884-87.

Size — 13¼ in by 5¾ in

Extent. — 42 leaves ; 12 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper, old in appearance ; Devanagari characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders and edges of folios 1-11 and 37-42 ruled in red lines ; edges of first two folios slightly injured ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author (of the text).— Amaru.

,, (,, ,, comm.)— Caturbhuja Miśra.

Begins.— (text) fol. 1b

ज्याकृष्टिबद्ध etc. as in No. 6

,, (comm) fol. 1b

॥ ६० ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

एकं चुंबति योपयोधररसं गृह्णाति संश्लिष्यति
प्रायोन्यामपरां प्रसादयति यः संप्रेक्ष्यते यं मुहुः ॥
कस्याश्चिच्च कुचग्रहं प्रकुरुते संसेवते योनिशं
शृंगारंत्विति तं नमामि सततं गोपालबालं हरिं ॥ १

इह ग्रंथारंभे विघ्नविघाताय शिष्टाचारपरिप्राप्तं मंगलमाचरति ॥ ज्याकृष्टि etc.]

Ends.— (text) fol. 42ᵃ

प्रासादे सा etc. up to कोयमद्वैतवाद ॥ १०७ ॥
as in No. 6.

„ (comm) fol. 42ᵃ

अयं कोऽद्वैतभावः । कथं जात इति भावः । समयोगस्यासंभवात् । प्रमदावियुक्तः । कश्चित्प्रीत्या तन्मयं जगत्पश्यन्नेव माहेति भावः । वियोगी वाथ योगी वा अद्वैतापत्तिमिच्छतीत्युक्तेर्विरहेऽद्वैतावभासो भवत्येव । अत्र सकलवाक्यस्य सेति कारकेन व्याधत्वात्कारकदीपकोलंकारः ।

कांपिल्ये स्वर्धुनीनीरपूरतीरनरस्थिते ।
चतुर्भुजेन वसता भावचिंतामणिः कृतः ॥

अमरुककविना रचितं । शृंगा

References— 1 Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 28ᵃ ; ii, 5ᵇ; iii, 7ᵃ.

अमरुशतक
with
टीका भावचिन्तामणि

Amaruśataka
with
Commentary Bhāvacintāmaṇi

No. 21 — 365 / 1887-91

Size.— 11¾ in. by 4⅔ in.

Extent.— 52 leaves ; 11 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear and uniform but not quite legible ; ink, on one part of almost all the folios, diffused ; subject-headings marked with red pigment ; borders ruled in black ink ; marks of water are to be seen on the folios ; edges of the first two and the last two folios slightly damaged.

Age.—Saṁvat 1726.

Author (of the text).— Amaru.

„ („ „ comm)— Caturbhuja.

Begins.— (text) fol 1[b]

ज्याकृष्टिबद्ध etc. as in No. 6

„ (comm) fol. 1[b]

॥ श्रीकृष्णाय नमः ।

एकां चुंबति etc. as in No. 20

Ends.— (text) fol. 51[b]

प्रासादे सा etc. up to कोयमद्वैतवाद· ॥ १०७ ॥
as in No. 6

„ (comm) fol. 51[b]

अयं कोऽद्वैतवादः etc. up to चतुर्भुजेन वसता भावचिन्तामणि कृतः ॥ १ ॥ as in No. 20

followed by अमरुककविना रचितं शृंगारशतं यथामति मयैतत् ।
व्याख्यातं भो रसिका आस्वांबुविवृद्धये भवतां ॥ २ ॥
अमरुकशतकस्येयं टीका संशोध्यतां बुधैः ॥
परोपकारकरण शुद्धांतःकरणाहिते ॥ ३ ॥

इति श्रीमिश्रचतुर्भुजकृता भावचिंतामणिनाम्नी अमरुशतकटीका समाप्ता ॥ ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

सर्वं कर्मकृतं विद्वान् विद्न्वैराग्यभाग्भवेत् ॥
निर्विकल्पः सदा तिष्टेत्तत्वचिंतापरो भवेत् ॥ १ ॥

सुखमस्तु सकलजगतां ॥ परमात्मने नमः ॥ श्रीहरिः ॥ श्रीः ॥ इह पोथिका पत्रः ५२ अंके पत्र बावन छेः इह पोथी जोधराज गोदी काकी पढि वाकी छै ॥ सं १७२६ सावण सु ७ इह पोथी जोधराजनै कृपाकरि अरमिश्रजी श्रीहरिनाभजी लिषिदीन्ही छै ॥ सुः सांगानेरि ॥

सर्वजीव सुषी होइ ॥ आशीर्वादः ॥ श्रीः ॥

References.— See No. 20

अमरुशतक
with
टीका बालबोधिनी

Amaruśataka
with
Commentary Bālabodhinī

No. 22

271.
1884-86.

Size.— $10\frac{2}{5}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 34 leaves , 12 lines to a page , 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; white in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing, clear, legible and uniform ; red pigment used for marking the portion while yellow pigment for corrections ; complete.

The commentary was composed in Saṁvat 1840.

Age.— Does not appear to be very old.

Author.— Nandalāla.

Begins (text).—fol. 1ª

ज्याकृष्टिबद्ध etc. as in No. 6

,, (com) fol. 1ᵇ

श्रीगणेशाय नमः॥ ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥
श्रीकृष्णचरणाम्भोजं भक्तभ्रमरसेवितं ।
स्वानंदमकरंदाढ्यं भजेभीष्टार्थ सिद्धये ॥ १ ॥
अमरूकृतपद्यानां शृंगाररसशालिनाम् ।
जशरूपकृते टीका नन्दुनेयं विरच्यते ॥ २ ॥

चिकीर्षि(त)पद्यशतविघ्नविघाताय कृतमाशीरूपं मंगलं शिष्यशिक्षार्थमादौ निबध्नाति । अंबिकायाः जगन्मातुः कटाक्षः त्वां पातु । किं विशिष्टः ज्याकृष्टीत्यादि । ज्यायाः मौर्व्या आकृष्टिराकर्षणं तत्र बद्धो रचितः etc.

Ends (text).—fol. 33ᵇ

प्रासादे सा etc. up to कोयमद्वैतवादः॥ १०१ as in No. 6.

Ends (com).—fol. 33ᵇ

पर्यंके उत्संगे खट्वायां वासा किं च सकले जगति सा साह इत्ययमद्वैतवादः कः । अद्वैतवादस्तु एकमेवाद्वितीयं ब्रह्मेत्येवं रूपः । अयं त्वपूर्वको

द्वैतवाद इत्यर्थः । अत्र पूर्वार्द्धे यावन्तस्तच्छब्दाः प्रयुक्तास्तत्परामर्षार्थे तावन्त एवोत्तरार्द्धे कथिताः । अत्र नायिका स्वीया प्रौढा नायकोऽनुकूलः प्रवासात्मको विप्रलंभः शृंगारो रसः । मंदाक्रांता छंदः । इय सैकशतश्लोकीशृंगारदीपिका नाम अमरूकविना कृत्वा कोमटिभूपालाय समर्पिता । यद्यपि पुस्तकान्तरे क्वचिच्छ्लोकानामन्यथा न्यूनाधिभावो दृश्यते । तथाप्यत्र संप्रदायानुरोधादेते व्याख्याताः ॥ १०१ ॥ छ ॥

नाम्नी यस्य यशो रूपो यशः करण इत्यमू ।
यथार्थे प्रथिते लोके टीकेयं तत्कृते कृता ॥ १ ॥
श्रीमन्नाहटवंशाब्धौद्विजराज इवामलः ।
राजते जशरूपाख्यो नाहटो भूरिभाग्यभृत् ॥ २ ॥
सन्त्येके गुणिनोऽत्र तेषु विरला लोकागुणग्राहिणो-
लभ्यास्तेषु परोपकारनिरता नूनं जनाः पंचषाः ।
द्वित्रास्तेष्वनहंकृताः क्षितितले भूयिष्ठविस्तारके
किं वा स्युर्जशरूप एव हि मन्यंत्वीदृग्विधो दृक्पथे ॥ ३ ॥
व्यासवंशाब्धिसंभूतो नंदलालाभिधानवान्
श्रीविक्रमपुरे टीकां कृतवान्बालबोधिनीं ॥ ४ ॥
श्रीमच्छ्रीगजसिंहाख्ये शासति क्षितिमंडलं ।
खवेदवसुभूवर्षे टीकेयं फाल्गुने कृता ॥ ५ ॥
॥ इति श्रीअमरूशतकटीका समाप्ता ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥

This is the only Ms. of this commentary recorded by Aufrecht in his Catalogus Catalogorum.

अमरुशतक	Amaruśataka
with	with
टीका विदग्धचूडामणि	Commentary Vidagdhacūḍāmaṇi
No. 23	270. / 1884-86

Size.— 11⅗ in. by 4⅘ in.

Extent.— 28 leaves ; 10 lines to a page ; 38 letters to a line

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing, clear, legible and uniform; borders ruled in black lines; fol. 1 missing; white chalk occasionally used for corrections.

For the name of the commentary and its author cf. the post colophon of Ms. No. 24 below

Age.— Saṁvat 1665.

Author (of the text.)—Amaru.

,, (,, ,, comm.)— Rudramadevakumāra.

Begins.—fol. 2^b

(text) आलोलामलकावलीं तां विभ्रच्चलत्कुंडलं
किंचिन्मृष्टविशेषकं तनुतरैः स्वेदांभसः शीकरैः
तन्मायत्सुरतांततांतनयनं वक्त्रं रतिव्यत्यये
तत्त्वां पातु चिराय किं हरिहरस्कंदादिभिर्दैवतैः ॥ ३ ॥

, com.) fol. 2^a

......त्कालकृतापराधः कामीव । यथा कश्चिदार्द्रीपराधः कामी युवतिर्नारीभिः हस्तावलग्नः स न क्षिप्यते तथा वथा बलात्कारेण वस्त्रांचलं गृह्णंस्ताड्यते तथा केशेषु लग्नान्निरस्यते etc.

Ends (text).— fol. 29^a

चक्षुः प्रीतिप्रसक्ते मनसि परिचये चिंत्यमानास्युपाय-
श्चाये रागे गुरुत्वं प्रविकसति । तरां गोचरे दूतिकायाः ।
आस्तां दूरेण तावत्सरसदयितालिंगनानांदलाभ-
स्तद्गेहोपांतरथ्याभ्रमणमपि परां निर्वृतिं संदधाति ॥ ११३ ॥

,, (comm).— fol. 29^a

कोपि सानुरागो नायको ब्रवीति । स तु कांताश्लेषसंतोषप्राप्तिस्तावद्दूरे तिष्ठतु किं तु त सा भवनसमीपमार्गपरिभ्रमणमपि परमं सुखमुत्पादयति यतोनुयानुरागनिर्मले मनसि तथा परिचये क्रियमाणोपाये कं सति केनोपायेन एतया सह परिचयो भवतिमुपायं करोमि पश्चात्परिचयादनंतरं संयोगे विषये दूतिकायागोचरे गुरुत्वं समुल्लसति चातुर्यमतिशयेन स्फुरति ॥ ॥ इति अमरकृतसमाप्तं ॥ शुभमस्तु ॥

संवत् १६६५ वर्षे आश्वजवदिसप्तमी ॥ ७ ॥ ६ ॥

References.— Aufrecht records only one Ms. of this commentary viz. No 366 of 1887-91 in his Catalogus Catalogorum, iii, 7[a]

अमरुशतक with टीका विदग्धचूडामणि

Amaruśataka with Commentary Vidagdhacūdāmani

No. 24 — 456 / 1891-95,

Size.— $10\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 7 leaves ; 21 lines to a page ; 62 letters to a line.

Description.— Country paper ; very old in appearance , Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs ; hand-writing, very small but clear, legible and uniform ; closely written ; borders ruled in black lines ; square blanks in the centre of the folios ; edges of folios slightly injured ; red pigment used , fol. 1 missing.

Age.— Saṁvat 1491; Śaka 1362

Author (of the text.) — Amaru

,, (,, ,, comm.)— Rudramadevakumāra.

Begins.— (?abruptly) fol. 2[b]

(text) कथमपि सखि(खि)क्रीडाकोपाद्व्रजेति मयोदिते
कठिनहृदयः स(श)य्यां त(त्य)क्त्वा बलाद्गतयेव सः ।
इति सरभसध्वस्त प्रेम्णि व्यपेतघृणेस्पृहां
पुनरपि हतव्रीडं चेतः करोति करोमि किं ॥ १५ ॥ etc.

,, (comm) fol. 2[a]

सापराधो नायको नायकां प्रत्याह हे कठिनहृदये निगूढांतः कोपा निगूढमध्यकोपा इदमाकारगोपनं मम हृदयं

Ends.— (text) fol. 8[b]

चक्षुः प्रीतिः etc. up to निर्वृतिं संदधाति ॥ १४ ॥ as in No. 23

Ends—(comm) fol. 8[b]

कोपि सानुरागो नायको ब्रूते etc.

up to चातुर्यमतिशयेन स्फुरति॥ छ ॥

as in No. 23

followed by अमरकशतमिदमित्थं स्वबुद्धिविभवाद्रसा वितत्वज्ञः रुद्रमदेवकुता(मा)रो विदग्धचूडामणिर्न्यदृणोत् ॥ छ ॥ ग्रंथ ७४६ श्री. ॥ शुभमस्तु लेखकपाठकयोः ॥ छ ॥

संवत् १४९१ वर्षे शाके १३६२ प्रवर्त्तमाने। फाल्गुनवदि १ शनौ पुस्तकं

अमरुशतक
with
टीका विदग्धचूडामणि

Amaruśataka
with
Commentary Vidagdhacūḍāmaṇi

No. 25 — 366. / 1887–91.

Size.— $10\frac{2}{5}$ in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 10 leaves; 19 lines to a page; 55 letters to a line.

Description.— Country paper; white in appearance; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs; hand-writing beautiful, clear and legible; borders ruled in triple red lines; square blanks in the centre of folios; one corner of folios slightly torn.

Age.— Saṁvat 1643.

Anthoı (of the text).— Amaru.

,, (,, ,, comm.)— Rudramadeva.

Begins (text).— fol. 1[a]

॥ ए० ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ज्याकृष्टिबद्ध etc. as in No. 6

,, (comm) fol. 1[a]

पार्वत्याः कटाक्षो वक्रालोकनं त्वां पातु रक्षतु etc.

Ends (text).— fol. 10^b

चक्षु· प्रीतिः etc. up to निवृत्तिं संदधाति
as in No. 23

,, (comm) fol. 10^b

कोपि सानुरागो नायको ब्रूते etc up to चातुर्यमतिशयेन स्फुरति
as in No. 23

followed by अमरशतकमिदं etc. up to विदग्धचूडामणि-न्यंवृणोत as in No. 24

ग्रंथाग्रं ७४६ श्रीः श्रीशुभमस्तु लेखकपाठकयोः ॥ संवत् १६४३ वर्षे: अश्वनि मासे वदि १३ बुधवासरे । लिखितं मुनिसौभाग्यखेखरेणः ॥ श्री गुरुभ्यो नमः ॥ श्रीः

अमरुशतक with **टीका विदग्धचूडामणि**

Amaruśataka with Commentary Vidagdhacūḍāmaṇi

No. 26 — 457. / 1891-95.

Sixe.— $11\frac{1}{3}$ in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 9 leaves; 11 lines to a page ; 40 letters to a line. (text)
6 ,, ,, ,, ,, ; 52 ,, ,, ,, ,, (comm.)

Description.— Country paper ; very old in appearance ; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs ; hand-writing bold for the text and small for the commentary ; borders ruled in two double black lines ; square blanks in the centre of folios and in the margins ; verse-numbers marked with red pigment ; this is a पञ्चपाठी Ms. having text in the middle and commentary all around ; complete ; one edge of the folios slightly injured.

Age.— Saṁvat 1579.

Author (of the text).— Amaru.

,, (,, ,, comm.)— Rudramadeva.

Begins (text).—fol. 1[a]

॥ ६० ॥ ज्याकृष्टिबद्धetc. as in No. 6

,, (tippanaka) fol. 1[b]

॥ ६० ॥ पार्व्वत्याः कटाक्षवक्रावलोकनं त्वा पातु रक्षतु etc.

Ends (text).—fol. 8[b]

चक्षुः प्रीतिः etc. up to निवृतिं संदधाति ॥ १६ ॥

as in No. 23

followed by अमरुकशतमिदमिच्छं स्वबुद्धिविभवाद्रसाब्धितत्त्वज्ञः ।

रुद्रमदेवकुमारौ(रो)विदग्धचूडामणेर्व्यवृणोत् ॥ १७ ॥ (११७)

इति श्रीअमरकविविरचितं श्रीअमरुशतकाभिधान काव्यं समाप्तं ॥ छ ॥ संवत १५७९ वर्षे लि० ।

Ends (tippanaka).— fol. 8[b]

कोपि सानुरागो नायको ब्रवीति etc. (११७) up to चातुर्यातिशयेन स्फुरति as in No. 23

followed by इति श्रीअमरुशतकस्यावचूरि परिपूर्णाः जाताः ॥ लिखिता मुनिना पुण्यराजेन स्वविनोदाय ॥ छ ॥

अमरुशतकटीका — Amaruśatakaṭīkā

No. 27 — $\frac{129.}{1882\text{–}83.}$

Size.— 9½ in. by 4⅖ in.

Extent.— 6 leaves ; 14 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing small but clear and legible ; borders ruled in double black lines ; edges of folios damaged but the contents are in tact.

The Ms. is fragmentary and breaks off at the middle of the 15th stanza

Age.— Appears to be old.

Author. — Kokasambhava.

Begins.—fol. 1[b]

श्रीगणेशाय नमः ॥
शिरस्सुपाददानाय प्रारब्ध(ब्ध) परिपंथिनां ॥
अवलंबेऽविलंबेन वैकुंठचरणांबुजं ॥ १ ॥
प्रत्यूहमत्तमातंगविहारणपटीयसे ॥
पंचास्याय नमस्तस्मै रजताचलवासिने ॥ २ ॥
अकालंकरणं शंभोर्मरणं सुरविद्विषां ॥
शरणं सर्वभूतानां भजामि तरुणं महः ॥ ३ ॥
यः साहित्यसुधांभोधौ निष्णातः कोकसंभवः ॥
तनुतेऽमरुकस्यासौ टीकां निष्टंकिताशयां ॥ ४ ॥
पर्याया अपि लिखिताश्चाकांक्षाः पूरितायतः सर्वाः ॥
बहुलतरा टीकेयं नो वाच्या स्यादतो बुधैः ॥ ५ ॥

श्रीमदमरुकनामा कविर्निबंधं निर्मिमाणो महाजनाचारानुरोधेन निर्विघ्नसमाप्तिप्रचयफलकमिष्टस्मृतिपुरस्सरमाशीरूपं मंगलमभिधत्ते ॥ ज्याकृष्टीति॥ ज्याकृष्ट्या मौर्व्याकर्षणेन बद्धो रचितः etc.

Ends.— fol. 6[a]

इतीत्थं सरभसमविचार्य ध्वस्तप्रेम्णिपरित्यक्तहार्दैव्यपेतघृणे निरस्तघृणे तस्मिन् जने हतव्रीडा मुक्तलज्जां मनः पुनरपि यथापूर्वं स्पृहां रंतुमिच्छां करोत्यहं किं करोमि । वारयितुं न शक्नोमीत्यर्थः । कृत्रिमकोपा............

Aufrecht records only two Mss. of this Commentary viz. Nos. $\frac{129}{1882\text{-}83}$ and $\frac{63}{1883\text{-}84}$ in his catalogus catalogorum.

अमरुशतकटीका Amaruśatakaṭīkā

No. 28 $\frac{69.}{1883\text{-}84.}$

Size.— $10\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 35 leaves; 12 lines to a page; 36 letters to a line.

Description.— Country pāper ; very old and worn out ; Devanāgarī characters ; careless and illegible hand-writing ; red and yellow pigment used, corrections made every now and then ; edges of folios slightly damaged ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Kokasambhava.

Begins.— fol. 1[b]

॥ ऍ० ॥ शिवाभ्यां नमः ॥
शिरस्सु पद्दानाय etc. as in No. 27

Ends.— fol. 35[b]

वेदांतिनामिव सकले जगति अयं वक्ष्यमाणः अद्वैतवादः कः न द्वैतं अद्वैतस्य वादः अद्वैतवादः कः.........*

अयं कः प्रासादे सा दिशि दिशि च सा पृष्ठतः सा पुरः सा पर्यंके सा पथि पथि च सा सा सा etc. अयमित्यर्थः । हंहो देश.........*

॥ छ ॥ श्री ॥ शिवमस्तु सर्वजगतः ॥

अश्वधाटीकाव्य — Aśvadhāṭīkāvya

No. 29 — $\frac{325.}{1892-95}$

Size.— $7\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 6 leaves ; 9-10 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in single pencil lines ; right-hand side of the folios extremely injured ; complete in 26 verses.

Age.— A modern copy.

Author.— Jagannātha Paṇḍita.

---

* Letters are illegible.

Subject.— A minor Kāvya in 26 verses.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ।

नमः श्रीसकलराक्षसवृंदद्मनाय अंका...· ·द्रुतक्षितजमंकानभिज्ञ शशि-
शंकाकरास्य सुषुमं टंकारिचापमतुलं......etc.

Ends— fol. 6^a

रामनाम्नः स्वपुत्रस्य कामनापूरणोत्सुकः

अश्वधाटीं जगन्नाथो विश्वहृद्यामचीकरत् ॥ २६ ॥

इति पंडितराय जगन्नाथस्य कृतिरश्वधाटी संपूर्णा श्रीरस्तु कल्याण-
मस्तु श्री छ छ

References.— 1 Mss.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 34^b; ii, 7^a; iii, 8^b.

Cf also A. S. B. Cat. vol. VII No. 5218
Printed in the Subhāṣita-ratnākara, Bombay 1872.

अष्टकs **Aṣṭakas**

No. 30 $\frac{460.}{1891-95}$

Size.— $10\frac{1}{6}$ in. by $4\frac{1}{3}$ in.

Extent.— 7 leaves; 15 lines to a page; 40-42 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters with occasional पृष्ठमात्राs; hand-writing closely written but clear and legible; red pigment frequently used for verse-numbers and topical headings and yellow pigment for corrections; borders ruled in two double black lines; square blank space in the centre of every folio.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Subject.— Description of various subjects, each subject being devoted a collection of 8 or 9 verses.

Begins.— fol. 1ᵃ

॥र्द॰॥ शीतांशुस्ते केचिन्निम्नत्वे ये करे विपदि वाञ्छां ।
गर्वमिति चंद्रवदने । सत्पुरुषाष्टमिदं गदितं ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 7ᵇ

आदाय वारि परितः सरितां मुखेभ्यः
किं तावदर्जितमतेन महार्णवेन ।
क्षीरीकृतं च वडवादहने हुतं च
पातालकुक्षिकुहरे विनिवेशितं च ॥ ९ ॥
सत्पुरुषाष्टकं ॥ १६ ॥ इति श्री.........लेखि

आनन्दकाव्य (सटीक) Ānandakāvya with Commentary

No. 31 108. / 1875–76.

Size.— $13\frac{3}{5}$ in. by $5\frac{4}{5}$ in.

Extent.—49 leaves ; 10–11 lines to a page ; 45 letters to a line. Com
,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, ,, 30 ,, ,, ,, ,, Text

Description.— Smooth country paper ; Kaśmīri Devanāgari characters ; not very old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; text in the middle of the folios with the comm. above and below it ; yellow pigment used for corrections.

Age.— Does not appear to be old.

Author.— Ānanda.

Begins.— (text) fol. 1ᵃ

सुमित्रात्मजसुप्रीतो निरुद्धवलहर्षितः ।
हरिद्दग्भूतये वोस्तु रामश्चत्रयथ वृत्रहा ॥ १ ॥ etc.

Begins.— (com.) fol. 1ª

ॐ श्रीगणेशाय नमः ।

ॐ पार्वती पातु नो देवी वीतरोषा भयापहा ।
अभीष्टफलसम्पत्तौ साहाय्यं कुरुतां मम ॥ १ ॥

अतिरमणीयं सुललितपदं सद्गुणालंकाररीत्यनुगतं सर्वरसानुस्यूतं नीतिप्रचुरं षट्षष्टिश्लोकानिबद्धं बालसुविज्ञेयं काव्यं रचयत्यानन्दनामा कविः सुमित्रात्मजेति etc.

Ends—(text) fol 48ᵇ

चलयन्त्रं समाभज्य विदेहबलसंमतः ।
द्विजेनानुमतो लेभे हृक्सुधां यद्वलान्वितः ॥ २ ॥

„ (com) fol. 49ª

तथा द्विजेनानुमतः द्विजानामिनो द्विजे नो ब्राह्मणश्रेष्ठः पिता कश्यपस्तेनानुमतो गच्छ सिद्धिं प्राप्नुहीति तथा च भारतम् ॥ अतःपरं यथैवावतरितं तथैवान्तभूतम् ॥

This is the only Ms referred to by Aufrecht in his Catalogus Catalogorum.

आसफविलास आख्यायिका Āsafavilāsa Ākhyāyikā

No. 32 732. (iii) / 1886-92.

Size.— $7\frac{4}{5}$ in. by $3\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 19ª–23ᵇ leaves ; 8 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description — See No. 730 (i) / 1886-92.

Author.— Jagannātha Paṇḍita.

Subject.— A work in praise of Nawab Āsaphakhāna.

Begins.— fol. 19ª

श्रीगजवदनाय नमः ॥

अस्ति समस्तप्रशास्तभूपालमस्तकमणिमयूखमास्तालालितचरणनखर-

शरदिन्दुचंद्रिकाचयचमत्कारचुलकितचराचरांतरामितिभिरधोराणिः सपुलकसुरासुरसुंदरी समुद्गीयमानस्फारपारदपरंपरा सहोदरयशः सुधापटलसंगवामांगितवामांगीकवामदेवकलेकलेवरप्रतिभद्रीकृतलोकालोकावनिधरो महस्तरुणतरणिकिरणसरणिसमुल्लासितजगदंडमंडलपुंडरीकः । etc.

Ends.— fol. 23ᵇ

अथ सकललोकनिस्तारविस्तारितमहोपकारपरंपरापराधीनमानसेन प्रतिदिनमुव्यदनवद्यहृद्यगद्यपद्याद्यनेकविद्याविद्योतितांतःकरणै कविभिरुपास्यमानेन कृतयुगीकृतकलिकालेन कुमततृणजालसमाच्छादितवेदवनमार्गविलोकनाय समुद्दीपितसत्तर्कदहनज्वालाज्वालेन मूर्त्तिमतेव नवावाससफषानमनः प्रसादेन द्विजकुलसेवाहेवाकिवाङ्मनः कायेन माथुरकुलसमुद्रेंदुनागायसुकुंदेनादिष्टेन श्रीसार्वभौमसाहिजहानप्रसादाधिगतपडितरायपदवीविराजितेन लै(तै) लंगकुलावतंसेन पंडितजगन्नाथेनासफविलासाख्येयमाख्यायिका निरमीयत सेयमनुग्रहेण सहृदयानामनुदिनमुल्लसिताभवतात् ॥

इति श्रीतैलंवेगिनाटीयकुलोद्भवश्रीपंडितराजजगन्नाथविरचिता आख्यायिका समाप्ता ॥ श्री ॥ ॥

ईश्वरविलासकाव्य Iśvaravilāsakāvya

No. 33 273. / 1884-86.

Size.— $11\frac{1}{3}$ in. by 5 in.

Extent.— 55 leaves ; 10 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; handwriting clear, legible and uniform ; red pigment used for colophons ; complete.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Kṛṣṇa Kavi.

Subject.— A historical Kāvya describing the life of Īśvarasingha (vide colophon of sarga XI " इति श्रीमदीश्वरसिंघचरित्रे श्रीकृष्णकृतौ " etc. on fol 46ᵃ) son of Savai Jayasinga of Amber.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीहयाननो जयति ॥

विद्युद्वल्लिसमानमंजुमहसा पीतांबरोद्योतिनी
लावण्यैकललामधामललनां कांचिद्दधानं भजे ॥
ह्रीलं भिव्रजयोषितां भवभयाभीलं सलीलं हर-
न्नीलं प्रावृषिजप्रसारिजलदश्रीलंधिशीलं महः ॥ १ ॥

fol. 6^a इति श्रीकृष्णभट्टकृतावीश्वरविलासे वंशानुचरितं नाम प्रथमः सर्गः ॥ १ ॥

fol. 9^b इति श्रीमदीश्वरचरिते ब्रह्मपुरीवर्णनं नाम द्वैतीयः सर्गः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 55^b

सेनासागरपूरपूरितधरा चक्रे समंतादहो
वेगादीश्वरा(र)सिंधभूपतिकलानाथे गृहीतोदये ।
सद्यः संप्रति सर्वतः समकुचत्पर्यस्तपत्रव्रजो
राणाकस्य स दुर्यशो मधुकरः सैन्योघपद्माकरः ॥ ३६ ॥
आयातः पुरुहूत एष धरणेर्वीराग्रणीरीश्वरः
प्रोद्यद्वारणवारिदैर्हयबलश्चंडपूर्वानिलैः ॥
शंपाशक्तिसमूहदीप्तिविसरैः शौर्योष्मविस्तारणै:
स्तद्राणाकहृद्दुत्थदर्पदहनः शांतो भवत्तावता ॥ ३७ ॥

इति श्रीमदीश्वरविलासे कविश्रीकृष्णे कृते राणापराभवो नाम चतुर्दशः सर्गः ॥ १४ ॥

This is the only Ms. of the work, recorded by Aufrecht in his Catalogus Catalogorum 1, 61^b.

ईश्वरशतक with टीका	Īśvaraśataka with Commentary
No. 34	109. / 1875–76.

Size.— 13^3 in. by 6 in.

Extent.— 26 leaves; 12 lines to a page; 40–42 letters to a line.

Description.— Smooth countiy paper, Kāśmīri Devanāgarī characters, hand-wiiting clear, legible and uniform, portion marked with red pigment and corrections made with yellow, the Ms contains different diagrams on the folios.

Age.— The Ms. does not appeai to be very old.

Author.— Avatāra.

Begins. (text)— fol. 1[b]

ओं श्रीस्वात्मने गुरवे शिवायों नम· ।
ओं स वः पायाद्येन निन्ये वा सुकिर्तिजहार ताम् ।
तपोपाघा(या)त्ततुं कोपाद्यः स्मरस्य जहार ताम् ॥ १ ॥

,, (com) fol. 1[b]

स वः पायादित्यादिग्रंथारंभे त्रिविधविघ्नोपघातार्थकविना नमस्कार-वाक्यवद्वाचितं सूचितं etc.

Ends.— (text) fol. 26[b]

भो भो भविभूभावी भवि भावै भव भीभुवः ।
भवाय भव वा भावि भवाभिभवभावामित् ॥ ११६ ॥

,, (com) fol. 26[b]

भो भो भव महेश्वरभानां नक्षत्राणां विभुः चंद्रः जटेन्दुरित्यर्थः तस्य आभादीप्तयः ताभिर्विगता इभस्य गजासुरस्य विभा वैभवं यस्मात्ताद्दशस्त्वम-वरक्षमाभित्यर्थः अर्थः प्रकरणं लिंगमित्यलंकारज्ञः भावीयः भवाभिभवः संसारखलीकारस्तस्य यो भाव· सत्ता तद्भित् भव वा शब्दो विकल्पे भो भो इति प्रधानामंत्रणे अत्र···नः कृतान्तात् भियो भयस्य भवस्य भूरुत्पत्तिस्थानं ततः द्व्यक्षरोयं श्लोकः ११६ इति श्रीमहाकव्यवतारकृतमीश्वरशतकं सटीकं समाप्तम् तत्सत् ॥

References.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 61[b]; ii, 12[a]. Printed with the comm. in the Kāvyamālā, IX.

उदयभानुकाव्य

Udayabhānukāvya

No. 35.

274.
1884-86.

Size.— 9 in. by 4 in.

Extent. — 85 leaves ; 7 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanagari characters ; old in appearance , hand-writing clear and legible but not uniform ; red and yellow pigment used , borders ruled in double, triple and two double black lines ; many folios missing ; incomplete.

This is a fragmentary Ms.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Begins— (abruptly) fol. 3[a]

सौदर्यमकरंदस्य च्चिरंतननर्त्तक शिखामणेरानर्त्तभूमिरभूमिरापदामनेक लोकाशयंविभक्तरागातिनिवेशवेशविलासिनीकुचपीठमर्द्दकपीठमर्द्दकाविदूषक-विटजनानाभिधाना राजधानी ॥ etc.

Ends.— fol. 160[b] (180[b])

यावत्ता कथयिविनिहितो गादगाढानुरागा-
स्तावत्तावत्कमधिकपरीतापकारी ममाभूत् ।
तद्ज्ञातोसि प्रकटकपटागास्संसारपारं
प्राप्तो हंते विनमविनमभ्रातरेषोंजलिस्ते ॥ १ ॥
रे संसार विलोक्य सागरसमं त्वां भीतभीतो भव-
प्राप्तः सेतुकृते ततः सपदिरेरापमृषा मानवं ।
यावत्तस्य पदं स्पृशामि समभू······द्भवात्
गोष्पदंनो जाने हृदि निद्रवो सपदि ते तस्यापि विस्यादिति ॥ २ ॥
समाप्त ॥ ॥

उदाररा घवकाव्य | Udārarāghavakāvya

No. 36 | $\frac{369.}{1887-91.}$

Size.— $10\frac{3}{4}$ in. by 4 in.

Extent.— 67 leaves ; 8 lines to a page ; 36–38 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; folios slightly discoloured ; borders ruled in double black lines ; red and yellow pigment used ,; fol. 23[a] blank ; complete.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Mallamallayācārya.

Subject.— A poem describing the early life of Rāma.

Begins.— fol. 1[a]

श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥

अस्ति प्रशस्तः प्रकृतेः परस्तादाद्यः पुमान्केवलचित्स्वरूपः
स्वानंदपूर्ण· सदसत्प्रपंचबाह्यांतरव्याप्तबहुप्रकारः ॥ १ ॥
अनंतकीर्त्तिं तमनंतकोटिब्रह्मांडभांडावृतरोमरंध्रं ॥
समाधियोगैरपरोक्षयंतो भजंति नित्यं हृदि नित्ययुक्ताः ॥ २ ॥ etc.

fol. 8[b] इति सु(सु)खस्वप्नाकलितरघुनाथदत्तवरप्रसादसहजसारस्वतसाकल्य-पदांकितमाधवसुधीतनयकविमल्लमल्लयाचार्यविरचिते उदाररा घवे महा काव्ये प्रथमसर्गः ॥ छ ॥

fol. 17[b] इति etc. .... द्वितीयसर्गः ॥ छ ॥

Ends.— fol. 67[a]

नवशोसिते नासिकं धयी सा विरटंती विपिनानि वेपयंती ।
खरदूषणयोः पुरः पतित्वा निजवृत्तांतमजिज्ञपन्निशाटी ॥ १०७ ॥
श्रुत्वा तत्परिभवमूलमुत्पतिष्णुर्वीर्त्तिष्णः समिति परान्निराकरिष्णुः ॥
रक्षोभिः सदसिखरप्रलापः प्राज्वालीदनल इवाज्यपूरसिक्तः ॥ १०८ ॥ छ ॥

इति श्रीसुखस्वप्नाकलितरघुनाथदत्तवरप्रसादसहजसारस्वतशाकल्पपदांकमाधवसुधीतनयकविमल्लमल्लयाचार्यविरचिते उदाररा घवे महाकाव्ये नवमः सर्गः ॥ छ ॥ श्रीमद्गोवर्द्धनोद्धरणधीरः शरणं मम ॥ ॥ पुस्तकमिदं कल्याणरायाणाम्

References.— 1 Mss. Aufrecht's Catalogus Catalogorum, i, 65[b], ii, 13[a]; iii, 15[a].

For described Mss. cf. I. O. Cat pt. VII, Nos. 3922-23

उदारराघवटीका Udārarāghavatīka
called called
शिशुबोधिनी Śiśubodhinī

No. 37 805. / 1886-92.

Size.— $10\frac{1}{4}$ in. by $3\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 7 leaves, 19-20 lines to a page, 60-65 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing clear but very small and closely written; portion on some folios is scratched out, edges of folios slightly worn out, borders ruled in double black lines; incomplete.

The **Ms.** breaks off at the 44th verse.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Mahādeva.

Subject.— A commentary on the Udārarāghava of Mallamallācārya.

Begins.—fol. 1[b]

॥ श्रीदक्षिणामूर्त्तये नमः ॥

देवं विघ्नपतिं प्रणम्य वरदं श्रीशारदा सर्वदां
श्रीकालीं कुलदेवतां च मतिदान्सर्वान्गुरून्सादरं ।
कुर्वेहं शिशुबोधिनीं मितपदव्याख्यां यथा मूलत-
स्तूदारादिकराघवस्या(स्य,जडधीर्विद्वान्महादेवकः ॥ १ ॥
शेमुखी बलवशेन योखिलं न्यायशास्त्रममलाशयः परं ।
व्याकरोद्विबुधराजसंन्निधौ गोपिनाथगुरुमानमामि तं ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 7[b]

यत्र माधवी लतायां मंजुमंजरीं न सुंदरावल्लरी न । सा मंजरी न ।

यत्र मंजर्यां सौरभं न तच्च सौरभं न । यत्र सौरभे षट्पदाः भ्रमराः न संति अयमाशयः । यत्र माधवी लता नास्ति तद्वनमेव नास्ति । सर्वाणि वनानि वा संतीलता सहितानीत्य·······

This is the only comm. referred to by Aufrecht in his Catalogus Catalogorum ii, 13.

ऋतुसंहार Ṛtusaṁhāra

No. 38 $\frac{324.}{1884-87.}$

Size.— $12\frac{1}{5}$ in by $5\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 11 leaves; 10 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible, bold and uniform; colophons of every chapter and folio-numbers are written in red ink; borders in triple red lines; folio-numbers in both the margins.

The work is ascribed to Kālidāsa. It contains the description of six seasons of the year.

Age.— Saṁvat 1859.

Author.— Kālidāsa.

Begins.— fol 1ᵇ

॥ ए० ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ षड्ऋतुवर्णनं ॥

प्रचंडसूर्यः स्पृहणीयचंद्रमाः सदावगाहक्षतवारिसंचयः ॥
दिनांतरम्योभ्युपशांतमन्मथो निदाघकालः समुपागतं प्रिये ॥ १ ॥
निशाः शशांकक्षतनीलराजयः क्वचिद्विचित्रं जलयंत्रमंदिरं ॥
मणिप्रकाराः सरसं च चंदनं शुचौ प्रिये यांति जनस्य सेव्यतां ॥ २ ॥
सुवासितं हर्म्यतलं मनोरमं प्रियामुखोछ्लासविकंपितं मधु ॥
सुतंत्रगीतं मदनस्य दीपनं शुचौ निशीथेनुभवंति कामिनः ॥ ३ ॥

नितंबबिंबैः सदुकूलमेखलैः स्तनैः सहाराभरणैः स चंदनैः ॥
शिरोरुहैः स्नानकषायवासितैः स्त्रियो निदाघं शमयंति कामिनां ॥ ४ ॥
नितांतलाक्षारसरागरंजितैर्नितंबिनीनां चरणैः सनूपुरैः ॥
पदे पदे हंसरुतानुकारिभिर्जनस्य चित्तं क्रियते समन्मथं ॥ ५ ॥ etc.

folio 3^a इति श्रीविशेषकाव्ये कालिदासकृतौ ग्रीष्मवर्णनो नाम प्रथम· सर्गः ॥१॥
folio 5^a इति etc. ... .. . प्रावृड्वर्णनो नाम द्वितीयः सर्ग' ॥२॥
folio 6^b इति etc ... ... शरदृतुवर्णनो नाम तृतीयः सर्गः ॥३॥
folio 8^a इति etc. ... ... हेमंतवर्णनो नाम चतुर्थः सर्गः ॥४॥
folio 9^a इति etc. ... ... शिशिरवर्णनो नाम पंचमः सर्गः ॥५॥

Ends.— fol. 11^b

उत्कंपितानि हृदयानि मनस्विनीनां वालैः प्रियंगुसहकारकृताधिवासैः ॥
उद्भासितैः परभृतस्य मदाकुलस्य श्रोत्रप्रियैर्मधुकरस्य च गीतशब्दैः ॥ ३२ ॥
रम्यः प्रदोषसमये पटुचंद्रभासैः पुंस्कोकिलस्य विरुतं पवनः सुगंधिः ॥
मत्तालियूथविरुतं निशसीधुपानं सर्वं हि शासनमिदं कुसुमायुधस्य ॥ ३३ ॥
छायां जनः समभिकांक्षति कामिनीनां गीतं तथैव हि पुनः किरणाच्च भानोः ॥
हर्म्येषु चातिपृथुशीतलकेषु नित्यं कांतासुखं समुपगृह्यतु शीतलत्वात् ॥ ३४ ॥

इति श्रीकविकालिदासकृतावृतुसंहारे विशेषकाव्ये वसंतवर्णनो नामः षष्ठः सर्गः ॥ ६ ॥ श्रीरस्तु ॥ शुभं भूयात् ॥ संवत १८५९ का मिती भाद्रमासे कृष्णपक्षे तिथौ तृतीयायां चंद्रवासरे ॥ लिखिता पन्वेवरमध्ये शिवनाथेन ॥ श्रीरघुनंदनकिंकरेण ॥ स्वपठनार्थं ॥ श्रीरस्तु ॥

References.— (1) Aufrecht's Catalogus Catalogorum:— i, 73^a; ii, 14^a; iii, 16^a.

(2) Winternitz— *History of Indian Literature*:— Vol. III pages 46, 109–111, 114, 643f.

(3) A. B. Keith– *History of Sanskrit Literature*:— pages xiii. 82–4, 99, 107.

(4) Printed Editions·— Numerous editions have been published of which the following are notable:—

1 with the com. of Manirāma, Nirnayasāgara Bombay; 2 Ed. with संस्कृत comm. बालबोधिनी by A. B. Gajendragadkar with intro, notes and appendices, 1916; (3) with

notes and Engl. translation by Sītārāma Ayyer, 1897; (4) by B. G. Kher and V. R. Nerurkar, (5) by M. R. Kale; (6) ed. with preface of Sir William Jones, by Herman Kreyenberg, 1924, Hannover.

ऋतुसंहार Ṛtusaṁhāra

No. 39 $\frac{275.}{1884\text{-}86.}$

Size.— 10½ in. by 2¾ in.

Extent.— 21 leaves; 5 lines to a page; 38 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; edges slightly worn out; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform, margins ruled in double black lines; folios numbered in left and right-hand margins, folio 21^b blank; slightly moth-eaten; yellow pigment occasionally used for corrections.

The work is called ऋतुवर्णन.

Age.— Samvat 1754.

Author.— Kālidāsa.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नम॰ ॥

विशेषकांत (प्रचंडसूर्यः) स्पृहणीयचन्द्रमाः etc. ... ...

as in No. 38

folio 4^b इति श्रीकालिदासकृतौ ग्रीष्मवर्णनो नाम प्रथमः सर्ग॰ ॥

Ends.— fol. 20^b

आकंपितानि हृदयानि etc. up to शासनमिदं कुसुमायुधस्य

as in No. 38

followed by —

वहुलकुसुमरम्यः कामिनां कामभूतः पथिकजनवधूनां चित्तसंतापहर्तुः ॥
मधुकरपिकनादैर्जातवादप्रयंवः प्रदिशतु सुखमाशु प्रायशो विवंशंताः(?) ॥३२॥

मृदुपवनविधूतैश्चूतशाखिसनै सुरमितसकलाशो रम्यचंद्रप्रकाशः ॥
जनितमदनवेगः कामिनीसंगयोग्यः सुखयतु मधुमासः कांतहर्म्याधिवासः ॥३३॥
इति श्रीकालिदासकृतौ ऋतुवर्णने वसंतवर्णनो नाम षष्टः सर्गः समाप्तं ऋतुवर्णन काव्यं संपूर्ण ॥ ॥ श्री शुभं भवतु ॥ संवत १७५४ ॥ भाद्रपदकृष्णचतुर्थ्यां भौमवासरे शुभदिने पुस्तकमिदं लिखितं रूपमभिणा आत्मपठनार्थं परोपकारार्थं च ॥
याद्दशं पुस्तकं द्दष्ट्वा ताद्दशं लिखितं मया ।
यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोषो न दियते ॥ राम श्री

References.— See No. 38

ऋतुसंहार Ṛtusaṁhāra

No. 40 370 / 1887–91,

Size.— $11\frac{1}{5}$ in. by 5 in.

Extent.— 6 leaves; 16 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Country paper; old and brittle; edges slightly worn out; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; पृष्टमात्रास used, fol. 6 slightly moth eaten; square blanks in the centre of the folios; borders ruled in two double black lines; folios not numbered.

Age.— The Ms. appears to be old

Author.— Kālidāsa.

Begins.—fol. 1ᵃ

॥ ९० ॥ नमः श्रीपरमात्मने ॥
प्रचंडसूर्यः स्पृहनी(णी)यचंद्रमाः etc.

as in No. 38

folio 2ᵃ इतिं श्रीकालिदासकृतौ ऋतुग्रीष्मवर्णनो नाम प्रथमः सर्गः ॥

Ends.—fol. 6ᵇ

कुंदैः सविभ्रमवधूहसितावदातैरुद्योतितान्युपवनानि मनोहराणि ॥
चेतं मुनेरपि हरंति निवृत्तरागं प्रागेव रागमलिनानि मनांसि पुंसां ॥ २४ ॥

आलब्धचंदनरसाः स्तनसक्तहाराः कंदर्पदर्प्पशिथलीकृतगात्रयष्ट्यः ॥
मासे मधौ मधुरकोमलभृंगनादैर्नार्यो हरंति हृदयं प्रसभं नराणां ॥ २५ ॥

इति श्रीविशेषमहाकाव्ये कालिदासविरचिते ऋतुसंहारे वसंतवर्णनो नाम षष्टम सर्गः ॥ ॥ श्री अहिपुरमध्ये । श्रीनागपुरीतपागछे ॥ पं० श्रीशिवसुंदरशिष्य अमृतसुंदर । तत् सिष्यहेमसुंदरेण लिषतं ॥ सुकीय आत्मनपावनाय । चिरं नंदतु कर्म्मरत्नप्रसादात् ॥

References.— See No. 38

ऋतुसंहार Ṛtusaṁhāra

No. 41 $\frac{464.}{1891-95.}$

Size.— 9 in. by $2\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 23 leaves ; 5 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; old and musty ; edges damaged ; Devanāgarī characters ; carelessly written ; borders ruled in double red and black lines ; something written on fol. 1[a].

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Kālidāsa.

Begins.— fol. 1[b]

श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रचंडसूर्यः स्पृहणीयचंद्रमाः etc. as in No. 38

folio 5[b] इति श्रीकालिदासकृतौ ऋतुसंहारकाव्ये ग्रीष्मवर्णनो नाम प्रथम सर्गः
folio 9[b] इति etc. ... ... प्रावृट्वर्णनं नाम द्वितीयः सर्गः
folio 14[b] इति etc. ... ... शरद्वर्णनं नाम तृतीयः सर्गः
folio 17[a] इति etc. ... ... हेमंतवर्णनं नाम चतुर्थः सर्गः
folio 20[a] इति etc. ... ... शिशिरवर्णनं नाम पंचमः सर्गः

End.— 23[b]

नानामनोज्ञकुसुमद्रुमभूषितां तान्दृष्ट्वान्यपुष्टविनदाकुलसंधिदेशान् ॥
शैलेयजालपरिणद्धशिलोतलांतान्दृष्ट्वा जनः क्षितिभृतः समुपैति सर्वान् ।।२५।।

नेत्रे निमीलति विरोदिति जातमोहात्त्राणात्वरेण विरुणद्धि विगेति चोच्चै· ॥
कांतावियोगपरिखेदितचित्तवृत्तिर्दृष्ट्वा नर· कुसुमितान्सहकारवृक्षान् ॥ २६ ॥
इति श्रीकविचक्रवर्त्ती कालिदासकृतौ ऋतुसंहारकाव्ये षष्ठः सर्गः
समाप्तः ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥

References.—See No. 38

ऋतुसंहार Ṛtusaṁhāra

No. 42 — 18. / A1882–83.

Size.— $8\frac{1}{2}$ in. by $3\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 18 leaves; 7 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; margins ruled in four black lines; red pigment used for verse-numbers and colophons; occasional marginal notes.

Age.— Saṁvat 1650.

Author.— Kālidāsa.

Begins.— fol. 1b

॥ ६० ॥ स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः ॥

प्रचंडसूर्यः स्पृहणीयचंद्रमाः etc. as in No. 38

folio 4b इति श्रीऋतुसंहारे महाकाव्ये कविश्रीकालिदासकृते ग्रीष्मवर्णनो नाम
प्रथमः सर्गः ॥ १ ॥

Ends.— fol. 18a

कुंदैः ससंभ्रमवधूहसितावदातैः etc. up to प्रसभं नराणाम् ॥ २५ ॥
as in No. 40

इति श्रीऋतुसंहारे महाकाव्ये कविश्रीकालिदासकृते वसंतवर्णनो
नाम षष्ठः सर्गः ॥ ६ ॥ संवत् १६५० वर्षे ॥ जेष्टमासे । शुक्लपक्षे ॥ लेखक

लक्ष्मीदासेन लिषितमिदम् ॥ लिषापितं गोकुलदासेन स्वपठनार्थं ॥ शुभं भवतु ॥

References.— See No. 38

ऋतुसंहार — Ṛtusaṁhāra

No. 43 — 371. / 1887-91.

Size.— 10 $\frac{1}{5}$ in by 4$\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 6 leaves ; 14-16 lines to a page ; 46 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance , Devanāgarı characters , hand-writing clear, legible and uniform ; पृष्ठमात्राs used ; borders ruled in two double black lines ; square blanks in the centre of the folios ; yellow pigment used for corrections.

The Ms. is almost complete except the last two st. of the 6th chapter of Ms. No. 38

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Kālidāsa.

Begins.— fol. 1[a]

॥ॐ॥ प्रचंडसूर्यः स्पृहणीयचंद्रमाः etc. as in No. 38

folio 2[a] इति श्रीकालिदासकृतौ ऋतुवर्णने प्रथमः सर्गः॥

Ends.— fol. 6[b]

मदसुरभिमुखाब्जं लोचने लोलताम्रे नवकुरवकमाल केशपाशोमनोज्ञः ॥
कृतवसनमनोज्ञः श्रोणिविंबस्तथैव । न भवति किमिदानीं योषितां यन्नचारुः२१
उत्कंपितानि हृदयानि मनस्विनीनां बालैः प्रियंगुसहकारकृताधिवासैः ॥
उद्भासितैः परभृतस्य मदाकुलस्य । श्रोत्रप्रियैर्मधुक.........

References.— See No. 38

ऋतुसंहार Ṛtusaṁhāra

No. 44 121. (1) / 1866-68

Size.— $12\frac{1}{2}$ in. by $7\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 11 leaves; 11 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Modern paper with water marks, bluish in colour; Modern Devanāgarī characters, hand-writing very bold and beautiful; The Ms. is a bound copy containing two other works viz. बिल्हणशतक and घटकर्परकाव्य.

The Ms. of ऋतुसंहार contains the following chronogram on folio 11ᵇ :- वसुनागभूपसंमितशके i. e. Śaka 1688. This seems to be the date of the original Ms. from which the present Ms. was copied.

Age.— The Ms. is a new copy.

Author.— Kālidāsa.

Begins.— fol. 1ᵇ

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

प्रचंडसूर्यः स्पृहणीयचंद्रमाः etc. as in No. 38

folio 3ᵃ इति श्रीकालिदासकृतौ ऋतुसंहारे महाकाव्ये ग्रीष्मवर्णनं नाम प्रथमः सर्गः ॥ १ ॥

Ends.— 11ᵇ

कुंदैः सविभ्रमवधूहसितावदातैरुद्योतितान्युपवनानि मनांसि पुंसां ॥
अत्यंबहेमरसनास्तनसक्तहाराः कंदर्पदर्पशिशिरीकृतगात्रयष्ट्यः ॥ २२ ॥
मासे मधौमधुरकोमलभंगदेता यूनो हरंति प्रसभं हृदयं रमण्यः ॥

इति श्रीकालिदासकृतौ ऋतुसंहारे महाकाव्ये वसंतवर्णनं नाम षष्ठः सर्गः ॥ ६ ॥ वसुनागभूपसंमितशके व्ययाब्दे सहस्यासितपक्षे व्यालतिथौ लोहितांगवसरे इदं ऋतुसंहाराख्यं काव्यं लिखितं ॥ ॥ ॥

References.— See No. 38

ऋतुसंहार
with
टीका

Ṛtusaṁhāra
with
Commentary

No. 45

372.
1887-91.

Size.— 10 $\frac{1}{5}$ in. by 4$\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 10 leaves ; 17-18 lines to a page ; 50 letters to a line.

Description.— Country paper ; old and brittle ; Devanāgarī characters ; hand-writing small but clear, legible and uniform ; right-hand edges of folios damaged ; borders ruled in two double black lines , folios 1, 2, 10 and 11 missing , yellow pigment used.

A fragmentary Ms. Folio 4[b] contains the follwing colophon which shows that *Amarakīrti* was a pupil of *Guṇākara Sūri.*—

श्रीमानकीर्त्तिवरसूरिगुणाकराणां
पट्टेऽनु वै अमरकीर्त्तिविनिर्म्मि(ता)यां ।
श्रीमद्विशेषमहानथकाव्यवृत्तौ
सर्गोऽजनि प्रथम एष नृपाभिरम्यः ॥

Age.— The Ms. appears to be old.

Author (of the text).— Kālidāsa.

,, ,, ,, comm.)— Amarakīrti.

Begins (abruptly).— fol. 3[a]

(text) तृषा महत्याहकृतविक्रमोद्यमः श्वसन्म(न्मु)हुर्दूरविदारिताननः ॥
न हंत्यदूरेपि गजान्मृगाधिपो विलोलजिह्वः स्खलिताग्रकेसरः ॥ १६ ॥

(comm)......किं भूतेन विवस्वता तीक्ष्णतरांशुमालिनी । अतिशयेन तीक्ष्णग्रीष्मत्वात्तीव्रायेंशवः किरणास्तीक्ष्णांतरांशवस्तान् मलते धारयति तथा तेन मलमह्लधारणा कथंभूतो भेकोऽभितापितो विवस्वतेत्यनुवर्णनीयं अनेन धर्म्मबाहुल्यं सूचितं ॥ १५ ॥ etc.

fol. 4[b] इति अमरकीर्त्तिसूरिकृतायां टीकायां श्रीग्रीष्म(ऋ)तुवर्णनो नाम प्रथमः सर्गः ॥

fol. 8^b इति श्रीअमरकीर्तिसूरिकृतायां श्रीकालिदासकृतविशेषकाव्य टीकायां प्रावृट्वर्णनो नाम द्वितीयः ॥

fol. 12^b इति श्रीअमरकीर्त्तिकृतायां कविश्रीकालिदासविरचितविशेष-काव्यटीकायामृतुसमुदाये शरदृतुवर्णनो नाम तृतीयः सर्गः ॥

Ends— fol. 14^b

(text) अन्याप्रकामसुरतश्रमखिन्नदेहा । रात्रौ प्रजागरविपाटलनेत्रपद्मा ।
आवक्त्रदेशलुलिताकुलकेशपासा । निद्रां प्रयांति मृदुसूर्यकराभितप्ता ॥ १४ ॥

(comm.) अन्या काश्चित् स्त्री मृदुर्योसौ सूर्यः तत्काले दिनरविस्तस्य करैः किरणै रभितप्ता मृदुसू........

Aufrecht mentions the present Ms. only in his Catalogus Catalogorum. p. iii, 16^a.

कंसनिधनकाव्य — Kaṁsanidhanakāvya

No. 46 — 276. / 1884–86.

Size.— 14 in. by $5\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 51 folios ; 11 lines to a page ; 49 letters to a line.

Description.— Country paper, thick and whitish in apperrance, Devanāgarī characters ; hand-writing bold, uniform and legible ; the poem is called " निरोष्टकाव्य " in the colophon (folio 51) ; it consists of 17 chapters as under:—

Sarga	Folios	Sarga	Folios
I	1 - 3	X	28 - 31
II	3 - 6	XI	31 - 34
III	6 - 9	XII	34 - 36
IV	9 - 14	XIII	37 - 38
V	14 - 16	XIV	38 - 41
VI	16 - 20	XV	41 - 45
VII	20 - 22	XVI	45 - 48
VIII	22 - 25	XVII	48 - 51
IX	25 - 28		

Age.— The Ms is not very old.

Author — Srīrāma.

Begins — fol. 1b

॥ श्रीनंदनंदनो जयति ॥
आनंदयिष्यन्निखिलां धरित्रीं
निराकरिष्यन् दितिजाधिराजान्
जनिंजगद्गीतयशाहृशार्ह-
संतानगेहे हरिरासंसाद ॥ १ ॥
कंसादनर्थैकरतान्वितांतं
साशंकचेता जनकस्तदास्य
आदाय तं नीरदजाललीढे-
शनैर्निशीथे निरगादगारात् ॥ २ ॥ etc.

fol. 3b इति श्रीश्रीरामकृतौ कंसनिधननामधेये महाकाव्ये प्रथमः सर्गः

fol. 6b इति etc. ... ... द्वितीयः सर्गः

Ends.— fol. 51a

एनं गणेन सह संयति संनिहत्य
कंसं सहं ससहिताधिकहारिकीर्त्तिः ।
आनर्च्चसीरिसहितः शिरसा नतेन
शांतादरेण जनकं जननीं च कृष्णः ॥ ७१ ॥
रणे निघ्नन्नित्थं निखिलखल चक्रं नतिकृतां
कृतांतीयं त्रासं निरतिशयिताधिंशकलयन् ।
घनानंदं सेंद्रत्रिदशगणगीतास्थिरयशा-
निरातंकं चक्रे त्रिजगदखिलं नंदतनयः ॥ ७२ ॥

इति श्रीश्रीरामकृतौ कंसनिधननामधेये महाकाव्ये सप्तदशः सर्गः १७
कंसनिधनाख्यं निरोष्टकाव्यमिदं ॥ ग्रंथसंख्या १५७५ ।

This is the Ms. recorded by Aufrecht in his Catalogus Catalogorum.

करुणालहरी Karunalaharī

No 47 325
1884-87

Size.— 7 in. by 4 in.

Extent.— 7 leaves; 8 lines to a page; 25 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters, old in appearance; hand-writing clear, legible and uniform; text bounded on either side by two thick black lines, red pigment frequently used, complete.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Jagannātha.

Subject.— A stotra.

Begins.—fol. 1[b]

श्रीगणेशाय नमः ।
निषीदत्तानाथविषानलोपमे विषादभूमौ भवसागरे हरे ।।
परं प्रतीकारमपास्यताधुना मयायमात्मा भवते निवेदितः ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 7[a]

सुरश्रोतस्विन्याः पुलिनमधितिष्टन्नयनयो-
र्विधायांतर्मुद्रामथ सपदि विद्राव्य विषयात ।
विधौ तांतध्वांतो मधुरमधुरायां चितिकदा
निमग्नः स्यां कस्यां चनतवनमस्यांबुदरुचि ॥ ५४ ॥ श्री ॥
इति श्रीजगन्नाथविरचितायां करुणा(ऌह)री संपूर्णः ॥श्री॥छ॥श्री॥छ॥

करुणालहरी Karuṇalaharī

No. 48 277.
1884-86.

Size.— $8\frac{2}{5}$ in. by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent. – 4 leaves; 12 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing clear, legible and uniform written part of the folios rendered black owing to the diffusion of ink; borders ruled in double black lines; red pigment used for verse-numbers; complete.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Jagannātha.

Begins.— fol. 1[a]

॥ श्रीगुरुचरणेभ्यो नमः ॥

निषीदतानाथ etc. as in No. 47

Ends.— fol. 4[a]

सुरश्रोतस्विन्याः etc. up to नतवनभस्यांबुदरुचि ॥ ५४ ॥
as in No. 47

followed by इति भट्टजगन्नाथेन तैलिंगेन रचिता करुणालहरी संपूर्णा ॥ छ ॥ श्री ॥

There are some additional verses on the last folio.

कर्णानन्द
with
टीका °प्रकाशिनी

Karṇānanda
with
Commentary °Prakāśinī

No. 49

542.
1884–87.

Size.— 10 in. by $4\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 38 leaves; 8 lines to a page; 20 letters to a line.

Description.— Country paper; old and dirty in appearance Devanāgarī characters; hand-writing of the text, bold and of the comm. small; this is a पञ्चपाठी Ms, text being in the middle and comm. on all sides; borders ruled in black lines; red pigment used.

The work was composed in Śaka 1500. The comm. was composed by one Prabodha.

Age.— The Ms is fairly old.

Author (of the text).— Krsnadāsa.

,, (,, ,, comm.)— Śrīprabodha.

Begins.— fol. 1[b]

॥ ९० ॥ श्रीराधावल्लभाय नमः ॥

(text) स्फुरद्वदनपंकजः कनककूटदेहद्युतिः
प्रशास्तसुखसंपदां निधिरपूर्थमानप्रदः ।
सकृष्णवृषभानुजाचरणमाधुरीयं चुरः
सदा मधुरवाक्यदुज्जयति साधु वैयासिकिः ॥ १ ॥ etc.

comm...... फलिताक्षरसंभासा कृष्णकीर्त्तिविधुश्रिता ।
... ... हेतुरेषार्थकौमुदी ॥ २ ॥
मिताक्षरार्थगंभीरा धीरांतम्मोंदृदायिनी ।
व्याकृति .. ... श्रीमत्कर्णानन्दप्रकाशिनी ॥ ३ ॥
तद्गुपादिष्टदेवतां श्लोकद्वयेन नमस्करोति etc.

Ends— fol. 43[b]

(text) कर्णानंदोर्थकौमुद्यभिधसुरसभट्टीकया संयुतोयं
कृष्णाष्टम्यां शकाब्दे गगनगगनबाणेंदुसंख्ये व्यतीते ।
श्रीराधावल्लभां ह्य(?)बुरुहपरिसरे ग्रंथ आविर्बभूव
श्रीवृंदाकानने तद्रसतृषितमतेः श्रीमतः कृष्णदासात ॥ १९० ॥
कर्णानन्दाभिधो ग्रंथः कृष्णदासेन निर्म्मितः । तट्टीका च तदा

comm. श्रीमतः विद्याविनयादिगुणसंपद्युक्तस्य पुनः कीदृशात् तद्रसतृषितमतेः तद्रसे श्रीराधावल्लभरसे श्रीललितादिराधाप्रियसखीभोग्ये तृषिता तृष्णा- युक्ता मतिर्बुद्धिर्यस्य तस्मात् ॥ कर्णानंदाभिधो कृष्णदासेन निर्मितः ति(त)- ट्टीका च तदारब्धा श्रीप्रबोधेन पूरिता ॥ छ ॥ इति श्रीकर्णानंदः स्तवः समाप्तः ॥ कृष्णराम रामकृष्ण ॥

Aufrecht— Cat. Cat. i, 82[a]; ii, 15[b].

कर्णानन्द with व्याख्या — Karṇānanda with Commentary

No. 50 — 28. / 1881–82.

Size.— 10 in. by $4\frac{5}{8}$ in.

Extent.— 97 leaves; 9–10 lines to a page, 32 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing clear and legible but somewhat careless; text in the middle of folios and the commentary above and below it; borders in double black lines carelessly ruled; complete.

Age.— Samvat 1634 (= A. D. 1578) date of compsition.

Author.— (text) Krṣnadāsa.

„ (comm) Śrīprabodha.

Begins.— (text) fol. 1ᵇ

स्फुरद्वदनपंकजः कनककूटदेहद्युतिः
प्रशस्तसुखसंपदां निधिरपूर्वमानप्रदः ॥
सकृष्णवृषभानुजाचरणमाधुरीचञ्चुरः
सदा मधुरवाक्पटुर्जयति साधु वैयासकिः ॥ १ ॥ etc.

Begins (comm.)— fol. 1ᵇ

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीराधावल्लभाय नमः ॥

यच्छ्रद्धालवललितं हृदयं जानाति तत्वमक्लिष्टं ॥
तस्य हरेः पदकमलं वंदे तारोदराब्धिरत्नस्य ॥ १ ॥
फलिताक्षरसंभासा कृष्णकीर्त्तिविधुश्रिता ॥
बोधचक्षुः प्रसादस्य हेतुरेषार्थकौमुदी ॥ २ ॥
मिताक्षरार्थगंभीरा धीरांतर्मोददायिनी ॥
व्याकृतिरेतस्यते श्रीमत्कर्णानंदप्रकाशिनी ॥ ३ ॥

श्रीमंत कृष्णकेलिवर्णनवृतोत्साहस्तदंतः प्रकाशमहेतुं वे(?)कभगवंतं प्रणामं मंगलमाचरति ॥ स्फुरदिति ॥ etc.

Ends.— (text) fol. 96ᵃ

श्रीकृष्णेति प्रणयपराणांतद्गाथाभिः सफलितवाचां ॥
मादृग्दीनोद्धरणबलानां ॥ कर्णानंदो विशतु सभायां ॥ १८९ ॥
कर्णानंदोर्थकौमुद्यभिधसुरसभृट्टीकया संयुतोयंऽ
कृष्णाष्टम्यां शकाब्दे गगनगगनबा(णे)न्दु संख्ये व्यतीते ॥
श्रीराधावल्लभां ह्यंबुरुहपरिसरे ग्रंथ आविर्बभूव
श्रीवृंदाकानने" "'द्रसतृषितमतेः श्रीमतः कृष्णदासात् ॥ १९० ॥

Ends (comm.)— fol. 97ᵃ

अयं कर्णानंदः कर्णानंदाख्यो ग्रंथः कृष्णदासात् सकाशात् आविर्बभूव प्रकटोजातः। कीदृशो ग्रंथः अर्थानां वामुदी चंद्रिका तद्वत्प्रकाशि अर्थकौमुदी सा अभिधा नाम यस्याः सा अर्थकौमुद्यभिधाशोभनं रसं बिभर्त्ति पुष्णाति सुरसभृत्। अर्थकौमुद्यभिधा चासौ सुरसभृच्च तादृशी या टीका तया संयुतः सहित । कदा प्रकटकः। कृष्णाष्टम्यां । कस्मिन् वर्षे । गगनं बिंदुः गगनं बिंदुः बाणः पंच इंदुश्चंद्र एकं तत्संख्ये शकाब्दे शकनरपतेः संवत्सरे व्यतीतेऽतिक्रांते सति । अंकानां वामगत्या । पंचदशशतानि भवति । कुत्र स्थले प्रकटः । वृंदाकानने । तत्रापि कुत्र प्रदेशे । श्रीराधावल्लभस्य श्रीहरिवंशेष्टत्वेन प्रसिद्धः श्रीमूर्त्तेः अह्यंबुरूहस्य पादपद्मस्य परिसरे सनिधौ । कृष्णदासात् । कीदृशात् । श्रीमत' विद्याविनयादिगुणसंपद्युक्तस्य । पुनः कीदृशात् । तद्रसतृषितमतेः तद्रसे श्रीराधावल्लभरसे श्रीललितादिराधाप्रियसखीभोग्ये तृषिता तृष्णायुक्ता मतिर्बुद्धिर्यस्य तस्मात् ॥

कर्णानंदाभिधो ग्रंथः कृष्णदासेन निर्मितः ।
तट्टीका च तदारब्धा श्रीप्रबोधेन चरिता ॥ १९० ॥

संवत् १६३४ वर्षे । शाके १५०० वर्त्तमाने कृष्णजन्माष्टम्यां श्रीकर्णानंदाख्यो ग्रंथष्टीका सहितः श्रीमतः कृष्णदासात् आविर्बभूव ॥ समाप्त इत्यर्थः ॥ छ ॥ शुभं भवतु ॥ ॥ कल्याणमस्तु ॥

संवत् १८३७ वर्षे वैशाखमासे कृष्णपक्षे अमावास्या बुधे भट्टप्राणनाथात्मजहरिनारायणेन आत्मपठनार्थं वा परोपकाराय लिखितोयं ग्रंथः ॥ ॥ श्रीरस्तु कल्याणमस्तु ॥ ॥ लेखकपाठकयोः शुभं ॥ अंबिका जयतु ॥ सर्वोत्कर्षेण वर्त्तते ॥ ५ ॥

कर्णामृत Karṇāmṛta
or or
कृष्णकर्णामृत Kṛṣṇakarṇāmṛta

No. 51 430. / 1884–87

Size.— $8\frac{1}{5}$ in. by 4 in.

Extent — 36 leaves, 9 lines to a page, 30 letters to a line.

Description.— Country paper; white in appearance, Devanagari characters; hand-writing clear, legible and uniform; borders of folios 1ª, 2ᵇ, 3ᵇ and 4ª ruled; yellow pigment used for corrections; folios numbered in both the margins.

Age.— Śaka 1756.

Author.— Līlāśuka or Bilvamaṅgala.

Begins.— fol. 1ᵇ

श्रीगणेशाय नमः अथ लीलाशुककृतकर्णामृतारंभ· ॥
चिंतामणिर्जयति सोमगिरिर्गुरुर्मे शिक्षागुरुश्च भगवान् शिखिपिछमौलिः ॥
यत्पादकल्पतरुपल्लवशेखरेषु लीलास्वयंवररसं लभते जयश्रीः ॥ १ ॥
अस्ति स्वस्तरुणीकराग्रविगलत्कल्पप्रसूनाप्लुतं
वस्तु प्रस्तुतवेणुनादलहरी निर्वाणनिर्व्याकुलां ॥
स्रस्रस्रस्त निरुध्नीविविलसद्गोपीसहस्रावृतं
हस्तन्यस्त न तापवर्गमखिलो दारं किशोराकृति ॥ २ ॥ etc.

folio 12ª ᵇ इति श्रीकृष्णकर्णामृते लीलाशुकविरचिते प्रथमशतकं समाप्तं ॥

folio 24ª इति श्रीकर्णामृते द्वितीयोध्यायः समाप्तः ॥

Ends.— fol. 35ᵇ

कृष्णाय यादवेंद्राय ज्ञानमुद्राय योगिने ॥
नाथाय रुक्मिणीशाय नमो वेदांतवेदिने ॥ ८ ॥
कृष्णाय वासुदेवाय हरये परमात्मने ॥
प्रणतक्लेशनाशाय गोविंदाय नमो नमः ॥ ९ ॥

इति श्रीलीलाशुकविरचिते कर्णामृते तृतीयोध्यायः समाप्तः ॥ शाके १७५६ जयनामसंवत्से(त्सरे)पौषमासे शुक्लपक्षे नवम्यां बुधे यामद्वये समाप्तमिदं काव्यं ॥ श्रीकृष्णार्पण॰मस्तु

सच्चित्सुखपदाधारः ब्रह्मानंदसुनिर्वृत ॥
कृष्णकर्णामृतं स्वीयं सुखावाप्त्यै समालिखत ॥ १ ॥
श्रीमद्राधाविनोदकारिणे नमो नमः ॥ श्रीब्रह्मानंदपदाभ्यां नमः ॥

References.— 1 Aufrecht's Catalogus Catalogorum i 82[a], 119[a], ii 24[a], 105[a], iii, 26[a].

2 Winternitz— *History of Indian Literature* Vol. III p. 124

3 A. B. Keith— *History of Sanskrit Literature* pp. 218-19

4 H. D. Velankar—B.B.R.A.S. Mss. Catalogue ii, 334

Mr. Seshagiri Shastri makes the following remarks about the work and the author in his Report of 1893-94, p. 57 "The work was written by Bilvamangala who was latterly called also Līlāśuka, and contains three parts, each consisting of one hundred and odd stanzas. The work is written in praise of god Kṛṣṇa whose devotee the author was ......He then went to a yati named Somagiri whose disciple he became and who taught him a mantra of the god Kṛṣṇa......Līlāśuka lived before Jayadeva"

He gives a long legend in his account about Līlāśuka which is corroborated by a long saṁskrit passage by Aufrecht from a commentary on Karnamṛta in his Catalagi Codicum Manuscriptorum, Bodleianae p. 128, No.231

The work is described in the I. O. Cat. pt. VII Nos. 3900-03.

कर्णामृत	Karṇamṛta
and	and
अन्यानि सुभाषितानि	other Subhāṣitas
No. 52	147. / 1902-07.

Size.— 5⅛ in. by 8 in.

Extent.— 46 leaves; 26 lines to a page; 20 letters to a line.
18-22 „ „ „ „ 15 „ „ „ „

Description.— Countıy papeı ; old in appeaıance ; Devanāgarī characters ; hand-wiitıng beautiful, clear and legible but not unıform ; 1st paıt i. e. folios 1–6 have a yellowish appearance ; slıghtly moth-eaten folio No. 40 blank.

The Ms dıvided as follows—

folios	1–6	1st Śataka—	1st part
,,	1–23	2nd and 3rd Śatakas	2nd part.
,,	24–39	other Subhāsitas	

The Ms. contaıns several subhāsitas taken from other works besides कर्णामृत. The arrangement of the śatakas is 1st, 3rd and 2nd.

Age.— The Ms. appears to be old.

Authoı of Karnāmrta.— Lılāśuka, also called Bilvamangala.

Begins.— fol. 1[b]

श्रीगजाननो जयति ॥

चिंतामणिर्जयति etc. as in No. 51

folio 6[b] इति श्रीलीलाशुककृते लीलामृते प्रथमशतकं समाप्तं ॥ छ ॥ छ॥

folio 12[a] of the 3ıd शतक

इति श्रीलीलाशुकविरचिते कर्णामृते तृतीयशतकं समाप्तं ॥

कर्णामृत Ends.— fol. 24[a]

कालिंदीबहुलप्रावाहरभसं संस्तंभयन् तत्क्षणा-

च्छैलान्विद्रवयन्मृगान्विवशयन् गोवृंदमानंदयन् ॥

गोपान्संभ्रमयन् मुनीन्मुकुलयन् सप्तस्वरान् जृंभय-

न्नोकारार्थमुदीरयन्विजयते वंशी निनादः शिशोः ॥ १० ॥

इति श्रीलीलाशुकविरचिते कर्णामृते द्वितीयशतकं समाप्तं छ छ

Then follow some Subhāṣıtās—

folıo 24[a] केचित शार्ङ्धरीयाः श्लोकाः लिख्यंते अथ नमस्कृतिः

चलत्कर्णनिलोद्धूतसिंन्दूरारुणितांबरः ॥

जयत्यकाले विसृजत्संध्यामिव गजाननः ॥ १॥

अविरलविगलन्मदजलकपोलपालीनिलीनमधुपकुलः ॥

उद्भिन्ननवश्मश्रुश्रेणिरिव गणाधिपो जयति ॥ २ ॥ etc.

Subhāṣitās end on folio 39^b

संधिगुतं नममागोरसाभिज्ञं चेतः कस्मात्प्रकुप्यसि ॥
अस्थानरुदितैरेभिरलमालोहिते क्षणे ॥ ५ ॥
अथ बिदुमति त्रिनयनचूडारत्नंसिधोकुसुद्वती दायितः ॥
अयमुदयति घुसृणारुणरमणीवदनोपमश्चंद्रः ॥ ६ ॥
डिठठठ etc.

References.—For कृष्णकर्णामृत See No. 51

कृष्णकर्णामृत Kṛṣṇakarṇāmṛta*

No. 53 477. 1891–95.

Size.— 10¾ in by 4¼ in.

Extent.— 7 leaves ; 10 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; *Bengālī* characters ; old in appearance ; hand-writing small but clear, legible and uniform ; yellow pigment used for corrections ; borders in double (sometimes triple) black lines , fol. 7 missing.

Age.— Appears to be fairly old.

Author.— Līlāśuka.

Begins.—fol. 1^b

श्रीराधाकृष्णौ जयतः ॥
चिन्तामणिर्जयति सोमगिरिर्गुरुर्मे
शिक्षागुरुश्च भगवान् शिखिपिच्छमौलिः ॥
यत्पादकल्पतरुपल्लवशेखरेषु
लीलास्वयंवररसं लभते जयश्रीः ॥१ ॥
अस्ति स्वरतरुणीकराग्रविगलत्कल्पप्रसूनाप्लुतं
वस्तु प्रस्तुतवेणुनादलहरीनिर्वाणनिर्व्याकुलम् ।

---

*A Ms (No. $\frac{478}{1891-95}$) of this work which contains a Bengālī version is transferred to the Vernacular section.

स्रस्तस्रस्तनिरुद्धनीविविगलद्गोपीसहस्रावृतं
हस्तन्यस्तनतापवर्गमखिलोदारं किशोराकृति ॥ २ ॥
आलिंग्य राधां व्रजसुभ्रुवाङ्गना-
द्भङ्गया तया गूढविलासलोभतः ।
कुञ्जे रसास्वादविशेषलब्धये
प्रारम्भि रासो रसिकेन्द्रमौलिना ॥ ३ ॥

Ends.— fol. 8ª

ईशानदेवचरणाभरणेन नीवी
दामोदरस्थिरयशस्तबकोद्भवेन ॥
लीलाशुकेन रचितं तव कृष्णदेव
कर्णामृतं वहतु कल्पशतान्तरेऽपि ॥ ११ ॥
धन्यानां सरसानुलापलहरी सौरभ्यमभ्यस्यतां
कर्णानां विवरेषु कामपि सुधावृष्टिं सुहानं मुहुः ।
वन्यानां सुदृशां मनोनयनोभिन्नस्य देवस्य न·
कर्णानां वचसां विजृम्भितमहो कृष्णस्य कर्णामृतम् ॥ ११२ ॥
अनुग्रहद्विगुणविशाललोचनै-
रनुस्मरन्मृदुमुरलीरवामृतैः ।
यतो यतः प्रसरति मे विलोचनः
ततस्ततः स्फुरतु तवैव वैभवम् ॥ ११३ ॥
॥ इति श्रीकृष्णकर्णामृतं ॥

References:— See No. 51

कृष्णकर्णामृत Kṛṣṇakarṇāmṛta

No. 54 566. / Viśrāma (i)

Size.— 6 in. by 4 in.

Extent.— 26 leaves; 7 lines to a page; 22 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters; white in appearance; hand-writing clear, legible and uniform; borders of some folios ruled in double red lines; the Ms contains the 1st śataka.

Begins.—fol. 1ª

॥ श्रीगणाधिपतये नमः ॥ शुभमस्तु

चिंतामणिर्जयति etc. as in No. 56 below

Ends.—fol. 25ᵇ

धन्याना etc. up to स्फुरतु तवैव वैभवं ॥ ११२ ॥

followed by इति श्रीलीलाशुकविरचिते कर्णामृते प्रथमशतकं समाप्तं श्रीकृष्णार्पणमस्तु । शके

References— See No. 51

कृष्णकर्णामृत **Kṛṣṇakarṇāmṛta**

No. 55 $\frac{627.}{1883-84.}$

Size.— $12\frac{1}{5}$ in. by $4\frac{1}{6}$ in.

Extent.— 9 leaves; 18-19 lines to a page; 48-52 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters; hand-writing very closely and carelessly written; some folios have become dirty probably by oil spots; borders ruled in double black lines.

The present Ms. and the Ms. No. $\frac{628}{1883-84}$ appear to have been written by the same scribe. The name of the scribe is Dinanātha as given in the present Ms.

Age.— A modern copy.

Author.— Līlāśuka.

Begins.— fol 1ª

श्रीगुरुगणपति इष्टदेवताभ्यो नमः ॥

चिंतामणिर्जयति etc. as in No. 56 below.

Ends.— fol. 9ᵇ

जयतु न २ देवो देवकीनंदनो सौ ज. २ कृष्णो वृष्णिवंशप्रदीपः ॥ ज.२ मेघः श्यामलः कोमलांगो ज. २ पृथ्वीभारं नाशौ मुकुंदः ॥ ११२ ॥

इति लीलाशुकविरचिते श्रीकृष्णकरुणा(र्णा)मृते तृतीयोल्लासः समाप्त· ॥ दीननाथेन लिखितमिदं स्वार्थपरार्थं च ॥ लेखकपाठकयो· शमस्तु ॥ छ ॥

References.— See No. 51

कृष्णकर्णामृत Kṛṣṇakarṇāmṛta

No. 56 $\frac{628.}{1883\text{-}84.}$

Size.— 12 in. by $4\frac{1}{6}$ in.

Extent.— 12 leaves, 18–19 lines to a page; 48 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks, Devanagarī characters; hand-writing small and legible but very closely written, text bounded on either sides by double black lines, red pigment scarcely used; complete.

Age.— A modern copy.

Author.— Līlāśuka or Bilvamangala.

Begins.— fol. 1ᵃ

श्रीगणेशाय नमः ॥
चिंन्तामणिर्जयति सोमगिरिर्गुरुर्मे
शिक्षागुरुश्च भगवान् शिखिपिच्छमौलिः ॥
यत्पादकल्पतरुपल्लवशेखरेषु
लीलास्वयंवररसं लभते जयश्रीः ॥ १ ॥

Ends.— fol. 9ᵃ

धन्यानां सरसानुलापसरणे सौरभ्यमभ्यस्यतां
कर्णानां विवरे तु कामपि सुधावृष्टिं दुहान मुहुः ॥
धन्यानां पिबतां मनोनयनयोर्मज्ञस्य देवस्य नः
कर्णानां वचसां विजृंभितमहो कृष्णं स्वकर्णामृतम् ॥ १०७ ॥
अनुग्रहाद्द्विगुण विशाललोचनैरुस्मितं मृदुमुरलीरवामृतै ॥
यतस्ततः प्रसरति मे विलोचने तेन तत्स्फुरतु तवैव वैभव ॥ १०८ ॥

इति लीलाशुकविरचितं कर्णामृतस्य तृतीयशतकं समाप्तम् ॥
श्रीगोपालकृष्णार्पणमस्तु ॥ छ ॥ लेखकपाठकयोः शमस्तु ॥ छ ॥

Then follow a number of verses which narrate the duties of a Brahmin.

प्रातरुत्थाय कर्त्तव्यं यद्द्विजेन दिने ॥ २ ॥
तदहं संप्रवक्ष्यामि द्विजानामुपकारकं ॥ etc.

References.— See No. 51

कृष्णकर्णामृत Kṛṣṇakarṇāmṛta

No. 57 334. 1892-95.

Size.— $7\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 15 leaves ; 8-9 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanagari characters ; old in appearance ; hand-writing legible but carelessly written ; borders ruled in double black lines ; contains only the 1st śataka (?)

Age.— Saṁvat 1766

Author.— Līlāśuka.

Begins— fol. 1[b]

श्रीकृष्णाय नमः ॥
चिंतामणिर्ज्जयति etc. as in No. 56

Ends.— fol. 15[a]

धन्यानां etc. up to स्फुरतु तवैव वैभवः ॥ १२ ॥
followed by इति श्रीबिल्वमंगलविरचितं श्रीकृष्णकर्णामृतं स्तोत्रं संपूर्णं ॥ शुभमस्तु ॥ संवत् १७६६ ॥

References.— See No. 51

कर्णामृत ? Karnāmrta

No. 58 491. / 1887–91.

Size.— $9\frac{1}{5}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 14 leaves ; 14–15 lines to a page , 32 letters to a line.

Description.— Country paper, old in appearance; Devanāgarī characters, hand-writing small but clear and legible, borders of folios 1–9 ruled in double black lines and borders of folios 10–14 not ruled; folios 13 and 14 slightly damaged

The Ms. is incomplete and contains 149 stanzas. It is doubtful whether this कर्णामृत is the same as that of Līlāśuka.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Līlāśuka or Bilvamangala ?

Begins.— fol. 1[b]

॥ श्रीमद्विघ्नवल्लीविध्वंसकगणेशाय नमः ॥ श्रीगुरुचरणकमलेभ्यो नमः ॥
इंदीवरदलशामाय नमः ॥
स्वभक्तरक्षैकपरं कृपालुं यदोः कुलांभोधिसुधामयूखं ॥
श्रीकृष्णमानम्य करोमि काव्यं **कर्णामृतं** पुण्यकथाविलासं ॥ १ ॥
लीलाजनोस्तस्य महामहामहस्वीयशस्वकीर्त्यामलकीत्ति(र्त्ति)गसीत ॥
पौत्रौ निरुद्ध स्वशरीरशोभा निरुद्धकामाखिल विक्रमः सः ॥ २ ॥ etc

Ends.— fol. 14[a]

सखि कस्य कृते विषद्यते विषदं ब्रूहि तमानयेद्रुतं ।
अपि नाकरसारसातलेष्विति सागद्यत चित्रलेखया ॥ ४८ ॥
तमुषा न शशाक भाषितुं त्रपिता च स्मरजर्जरीकृता ।
नयनांगुलिपल्लवेंगितैर्भृशमालेखितुमाह भूभुजः ॥ ४९ ॥
अथ चंद्रकलाधिकंदिरे कमनीये शमनीयमंदिरे । अधिभित्तिलिलेखयो

कर्णामृत
with
श्रवणाह्लादिनी टीका

Karnāmrta
with
Sravanāhladinī tīkā

No. 59

178.
1879-80.

Size.— $5\frac{2}{5}$ in. by $9\frac{3}{5}$ in.

Extent.— 145 leaves, 22-24 lines to a page, 15 letters to a line.

Description.— Country paper, old in appearance, Devanagari characters, hand-writing bold, clear and legible, पृष्ठमात्राs used, borders ruled in two double black lines, red pigment used for folio-numbers; appears to be a part of some big manuscript since it contains folio-numbers 598-741 at the top of the folios besides the usual numbers 1, 2, 3 etc. below.

The Ms. is divided into two parts, folios 1-10^a contain the text of कर्णामृत and folios 10^b-145 contain the commentary along with the text.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author (of the text).— Līlāśuka or Bilvamangala.

" " " comm.)— Gopālabhatta.

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीकृष्ण ॥

(text) चिंतामणिर्जयति etc. .... as in No. 51

folio 10^a इति श्रीबिल्वमंगललीलाशुकविरचितं श्रीकृष्णकर्णामृतं संपूर्णं ॥ शुभं भवतु

Begins. (comm.)— fol. 10^b

श्रीगोपीजनवल्लभाय नमः ॥

श्रीगोपीजनवल्लभस्य चरणांभोजं भजे रंजितं ।
गोपीनां कुचकुंकुमेन विनदन्माणिक्यमंजीरकं ।
वृंदारण्य-निकुंजपुंजसरणी गत्येकलब्धव्रतं ॥
कालिंदीतटरासलास्यललितप्रोदंडनृत्यप्रियं ॥ १ ॥

यत्पादवारिजरजकणिकैकवंधुर्मूकोपि शास्त्रविदुखां पदवीं प्रयाति ।
अस्माद्विधैकशरणं करुणाकरं तं नारायणं गुरुमहं सततं नमामि ॥ २ ॥ etc.

Ends.— fol. 144[b]

इति श्रीलीलाशुकाविल्वमंगलविरचितं श्रीकृष्णकर्णामृतंस्तोत्रं ॥
श्रीगोविंदपदारविंदभजनतर्पकाखिलार्थाव्यह'
श्रीमद्भागवतार्थविश्रमभवद्भदन्युणा विश्रुतः ।
श्रीराधारमणांह्रिसक्तमनसा गोपालभट्टेन तत् ।
पुत्रेण श्रवणामृतस्य रचिता टीकास्तु सत्प्रीतये ॥ १ ॥
श्रीगोपीजनवल्लभत्वदपरंजनैन कंचित्प्रभो
तस्मात्त्वां प्रणिधानपूर्वकमिमां याश्व(श्वां)मदीयां श्रुणु ।
राधादि व्रजसुंदरीगणमनः क्षीराब्धिचंद्रोदय-
श्रीकर्णामृतटीकया त्वमनया प्रीतोस्तु नःसर्वदा ॥ २ ॥
कर्णामृतं बुधावर्थं रत्नानि कतिचिन्मया ॥
लब्धानि तत्र चान्यानि किं नु संति सहस्त्रशः ॥ ३ ॥
तैरर्थरत्नैविनमालिदासमित्रस्य कर्णद्वयमात्मनश्च ।
विभूषयामीह तथैव लक्ष्मीनारायणस्यप्यनुजस्य कंठं छ ॥ ४ ॥
इति श्रीभगवज्जनचरणराजीवरजकणिकशरणगोपालभट्टविरचिता
श्रवणाह्लादिनी कर्णामृतटीका समाप्ताः ॥ छ ॥

References.— 1 Aufrecht's Catalogus Catalogorum— i, p. 119[a]
Aufrecht mentions the name of the comm. by Gopāla as कृष्णवल्लभा iii, p. 27[b]

The legend as given by Aufrecht and also by Mr. Sheshagiri Shastri, is to be found in the commentry of Gopālabhatta with a little variation.

(कृष्ण)कर्णामृत
with
टीका प्रपा

(Krsna)karnāmrta
with
Commentary Prapa

No 60

257.
Viśrāma(i)

Size.— 12¼ in. by 4⅘ in.

Extent.— 62+2=64 leaves, 7 lines to a page, 44 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters, hand-writing clear and legible; borders ruled in double red lines, red pigment used for marking the stanzas of the text; yellow pigment used for corrections; two शोधपत्रs to be seen in the Ms., the cover-folios decorated with designs.

The Ms contains the 2nd śataka only. 2nd stanza of the introduction of the comm. states its author to be शंकर; while the last colophon states that the comm. was composed by Krṣnapaṇḍita at the instance of श्रीशंकर.

Age.— A new copy.

Author (of the text).— Līlāśuka.

,, (,, ,, comm.)— Śankara.

Begins— fol. 1ᵃ

(text) अभिनवनवनीतस्निग्धमापीतदुग्धं दधिकणपरिदिग्धं मुग्धमंगं मुरारेः ॥
दिशतु भुवनकृछ्रच्छेदितापिंछगुच्छच्छविनरशिशिपिंछा लांछितं वांछितं नः १

(comm.) श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥ ॥ शुभमस्तु ॥
जयति जलदनीलोविठ्ठलः श्लिष्टगात्रः सलिलनिधिदुहित्रा विद्युदुल्लासकांत्या ॥
कनकहरिमणिभ्यां संधितं चारुनिष्कं इति सकलमुनींद्रै धार्यते यो हृदब्जे ॥१॥
श्रीशंकरेण निरूपाधितया वितीर्णां टीका प्रपां सुललितां सरलोक्तिधारां ॥
सम्यक्प्रविश्य विबुधा हरिभक्तपांथा कर्णामृतानि सरसान्मुहुरापिबंतु ॥२॥

अभिनव इति। अभिनवं च तत् नवनीतं च हय्यंगवीनं तेन स्निग्धं श्लेक्ष्ण नवनीतलिप्तांगमित्यर्थः दध्नः कणैः बिंदुभिः परिदिग्धं लिप्तं चित्रितमिति यावत् ॥ अत एव मुग्धं सुंदरं तापिंच्छस्य तमालवृक्षस्य गुच्छस्तबकः

तस्य छविरिव कांतिरिव कांतिर्यस्य तत् अन्यधर्मस्य कांतेरन्यत्रासंभवात् उपमायां पर्यवसानान्निदर्शनालंकारः etc ......

Ends.— fol. 61[b]

(text) यस्यात्मभूतस्य गुरोः प्रसादादह विमुक्तोस्मि शरीरबंधात् ॥
सर्वोपदेष्टुः पुरुषोत्तमस्य तस्यांघ्रिपद्मं प्रणतोस्मि नित्यं ॥ १०९ ॥

(comm) शतकसमाप्तौ तमेव गुरुत्वेन प्रणमति । यस्येति । आत्मभूतस्य ब्रह्मणः रूपस्य कृष्णस्य गुरोः प्रसादात् तत्वमस्यादि तत्वोपदेशरूपप्रसादात् अह शरीरमेवं चतुर्विंशतितत्वरूपं सप्तदशकलात्मना बंधः तस्मात् विमुक्तः जातोस्मि शरीरसत्वेपि दग्धपटन्यायवत् अवस्थितशरीरत्वात् वर्तमानसाम्य-कद्भूतसाम्येस्मीति प्रयोगः । देहस्य चरमत्वात्सर्वोपदेष्टुः जीवमात्रस्य गुरोः पुरुषेषु उत्तमस्य श्रेष्ठस्य सर्वज्ञत्वेनाधिकस्य एतेन कपिलोक्तानीश्वरवादो दूरीकृतः ॥ पुरुषाख्यपंचविंशतितत्वविशेषः । ईश्वरः सर्वज्ञः अन्यो सर्वज्ञ इति परमेश्वरस्य बालकृष्णादि लीलाविग्रहस्य अंघ्रिपद्मं नित्य प्रप्रणतोस्मि ॥ अत एव विमुक्त इति भावः विमुच्यते नमस्तस्मै जन्मसंसारबंधनात् दिति प्रमाणात् ॥ १०८ ॥

इति शंकरप्रेरितकृष्णपडितकृतायां कर्णामृतव्याख्यायां दशोत्तर द्वितीयं शतक संपूर्णमस्तु ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

References.— See No 61 below.

कृष्णकर्णामृतव्याख्या called प्रपा — Krṣṇakarnāmrtavyākhyā called Prapā

No. 61 — 465 / 1891–95.

Size.— $8\frac{2}{8}$ in. by 4 in.

Extent.— 34 leaves; 11–12 lines to a page; 36 letters to a line.

Description.— Country paper; white in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing clear and legible but not uniform.

The Ms. contains only the 2nd śataka up to 101 stanzas.

Age.— The Ms. is not very old

Author.— Śaṁkara.

Begins.— fol. 1ª

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
जयति जगतिनीलोविट्ठलः श्लिष्टगात्र
सलिलनिधिदुहित्रा विद्युदुल्लासकांत्या ।
कनकहरिमणिभ्यां संधितं चारुनिष्कं
इति सकलमुनींद्रैर्ध्यायते यो हृदाब्जे । १ ॥
श्रीशंकरेण निरुपाधितया वितीर्णा
टीकां प्रपां सुललितां सरलोक्तिधीरां ।
सम्यक् प्रविश्य विबुधाः हरिभक्तिपांथाः
कर्णामृतानि सरसानि मुहुरापिबंतु ॥ २ ॥
अभिनवेति० १ etc.......

Ends.— fol. 34ᵇ

चित्स्वरूपस्य लीलाविग्रहः संसारीमुक्तिदायक इति यावत् रंगे धनुरुत्सवे अवतारो यस्य सः दृष्टः अप्रविष्टः इत्यर्थः अमरगणानां देवसमुदायानां आनदकृतकंसवधरूपेष्टप्राप्त्या तोषकरः हरि युग्मान् भक्तान् पातु अत्र अनेकैः गृहीतृभिः अनेकप्रकारैः शैलत्वादिभिः एक एव गृहीतो ज्ञात इति वर्णनात् उल्लेखालंकार उल्लेखनमनेकधा गृहीत भेदादिकस्य उल्लेखः सतां मत इति विधानाय स्रग्धरावृत्तं १०१

References.— Aufrecht iii, 26ᵇ

कृष्णकर्णामृत
with टीका
कर्णानंदप्रकाशिनी

Kṛṣṇakarṇāmṛta
with Commentary
Karṇānandaprakāśinī.

No. 62 133.
1882-83.

Size.— $9\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 72 leaves ; 9 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description — Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; red pigment used; incomplete, folios 3, 32–35, 64 and 65 missing.

The Ms breaks at the 155th verse.

Age.— Appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— fol. 1b

(text) स्फुरद्वदनपंकजः कनककूटदेहद्युतिः
प्रशस्तसुखसंपदां निधिरपूर्वमानप्रदः ।
स कृष्णवृषभानुजाचरणमाधुरी चंचुरः
सदा मधुरवाक्पटुर्जयति साधु त्रैयासकिः ॥ १ ॥

(comm.) ॥ श्रीगुरुचरणकमलेभ्यो नमः ॥
यच्छद्मालवलम्बितं हृदय जानाति तत्वमाक्लिष्टं ।
तस्य हरेः पदकमलं वंदे तारोदराब्धिरत्नस्य ॥ १ ॥
फलिताक्षरसभासा कृष्णकीर्तिविधुश्रिता ।
बोधचक्षुः प्रसादस्य हेतुरेषार्थकौमुदी ॥ २ ॥
मिताक्षरार्थगंभीरा धीरांतर्मोददायिनी ।
व्याकृतिस्तन्यते श्रीमत्कर्णानंदप्रकाशिनी ॥ ३ ॥

Ends— fol. 79b

(text) मृदुलहसितं प्रेंखच्चिल्लिप्रवृत्तविलोचनं
सरसमुरलीरंध्रासक्तारुणाधरपल्लवं ।
कुटिलचिकुरैर्भ्राजद्गंडस्फुरन्मणिकुंडलं
द्युतिसमधिकं राधा जानेर्मुखं मम लोभनं ॥ ११५ ॥

comm ...... राधाजानेर्मुखं मम लोभनं लोभजनकं तद्रष्टुं लोलुपोहमित्यर्थः । कीदृशं। मृदुलहासितं मंदहास्ययुक्तं । पुनः कीदृशं । प्रेंखच्चिल्लिप्रेंखंती आंदोलमा... ..

References.— This is the only Ms. of कृष्णकर्णामृत with the comm. कर्णानंदप्रकाशिनी.

कर्णामृत
with टीका
सुवर्णचषक

No. 63

Karnāmṛta
with Commentary
Suvarṇacaṣaka

241.
1880-81.

Size.— $10\frac{3}{8}$ in. by 5 in. and $10\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent.-- 163 leaves, 10-11 lines to a page, 32 letters to a line.

Description.— Country paper; also modern paper with watermarks used for folios 13-50 of the first śataka; hand-writing bold, clear and legible but not uniform, separate pagination for every śataka; borders of the folios of the 2nd śataka ruled in double red lines.

Age.— The Ms. does not appear to be very old.

Author (of the text).— Līlāśuka.

,, (,, ,, comm.)— Pāpayallayasūri, son of तिरुमल्ल and कोंडमांबा.

Begins.— fol. 2ª

(text) चिंतामणिर्जयति etc. as in No. 51.

(comm.) fol. 1ª श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीरामं सीतयायुक्तं मुकुंदमौनिशेखरं ।
यज्वानं वाजपेयेन यज्ञेशं प्रणतोस्म्यहं ॥ १ ॥
येषां संदर्शनेनैव षट्शास्त्रवशगो भवेत् ॥
यतींद्रान्वासुदेवेन्द्रान्नमामोभीष्टसिद्धये ॥ २ ॥
वसुमर्त्यन्वये जातयायचक्रपसूरिणा ॥
कर्णामृतास्य व्याख्येयं क्रियते कृतिनां मुदे ॥ ३ ॥
मंत्रशास्त्रे महाभाष्ये मणौमीमांसयोस्सदा ॥
मतिर्यस्य भवेत्तेन मंतव्या कृतिरीदृशी ॥ ४ ॥
तथापि पूर्णे क्षीरेण स्वर्णपात्रे करे वहन् ॥
पिबेति क्षीरे दाता मे सहाय इति साहसं ॥ ५ ॥
पंडितभट्टादिभिः प्राप्य यशसे प्रार्थना न मे ॥
किं तु कृष्णस्तुतिर्नित्यं भवत्विति मतिर्मम ॥ ६ ॥ etc.

folio 50^b^ इति श्रीपदवाक्यप्रमाणपारावारीणतिरमल्लभट्टोपाध्यायपुत्रेण पापयल्लसूरिणा विरचितायां श्रीकर्णामृतव्याख्यायां सुवर्णचषक-समाख्यायां प्रथमशतकं समाप्तं॥

folio 64^b^ of the 2nd शतक

इति श्रीपदवाक्यप्रमाणपारावारपारिणवसुमतितिरुमल्लभट्टूपाध्याय-पुत्रेण कौंडमांवागर्त्तशुक्तिमुक्तामणिना पापयल्लयसूरिणा विरचितायां कर्णामृतव्याख्यायां द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥

Ends.— fol. 48^b^

(text) या प्रीतिर्विदुरार्पिते मुररिपो कुंत्यर्पिते यादृशी
या गोवर्धनमूर्ध्नि या च पृथुके स्तन्ये यशोदार्पिते ।
भारद्वाजसमर्पिते शबरीका दत्ते धरे योषितां
प्रीतिर्मुनिपत्निभक्तिरचितेह्यैत्रापि तां तां कुरु ॥ ६ ॥

(eomm.) यशोदार्पितदत्ते स्तन्ये क्षीरे या प्रीतिः ॥ भारद्वाजसमर्पिते रामवनवास वेलायां प्रपां प्रयागे भारद्वाजेन दीयमानफलादावित्यर्थः ॥ य प्रीतिः शबरिका दत्ते मतंगाश्रमे शबरिकाया दीयमानान्न इत्यर्थः ॥ या प्रीतिः ॥ योषितामधरे गोपस्त्रीजनाधरे या प्रीतिः ॥ मुनिपत्निभिः भक्त्या रचिते या प्रीतिः ॥ वृंदावने यज्ञपत्निभिः आनीयमानान्न इत्यर्थः ॥ अत्रापि मम प्रणीतकर्णामृतग्रंथोपि तां तां प्रीतिं वीप्सार्थे द्विर्भावः ॥ कुरु ॥ ६ ॥ इति श्रीपदवाक्यप्रमाणपारावार-पारीण तिरमल्लभट्टोपाध्यायपुत्रेण पापल्लसूरिणा विरचितायां श्रीकर्णामृत-व्याख्यायां सुवर्णचषकसमाख्यायं रमणीयं तृतीयश(त)कं संपूर्णे ॥ ॥ ॥

References.— Aufrecht— i, 119^a^; iii, 26^b^.

This work with the comm. of Pāpayallayasūri is described in the I. O. Cat. part. VII Nos. 3904-5.

Mr. Sheshagiri Shastri makes the following remarks about Pāpayallayasūri in his Report of 1893-94 No. 2 p. 58 "*Kṛṣṇakarṇamṛtavyākhyā* is a commentary on the above (i. e. कृष्णामृत) by Pāpayallayasūri who was born in the family of Paśupāti. He refers to a hermit named Yajñeśa who performed the sacrifice called Vājapeya and also to an ascetic named Mukunda who seems to have been his preceptor.........As the commentator speaks of

Mallināth who flourished in the fourteenth century he must have lived in a later age.'

कर्णामृत	Karnamrta
with	with
टीका	Commentary
No. 64	492. 1887-91

Size.— 10 in. by $6\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 34 leaves; 14-15 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper, old in appearance; Devanagari characters; hand-writing clear and legible but not uniform, borders ruled in double black lines, some folios slightly torn but pasted with paper-slips; 1st folio slightly moth-eaten.

The Ms. contains only the 2nd śataka. The title is mentioned on the 1st and the last folios.

Age.— Śaka 1721.

Author (of the text).— Līlāśuka.

Author (of the comm.) — Annonynmous.

Begins.— fol. 1[a]

(text) अभिनवनवनीतस्निग्धमापीतदुग्धं
दधिकणपरिदिग्धं मुग्धमंगं मुरारेः ॥
दिशतु भुवनकृच्छ्रच्छेदितापिंच्छगुच्छ-
च्छविनवशिखिपिंच्छा लांछितं वांछितं नः ॥ १ ॥

(comm.) श्रीकृष्णाय नमः ॥ लोकप्रसिद्धकोदंडबाणानुत्यकवैक्षवं धनुः ॥ पुण्यपि ....एवादीन्नमो रामाय गृह्णते ॥ १ ॥ पूर्वशतकांते त्वद्वैभवमेव मदीयं ज्ञानकरणं गोचरयतीत्युक्तं त्वद्वैभवं येन येन प्रकारेण प्रतीतं तेन तेन प्रकारेणाह ॥ अभिनवेत्यादि ॥ अभिनवनवनीतेन नूतननवनीतेन स्निग्धं ॥ आपीतं इषत्पीतवर्णं दुग्धं क्षीरं यस्मिन्न तत ॥ इषत्पीत ॥ वर्णक्षीरकणैर्व्याप्तमित्यर्थः ॥ etc.

End.— fol. 34[a]

त्वयि प्रसन्ने मम किं गुणेन त्वय्यप्रसन्ने मम किं गुणेन ॥
रक्ते विरक्ते च वरे वधूनां निरर्थकः कुंकुमपत्रभंगः ॥ ९९ ॥
इति श्रीलीलाशुकेविरचिते कर्णामृते द्वितीयं शतकं ॥ २ ॥

(comm.) हे कृष्ण त्वयि प्रसन्ने सति मयि दयां कुर्वति सति मम गुणेन किं प्रयोजनं न किंचिदपि प्रयोजनमित्यर्थः ॥ त्वयि अप्रसन्ने मयि दयामकुर्वति सति मम गुणेन किं किं प्रयोजनं किमपि प्रयोजनं नास्तीत्यर्थः ॥ तत्र दृष्टांतमाह ॥ रक्त इति ॥ वरे प्रिये रक्ते अनुरागवति सति वधूनां कुंकुमपत्राणां कुंकुमविरचितपत्रावलीनां भंगः सार्थको भवति ॥ तस्मिन्नेव विरक्ते सति विषयेभ्यो विमुखे सत्यपि कुंकुमपत्रभंगो निरर्थकोत्यर्थः ॥ विषयेषु विरक्तस्य अलंकारशतेन प्रवृत्तिरिति भाव ॥ ९९ ॥ इति कर्णामृतद्वितीयशतकटीका समाप्ता ॥ शके १७२१ सिद्धार्थिनामवर्षे आषाढासित चतुर्दश्यां लेखनं समाप्तमिति ज्ञेयं ॥ श्रीकृष्णजयकृष्णजयजयकृष्ण ॥ कृष्णार्पणमस्तु ॥

References.— See No. 51 for text.

कलाविलासकाव्य — Kalāvilāsakāvya

No 65 — 24. / 1873–74.

Size.— 11½ in. by 5⅓ in.

Extent.— 21 leaves; 13 lines to a page; 38 letters to a line.

Description.— Thin country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single, red pigment used for verse-numbers and colophons while yellow pigment for corrections; complete.

Age.— Saṁvat 1931.

Author.— Kṣemendra flourished in the 2nd and 3rd quarters of the 11th (4th) century (cf. I. O. Cat. No. 3930.)

Subject.— A poem on the art of roguery.

Begins.— fol. 1[b]

श्रीगणेशाय नम· ॥

अस्ति विशालं कमलाललितपरिश्वंगमंगलायतनं ॥
श्रीपति वक्षःस्थलमिव रलो(जो)ज्वलमुज्वलं नगर ॥ १ ॥
मणिभूविवितमुक्ता प्रलंब निवहेन यत्र शेषाहि ।
भुवनानि विभर्त्ति सदा बहुधात्मानं विभजेकः ॥ २ ॥

fol. 5[a] इत्याचार्यक्षेमीन्द्रकृते कलाविलासकाव्ये दंभवर्णन नाम प्रथमः सर्गः ॥ १ ॥ छ ॥

fol. 8[a] इत्याचार्यक्षेमींद्रकृते कलाविलासकाव्ये लोभवर्णन नाम द्वितीयः सर्गः ॥ २ ॥ छ ॥

Ends.—fol. 20[b]

उक्तेति मूलदेवो विसृज्य शिष्यात्कृतोचिताचारः ॥
किरणकलिक(का)विकासां निनाय निजमंदिरे रजनी ॥ ४१ ॥
केलीमथस्मितविकाशकलाभिराम·
सर्वाशयांतरकलाप्रकटप्रदीपः ॥
लोकोपदेशविषयः सुकथाविचित्रो
भूयात्सतां दयित एष कलाविलासः ॥ ४२ ॥
कलाविलासक्षेमींद्रप्रतिभांभोधिनिर्गतः ॥
शशीवमानसाह्लादं करोतु सततं सतां ॥ ४३ ॥

इत्याचार्यक्षेमींद्रकृते कलाविलासकाव्ये सकलनिर्द्धारण नाम दशमः सर्गः ॥ संपूर्णः समाप्तः ॥ छ ॥

The following portion is written in a different hand:—

अंकितं शकितपदं कृतं भातं तथांकिते ॥
नोक्तितं बुद्धितो इष्टेरस्पष्टं क्वापि चोंकितं ॥ १ ॥

अस्मिन् ग्रंथे कानिचित्प्रकरणान्युपारितनपुस्तकेरस्पृष्टाक्षराण्यशुद्धानि च तानि शोधने समुज्झितानि ॥

यरूपामरकेशियाख्यधरणी सिंहासनाधीश्वरी ।
ईशाख्येश्वर कीर्तिसंततिरतुलश्रीलंघनाधीश्वरी ॥
राज्येऽस्या विधुराननंदधरणीसंख्ये शके वैक्रमं ।
ग्रंथोयं लिखितोमरौ मधुसितेष्टम्यां पुरे वैक्रमे ॥
शाकीपन्नालाल बालकृष्णाभ्यां चशोधितम ॥

References.— 1 Mss. Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 84^a; iii, 18.

This work is described in the I O. Cat. pt. VII No. 3930.

Edited in Kāvyamālā 1.

कलाविलासकाव्य Kalavilasakavya

No. 66 373. 1887-91.

Size.— $8\frac{1}{8}$ in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.-12 leaves; 10 lines to a page; 28 letters to a line. foll. 22-30
16 ,, ,, ,, ,, 49 ,, ,, ,, ,, ,, 31-34

Description -- Country paper; Devanāgarī characters; handwriting clear and legible but not uniform, borders ruled in two double black lines, folios 1-21 missing.

The Ms contains sargas 5-10 only.

Age.— The Ms. does not appear to be very old.

Author.— Ksemīndra.

Begins-- (abruptly) fol. 22^a

...श्येन सत्वरहिताः को जानाति स्फुटं वेश्याः ॥
वर्णनदयितः कश्चित घनदयितोदासकर्मदयितोन्यः ॥ ४० ॥
रक्षादयितश्चान्यो वेश्यानां नर्मदयितोन्यः ॥ ४१ ॥
इति श्रीक्षेमेंद्रकृते कलाविलासे वेश्यावृत्तं नाम चतुर्थः सर्गः ४ etc.

Ends.— fol. 34^a

उक्तेति etc. up to सततं सताम् ॥ ४३ ॥
as in No. 65

followed by इत्याचार्यक्षेमींद्रकृते कलाविलासकाव्ये सकलकलानिर्द्धारणं नाम दशमः सर्गः शुभं श्रीः छ

References.— See No. 65

कादंबरीकथासार Kadambarikathasara

No. 67 434. 1899-1915.

Size.— $6\frac{4}{8}$ in by $9\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 43 leaves; 17 lines to a page, 17 letters to a line.

Description.— Smooth country paper, old in appearance, Kāśmīrī devanāgarī characters; hand-writing bold, clear and legible; slightly moth-eaten; red pigment used for marking chapter-colophons; folios 31-38 missing.

The Ms. was written by one Durgāprasāda at Jambunagar in Kāśmīra in Saṁvat 1926.

Age.— Śaṁvat 1926.

Author.— Abhinanda, son of Jayanta Bhatta.

Begins— fol. 1[b]

ॐ स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः ॐ नमः सरस्वत्यै

श्रियं दिशंतु वश्चौरेद्वये तुल्यश्रमाः क्रमाः
ये चादौ गोष्पदं पश्चात्त्रैलोक्यं क्राम्यतश्च ये १
सरसास्सदलंकाराः प्रासादमधुरागिरः
कान्तास्तातजयन्तस्य जयन्ति जगतां गुरोः २ etc.
गुणोद्योतनदीपानां सतां न परमुज्वलं
यावन्मलिनमप्येषां कर्मदक्षेः प्रसाधनं ३
गुणः कृशोपि प्रथते पृथुरप्यपचीयते
प्राप्य साधु खलौ चन्द्रः पक्षाविव सितासितौ ४
शक्तिनाभाभवद्गौडो भारद्वाजकुले द्विजः
दार्वाभिसारमासाद्य कृतदारपरिग्रहः ५
तस्य मित्राभिधानो भूदात्मनस्तेजसां निधिः
जनेन दोषोपरमप्रबुद्धेनार्चितोदयः ६
सशक्तिस्वामिनं पुत्रमवाप श्रुतिशालिनं
राज्ञः कर्कोटवंशस्य मुक्तापीडस्य मन्त्रिणम् ७
कल्याणस्वामिनामास्य याज्ञवल्क्य इवाभवत
योगवित्तनयः शुद्धो निर्धूतभवकल्मषः ८

अगाधहृदयात्तस्मात्परमेश्वरमंडनं
अजायत सुतः कान्तश्चन्द्रो दुग्धोदधेरिव ९
पुत्रं कृतजनानन्दं स जयंतमजीजनत
आसीत्कवित्ववक्तृत्वफला यस्य सरस्वती १०
वृत्तिकार इति व्यक्तं द्वितीयं नाम बिभ्रत·
वेदविदांगविदुधः सर्वशास्त्रार्थवादिनः ११
जयंतनाम्नः सुधियः साधुसाहित्यतत्ववित
सूनुस्समुदभूत्तस्मादभिनन्द इति श्रुतः १२
काव्यविस्तरसन्धान वैदाल सधियः प्रति
तेन कादम्बरीसिन्धोः कथामात्रसमुद्धृत १३

folio 7ᵃ इति श्रीविपश्चिद्वराग्रगण्याचार्यश्रीभट्टजयंतसूनोरभिनन्दस्य कृतौ कादंबरीकथासारे प्रथम सर्ग १

folio 13ᵃ इति विपश्चिद्वराभिनंदकृते कादंबरीकथासारे द्वितीयः सर्गः
folio 19ᵇ इति etc. ... ... तृतीयः सर्गः
folio 26ᵃ इति etc. ... ... चतुर्थः सर्गः
folio 44ᵇ इति कादंबरीकथासारे सप्तमः ।।

Ends.— fol. 51ᵃ

इति विततविलासः पुंडरीकेन साकं—
दिवि भुवि च विचित्रोद्यानलीलाविहारः ।
अभिमतफलसंपद्वर्धमानाभिनन्दः ॥
श्रियमभजनचंद्रापीडमूर्त्तिर्मृगांकः ॥

इति श्रीसकलविपश्चिच्चक्रवर्तिश्रीभट्टजयंतसूनोरभिनन्दस्य कृतौ कादंबरीकथासारेष्टमः सर्गः समाप्तोयं कादंबरीकथासारः ॥ शुभसंवत १९२६ अशुवते चतुर्थ्यां पर्ता पंचम्याम् ॥ शुभमस्तु सर्गजगताम्

On folio 1ᵃ we have:—

कादंबरीकथासारः अभिनदकृतः प्रारभ्यते इदं पुस्तकम दुर्गाप्रसादशर्मणोविदः स्वांतविश्रांतिकारणम् काश्मीरदेशीये जंबूनगरे लिपिकरकरेण लेखितम संवत १८२६ अस्य पत्रसख्या ५० सर्गाः शुभम्—

References.— 1 Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 92ᵃ ; ii, 17ᵇ ;
2 Winternitz— History of Indian Literature- Vol. III p. 74
3 A. B. Keith in his History of Sanskrit Literature remarks

" to the same century (9th ?) and Kashmir belongs Abhinanda, son of Jayanta Bhaṭṭa, the logician, who wrote an epitome in epic form of the *Kadambari* of Bāna, styled the Kādambarīkathāsāra, and who mentions Rajaśekhara as a contemporary " p. 135.

Buhler regards Abhinanda to have lived not later than 830-850 A. D. cf. his article 'Abhinanda the Gauḍa' in Indian Antiquary, Vol. II. pp. 102-6

4 Printed Edition— The work is published in the 'Pandit' Vol. I. pp. 136, 155, 174 and Vol. II. pp. 3. 29, 52.— 1866-67

कादंबरीकथासार Kādambarīkathāsāra

No. 68 433. 1899-1915

Size.— 7 in by 10 in.

Extent.— 8 leaves ; 18 lines to a page ; 17 letters to a line.

Description.— Country paper, old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing bold, clear and legible ; folios not numbered ; slightly moth-eaten ; yellow pigment used only once ; some portion written in the margin of the last folio ; incomplete.

The Ms. contains some portion of the 5th canto, the 6th canto and a few verses of the 7th canto.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Abhinandana, son of Jayanta Bhaṭṭa.

Begins.— (abruptly)

.. ... व मम चेतसि वर्तते अवैमि पुष्पास्तावत् किन्नरानुस्मृतिक्रमः सकाल-
परिणामेन न जाने किं फलिष्यति ॥ अथवा यौवनोन्मादकृत एष मम
भ्रमः etc. ....

after two folios:—

इति श्रीकादंबरीकथासारे पचमः सर्गः ॥ ५ ॥

Last folio:—

इति श्रीजयंतसूनोरभिनदनस्यकृतौ कादबरीकथासारे शष्टसर्गः ॥ ६ ॥

Ends,—

पत्रलेखां पुरस्कृत्य विप्रचर्याविचक्षणां
केयूरकं च तत्रैव दिनंतां भुवमाययौ ॥
आयांत्याश्च तदा तस्या दु.........परंपरा
प्रादुर्बभूव बालाया हृदयोत्कंपकारिणो ॥ etc.

References.— See No. 67

कार्तवीर्योदयकाव्य Kārtavīryodayakāvya

No. 69 $\frac{328.}{1884-87}$

Size.— $9\frac{1}{4}$ in. by $5\frac{1}{3}$ in.

Extent.— 40 leaves ; 13-14 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper , Devanāgrai characters ; old in appearance , hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in double black lines ; folios 29-32 missing ; red pigment frequently used ; edges of folios worn out.

Age.— Saṁvat 1763, śaka 1628.

Author.— Candracūḍa.

Subject.— A work describing the achievements of king Kārtavīrya (Cf. Bikaner Catalogue. No. 296)

Begins.— fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अधिवदनसुभायाः सत्यसुद्दामभाव
मुकुलितमपि जाग्रद्दक्षिणं धर्ममेघे ॥

स्मरवपुषि च वामं यस्य नेत्रं तृतीयं
स भवतु मम भूत्यै वल्लभः शैलजायाः ॥ १ ॥

fol. 4[b] इति प्रथमः सर्गः ॥ छ ॥

fol. 9[b] इति द्वितीयः सर्गः ॥ छ ॥

Ends.— fol. 44[a]

यो विद्वद्विजराजराजितगुणात्पुण्येन जन्माप्तवान्
भट्टश्रीपुरुषोत्तमात्कुलमणे दुर्गाबिकानंदनः ॥
तेनोक्ते सति चंद्रचूडकविना श्रीकार्त्तवीर्योदये
काव्ये पूरिचतुर्दशः श्रुतिसुखः सर्गोसपर्गोज्वलः ॥ ४५ ॥ छ ॥

इति श्रीचंद्रचूडविरचिते कार्त्तवीर्योदये काव्ये चतुर्दश· सर्गः ॥छ॥

सुंबेकरपुरुषोत्तमभट्टसुतश्चंद्रचूडाख्यः ॥ श्रीकार्त्तवीर्यनृपतेश्चरितं चक्रे तदुत्तमा शृणुत ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥

संवत् १७६३ वर्षे शाके १६२८ प्रवर्त्तमाने दक्षिणायनगते श्रीसूर्ये महामांगल्यप्रदेशे माघमासे शुक्लपक्षे आद्यद्वादशी रविवारे लिखितोयं ग्रंथः छ

भग्नपृष्टि etc.........कष्टेन परिपाल्यतां ॥ छ ॥

भटलक्ष्मिधरात्मजनारायणेन लिखितोयं ग्रंथः समाप्तिं प्रापत् ॥ छ ॥

References.— 1 Mss.- Aufrecht's Catalogus Catalogorum— i, 96[a]; ii, 18[b]; iii, 21[a]

For described Ms see Bikaner Des. Cat. No. 296

कार्तवीर्योदयकाव्य Kārtavīryodayakāvya

No. 70 284. / 1884-86.

Size. — 8¼ in. by 4⅗ in.

Extent. — 50 leaves; 10 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old and discoloured; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; left-hand corners of some folios moth-eaten; folios 35-9 missing.

Age.— Saṁvat 169(3); śaka 1558.

Anthor.— Candiacūda.

Begins.— fol. 1[b]

श्रीगणेशाय नमः ॥

अधिवदनसुभायाः ete. as in No. 69

fol. 4[b] इति प्रथमः सर्गः ॥

fol. 7[b] इति द्वितीयः सर्गः ॥

Ends.— fol. 55[a]

यो विद्वद्विजरा etc. up to सर्गोपवर्गोज्वलः ॥ ५५ ॥
as in No. 69

followed by इति श्रीचंद्रचूडविरचिते कार्त्तवीर्योदये काव्ये चतुर्दशः (सर्गः) ॥ छ ॥

सुंबेकरपुरुषोत्तमभट्टसुतश्चंद्रचूडाख्यः ॥

श्रीकार्त्तवीर्यनृपतेश्चरितं चक्रे तदुत्तमाः श्रृणु ॥ छ ॥

संवत् १६९२ शके १५५८ पार्थिवसंवत्सरे ज्येष्ट वदि पंचम्यां लिखितं पुस्तकं चंद्रचूडभट्टानां ॥ ॥ छ ॥

भग्नपृष्टि etc.........यत्नेन परिपाल्यतां ॥ ॥ छ ॥

References.— See No. 69

काव्यदुर्घटसाधन — Kāvyadurghaṭasādhana

No. 71 — 123. / 1875–76.

Size.— $9\frac{3}{4}$ in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 19 leaves; 17 lines to a page; 50 letters to a line.

Description.— Country paper; old but well preserved; Devanāgarī characters; hand-writing small but clear, legible and uniform; पृष्टमात्राs used; borders ruled in two double black lines; blank spaces (with one or two letters in them) left in the middle of the folios; red pigment used.

The work contains the following colophons—

(1) fol. 8[b] इति श्रीराजकुण्डविरचिते रघुदुर्घटसंपूर्णीभूतः ।

(२) fol. 13^b इति वैद्यराजकुण्डविरचिते दुर्घटं संपूर्णं कुमारसंभवस्य ।

(३) fol. 15^a इति श्रीरा० इति मेघदूतः ॥

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Rājakunda.

Subject.— Kāvya: explanation of difficult passages from रघुवंश, कुमारसंभव, मेघदूत and किरातकाव्य

Begins.— fol. 1^a

॥ ६० ॥ क्रीडानिर्मितवामजाङ्कुततनुः छद्मोदयालंबिना
येनाबंधिग्सातले दितिसुतो द्वेषाद्गलिलीलया ।
यैन क्रोडकलेवरेण वसुधा मग्नाधृतांभोनिधे-
स्तस्मैकं समर्थेनिकत्वमधुके नित्यं नमो विष्णवे ॥ १ ॥
ज्ञात्वा पाणिनिशास्त्रमद्भुततमं दृष्ट्वाथ चांद्रं मतं
कालापंचलमस्तकाव्यनिचयं धातोश्च पारायणं ।
धातोर्वृत्तिमनुत्तमां तदपरं नाम्नां च पारायणं
वैद्यो दुर्घटसाधनं वितनुते श्रीराजकुडः कवि. ॥ २ ॥ etc.

folio 2^a इतिरघुदुर्घटे प्रथमसर्गः ॥ १ ॥
folio 3^b इति द्वितीयः सर्गः ॥
folio 4^a इति तृतीयसर्गः ॥
folio 5^a इति चतुर्थसर्गः ॥
folio 5^b इति पंचमसर्गः ॥

Ends.— fol. 19^b

हितोपदेशैरुपकारवंत इति कथं यावदुपकारशब्दादन्तामत्वः प्रयोगो नास्ति इतिरपि नास्ति यदाहभाष्यकारः एकाक्षराकृतो जातेः सप्तम्यां च ततौ स्मृताविति ॥ इदं कांतवचनं यदाह ॥ भण्यत कार्यानिमित्तत्वेनाश्रये इति धरणान्मत ॥ अष्टादशः सर्गः ॥ इति श्रीकिरातकाव्ये दुर्घटानि समाप्तानि ॥ यथा लिखितानि ॥ श्रीरस्तु ॥ कल्याणमस्तु लेषकवाचकयोः ॥ शुभं भवतु ॥

References.— Aufrecht refers to this Ms. only in his Catalogus Catalogorum (i, p. 108) and mentions it under किराता-र्जुनीय as किरातार्जुनीयकाव्यदुर्घट.

काव्यामृत — Kāvyāmṛta

No. 72 — 329. / 1848-87.

Size.— $8\frac{1}{4}$ in. by $3\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 42 leaves ; 10 lines to a page ; 20-22 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing not quite clear and legible ; red pigment used for verse-numbers ; borders ruled in double black lines ; many folios missing ; corners of last few folios slightly damaged ; incomplete.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Keśavapaṇḍita.

Begins.— (abruptly) fol. 3[a]

जगदेकबंधो संजल्पतामिति वचो न भवप्रवाह ॥ १४ ॥
यत्पादपंकजरजो न जहाति वेधा लक्ष्मीभवस्त्रिदशवंदितपादपद्मः ।
लीलात्तमानुषवपुः पुरुषोत्तमोसौ श्रीराम एव शरणं सततं ममास्तु ॥ १ ॥
इति श्री श्री(म)त्पंडितनानात्म(ज)केशवाविरचिते काव्यामृते श्रीराम
...ष्टिकरो नाम प्रथमः सर्गः ॥ १ ॥etc.

Ends.— fol. (abruptly) 80[b]

रामः ॥ रे रे निशाचर परोचरितं गृहाणा दिव्यं धनुस्त्रिदशदपहिरं शरं...
निर्वापयामि विरहासिमहं प्रियाया तर...नेत्रजसप्रवाहैः ।

किरातकाव्य — Kirāta-Kāvya
or — or
किरातार्जुनीय — Kirātārjunīya

No. 73 — 73. / A 1879-80.

Size.— 8 in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 118 leaves ; 8 lines to a page ; 24 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing clear and legible; borders ruled in double red lines; folios numbered in the left-hand margin, folios 22 to 35 missing; edges of some folios slightly worn out.

Age.— Saṁvat 1830.

Author.— Bhāravi.

Begins.— fol. 1ª

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

श्रीरामरमणं नत्वा स्मृत्वा तत्पद्पंकजं ॥
श्रीगोपालमनस्तुष्ट्यै लिख्यते भारवेः कृतिः ॥ १ ॥

श्रियः कुरूणामधिपस्य पालिनी प्रजासुवृत्तिं यमयुंक्त वेदितुं ॥
सवर्णलिंगी विदितः समाययौ युधिष्ठिरं द्वैतवने वने...रः ॥ १ ॥
कृतप्रणामस्य महीं महीभुजे जितां सपत्नेन निवेद...ष्यतः ॥
न विव्यथे तस्य मनो न हि प्रियं प्रवक्तुमिच्छंति मृषाहिं...षिणः ॥२॥ etc.

folio 7ª काव्ये किराताजुंना(नी)यनाम्नि लक्ष्म्यंकइंदुममितसमाप्तिं ॥
सर्गः कृतौ भारविपंडितस्य प्राप्तः प्रसादाजगदीश्वरस्य ॥ १ ॥ छ

folio 14ª इति श्रीकिरातार्जुनीये महाकाव्ये द्वैपायनागनागमो नाम द्वितियः सर्गः ॥ २ ॥

folio 40ᵇ इति श्रीकिरातार्जुनीये महाकाव्ये लक्ष्म्यंके कविचक्रवर्ति-श्रीभारविकृतौ सुरसुंदरीप्रस्थानो नाम षष्ट· सर्गः ॥ ६ ॥ छ ॥

folio 46ᵇ इति etc. ... ... सुरसुंदरीप्रकीलगमनं नाम सप्तम सर्गः ॥ ७ ॥

folio 54ᵇ इति etc. ... ... पुष्पावचयजलाकालिवर्णनो नाम अष्टमः सर्ग ॥ ८ ॥

folio 64ª इति etc. ... ... चंद्रोदयसींधुपानसंभोगवर्णनो नाम नवमः सर्गः ॥ ९ ॥

folio 73ª इति etc. ... ... प्रलोभनार्थो नाम दशमः सर्गः ॥ १ ॥
folio 81ª इति etc. ... ... महेंद्रागमनो नाम एकादशः सर्गः ॥११॥
tolio 87ᵇ इति etc. ... ... हरसैन्यनिवेशो नाम द्वादशः सर्गः ॥१२॥
folio 96ᵇ इति etc. ... ... दूतवाक्यं नाम त्रयोदशः सर्गः ॥१३॥

folio 105ᵃ इति etc. ... ... धनंजयाभिगो नाम चतुर्दशः सर्गः ॥१४॥
folio 110ᵇ इति etc ... ... शिवार्जुनसंग्रामे पंचदशः सर्गः ॥ १५ ॥
folio 118ᵇ इति etc. ... ... अस्त्रयुधो नाम षोडशः सर्गः ॥ १६ ॥
folio 126ᵃ इति etc. ... ... अस्त्रापहरो नाम सप्तदशः सर्गः ॥ १७ ॥

End.— fol. 132ᵃ

व्रजजयरिपुलोकं पादपद्मा ततः स-
नादित इति भवेन श्लाघितो देवसंघैः ॥
निजगृहमथ गत्वा सादरं पांडुपुत्रो
धनजयगुरुलक्ष्मीर्धर्मपुत्रं नमाम ॥ ४८ ॥

इति श्रीकिरातार्जुनीये महाकाव्य भारविविरचिते लक्ष्म्यंके धनंजयस्यास्त्रलाभो नामाष्टादशः सर्गः ॥ १८ ॥ समाप्तोयं किरातः ॥ संवत् १८३० वर्षे पोसमासे शुक्लपक्षे त्रितियगुरुवासरे लिखितमिदं पुस्तकं समाप्तं॥श्रीरस्तु॥ ॥ शुभं भवतु ॥

References.—1 Aufrecht's Catalogus Catalogorum i 107ᵇ, 779ᵇ; ii 21ᵇ, 194ᵃ, iii, 23ᵇ.

2 Winternitz— History of Indian Literature, Vol. III pp. 66f, 508, 646.

3 A. B. Keith— History of Sanskrit Literature, pages 109-16.

4 Descriptive Catalogue of Mss., Madras, Vol. XX p. Nos. 11464-11479.

5 Printed Editions—*Old Editions*:— Edited by Vidyākara Miśra and Babu Rāma, Kidderpore, 1814; 2 Ed. by Tārānāth Śarman in conjunction with several other pandits; 3 with the com. of Mallināth, edited and published by Jīvānanda Vidyāsāgara, Calcutta, 1875; 4 Text without com. Calcutta, 1868; 5 Text only, edited by Eshwar Chandra Vidyāsāgara, Calcutta, 1853; 6 Kirātārjunīya, Sargas I-X with Mallinātha's comm. edited by Sarasvati Tiruvengaḍa Ācārya and Vaṅgīpuram Rāmakṛishna Ācārya, Madras 1860; 7 Sargas 1-5 with Mallinātha's comm. Poona 1844-55. 8 Gesang I and II. Aus dem Sanskrit über setzt von. c. Schütz, Beelefeld, 1845.

New Editions:—

1 Cantos I–III with Mallināth's comm. notes and English translation by M. R. Kale, 1928; 2 with the comm. of Mallinātha, Nirnayasāgara Press, Bombay; 3 with the comm. शब्दार्थदीपिका of चित्रभानू (sargas 1–3), 4 with Engl. translation by L. R. Pangarkar cantos I–X; 5 ed. by गुरुनाथ विद्यानिधि; 6 ed. by Haripada Chattopādhyāya; 7 trans. from the original sanskrit into German and explained by Prof. Carl. Cappeller Horward 1912 etc.

किरातार्जुनीय — Kirātārjunīya

No. 74 — 619. / 1882–83.

Size.— $9\frac{1}{5}$ in. by 4 in.

Extent.— 116 leaves; 7 lines to a page; 25 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing bold, clear, legible and uniform; marginal notes; borders ruled in double black lines; red pigment used; folios 14 to 21, 89, 116 and 126 missing; folios 1–5 slightly damaged; edges of the folios also slightly damaged.

The Ms. contains 16 sargas and 1–60 verses of the 17th sarga.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Bhāravi.

Begins.— fol. 1b

॥ ॐ नमो श्रीगणेशाय ॥

श्रियः कुरूणामधिपस्य पालनीं प्रजासुवृत्तिं यमयुंक्त वेदितुं ।
सवर्णिलिंगी विदितः समाययौ युधिष्टिरं द्वैतवने वनेचरः ॥ १ ॥ etc.

folio 7b इति श्रीकिरातार्जुनीये लक्ष्म्यंके महाकाव्ये भारविकृतौ कोपप्रदीपनो नाम प्रथमः सर्गः ॥ १ ॥

folio 25^b इति श्रीकिरातार्जुनीये महाकाव्ये कविश्रीभारविकृतौ लक्ष्म्यंके शरद्वर्णनं नाम चतुर्थः सर्गः ॥ ४ ॥ etc.

Ends.— fol. 127^b

आक्षिप्तचापावरणेषु जालः छिन्नोत्तमासिः ससृधेऽवधूतः ॥
रिक्तः प्रकाशश्च बभूव भूमे । रुत्सादितोद्यान इव प्रदेशः ॥ ५९ ॥
स खंडनां प्राप्यपरामर्षवान् । भुजाद्वितीयोऽपि विजेतुमिच्छया ॥
ससर्ज वृष्टिं परिरुग्णपादपां । जवेन मेघः पयसामिवाश्मनां ॥ ६० ॥
ends abruptly—

References.— See No. 73

किरातार्जुनीय with घण्टापथ — Kirātārjunīya with Ghaṇṭāpatha

No. 75 — 554. / Viśrāma(i)

Size.— $13\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 48 leaves, 8 lines to a page; 52 letters of the comm. and 24 letters of the text to a line.

Description. — Modern paper; Devanāgarī characters; borders ruled in double black lines; text in the middle and comm. below and above the text; folio-numbers in both margins; separate pagination for each canto.

The Ms. is a lithograph copy and contains cantoes 1 and 3

Age.— Śaka 1767.

Author (of the text).— Bharavi.

" " ,, comm.)— Mallinātha.

Begins(text).— fol. 2^b

श्रियः कुरूणामधिपस्य पालनीं प्रजासुवृत्तिं यमयुंक्त वेदितुं ।
सवर्णिलिंगीविदितः समाययौ युधिष्ठिरं द्वैतवने वनेचरः ॥ १ ॥ etc.

Comm. folio 1[b]

श्रीगणेशाय नमः श्रीसरस्वत्यै नमः

अर्द्धांगीकृत दांपत्यमपि etc. ....

folio 25[a] इति श्रीमहोपाध्यायकोलाचलमाल्लिनाथसूरिविरचितायां किरातार्जुनीयकाव्यव्याख्यायां घंटापथसमाख्यायां प्रथमः सर्गः ॥

Ends.—fol. 20[b]

(text)

अनुजगुरथ दिव्यं दुंदुभिध्वानमाशाः
सुरकुसुमनिपातैर्व्योम्नि लक्ष्मीर्वितेने ।
प्रियमिव कथयिष्यन्नालिलिंगस्फुरंतीं
भुवमनिभृतवेलावीचिबाहुः पयोधिः ॥ ६० ॥

(comm.) अत्र विशेषणमात्रसाम्यादप्रस्तुतस्य गम्यत्वात्समासोक्तिरलंकारः तत्र चाप्रस्तुतयोर्भूमिसमुद्रयोः प्रतिपन्नाभ्यां नायकाभ्यां भेदे अभेदलक्षणातिशयोक्तिवशादालिंगनोक्तिरिति रहस्यमेवमतिशयोक्त्यनुप्रणीता समासोक्तिः प्रियकथनात्स्नेहमुज्जीवयंती तदंगभावं भजत इत्युभयोरंगांगिभावेन संकर इति विवेचनीयम् ६० इति श्रीमहोपाध्यायकोलचलमाल्लिनाथसूरिविरचितायां किरातार्जुनीयव्याख्यायां घंटापथसमाख्यायां तृतीयः सर्गः सप्तर्तुसप्तेंदुमिते शाके पुण्याख्यपत्तने यत्नतः पाठशालायामंकितोऽयं शिलाक्षरैः ॥

References.— 1 Aufrecht's Catalogus Catalogorum— i, 108[a], 779[b]; ii, 21[b], 194[a]; iii, 24[a].

2 H. D. Velankar, B.B.R.A.S. Mss. Catalogue— ii, p. 333.

3 Descriptive Catalogue of Mss. Madras— Vol. XX Nos. 11482-11492.

4 Printed Editions—For printed editions see No. 73

किरातार्जुनीय
with
घण्टापथ

Kirātārjunīya
with
Ghaṇṭāpatha

No. 76

553.
Viśrāma (i)

Size.—
Extent.—
Description.—
} Same as above i. e. No. 75.

The Ms. is a lithograph copy and contains cantoes 1-3 ; 68 leaves.

Text Begins on fol. 2^b

श्रियः कुरूणामधिपस्य etc. .... as in No. 75

Comm. begins on fol. 1^b

श्रीगणेशाय नम· श्रीसरस्वत्यै नमः

अर्द्धांगीकृतदांपत्यमपि etc. .... as in No. 75

folio 25^a इति श्रीमहोपाध्यायकोलाचलमल्लिनाथसूरिविरचितायां किरातार्जुनीयकाव्यव्याख्यायां घंटापथसमाख्यायां प्रथमः सर्गः ॥

folio 20^b इति etc. ... ... द्वितीयः सर्गः समाप्तः

Ends— fol. 20^b 21^a

(text) अनुजगुरथादिव्यं etc. ......, as in No. 75

(comm.) अत्र विशेषणमात्र etc. ...... as in No. 75

References.— See No. 75

किरातार्जुनीय
with
घण्टापथ

Kirātārjunīya
with
Ghaṇṭāpatha

No. 77

252.
Viśrāma(i)

Size.— $13\frac{2}{5}$ in. by $5\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 18 leaves ; 10–11 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in two double red lines , text in the middle and the comm. below and above the text ; title of the work in the left-hand margin and folio-numbers in the right-hand margin ; fol. 18 slightly moth-eaten.

The Ms. contains only the 1st canto.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author (of the text).— Bhāravi.

,, ,, ,, comm.)— Mallinātha.

Text begins on fol. 3ᵃ

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रियः कुरुणामधिपस्य etc.

as in No. 75

Comm. begins on fol. 1ᵇ

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
अर्द्धांगिकृतदांपत्यमपि etc. ...... as in No. 75

Ends.— fol. 18ᵃ

(text) विधिसमयनियोगाद्दीप्तिसंहारजिह्मं
शिथिलवसुमगाधे मग्नमापत्पयोधौ ॥
रिपुतिमिरमुदस्यो दीयमानं दिनादौ
दिनकृतमिव लक्ष्मीस्त्वां समभ्येतु भूयः ॥ ४६ ॥

इति श्रीकिरातार्जुनीये महाकाव्ये लक्ष्म्यंके भारविकृतौ द्रौपदीवाक्यकथनो नाम प्रथमः सर्गः ॥ १ ॥ छ ॥

(comm.) भारविकृत इति कविनामकथनं महाकाव्य इति महच्छब्देन लक्षणसंपत्तिः सूचिता किरातार्जुनीयं इति काव्यवर्ण्ययोः कथनं प्रथमः सर्गः समाप्त इति शेषः ॥ एवमुत्तरत्रापिति द्रष्टव्यं ॥ किरातावर्जुनावधिकृत्य कृतो ग्रंथः किरातार्जुनीयं ॥ शिशुक्रंदयम सम समद्वंदेद्रजननादिभ्यच्छ इति द्वंद्वाच्छप्रत्ययः ॥ राघवपांडवीयमितिवत् ॥ तथाद्यर्जुन एवात्र नायकः किरातस्तु तदुत्कर्षकथनं च धिनोतिन इति ॥ अथायं संग्रहः ॥ तेनामध्यमपांडवो भगवतो नारायणस्य प्रभुस्तस्योत्कर्षकृते तु ॥ वर्ण्यंति ॥ तथा दिव्यः किरातः पुनः ॥

शृंगारादिव सोथ मंत्रविजयीवीरप्रधानं रसः ।
शैलाद्यानि च वर्णितानि बहुशो दिव्यास्त्रलाभः फलं ॥ ४६ ॥
इति श्रीमहोपाध्यायकोलचलमल्लिनाथसूरिविरचितायां किराता-
र्जुनीयकाव्यव्याख्यायां घंटापथसमाख्यायां प्रथमः सर्गः ॥ छ ॥ छ ॥

References.— See No. 75

किरातार्जुनीय Kirātārjunīya
with with
घण्टापथ Ghaṇṭāpatha

No. 78 $\frac{80.}{1919\text{–}24.}$

Size.— $9\frac{2}{5}$ in. by $3\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 253 leaves; 7-8 lines to a page; 30 letters to a line for first 25 folios; 8-10 lines to a page and 34 letters to a line for the next 125 folios; 15 lines to a page and 40 letters to a line for the next 25 folios; 12-14 lines to a page and 38 letters to a line for the last 78 folios.

Description.— Country paper; old and musty; Devanāgarī characters; hand-writing clear and legible but not uniform; borders ruled in red and black lines; red pigment used; separate pagination for every canto; slightly moth-eaten; 74 leaves for the text and 179 leaves for comm.

The text contains 15 cantos and 8 stanzas of the 16th canto while the comm. contains 15 cantos.

Age.— The Ms appears to be old.

Author (of the text).— Bhāravi.

„ „ „ comm.)— Mallinātha.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीकुलदेव्यै नमः ॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॥

(text) श्रियः कुरूणामधिपस्य etc. ...... as in No. 73

folio 6[b] इति श्रीकिरातार्जुनीये महाकाव्ये लक्ष्म्यंके भारविकृतौ द्रुतगमनो नाम प्रथमः सर्गः ॥ छ ॥

folio 12[b] इति etc. ... ... द्वितीयः सर्ग(:) समाप्तिमगमत्

ends on folio 15 of 15th सर्ग

......इति श्रीकिरातार्जुनीये महाकाव्ये लक्ष्म्यंके भारविकृतौ पंचदशः सर्गः ॥ छ ॥

(text) रथांगसंक्रीडितमश्वहेषा बृहंति मत्तद्वीपबृंहितानि ॥
संघर्षयोगादिव मूर्छितानि ह्रादं निगृह्णाति न दुंदुभीनां ॥ ८ ॥
अस्मिन् यशः पौरुषलोलुपानामरातिभिः प्रत्युरसंक्ष ..

(comm) श्रिगणेशाय नमः श्रिसरस्वत्यै नमः श्रिदेव्यै नमः श्रिरामचंद्राय नमः श्रिगुरुभ्यो नमः ॥ विहितामिति ॥ अथ द्रौपदीवाक्यश्रवणानंतरं वृकोदरः भीमः प्रियया द्रौपद्या प्रियाग्रहणं अस्यापि हितोपदेशनात्यर्थसूचनार्थं ॥ etc. ...

folio 24[a] of comm.

इति श्रीकोलाचलमल्लीनाथसूरिविरचितायां किरातार्जुनीयव्याख्यायां घंटापथसमाख्यायां द्वितीयः सर्गः समाप्तिमव्रजत् ॥ छ छ

Ends.— fol. 30[b] of the 15th sarga of comm.

मुनीनामंगानि गात्राणि अभिन्नमविरलं अंचिततरं अतिरुचिरं रोमांचं रोमहर्षं बिभर्गं बभूवुः बभुः । भीद्रीत्यादिना विकल्पादाप्रत्ययः ॥ ५३ ॥ इति श्रीमहोपाध्यायकोलाचलमाल्लिनाथसूरिविरचितायां किरातार्जुनीयव्याख्यायां घंटापथसमाख्यायां पंचदशः सर्गः ॥ छ छ ॥

References.— See No. 75

किरातार्जुनीय	Kirātārjunīya
with	with
घण्टापथ	Ghaṇṭāpatha
No. 79	251. / Viśrāma (i)

Size.— 11⅝ in. by 5⅝ in.

Extent.— 284 leaves ; 9-10 lines to a page ; 44 letters to a line.

Description.— Country paper, white in appearance, Devanāgarī characters, hand-writing clear, legible and uniform; text in the middle with the comm. below and above it, borders ruled in double red lines; separate pagination for every canto, folio 1ª of the 17th canto missing, folios numbered in both margins.

The Ms. contains 2-18 cantos.

Age.— The Ms. is not very old.

Author (of the text).— Bhāravi.

,, (,, ,, comm.)— Mallinātha.

Begins— fol. 1ª

(text) विहितां प्रियया मनः प्रियामथ निश्चित्य गिरं गरीयसीं ॥
उपपत्तिमदूर्जिताश्रयं नृपमूचे वचनं वृकोदरः ॥ १ ॥ etc.

comm. श्रीगणेशाय नम ॥ विहितामिति etc. ...... as in No. 78

folio 1ª of 3rd canto

इति श्रीमहोपाध्यायकोलचलमल्लिनाथसूरिविरचितायां किराता-र्जुनीयव्याख्यायां घंटापथसमाख्यायां द्वीतीयः सर्गः

Ends.— fol. 14ª of 18th canto

(text) व्रजजयरिपुलो(कं पा)दपद्मानतः सन्नुदित इति भवेन श्लाघितो देवसंघैः ।
निजगृहमथ गत्वा सादरं पांडुपुत्रो धृतगुरुजयलक्ष्मीर्धर्मसूनु(नुं) ननाम ४८

इति श्रीकिरातार्जुनीये महाकाव्ये लक्ष्म्यंके भारविकृतौ वरप्रदानो नामाष्टादशः सर्गः ॥

(comm.) तमोऽपहाररूपं बभारं बोढुस्थितं स्वधाम्ना स्वतेजसा लोकानामुपरि कृत-स्थितिकृतपदमन्यत्र उपरि वर्त्तमानं तपो लक्ष्म्यादाप्रतं पांडवं अमरा इंद्रादयः दिनकृतं सूर्यमिवोच्चैरुपजग्मुः साधु महाभागोसीति तुष्टुवुः । शिखरिणि वृत्तं ४७

जगति सकल etc. ...... as in No. 81 below

इति श्रीपदवाक्यप्रमाणपारावारपारीणमहोपाध्यायकोलचलमल्लिनाथ-सूरिविरचितायां किराताया किरातार्जुनियव्याख्यायां घंटापथसमा-ख्यायां अर्जुनवरप्रदानो नामाष्टदशसर्गः ॥ १८ ॥

References.— See No. 75

किरातार्जुनीय
with
घण्टापथ

No. 80

Kirātārjunīya
with
Ghaṇṭāpatha

228.
Viśrāma(i)

Size.— 14 in. by 7 in.

Extent.— 131 leaves ; 16 lines to a page ; 54 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; text in the middle and the comm. above and below it ; borders ruled in double red lines ; folios numbered in both margins ; red pigment used for verse-numbers and yellow for corrections ; folio 11 missing.

The Ms. is complete in 18 sargas

Age.— Śaka 1748.

Author (of the text).— Bhāravi.

„ „ „ comm.)— Mallinātha.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः श्रीवरदगणपतये नमः ॥

(text) श्रियः कुरूणामधिपस्य etc. ... .. as in No. 75

(comm.) अर्द्धांगीकृतदांपत्यमपि etc. ...... as in No. 81 below

folio 20^b इति महोपाध्यायमल्लिनाथसूरिविरचितायां किरातार्जुनीय-व्याख्यायां घण्टापथसमाख्यायां द्वितीयः सर्गः ॥ छ ॥

folio 29^b इति etc. ... ... तृतीयः सर्गः समाप्तः ॥ ३ ॥

Ends.— fol. 131^b

(text) व्रजजयरिपुलोकं etc. ...... as in No. 79

(comm.) व्रजेति । शिवेन व्रज स्वपुरं गच्छारिलोकं जयेति गदितः उक्तः यतो पादपद्मानतः शिवपादपंकजानतः सन्नु । तथा देवसंघैश्लाघित स्तुतोऽत एव धृता गुर्वी जयलक्ष्मीर्येन सं पांडुपुत्रोर्जुनः निजगृहं स्वाश्रमं गत्वा प्राप्याथ सादरं यथा तथा धर्मसूतुं राजानं ननाम नमनं चकार ॥ ४८ ॥

इति श्रीपदवाक्यप्रमाणपारावारीणमहोपाध्यायकोलाचलमाल्लिनाथ-सूरिविरचितायां किरातार्जुनीयव्याख्याया घंटापथसमाख्यायां अर्जुन-वरप्रदानो नामाष्टादशः सर्गः ॥ १८ ॥ छ ॥ शाके १७४८ व्ययनाम संवत्सरे चैत्र शु° २

References.— See No. 75

किरातार्जुनीय
with
घण्टापथ

Kirātārjunīya
with
Ghantāpatha

No. 81

35.
1916–18.

Size.— 10½ in. by 5⅗ in.

Extent.— 28 leaves ; 11–12 lines to a page , 38 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; occasional marginal readings ; yellow pigment used for corrections ; text in the middle and the comm above and below it ; separate pagination for each canto.

The Ms. contains 4th and 5th cantos.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author (of the text).— Bhāravi.

„ „ „ chmm.) — Mallinātha.

Begins— fol. 1b

(text) ततः सकूजत्कलहंसमेखलां सपाकसस्याहितपांडुतागुणां ॥
उपाससादोपजनं जनप्रियः प्रियामिवासादितयौवनां भुवां ॥ १ ॥ etc.

(comm.) श्रीगणेशाय नमः ॥ तत इति ॥ ततः प्रस्थानानंतरं जनप्रियः सोर्जुनः ॥ कलहंसमेखलामिवेत्युपमिते समासः ॥ अन्यत्र कलहंसाद्रवमेखलेति विशेषण-समासः ॥ कूजंती कलहंसमेखला यस्यास्तां सहपाकेन सपाकानि पकानि तैः

सस्यैराहितः संपादितः पांडुतैव गुणै यस्यास्तां भुवं आसादितयौवनां प्राप्तयौवनां प्रियामिव उपजनं जनसमीपे अन्य ञ सखीसमक्षसमीपार्थेव्ययीभावः etc. ......

folio 11^b इति श्रीमहोपाध्यायश्रीकोल्लाच(ल)मल्लिनाथसूरिविरचितायां किरातार्जुनीयव्याख्याया घंटापथसमाख्यायां चतुर्थः सर्ग ४ व श्री ॥

Ends.— fol. 17^a of the 5th canto

(text) तमनतिशयनीयं सर्वतः सारयोगादविरहितमनेकेनांकभाजाफलेन ॥
अकृशमकृशलक्ष्मीश्चेतसा शंसितं सस्वामिव पुरुषकारं शैलमभ्याससाद ४२

(comm.) फलेन कार्यसिद्ध्या अविरहितं शून्यं कार्यसिद्धेरवश्यं साधकमित्यर्थः ॥ अकृशं अतनुं उन्नतं इति यावत ॥ चेतसा शंसितं प्राप्तुमिष्टं शैलं इंद्रकीलं स्वं आत्मीयं पुरुषस्य कारः कर्म तं पुरुषकारमुक्तविशेषणविशिष्टं पौरुषमिव अभ्याससाद प्राप ॥ मालिनी वृत्तं ॥ ५२ ॥

इति श्रीकोलचलमल्लिनाथसूरिविरचितायां किरातार्जुनीयव्याख्यायां घंटापथसमाख्यायां पंचमः सर्गः ॥ ५ ॥

References.— See No. 75

किरातार्जुनीय	Kirātārjunīya
with	with
घण्टापथ	Ghaṇṭāpatha
No. 82	470. / 1891–95.

Size.— $8\frac{3}{8}$ in. by $4\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 136 leaves; 9–10 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing bold, clear, legible and uniform; red pigment used; folios numbered in both margins; folios 1–124, 222 and 244–313 missing; folio 215^a blank; incomplete.

The Ms. begins with the 7th canto and ends abruptly at the 53rd verse of the 15th canto.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author (of the text). – Bhāravi.

,, (,, ,, comm)– Mallinātha.

Begins.— fol. 125ᵃ

(text) श्रीमद्भिः सरथगजैः सुरांगनानां गुप्तासमंथसाचिवैस्त्रिलोकभर्त्तुः ॥
संमूर्छन्नलघुविमानरंध्रभिन्न' प्रस्थानं समभिदधे मृदंगनादः ॥ १ ॥ etc.

(comm.) श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीमद्भिरिति ॥ अथ प्रस्थानानंतरं श्रीमद्भिः रथगजेन सहत इति सरथगजास्तैः तेन सहेति तुल्ययोग्ये इति त्रयाणां लोकानां भर्त्तुस्त्रिलोकभर्त्तुरिंद्रस्य तद्धितार्थेत्यादिनोत्तरपदसमासः etc.

folio 139ᵃ इति श्रीमहोपाध्यायमल्लिनाथसुरविरचितायां किरातार्जुनीयव्याख्यायां घंटापथसमाख्यायां सप्तमः सर्गः ॥ ७ ॥ छ

falio 162ᵇ इति etc. .. .. अष्टमः सर्गः ॥ ८ ॥ छ ॥

Ends.— fol. 332ᵇ

(text) संपश्यतामिति शिवेन वितायमानं लक्ष्मीवतः क्षितिपतेस्तनयस्य वीर्यं ॥
अंगान्यभिन्नमपि तत्वविदां मुनीनां रोमांचमंचिततरां बिभरांबभूवुः ॥५३॥

(comm.) क्षितिपतेस्तनयस्यार्जुनस्य वीर्यं शौर्यं संपश्यतां तत्वविदामपि हरेरंशावतारोयमिति विदुषामपि कु(कि)मुतान्येषामिति भावः मुनीनांमंगानि गात्राणि अभिन्नम......

References.— See No. 75

किरातटीका
called
घण्टापथ

No. 83

Kirātaṭīkā
called
Ghaṇṭāpatha

123.
1866-68.

Size.— $12\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 200 leaves, 10 lines to a page; 42 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; Devanāgari characters; hand-writing clear, legible and uniform, gaps left in many places. folios numbered in both the margins.

The Ms. is a bound copy.

Age.— A new copy — Śaka 1790.

Author.— Mallinātha.

Begins.— fol. 1ᵇ

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

अर्धांगीकृतदांपत्यमपि गाढानुरागि यत् ।
पितृभ्यां जगतस्तस्मै कस्मैचिन्महसे नमः १
आलंबे जगदालंबं हेरंबचरणांबुजं ।
शुष्यंति यद्रजः स्पर्शात् सद्यः प्रत्यूहर्धयः २
तद्दिव्यं धाम सारस्वतमुपास्महे ।
यत्प्रसादात्प्रलीयंते मोहांधतमसच्छटाः ३
वाणी(र्णीं)काणभुजीमजीगणदवा शा(सा)सीच्च वैयासकी-
मतस्तत्र मरंस्तपन्नगगवी गुंफेषु वा जागरीत् ।
वाचामाचकलद्रहस्यमखिलं यश्चाक्षिपादस्फुरां
लोके भूद्यदुपज्ञमेव विदुषां सौजन्यजन्यं यश(शः) ४
मल्लिनाथकविः सोयं मंदात्मानुजिघृक्षया ।
तत्किरातार्जुनायास्य काव्यं व्याख्यातुमिच्छति ५ etc.

folio 17^b इति **श्रीमहोपाध्यायकोलचमल्लिनाथसूरिविरचितायां किरातार्जुनीयकाव्याख्यायां** घंटापथसमाख्यायां प्रथमसर्गः

folio 31^b इति etc. ... .. द्वितीयः सर्गः २
folio 45^b इति etc. ... ... तृतीयः सर्गः ३
folio 53^a इति etc. ... ... चतुर्थः सर्गः ४
folio 65^a इति etc. ... ... हिमवद्वर्णनो नाम पंचमः सर्गः ५
folio 73^a इति etc. ... ... षष्ठः सर्गः ६
folio 80^a इति etc. ... ... सप्तमः सर्गः ७
folio 91^b इति श्रीपदवाक्यपारावारीण etc. अष्टम सर्गः ८

folio 105^b इति etc.	.		नवमः सर्ग· ९
folio 117^a इति etc.	..	...	दशमः सर्गः १०
folio 133^a इति etc.	...	...	एकादश सर्ग ११
folio 141^a इति etc.	..	..	द्वादशः सर्गः छ १२
folio 155^a इति etc.	...	...	त्रयोदशः सर्गः १३
folio 167^a इति etc.	. .	...	चतुर्दशः सर्गः १४
folio 176^a इति etc.	...	...	पंचदशः सर्गः १५
folio 184^a इति etc.	...	...	षोडशः सर्गः १६
folio 192^b इति etc.	...	...	सप्तदश· सर्ग· १७ छ

Ends.— fol. 200^a

जगति सकलविद्यासिंधुसृष्टिं दधानां
परभणति परीक्षा युज्यते सज्जनानां ।
तदिह मम निबंधे दूषणं भूषणं वा
भवति यदि विदग्धैस्तद्विमृश्य विमृश्यं ॥ १ ॥

इति पदवाक्यप्रमाणपारावारीणश्रीमहोपाध्यायकोलाचलमल्लिनाथ-सूरिविरचितायां किरातार्जुनीयव्याख्यायां घंटापथसमाख्यायां अष्टादशः सर्गः छ छ शुभं भवतु ॥ छ ॥ शाके १७९० फाल्गुन कृष्ण १२ समाप्तः

References.— See No. 75

किरातार्जुनीयटीका
called
घण्टापथ

Kirātārjunīyaṭīkā
called
Ghaṇṭāpatha

No. 84

431.
1895–1902.

Size.— $8\frac{3}{4}$ in. by $3\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 203 leaves ; 10-12 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; old and brittle , Devanāgarī characters ; hand-writing small and not uniform ; different kinds of paper used , some folios bordered in double black lines ; after folio 25 the folios are numbered as 23, 24, 25

and after 98 as 94, 95, 96 and 97, red and yellow pigment used, folio 86[a] blank, borders of folios 89–98 ruled in double red lines.

The Ms. contains cantos 1–16 and 11 verses of the 17th canto.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Mallinātha.

Begins.— fol. 1[b]

श्रीगणपतये नमः ॥

अर्द्धांगीकृतदांपत्यमपि etc. .... as in No. 83

folio 25[b] इति महोपाध्यायकोलाचलमल्लिनाथसूरिविरचितायां किराता- र्जुनीयका(व्य)व्याख्यायां घंटापथमाख्यायां प्रथमः सर्गः समाप्तः ॥ १ ॥

folio 38[b] इति etc. ... ... द्वितीयः सर्गसमाप्तः ।।२।।

folio 54[b] इति etc. ... ... तृतीयः सर्गः ॥ ३ ॥

folio 75[a] इति पदवाक्यविचारप्रमाणपारावारीणश्रीमहोपाध्यायकोलाच- लमल्लिनाथसूतविरचितायां किरातार्जुनीयसमाख्यायां घंटापथसमा- ख्याया षोडशः सर्गः ॥ छ ॥

Ends.— fol. 78[a]

शराणां बाणानां शितिकंठकाये शितिकंठस्य श्रीमहादेवस्यकाये......

The following passage on the last folio does not appear to be a part of this Ms.

अन्यथा दोषस्मरणादिति भावः ॥ तदुक्तं उपकर्तुमशक्यस्य जिवना- न्मरणं वरमिति ॥ अत्र महोजसादिपदार्थानां प्राणादानकतर्व्यत्वां प्रति विशे- षणगत्या हेतुत्वाभिधानात् ॥ काव्यलिंगमलंकारः ॥ लक्षणं तूक्तं ॥ तथा सा- भिप्रा......

References.— See No. 79

किरातार्जुनीयटीका
called
घण्टापथ

No 85

Kirātārjunīyaṭīkā
called
Ghaṇṭāpatha

468
1891-95

Size.— $8\frac{1}{4}$ in. by $3\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 85 leaves, 10-12 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; blackish in appearance; Devanāgarī characters, hand-writing clear but not quite legible; borders ruled in double black lines; edges slightly worn out; folios numbered in both margins; slightly moth-eaten.
The Ms. contains cantos 1-7.

Age.— The Ms. is old.

Author.— Mallinātha.

Begins fol. 1[b]

श्रीगणेशाय नमः ॥ अंबायै नमः ॥ ॐ

अर्द्धांगीकृतदंपत्यमपि etc. ... ... as in No. 83

folio 19[a] इति श्रीमहोपाध्यायमल्लिनाथसूरिविर(री)चितायां किराता- र्जुनीयव्याख्यायां घंटापथसमाख्यायां प्रथमः सर्गः ॥

folio 33[b] इति etc. ... ... द्वितीयः सर्गः ॥

Ends— fol. 85[b]

वनपादपानां पुरे यदुपवनं तत्र जाता उपवनजा लक्ष्मीः जक्रजाता अन्या- न्योलक्ष्मीः संबंधासंभवात् तत्सदृशीति सादृश्याक्षेपादसंभवस्त संबंधे सन्नि- दर्शनात् । वसंततिलकावृत्तं । उक्ता वसंतिलका तभजाजगौग इति लक्षणात्४०

इति श्रीमहोपाध्यायमल्लिनाथसूरिविरचितायां घंटापथसमाख्यायां सेनानिवेशो सप्तमः सर्गः ॥ छ ॥

References.— See No. 75

किरातार्जुनीय
with
घण्टापथ

Kirātārjunīya
with
Ghaṇṭāpatha

No. 86

314.
A 1881-82.

Size.— 11⅜ in. by 5⅛ in.

Extent.— 283 leaves, 2-3 lines to a page; 42 letters to a line. (text)
7-8 „ „ „ „ 45 „ „ „ „ (com.)

Description.— Country paper; Devanāgarī characters, handwriting clear, legible and uniform; borders ruled with double red lines; text in the middle of folios and the comm. above and below it; folios stuck together and difficult to be detached; last few folios stained with water-spots, separate pagination for each canto.

Age.— Does not appear very old.

Author (of the text).— Bhāravi.
„ („ „ comm.)— Mallinātha.

Begins.— fol. 2^b

(text) श्रीकृष्णाय नमः ॥
श्रियः कुरूणामधिपस्य etc. ... ... as in No. 73

(comm.) ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
अर्द्धांगीकृतदांपत्यमपि etc. ... ... as in No. 83

Ends.—fol. 19 of 18th sarga

(text) वृजजयरिपुलोकं etc. up to धर्मसूनुं (न)नाम ॥ ४८ ॥
etc.

followed by इति श्रीकिरातार्जुनीये महाकाव्ये लक्ष्म्यंके भारविकृतौ वरप्रदानो नामाष्टादशः सर्गः ॥ १८ ॥ संपूर्णः ॥

(comm.) सकलधिया सिंधुसृष्टिधानां
परभाणिभिपरिक्षो युज्यंते सज्जनानां ॥
तदिह स मम निबंधे भूषणदूषणं वा
भवति यतिविदग्धैस्तद्वयवश्यविसृश्यं ॥ ४८ ॥

इति श्रीपदवाक्यप्रमाणप्रारावारपारीणश्रीमहोपाध्यायकोलाचलमल्लि-नाथसूरिविरचितायां किरातार्जुनीयव्याख्यायां घंटापथसमाख्यायां अर्ज्जुन-वरप्रदानो नामाष्टादशः सर्गः ॥ १८ ॥ समाप्तः ॥ श्रीरस्तु: ॥

किरातार्जुनीय	Kirātārjunīya
with	with
सुबोधिनी	Subodhinī
No. 87	$\frac{243.}{1880\text{-}81.}$

Size.— $10\frac{1}{3}$ in by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 73 leaves, 6–7 lines to a page; 44 letters to a line. (text)
12-13 ,, ,, ,, ,, 60 ,, ,, ,, ,, (com.)

Description — Country paper, old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing clear and legible; borders ruled in triple red lines, text in the middle with the comm. above and below it; red pigment used; पृष्ठमात्राs also used. The Ms. is complete in 18 cantos.

Age.— Saṁvat 1799.

Author.— Kāśinātha. Aufrecht ascribes another work called सार-स्वतभाष्य to this Kāśinātha. Dr. S. K. Belvalkar remarks— "......he (Kāśināth) must have lived prior to 1610 A. D. when a ms. (No. 292 of 1880–81) of his commentary was copied down at Barhānpur." *Systems of Sanskrit Grammar* p. 100.

Begins.— fol. 1^b

(text) ॥ ६० ॥ श्रीशंखेश्वरपार्श्वनाथाय नम ॥
श्रियः कुरूणामधिपस्य etc. ... ... as in No. 73

(comm.) ॥ ६० ॥ विभज्य विष्णवे etc. ... ... as in No. 88 below

folio 5^a इति श्रीकाशिनाथकृतौ सुबोधिन्यां किरातटीकायां प्रथमः सर्गः ॥ १ ॥

End.— fol. 72^b 73^a

(text) व्रजजयरिपुलोकं etc. up to धर्मपुत्रं ननाम as in No. 79

(comm.) व्रजेति पांडुपुत्रोऽर्जुनः धर्मपुत्रं युधिष्ठिरं ननाम कथंभूतः धृतगुरुजयलक्ष्मीः संप्राप्तप्रकृष्टविजयश्रीः धृता गुर्वी महती जयलक्ष्मीर्येन स किं कृत्वा निजगृहं स्वकीयं मंदिरं गत्वा प्राप्य कथंभूतः पांडुपुत्रः देवसंघैः सुरसमूहैः श्लाघितः स्तुतः पुन(:) कथंभूतः पादपद्मानतः चरणकमलप्रणतः सन् भवेन शिवेन इति गदित इत्युक्तः किमित्याह हे अर्जुन त्वं व्रज याहि रिपुलोकं जयेति शिवेन उक्तः ॥ ४७ ॥

इति श्रीकिरातार्जुनीयमहाकाव्ये व्याख्यायां काशिनाथकृतायां पाशुपतास्त्रलाभो नाम अष्टादशः सर्गः समाप्तः तत्समाप्तौ समाप्ता चेयं किरात लघुटीकेति श्रेयः ॥ ॥ सकलभट्टारकभामिनीललाटललामायमानभट्टारकप्रभुश्री ॥ १९ ॥ श्रीविजयप्रभसूरीश्वरशिष्यसकलकोविदमंडलीमुख्य संवत् १७९९ ना वर्षे पं । प्रसिद्ध पं हर्षविजयनी लषीतं

References.— Aufrecht i, 107^b; iii, 24^a. Only two Mss. viz Nos. $\frac{243}{1880\text{-}81}$ and $\frac{330}{1892\text{-}95}$ of this work have been referred to by Aufrecht in his Catalogus Catalogorum.

किरातार्जुनीयटीका called सुबोधिनी

Kirātārjunīyatīkā called Subodhinī

No. 88 $\frac{330.}{1892\text{-}95.}$

Size.— $10\frac{1}{8}$ in. by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 115 leaves ; 9 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; folios numbered in both margins ; yellow pigment occasionally used for corrections.

The Ms. contains 1–13 cantos complete and 14th **incomplete.**

Age.— The Ms. does not appear to be very old.

Author.— Kāśinātha.

Begins.— fol. 1[b]

श्रीगणेशाय नमः ॥

विभज्य विष्णवे दत्तं शिवायै च कलेवरं ।
येनर्ता शिवमद्वैतं साशिवं शिवदं भजे ॥ १ ॥

श्रियः कुरूणा इति स वनेचरः वनवासी द्वैतवने तन्नामवने युधिष्ठिरं युधि युद्धे स्थिरः हलदंतात्सप्तम्या अलुकूगवियुधिभ्यां स्थिर इतिषत्वं समाययौ etc
folio 8[b] इति काशिनाथकृतौ सुबोधिन्यां किरातटीकायां प्रथमः सर्गः १
folio 16[a] इति etc. ... ... द्वितीयः सर्गः २
folio 113[a] इति किरातार्जुनीयटीकायां सुबोधिन्यां त्रयोदशः सर्गः १३

Ends.— fol. 115[b]

असिः सरा तवेशरेण उच्चकैर्विधृत्य प्रकाशीभूय किमिति आसिः ष(ख) ड्गो न याचितः शराः न याचिताः चर्मकवचं न याचितं । धनुश्च न याचितं अथ शक्तिरस्तियाचत्वयं कृतं व्यर्थं प्र.........

References.— See No. 87

किरातार्जुनीय
with
मुग्धावबोधिनी

Kirātārjunīya
with
Mugdhāvabodhinī

No. 89

271.
1883-84

Size.— $10\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 79 leaves : 17 lines to a page ; 50 letters to a line

Description.— Country paper ; old and brittle, Devanāgarī characters ; hand-writing small, clear and legible but not uniform, borders ruled in double red lines and right and left-hand edges ruled in single red lines ; red pigment used ;

folios 1-30, 77-105 and 107-121 missing; incomplete, पृष्ठमात्राs used.

The Ms. contains cantos 5 (inc.) to 10 and 15 (inc.) to 18.

The comm appears to have been composed in Saṁvat 1613. Cf. chronogram on fol. 153[b]

वर्षेग्निपृथ्वीरसभूमिसंख्या । श्रीविक्रमाद्भूमिविभो प्रयाते ॥ etc.

Age.— Samvat 1747.

Author.— Vinayarāma or Vinayasundara.

Begins.— fol. 31[b]

(text) तपनमंडलदीपितमेकतः सततनैशतमोवृतमन्यतः ।
हसितभिन्नतमिश्रचयंपुरः शिवमिवानुगतंगजचर्मणा ॥ २ ॥

किं हिमाः एकत एकस्मिन् प्रदेशे तपनमंडलदीपितं प्रकाशीकृतं एकस्मिन्नेकत आयादिन्वासिः तपनस्य सूर्यस्य मंडलं भानुबिंबं तेन दीपितं प्रकाशितं etc ......

folio 37[b] इति श्रीकिरातसूत्रे टीकायां च इद्रकोलाचलगमनो नाम पंचमसर्ग ॥

folio 42[b] इति ,, ,, युवतिथतिष्टनो नाम षष्टमः सर्गः ॥

Ends.— fol. 153[a]

(text) व्रजजयरिपुलोकं etc. ... ... as in No. 79

(comm.) अथानंतरं पांडुपुत्रः पार्थः सादरं सबहुमानं यथास्यादेवधर्मसुनूं युधिष्टिरं ननाम नमति स्म किं कृत्वा निजगृहं स्वकीयं गत्वा कि° स पार्थः भवेन रुद्रेण पादपद्मानत सन् पदपद्मप्रणतस्य नत इत्येतादृशं गदितः उक्तः इतीति किं व्रज गछ रिपुलोकं शत्रुलोकजय किं° स पार्थः देवसंघैः सुवृंदैः श्लाघित प्रशंसित पुनः किं° पार्थ· धृतगुरुजयलक्ष्मीः धृता गरिष्टा जयलक्ष्मीर्येन स धृतगुरुजयलक्ष्मीः धारितजयश्रीकः ॥ ४८ ॥

इति श्रीकिरातार्जुनीये श्रीभारविकविकृते महाकाव्ये लक्ष्म्यंके ईश्वरलोकपालेभ्यो वरमस्त्राणि च प्राप्य युधिष्टिरदर्शनकथनं नाम अष्टादशमः सर्गः ॥ १८ ॥

वर्षेग्नि पृथ्वीरसभूमिसंख्या श्रीविक्रमाद्भूमिवितो प्रयाते
मासे मनोहारिणि फाल्गुनाख्ये चरै गुरौ पंचमिका दिने च ॥ १ ॥

क्षमादयादानतपोविधानं प्राप्तप्रतिष्टोगुणगौरवार्हः ॥
तुर्यस्य काव्यस्य विधाय टीकां लिलेख रामो विनयादिशब्दः ॥ २ ॥
श्रीरत्नाकरसूरिणां पादपद्मप्रभावतः ॥
व्याख्याकृतास्तिसंशोध्या विबुधैरल्पसूरिभिः ॥ ३ ॥
संवत् १७४७ वर्षे फाल्गुणमासे कृष्णपक्षे अष्टम्यां तिथौ कुजवासेरदं लिखितं इति श्रीकिरातकाव्यं संपूर्णं व्यासश्रीश्रीधरपुत्ररत्नं व्यासश्रीजयरामजीकस्य पठनार्थं ॥ चेलागुणं राजलिखितं श्रीकर्णपुरवरं

References.— 1 Aufrecht's Catalogus Catalogorum i p. 108[a]. He gives the title of the comm. as प्रदीपिका; ii p. 194[a].

किरातार्जुनीय with बालबोधिनी — Kirātārjunīya with Bālabodhinī

No. 90 — $\frac{376.}{1887-91}$

Size.— 11 $\frac{4}{5}$ in. $4\frac{3}{5}$ in.

Extent.— 175 leaves ; 12–13 lines to a page ; 40–42 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance, Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform, borders of folios 10–71 and 73–112 of the 2nd part ruled in triple red lines ; folios numbered in two parts, first containing folios 10–72 and the 2nd 1–112, yellow pigment occasionally used for corrections ; text in the middle of the folios and comm. above and below it ; folios 1–9 missing ; white chalk also used for corrections ; folio 74 numbered as 75.

The Ms. contains 5(inc)–18 sargas.

Age.— Saṁvat 1823 ; Śaka 1688.

Author (of the text).— Bhāravi.

,, ,, ,, comm.)— Malla. See No. 91 below.

Begins—abruptly fol. 10^a

(text) त्वंतीलघयता शरदंबुदसंहति ॥४॥
मणिमयूखचयां शुकभासुग' सुखधूपरिभुक्तलतागृहा: ।
दधतमुच्चाशिलांतरगोपुराः पुर इवोदितपुष्पवनाभुव' ॥ ५ ॥

comm. समुदितं समुन्नतं मिचयेति यद्यपि निचयशब्दशिखरस्यावाचकस्तथापि पर्वतवर्णनप्रकर्षत्वात पाषाणनिचयशृंगवाचीमविनुमर्हति etc.

folio 20^b इति श्रीकिरातव्याख्यायां बालबोधनीसमाख्यायां इंद्रकीलागमो नाम पंचमः सर्ग· ॥ ५ ॥

folio 30^b इति etc. ... ... षष्ठसर्गः ॥ ६ ॥

Ends.— fol. 112^a 11^b

(text) व्रजजयरिपुलोकं etc. ...... as in No. 79

followed by इति श्रीकिरातार्जुनीये महाकाव्ये लक्ष्म्यंके श्रीभारविकृतौ-अस्त्रसंप्रदानो नामाष्टादशः सर्गः संपूर्णम् ॥ १८ ॥ श्रीरस्तु ॥ शुभं भूयात् ॥

(comm.) अत्र धर्मसूनवे नमस्कारकरणेन श्रीमद्भारविनाम्नः कवेरपि मंगलाचरणमुह्यं यथाह मंगलादीनि मंगलमध्यानि मंगलांतानि इति ग्रंथसमाप्तिनिर्विघ्नर्थं नमः शब्दप्रयोगः ॥ ४८ ॥

जयति कविकुले (ह्य?) चक्रवर्त्तीसुवृत्तिः
सकलगुणगरिष्टभारविरिंदुकीर्त्तिः ।
कृतिः ललितपदार्थानिर्गतेयं यदास्या-
दमृतमधुरस्वादा स्वाद्यते प्राज्ञलोकैः ॥ १ ॥
घंटापथसमाकीर्णा मद्धिया सुखदा सदा ।
पदवाक्यप्रमाणासौ कल्पिता विदा मुदा ॥ २ ॥
यदप्यत्र क्षुण्यं दूष्यं विबुध्य शोध्यं च विज्ञानवद्भिः ।
महद्भिः मयि कृत्य कृपां कृपांबुधिभि' सदसत्प्रमाणाः संतः लसंत ॥३॥

श्रेयोस्तु ॥ ॥ इति श्रीकिरातार्जुनीये महाकाव्ये लक्ष्म्यंके श्रीभारविकृतौ तस्य व्याख्यायां बालबोधिनीसमाख्यायां अर्जुनसंवरप्रदानो नामाष्टादशः सर्गः समाप्तिं पफाणीत् ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ कल्याणमस्तु ॥ श्री ॥ संवत १८२३ वर्षे शाके १६८८ प्रवर्त्तमाने मासोत्तममासे श्रावणमासे शुक्लपक्षे द्वुतियातिथौ गुरुवारे ॥ लीपीकृता श्रीवडामहाराजीजीकादेवल श्रीबषतसिधकामध्ये प्रौहितकचरदास ॥ श्री श्री ॥

References.— Aufrecht mentions only two Mss. in his Cat. Cat. p. ii, 21[b] and iii 24[a]. Besides the two Mss. mentioned by him this library contains one more.

किरातार्जुनीय	Kirātārjunīya
with	with
बालबोधिनी	Bālabodhinī
No. 91	676. / 1886-92.

Size.— $12\frac{1}{2}$ in by $5\frac{3}{5}$ in.

Extent.— 235 leaves; 14–16 lines to a page, 45 letters to a line.

Description.— Country paper, old in appearance; Devanāgarī characters, hand-writing clear and legible but not uniform, borders ruled in two double black lines; text in the middle with the comm. above and below it; yellow pigment used for corrections, folio 160[b] blank.

Samvat.— 1833.

Author (of the text).— Bhāravi.

,, (,, ,, comm.)— Malla.

Begins— fol. 1[b]

श्रीगणेशाय नमः ॥

(text) श्रियः कुरूणामधिपस्य etc. ... .. as in No. 75

(comm.) ॥ॐ नमः ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः श्रीगुरुभ्यो नमः॥

श्रीलक्ष्मीनृसिंहजीसत्पछजीः ॥ श्रीरा(म)कृष्णः ॥

नत्वपरं ज्योतिः शिवं गणेशं वाणीं भवानीं वगुर्वङ्घ्रिपद्मं ।

आशापुरांस्वां कुलदेवतां च मिल्लाख्यकाव्यस्य वृत्तिं रचिष्ये ॥ १ ॥

श्रीवंछल पुष्करवंशवर्य्यः ॥ ज्योतिर्विदां मुख्यः द्विजाग्रण्यभूत् ।

जयरामनामा तत्सूनुरासीत्तर्कादिविद्याकुशलोतिविद्वान् ॥ २ ॥

तदात्मजो राजसभासु मान्यो पुराणविद्यातिदक्षः [illegible] ।

[illegible] ॥ ३ ॥

वृत्तयः प्रचुरा सति अस्याश्चे भारविकृतेः ।
तथापि तम्य(न्य)तेस्माभिः नूतना बालबोधिनी ॥ ४ ॥
घंटापथमत गृह्यस्वात्मबुद्ध्यनुशारतः ।
श्रीमनोहरजिक्षस्य गुरोर्मुनेरनुज्ञया ॥ ५ ॥ etc.

folio 15[b] इति श्रीभारविकृतौ किरातार्जुनीयस्य टी॰ायां प्रथम॰ सर्गः १

folio 29[b] इति श्रीकिरातार्जुनीयस्य व्याख्यायां बालबोधनिसमाख्यायां द्वितीयसर्ग समाप्ता २

Ends.— fol. 235[a]

(text) व्रजजयरिपुलोकं etc. . ... as in No. 79

followod by इति श्रीकिरातार्जुनीये महाकाव्ये लक्ष्म्यंके श्रीभारविकृतौ अस्त्रसंप्रदानो नामाऽष्टादशः सर्ग॰ संपूर्णम् ॥ १८ ॥ किरातसंपूर्णम् ॥ श्री लक्ष्मीनृसिंहजीसत्तछैजी ॥

(comm.) अत्र धर्मसूनुवे etc. up to मदसत्प्रमाणाः संतः लसंत ॥ ३ ॥ as in No. 90

followed by श्रेयोस्तु ॥ इति श्रीकिरातार्जुनीये महाकाव्ये लक्ष्म्यंके श्रीभाराविकृतौ तस्य व्याख्यायां बालबोधिनीसमाख्यायां अर्जुनसंवरप्रदानो नामाष्टादश सर्ग॰ समाप्ति पफाणीत ॥ ॥ इति किरातसपूर्णम् ॥ लिषतं शिवजीभट्टः तत्पुत्रसिताराम॰ बालमुकुंदपठनार्थे ॥ संवत् १८३३ जेष्टमासे कृष्णपक्षे तिथौ ४ भौमवासरेः महाराजाधिराज श्री १०८ सवाइ पृथ्वि-सिंहजी आमेरिपतिराराज्यकृतं ॥ श्रीरस्तु ॥ श्रीलक्ष्मीनृसिंहाय नमः मालधुर-नगरमध्ये लिषिः ज्ञातिब्राह्मणदशोराः ॥

References.— See No. 90

किरातार्जुनीय | Kirātārjunīya
with | with
बालबोधिनी | Bālabodhinī

No. 92 | 291. / 1884–86

Size.— $13\frac{1}{3}$ in. by 6 in.

Extent.— 84 leaves ; 25–30 lines to a page ; 60 letters to a line.

Description.— Country paper; old and brittle, Devanāgarī characters; hand-writing very small and troublesome to read; some portion scratched out, borders ruled in double red lines; red pigment used for verses, edges of some folios much damaged.

The Ms. is complete in eighteen sargas.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Malla cf. No. 91

Begins.— fol. 1^b

ॐ नमः सिद्धेभ्यः ॥

(text) श्रियः कुरूणामधिपस्य etc. .. .. as in No. 75

(comm.) अथ तत्र भारविनामा कवि किरातार्जुनीयाख्यं महाकाव्यं चकार तस्य विघ्नसमाप्तिसंप्रदाया विच्छेदलक्षणफलसाधनत्वात् ......र्नम श्रिया वस्तुनिर्देशोवापि तन्मुखं इत्याशीयस्यतमस्य प्रबंधमुखलक्षणत्वाच्च वनेचरस्य युधिष्ठिरप्राप्तिरूपं वस्तुनिर्देशनकथामु... ..पति आदित. श्रीशब्दस्य प्रयोगकरणे प्रमाणादि मिद्धिनीति वात्रापि युज्यते ॥ etc. . .

folio 6^a इति भारविकृतौ किरातार्जुनीयस्य टीकायां प्रथमः सर्ग· ॥१॥

folio 11^a इति etc. ... ... द्वितीयः सर्गः ॥२॥

Ends.— fol. 84^b

(text) व्रजजयरिपुलोकं etc. ... ... as in No. 79

(comm.) कथंभूतः पांडुपुत्रः पादावेव पद्म तस्मिन्... · नतः नम्रः पादपद्मानतः सन् शिवचरणकमलनम्र' सन् तथा देवसंघैरमराणां समूहैः श्लाघा जाता यस्य सः श्लाघितः स्तवमानः स्तुतः ॥ ४८ ॥ इति श्रीकिरातार्जुनीये महाकाव्ये लक्ष्म्यंके श्रीभारविकृतौ तस्य व्याख्यायां बालबोधनीसमाख्यायां अर्जुनवरप्रदोनामाष्टादशः सर्गः समाप्तिं पफाणीत ॥ १८ ॥

followed by जयतिसकलविद्या etc. ... ... as in No. 83

followed by इति घंटापथटीकाश्लोकः काव्यसंख्या १००७ श्लोकः १४३०

हनुमानंजनीसूनु वायुपुत्रो महाबलः ।
रामेष्टः फाल्गुनसखः पिंगाक्षोमितविक्रमः ।·१॥
उदधिक्रमणश्चैव सीताशोकनिवारणः ।
लक्ष्मणप्राणदाता च दशग्रीवैकदर्प्पहा ॥२॥

दशैतानि नामानि कर्पींद्रस्य महात्मनः ।
यः पठेत् त्रिषु कालेषु यात्राकाले विशेषतः ॥२॥
सर्वसिद्धिमवाप्नोति रणे च विजयी भवेत ॥
प० श्रीकिसनदासजी तत्सिष्य जिनदासार्थं लेखि

References.— See No. 90

किरातार्जुनीय	Kirātārjunīya
with	with
टीका	Commentary
No. 93	122. / 1875–76.

Size.— $4\frac{2}{5}$ in. by $7\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 170 leaves ; 15, 20 and 26 lines to a page ; 14–16 letters to a line.

Description.— Country paper ; old and musty , Śāradā characters , hand-writing clear and legible but very small

Age.— The Ms. is old Kaśmir śaṁvat 14.

Author (of the text).— Bhāravi.

" (" " com.)— Jonarāja, son of Nonarāja, grandson of Laularāja, guru of Śrīvara composed his Kirātārjunīyaṭīkā in 1449 cf. Aufr Cat. Catlo. 1, p. 209[a].

Begins.—

ॐ नमो गुरवे श्रीसरस्वतीरूपाय
श्रियः कुरूनामधिपस्य पालिनीं ॥
प्रजास्ववृत्तिं यमयुंक्त वेदितुम्
संवर्णिलिङ्गी विदितः समाययौ
युधिष्ठिरं द्वैतवने वनेचरः ॥ १ ॥
कृतप्रणामस्य महीं महीभुजे
जितां सपत्नेन निवेदयिष्यतः ।

न विव्यथे तस्य मनो नहि प्रियं
प्रवक्तमिच्छंति मृषा हितैषिणः ॥ etc.

Ends.—

Same as in No. 95 below. Then we have:—

श्रिया दीप्तं प्रविशेत् इतिभद्रं ॥४७॥

इति श्रीजोनराजसूनुपंडितभट्ट जोनराजकृतायां किरातार्जुनीय .... कायामष्टादश. सर्गः ॥१८॥ समाप्तमिदं किरातार्जुनीयं महाकाव्यं सविवरणं । कृतिः श्रीमहाकवेर्भारवेः ॥ संवत् १४ पौ शुक्ति सप्तम्यां रविवासरे......ते की राज्यारामेण प्रभाते लिखितं ॥ शुभं ॥

एकादशसर्गप्रभृति सटीकम ॥ शुभमस्तु सर्वजगतां परहितनिरता भवतु भूतगणाः दोषाः प्रयांतु शांतिं सर्वत्र सुखी भवंतु लोकाः ॥

References.— Aufrecht 1, 107[b]; ii, 21[b].

किरातार्जुनीय with टीका	Kirātārjunīya with Commentary
No. 94	71. 1883-84.

Size.— $7\frac{1}{4}$ in. by $10\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 193 leaves ; 21-22 lines to a page ; 25 letters to a line.

Desciiption.— Countiy paper ; very old and biittle ; Śāradā chara cters ; hand-writing clear and legible ; red pigment used ; edges of many folios pasted with slips of paper ; fol. 8[a] blank.

The Ms. is complete in 18 sargas.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author (of the text).— Bhāravi.

" (" " chmm.) — Jonarāja.

Begins.— as in No. 95

Ends.—

इति श्रीकिरातार्जुनीयटीकायामष्टादशः सर्गः ॥ १८ ॥ समाप्तमिदं किरातार्जुनीयं नाम महाकाव्यं ॥ कृतिर्भारवस्येति भद्रम ॥

शिवमादौ शिवंमध्ये शिवमंते च सर्वदा ।
सर्वेषां शिवभक्तानां नराणामस्तु वै शिवम ॥

References.— See No. 93

किरातार्जुनीय
with
टीका

Kirātārjunīya
with
Commentary

No. 95

121.
1875–76.

Size.— $5\frac{2}{5}$ in. by $7\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 250 leaves; 20 and 16 lines to a page; 20 and 16 letters to a line.

Description.— Smooth country paper; old but well preserved Śaradā characters; hand-writing small but clear and legible: yellow and red pigment used.

Age.— Kāśmīr saṁvat 25.

Author (of the text).— Bhāravi.

,, (,, ,, comm.)— Jonarāja.

Begins.— fol.

ॐ स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः ॐ नमः सरस्वत्यै ॐ नमो गुरवे ॥
प्रसादगांभीर्यमनोरमश्रीरसप्रवाहं मधुरं स्रवंति ।
सरस्वती वा स्तुति पुण्यलभ्या सरस्वती नो मलशोधनाय ॥
श्रीनोनराजतनयः कुरुजिच्चरित्रे पर्यायमात्रमभिधास्यति जोनराजः ॥
किं नाम नामलमणिप्रगुणांस्तडाको व्याकोशयत्युदधिवत्तरलांस्तरंगान् ॥२॥
श्रीजैनोल्लाभदेवस्य साम्राज्ये जोनको द्विजः ।
रवर्षि विश्वमिते शाखे यथामति यतिष्यते ॥३॥

श्रियः कुरूणामधिपस्य पालनीं प्रजास्ववृत्तिं यमयुक्त वेदितुं ।
सवर्णिलिंगी विदितः समाययौ युधिष्ठिरं द्वैतवने वनेचरः ॥१॥

स वनेचरः द्वैतवने द्वैतवनाख्ये वने निवासिनं युधिष्ठिरं समाययौ प्राप
(इत्यादि—

Ends.—

तपसो लक्ष्मीरतिशयस्तया दीप्तं भ्राजमानमेवंविधमर्जुनं सुरादिनकृतं रविं यथोपगायंति यथोपजगुरित्यर्थः। सोपि भगवान् जयिनमुदयं प्राप्य जगतो(ऽ)नवमाद्राय महतीं धुर सकलभुवनरक्षालक्षणं कार्यभारं तरसा वोढु बद्ध कक्षो भवति अत्रोदयमाविर्भावः अनवमाद्ः स्वकर्मसु उद्योगः तथा स्वधाम्ना-लोकानां सत्यादीनामुपरिष्टात्कृतवसतिः तथा लक्ष्म्या सर्वातिभावुकया श्रिया दीप्तः प्रोज्ज्वल इति भद्रम् ॥

इति श्रीजोनराजसूनुपंडितजोनराजकृतायां किरातार्जुनटीकायामष्टादश सर्गः ॥ ॥ ॥ ॥ संवत् २५ आषाढशुदि अष्टम्यां जीवे समाप्तं चेदं महाकविचक्रवर्तिभारविरचितं किरातार्जुनीयं नाम काव्यम् । शुभम् । शुभम् । शुभम् ॥

References.— See No. 93

किरातार्जुनीय	Kirātārjunīya
with	with
टीका	Commentary
No. 96	119 / 1875-76

Size — $6\frac{3}{4}$ in. by 11 in.

Extent.— 143 leaves, 30 lines to a page; 22 letters to a line.

Description.— Smooth country paper; Śāradā characters; handwriting clear and legible; leather bound copy.
The is Ms. complete in 18 sargas.

Age.— The Ms appears to be old. Kāśmīra samvat

Author (of the text).— Bhāravi

,, ,, ,, (comm.)— Jonarāja.

Begins.— as in No. 95

Ends.—

ॐ इति श्री नोनराजसूनुपंडितभट्टजोनराजकृतायां किरातार्जुनटीकायां अष्टादश सर्गः ॥ समाप्तमिदं महाकाव्यं किरातार्जुनीयं सविवरणम् ॥ ॐ ख पंच पौष्ये शुक्लचतुर्दश्यां समाप्तितम् ॥ काव्यं दामोदरस्यार्थे सिद्धेन कच्छजातेन वै मया ॥ ॐ भद्रं ॥ ७ ॥

References.— See No. 93

किरातार्जुनीय	Kirātārjunīya
with	with
अवचूरी	Avacūrī
No 97	34. / 1916–18

Size.— $11\frac{1}{2}$ in by $4\frac{3}{5}$ in

Extent.— 36 leaves, 11–12 lines to a page and 50 letters to a line of the text, 12–13 lines to a page and 100 letters to a line of the comm.

Description.— Country paper, very old and brittle; Devanāgari characters; hand-writing of the text clear and legible while that of the comm. too small to be read, this is a पञ्चपाटी Ms. the text being in the middle and the comm. all a round it; borders ruled in two double black lines; square blank space in the centre, moth-eaten, edges of the folios extremely damaged; some folios missing.

The Ms. was written by one Devatilaka, the pupil of Devasundara.

Age.— Samvat 1522.

Author (of the text).— Bharavi.

" " " comm.)— Not mentioned.

Begins— fol. 1b

॥ ए० ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

(text) श्रियः कुरूणामधिपस्य etc. ... .. as in No 75

comm....... वनं द्वैतवनं तस्मिन्द्वैतवने ॥ यत्तदा नित्यसबंधात ॥ स कः बनेचरः॥ य वनेचरं कुरूणां अधिपस्य दुर्योधनस्य श्रिय· पालिनी वृत्तिं ॥ लक्ष्म्याः पालयित्रीं वृत्तिं या पारवेदितुं ज्ञातुं अयुङक्त ·····कासु प्रजासु लोकेष । किं विशिष्ट· वनेचरः विदितः प्रसिद्धः पुनः etc.

Ends.—

(text) असंहार्योत्साहं जयीनमुदयं प्राप्य तरसा
धुरं गुर्वीं वोढुं स्थितमनवसादाय जगतः ।
स्वधाम्ना लोकानां तमुपग्कितस्थात्तममरा-
स्तपोलक्ष्म्या दीप्तं दिनकृतमिवोच्चैरुपजगुः ॥ ४७ ॥

इति श्रीकिरातार्जुनीये महाकाव्ये श्रीभारवेकृतौ कल्याणसंपल्लाभो नामाष्टादशः सर्गः ॥ समाप्तमिदं महाकाव्यं किरातार्जुनीयं नाम followed by संवत् १५२२ वर्षे ॥ श्रावणबहुल प्रतिपदि यथार्थनाम्नि मंगलवारे ॥ श्रीविगता राजस्थाने । श्रीकृष्णर्षिगच्छीयमहोपाध्याय श्रीदेवसुंदरशिष्येण महाकविमार्गे यज्ञासिषता मु० देवतिलकनाम्ना लिलिखे पठेचादौ महावाक्यं किरातार्जुनीयम् ॥ विजयते भारवेः कृतिः ॥ भद्रं जिनशासनाय श्रीयः संघस्य ॥ श्री

लसंमृणालांकुरकोमलानि स्फुरत्सुधाधामकलामलानि ।
पीयूषसारैकनिकेतनानि जयंति सूक्तानि महाकवीनां ॥१॥

शुभमस्तु समां

(comm.) इति किरातविवरणं संपूर्णः ॥ शतग्रंथ सहस्रसार्धषट् ॥ ६५०० प्रमाणेन ज्ञेयं भारविः कविविशेषः कृतिः कर्णे तस्यां कल्याणं च संपच्च] कल्याणसंपदौ तयोर्लाभः कल्याणसंपद् लाभनं नामा सर्गसमाप्तौ यः प्रकरणनाम्ना सर्गः संबध्यत इति कविमतं

किरातार्जुनीय with **टीका** — Kirātārjunīya with Commentary

No. 98 — $\frac{120.}{1875\text{–}76}$

Size.— $5\frac{3}{4}$ in. by $7\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 173 leaves ; 25–27 lines to a page ; 20 letters to a line

Description.— Country paper , old and brittle ; Śāradā characters ; hand-writing very small and not uniform ; red and yellow pigment used ; incomplete.

The Ms. contains 16 sargas.

Age.— The Ms. appears to be old

Author.— (of the text)— Bhāravi.

,, ,, ,, comm.— Not mentioned. Jonarāja (?)

Begins.— as in No. 95

Ends.— fol. 76

इति श्रीपडितवरकृतायां किरातार्जुनटीकायां षोडश· सर्ग· ॥ १६ ॥
Then follows the 17 saiga. At the end we have—

परैः शत्रुभिः अहार्यं हर्तुमशक्यं अजय्यं धैर्यवन्मित्रमिव स्मृत्वा धैर्यं प्राप्नुवन्। यतो स्खलितस्वभावो .विकाररहितो भीमे दुरारोहे अरिरेव दुर्गं तस्मिन्भुजं लंबमिव भुजलंबे च दुर्गादिमुखमारुह्यते ॥ २ ॥ वंशोचितत्वादभिमानवत्या-संप्राप्तया संप्रियताम्

किरातार्जुनीयटीका — Kirātārjunīyaṭīkā

No. 99 — $\frac{41.}{1871\text{–}72.}$

Size.— $10\frac{1}{5}$ in. by $3\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 43 leaves ; 9–10 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper; old and brittle; Devanāgarī characters; hand-writing careless and not legible; borders ruled in double black lines; पृष्ठमात्राs used; folio No. 17 missing.

The Ms. contains XIII to XVIII sargas. It was copied by one Jagannātha in saṁvat 1480. It is difficult to say whether this Jagannātha is the author of the comm.

Age.— Saṁvat 1480

Author.— Not mentioned.

Begins— fol. 1ª

ॐ० ॥

अनंतरं अर्जुना वेगेन सुकरं ददर्श । मृगशब्दस्य सामान्यशब्दत्वात विशिनष्टि ॥ स्थिरा दृढा दंष्ट्रा तया ॥ उत्कृष्ट व.. नं तथा दृढेन शरीरेण पर्वतानां विदारणे । संभाव्यमानः विकल्पनारहितो न पराक्रमो यस्य । यानं । ॥ १ ॥ etc.

fol. 9ª समाप्तः स० १३

Ends.— fol. 44ª

देवाः अर्जुनं अतिशयेन तुष्टुवुः । असंहार्यं हर्तुमशक्यं उत्साहं । दिव्यास्त्रलाभात् जनितमाहात्म्यं यस्य । स । तं । त्रैलोक्यस्य असुरांतं करणार्थं अखेदाबलेन गुरुतरां भरं । उद्वहितुं रहितं । निजतेजसा । सर्वेषां राज्ञां शिरसि न्यस्तपादं । तपोलक्ष्मी । रतिशयस्तया । दीप्तं । भ्राजमानं । कमिव । यथा देवाः सूर्यं स्तुवंति ॥ ४७ ॥ श्रीः ॥ स्वस्ति संवत् १४८० वर्षे वैशाषवदि द्वादश्यां तिथौ शुक्रे पं० जगन्नाथेन किरातार्जुनीयस्य भाष्यमिदं लिलीखे

तैलाद्रक्षे जलाद्रक्षेद्रक्षेत्शिथिलबंधनात् ।
परहस्तगतं रक्षेत देवं वदति पुस्तिका ॥ श्रीः श्रीः शुभं भवतु ॥
किरातार्जुनभाष्यं पत्र ४४ संपूर्ण

Aufrecht does not refer to this Ms. in his Catalogus Catalogorum.

किरातार्जुनीयटीका Kirātārjunīyatīkā

No 100 | 331 / 1892–95

Size.— $10\frac{3}{5}$ in by $4\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 32 leaves ; 15–16 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper , old and brittle , Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible but not uniform , edges of some folios moth-eaten , borders ruled in triple black lines and edges in double lines ; red pigment used

This is a fragmentary Ms. and it is difficult to arrange the folios as the folios after 15 are not numbered. The last folio of the Ms. contains a colophon of Ist canto while in fact the colophon of that chapter appears on fol 14[b]. The Ms. contains the Ist sarga and some folios of other sarga (probably the 2nd).

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Dharmavijayagani.

Begins.— fol. 1[b]

।,र्६०॥ श्रीरामाय नम ॥

महोपाध्यायश्रीदेवविजयगणिचरणकमलेभ्यो नमो नम ॥

स्वस्ति श्रीकैरविणी कैरवबंधु· समस्तजनबंधु· ।

करुणासुधैकसिंधुः श्रीमान्वीरो जिनो जयतु ॥ १ ॥

तपगणनभो दिनेशो जज्ञे श्रीविजयदानसूरिर्यः ।

वसतिः शशधरमहसां यशसां पयसामिव पयोधिः ॥ २ ॥

श्रीराजविमलनाम्नस्तस्य विनेयस्य वाचकवरस्य ।

शिष्यः सद्गुणसदनं वाचकमुनिविजयनामासीत ॥ ३ ॥

वैराग्यसुभगमूर्त्तिस्त्रिभुवनविख्यातकीर्तिविस्फूर्त्तिः ।

श्रीदेवविजयवाचकवृषभस्तस्याभवच्छिष्यः ॥ ४ ॥

यद्गुणगणस्यमानं स्थितस्य पारे परार्ध्यमसमर्थः ।

कर्त्तुं वाचस्पतिरपि वाचस्पत्यं जहाति स्म ॥ ५ ॥

प्रणिपत्य तस्य सुगुरोः श्रीविजयविधायकं चरणयुगलम् ।

कुर्वे किरातकाव्यप्रदीपिकां बालबोधाय ॥ ६ ॥ etc.

folio 15ª इति श्रीमहोपाध्यायश्री ॥ श्रीदेवविजयगणिपादपद्मोपजीवच-रीकमहोपाध्यायश्रीश्रीधर्मविजयगणिविरचितायां मदश्रीभारविकृतस्य किरातार्जुनीयनाम्नो महाकाव्यस्य प्रदीपिकाभिधानायां वृत्तौ व्यासागमो नाम द्वितीयः सर्गः ॥ २ ॥

Ends.— last folio

विहितामिति विपूर्वस्य दधातेः क्रियासामान्यवाचिनो योग्यविशेषता-त्पर्यावसानात् विशेषणद्वयेनापि गिरो ग्राह्यत्वमुक्तं अथ समासः मनसः प्रिया-मनः प्रिया तां मनः प्रियां अतिशयेन गुरुर्गरीयसी तां गरीयसीं उपपत्ति.... .

References.— Aufrecht I, 107ᵇ, III, 24ª. This work is described by Rajendralal Mitra in his Notices of Sanskrit Mss. Vol. VIII No. 2806.

किरातार्जुनीयटीका Kirātārjunīyaṭīkā

No. 101 — 180. / 1879-80.

Size.— 9 in. by 4½ in.

Extent.— 65 leaves, 13-14 lines to a page, 32 letters to a line.

Description.— Country paper, old and brittle, Devanāgarī characters, hand-writing clear and legible but not uniform, some folios extremely damaged being moth-eaten; borders ruled in double black lines, red pigment used, folios 1, 4, 17, 25, 27, 44, 45, 46, 58, 59, 60 missing, folio 52ª blank; पृष्ठमात्राs used.

The Ms. contains 1-8 cantos, 9th incomplete and some verses of the 16th.

Age.— Saṁvat 1610.

Author.— Allāda Narahari.

Begins.— (abruptly) fol. 2ª

.. ...दुःस्वमित्यमरः ॥२ द्विषां विघातायेति । सद्विषां इति कर्मणि षष्ठि । शत्रून् विघाताय विध्मतुं विहंतुमित्यर्थः । etc.

folio 9b इति किरातटीकायां अल्लनरहरौ प्रथम: सर्ग. ॥१॥
folio 16b इति etc. ... ... द्वितीयः सर्ग ॥२॥
श्री । सवन् १६१० वर्षे चैत्र शुदि ४ बुधे शुभ भवतु कल्याणमस्तु
folio 66b इत्यल्लाडनरहर्यो सारटीकायां किरातार्जुनीये काव्ये अष्टमः सर्गः ॥८॥

Ends.— fol.

सोऽर्जुनः असिना खड्गेन सह वर्त्तत इति सासि. असून् प्राणान् क्षुरिति प्रेरयतीति असुस्तः शरस्तेन सह वर्त्तते सासूः स शरः अस्यंते क्षिप्यंते बाणा अनेनेति आसो धनुं स्तेन सह वर्त्तते सा .. ..

References.— See No. 102 below.

किरातार्जुनीयटीका Kirātārjunīyatīkā

No. 102 469. / 1891–95.

Size.— $10\frac{1}{5}$ in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 62 leaves; 16–18 lines to a page; 50–55 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance, Devanāgarī characters; hand-writing small but clear and legible; पृष्ठमात्राs used; borders ruled in two double black lines; square blank spaces in the centre of the folios, folios numbered in the right-hand margin and the title of the work in the left-hand margin, red pigment used for verse-beginnings; one edge of folio 1 moth-eaten.

The Ms. contains cantos 1–10 and 11 incomplete.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Allāḍa Narahari.

Begins.— fol. 1b

नमो हेरंबाय ॥

हेरंब क किमत्र किं तवकरे तातस्य चांद्रीकला
कृत्य किं शरजन्मनोक्तमनया दंतातरं स्यादिति ।

(तात: कुप्यति गृह्यतामिति धिया हर्तुं...मन्याकलो
म(?)काशे जयति प्रसारितकरस्तंबरेमा(?)ग्रामणी: ॥१॥
टीकापि संस्कृतमित्रस्ताहृदि ये मनो मुदे तेषां ।
स्पष्टां किरातटीकां नरहरिरल्लाडनंदनः कुरुते ॥२॥ etc.

folio 6[b] इति (अ)ल्लाडनरहरौ किरातटीकायां प्रथमः सर्गः ॥
folio 11[b] इति etc. ... ... द्वितीयः सर्गः ।
folio 58[a] इति etc. ... ... दसम· सर्गः ॥

Ends.— fol. 62[a]

अपवाददभीतस्य गुणदोषयोः समस्य असद्वृत्तेः वृत्तं विधेरिव दुर्विभाव्यं आह ॥ अपवादील्लोकनिंदातः अभीतस्य अत्रस्तस्य गुणदोषः गुणदोषे च समस्य तुल्यस्य असद्वृत्तेः दुश्चरित्रस्य पुरुषस्य वृत्त० वर्त्तनं विधेरिव दैवस्यैव । विधिर्विधानेदैवपीत्यमरः । दुर्विभाव्यं दु.खेन विभावयितुं शा........

References.— Aufrecht i, 107[b], iii, 24[a]. He refers to only two Mss. of Allāda Narahari's comm. on Kirātārjunīya from this library, viz. Nos. $\frac{469}{1891\text{–}95}$ and $\frac{180}{1879\text{–}80}$

किरातार्जुनीयटीका Kirātārjunīyaṭīkā

No. 103 $\frac{17}{1869\text{–}70.}$

Size.— $9\frac{4}{5}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 12 leaves; 13–14 lines to a page; 38 letters to a line.

Description.— Country paper; old and brittle; Devanāgarī characters; hand-writing small but clear and legible; पृष्ठमात्रास used; borders ruled in double black lines; red pigment used.

The Ms. contains a comm. on the 15th canto only.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Ekanāthabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b]

॥ ६० ॥ ॐ नमो गणेशाय ॥

आत्मनो बद्धि प्रौढिमानं दर्शयिष्यन् चैत्रसर्गकाद्यांगत्वं च प्रतिपादयितुकामः कविः पंचदशसर्गमारभते । etc......

Ends.— fol. 12[a]

लक्ष्मीवतो जयश्रीयुक्तस्य क्षितिपतेस्तनयस्यार्जुनस्य वीर्यं पराक्रमं संपश्यतां विलोकयतां लक्ष्मीवतो माद्रुपधाया इत्यादिनावक्रकारः । किं लक्षणं वीर्यं इति इच्छं शिवेन वितायमानं विस्तार्यमाणं तनोतेर्यकिर्तिवैकल्पिकः आकारादेशः किं लक्षणानां तत्वविदामपि हरेरंशावतारोयमिति विदुषामपि किमुतान्येषामिति भावः । लक्ष्मंकः । इति श्रीएकनाथभट्टविरचितायां किरातार्जुनीयटीकायां पंचदशः सर्गः ॥छ॥ श्रीरस्तु कल्याणमस्तु ॥छ॥छ कार्तिक शुद्धदशमी गुरुलक्ष्मीधरकहि फदी आसत्र लिहणि. This endorsement in the left-hand margin seems to be in a different hand.

References.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 107[b], ii, 21[a], III 24[b].

किरातार्जुनीयटीका Kirātārjunīyaṭīkā
called called
प्रसन्नसाहित्यचंद्रिका Prasannasāhityacandrikā

No. 104 432. / 1895–1902.

Size.— 10 in. by 4½ in.

Extent.— 211 leaves; 15 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Country paper; old but well preserved; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; पृष्ठमात्रा s used; borders of folios 1–45 ruled in triple red lines; red pigment used.

The Ms. is complete in 18 sargas.

Age.— Saṁvat 1713.

Author.— Ekanāthabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b]

॥ ९० ॥ ॐ नमः श्रीसारदाय नमः ॥

यः साक्षादीक्षते सर्वं । हस्तामलकवज्जगत् ।
नमस्तस्मै महेशाय सोमाय त्रिगुणात्मने ॥१॥
प्रणमामि रामचरणांबुजद्वयं । प्रणमत्सुरासुरमधुव्रताकुलं
बहुलप्रमोदमकरंदनिर्भरं । विलसत्स्फुटारुणनवेशुके सरं ॥२॥
सरस्वती तां सितपद्मकारो । वीणां च पुस्तं करैर्दधानं ।
तरंगितक्षीरधिवीचितुल्ये क्षौमेवसानां शरणं प्रपद्ये ॥३॥
यस्यैकदंतोपि महांतराय । पयोधिमज्जज्जुवनं समस्तं ।
उद्धर्तुमेव क्षमते क्षणेन प्रभुः सदेवो जयतीशपुत्रः ॥४॥
श्रीमान्नंदनपंडितोथ वसुधा देवाग्रणीश्चंद्रमा ।
माता यं सुषुवे वसाप्रियगुणः श्रीएकनाथः सुधीः ।
छंदोलंकृतिरीतिभावगुणवित् स्पष्टं किरातार्जुनीयं ।
काव्यं विशदाकरोति पदशो व्याख्याय वित्यैत्सवे ॥ ५ ॥ etc......

folio 18[a] इति एकभट्टविरीचतायां प्रसन्नसाहित्यचंद्रिकायां किराता-
र्जुनीयटीकायां प्रथमः सर्गः

Ends.— fol. 211[a]

पांडुपुत्रो अर्जुनः निजगृहं स्वमंदिरं गत्वा सादरं धर्मसूनु ननमे । किं० धृतगुरुजयलक्ष्मी । धृते गुर्व्यौ जयलक्ष्मौ येन सः किं० ण इति भवेन महादेवेन सधौलोकपालैश्च श्लाघितः स्तुतः यतः पादणत् स्मरन् तत इतोस्मत्सकाशात् व्रज गच्छ । रिपुलोकं जय आशीरलंकारः ॥४८॥ इति श्रीएकनाथभट्टविरचितायां प्रसन्नसाहित्यचंद्रिकायां किरातार्जुनीयटीकायां अष्टादशः सर्गः ॥१८॥ सं० १७ चैत्रादि १३ वर्षे । आषाढवदि ११ गुरौ ॥

References.— Same as in No. 103

किरातार्जुनीयटीका called **प्रसन्नसाहित्यचंद्रिका**

Kirātārjunīyaṭikā called Prasannasāhityacandrikā

No. 105

329.
1895–98.

Size.— $10\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 64 leaves, 17–18 lines to a page; 39 letters to a line.

Description.— Country paper; old and brittle; Devanāgari characters; hand-writing very small and carelessly written; borders ruled in double red lines; corners of some folios damaged; slightly moth-eaten; incomplete.

The Ms. contains cantos 1–6 and 7 verses of the seventh canto.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Ekanātha.

Begins.— fol. 1[b]

॥ ६० ॥ ॐ गणेशाय नमः । श्रीसरस्वत्यै नमः ।

यः साक्षादीक्षते etc. ... ... as in No. 104

Ends.— fol. 64[b]

रामाणां सुंदरीणां वपुषि काये आतपस्य धर्मस्य सहत्वं सह इति सहः क्षमं पचाद्यच् । तस्य भावः । सहत्वं संप्राप्ते सति किंलक्षणे वपुषि अवजिनंमाल्यसौकुमार्ये । अजितं अक्षिप्तं माल्यानां पुष्पाणां सौकुमार्यसुकुमारत्वयेन तत् अद्भुतो रसः तस्यैवालंकारता । पंचालीरीति । माधुर्यो गुणः अनुप्रासश्च ॥७॥ सिंदूरैरिति ॥

The colophons of different chapters are as follows—

folio 15[b] इति श्रीकविएकनाथविरचितायां **प्रसन्नसाहित्यचंद्रिकायां किरातार्जुनीयटीकायां** प्रथमः सर्गः ॥ १ ॥

folio 27[b] इति etc. ... ... द्वितीयः सर्गः २

folio 38[b] इति etc. ... ... तृतीयः सर्गः ३

folio 45[b] इति etc. ... ... चतुर्थः सर्गः ४

folio 56[a] इति etc. ... ... पंचमः सर्गः ५

folio 63[b] इति etc. ... ... षष्टःसर्गः ६

References.— See No. 103

किरातार्जुनीयटीका Kirātārjunīyaṭīkā

called called

प्रसन्नसाहित्यचंद्रिका Prasannasāhityacandrikā

No. 106 $\frac{136.}{1882\text{–}83}$

Size.— $9\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 111 leaves ; 14 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper ; old and brittle ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear and legible but small ; borders ruled in double black lines , red pigment used ; folios 78-84 and 184-87 missing ; folio-number 172 repeated ; the Ms. has double numbering one is 69-189 and the other is 1-122 ; moth-eaten ; folios slightly damaged.

The Ms contains cantos 9-17 and 44 verses of the 18th canto.

Age.— The Ms. is old.

Author.— Ekanāthabhatta.

Begins fol. 69[a]

ॐ नमो गणेशाय नम. ॥ अथेति ॥ अथ निवेशनानंतरं सुरांगनाः पुरंजहुः तत्यजुः । जहातिर्लिट् । किंलक्षणं पुरं स्वमायारूपितं मंदिरोज्वलं स्वमायया स्वेच्छा विशेषेण कृतैः निर्मितैः मंदिरै उज्वल etc.......

folio 94[a] मालीएकनाथभट(ट्ट)विरचितायां नवमः सर्गः ।

folio 106[b] इति श्रीएकनाथभट्टविरचितायां प्रसन्नसाहित्यचद्रिकायां कीरातार्जुनीयटीकायां दशम· सर्गः ॥

folio 182[b] इति etc. ... ... सप्तदशः सर्गः ।

Ends.—fol. 189

स इति । स धनुर्वेदः पांडोः सुतं वीरमर्जुनं अतियया ॥ कः कमिव ॥ भास्वान् जलदामिव । यथा भास्वान् सूर्यः जलदं मेघ अभियाति ॥ किंलक्षणो धनुः ·····...

References.— See No. 103

किरातार्जुनीयटीका called **प्रसन्नसाहित्यचंद्रिका**

Kirātārjunīyaṭīkā called Prasannasāhityacandrikā

No. 107 $\frac{332.}{1884\text{-}87.}$

Size.— 8⅘ in. by 4 in.

Extent.— 197 leaves; 14 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; old and brittle; Devanāgarī characters; hand-writing small and neither legible nor uniform; borders ruled in double black lines, left-hand edges of the folios much damaged; red pigment used; folios 71–116, 132, 134, 136 and 205–10 missing; folios 123^b, 187^b, 188^a, 204^b, 213^a and 230^a blank; folio number 139 repeated.

The Ms. contains cantoes 1–17 and 47 verses of the 18th canto.

Age.— The Ms. is old.

Author.— Ekanāthabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ भद्रंकाल्यै नमः ॥

यः साक्षादीक्षते सर्वे ... ... as in No. 104

folio 19^b इति श्रीएकनाथभट्टविरचितायां प्रसन्नसाहित्यचंद्रिकायां किरातार्जुनीयटीकायां प्रथमः सर्गः ॥

folio ३९^b इति etc. ... ... द्वितीयः सर्गः ॥
folio 243^b इति etc. ... ... सप्तदशः सर्गः ॥

Ends.— fol. 251^b

जयजयरिपुलोकं etc. ... ... up to जयलक्ष्मीः ध......,
as in No. 79

References.— See No. 103

किरातार्जुनीयटीका called प्रसन्नसाहित्यचंद्रिका

Kirātārjunīyatīkā called Prasannasāhityacandrikā

No. 108

179.
1879–80.

Size.— $10\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 254 leaves; 12–13 lines to a page; 38 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing clear and legible but not uniform; fol. 1^b has a picture of goddess Sarasvatī seated on a white peacock with a वीणा in her hand; folios 2^a and 106 have blank space; borders ruled in two double black lines; square blank spaces left in the middle of the folios; red pigment used; many folios moth-eaten and pasted with thin paper; folios numbered in both margins; पृष्ठमात्राs used; right-hand corners of folios 1–3 damaged; left-hand edges of many folios pasted with thin paper.

Age.— Śaka 1505; Saṁvat 1639.

Author.— Ekanātha.

Begins.— fol. 1^b

॥ ई० ॥ श्रीवीतरागाय नमः ॥ नमः श्रीपरमात्मने ॥ श्रीः ॥
यः साक्षादीक्षते सर्वे etc. ...... as in No. 104

folio 21^{a} इति श्रीएकनाथभट्टविरचितायां **प्रसन्नसाहित्यचंद्रिकायां किरातार्जुनीयटीकायां** प्रथमः सर्गः ॥

folio 38^{a} इति etc. ... ... द्वितीयः सर्गः ॥

Ends— fol. 254^{b}

पांडुपुत्रोर्जुनः etc. ... ... up to आशीरलंकारः ॥
as in No. 104

followed by जगति सकलविद्या etc. ... ... up to विसृज्य
as in No. 83

followed by इति श्रीभट्टएकनाथविरचितायां **प्रसन्नसाहित्यचंद्रिकायां किरातार्जुनीयटीकायां** अष्टादशमः सर्गः। प्रमोदसागरस्य संवत १६३९ वर्षे शके १५०५ प्रवत्त(र्त)माने दक्षणानुगते हेमंतऋतौ कार्तिकमासे कृष्णपक्षे द्वादश्यां तिथौ रविदिने चित्रानक्षत्रे। दीवमध्ये लिखितं ॥ श्रीमत्तपागछे। श्री ॥ श्रीहरिविजयसूरि विजयराज्ये। पं॰ श्रीदेवविजयपठनार्थं इति भद्रं ॥ मुनिप्रमोदसागरेण......

References.— See No. 103

किरातार्जुनीयटीका Kirātārjunīyaṭīkā
called called
प्रसन्नसाहित्यचंद्रिका Prasannasāhityacandrika

No. 109 $\frac{21.}{1870\text{-}71}$

Size.— 9⅗ in. by 4⅗ in.

Extent.— 34 leaves; 15-16 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper; old and brittle; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled in black lines; red pigment used; folios numbered in both margins; folio-number 6 repeated; edges slightly worn out; a hole in folio 9; slightly moth-eaten; some portion on folios 30^{b} and 31^{a} appears to be in a different-

hand. The Ms. contains cantos 16-17 and 1-74 stanzas of the 18th canto. It also contains a comm. on the 1st st of the 15th canto.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Ekanātha Bhatta.

Begins.— fol. 1ᵃ

श्रीगणेशाय नमः ॥

आत्मनो बुद्धिप्रौढिम etc. ...... as in No. 103

folio 12ᵇ इति श्रीएकनाथभट्टविरचितायां प्रसन्नसाहित्यचंद्रिकायां किरातार्जुनीयटीकायां षोडशः सर्गः समाप्तः ॥

folio 24ᵃ इति etc. ... . सप्तदशः सर्गः ।

End.— fol. 33ᵃ

पांडुपुत्रोऽर्जुनो निग्रहं स्वमंदिरं गत्वा सादरं धर्मसूनुं ननाम नमश्चक्रे किल० धृतगुरुजयलक्ष्मीः । धृते गुर्व्यौ ज.........

References.— See No. 103

किरातार्जुनीयटीका
called
प्रसन्नसाहित्यचंद्रिका

Kirātārjunīyaṭīkā
called
Prasannasāhityacandrikā

No. 110 $\frac{17.}{1872-73}$

Size.— 9⅕ in. by 5 in.

Extent.— 22 leaves ; 17-19 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; old and brittle ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; folios much damaged ; borders ruled in double black lines ; red pigment occasionally used ; separate pagination for each canto.

The Ms. contains the 6th and 10th cantos.

Age.—The Ms appears to be old.

Author.— Eknātha Bhatta.

Begins.— fol. 1[b]

श्रीगणेशाय नमः ॥

स्मरामि नित्यामनिशं कुमारीं ब्रह्मादिकानां जननीमरूपां ॥
क्रियावती पश्चिमपीठराज्ञी तां हिंगुलां भक्तजनार्त्तिहंत्री ॥ १ ॥
अथ अर्जुनस्य तपो वर्णयितुकाम· कविः षष्टं सर्गमारभते ॥ etc....

folio 10[a] इति श्रीभट्टैकनाथविरचितायां प्रसन्नसाहित्यचंद्रिकायां किरातार्जुनीयटीकायां षष्ट· सर्गः ॥

Ends.— fol. 12[b]

अखंडेन अकृतेन तपसा स्वयं शतमखं ईशं इंद्रं आराध्य प्रीणयित्वा । किं भूतां । अप्सरस· गंधर्वसहिताः । शिखरिणीवृत्तं । रसैरुद्रैश्छिन्नायमन-समलांना शिखरिणी ॥ ६३ ॥

इति श्री भट्टैकनाथविरचितायां प्रसन्नसाहित्यचंद्रिकायां किराता-र्जुनीयटीकायां दशम सर्गः ॥

References.— See No. 103

किरातार्जुनीयटीका — Kirātārjunīyatikā

No. 111 — 137. / 1882–83.

Size.— $9\frac{3}{4}$ in. by $3\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 31 leaves; 10 lines to a page, 40 letters to a line.

Description.— Country paper, old in appearance; Devanāgarī characters, hand-writing clear and legible but not uniform; पृष्ठमात्राs used; borders ruled in double black lines, edges damaged; red pigment used; fol. 30 repeated

The Ms. is fragmentary.

Age.— Saṁvat 1552.

Author.— Lokānandana.

Begins— fol. 1[b]

ॐ नमो गणाशाय ॥

श्रिय: कुरुणामधिपस्य etc. ... as in No. 74

folio 21[b] इति किरातार्जुनीये महाकाव्ये लोकानदनकृतौ टीकायां प्रथम· सर्ग ॥ १ ॥ श्रीमंगलमस्तु ॥ स्वस्ति श्रीसूर्यपुरे सवत् १५५२ वर्ष मार्गशीर्ष-सुदि ८ बुधे लखित

Ends.— fol. 31[a]

यथा अचिरेण परस्य भूयसीमित्यादि तथा प्रागुक्तसूर्जिताश्रयं बलाश्रय वचनमूचे ॥ वृकोदर इति अन्ये तु बलादिन्येतदुत्तरेण सह यो जयति । बलादनुमानेन नोवागम· ......

References.— This is the only Ms referred to by Aufrecht in his Catalogus Catalogorum 1, p. 108[a].

किरातटीका	Kirātaṭīkā
called	called
साहित्यचंद्रिका	Sāhityacandrikā
No. 112	$\frac{433}{1895\text{–}1902.}$

Size.— 10 in. by $3\frac{3}{5}$ in.

Extent.— 19 leaves, 7-9 lines to a page, 28 letters to a line.

Description.— Country paper, old in appearance, Devanāgarī characters: hand-writing clear but carelessly written and not uniform, borders ruled in double black lines, red pigment used for verse-numbers and yellow for corrections; fragmentary.

The title of the comm. is written in the margins of the folios. The comm. is on the 3rd canto and contains stanzas 1–34 only. 35th stanza is incomplete.

Age. — The Ms. appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— fol. 1[b]

श्रीगणपते नम· ॥

तत इति ॥ भिभिर्मुनिविशिष्टं चतुर्भिः कुलक ॥ ततः उपवेशनानतरं धर्मात्मजो युधिष्टिर· तदाभ्यागमने तस्य मुनेरभ्यागमने आगमनविषये हेतुं कारणं परीप्सुस्सन् ज्ञातुमिच्छु सन् सुखोपविष्ट मुनिं आबभाषे इति चतुर्थ· श्लोकेन अन्वयः ॥ etc. . ...

Ends.— fol. 19[b]

समस्तातिसमुच्चयार्थश्च शब्दयोगपि प्रयोगोनुपत्तयः तेनात्र व्रणतद्वेषि भुवागसा च द्विषत्सर्वायं तनये मघोनः इति ..विपरिणमयितयौ ॥ ३४ ॥ तान् भूधान्नः ॥ तद्शर्मं तत पूर्वोक्तं अशर्मसुखं शर्मशांत · ...

References.— Aufrecht mentions no Ms. of साहित्यचंद्रिका, a comm. on किरात, in his Catalogus Catalogorum.

किरातार्जुनीयटीका called **लघुटीका** — Kirātārjunīyaṭīkā called Laghuṭīkā

No. 113 — 377. / 1887-91.

Size.— 11⅖ in. by 4⅖ in.

Extent — 14 leaves; 17 lines to a page; 60 letters to a line.

Description.— Country paper; very old and musty; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; पृष्ठमात्राs used; borders ruled in two double black lines with red pigment between them; three red circles, two in the margins and in the middle of the folios; incomplete. The Ms. is considerably damaged.

Age.— The Ms. appears to be very old.

Author.— Prakāśavarṣa.

Begins.— abruptly

... ..रुपविभ्रतं ध्वनितसूचितमंबुमुचांचयं । सहसुरचापेन ससुरचापं । अपगतपयस्त्वाद्विशदं शुभ्रं । अविचलं निस्पंदं एवं भूतमंबुमुचां चयं धनं चक्रवालं शिखरैरुपविभ्रतं कीदृशैः शिखरैरनेका अनेकरूपामणिप्रभा येषां तान्यनेकमणिप्रभाणि तैः हिमेन पांडूनि तैरविचलत्वं शिखराणां स्वाभाविकमेव । etc....

After five folios:—

इति किरातार्जुनीये महाकाव्ये प्रकाशवर्षकृतौ लघुटीकायां द्वंद्वयुद्ध.. ...पंचदशः सर्गः समाप्तः ॥ ६० ॥

Ends.—

इह वीतदयांतायानुभावाज्जहति व्यालमृगा. परेषु वृत्तिं । मयितां सुतरांम्........ ...धंते तपोनुभावाद्व्यालमृगा· वीतदयावृत्तिं परेषु जहाति तपःप्रभावात्क्षुद्रमृगास्तियादयः परेषु हरिणादिषु.. ...etc....

References.— Aufrecht i 107^{b}, 779^{b}, iii, 24^{a}. This work is described in the Mad. Cat. Vol. XX No. 11481.

किरातार्जुनीयटीका — Kirātārjunīyaṭīkā

No. 114 — 270. / 1883–84

Size.— $9\frac{4}{5}$ in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 73 leaves; 17 lines to a page; 52 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanagarī characters, hand-writing legible and uniform but not quite clear, पृष्ठमात्राs used; borders ruled in two double black lines; verse-numbers and colophons marked out with red pigment; some space has been left in the middle of every folio so as to form a square.

The Ms. is complete.

Age.— The Ms. appears to be old.

Authot — Prakāśavarṣa.

Begins— fol. 1[b]

॥ ए० ॥ नमः श्रीपार्श्वदेवाय ॥

इह हि सर्वेषामेव प्रेक्षापूर्वकारिण भगव... . ...काव्यारम्भ अति······ देवं · नमस्कारपुरःसरो · विघ्नविनाशाय कोए समना ·· सदाधारार्थश्च दृश्यसे यथा—

नारायण नमस्कृत्य नरं चैव नरोत्तमां ।

देवीं सरस्वती वंदे ततो जयमुदीरये ॥१॥

इत्यादि विशिष्टदेवतां नमस्कारस्य प ..र्येण विघ्नाद्युपशांतिफल वर्णयति—

इति इद च महाकाव्यं यतः मन्त्रदूतप्रयाणाजिनाय कालफदयादिवर्णन-लक्षणमाह काव्यलक्षणयुक्तत्वात् नायकौ चात्रार्जुनवैकुंठो भट्टनरसिंहसूनो-र्गौडस्य कवेर्मुखांबुजले श्रुत्वा वृत्ति लघुं विधास्ये क्वचित्किरातार्जुनीयस्य १ etc.

folio 6[b] इति प्रकाशवर्षकृतौ किरातार्जुनीयवृत्ता प्रथमसर्गावचूरिः समाप्ता १

folio 13[a] इति प्रकाशवर्षकृतौ किरातार्जुनीये महाकाव्ये द्वितीयः सर्गः

Ends.— fol. 73[b]

सोपि भगवान् जयिनमुदय प्राप्य जगतोऽनवसादाय महतीं धुरसकल-भुवनरक्षालक्षणं कार्यभारांतरसा वोढुं बद्धकक्षो भवति । अत्रोदयत्वाविर्भावः अनवसादरूर्मो उद्योगः तथा च धाम्रा लोकानां सत्यादीनामुपरिष्टात् कृताध-स्थितिः तथा सर्वानभिभावुकतया श्रिया दीप्त्या प्रवृत्त इति ४६

इति श्रीप्रकाशवर्षकृतौ किरातार्जुनीये महाकाव्ये भारविकृतौ पाशुपातास्त्रलाभो नामाष्टादशमः सर्गः श्रेयोस्तु श्री ग्रंथमान ३७९६

References.—Same as in No. 113

किरातार्जुनीयटीकाs — Kirātārjunīyaṭīkās

घण्टापथ and लघुटीका — Ghaṇṭāpatha and Laghuṭīkā

No. 115 — $\frac{331.}{1884-87}$

Size.— $10\frac{3}{4}$ in. by $4\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 103 leaves, 11 lines to a page, 46 letters to a line.

Description.— Country paper; old and musty, Devanāgarī characters, hand-writing clear, legible and uniform, borders ruled in double black lines, red pigment used, edges of folios much damaged, folios 1-54, 71 and 72 missing; incomplete.

The Ms. contains two commentaries, viz (1) घण्टापथ, cantos VII-XIII and (2) लघुटीका, cantos XIV-XVII. The comm. on chapters XIV to XVII appears to be that of *Mallinātha* and not of *Prakāśavarṣa* as indicated by their colophons.

Age.— The Ms. is old.

Authors — Mallinātha and Prakāśavarṣa.

Begins.— (abruptly) fol. 54ᵃ

.. ...कृतिजनित आतपकृत· । कपोलानां रागपाटलत्वं मदजनितां श्रियं तत्सदृशीं श्रियमित्यर्थः । अतस्व निदर्शनालंकारः । etc.

folio 58ᵇ इति महोपाध्यायमल्लिनाथसूरिविरचितायां किरातार्जुनीयव्याख्यायां घंटापथसमाख्यायां सप्तमः सर्गः ॥

folio 67ᵃ इति etc. ... ... अष्टमः सर्गः ॥

folio 78ᵃ इति etc. .. ... नवमसर्गः ॥

folio 114ᵇ इति etc. ... . त्रयोदशः सर्गः ॥

Ends of canto XIII of the commentary of मल्लिनाथ fol. 114ᵇ

अथास्य विज्ञापनमाह । सज्यमिति । स्थेयान् स्थिरतरः प्रियस्थिरेत्यादिना स्थादेशः यश्च भूपतिः हरितुरंगमकेतोरिंद्रध्वजस्य लक्ष्मीं शोभां जयन् अहिपतिरिव स्थवीयः स्थूलतरं स्थूलदूरेत्यादिना पूर्वगुणादि परलोपौसहज्यया सज्यं धनुर्वहति हे मतिमतमतिमस्य च भूपतेरङ्कलय अङ्कलां कुरु

मख्यं कुर्वित्यर्थं मतिमत्तायाः फलमेतदिति भावः कुतः स व्याख्या अनेन च भूपतिना हेतुना सखेन अक्लेशेन चिंतितानि मनोरथान् अभियास्यसि प्राप्स्यसि । वसंततिलकावृत्तं ७१

इति महोपाध्यायमल्लिनाथसूरिविरचितायां किरातार्जुनीयव्याख्यायां घंटापथसमाख्यायां त्रयोदशः सर्गः ॥

Beginning of canto XIV of the commentary of प्रकाशवर्ष folio 114^b

तत इति । ततः किरातवाक्यानंतर उद्धतैः प्रगल्भैः किरातस्य वचोभिः अर्णवांबुभिशैल इव पराहेतोभिहतः अत एव कुपितोपि पांडवो धैर्य निर्विकारत्वं न जहौ न(त)त्याज । उत्पन्नमपि कोपं स्तंभयामासेत्यर्थः । etc.

folio 124^a इति श्रीकिरातार्जुनीये महाकाव्ये प्रकाशवर्षकृतौ लघुटीकायां चतुर्दशः सर्गः ॥

folio 132^b इति लघुदीपिकायां पंचदशः सर्ग· ॥

folio 141^b इति श्रीकिरातार्जुनीये महाकाव्ये प्रकाशवर्षकृतौ लघुटीकायां षोडशः सर्ग ॥

folio 152^a इति etc. ... ... सप्तदशः सर्गः ॥

Ends.— fol. 158^b

सत्यमनुरुध्यमानस्य युधिष्ठिरस्य कृतपरिभवं अरिकुलस्यात्रबले युक्तासैधवसमृद्धिः संगतात्समृद्धिरस्यामिति कृत्वा प्रियो धर्म्मो यस्य सः वर्त्तते तत् तस्य प्रसादः कर्त्तव्यः प्रियधर्म्माणां वा धर्म्मैः प्रियधर्म्मः धर्मेत्यस्यामंत्रणं......

References.— See Nos. 83 and 113

कीर्तिकौमुदी Kīrtikaumudī

No. 116 | 471. / 1891–95.

Size.— 10 in. by $5\frac{1}{3}$ in.

Extent.— 37 leaves ; 9 lines to a page ; 30 letters to a line

Description.— Country paper, Devanāgarī characters; not very old in appearance, hand-writing clear, legible and uniform, incomplete.

The Ms. begins at the third canto.

Age.— Samvat 1937.

Author.— Someśvara Bhatta.

Subject.— History of Vastupāla, a minister of Lavanaprasāda and Vīradhavala Vāghelās.

Begins.— fol. 1[b]

रसालंकरणे तस्मिन् आलवालानुकारिणि ।
पांशुः प्राग्वाटवंशोभूत्पुरे गूर्जरभूभुजाम् ॥१॥
त्वचिसारा· परे वंशा· सदा पत्राणि बिभ्रति ।
क्रियासारश्च वंशोयं धत्ते पात्रपरंपराम् ॥२॥ etc.

Ends.— fol. 37[b]

दूर्वापुष्पफलाक्षतैरुपचितं पात्रं दधत्यः करे
यस्मै मंगलमंगनाप्रणयिनां चक्रुः स्त(त)दा सम्मदात् ।
स्वयशांसि बंदिगदित्यान्याकर्णयन् कर्णव-
ह्नानोह्नामकरांबुजः स जयतु श्रीवस्तुपालश्चिरम ॥ ७८ ॥

इति श्रीगूर्जरेश्वरपुरोहितश्रीसोमेश्वरदेवविरचिते **कीर्तिकौमुदी** माहाकाव्ये यात्रासमागमनो नाम नवमः सर्गः ॥ ९ ॥ श्रीरस्तु शुभं भवतु सम्वत् १९३७ ना वर्षे आषाढमासे कृष्णपक्षे ८ अष्टमी सोमवासरे लिखितः

References.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum, i, 108[a]; ii, 21[a]; iii, 24[a].

Printed in Bombay Sanskrit Series, No. 25, 1883.

कीर्तितरङ्गिणी Kīrtitaraṅgiṇī

No. 117 $\frac{333.}{1884\text{–}87.}$

Size.— $9\frac{3}{4}$ in. by $2\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 18 leaves; 4 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; discoloured; hand-writing bold, clear, legible and uniform ; folios 1, 8–11 and 19 missing , incomplete.

This is a fragmentary Ms.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— (abruptly) fol. 2ᵃ

···यिर्ज्जयति समरबीरो...... ॥ २ ॥
लक्ष्मीश्चंचलतां विहाय भजते यं भूपतीं संततं
...यस्य सरस्वती वितनुते स्वैरं विलासान्निजान् ॥
पूर्यन्नेहरितो यदीययशसाम्पूरैर्वि...द्ये...भि
सोयं राजशिरोमणिर्विजयतां······ ॥ ३ ॥ etc.

Ends.— fol. 20ᵇ

अलि श्रेणीवेणी ललितनयना चंद्रवदना ।
समुद्भूतानंगा विविधशुभगालंकृतिमती ॥
निशीथे सच्चित्रांतवसज्यां गुणभुवं ॥ ११५ ॥
कीर्त्तितरङ्गिणी ॥ जीयात्सदसदानंदपरितापप्रकाशिनी ॥ ११६ ॥
आनंदिताः संतु विलोक्य संतोहस्तं तु दुष्टा...

कीर्तिवर्णन Kīrtivarnana

No. 118 $\frac{436.}{1899\text{–}1915.}$

Size.— $6\frac{7}{8}$ in. by $3\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 5 leaves ; 10 lines to a page ; 22 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old and discoloured ; hand-writing careless and illegible ; folios extremely moth-eaten ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anonymous

Subject.— The Ms. appears to be a Ms. of subhāṣitas dealing with different topics. The topics dealt with are कीर्त्तिवर्णन, प्रतापवर्णन, समस्या etc.

Begins abruptly fol. 1[a]

कपि...पि...कापि...यन मदमत्तो वृश्चिकेन च संद... ।
अपि च पिशाचग्रस्तः काबूसस्तस्य वैक्र··· ॥ etc.

fol. 1[b] श्रीजयति ॥ कीर्त्तिवर्णनमारभते ॥

तत्कीर्तेरुपवर्णनं प्रभवितुं स्वामिनशक्ताश्चतुः
पंचास्य प्रमुखाः षडाननसहस्रास्यादयो निर्जराः ॥
स्वस्वस्थानगताः स्तपंति सुमहत्युच्चैस्तपः सांप्रतं
मर्त्योहं तु कथं प्रभो प्रभवितामंतुं क्षमस्व स्वयं ॥१॥ etc.

fol. 5[a] इति कीर्त्तिवर्णन then follows प्रतापवर्णन

Ends.— (abruptly) fol. 5[b]

हासो भाति कुचद्वयं नवशिवे मध्यो वपुस्तेसु वा-
केशानाशिकमौक्तिकं सुवदनं स्निग्धांगरागदृशौ ।
गंगावद्राजगंडवद्गतदतवद्गांगेयवदयव-
जंबूवज्जलबिंदुरज्ज० ॥ ३५ ॥

भावत्केन महा...तापदहनं ज्वालेन संतापितो भीतः काननमागतः स्तव-
रिपुः कांता

कुमारसंभव Kumārasaṁbhava

No. 119 677. / 1886-92.

Size.— $4\frac{3}{8}$ in. by $10\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 50 leaves; 9 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper, very old, thick, brittle and musty in appearance; margins of some folios slightly worn out; on almost all the folios there are marginal notes; borders ruled with triple black lines; colophons on folios 7, 12, 18, 22, 30, 36, 43, 50; verse-numbers and colophons,

marked out with red pigment; edges of folios ruled with single black lines.

Age.— Saṁvat 1650

Author.— Kālidāsa.

Begins.— ॐ नमः सर्व्वज्ञाय ॥

अस्त्युत्तरस्यां दिशि देवतात्मा etc.

Ends.— इति कुमारसंभवे महाकाव्ये कालिदासकृतौ हरसंभोगवर्णनोऽष्टम. सर्ग. । संपूर्णमिति ॥८॥ संवत् १६५० वर्षे पौषसुदि १४ बृहस्पतिवासरे । लिष्यते पुरनमलकाईस्थमाथुरेण ॥ लिषाइतं भटविश्रामजी आत्मपठनार्थे ॥ संष्या-ग्रंथ ८५१ ॥ शुभमस्तु भवतु ॥

References.— Mss. see Aufrecht i, 466, ii, 107-8, and iii, 100.

Editions—

(1) *Kumārasaṁbhava* (cantos I to XVII) with comm. of Mallinātha for sargas 1 to 8, edited by Dr. Bhau Daji (Śaka 1795-1873) *Bombay.*

(2) Do Text with comm. of Mallinātha for sargas 1 to 8 (with various readings) by K. P. Parab-N. S. Press, *Bombay* 1879.

(3) Do Text with Mallinātha's comm. (sargas 1 to 7), edited by Shri Damaru vallbha Sharma of Nepala. *Calcutta-Samvat 1926* A. D. 1870

(4) Do Text only, sargas 8 to 17, edited with a Sanskrit Introduction by Taranatha Tarkavacaspati Bhattacharyya, *Calcutta*, Samvat 1926 (= A. D. 1870).

(5) Do With commentaries of Aruṇagirinātha and Narayanpandita—edited by T. Ganapati Śastri Tri. Sans. Series Nos. XXVII (1913) XXXII and XXXVI (1914).

कुमारसंभव Kumārasaṁbhava

No. 120 — 332 / 1892–95

Size.— $4\frac{3}{8}$ in. by $10\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 14 leaves, 18 lines to a page, 62 letters to a line.

Description.— Country paper, very old, thin, brittle and worn out; margins are slightly moth-eaten, borders ruled with triple red lines; Devanāgarī characters, hand-writing small but beautiful and uniform; verse-numbers and colophons written in red ink; square blank spaces left in the middle of folios; पृष्ठमात्राs used.

Age.— Samvat 1500.

Author.— Kālidāsa.

Begins.—

" ॐ नमः श्रीसरस्वत्यै ॥

अस्त्युत्तरस्या दिशि देवतात्मा etc"

Ends.—

" इति श्री कुमारसंभवे महाकाव्ये श्रीकालिदासकृतौ उमाशिवसंभोगो नाम अष्टमः सर्गः समाप्तः ॥

संवत् १५०० वर्षे कार्तिक शुद्धि ४ गुरौ लेखक रा० गदाकेन लिखितं ॥ श्री ॥

तैलाद्रक्षेज्जलारक्षेत रक्षेमां शिथिल बंधनात् ।

यावकाशं धनं रक्षेत् यावकाशं धनं रक्षेत् एवं वदति पुस्तिका ॥ श्री ॥

References.— See No. 119

कुमारसंभव Kumārasaṁbhava

No. 121 — 178. / Viśrāma II

Size.— 10 in. by $5\frac{3}{4}$ in.

Extent. – 27 leaves; 12 lines to a page; 33 letters to a line.

Description.— Country paper, old but thick ; folio 1 torn up at the right-hand top corner ; Devanāgarī characters ; hand-writing bold and legible ; verse-numbers and colophons marked out with red pigment ; the Ms. contains 7 cantos only.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Kālidāsa.

Begins.—

॥ श्रीगणेशायनम. ॥

अस्त्युत्तरस्यां दिशि देवतात्मा etc.

Ends.—

" इति श्रीकुमारसंभवे महाकाव्ये श्रीकालिदासस्य कृतौ उमापरिणय-
नाम सप्त(मः): सर्ग. ॥ ७ ॥

श्रीमन्नृसिंह नमः

References.— See No. 119

कुमारसंभव — Kumārasaṁbhava

No. 122 — 473. / 1891-95

Size.— 10½ in. by 4½ in.

Extent.— 71 leaves ; 7 lines to a page , 30 letters to a line.

Description.— Country paper, very old, brittle, musty and worn out , Devanāgarī characters , hand-writing bold, legible and uniform ; borders ruled with double black lines and red pigment smeared between the lines ; colophons and verse-numbers marked out with red pigment.

The Ms. contains 8 cantos.

Age.— Saṁvat 1675.

Author.— Kālidāsa.

Begins.—

॥ ॐ नमः ॥ श्रीवीतरागायनमः ॥ श्रीसरस्वत्यैनमः ॥ श्रीविद्यानंदीगुरवेनमः ॥

अस्त्युत्तरस्यौ दिशि देवतात्मा etc.

Ends.—

इति श्रीकुमारसंभवे महाकाव्ये कवि श्रीकालिदासकृतौ पार्वतीसंभोग वर्णनोनामऽष्टमः सर्गः ॥ ८ ॥

अथो शिवश्चंद्रसुच्चारमौलिः ।
सस्मारतत्रामरशिल्पिराजं
च्चिकिर्षयागारवरस्याविष्णु—
मायांतुसंसारसिसृक्षयेव ॥ १ ॥

संवत् १६७५ वर्षे माघ मासे कृष्णपक्षे रुद्रा तिथौ काव्यवासरे । भट्टारक श्रीपदेवेंद्रकीर्तिजीतत्सिषि नारायणदास स्वमेवलिखापितं । लिखितं लेखकसा जोधाग्रामवनहटा मध्ये लिपि ॥ श्रीरिस्तु । कल्याणमस्तु ॥ श्री ॥

References.— See No. 119

कुमारसंभव **Kumārasaṁbhava**

No. 123 **474. / 1891-95.**

Size.— 11½ in. by 5 in.

Extent.— 39 leaves; 7 to 13 lines to a page; 35 to 47 letrers to a line.

Description.— Country paper, thick and whitish in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing bold and legible but not uniform; the Ms. begins with folio 29 and ends with 67 containing cantos VIII to XVII; colophons of chapters appear as under:—

Cantos—	VIII,	IX,	X,	XI,	XII,	XIII,	XIV,	XV,	XVI,	XVII.
Folios—	33,	35,	38,	43,	48,	53,	57,	61,	63,	67.

Age.— The Ms. is not very old.

Author.— Kālidāsa.

Begins.—

" पाणिपीडनविधेरनंतरं शैलराजदुहितुर्हरंप्रति
भावसाध्वसपरिग्रहादभूत्कामदोहदसुखं मनोहरं ॥ १ ॥

Ends.—

" इति श्रीकुमारसंभवे महाकाव्ये कवि श्रीकालिदासकृतौ तारकदैत्येश्वर वधोनाम सप्तदशः सर्गः ॥ १७ ॥

समग्र कुमारसंभवीया कथा समाप्ता ॥
श्रीपर्वणीग्रामनिवासिनेदं द्विजेन विद्वद्गणमोदनेन ॥
सीतादिरामेण महाप्रयत्नात् पुस्तकं कुमारस्यपरं व्यलेखि ॥ १ "

References.— See No. 119

कुमारसंभव Kumārasaṁbhava

No. 124 $\frac{25.}{1873\text{-}74.}$

Size.— $8\frac{1}{2}$ in. by $3\frac{5}{8}$ in.

Extent.— 79 leaves; 6 lines to a page; 23 letters to a line.

Description.—Country paper, very old, brittle and musty; Devanāgari characters; occasional marginal note; borders ruled with double black lines, verse-numbers and colophons marked with red pigment: border lines are also smeared with red pigment, folios 1 to 72 were written in *Saṁvat 1447* while those from 72 to 79 were written in *Samvat 1649*. The colour of folios 72 to 79 is whitish; the Ms. contains 8 cantos; पृष्टमात्राs used; the following folios appear to have been inserted later: 5, 56, 71; in the marginal notes अमर is quoted several times.

Age.— Samvat 1447 (for cantos I to VII).
,, ,, 1649 (,, ,, VIII).

Author.— Kālidāsa.

Begins—

नम श्रीसरस्वत्यै ॥

अस्त्युत्तरस्यां दिशि देवतात्मा etc.

Ends.—

Colophon of canto VII on folio 72—

इति श्रीकुमारसंभवे महाकाव्ये श्रीकालिदासकृतौ पार्वतीपरिणयनो नाम सप्तमः सर्गः ॥ छ ॥

संवत् १४४७ वर्षे भाद्रशुदि ११ तिथौ शने दिने श्रीभृगुक्षेत्रे अदीच्य ज्ञातीय आचार्यदामोदरसुतआचार्यसामलकेन काव्यं लिषतमस्ति । शिवमस्तु सर्वजगत् ।

Colophon of canto VIII on folio 79—

इति श्रीकुमारसंभवे महाकाव्ये कालिदासकृतौ सुरतवर्णनो नामाष्टमः सर्ग. ॥ संवत् १६४९ फाग्गुणवदि १० ॥ श्रीरस्तु ॥

References.— See No. 119.

कुमारसंभव | Kumārasaṁbhava

with **टीका** | with ṭīkā

(**संजीविनी**) | (Saṁjīvinī)

No. 125 | 437. / 1899-1915

Size.— $11\frac{1}{4}$ in. by $5\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 130 leaves; 13 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper, thick and whitish in appearance; Devanāgarī characters, hand-writing bold and uniform and legible; borders ruled with triple red lines; double red daṇḍas used on certain folios; text written in the middle of the folios; commentary for 7 sargas only.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author of the text.— Kālidāsa.

,, ,, ,, comm.— Mallinātha.

Begins.— as in No. 128 below.

Ends.— इति श्रीमहोपाध्यायकोलचलमल्लिनाथसूरिविरचितायां कुमारसंभवटीकायां संजिविनीसमाख्यायां सप्तमः सर्गः समाप्तिं पफाण ॥ ७ ॥ छ ॥

References.— Mss.— Aufrecht, i, 110 (about 20 Mss); ii, 22 (3 Mss); iii, 24 (2 Mss)
Editions—

(1) *Kumārasambhava*— Uttarakhanda, edited by Taranath Tarkavacaspati Calcutta (Saṁvat 1926=A. D. 1870) (sargas 8 to 17) with a Sanskrit Introduction.

(2) Do (Sarga 1 to 7) with Mallinātha's Comm. Edited by Shri Damaruvallaha Sarma of Nepal, Calcutta (saṁvat 1926=1870).

(3) Do (Trivandrum Sanskrit Series No. XXVII) part I, sargas 1 and 2—Edited by T. Gaṇapati Sāstri with two commentaries—(1) प्रकाशिका of अरुणगिरिनाथ and (2) विवरण of नारायणपंडित (1913).

(4) Do T. S. S. No. XXXVI part III (Sargas 6, 7, 8) (1914).

(5) Do T. S. S. No XXXII— (sargas 3, 4, 5).

(6) Do (with Mallinātha's commentary only)—Edited by K. P. Parab N. S. Press, Bombay, 1879 commentary for (Sargas 1 to 8) text 1 to 17 Sargas (with variant readings).

कुमारसंभव
with टीका
(संजीवनी)

No. 126

Kumārasaṁbhava
with tīkā
(Saṁjīvinī)

220.
Viśrāma I

Extent.— 109 leaves, 11 lines to a page; 35 letters to a line

Description.— Country paper, thick and white in appearance, Devanāgarī characters, hand-writing bold and legible, text in the middle of the folios, folios 1 to 22 missing; left-corner of folio 61 torn out, the fragment contains text and commentary for portion beginning with verse 4 of canto II and ending with canto VII.

Age.— The Ms is not very old

Author (of the comm)— Mallinātha.

Begins.— on folio 23

"नम इति स्तुतिप्रकारमाह नम इत्यादिभिर्द्वादशभि· श्लोकैः etc."

Ends.—इति श्रीमहोपाध्यायकोलचलमल्लिनाथसूरिविरिचितायां कुमारसंभवव्याख्यायां संजीविनीसमाख्यायां शिवपार्वतीपरिणयनो नाम सप्तमः सर्ग· समाप्ति- मगमत् ॥ ७ ॥ शुभं भवतु । कल्याणमस्तु । श्रीरस्तु ॥ छ ॥

References.— See No. 125.

कुमारसंभव with टीका संजीविनी

Kumārasaṁbhava with ṭīkā Saṁjīvinī

No. 127

626. / 1883-84.

Size.— $10\frac{3}{8}$ in. by 5 in.

Extent.— 77 leaves; 12 to 14 lines to a page; 42 letters to a line.

Description.— Country paper, old but well preserved; somewhat brownish in appearance; Devanāgarī characters; verse-numbers and colophons marked out with red pigment; borders ruled with triple red lines; this Ms. contains only Sargas 1, 2, 3, 5 with commentary; text is written in the centre of the folios from folio 8 onwards; colophons appear on folios 22, 37, 56, 21 (5th Sarga is separately

numbered); the Ms. consits of two parts (folio 1 to 5=56 folios) and (folio 1 to 21=21 folios of V canto); folio 31 numbered twice, folio 35 not numbered at all but the Ms. text is continuous.

Age.— The Ms appears to be old.

Author (of the text).— Kālidāsa.

,, (,, ,, comm.)— Mallinātha.

Begins.— as in No. 128.

Ends.— " इति श्रीमहोपाध्यायकोलाचलमल्लिनाथसुरविरचितायां संजीविनीटिकायां पंचमः सर्गः ॥ ५ ॥ श्रीजगदंब ॥

References.— See No. 125.

कुमारसंभवटीका (संजीविनी) | **Kumārasaṁbhavaṭīkā (Saṁjīvinī)**

No. 128 | $\frac{42.}{1871-72.}$

Size.— $10\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 61 leaves; 15 lines to a page; 44 letters to a line.

Description.— Country paper; old but thick and well preserved; Devanāgarī characters, hand-writing legible and uniform; borders ruled with triple red lines; right and left edges marked with single red lines; verse-numbers and verse-beginnings, marked out with red pigment; colophons of chapters appear as under on different folios:—

chapter	I,	II,	III,	IV,	V,	VI,	VII.
folio	11,	17,	26,	32,	43,	51,	62.

folio 26(b) blank; colophon of canto III also records the date of the copy viz. Saṁvat 1844; occasionally portion of the comm. is written in the margin; portion of folios 39, 43 blank; folio 61 wanting.

Age.— Saṁvat 1844.

Author — Mallinātha

Begins.— ॥ ॐ ॥ श्रीगणेशाय नम ॥

मातापितृभ्यां जगतो नमो वामार्द्धजातये ।
सद्यो दक्षिणदृक्पातसंकुचद्वामदृष्टये ॥ १ ॥

—etc. as in the printed editions.

Ends.—

Colophon on folio 26— " इति श्रीमहोपाध्यायमल्लिनाथसूरिविरचितायां कुमारसंभवव्याख्यायां संजीविनीसमाख्यायां तृतीयः सर्गः ॥ छ ॥ ३ ॥ श्री संवत् १८४४ वर्षे आषाढवदि २ दिने सोमे कोरालग्रामे लपीकृतानि ॥ श्री ॥ श्री ॥ "

Colophon at the and — " श्रीमहोपाध्यायकोलचलमल्लिनाथसूरिविराचितायां कुमारसंभवव्याख्यायां सप्तमः सर्गः समाप्तिपफाण संवत १८४४ वर्षे प्रथम श्रावण ....मार्त्तंडवासरे पंडित श्री पंडितशिरोमणि पंडित श्री २२९ श्री श्री श्री श्री श्री माणिक्यविजयजीलपीकृतम् तत्सिष्ययायरजरेणुसमान मुनि भक्तिवाचनार्थं श्रीकोरालग्रामे श्रीरस्तु श्रीकल्याणमस्तुः श्री "

References.— See No. 125.

कुमारसंभव
with
टीका (पञ्जिका)

Kumārasaṁbhava
with
tīkā (Pañjikā)

No. 129

379.
1887–91.

Size.— $9\frac{5}{8}$ in. by $4\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 65 leaves, 17 to 18 lines to a page; 50 letters to a line.

Description.— Country paper, thick and well preserved though old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing uniform and legible; text in bold characters in the centre of the folios; comm. in small characters; red daṇḍas used

throughout the Ms. ; borders ruled with double black lines; from folio 26 to the end of the Ms the text is not written in the centre, which is left blank in all folios , in the com. only the verse beginnings are indicated , the com. consists of seven sargas only ; colophons of sargas appear on folios 15, 24, 34, 40, 52, 58, 65; yellow pigment used for corrections.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Ānandedevāyani Vallabha.

Begins.— " ॥ ॐ ॥ श्रीशंखेश्वरपार्श्वनाथाय नमः ॥ ॐ नमः श्रीविघ्नहंत्रे ॥

यस्यभृंगावलिः कंठे दानांभोराजिराजनि ।
भाति रुद्राक्षमालेव स च पायाद्गणाधिपः ॥ १ ॥

अथ पूर्वं वृत्तकथनं etc. "

Ends.-- " इति श्रीकुमारसंभवे महाकाव्ये कविश्रीकालिदासकृतौ टीकायां सुबोधदुर्बोधे आनंददेवायनिवल्लभविरचितायां कुमारसंभवपंजिकायां सप्तमः सर्गः । यादृशं पुस्तकं दृष्टवा तादृशं लिखितं मया । यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोषो न दीयते ॥ श्री ॥ "

References.— Mss. Auf. 1, 110 by आनंददेवायनि वल्लभ ; 111, 24.

Date of Vallabha:— " first half of the 10th cent " See S. K. De— Sanskrit Poetics Vol. I, p. 97, alo Duff's *Indian chronology* p. 87 where A. D. 925 is given as the date of Vallabha. Vallabhadeva wrote commentaries on Kālidāsa, Māgha, Mayūra and Ratnākara. This Vallabhadeva is different from Vallabhadeva the author of सुभाषितावली who belongs to a period between 1400 and 1450 A. D. (according to Buhler).

See Introduction to the *Edition* of Siśupālavadha with the commentaries of Vallabhadeva and Mallinātha Sūri by E. Hultzch, 1926. Asia Major, Leipzic.

कुमारसंभवटीका (पञ्जिका)

Kumārasaṁbhavaṭīkā (Pañjikā)

No. 130 **36. / A. 1882–83.**

Size.— $10\frac{1}{2}$ in. by 4 in.

Extent.— 34 leaves; 10 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper, extremely worn out and musty in appearance, Devanāgarī characters; hand-writing bold and uniform; some of the folios have their surfaces blurred thus being illegible; borders ruled with double black lines; verse-beginnings marked out with red pigment; the Ms. consits of the following fragments:—

foll.	35—39 =	5 folios	almost all these folios are singly folded, the inside space of each folio being left blank.
foll.	1 (stray)	1 folio	
foll.	42—53 =	12 folios	
foll.	63—70 =	8 folios	
foll.	87—93 =	7 folios	
	Total	33	
last folio too smutty and illegible		1	
		34	

colophon of cantos III appears on folio 46. Some of the folios have become fibrous and wooly.

Age.— The Ms appears to be very old.

Author.— Ānandadevāyani Vallabha.

Begins.— " ॥ छ ॥ गणानमेरु ॥ गणाः प्रमथाः शिलातलेषु उपलपत्रेषु निषेदुः उपविविशुः etc. "

Ends.— The last folio being too musty to read, the lines cannot be properly read

" —॥ ६८ ॥ यावद्देवपुरत्र etc. "

References.— See No. 129.

कुमारसंभव
with **टीका**

Kumārasaṁbhava
with ṭīkā

No. 131

72.
84.

Size.— 10½ in. by 8 in.

Extent.— 51 leaves; 36 lines to a page; 27 letters to a line.

Description.— Country paper, very old, thin and worn out, also moth-eaten slightly, *Śārada* characters, hand-writing legible and uniform; some of the folios are repaired by pasting slips at the edges.

Age.— The Ms. appears to be very old.

Author — Vallabhadeva.

Begins.—

" ॐ नम· श्रीसरस्वतीरूपाय गुरुवराय ॥
अस्त्युतरस्यां दिशि देवतात्मा etc. ॥ १ ॥
कौबेर्यां इदिति हिमाळयो नाम नगाधिराज· महीभृन्नाथोस्ति अद्यापि
विद्यते । पर्वतानां स्वाप्रसिद्धत्वादेतां भ्रान्तिं निरस्यन्नाह । "

Ends.—

॥ इति कुमारसंभवे अष्टमः सर्गः ॥ कृतिः श्रीमत्कालिदासस्येति शुभं ॥
[1]संतप्तानां त्वमासि शरणं तत्पयोद्प्रियायाः ।
संदेशं मे हर धनपति क्रोधविश्लेषितस्य ॥
गंतव्या ते वसतिरलका नाम यक्षेश्वराणां ।
बाह्ये···न स्थितहरशिरश्चंद्रिका धौतहर्म्या ॥ १ ॥
हे पयोद् संतप्तानामनेन तापशमनेन यदा त्वं शरणं त्राणं भवसि तन्म-
मापि विरहसंतप्तस्य संदेशं वार्तां प्रियाया· सकाशं हर नय प्रापय ॥
कुमारसंभव पत्राणि ५१

References.— See No. 129.

---

1 This portion is from the Meghadūta.

कुमारसंभवटीका
(पञ्जिका)

Kumārasaṁbhavaṭīkā
(Pañjikā)

No 132

333.
1892-95.

Size.— $4\frac{3}{8}$ in. by $11\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 56 leaves ; 14 to 15 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper, very old, musty and worn out ; some of the folios have become fibrous ; borders ruled with double lines ; square blank spaces with red spots in the centres of folios ; In the margin the numbers of folios are marked in black ink on a red circular background ; verse-numbers are marked out with red pigment ; colophons of cantos :— I (fol. 7) ; II (fol. 14) ; III (fol. 21) ; IV (fol. 25) ; V (fol. 33) ; VI (fol. 40) ; VII (fol. 48) ; VIII (fol. 56).

Age.— Saṁvat 1416.

Author.— Vallabhadeva.

Begins.—

ॐ श्रीसारदायैनमः ॥

" यस्यभृंगावलिः " etc. as in No. 129.

Ends.—

इति भद्रं ॥ इत्यानंददेवायनिवल्लभाविरचितायां कुमारसंभवविवृत्तावष्टमः सर्गः समाप्तः ।

श्रीविक्रमार्कावनिपालकालाद्रसेंदुपाथोधिकुस० ज्ञवर्षे । मासे शुचौ शुभ्रचतुर्दशाहे व्यलेखि टीका गुहसंह स्या........

References.— See No. 129.

कुमारसंभवटीका
(पञ्जिका)

Kumārasaṁbhavatīkā
(Pañjikā)

No. 133

435.
1895-1902.

Size.— $10\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 97 leaves ; 15 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper, old, thick, worn out at edges ; Devanāgarī characters ; hand-writing, bold but not uniform though legible ; borders ruled with double black lines ; verse-beginnings marked out with red pigment ; folio 1 repaired by paper slips ; The commentary is for 7 cantos only ; folios 8 and 30, 33 half blank ; colophons of cantos appear as under .—

Cantos I, II, III, V, VI, VII
Folios 14, 23, 39, 58, 74, 96

Conto IV is wanting though paging of folios is continuous ; folio 85 numbered *twice.* In all colophons of chapters the comm. is called " पञ्जिका " ; however this commentary is different from that of Vallabha's commentary पञ्जिका described above.

Age.— Saṁvat 1814

Author.— Not mentioned.

Begins.—

" ॥ ॐ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीगुरवे नमः ॥
॥ अस्त्यति ॥ उत्तरस्यां कौबेर्यो दिसि हिमालय नाम नगाधिराजः अस्ति पर्वताधिराज विद्यते ॥ हिमस्य तुषारस्य आलयस्थानः न गछतीति नगाः नगानां पर्वतानां मध्ये इति शेषः अधिराजा इति ॥ कथंभूत नगाधिराजये देवतात्म दिवस्वयं इत्यर्थः देव एव देवतादेवताइवात्मा यस्य सः etc "

Ends.—

" इति श्रीकुमारसंभवे महाकाव्यटीकायां उमापरिणयो नामः सप्तमः सर्गः ॥ ७ ॥ समाप्तेयं कुमारीटिका ॥ संवत् १८१४ गुरुंवास्वरान्वितायां ग्रीष्म-

कृतौ शुभश्रावणमासे कृष्णपक्षे पुण्यतिथौ सप्तम्यां लिखितमिदं पुस्तकं......
रामेण .....पुरमध्ये आत्मपठनार्थं

References.-- This comm. though called पञ्जिका appears to be different from Vallabhadeva's *Pañjikā*.

कुमारसंभव
with टीका
(सुखावबोध]

Kumārasambhavā
with ṭīkā
(Sukhāvabodha)

No. 134 — 139. / 1882-83.

Size.— $9\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 81 leaves; 15 lines to a page; 36 letters to a line.

Description.— Country paper, very old and worn out at the margins on all sides and musty; Devanāgarī characters; hand-writing legible; borders ruled with double red lines, upper and left-side margin of the Ms. slightly moth-eaten; colophons of eight chapters appear on folios 13, 21, 33, 38, 51, 60, 70, 81 respectively.

Age.— The Ms appears to be very old.

Author. – Not mentioned.

Begins.—

॥ ॐ ॥ श्रीगुरुभ्योनमः ॥

Text.— अस्त्युत्तरस्यां दिशिदेवतात्मा etc. ॥

Comm.— नगरार्णवशैलर्तुचंद्रार्कोदियवर्णनो
उद्यानसलिलक्रीडा मध्वयानरतोत्सवैः
विप्रलंभविवाहकुमारोदयवर्णनोमंत्रदूतप्रयाणाजिनायकाभ्युदयेः सर्गबंधो महाकाव्यमुच्यते

Ends.—

इति श्रीकुमारसंभवे महाकाव्ये श्रीकालिदासकृतौ सुखाश्र(व?)बोधटीकायां गौरीश्वरसंभोगो नामाष्टमः सर्गः ८ ग्रंथाग्र ३१०० श्रीरस्तुसुखंभ०

References.— See Ms No. 434 of 1895-1902, called बालावबोध which appears to be identical with the present comm.

कुमारसंभव
with टीका
(शब्दामृत)

Kumārasaṁbhava
with ṭīkā
(Sabdāmṛta)

No. 135

678.
1886–92.

Size.— $11\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 39 leaves ; 14 lines to a page , 53 letters to a line.

Description.— Country paper, very old and thin ; some-what dark in appearare ; Devanāgarī characters , hand-writing, small, uniform and legible ; borders ruled with triple black lines , yellow pigment used for corrections ; colophons of cantos appear as under:— Canto I (fol. 17) ; canto II (fol. 27) ; The Ms. contains cantos I, II, and 66 verses of canto III and commentary thereon.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Kāyastha Gopāladāsa, son of Balabhadra.

Works and authors mentioned:—

सारस्वतव्याकरण (fol. 2)
माधवनिदान (fol. 2)
अमर (fol. 2, 3 and innumerable times)
दंडिन् (fol. 5)
संगीतरत्नाकर (fol. 4, 11)
भरतसंगीत (fol. 4)
कोषः (fol. 6, 11, 12, 14, 16, 25, 28, 32, 34, 36)
विश्वकोषः (fol. 6, 18)
विश्वः (fols. 7, 9, 15, 20, 21, 31, 33, 36)
अजयकोषः (fol. 6)
अमरसिंह (fol. 6)
ब्रह्मांडपुराण (fol. 7)
मनुः (fol. 7, 18)
हलायुधः (fols. 9, 12, 21, 30)
अभिधानरत्नाकर (fol. 9)
क्षीरस्वामिटीका (fol. 10) ; क्षीरस्वामीवचन (fol. 17)
यादवकोषः (fol. 35)
कालापव्याकरण (fol. 10)
प्राक्रियाकौमुदी (fol. 10)
काव्यप्रकाश (fol. 11)
आचार्य (fol. 12)
निघंट (fol. 16)
सरस्वतीतीर्थ (fol. 22, 24)
केशव (fol. 24)
गीतावचन (fol. 25)
मेदिनीकर (fol. 29, 37)
विश्वलोचनः (fol. 31)
योगसार (fol. 35)
सारस्वते (fol. 35)

Begins.—

॥ ॐ ॥ श्रीवामाङ्गजाय नमः ॥

शिवः सोऽव्यादस्मात् जननजलधेर्योनुदिवसं ।
दयावत्यासत्यासहित इह वाचस्पतिगिरा ॥
अपि स्तोतुं योग्यो न भवति तथाप्यात्मवचनं ॥
पुनाति प्राक्कर्म क्षपयति च गोपालकविता ॥ १ ॥
न ब्रह्माऽच्युतशूलिनः सुरपतिर्नो निर्ज्जरो नावर्नी ।
नापोनाग्निरथालिलोलगगनं नोदिग्नकालः कालिः ॥
नो वेदो न मखो न सूर्यशशिनौ नादीनिषेधोविधिः ।
सत्यं ज्योतिरिदं जयत्यनुदिनं सखाचिदानंदनः ॥ २ ॥
क्षितिजलशिखिवायौ खे शशांके दिनेशे ।
स्फुरति च यजमाने याऽष्टथा शक्तिरेका ॥
जयति कुचभराभ्यां याविनम्रापि विश्वं ।
सकलजनतिरूपा सास्तु चित्ते जनानां ॥ ३ ॥
आलोच्याकरपाठं कुमारकाव्यस्य रच्यते तिलकं ।
गोपालदासकविना सम्यक्तीर्थानुशासनतः ॥ ४ ॥
शब्दार्थामृतमेतस्य नाम तीर्थाज्ञयाकरोत् ।
कृती कायस्थगोपालः क्षोणीपालस्फुरद्भवाः ॥ ५ ॥
कर्णशत्कालिकाद्रोणी कृतैः पिबत बालकाः ।
पालकाः गुरुगीर्वाण गिरामेतेमहीतले ॥ ६ ॥

The following verse occurs before the colophon to canto I on folio 17—

"चकार श्रीटीका चरणकमलं चारु शिवयोः ।
समाधायाद्भू(?)नं नवरसकुमारस्य जनुयः ।
यदा लोके स्तोकेप्यनुभवति लोकोऽर्थ घटना—।
ऽदिमलस्वादंवालः किमुतकृतिवर्गोऽवनितले ॥ १ ॥

Ends of Canto II on folio 27—

"इति श्रीकायस्थबलभद्रात्मजगोपालदासविरचितायां कविश्रीकालिदास-कृतकुमारसंभवमहाकाव्यटीकायां शब्दामृताख्यायां द्वितीय सर्गः"

Ends of folio 39—

—"तस्य भानुमतः मयूखैः किरणैः विशोषितां आत्मना नीरसीकृतं"

References.— Mss— Auf. 11, 22.
Peters. 4 25 (Same as the Ms described above).

कुमारसंभवटीका
(शिशुहितैषिणी)

Kumārasaṁbhavaṭīkā
(Śiśuhitaiṣiṇī)

No. 136

334.
1884-87.

Size.— $10\frac{3}{8}$ in. by $4\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 64 leaves ; 15 lines to a page : 50 letters to a line

Description.— Country paper, somewhat thin and slightly worn out ; Devanāgarī characters, hand-writing, uniform and and legible ; verse-beginnings marked out with red pigment, borders ruled with double red lines ; पृष्ठमात्राs occasionally used, square blank spaces left in the middle of each folio ; colophons of folios appear on folios 8, 14, 23, 27, 40, 46, 55 and 64 ; References to authors and works :— अमर (3, 6, 11, 39, 43, 51, 52, 54, 61) ; गीता (9) ; भारवि-किरातमहाकाव्य (29) ; (शाकुतल-fol. 29).

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Vatsavyāsa.

Begins.—

" ॐ श्रीजकुंबेनमः ॥
सरस्वतीं नमस्कुर्म्मो जगदानंददायिनीं ।
स्मृत्वा यां सिद्धिमायांति कवयस्तत्वदर्शिनः ॥ १ ॥
अस्ति॰ हिमालयो नाम नगाधिराजः etc. "

Ends.—

" कृती धीमात्मजो वत्सव्यासः शुभहितैषिणीं ।
कुमारसंभवे काव्ये शुभां टीकामचीकरत् ॥ १ ॥
अभूज्योतिर्विदां वंशे केशवोवादिदर्प्पहा ।
तद्बुधेरविधानाच्च टीकेषा च कृता मया ॥ २ ॥

इति श्रीकुमारसंभवे महाकाव्ये श्रीकालिदासकृतौ व्यासवत्सकृतायां शिशु-हितैषिण्यां टीकायां सुरतवर्णनो नाम अष्टमः सर्गः ॥ श्री ॥ शुभं भवतु ॥ कल्याणमस्तु ॥ श्री ॥ ॥ श्री ॥

References.—Mss. Aufrecht i, 110 ; ii, 22 ; iii, 24.

कुमारसंभव with टीका (शिशुहितैषिणी) — **Kumārasaṁbhava with ṭīkā (Śiśuhitaiṣiṇī)**

No. 137 — 378. / 1887-91.

Size.— $9\frac{3}{4}$ in. by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 69 leaves ; 16 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper, thick, old and brittle ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear and legible ; some portion of the commentary written on many folios on the right hand side in the margin ; borders ruled with double red lines ; verse-beginnings and numbers and colophons, written with red ink ; the commentary is for seven cantos , text written in the centre of the folios ; colophons of chapters on folios 11, 18, 28, 33, 45, 55, 69.

Age.— Saṁvat 1804.

Author.— Vyāsavatsa.

Begins — as in No. 136.

Ends.—

इति श्रीकुमारसंभवे महाकाव्ये कालिदासकृतौ व्यासवत्सकृतायां शिशुहितैषिण्यां टीकायां सप्तमः सर्गः ॥ ७ ॥ श्री ॥

॥ इति श्रीकुमारसंभवे महाकाव्ये गौरीविवाहो नाम सप्तमः सर्गः ॥ ७ ॥ स्वामीजी श्री हरिदासजी तच्छिष्य स्वामीजी श्रीमानदासजी तच्छिष्य स्वामीजी श्रीसंतदा(स)जी तच्छिष्य स्वामी श्री गंगारामजी तच्छिष्य कान्हड-दासेन लिपीकृतं स्वयमात्मना पठनार्थं ॥ संवत् १८०४ वष मिति वसाष

सुदि ११ सवितावासरे शुक्लपषे ग्रामगणवरमध्ये परगणो मालपुरा को महाराजा श्रीईसरीसिंघजी तस्तं श्रीरस्तु शुभंभूयात् श्री श्री

References.— See No. 136.

Auf. iii, 24—" Bd. 378" is the very Ms. described above.

कुमारसंभव	Kumārasaṁbhava
with	with
टीका (वृत्ति)	ṭikā (vṛtti)
No. 138	335. / 1884-87.

Size.— 10 in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 47 leaves; 18 lines to a page; 47 to 65 letters to a line.

Description.— Country paper, thin, brittle and old; Devanāgarī characters, hand-writing, clear, uniform and legible; text in bold characters, comm. in small characters; borders ruled with double red lines, right and left-hand edges of folios ruled with red lines; verse-beginnings and numbers marked with red pigment; yellow pigment used for corrections; occasional marginal notes.

Age.— Saṁvat 1795.

Author.— Not mentioned.

Begins.—

॥ श्रीगुरुभ्योनमः श्रीसरस्वत्यैनमः ॥

उत्तरस्यां दिशि कौवेर्यां ककुभि नगाधिराजोऽस्ति न गच्छंतीति नगाः। नगानां पर्वतानां मध्येऽधिकं राजते शोभते इति नगाधिराजः ॥

Ends.—

Text— "इति श्रीकुमारसंभवे महाकाव्ये कवि कालि(दास)कृतौ उमाविवाहो नाम सप्तमः सर्गः ॥ ७ ॥ श्रीरस्तु

संवंत्सराकाब्धिशशांकवर्ष (र्षे)

इषे द्वितीयेऽधवलेसुपक्षे

षष्टीतिथौ वासरमंदयुक्ते
लिखितं कुमारं कनकाद्रिशैले ॥ १ ॥
ऋषिणा मोटाह्वयेन ॥ शर्म भवतु ॥

Comm.— " इति श्रीकुमारसंभवे महाकाव्ये गौरीपरिणयनो नाम सप्तमसर्गवृत्तिस्संपूर्णतामियाय । श्रीरस्तु । मंगलवरवृद्धीलुतरां लेखकपाठकवाचकानां संवत् १७९५ वर्षे कार्त्तिकमासि शुक्लपक्षे षष्टीदिनेऽलेखीयं वृत्तिः । ऋषिणा मोटाह्वयेन

References.— The present Ms. appears to be identical with other Mss. (of commentaries called अवचूरि सूत्रवृत्ति etc.)
viz. No. 76 of A. 1883-84
No. 338 of 1884-87
No. 75 of A 1883-84
No. 436 of 1895-1902

कुमारसंभवटीका Kumārasambhavaṭīkā
(°वृत्ति) (called vṛtti)

No 139 $\frac{436.}{1895-1902.}$

Size.— $10\frac{1}{8}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.– 17 leaves, 15 lines to a page; 51 letters to a line.

Description.—Country paper, very old, worn out and musty; borders ruled with double black lines; Devanāgarī characters; hand-writing, small but uniform and legible; square blank spaces in the middle of folios; the Ms. contains three cantos complete and commentary on the 1st verse of the 4th canto; पृष्ठमात्राs used.

Age.— The Ms appears to be very old.

Author.— Not mentioned

Begins.—

॥ ॐ श्रीसारदायै नमः ॥

उत्तरस्यां दिशि कौबेर्यां ककुभि नगाधिराजोस्ति न गच्छंतीति नगाः

नगानां पर्वतानां मध्ये अधिकं राजते शोभते इति नगाधिराजः ॥ किं विशिष्टो नगाधिराजः देवतात्मा

Ends.—

इतिकुमारसंभववृत्तौ कामदहनो नाम तृतीयः सर्गः (after this colophon 4 lines of commentary on the 1st verse of the 4th canto appear).

References— See No. 138.

कुमारसंभव with टीका

Kumārasaṁbhava with ṭikā

No. 140

75. / A. 1883-84.

Size.— $9\frac{7}{8}$ in. by $4\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 52 leaves; 17 lines to a page; 48 letters to a line.

Description.— Country paper, thin and somewhat brittle but not worn out; Devanāgarī characters, hand-writing, uniform and legible; borders ruled with double black lines; square blanks with four letters left in the middle of each folio; verse-numbers marked out with red pigment; yellow pigment used for corrections; colophons of sargas appear on folios 8, 13 (here the comm. is called अवचूरिः), 21 (here comm. is called "सूत्रवृत्ति"), 25, 36, and 43, (comm. called "सूत्रांशुवृत्ति"); 52; पृष्ठमात्राs used.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Begins.—

ॐ नमः

Text— अस्त्युत्तरस्यां दिशि देवतात्मा etc.

Comm.— " व्याख्या ॥ उत्तरस्यां दिशि कौबेर्यां etc.

Ends.—

इति श्रीकुमारसंभवे उमापरिणयनो नाम सप्तमः सर्गः समाप्तः ॥ श्री ॥

References.— This comm. slightly differs from No. 338 of 1884-87 and No. 76 of A. 1883-84.

कुमारसंभव with टीका (सूत्रवृत्ति)

Kumārasaṁbhava with ṭīkā (Sūtravṛtti)

No. 141

76.
A. 1883-84.

Size.— 10 in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 37 leaves; 17 lines to a page; 55 letters to a line.

Description.— Country paper, very old, musty, brittle and worn out; Devanāgarī characrers; hand-writing, small but clear and legible; borders ruled with double black lines; red pigment used for marking out verses and other words; Folios missing:— 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 13, 20, 21,; Ms. is incomplete; some of the folios are repaired with paper-slips; colophons of sargas :—

Sarga—	I,	II,	III,	IV,	V,	VI,	VII.
Folios—	...,	12,	19,	...	31,	38,	47.

All the colophons refer to the commentary as "सूत्रवृत्ति".

Age.— The Ms. appear to be very old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— on folio 6

"अस्य विश्वस्य धातार etc."

Ends.—

इति श्रीकुमारसंभवे महाकाव्ये श्रीकविकालिदासकृतौ सूत्रवृत्तौ उमा-परिणयनो नाम सप्तमः सर्गः ॥ संपूर्णः ॥ लिखितं पंडितज्ञानविमलेन ॥ आसोजवदि ६ भौमे ॥ शुभं भवतु लेखकपाठकयोः ॥"

References.— See No. 338 of 1884-87, which appears to be identical with the present Ms.

कुमारसंभव
with tīkā
(बालावबोध)

No. 142

Kumārasaṁbhava
with tīkā
(Bālāvabodha)

434.
1895-1902.

Size.— $10\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 65 leaves ; 17 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper, old, thin but in good condition : Devanāgarī characters ; hand-writing, small, uniform and careful ; borders ruled with double black lines ; square blank spaces left in the middle of folios ; the Ms contains 8 Sargas of the text and commentary there on ; colophons of chapters on folios · 10, 15, 24, 28, 38, 46, 56, 65.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— ॥ ॐ ॥

Text— " अस्तुरस्यां दिशि etc. " ॥ १ ॥

Comm.— " नगरार्णवशैलर्तुचंद्रार्कोदयवर्णनैः
उद्यानसलिलक्रीडामधुपानरतोत्सवैः
विप्रलंभाविवाह कुमारोदयवर्णनै मंत्रदूतप्रयाणा...नायकाभ्युदयैः सर्गबंधो महाकाव्यमुच्यते तस्य लक्षणं आशीर्नमस्क्रियावस्तुनिर्देशो वापि तन्मुखं etc.

Ends.—

इति श्रीकुमारसंभवे महाकाव्ये श्रीकालिदासकृतौ बालावबोधटीकायां गौरीश्वरसंभोगो नामाष्टमः सर्गः ॥ छ ॥ श्रीः पं० मानसिंह लिखिता एषा प्रति स्वपठनाय ग्रंथाग्रं ३९०० शुभं भवतु लेखकपाठकयोः ॥ श्री ॥

References.—See Ms. No. 139 of 1882-83, which is called सुखावबोध. This comm. appears to be identical with that in No. 139 of 1882-83.

कुमारसंभव
with टीका
(called सुबोधिका)

No. 143

Kumārasaṁbhava
with ṭīkā
(called Subodhikā)

336.
1884-87.

Size.— $9\frac{3}{4}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 87 leaves ; 18 lines to a page ; 34 to 41 letters to a line.

Description.— Country paper, very thin, old but well-preserved : Devanāgarī characters ; hand-writing legible but not uniform ; text written in bold characters ; commentary in small characters ; red *dandas* used in the text ; borders ruled with double black lines ; पृष्ठमात्राs used occasionally ; the following works have been mentioned on folios marked against each :--

विष्णुपुराण (2, 6) ; अमर (3, 4, 5, 10 etc.) ; केशव (5, 52) उक्त च (5) ; विश्वः (8, 9, 11, 13, 19, 21, 22, 24, 30, 44, 45, 57, 58, 72, 76) ; वामनः (10, 38, 63) ; वैजयंती (13, 18, 23, 37, 40, 55) ; यादवः (18, 34, 48, 81) ; शाश्वत· (18, 77): वृत्तिकार (22) ; वैजयंतीकेशवौ (27) ; हलायुधः (33, 44, 55) : वल्लभ· (40) ; काव्यप्रकाश (57) ; हैम· (65, 67, 73, 74, 75) ; भगवद्वचन (Gītā-69) ; दशरूपक (85) ; गुह्यवचन (86).

Colophons of Chapters :—

Sarga—	I,	II,	III,	IV,	V,	VI,	VII.
Folio—	15,	24,	37,	44,	60,	72,	86.

Age.— Saṁvat 1713.

Author.— Vijayagani, pupil of Rāmavijayagani.

Begins.—

ॐ पंडित श्रीसौभाग्यविजयगणिगुरुभ्यो नमः
श्री संखेश्वरपार्श्वमद्भुतमहासौभाग्यभाग्यास्पदं
ध्यात्वांतःकरणे प्रशस्तकरणं कल्लाणवल्लिघनं

स्तुत्वा श्रीश्रुतदेवतां च हिता वाक्यान्वयाभ्यां मया
टीकासारकुमारसंभवमहाकाव्यस्य विस्तार्यते ॥ १ ॥

Text

इति श्रीकुमारसंभवे महाकाव्ये कवि श्रीकालिदासकृतौ गौरी परिणयनो नाम पंडित श्री ॥ श्रीरत्नाविजयगणि चरणसेवि पंडित श्री ॥ श्रीसौभाग्याविजय-गणिशिष्य पंडित श्री वृद्धिविजयगणि शिष्यानुमुनि प्रेमविजयजी परत संवत् १७०१३ वर्षे वैशाखमासे । विशदपक्षे । अष्टमी तिथौ । शनि वासरे । पुष्य नक्षत्रे । सिद्धनाम्नि योगे ॥ ॥ मुनि प्रेमविजय नइ समर्पिताः ॥ पंडित श्री ॥ श्रीवृद्धिविजय श्री स्कंदपुरे ॥

Commenatary

Ends.—इति श्रीतपागछाय पंडितश्रीरामविजयगणिचरणसेवी पंडितश्रीविजयगणि समार्थिताय कुमारसंभवमहाकाव्यव्याख्यायां सुबोधिकासमाख्यायां सप्तमः सर्गः समाप्तः समाप्ताचेयं श्रीकुमारसंभवटीका ॥ श्री लिखिता श्री शकंदरपुरे: पंडितप्रकांडपंडितश्रीरत्नाविजयगणिचरणकजचंचरीक पंडित श्री ॥ सौभाग्य-विजयगणिचरणसेवीपंडितश्रीवृद्धिविजयगणिलिखिता मुनिप्रेमविजयनेष्टायां शुभं भवतु । कल्याणमस्तु सेय भवतुः ॥ संवत् १७०१३ वर्षे चैत्रमासे सुकलपक्षे अस्मिन् शुभयोगे । श्रीमद्राजनगर समीपस्थ श्रीशकंदरपुरे । श्रीकुमारशंभवमाहाकाव्यस्य वृत्तिसूत्रं पं॰ विद्धिविजयगणिना लिपीकृत-मितिमंगलं ॥

याद्दशं पुस्तकं दृष्टं तादृशं लिखितं मया ।
यदशुद्धमशुद्धं वा मम दोषो न दीयतां ॥ १ ॥

References.—*Mss.* Aufrecht ii, 22—" Rgb 336 " (This manuscript is the same as is describad above).

Vijayagaṇi wrote a commentary called सुबोधिका on the Raghuvaṁśa. See Nos. $\frac{447}{1887\text{-}92}$ and $\frac{44\cdot}{1873\text{-}74}$.

कुमारसंभव with टिप्पण

Kumārasaṁbhava with ṭippaṇa

No. 144

138.
1882-83.

Size.— $10\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 21 leaves; 14 lines to a page; 46 letters to a line.

Description — Country paper, thin, old, musty and brittle; borders ruled with double red lines and right and left edges ruled with single red lines; verse-numbers marked out with red pigment; notes in very small characters written between the lines of the text as also in the margin, the text is written in uniformly bold and legible hand-writing above the colophon of the 2nd canto of the text; on folio 5 the following colophon in small characters appearently by the author of the *ṭippana* appears —

इति श्रीकुमारसंभवे महाकाव्ये कालिदासकृतौ ब्रह्माभिधानो नाम द्वितीयः सर्गः ॥ गणिकल्याणहंसपर्यायकृतं सर्वं ॥ २ ॥

last 2-3 folios slightly, moth-eaten.

Author.— possibly *Gani Kalyānahaṁsa*.

Begins.—

"अस्त्युत्तरस्यां दिशि देवतात्मा" etc.

Ends.—

"इति श्रीकुमारसंभवे महाकाव्ये उमापरियणो(णयो?) नाम सप्तमः सर्गः ७ श्रीरस्तु ॥ आत्मार्थेन संवत् १७५७ वर्षे माह वदि १४ दिने अर्कवारे श्रीमेदनापुरमध्ये ॥ श्री ॥ श्रीरस्तुः ॥ श्रीः ॥ कल्याणमस्तुः ॥ शुभं भूयात् ॥ लेषपाठकयोः ॥ छ ॥ छ ॥ छ ॥

कुमारसंभव with टीका — Kumārasaṁbhava with tīkā

No 145 — 330. / 1895-98

Size.— 9¼ in by 4½ in.

Extent.— 121 leaves; 9 lines to a page, 27 letters to a line.

Description.— Country paper, very old, brittle and musty; Devanāgarī characters; hand-writing, bold and legible but somewhat carelessly written; borders ruled with double black lines; the colophons of chapters appear as under.—

Chapter— I, II, III, IV, V, VI, VII } Text written in the
Folio— 16, 28, 47, 59, 79, 86, 121 } middle of folios,
Double red dandas used on folios 1 to 54.

Age.— Saṁvat 1788.

Author.— Not mentioned.

Begins.—

श्रीयशोदानंदनो जयति॥

श्रीवाग्वादिन्यै नमः॥ उत्तरस्यां दिशि हिमालयः नाम नगाधिराज अस्ति॥ कथंभूतः हिमालयः॥ देवतात्मा॥ पुनः कथंभूतः पूर्वापरौ तौयनिधी अवगाह्य स्थितः

Ends.—

इति श्रीकुमारसंभवे महाकाव्ये कालिदासकृतौ गौरीपरिणयो नाम सप्तमः सर्गः॥ ७॥ ज्येष्ठमासे कृष्णपक्षे द्वितीय बुधवासरे। कर्णकुंडलपुर्यां वै राधाकृष्णो व्यलीलिषत्। मिती संवत् १७८८ शुभं भवतु मंगलं ददातु श्रीराम श्रीकृष्ण चिरंजीवस्वात्मजशंकरदासशंभूरामपुत्र्यालीरामपठनार्थं श्रीराम श्रीराम etc.

References.— No reference in Aufrecht's Catalogue.

कुमारसंभवटीका (अर्थदीपिका)

Kumārasaṁbhavaṭīkā (Arthadīpikā)

No. 146

476.
1891-95.

Size.— $8\frac{3}{4}$ in by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 46 leaves, 11 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Country paper, good and whitish in appearance, Devanāgarī characters; hand-writing, bold and legible, borders ruled for folios 38 to the end; colophons of the 1st three chapters appear on folios 17, 29, 45; the verse at the end "यं प्रासूत etc" is to be found at the end of all the cantos with slight changes, authors and works mentioned in the work are —

Reference	folio	Reference	folio	Reference	folio	Reference	folio
							27,
काश्य(प?)दर्पण	2	महार्णव	3	विष्णुपुराण	7	वामन·	11,
ब्रह्मांडपुराण	2, 7	यादव.	4	दंडी—	8		21
दशरूपक	3	20, 40		काशिका	9, 44	भारत	16
अमरः	3	अभिनवगुप्त	4			वैजयंती	19
12, 13, 14,	5	केशव· 35, 5			9, 24		
15, 18, 20,	6	शाश्वतः—	6	विश्वः	45,	हलायुध·	23 39
24, 26, 31,	9	योगसारम्	31		33,		
34, 35,	11		39		34	वृत्तिकार·	28
				सामुद्रिका:	10	शब्दार्णव·	29

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Haridāsamiśra, son of Viṣṇudāsa,

Begins—

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥
वंदे मदनगोपालं विद्यानत्वार्थदायकं ।
सर्वविघ्नापहर्तारं दातारं भक्तिसंपदां ॥ १ ॥
आसीह्लालभपुराभिधाननगरे रुद्रान्वये काश्यपो ।
ज्येष्ठः सर्वकलाकलापविदुषां ज्येष्ठाभिधानो द्विजः ।
आराध्य त्रिपुरापुरारिचरणांभोजप्रसादोल्लसत् ।
संपत्प्रीणितभूसुरः सुरिपातिस्पर्द्धासमिद्धादरः ॥ २ ॥

तस्याभूत्तनयः प्रभूतविनयः सद्धर्मकर्मप्रियः ।
सक्तूमिश्र इति प्रसिद्धमहिमा भक्तौ प्रसक्तः सतां ।
येनाराधिपुरा मुरारिनगरे विष्णुः सतृष्णं चिरात् ।
येन प्राप स विश्वभूषणमणिं श्रीविष्णुदासं सुतं ॥ ३ ॥
वेदाचारधुरः पुराणचतुरः सत्संप्रदायाग्रणीः ।
शश्वत् ब्राह्मणदेवसेवनरतः प्राप्तातिथेयप्रथ ।
ज्योतिश्चक्रविचारचंचुरमति कालज्ञचूडामणि ।
सर्वोर्वीशकिरीटकोटिकषणोन्मीलन्नखेंदुद्युति ॥ ४ ॥
तस्यात्मजो हरिहरार्चनलब्धबुद्धि- ।
विद्याविनोदमुदितो हरिदासमिश्रः ।
प्रासूत यं सुचरिता किल मूलदेवी ।
द्वैपयनाख्यमिव सत्यवती मुनींद्रं ॥ ५ ॥
विष्णुदासतनूजेन हरिदासेन धीमता ।
कुमारकाव्ये क्रियते यथाबुद्ध्यार्थ दीपिका ॥ ६ ॥

Ends.— Commentary on the 3rd Canto ends with the following verse :—

" यं प्रासूत स विष्णुदासविबुध श्रीमूलदेव्यां सुतं ।
भक्त्याराधितसद्गुरुश्चिरतरं शास्त्राणि योधीतवान् ।
तेन छात्रहितेच्छुना विरचितेकार्थसदीपने ।
सर्गः स्वर्गसुखाब्धिसर्गमधुरः पूर्णस्तृतीयोभवत् ॥

इति श्रीमन्महोदारान्तःकरणविष्णुभक्तसर्वतचूडामणिश्रीमिश्रविरचितायां सर्गः ॥ ३ ॥

References.— As regards the date of the author see P. K. Gode's note in the Annals Vol. XV pp, 246-7

Ms.— Auf. iii, 24— " AK 476 (1-3 "—This is the very Ms. described above).

कुमारसंभवटीका (देवसेना)

Kumārasaṁbhavaṭīkā (called Devasenā)

No. 147

37
A. 1882-83.

Size.— $9\frac{1}{4}$ in. by $3\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 24 leaves ; 12 lines to a page , 37 letters to a line.

Description.— Country paper, old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing bold and legible; borders ruled with double red lines with the exception of those of folios 19 to 23 which appear to be thinner than the folios used for the entire Ms; edges of folios ruled with single red line; the commentary is for cantos I and II only; the colophon of canto I appears on folio 14 as under :—

"इति श्री श्रीराधाकृष्णचरणकमलसेवि हरिचरणदासकृतायां कुमारसंभवटीकादेवसेनायां प्रथम सर्गः"

Authors and works mentioned :—

अमरः (fol. 1, 2, 3)
हैम॰ (fol. 1, 2, 6, 11, 12, 16, 18, 21, 24,)
रामाश्रमाचार्य (fol. 1)
भागवत (11th स्कंध) (fol. 2)
वैजयंती (fol. 4)
विश्वः (fol. 5, 6, 10)
मेदिनी (fol. 7)

Age.— The Ms. is not very old.

Author.— Haricaranadāsa. See P. K. Gode's note in Annlas, vol. XIII, pp. 184–5

Begins —

॥ ॐ ॥ जिनेश्वराय नमः ॥

सकलविघ्नविनाशकरे करे दधतमाशु हरिं हरिणीदृशे ।
अरुणरागभरोष्ठपुटे हितं विदधतं मुखरं सुशिरं भजे ॥ १ ॥
नायं नायं प्रतिक्षणं भावं भावं गुरोर्वचः ।
देवसेनां कुमारस्य हरिष्टीकां तनोत्यमूम् ॥ २ ॥

Ends.—

इति श्रीहरिचरणदासकृतायां कुमारसंभवदेवसेनाटीकायां द्वितीयः सर्गः ॥ २ ॥

References.— Mss— Peters I. 114 (Aufr. i, 110^b) is the very Ms described above. This is the only Ms so far known.

कुमारसंभवटीका Kumārasaṁbhavaṭīkā

No. 148 $\frac{337.}{1884\text{-}87.}$

Size.— $10\frac{1}{8}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 29 leaves ; 17 lines to page ; 55 letters to a line.

Description.—Country paper, very old, thin, musty and somewhat brittle ; Devanāgarī characters , hand-writing, clear, uniform and legible , borders ruled with double black lines , पृष्ठमात्राs used ; square blank spaces in the middle of folios , colophons of seven chapters appear on folios 5, 9, 14, 17, 21, 24 and 29.

Age.— Not mentioned ; The Ms. appears to be old.

Author.— Jinasamudrasūri.

Begins.—

॥ ॐ ॥ श्रीजिनाय नमः ॥

अस्त्युत्तरस्यामित्यादि ॥ उत्तरस्यां कौबेर्यां दिशि हिमालयो नाम नगाधिराजोस्ति । अद्यापि विद्यते ॥

Ends.

इति श्रीखरतरगच्छे । श्रीजिनप्रभसूरिअनुक्रमेणभट्टारकश्रीजिनचंद्रसूरिपट्टमंडनभट्टारकश्रीजिनसमुद्रसूरिभिः श्रीकुमारसंभवस्य काव्यस्य बाला (ब)- बोधनार्थे टीका विहिता । समप्तः सर्गः समाप्तः ॥ छ ॥ छ ॥

References.— Mss.—Auf. ii, 22— "Rgb. 337" (This is the Ms. described above).

This is the only Ms recorded by Aufrecht. As regards the date of Jinasamudrasūri see P. K Gode's note in the Annals Vol. XV pp. 244-6.

कुमारसंभवटीका Kumārasaṁbhavaṭīkā

No. 149 73. / 1883-84.

Size -- $9\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 21 leaves; 19 lines to a page; 51 letters to a line.

Description.— Country paper; old but in good condition; Devanāgrī characters; hand-writing small but uniform and legible borders ruled with double black lines, verse-beginnings marked out with red pigment; blank square spaces left in the centre of folios, a faint decorative design appears on folio 21; colophons of chapters appear on folios 4, 7, 10, 12, 15, 18, 21, for sargas I, II, III, IV, V, VI, VII respectively; in to two colophons the comm. is called अवचूरि; occasional use of पृष्ठमात्राs.

Age.-- The Ms. appears to be old

Author.— Not mentioned.

Begins.—

॥ ॐ ॥ नमः श्रीसरस्वत्यै ॥

॥ अस्त्युत्तरस्यामिति ॥ कौबेर्यां ककुभिर्हिमालयो नाम पर्वताधिराजो विद्यते कीदृशो देवतास्वरूपी etc.

Ends.—

इति श्रीकुमारकाव्ये सप्तम सर्गस्य टीका समाप्ता ॥ श्रीरस्तु ॥ शुभं भवतु लेषक पाठकयोश्च ॥ श्री ॥

References.— See other अवचूरिs or वृत्तिs—

No. 75 of A. 1883-84
No. 335 of 1884-87
No. 338 of 1884-87
No. 76 of 1883-84

कुमारसंभवटीका Kumārasaṁbhavatīkā

No. 150 244. / 1880–81.

Size.— $11\frac{3}{4}$ in. by 5 in.

Extent.— 85 leaves; 9 lines to a page; 40 letters to a line

Description.— Country paper, very old and worn out, some of the folios are slightly moth-eaten: Devanāgarī characters, hand-writing, bold, uniform and legible; folio 26 is missing, folio 36 is double; borders ruled with double black lines; verse-numbers marked out with red pigment, so also colophons of chapters; for chapters I to VI there is the comm. of Cāritravarddhana in this Ms; while for the VII chapter there is the commentary of *Udayākara*, who has also written a comm. on the Raghuvaṁśa; works and authors mentioned by Cāritravarddhana in this commentary are as under.—

दंडिन् (fol. 1)
काव्यप्रकाश (fol. 1)
अमर (fol. 2, 5, 8, 10, 25, 28, 37, 40, 60)
अभिधानचिंतामणिः (3, 4, 47)
हैमः or हैमकोषः (fol. 9, 10, 50, 57)
वल्लभभट्टः (fol. 11)
तथा च उक्तं / उक्तं च / तदुक्तं (fol. 14, 16, 48.)
मनुः, मनुस्मृति (fol. 15)
भगवद्गीता (fol. 15)
विश्वः (fol. 17, 28)
वैजयंती (fol. 21)
ज्योतिःशास्त्रे (fol. 30)
भट्टिप्रयोगः (fol. 41)
दुर्घटवृत्तिः (fol. 61)

Colophons of sargas appear as under:—

Sarga	I	on	folio	14	" कुमारतात्पर्यदीपिकायां शिशुहितैषिण्यां etc. "
,,	II	,,	,,	23	,,
,,	III	,,	,,	35	,,
,,	IV	,,	,,	42	,,
,,	V	,,	,,	55	,,
,,	VI	,,	,,	86	" उदयाकरेण विरचितं सप्तमसर्गविवरणसमाप्तं "

Age.— The Saṁvat is not given in the colophon, but *Saṁvat 1743* is recorded in an endorsement on the first folio.

Author.— *Cāritrāvarddhana* (of comm. on sargas I to VI).
—*Udayākara* (of comm. on sarga VII only).

Begins.—

॥ ॐ ॥ नमो श्रीगणेशाय नमः ॥

तनोति शांतं पदमादिदेवस्सनाभिजन्मा कमलालयो व· ।
यदीयपादद्वयपद्मसेवाश्रिता श्रयंते मितकामितानि ॥ १ ॥
शारदी शारदा तिग्मरीचि बदना मुदं ।
ददात्वस्याप्रसादेन कवयो जानते(ऽ)खिलं ॥ २ ॥
वंदे गुरून् गुणगुरून् अमितप्रभाव—
भूतप्रभूततमकीर्त्तिशितीत्तताशान् ।
ये शिष्यजाड्यतिमिरप्रकरं प्रसह्य ।
सज्ञानदानमिहिरेण विना शयंति ॥ ३ ॥
कुमारसंभवस्याहं यथामतिमनोम्यहं ।
टीका मात्सर्यमुत्सार्य सौषदत्या मनीषिणः ॥ ४ ॥

End of Canto VI on folio 66—

इति श्रीवाचनाचार्यचारित्रवर्द्धनविरचितायां कुमारतात्पर्यदीपिकायां शिशुहितैषिण्यां कुमारसंभवटीकायां षष्ठः सर्गः ॥ ६ ॥

End of canto VII on the last folio 86—

इति श्रीकुमारसंभवे महाकाव्ये कालिदासकृतौ मेदपाठज्ञातियउदयाकरेण विराचितं सप्तमसर्गविवरणं समाप्तमिति ॥ कल्याणमस्तु ॥

अपर पुस्तकं विक्ष्य शोधनीयं सदा बुधैः ।
हीनाधिक्यै स्वरैर्वर्णैरस्माकं दूषणं न हि ॥ १ ॥

References— Mss—Auf. 1, 110—Kh. 65.

The entry " Kh 65 " refers to the present Ms. This Ms is, therefore, important as the work is represented by only single Ms.

As regards the date of Cāritravarddhana see P. K. Gode's note in the Annals of the B. O. R. Institute, Vol. XV p 109

कुमारसंभवटिप्पण — Kumārasaṁbhavatippana

No. 151 — 475. / 1891-95.

Size.— 11½ in. by 4½ in.

Extent.— 29 leaves; 17 lines to a page, 36 letters to a line.

Description.— Country paper, very thin, old and worn out, Devanāgarī characters; borders ruled with double black lines, text written in bold characters; tippana in small characters, verse-numbers marked out with red pigment; yellow pigment used for corrections, right-hand edges eaten up by moth and hence some of the notes damaged, the text and the notes are complete for seven chapters.

Age.— Saṁvat 1503.

Author.— Not mentioned.

Begins.—

॥ ॐ ॥ अर्हं ।

अस्त्युत्तरस्यां दिशि देवतात्मा etc.

Ends.—

इति श्रीकुमारसंभवे महाकाव्ये कविचक्रवर्तिश्रीकालिदासकृतौ उमापरिणयनो नाम सप्तमः सर्गः ॥ छ ॥

संवत् १५०३ वर्षे आषाढ वदि ७ शुक्रे कुमारसंभव महाकाव्य लिखापितमस्ति ॥ छ ॥

कुमारसंभव (अवचूरि) — Kumārasaṁbhavaṭīkā (Avacūri)

No. 152 — 338. / 1884-87.

Size.— 10⅝ in. by 4½ in.

Extent.— 36 leaves; 17 lines to a page; 54 letters to a line.

Description.— Country paper, thin, brittle; Devanāgarī characters; Hand-writing, small, uniform and beautiful; borders ruled with double black lines, right and left edges ruled with double black lines; square blank space left in the middle of folios, पृष्ठमात्राs used throughout; colophons of chapters appear as under·—

Chapter— I, II, III, IV, V, VI, VII.
Folio -- 6, 10, 15, 18, 25, 29, 36.

Age.-- The Ms appears to be old.

Author.-- Author's name is not mentioned in any of the colophons recorded.

Begins.—

॥ ॐ ॥ श्रीसद्गुरुभ्यो नमः ।

उत्तरस्यां दिशि कौबेर्यां ककुभि नगाधिराजो अस्ति न गच्छंतीति नगाः नगानां पर्वतानां मध्ये अधिकं राजते शोभते नगाधिराजः ।

Ends.—

इति श्री कुमारसंभवकाव्यस्य।वचूरौ उमाउद्वाहो नाम सप्तमस्सर्गः ॥
श्रीरस्तु ॥ कल्याणमस्तु ॥ लेषकपाठकयोः विजयहर्षगणिना लिपीकृतं प्रतिरियं ॥
॥ छः ॥ श्रीः ॥

References.— Mss-Auf. ii, 22— "Rgb 338" is the Ms. described above.
See No. 75 of A. 188-84 which appears to be identical with the present Ms.

कृष्णक्रीडाकुतूहलार्या Kṛṣṇakrīdākutūhalāryā

No. 153 151. / 1902-07.

Size.— $8\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{1}{6}$ in.

Extent.— 5 leaves; 11 lines to a page; 24 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting bold, clear and legible; complete.

Age.— Saṁvat 1754.

Author.— Not mentioned.

Subject.— a poem dealing with sports of Kṛṣṇa

Begins —fol[a]

॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

यद्रोमरंध्रपूर्ताविभवन् सप्तापिजलधयो शक्ताः ।

तं नंदगोपपत्नी स्नापयती स्वांजलिस्थतो येन ॥ १ ॥

निवसंति य रोम्णि ब्रह्मकटाहा यथावकाशेन ॥

चित्रं स हरिः शेते पंचवितस्ति प्रमाणकांदोले ॥ २ ॥ etc.

Ends— fol[b]

रे जीव चिंतयसि किं चिंतायुक्तो दिवानिशं रहासि ॥

कथयस्व मामहं ते दिव्यं कथयामि साधनं श्रेष्ठं ॥ ७२ ॥

श्रीमत्कृष्णक्रीडाकुतुहलार्याः समाप्ताः श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥

शुभं भवतु ॥ श्री श्री शाके १७५४ प्रमादि नाम्नि संवत्सरे दक्षिणायने हेमंततौं पौषमासे शुक्लपक्षे दशम्यां भानुवासरे इदं कुतूहलार्या पुस्तकं समाप्तिमगमत् केष्युपनामक रामकृष्णस्येति ज्ञातव्यं

कृष्णक्रीडित with पदार्थदीपिका	Kṛṣṇakrīḍita with Padārthadīpikā
No. 154	339. 1884-87.

Size.— 10 in. by 4⅗ in.

Extent.— 116 leaves; 12 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs; hand-writing clear, legible and uniform; old and discoloured; edges of many folios injured and some portion lost; red pigment used; some folios are missing; incomplete; 1st sarga is wanting.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author (of the text.)— Not known.

,, (,, comm.)— Keśavācārya.

Begins —fol 29[a]

॥ श्रीपरमात्मने नमः ॥

अथ प्रत्यक्षभावभाजि भगवति सुराणामुचितविधान-
शून्यतया तस्यैव प्रभुत्व भूमानं श्लोकद्वयेनाह ॥
त्वां समासलितसर्गं संततेर्हेत ते महिमजिह्मितेंद्रियाः ॥
तत्र किंचिदपि नाम नामराः पामरा इव गिरे जगन्निभरे ॥ etc.

fol. 48[b]—

इति श्रीकृष्णकीडितविवृतौ पदार्थदीपिकायां कंसारिसंसारि
तानामेद्वितीयः सर्गः समाप्तः ॥ ६ ॥

Ends —fol 121[b]

कालियस्य वैनतेयसाहय्यशांतोपप्लवतया ।
निरपायमुदधिप्राप्तिमाह निजविभोरुभयादरुणा ॥

References.— Aufrecht mentions only two Mss. of कृष्णक्रीडित with comm. पदार्थदीपिका in his Catalogus Catalogorum ii, 24[a]. viz. Nos. 339 and 340 of 1884-87 which are the Mss. from this library.

कृष्णक्रीडित	Kṛṣṇakrīḍita
with	with
पदार्थदीपिका	Padārthadīpikā
No. 155	340. / 1884-87.

Size.— $8\frac{3}{5}$ in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 113 leaves; 15 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting legible but not quite clear; borders ruled in double black lines; red pigment frequently used; folios not properly numbered; incomplete.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author (of the text).— Not mentioned.

,, (,, ,, comm).— Keśavārka.

Begins —fol 1^b

श्री॥ ॐ नमो श्रीगणेशसरस्वतीभ्यां ॥
कल्याणोदयकारणं गणपतिः सिद्ध्या समालिंगितः
प्रत्यूहाचलियामिनीदिनमणिर्देयादमेयाः श्रियः ।
विश्वाकल्पविधिः कवींद्रकुमुदोन्मेषाय लेखाविधो-
र्वाचामध्यधिदेवता वितरतु श्रेयांसि भूयांसि वः ॥ १ ॥ etc.

fol 30^b

इति श्रीकृष्णक्रीडितविवृतौ पदार्थदीपिकायां विश्वरूपानिरूपणं नाम प्रथमः सर्गः ॥

Ends —fol 120^b

कार्द्रवेयविषाग्निभंगवद्वपुष्यलब्धप्रसरतां प्रदर्शयन्नाह तटरटज्जनता स्वनताडन प्रतिरव प्रतिघोर्म्मिरणत्फणे फणिपतावदहद्दहनोहरेर्नखलु तद्गरजोगरुजो ॥

कृष्णबालचरित Kṛṣṇabālacarita

No. 156 292. / 1884-86.

Size.— $9\frac{7}{8}$ in. by $3\frac{7}{8}$ in.

Extent.— 25 leaves, 9 lines to a page, 32 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks for folios 1-9, 23-24 and country paper for folios 11-22 and 25; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled with double red lines; verse-numbers marked with red pigment; some folios stained; yellow pigment occasionally used for corrections; complete.

Age.— Saṁvat 1874 (= A. D. 1818).

Author.— Bilvamaṅgala.

Begins —fol 1[b]

॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

प्रारम्भेहं प्रथममधिपं श्रीगणेशं प्रणम्य
पूज्यं देवैर्जगति च जनैः सर्वदा वंदनीयम् ।
नत्वा देवीमभयवरदां सारदामत्र नत्वा
भक्तानां वै सकलवरदा जाड्यहाया कवीनाम् ॥ १ ॥
लक्ष्मीनिवासमधुसूदनमाधवत्वं
देवी प्रसीद मम बुद्धिभरं ददस्व ।
यस्मादहं किल विभो तव बालकेलिं
संवर्ण्णये च सततं प्रणिपातपूर्वम् ॥ २ ॥

etc.

Ends —fol 25[a]

श्रीवासुदेवकृतभक्तिरतिप्रसिद्धो
योगीश्वरो विदिततत्वमतिः प्रशांतः ।
मुक्तेः पदं भुवि विहाय परं पवित्रं
द्वारावती मनुजगाम नमन् हरिं सः ८४
हस्तौ सुयोज्य हरिभक्ति...श्चकार
स्तोत्रं वरं च हरिदर्शनकांक्षयासौ ।
श्रीबिल्वमंगलमिदं विदितः स्वभक्तः
पश्चाद्ददावतिसुदुर्लभदर्शनं सः ८५

इति श्रीबिल्वमंगलविरचितं श्रीकृष्णबालचरित्रं समाप्तम् ॥

सं. १८७४ वैशाखवदि १ बुधे लिखितमिदं योधपुरे पुरोहित गोपाललालेन निजविचारगोचरायेति श्रीबालकृष्णः प्रसन्नो बोभूतात् ॥ श्रीः ॥

कृष्णभक्तिचन्द्रिका — Kṛṣṇabhakticandrikā

No. 157 — 293. / 1884-86.

Size.— $8\frac{1}{3}$ in. by $3\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 79 leaves; 9 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing, clear, legible and uniform ; borders ruled in single black lines , red pigment frequently used for marking verse-numbers and chapter-colophons , almost complete ; fol. 12 missing.

Age.— Appears to be old.

Author.— Anantdeva, son of Āpadeva

Begins.— fol 1ª

॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

यदुकुलगभीरजलधौ जातं वसुदेवदेवकीशुक्त्योः ॥
किमपि तमालद्युतिमत् श्रुतिवनितामूर्ध्नि राजते रत्नं ॥ १ ॥
विविधैर्विषयोद्गारैर्विषादकरणीमिमां वाणीं ॥
यदुपतिगुणानुवादैर्हतावसादैः सुखप्रदां विदधे ॥ २ ॥
शशिना विना हि रजनी रमणेन विना यथा तरुणी ।
एवं न जगति राजति यदुकुळपतिना विना वाणी ॥ ३ ॥
विलसतु मनोभिरमणैर्यदुनाथगुणैर्ममाथ वागेषा ॥
सततं पीयूषवहैः शशिकिरणैरिव सरोरुहश्रेणी ॥ ४ ॥
क्षीरांभोनिधिशायी धरणीभारापहाराय ॥
वेलातटे सुरवरैरस्तुतोष सर्वैस्तुतो भगवान् ॥ ५ ॥
भूमीभूषणभूते स्वभावपूते जगन्नाथः ॥
यादवकुळेवतारं चक्रमे भारं भुवो हर्तुं ॥ ६ ॥

etc.

fol 8ᵇ—

इति श्रीमदापदेवसुनुना अनंतदेवेन निर्मिते कृष्णभक्तिकाव्ये प्रथमः सर्गः ॥

fol 16ª इति etc......... द्वितीयः सर्गः

fol 24ª इति etc...........तृतीयः सर्गः ॥

Ends.—fol 80ª

इति श्रीकृष्णगुणनिबद्धैर्विमलैः कोमलवचोमयैः कुसुमैः ॥
रचितार्पिता च कृष्णे माला तुष्यतु ममानुया कृष्णः ॥ १४१ ॥
यद्यपि न काव्यनाटकं निपुणस्तुष्येदनेन बंधेन ॥
तदपि च कृष्णे भक्ताः कृष्णकथाभिः प्रहर्षमेष्यंति ॥ १४२ ॥

वाणी गृणातु कृष्णं श्रृणोतु कृष्णं सदा कर्णः ॥
पश्यंतु कृष्णं चक्षुस्तुष्यतु कृष्णं विचिंतयच्चित्तं ॥ १४३ ॥
इह पूतनेव तृष्णा कालिय इव दारुणो महान् क्रोधः ॥
गोकुल इव मम चेतसि विधेहि वसतिं दयानिधे भगवन् ॥ १४४ ॥

इति श्रीमदापदेवसूनुनाऽनंतदेवेन विरचिते कृष्णभक्तिकाव्ये दशमः सर्गः ॥ समाप्तोय ग्रंथः ॥ कृष्णार्पणमस्तु ॥ रघुनाथ आर्यांबद्धे २ गोपालाय नमः ॥

खण्डप्रशास्तिकाव्य Khaṇḍapraśastikāvya

No. 158 337. / 1892-95.

Size.— $10\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 7 leaves; 16 lines to a page, 50 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled in two double black lines, square blank space in the centre of folios; red pigment used for verse-numbers.

On fol. 7ᵇ the name of the work is given as मंडेश्वरप्रशास्तिकाव्यानि.

Age.— The Ms. appeass to be old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— fol 1ᵇ

मत्सः कूर्मो वराहश्च । नारसिंहोऽथवा मनः ।
रामो रामश्च कृष्णस्य बुधः कल्कीच ते दशः ॥ १ ॥
etc.

Ends —fol. 7ᵇ

शीलेति शीलरुचिरा भरणाकलत्रं ।
यस्याभवज्जलनिधेरिव जह्नुकन्या ।
व्योमींद्र नीलमुकुरां तरुरुंधयंती ।
यस्या जनेन कृतिना प्रतिमेति मेने ॥ ५ ॥
मांधातृनगर मंडेश्वर प्रशास्तिकाव्यानि ॥
शुभमस्तु ॥ ६ ॥ कल्याणं भव ॥

खण्डप्रशस्ति Khaṇḍapraśasti

No. 159 381. / 1887–91.

Size.— $10\frac{1}{5}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 4 leaves, 19-20 lines to a page, 60 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs; hand-writing very small but clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; square blank spaces in the centre, red pigment used for verse-numbers and yellow for corrections.

Age.— Saṁvat 1467.

Author.— Hanumat.

Begins. --fol 1[b]

उत्फुल्लाऽमलकोमलोत्पलदलश्यामाय रामा मनः
कामाय प्रथमाननिर्मलगुणग्रामाय रामात्मने
योगारूढमुनीद्रमानससरो ॥ हंसाय संसार-
विध्वंसाय स्फुरदो जये रघुकुलोत्तंसाय पुंसे नमः ॥ १ ॥

etc.

Ends.—fol. 4[b]

पातालान्न समुद्धृतो बत बलिर्नीतो न मृत्युः क्षयं ।
नोन्मृष्टं शशिलांछनस्य मलिनं नोन्मूलिता व्याधयः ।
शेषस्यापि धरां विधृत्य न कृतो भारावतारः क्षणं ।
चेतःसत्पुरुषाभिमानपदवीं मिथ्यां वहन् लज्जसे ॥ २९ ॥

इति महाकवि हनुमत्कृता खंडप्रशस्तिकाव्यपद्धतिसमाप्ता शुभं भवतु श्रीचतुर्विधश्रीशंघाय संवत् १४६७ वर्षे आषाढ शुदि द्वितीय कर्मवाया मालाखि ॥ ६ ॥

राज्यं येन पटांतलग्नतृणवत्यक्तं गुरोराज्ञया ।
पाथेयं परिगृह्य कार्मुकवरं धर्म्यं वनं प्रस्थितः ॥
स्वाधीनो भयशापचापविषये यो नागतो विक्रियां
पायाद्वः स विभीषणाऽग्रजनिहा रामाभिधानो हरिः ॥ ३० ॥

Cf. I. O. Cat. Pt. VII, No. 3854. Published Lith. Ms. form ff. 18 Bombay, 1860.

खण्डप्रशस्ति Khaṇḍapraśasti

No. 160 77. / A. 1883-84.

Size.— $9\frac{3}{4}$ in. by $4\frac{1}{3}$ in.

Extent.— 8 leaves ; 15 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.—Country paper ; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs; hand-writing clear, legible and uniform , borders ruled in two double black lines ; red pigment used for verse-numbers ; square blank spaces having only four letters in the centre of the folios ; folios slightly discoloured.

Age. — Samvat 1670.

Author. – Hanumat.

Begins.— fol. 1[a]

॥ ६० ए पंडितश्रीपुण्यकमलगणि गुरुभ्यो नमः ॥
उत्फुल्लामरुकोमलो etc. as in No. 159.

Ends.— fol. 8[a]

आरुह्याश्वं च etc. up to सवस्थायतां ॥ ३६ ॥
as in No. 161.

followed by इति हनुमद्विरचितकृष्णदशावतारानिबद्धखंडप्रशास्तिकाव्यानि संपूर्णानि। संवत् १६७० वर्षे फाल्गुन बाहुल १४ शुक्रे लिपीकृतानि ॥ श्रीरस्तु

खण्डप्रशस्ति Khaṇḍapraśasti

No. 161 215. / Viśrāma (i).

Size.— 13 in. by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 14 leaves ; 9 lines to a page ; 48-50 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders

ruled in double red lines; red pigment used for verse-numbers and yellow for corrections , complete ; incorrect in many places.

Age.— A modern copy.

Author.— Hanumat.

Begins.—fol. 1[b]

श्री निराकारिणे रामाय नमः ॥
॥ कृतक्रोधे यस्मिन्नमरनगरी मंगलरवा-
नवातंकालंका समजनि वनं वृश्चति सति ॥
सदा सीताकांतं प्रणतिरतिविख्यातमहिमा
हनूमानव्यद्विः कपि कुलशिरो मंडनमणिः ॥ १ ॥
सर्वैर्मांगल्यनादैरमरपतिपुरी वीतशंका नितांतं
सातंका यस्य लंका जननसमयतो वीरवीरस्य जाता ॥
याता दुष्टा. प्रणाशं निखलजनमनः कल्पनाकल्पवृक्षो
रक्षो विक्षोभहेतुः प्रथयतु महसां मंडलं मारुतिर्वः ॥ २ ॥
etc.

Ends.— fol. 14[a]

आरुह्याश्वं च शुभ्रं स्प(स्फ)टिकगिरिसमं संगरेकातिमल्लौ
बिभ्रत् खड्गं कराग्रे ज्वलदनलशिखायुक्तसंरक्तनेत्रं ॥
हत्वा म्लेच्छांश्च सर्वान् णभुवि निमिरषार्धेन तान्लीलया यः
पायाद्वः पद्मनाभः कृतयुगरचनाविष्टबुद्धिः स कल्की ॥ ७३ ॥
प्राख्यातो मथुरापुरी प्रभवतः प्रावृट्पयोदद्युतिः
कल्की काल इव द्विषां दलियिता दैत्येश्वराणां किल ।.
कल्कीकस्तु कलंकिते कलियुगप्रांते समुत्पत्स्यते
कालुष्यत्कमलालया परिवृढो देवः स वः त्रायतां ॥ ७४ ॥
॥ इति श्रीमत्धनुमद्विरचिता खंडप्रशस्तिः समाप्ता ॥
श्रीरघुकुलतिलार्पणमस्तु ॥ ॥

References :— 1 Mss : Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 136[a]; ii, 27[a].

Cf. also I. O. Cat. Pt. VII No. 3856.

Printed edition.— 1 Litho Ms. form Bombay, 1866.

खण्डप्रशस्ति Khaṇḍapraśasti

No. 162 82. / A.1879-80.

Size.— $8\frac{2}{5}$ in. by 4 in.

Extent.— 6 leaves ; 21 lines to a page ; 50 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing very small hence not quite legible though clear ; name of the work written in the left-hand margins of folios.

Age.— A modern copy.

Author.— Hanūmat.

Begins.— fol. 1[a]

श्रीगणेशाय नम ॥

कृतक्रोधे यस्मिन् etc. as in No. 161.

Ends.—fol. 6[b]

प्रेंखद्वाजितुरंगमुन्मद् गजग्राहप्रगल्भं मध्या-
चलात्स्फुटपुंडरीकनिलयं डिंडीरपिंडावलिं ॥
म्लेच्छानीकमहार्णवं सुविपुल संग्रामकल्पावधौ
यश्चौर्वाग्निरिवाभवद्यतु स वः कल्कानि कल्की हरिः ॥
॥ श्रीहनूमद्विरचिता खंडप्रशास्तिरियं रामसूनोर्मयूरेश्वरस्य ॥

followed by :—

अरिमंडलरविमंडलरंभाकुचमंडलानि वेपंते ॥
उद्दंडे भुजदंडे तव कोदंडे युधि स्फुरति ॥ १ ॥
माधद्वेतंडगडच्युतमदलहरी संचरच्चंचरीकी
चंचत्संगीतगीताः कविभवनभुवस्ताः पुरस्ताद्भवंति ॥
पश्चादंचंति तेषामुपरि करुणया रामभूपालमौले
व्यालान्मुग्धदुग्धांबुनिधिधवलियाबद्धकक्षाः कटाक्षाः ॥ १ ॥
यद्बीजाग्निसुमौक्तिकानि करिणां दंतांश्च यस्यांकुरा
यत्पत्राणि शरद्धना हिमगिरिर्यस्य प्रकांडो महान् ॥
यत्पुष्पाणि च तारकां हिमकरः सो सौफलं सुंदरं
ब्रह्मांडोपवनेत्रकीर्तिविटपी ते वीर संवर्धते ॥ १ ॥
इंदुं निंदति चदंनं न सहते विद्वेष्टि पंकेरुहं
हारं भारभवैति नैव कुरुते कर्पूरपूरे मनः ॥

स्वर्गंगामवगाहते हिमगिरिं गाढं समालिंगति
त्वत्कीर्तिर्विरहातुरे च नमनागेकत्र विश्राम्यति ॥ १ ॥
यन्नाम संसर्गवर्णौ मकाररेफौ व्रजतः सदोर्ध्वं ॥
वर्णेषु तन्नाम जपानुषंगाद्देही कथं नोर्ध्वगतिं प्रयाति ॥ १ ॥
अस्माकं पपमंदिरस्मच्चरितं यद्यायवाच्यं भवे-
त्स्यामित्थं कथयामि तेन भवत' किंचित्प्रियाद्दूषणं ॥
श्रीमद्रामकृतस्त्वया रणमुखे पाणिग्रहः सादरं
यस्याः सासिलता परस्य हृदये दृष्टा लुठंती मया ॥ १ ॥
एतानि वृत्तानि रामावतारस्तवांतर्गतानीत्यवगंतव्यम्

References.--See No. 161.

खण्डप्रशस्ति Khaṇḍapraśasti

No. 163 295. / 1884-86.

Size— $9\frac{3}{5}$ in. by $3\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 20 leaves ; 7 lines to a page ; 32-34 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled with double black lines and a thick line of red pigment which is also used for colophons and verse-numbers; folios 4, 6, 11, 14, 15, 20-22 missing ; white chalk used for corrections ; incomplete.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Hanūmat.

Begins.— fol. 1[b]

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कृतक्रोधे यस्मिन् etc. as in No. 161.

—fol. 3[b] इति श्रीहनुमद्विरचितं खंडप्रशस्तेः मत्स्यस्वरूपवर्णनं प्रथम ॥

Ends.--fol. 28[b]

आरुह्याश्वं etc. up to देवो यः पद्मनाभ· सचदनुजारिणस्त्रायतां कल्मषाद्वः ॥ इति श्री° खं° कल्कवर्णनं ।
समाप्तोयं ग्रंथः ।

भग्नप्रष्टि etc............यत्नेन प्रतिपालयेत् ।
यत्र यत्र रघुनाथकीर्तनं तत्र तत्र कृतमस्तकांजलिं ।
बाष्पवारिपरिपूर्णलोचनं मारुतिं नमत राक्षसांतकं । १ ॥

References.— See No. 161.

खण्डप्रशस्ति Khaṇḍapraśasti

No. 164 296./1884-86.

Size.— $10\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 17 leaves; 10 lines to a page; 25-28 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters with occasional पृष्ठमात्राs; very old and ruled in double black lines; red pigment frequently used; numerous marginal notes; folios 12 and 18-21 missing; some folios pasted with paper-slips.

Age.— Saṁvat 1521.

Author.— Hanumat.

Begins.— fol 1^b

ए० ए ॐ नमः श्रीरामाय ॥
कृतक्रोधे यस्मिन् etc. as in No. 161.

Ends.— fol. 22^a

देवो लक्ष्मीमतुल्या महिततरकरीं संततिं चाशु तेषां
दत्ते प्राज्यं सदायुर्निज रुचिरुचितां पावमानिः शुभानि ।
भक्त्या प्रीतः परं ये सुविहितमनसः पावनं पावनीयं
स्तोत्रं प्रातः पठंति प्रथितमिह कवेः श्लोकमुख्याक्षराख्यं ॥ १

इति श्रीआकाशवाणीकृतं हनुमतस्तोत्रं ॥ छ ॥
श्रीरस्तु सर्वजगतः । छ ॥ छ ॥ संवत् १५२१ वर्षे श्रावण वदि २
भृगौ श्रीकपटिवाणिज्ये बाह्मनागरज्ञातीय व्यासश्रो मना
......नारायणाख्येनात्मनोध्ययना....नया.........

.. . . .

The following additional portion is seen on the last folios:-

स्तंभ] प्राचीनस्मृतविरहव्यथातिभीरुः काकुस्थः कृतकृत
काक्षिमीलताल: संपूर्णे शशिनिचिराय लभदृष्टेः प्रेयस्याः
स्थगयति लोचने कराभ्यां ॥
दूरं गतं प्रियतमं परिचिंत्य चित्ते रुद्धेषु वारिदकणैर्हरितां मुखेषु ॥
मानं विमुच्य सुदृशः शनकैरुदंत्या नेत्रांबुना तिलकमाशुविशीर्ण-
मासीन् । १ ।

References.—See No. 161.

खण्डप्रशस्ति
with
टीका सुबोधिका

Khaṇḍapraśasti
with
Ṭīkā Subodhikā

No. 165

383.
1887-91

Size.— 10 in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 40 leaves; 16-17 lines to a page; 44 letters to a line.

Description.—Country paper, Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs; old but well preserved; hand-writing careless and not uniform; borders ruled in triple red lines; verse-numbers and colophons marked with red pigment; complete; yellow pigment occasionally used for corrections; incorrect in many places.

Age.—Saṁvat 1643.

Author of the text.— Hanumat.

" " " comm.— Gunavinayagani.

Begins.—(text) fol. 1ᵃ

कृतक्रोधे etc. as in No. 161.

" — (com.) fol. 1ᵃ

॥ ए० ॥ श्रीपार्श्वं फलवर्द्धिकाद्भुतमहाराजं महोराजितं ।
त्रिः कृत्वः सुकृतैकभाजनमहं नत्वा कृपावारिधिं ।
सारं श्रीगुरुराजपादकमलं चानंदसंवर्द्धकं
सवक्ष्ये विवृतिं यथा मतिमतां खंडप्रशस्तेः शुभं ॥ १

followed by the first verse of the text as above and then—

एतच्च काव्यं हनूमद्भिरचितश्रीरामप्रशस्तिलिखन् कर्त्ता मंगलार्थमादौ विरचितं तद्व्याख्येयं। स हनूमान् व । युष्मान् अव्यात् रक्षतु । etc.

Ends.—(text) fol. 39ᵇ

प्रेंखद्वाजितरंग etc. up to कल्की हरि· ॥ १६० ॥

as in No. 162.

,, —(com.) fol. 39ᵇ

उन्मदगजग्राहप्रगल्भ। उन्मदा उन्मताः ये गजास्त एव ग्राहाः । स्तंतु-नागास्तैः । प्रगल्भं । पुन(:)किं वशिष्टं । भटव्यावः ध्रुस्फट पुंडरीकनिलय । भटा । शूरा । स्त एवत्याधलति स्फुटानि प्रकटानि यानि पुंडरीकाणि तेषां निलयो गृहं यः । सतां पुन किं विशिष्टं डिंडीरपिंडावलिं डिंडीरापडीः फेन पिंडा· स्तेषामावलि' । श्रेणिः यस्मिन् सतं । एतच्च विशेषणं केवलं । महार्ण-वस्यैव । घटत इति ॥ १६० ॥ इति श्रीकल्कवतारहरिस्तुतिव्याख्या ॥ नेन समार्थिता श्रीखंडप्रशस्तिवृत्ति ॥

५० ॥ विधुवारिधिरसशशधरमितवर्षे विक्रमार्कभूभर्तुः ।
श्रीमत्खरतगच्छे । श्रीमज्जितचंद्रसूरि ॥
विजयनिविजितानेकोद्भटकटुमदवादिवादि संदोहे ।
सूरि श्रीजिनमाणिक्यपट्टपूर्वादिमात्तोड ॥ २ ॥
आस क्षेमशाखाड्ड । युधातुलफलोपमा ।
अभिषेके पदप्रौढाः । क्षेमराजा यतीश्वराः ॥ ३ ॥
श्रीभारती प्रतिम्रसन्मतिसिद्धिचाराः ।
शास्त्रार्थसार्थवरनीरधिलब्धपाराः ।
प्रापुः प्रदीप्तपदवीमपि यद्विनेयाः ।
श्रेपाठकीं निपुणवादिभिरप्यजेयाः ।
शिवसुदरनामानः । कनकाकाश्व सत्तमाः ।
यन्मुखा भोजमासाद्य कमला मस्रुदेतरां ॥५॥ युगमं ॥
साधव्याः । वाचना भव्या । अशोभत शुभोदयाः ।
श्रीदयातिलकाश्चत्र । वैराग्यरससागराः ॥ ६ ॥
प्रमोदमाणिक्यगणिप्रधानाः शिष्यातुनर्वाचकताभिधानाः ।
राजंति तेषां करुणानिधानाः । स्ताच्छिष्य दक्षाविदितार्घतानाः ॥ ७ ॥
नाधुर्य्यसारैः । श्चवनप्रकारैर्तिश्युः सुराचार्यमपीह तारैः ।
अयंतु ते श्रीजयसोमशिष्टाः । सुपाठका मे गुरवो गरिष्टा ॥ ८ ॥

येषां प्रसादेन मया विदग्धा। स्वबोधतृ(वृ)ध्यौविततार्थ सारा।

खंडप्रशस्तेर्व्विवृत्तिर्वरैण्या। प्रसद्य शोध्या विबुधैर्म्मयियम ॥ ९

इति श्रीपंडितशिरोरत्नश्रीजयसोमगणिशिष्यपण्डिगुणविनयगणि भिर्विरचिता श्रीखंडप्रशस्तिवृत्तिः। सुबोधिकानाम्नीति॥

श्रीफलवर्द्धिकाधीशश्रीपार्श्वनाथप्रसादाच्चिरं पावकश्रोतृसुखदायिनी-स्तात्॥

रभ्यस्या किं विदज्ञानायाद्विरुद्धमवादि तत्

नोपेक्षणीयं किं त्वेनधि(वि)शोध्यं विबुधैरिह॥

श्रीजिनेंद्राय नम॥ ग्रंथाग्रं २२३६।

गच्छतः स्खलनं क्वापि। भवेत्येव प्रमादतः।

हसंति दुर्जनास्तत्र। समादधति सज्जना॥ १॥ श्रीरस्तु॥

संवत १६४३ व्रर्षे कर्त्तिक वदि १४ सुभादिने॥ गणिश्री सिवविजयगणि वाचनार्थे॥ श्रीसिवपुरीनगरीमधे दोसी। वासणालिषितं॥ पुन्य हेतु॥ श्री श्री

रायश्रीसुरताण राज्ये श्रीआदिनाथप्रसादात्। श्रीशांतिनाथप्रसादात् सुभंभवतु॥ श्री॥ श्री॥

References.— (1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— i, 136^b ; iii, 29^b.

Almost all the Mss of Guṇavinayagaṇi's comm. referred to by Aufrecht are from this library.

Printed edition.— Edited by Vāmanācārya in the Pandit 1870-72.

खण्डप्रशस्ति	Khaṇḍapraśasti
with	with
टीका सुबोधिका	Ṭīkā Subodhikā

No. 166 620. / 1882-83.

Size.— 10 in. by $4\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 89 leaves ; 10 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters; not very old in appearance, modern Devanāgarī hand-writing; borders ruled in double red lines, first 84 verses of the text and then verse-numbers marked with red pigment; yellow pigment used for corrections: complete.

Age. The Ms appears to be a modern copy probably in the latter half of the 19th century.

Author of the text— Hanumat.

„ „ „ com.— Gunavinayagani.

Begins.—(text) fol. 1

कृतक्रोधे etc. as in No. 161.

„ —(com.) fol. 1

श्रीमद्वेदव्यासाय नमः ॥ निर्विघ्नमस्तु ॥

श्रीपार्श्वं etc. as in No. 165.

Ends.—(text) fol. 89

प्रेंखद्वाजितरंग upto कल्की हरिः ॥ १५९ ॥
as in No. 162.

„ —(com.) fol. 89a

उन्मद गजग्राह etc. up to महार्णवस्यैव घटत इति ॥
as in No. 165.

followed by इति श्रीगुणविनयविरचितायां खंडप्रशस्तिवृत्तौ कल्क्यवतार हरिस्तुतिव्याख्या ॥ इति दशावतारव्याख्यानेन समर्पिता श्रीखंडप्रशस्ति-वृत्तिः ॥ छ ॥ श्रीनृसिंहः प्रीयतां ॥

इदं पुस्तकं श्रीत्र्यक्षक्षेत्रनिवासिना मांडवगणकुलोत्पन्नरामचंद्राचार्यसूनुना वामनेन रामसंन्निधौ जनस्थानेऽलेखि तस्यैवेति जानंतु ॥

References.— See No. 165.

खण्डप्रशस्ति
with
टीका सुबोधिका

Khaṇḍapraśasti
with
Ṭīkā Subodhikā

No. 167

382.
1887–91.

Size.-- $10\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{1}{3}$ in.

Extent.-- 28 leaves ; 18–20 lines to a page ; 55–58 letters to a line.

Description.-- Country paper ; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs ; hand-writing very small and not quite legible ; borders ruled in two double black lines ; blank space in the centre of folios ; yellow pigment used for corrections.

Age.-- Saṁvat 1644.

Author of the text-- Hanumat.

,, ,, ,, ,, — Guṇavinayagaṇi.

Begins.—(text) fol. 1ᵃ

कृतक्रोधे etc. as in No. 161.

,, —(com.) fol. 1ᵃ ॥ ६० ॥ ॐ नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः

श्रीपार्श्वे etc. as in No. 165.

Ends.— (text) fol. 27ᵇ

प्रेंखद्वाजि तुरंग etc. up to कल्की हरिः ॥ ९६० ॥

as in No. 162.

,, — (com.) fol. उन्मदगज ग्राह etc. up to महार्णवस्यैव घटत इति ॥ ९६० ॥

as in No. 165.

followed by इति श्रीगुणविनयविरचितायां खंडप्रशस्तिवृत्तौ कल्क्यवतारहरिस्तुतिव्याख्या ॥ etc. up to विबुधैरिह

as in No. 165.

again followed by श्रीरस्तु ॥ ॥ श्रीजिनकुशलसूरिरस्तु सुखाय नित्यशः ॥ कल्याणमस्तु ॥ संवत् १६४४ वर्षे श्रीराजधान्यां पं०सुख निधान मुनिना लिलिखे ॥ १४ दिने ॥

References.-- See No. 165.

खण्डप्रशास्तिवृत्ति
(सुबोधिका)

Khaṇḍapraśastivṛtti
(Subodhikā)

No. 168

331.
1895–98.

Size.— $9\frac{1}{8}$ in. by $4\frac{1}{3}$ in.

Extent.— 49 leaves, 17 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; hand-writing very close but clear, legible and appears to be unifrom borders ruled in double red lines and edges in single; yellow pigment used for corrections; complete.

Age.— Samvat 1843

Author.— Gunavinayagani.

Begins.— fol. 1ª

॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥
श्रीपार्श्वे etc. as in No. 165.

Ends.—fol. 48ᵇ

उन्मदगज ग्राह etc. up to घटत इति ५८ as is No. 165.
followed by इति श्रीगुणविनयविरचितायां खंडप्रशस्तिवृत्तौ कल्क्यवतारहारिस्तुतिव्याख्या १० ॥ इति दशावतारव्याख्यानेन समर्थिता श्रीखंडप्रशस्तिवृत्तिः सुबोधिकानाम्नीति ॥ श्रीमद्रिषभजिनप्रसादतः ॥ श्रीजैतारणनगरे ॥ संवत १८४३ वर्षे मि । पोस वद ३ दिने लि । पं । अमृतसागरेण शुभं भूयात् लेखकपाठकश्रोतृभ्यः

References.— See No. 165.

खण्डप्रशास्तिवृत्ति
(सुबोधिका)

Khaṇḍapraśastivṛtti-
(Subodhikā)

No. 169

124.
1875–76.

Size.— 10 in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 66 leaves; 12-14 lines to a page; 40-42 letters to a line.

Description.—Country paper, Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled in two double black lines; red pigment used for marking verse-numbers etc. and yellow for corrections; complete.

Age.— The Ms appears to be fairly old.

Author.-- Gunavinayagani.

Begins.—fol. 1^b

॥ ० ॥ श्रीभारत्यै नमः ॥

श्रीपार्श्वं etc. as in No. 165.

Ends.--fol. 66^b

उन्मदगजग्राह etc. up to घटत इति ॥ १६० ॥

as in No. 165.

followed by इति श्रीकल्क्यवतारहरिस्तुतिव्याख्या ॥

इति दशावतारव्याख्याने समर्थिता श्रीखंडप्रशस्तिवृत्तिः ॥

विधुवारीधि etc. up to विबुधैर्म्मयीयम् ॥ १

as in No. 165.

again followed by इति श्रीपंडितशिरोरत्नश्रीजयसोमगणिशिष्यपण्डित-गुणविनयगणिभिर्विरिचिता श्रीखंडप्रशस्तिवृत्तिः सुबोधिका-नाम्नीति ॥ श्रीजिनकुशलसूरिरस्तु सुखाय निन्यशः ॥ कल्याणमस्तु । शुभं भूयात् ॥ छ ॥

References.— See No. 165.

खण्डप्रशस्तिटीका Khaṇḍpraśastiṭīkā

No. 170 $\frac{140.}{1882-83.}$

Size.— $10\frac{3}{5}$ in. by $4\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 43 leaves; 14 lines to a page; 40–42 letters in a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters with occasional पृष्ठमात्राs; old in appearance; hand-writing clear and legible but not uniform; borders ruled in black lines;

red pigment used to indicate the beginning of verses and also for colophons; incomplete; fol. 1 missing.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Gaṅgadāsa alias Jñānānanda.

Begins.—abruptly fol. 2^a

मणिखिमणिरित्युपमाअपूर्वत्वात् उत्तरपदलोपः खरमुखवत्। तत्र समानजातीयस्यव निद्धारिणातकप्युत्तमवचनादयं कपिरेव। etc.

fol. 5^a इति वेदपुरः सरसव्याकरणषडदर्शनव्यानचक्रवर्तिश्रीभट्टपोवियातनयवरेण श्रीगंगदासेन रचिते व्याख्यातिलके मत्स्यावतारवर्णनं संपूर्णं ॥

on fol. 2^a in margin we have :—

खण्डप्रशस्तेर्ज्ञानानंदकृता टीका

Ends.— fol. 44^b

कीदृशांस्तात्र पावनं पवित्रं पुनः कीदृशं इवाह पृथिव्यां प्रथितं विख्यातं। पुनः कीदृकस्तोत्रं कविश्लोकमुख्याक्षराख्यं। कविश्लोकमुख्याखरना.

References :— Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 136^b.
See also Oxf. Cat. by Aufrecht No. 232.

खण्डप्रशास्तिटीका Khaṇḍapraśastiṭīkā

No. 171 343. / 1884-87.

Size.— 11 in. by $4\frac{4}{8}$ in.

Extent.— 50 leaves; 12 lines to a page, 45 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing clear and legible but not uniform; borders ruled in double black lines; red pigment used; folios worn out and edges of some folios much damaged.

Age.— Saṁvat 1679.

Author.— Not mentioned.

Begins.—fol. 1^a

॥ श्रीरामाय नम ॥

॥ एतच्च काव्यं हनुमद्विरचितश्रीरामप्रशास्तिलिखनकर्ता मंगलार्थमादौ विरचितं तद्याख्येयं...स्मिन् हनूमति कृतक्रोधे स्वीकृतक्रोधे अमरनगरी अमरावती मंगलरवमंगलशब्दाऽजनि । etc.

Ends.—fol. 50^b

स च कल्की कल्ककलंकित स्वय निहितयवनरुधिरोक्षितस्ततद्यापाद्नोद्भूता कीर्त्तिकलंकित इति वा एनस्वीति पामरैर्व्यपादिश्यमान इत्यर्थः । पतितपावनत्वेन सर्वेषां सर्वदा स्मर्यमाणोपि सर्वपापक्षयहेतुत्वादिति परमेश्वरपदेन सूच्यत इत्यलं विस्तरेण ॥ ३ ॥ इति कल्क्यावतारः ॥

इति श्रीखंडप्रशस्तौ दशावतारवर्णनटीका समाप्ता ॥

॥ श्रीरस्तु ॥ श्रीनृसिंहाय नमः ॥ संवत् १६७७ वर्षे मार्गशीर्ष वदि १४ शुक्रे ॥ श्री ॥ श्री ॥ श्री...ज्ञातीय...लाखिता खंडप्रशस्तनी टीका.

गिरिजाकमलाविवाद Girijākamalāvivāda

No. 172 — 297. / 1884-86.

Size.— $8\frac{3}{4}$ in. by $4\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 18 leaves; 9 lines to a page; 25 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing clear and legible but not uniform, verse-numbers marked with red pigment; borders ruled in double black lines; some folios slightly moth-eaten.

The Ms is complete in four chapters.

Age.—Appears to be old.

Author.— Śivarāma.

Subject.—A quarrel between Lakṣmī and Pārvatī for the superiority of one over the other.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

गिरिजाकमलापदारविंदं हृदि कृत्वा गणपालकं गुरुं च ॥
गिरीजाकमा(मला)कृतं विवादं कथयेहं विदुषां विनोदहेतु ॥ १ ॥
etc.

fol. 5^b इति श्रीगिरिजाकमलाविवादे शिवरामकृतौ गिरजा विजयो नाम प्रथमकुतोहलं समाप्तं ॥ ॥

Ends.—fol. 17^b

इति विविधवचोज्वालया दग्धदेहा
नदपातितनयांत बभ्विभारं वहंति ॥
करगतजलंजमामेति माभाषमाणं
हृदि गतमकृताहो शांतये तापवह्नेः ॥ ३१ ॥

इति श्रीगिरिजाकमलाविवादे शिवरामकृतौ कमलापराजयोन्नाम चतुर्थं कुतुहलं ॥ श्री ॥
गणेशाय नमः श्री ॥ श्रीगणेशाय नम.

This is the only Ms recorded by Aufrecht.

गीतगिरीश Gītagirīśa

No. 173 $\frac{344.}{1884-87.}$

Size.— $8\frac{1}{6}$ in. by $3\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 26 leaves, 9 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; complete.

Age.—Not very old.

Author.— Rāmabhaṭṭa.

Subject.— A poem in twelve sargas describing the amours of Śaṅkara and Pārvatī. The poem is written in imitation of Gītagovinda of Jayadeva.

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः
कर्षंता वितरेतस्य मनसी वध्वेव विष्वेवते
संमोहं ददतावथाशु सुधया सिच्येव हर्षप्रदौ

किंचित्संकुचितौ पुनर्विकसितौ श्वेतौ शितीलोहितौ
पातामीश्वरयो स्तरंगतरलौ लोकान् कटाक्षावुभौ १ etc.

fol. 4[b] इति श्रीगीतगिरे(री)शे महाकाव्ये वसंतविलासो नाम प्रथमः सर्गः १

Ends.—fol. 26[a]

आसीदसीम महिमा स हिमावदात-
मूर्त्तेर्भवस्य चरणार्चनयाप्तकीर्तिः
श्रीनाथभट्ट इति तनयेन रामनाम्ना-
द्भुतं व्यरचि गीतगिरिशमेतत्

इति श्रीगीतगिरीशे महाकाव्ये सुप्रीतपार्वतीपतिर्नाम द्वादशः सर्गः १२

References.—(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— i, 153[b] ; ii, 31[a] (The present Ms only).
For further particulars see—Oxf. Cat. No. 234 and A. S. B. Des. Cat. Vol. VII, Nos. 5215-6.

गीतगोविंद
(अष्टपदी)

Gītagovinda
(Aṣṭapadī)

No. 174

91.
Viśrāma (ii).

Size.— $8\frac{1}{3}$ in. by $3\frac{9}{10}$ in.

Extent.— 22 leaves ; 5 lines to a page ; 22 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing bold, clear and legible ; the text written in red ink throughout and bounded by double red lines on either side ; some folios discoloured ; folios 1, 2, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 15-18, 25-30 and 35 missing ; fol. 41[b] contains seals in either margins ; incomplete.

Age.— A modern copy.

Author.— Jayadeva.

Subject.— A poem in praise of Lord Krṣna and also describing the amours of Rādhā and Krṣṇa.

Begins.—abruptly fol. 3ª

रघुपतिरूपजय० ॥ ७ ॥ वहसि वपुषि विशदे वसनं जलदाभं ॥ हलहतिभीतिमिलितयमुनाभं ॥ केशवधृतहलधररूपजय० ॥ ८ ॥ etc.

Ends.— fol. 41ª

श्रीजयदेववचसि जयदेसदयं हृदयं कुरु मंडने ॥
हरिचरणस्मरणामृतनिर्मितकलिकलुषज्वरखंडने ॥ ८ ॥
श्रीगीतगोविंदे प्रीतपीतांबरनामा चतुर्विंशः प्रबंधः २४

References.—(1) Mss.—A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— i, 153ᵇ; ii, 31ª, 197ª; iii, 33ª.

B–Descriptive Catalogues :—I. O. Cat. Pt. VII. Nos. 3860–66, 3868–73; A. B. Keith (I. O. Cat.) Nos. 7043-6, 8125. etc.

A. B. Keith : History of Sanskrit Literature, pp. 190–98.

(2) Printed Editions :— 1 Ed. by Bābū Rāma Ms. form kiderpore 1808; 2 With commentaries *Rasikapriyā* and *Rasamañjarī* ed. by M. R. Telang and W. L. Pansikar, Bombay Nirnaya Sāgar Press, 1899; 3 Bombay, Venkateshwara Press, 1886; 4 ed. by Lassen; 5 Trans. by Sir William Jones; 5 Trans. by Edwin Arnold, London 1875, 1881; 6 French Trans. by M. G. Courtillier, Paris 1904, 7 German Trans. by Friedrich Ruckert, Berlin 1920; 8 Metrical translation in Marāthī, by R. C. Shrikhande, 1934. etc.

गीतगोविन्द Gītagovinda

No. 175 340 (a). / 1892–95.

Size.— $9\frac{7}{8}$ in. by $5\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 1–22 leaves; 10 lines to a page; 29–30 letters to a line.

Description.— Country paper; *Bengālī* characters; old and much discoloured; hand-writing neat, legible and uniform; colphons in red ink; the Ms is stiched in a book form and contains two parts viz ;—

(a) गीतगोविंद Foll. 1-22
(b) ,, Bengālī ,, 23-24 [1]
version

Age.— Appears to be pretty old.

Author.— Jayadeva.

Begins.— fol. 1^b

श्री श्रीराधाकृष्ण जयतां ॥ ० ॥
मेघैर्मेदुरमम्बरं वनभुवः श्यामास्तमालद्रुमै-
नक्तं भीरुरयं त्वमेव तदिमं राधे गृहं प्रापय ।
इत्थं लब्धनिदेशतश्चलितयोः प्रत्यध्वकुञ्जद्रुमं
राधामाधवयोर्जयन्तु यमुनाकूले रहः केलयः ॥ १ ॥
वाग्वदेवताचरितचित्रितचित्तसद्मा
पद्मावतीचरणचारणचक्रवर्ती ।
श्रीवासुदेवरतिकेलिकथासमेत-
मेतं करोति जयदेवकविः प्रबन्धम् ॥ २ ॥
यदि हरिस्मरणे सरसं मनो
यदि विलासकलासु कुतूहलम्
मधुरकोमलकान्तपदावलिं
शृणु तदा जयदेवसरस्वतीम् ॥ ॥

Ends.—fol. 22^b

रचय कुचयोः पत्रं चित्रं विधेहि कपोलयो-
र्घटय जघने काञ्चीदामं स्रजा कबरीभरम् ।
कुवलयवलश्रेणीं पाणौ पदे कुरुनूपुरा-
विति निगदितः प्रीतः पीताम्बरोऽपि तथाकरोत् ॥
यद्गापूर्वकलासुकौशलमनुध्यानं च यद्वैष्णवं
यत् शृंगारविवेकतत्त्वमपि यत् कालेषु लीलायितम् ।
तत्सर्वं जयदेव पण्डितकवेः कृष्णैकतानात्मनः
सानन्दाः परिशोधयन्तु सुधियः श्रीगीतगोविन्दतः ॥ २
साध्वी माध्वीकचिन्ता न भवति भवतः शर्करे कर्कशासि
द्राक्षे द्रक्ष्यन्ति के त्वाममृतमासि क्षीरनीरं रसस्ते ।
माकन्द क्रन्द कान्ताधर धरणितलं गच्छ यच्छन्ति याव-
द्भावं शृंगारसारस्वतामिह जयदेवस्य विष्वग्वचांसि ॥ ३
इति श्रीजयदेवकृतौ गीतगोविन्दे महाकाव्ये स्वाधीन-
भर्तृकावर्णने सुप्रीतपीताम्बरो नाम द्वादशः सर्गः ॥ ० ॥
श्रीरूपरघुनाथपदेकवि आस । स्वाक्षरमिदं ग्रन्थं कुञ्जविहारीदास

References.—See No. 174.

---

1 Included in the Vernacular section.

गीतगोविन्द — Gītagovinda

No. 176 — 298. / 1884-86.

Size.— 8 in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 18 leaves ; 12 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; very old in appearance ; hand writing careless and not quite legible ; borders ruled in black lines ; red pigment frequently used ; right-hand edges of folios moth-eaten ; fol. 4 missing ; folio 19 pasted with a paper-slip ; complete.

Age.— Saṁvat 1607.

Author.— Jayadeva.

Begins.—fol. 1[b]

सदाशिवाय नमः ॥
मेघैर्मेदुरमंबर etc. as in No.

Ends.— fol. 19[a]

यद्गांधर्वकलासु कौशलमनुध्यान(नं) च यद्वैष्णवं
यच्छृंगारविवेकनच(तत्व)रचना काव्येषु लीलायितं
तत्सर्वं जयदेवपंडितकवे(:) कृष्णैकभावात्मनः
सानंदा(:) परिशोधयंत(तु)सुधियंः श्रीगीतगोविंदतः । ११
श्रीभोजदेवप्रभवस्य रामादेवीसुत श्रीजयदेवकस्य
परासरादि प्रियवर्ज(र्गं)कंठे श्रीगीतगोविंदकवित्वमस्तु ॥
इतिश्रीजयदेवकविरचिते श्रीगीतगोविंदे साम्ना पीतांबरोनाम द्वादश-
सर्गः । संवत १६ सप्तचित पाशतमे वर्षे आश्विनेमासे शुक्लपक्षे पौर्णमास्यायां
मंदवासरे...दाजीसुत रामजीन लिखितोयं ग्रंथः ॥

References.— See No. 174

गीतगोविन्द — Gītagovinda

No. 177 — 689. / 1886-92.

Size.—$8\frac{1}{3}$ in. by $3\frac{3}{5}$ in.

Extent.— 32 leaves ; 7 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old and discoloured ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in two double black lines with a thick red line in the intervening space ; dandas marked in red ink ; fol. 6 torn ; yellow pigment occasionally used for corrections ; fol. 15 missing ; complete.

Age.— The Ms appears to be old.

Author.— Javadeva.

Begins.— fol. 1[b]

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

मेघैर्मेदुरमम्बरं etc. as in No. 180.

Ends.— fol. 32[b]

साध्वी माध्वीक चिन्ता etc. up to स्थास्यति ॥ १२ ॥
as in No. 180.

followed by इति श्रीगीतगोविंदे सुप्रीतपीतांबरो नामऽद्वादश सर्गः ॥ १२ ॥ लिखितं वैश्नवआत्मापाठार्थे ॥ शुभमस्तु ॥ कातिकदूतियां ॥ शुभदिने ॥ रामपुरी अध्यां ॥ ॥ श्रीरामो जयति ॥ श्रीरामाय नमः राम

Reference.— See No. 174.

गीतगोविंद Gītagovinda

No. 178 93.
Viśrama (ii).

Size.— $9\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 41 leaves ; 5 lines to a page ; 22 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; some folios discoloured ; hand-writing bold, clear, legible and uniform; text bounded with beautiful golden lines on all sides ; folios 18-21, 24-31, 34-35, 38-39, 48-51, 54-55 and 58-59 missing ; yellow pigment used for corrections ; 1st and the last fol. contain सुद्रास ; incomplete.

Age.— The Ms does not appear to be very old.

Author.— Jayadeva.

Begins.— fol. 1[a]

॥ श्रीगणाधिपतये नमः ॥

॥ मेघैर्मेदुरमंबरं etc. as in No. 180

Ends.— fol. 65[a]

इत्थं केलितर्तीविंतत्य यमुनाकूले समं राधया-
तद्रोमावलि मौक्तिकावलियुगे वेणीभ्रमं बिभ्रति
तत्राल्हादि कुचप्रयागफलयोर्लिप्सावतोर्हस्तयो-
र्व्यापाराः पुरुषोत्तमस्य ददतु स्फीतां मुदं संपदं ४

इति श्रीगीतगोविंदे प्रीतपीतांबरनामा चतुर्विंशः प्रबंधः २४
इति श्रीगीतगोविंदे महाकाव्ये जयदेवकृतौ द्वादशसर्गः समाप्तिमगमत
श्रीराम

References.— See No. 174.

गीतगोविन्द Gītagovinda

No. 179 616. Viśrāma (i)

Size.— $9\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 4 leaves; 7 lines to a page; 24 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; not very old in appearance; hand-writing clear and legible but not uniform; the Ms in a tragment.

Age.—The Ms appears to be not very old.

Author.— Jayadeva.

Begins.— fol. 1[b]

श्रीभवानीशंकराभ्यां नमः ॥

श्रीगणेशाय नमः ॥

मेघैर्मेदुरमंबरं etc. as in No. 180.

Ends.—Abruptly fol. 4ª

इतस्तत' स्तामनुसृत्य राधीकामनं बाणव्रतखिन्न मानसः ॥
कृतानुतापसकलिंदनिंदिनितटांतकुंजे नीषुसाद माधवात् ॥ २० ॥
हृदि वि

References.— See No. 174.

गीतगोविन्द Gītagovinaa

No. 180 315/A. 1881-82

Size.— 6 in by $4\frac{1}{6}$ in.

Extent.— 22 leaves ; 12 lines to a page ; 25-30 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing small but clear, legible and uniform ; some folios hāve borders in double red lines ; marginal additions on some folios ; red ink used to mark headings and yellow pigment used for corrections ; complete.

The Ms bears a date Śaka 1689 = A. D. 1767 which appears to be the date of the copy oi some other Ms from which the present Ms was copied.

Age.— A modern copy.

Author.— Jayadeva.

Begins.— fol. 1ᵇ

श्रीगणेशाय नमः ॥
मेघैर्मेदुरमंबरं वनभुवः शामास्तमालद्रुमै-
र्नक्तं भीरुरयं त्वमेव तदिमं राधे गृहं प्रापय ।
इत्थेनंदनिदेशतश्चलितयोः प्रत्यध्वकुंजद्रुमं
राधामाधवयोर्जयंति यमुनाकूले रहः केलयः १
etc.

Ends.— fol. 22ª

साध्वी माध्वीकचिंता न भवति भवतः शर्करे कर्कशासि
द्राक्षे द्रक्ष्यंति के त्वाममृतमृतमसि क्षीरनीरं रसस्ते ॥

माकंद क्रंदकांताधरधरणितलं ग(ग)च्छ यच्छंति याव-
द्भावं सारस्वतानि प्रभवति जयदेवस्य विष्वग्वचांसि ९२
साधुनां खत एव संमतिरिह स्यादेव भक्त्यार्थिना-
मालोच्य ग्रथनश्रमं च विदुषा यस्मि भवेदादरः।
ये केचित्परकृत्युपश्रुतिपरास्तानर्थये मत्कृति-
भूयो वीक्ष्य वदंत्ववद्यमिह चे(त) सावासना स्थास्यति ९३
इति श्रीमत्कविकुलोत्तंसजयदेवकृतौ गीतगोविंदे सुप्रीतपीतांबरो-
नाम द्वादशः सर्गः॥ छ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ छ ॥ रामाय नमः ॥ इदं पु०
शके १६८९ सर्वजि० गोविं० दा० नारा० ज्यो० गण० सनिधौ० वो०
मल्हा० व्या० गृहे० आषा० शु० १३० च० लिखितं ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

Reference.— See No. 174.

गीतगोविन्द Gītagovinda

No. 181 440. / 1865–1915.

Size.—7⅘ in. by 6 in.

Extent.— 25 leaves; 12-13 lines to a page; 25 letters to a line.

Description. – Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing clear and legible; borders ruled in triple red lines; daṇḍas, verse-numbers and colophons in red ink; some folios worm-eaten; complete; folios stained with water.

The Ms is a bound copy and contains the following works beside the present one :—

(1) भक्तीप्रदीप	No. 466 of 1899–1915	} continuous pagination
(2) राधारहस्य	,, 482 of Do	
(3) शृंगाररसमण्डन	,, 500 of Do	

and many other minor stotras, After the last stotra the Ms has many blank folios, The whole Ms was written during Saṁvat 1751–83 by different persons, as may be seen from the colophons of different works.

Age— Saṁvat 1731.

Author— Javadeva.

Begins.—fol. 1[b]

॥ ६० ॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

मेघैर्मेदुरमंबरं etc. as in No. 180.

Ends.— fol. 25[a]

साध्वी माध्वीक चिन्ता etc. up to विध्वग्वचांसि ॥ ४ ॥
as in No. 180.

followed by मानमीमानविध्वंस ॥ दक्षो जयति सांप्रतं ॥
मृदुः वेणुसमुद्भूतः ॥ श्रीगोपालकलध्वनिः ॥ ५
श्रीजयदेवप्रभावस्य रामादेवीसुतः श्रीजयदेवकस्य
परासरादि प्रियं वंधुकंठे श्रीगीतगोविंदकवित्वमस्तु ॥ ६ ॥

इति श्रीवेंदुविल्वयकस्य राजश्रीजयदेवकृतौ गीतगोविंदे सुप्रीत-पीतांबरो नाम द्वादशः सर्गः ॥ १२ ॥ श्रीः ॥

कनककमलमाल ॥ कंसकेस्यादिकालः ॥
समरभुविकरालः ॥ प्रेमवाणीमरालः ॥
अखिलभुवनपालः ॥ पुंन्यवल्लीप्रवालः ॥
स भवति तव भूत्यै ॥ नंदगोपालवाल ॥ १ ॥
कृष्णकृष्णेतिकृष्णेःति ॥ यो मां स्मरति नित्यसः(शः) ॥
जलं भीत्वा यथा पद्मं ॥ नरकादुद्धराम्यहं ॥ २ ॥

संवत् १७५१ का वर्षे पोष सुदि १५ ॥ इदं पुस्तकं लिपि. कृतं वन-वारीदास दामोदरात्म ॥ अलिहरिजीनिमित्ते ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

References.— See No. 174.

गीतगोविन्द
with
बालबोधिनी

Gitagovinda
with
Bālabodhinī

No. 182

438.
1895–190

Size.— 12 in. by $4\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 36 leaves; 15–17 lines to a page; 56 letters to a line.

Description.— Country paper; *Bengālī* characters; old in appearance; hand-writing of the text bold and of the comm. small but clear, legible and uniform; borders and edges of some folios ruled in double red lines, fol. 1 extremely damaged; left-hand edges of many folios moth-eaten; yellow pigment used for corrections, fol. 36 is a long strip of paper.

Age.— Appears to be pretty old.

Author (of the text)— Jayadeva.

,, (,, ,, com.)—Caitanyadāsa.

Begins.—fol. 1b

Text:— श्रीश्रीराधाकृष्णौ जयतां ॥

मेघैर्मेदुरमम्बरं वनभुवः श्यामास्तमालद्रुमै-
नक्तं भीरुरयं त्वमेव तदिमं............
इत्थंनन्दनिदेशतश्चलितयोः प्रत्यध्वकुञ्जद्रुमं
राधामाधवयोर्जयन्ति यमनुकूले रहःकेलयः ॥

com.— श्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः ॥

श्रीचैतन्यकृपासीधुकलोन्मत्तेन केनचित् ।
टीका संगृह्यते गीतगोविन्दस्य समासतः ॥
..........................देव महामतेः ।
क्रमेणोपक्रमादेषा ग्रथ्यते बालबोधिनी ॥
अत्र व्याकरणदीनां ग्रन्थबाहुल्यभीतितः ।
विवृतिर्न कृता सा .... ॥
...व्यो बालबोधिन्यां शब्दार्थः शब्दवेदिभिः ।
भावार्थदीपिकायां च भावो भावार्थलोलुपैः ॥

अथ श्रीराधामाधवयोर्विजनकेलिवर्ण............
प्रबन्धमाचिन्वानस्तत्र च तयोः सर्वोत्तमतां निश्चित्वानः
श्रीमान् जयदेवनामा कविराजस्तमालवनतमः पुञ्जकुञ्ज-
सदनद्वाहिः......तश्रीराधिकासखीवचनमनुस्मरन् तदेव
मङ्गलमाचरति । तद्वर्णनमयत्वात् प्रबन्धोऽयं मङ्गलरूप इति

Ends.—fol. 36b

साध्वी माध्वीक चिन्ता न भवति भवतः शर्करे कर्करासि
द्राक्षे द्रक्ष्यन्ति के त्वा मृतममृतमसि क्षीर नीरं रसस्ते ।

माकन्द क्रन्द कान्ताधर धरणितलं गच्छ यच्छन्ति यावत्
भावं शृङ्गारसारस्वतमिह जयदेवस्य विश्वग्वचांसि ॥
इति श्रीजयदेवकृतौ गीतगोविन्दे स्वाधीनभर्तृकावर्णने सुप्रीतपीताम्बरो
नाम द्वादशः सर्गः ॥
जय श्रीकान्तस्य प्रसरदुरुहं सारस्वतमहः
स्फुरद्दुद्धे गोवर्धनचरणरेणुप्रणायितः ।
इयं वाग्वैदग्धी स्मरतरलबालाधरसुधा-
रसस्यन्दः [स्वा]दुर्जयति जयदेवस्य रुचिरा ॥
श्रीभोजदेवप्रभवस्य रामादेवीसुत श्रीजयदेवकस्य ।
पराशरादिप्रियबन्धु कण्ठे श्रीगीतगोविन्दकवित्वमस्तु ॥

Ends.— (com.) fol. 36[b]

अनेनास्य प्रबन्धस्य सर्ववेदपुराणेतिहासादि वक्तृणां
सर्वसारत्वं नित्यत्वं विवरणत्वं दुरूहत्वं च बोधितं ॥
इति बालबोधिन्यां श्रीचैतन्यदासकृतायां द्वादशः सर्गः ॥ ० ॥
समाप्तोऽयं ग्रन्थः । श्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः । श्रीकृष्ण चैतन्यचन्द्राय नमः ॥

References.— Aufrecht i, 154[a]; ii, 197[a].

गीतगोविन्द with **टीका बालबोधिनी** — Gītagovinda with comm. Bālabodhinī

No. 183 — 488. / 1891-95.

Size.— 10½ in. by 5½ in.

Extent.— 51 leaves; 15 lines to a page; 37 letters to a line.

Description.— Country paper; *Bengālī* characters; hand-writing clear legible and uniform; text in the middle and the commentary above and below it; certain portion and daṇḍas in red ink; yellow pigment used for corrections; corners of some folios moth-eaten; last few folios mended with paper slips; fol. 52 appears to be missing.

Age.— Appears to be fairly old.

Author (of the text)—Jayadeva.

„ „ „ comm.)— Not mentioned.

Begins.— fol. 1^b

Text.— श्रीश्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः ॥

मेघैर्मेदुरमम्बरं वनभुवः श्यामास्तमालद्रुमै
र्नक्तं भीरुरयं त्वमेव तदिमं राधे गृहं प्रावय ।
इत्थं नन्दनिदेशतश्चलितयोः प्रत्यध्वकुञ्जद्रुमं
राधामाधवयोर्जयन्ति यमुनाकूले रहः केलयः ॥ १ ॥

राधाकृष्णाभ्यां नमः ॥

com.— श्रीचैतन्यकृपासीधुकणोन्मत्तेन केनचित् ।

टीका संगृह्यते गीतगोविन्दस्य......तः ॥
स्वयं बोद्धुमभिप्रायं जयदेवमहामतेः ।
क्रमेणोपक्रमादेषा ग्रथ्यते बालबोधिनी ॥
अत्र व्याकरणादीनां ग्रन्थबाहुल्यभीतितः ।
विवृतिर्न कृता सा तु ज्ञेया ग्रन्थान्तरे बुधैः ॥
वक्तव्यो बालबोधिनां शब्दार्थः शब्दवेदिभि. ।
भावार्थदीपिकायां च भावो भावार्थलोलुपैः ॥ १ ॥

अथ राधामाधवोविर्जनकेलिवर्णनमयं श्रीगीतगोविन्दाख्यं प्रबन्धमाचिन्वानस्तत्र च तयोः सर्वोत्तमतां निश्चिन्वानः श्रीमान् जयदेवनामाकविराजस्तमालवन तमः पुञ्जकुञ्जसदनाद्बहिः स्थितयोः तत्र प्रवेशाय गदित श्रीराधिकासखीवचनमनुस्मरन् तदेवमङ्गलमाचरति । तद्वर्णनमयत्वात्प्रबन्धोऽयं मङ्गलरूप इति च बोधयति । मेघैरिति ।

Ends.— (text) fol. 52^b

साध्वी माध्वीकचिन्ता न भवति भवतः शर्करे कर्करासि
द्राक्षे द्रक्ष्यन्ति के त्वाममृत मृतमसि क्षीर नीरं रसस्ते ।
माकन्दक्रन्द कान्ताधरधाणितलं गच्छ यच्छन्ति यावत्
भावं शृंगारसारस्वतमिह जयदेवस्य विष्वग्वचांसि ॥ ३० ॥

इति श्रीगीतगोविन्दे स्वाधीन भर्तृकावर्णने प्रीतपीताम्बरो नाम द्वादशः सर्गः ॥ १२ ॥ भोजदेवप्रभवस्य वामदेवीसुतस्य श्रीजयदेवस्य पाराशरादि प्रियवर्ग कण्ठे श्रीगीतगोविन्दकवित्वमस्तु ॥ २५८ ॥

Ends.— (com.) fol. 52^b

ते रसो नीरवत् आवर्तनाद्यपेयत्वात् । हे आम्र त्वं क्रन्द त्वगष्ट्यादि हे यांशसाहित्यत्वादित्यर्थः । हे कान्ताधरत्वं पातालमसुरालयं याहि अधोदातृ-नामत्वात्तवात्र स्थितिरपि न युक्तेत्यर्थः । श्रीजयदेववर्णित मधुराक्षरभक्ति-रसास्वादनिर्वृता जनास्तेषु घृणामेव करिष्यन्तीत्यर्थः ॥ ३० ॥ अतः सर्गोऽयं समृद्धिमदाख्यसम्भोगरसानन्दितः श्रीपीताम्बरः प्रियाधीनत्वेन तद्वर्णनरसः प्रियः श्रीकृष्णोयत्र स इति सर्गः ॥ अथ स्वपितृमातृस्मरणपूर्वकः पराशरादि-मतज्ञातार एवास्याधिका

(Last fol. appears to be missing)

References.— See No. 182.

गीतगोविन्द	Gītagovinda
with टीका	with ṭīkā
रसकदम्बकल्लोलिनी	Rasakadambakallolinī
No. 184	345. / 1884–87.

Size.— 9^1 in. by 4 in.

Extent.— 183 leaves ; 9–10 lines to a page ; 30–35 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance, hand-writing clear and legible but not uniform borders ruled in black lines ; folios 107–30 smaller in size ; yellow pigment occasionally used for corrections ; fol. 49 repeated ; complete ; red pigment used only upto the first 25 folios ; incorrect.

Age.—Appears to be old.

Author of the text.—Jayādeva.

" " " com.—Bhagavaddāsa.

Begins.—fol. 1^b

मेघैर्मेदुरमंबरं etc. as in No. 180.

,, —(com.)—fol. 1^b

॥ श्रीकृष्णचंद्रो जयति ॥

॥ संभ्रांतो राधिकायानयनविलसितैर्विभ्रमभ्रूविलासै(:)
किंजल्कव्रातकांत्ते(तेः)ष्क(क)नकनिकषवत्पट्टमंजुच्छटाभः ।
बिभ्राणो मंजुकेलीर्म्मधुरमधुरया राधया कृष्णचंद्र(:)-
ष्कं(कं)दर्प्पोल्हादवर्द्धी जयति घनबने वृन्दया लक्षिते सः ॥ etc.

Ends.—(text) fol. 182^a

साध्वी माध्वीकचिन्ता etc. up to विष्वग्वचांसि । ९१ ।
as in No. 180.

,, —(com.) fol. 182^a

श्रीजयदेववर्णितमधुराक्षं भगवद्रसास्वादनिर्वृता जनास्तदेक निष्टास्मंतः। एतेषां तिरस्कारं करिष्यंतीति भावः॥ ॥ इति श्रीगीतगोविंदे सुप्रीतपीतांबरो नास(म) द्वादश सर्गः । १२ । श्रीराधायस्वमंडने नियुक्तस्तेनातिशयेन प्रीतवानित्यर्थः । छ ॥ श्रीभोजदेवप्रभवस्य रामदेवीसुत श्रीजयदेवकस्य पराशरादि प्रियबंधुकंठे श्रीगीतगोविंदकवित्वमस्तु इति श्रीबिंदु बिल्वीय कविराज श्रीजयदेवकृत गीतगोविंदाख्यः प्रबंधः समाप्तः ॥ शुभमस्तु ॥

प्रफुल्ल भगवज्जनं रसकदंबकल्लोलिनी
प्रफुल्लयतु मोहने भजनतानसंवर्द्धिनी
समस्तपटुचातुरावलितगीतगोविंदतः
प्रशस्तरसदापिका मधुरपुंजमंजूषिका । १ ॥

गीतगोवींदत इति षष्टयंतं पदम् । सार्वविभक्तिकस्तासित्यभिधानात् । श्रीमद्वृंदावनेश्वरीप्रियकृष्णचरणपंकेरुहमकरंदास्वादनपटु चमरीकसंभाषणमध्वानंदोलचपलहृदयेन श्रीमद्भगवद्दासेन भगवज्जनपारितोषाय विरचितेयं रसकदंबकल्लोलिनी श्रीमद्रसवेदिभि भगवत्प्रियैरानंदसंदोहसंदीपितपरमोज्वलरसावगाहिमनसाऽहर्न्निशं वीचारणीया इति ॥

॥ श्रीगीतगोविंदे(द)स्य रसकदंबकल्लोलिनी(टी)केयं समाप्ता ॥

References:— 1 Mss Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 154^a; iii, 33^a.

For a described Ms of the comm. see I. O. Cat. Pt. VII No. 3871.

गीतगोविन्द
with टीका
:सकदम्बकल्लोलिनी

Gītagovinda
with ṭīkā
Rasakadambakallolinī

No. 185

77
A. 1879–80.

ıize.— $9\frac{3}{4}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

:xtent.— 69 leaves; 19 lines to page; 48 letters to a line.

)escription.-- Country paper; Devanāgarī characters with occasional पृष्ठमात्राs; old, clear and legible; borders ruled in double black lines; red pigment used for marking verse-numbers and colophons; complete; right-hand corner of the last folio damaged.

Age.— Saṁvat 1684.

Author of the text--Jayadeva.

,, ,, ,, com.--Bhagavaddāsa.

Begins.—(text) fol. 1ᵇ

मेघैर्मेदुरमंबरं etc. as in No. 180.

,, —(com.) fol. 1ᵇ

॥ श्रीकृष्णो जयति ॥ ॥ श्रीराधामाधवाभ्यां नमः ॥
संभ्रांतो राधिकाया etc. as in No. 184.

Ends.—(text) fol. 69ᵃ

साध्वी माध्वीकचिन्ता etc. as in No. 180.

,, —(com.) fol. 69ᵇ

श्रीजयदेववर्णित etc. up to रसकदंबकल्लोलिनी टीकेयं समाप्ता ॥ as in No. 184.

followed by स्वस्ति संवत् १६८४ वर्षे । उत्तरायनगते श्रीसूर्येवसंत ऋतौ महा-मांगल्य प्रदेतपस्य मासे शुक्लपक्षे त्रयोदश्यां तिथौ भृगुवासरे एवं महोदये महाराजाधिराज राउलश्रीउदयकर्णजीविजयराज्ये श्रीमन्मल्लपुरे निवसता...वासुदेवसुते मेघजी नाम्ना श्रीकृष्णं प्रणम्य लषितोयं सभाष्यः गीतगोव्यंदाख्यः प्रबंधः ॥ श्री ॥ शिवमस्तु सर्वजगतः ॥ श्री ॥ श्री ॥

नीतं ते नवनीतं कियदिति कृष्णो यशोदया पृष्टः ।
इयदिति गुरुजनमध्ये धृत........
कतिनव्रजकुलमहिला. कति न मुरारेरनुग्रहग्रहिला: ।
सुकृतं कयापि न कृतं...............

References.—See No. 184.

गीतगोविन्दभाष्य called रसकदम्बकल्लोलिनी

Gītagovindabhāṣya called Rasakadambakallolinī

No. 186 — 45. / 1871-72.

Size.— 10 in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 158 leaves ; 12 lines to a page ; 44 letters to a line.

Description.— Country paper , Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear and legible but not uniform ; borders of some folios ruled in double red lines ; red pigment frequently used especially for chapter colophons ; fol. 64 slightly moth-eaten ; complete.

Age.— Appears to be fairly old.

Author.—Not mentioned.

Begins.— (text) fol. 2ª

मेघैर्मेदुरमंबरं etc. as in No. 180.

,, —(com.) fol. 1ª

श्रीकृष्णाय नमः ॥

संभ्रांतो राधिकाया नयनविलसितैर्विभ्रमभ्रूविलासैः
किंजल्कव्रातकांतैः कठकनिकषवत्यदमंजुछटाभः
बिभ्राणो मंजुकेलीर्मधुरमधुरया राधया कृष्णचंद्रः
कंदर्पाल्हादवर्द्धी जयति घनवने वृत्तया लक्षितेशः ॥ १ ॥
etc.

...मेधैरिति ॥ जयंति सर्वोत्कर्षेण वर्त्तेते अथवा
प्राकृतेभ्यो लीलास्वरूपयोरिति रेकात ॥ etc.

Ends.—(text) fol. 157^b

साध्वीमाध्वीकचिंता न भवति भवतः शर्करे कर्करासि-
द्राक्षे द्रक्षंति केत्वाममृतमनमति क्षीरनीरं रसस्ते ॥
माकंदकंदकाताधरधरणितलं गच्छ यच्छंति याव-
द्भावं शृंगारसारस्ततशुभमिव जयदेवस्य वैदग्ध्यवंवाचः ९१ ॥

... ...

इति श्रीगीतगोविंदे सुप्रीतपीतांबरो नाम द्वादशः सर्गः ॥

,, —(com.) fol. 158^a

श्रीराधाया स्वमंडने नियुक्तस्तेनातिशयेन प्रीतवानित्यर्थः ॥ श्रीभोज-
देवप्रभवस्य रमादेवीसुनस्य
श्रीजयदेवकस्य पराशरादिप्रियकंबुकंठे श्रीगीतगोविंदकावित्वमस्तु ॥ ८२ ॥
इति श्रीकिंदुविलीय कविराजराजश्री जयदेवकृतगीतगोविंदाख्यः प्रबंधः
समाप्तः ॥ शुभंभवतु ॥

प्रफुल्लभगवज्जनं रसकदंबकल्लोलिनी
प्रफुल्लयतु मोहने भजनतानसंवर्द्धिनी ॥
समस्तपटुचातुरीवलितगीतगोविंदतः
प्रशस्तरसदीपिका मधुरपुंजमंजूषिका ॥ १ ॥

गीतगोविंदत्त इति षष्ठ्यंतं पदं ॥

सार्वविभक्तिकस्तसित्यभिधानात् । श्रीमद्वृंदावनेश्वरी
प्रियतच्चरणपंकेरुहमकरंदास्वादनपटुत्वंचरीकं संभाषण-
मध्वानंदांदोलचपलहृदयेन श्रीमद्भगवद्दासेन...नंदेन
भगवज्जनपरितोषाय विरचितेयं रसकदंबकल्लोलिनी
श्रीमद्भागवतद्रसवेदिभिर्भगवत्प्रियैरानंद संदोहसंदीपित-
परमोज्वररसावगाहिमनसाहार्निशं विचारणीया ॥ तथा च

॥ इत्थं केलिततीर्विहृत्य यमुनाकूले समं राधया
तद्रोमावलि मौक्तिकावलीयुगे वेणीभ्रमं बिभ्रति ॥
तत्राह्लादिकुचप्रयागफलयोर्लिप्साभृतोर्हस्तियो-
र्व्यापाराः ददतु स्फीतां शुद्धं संपदं । ९१ ॥

इति श्रीगीतगोविंदे महाकाव्ये कविराजचक्रचूडामणिश्रीजयदेवकृते सुप्रीतपीतांबरो नाम द्वादश सर्गः ॥ अष्टपदी ॥ २४ ॥ समाप्तोयं ग्रंथः ॥ श्रीकृष्ण ॥

References.— See No. 184.

गीतगोविन्द	Gitagovinda
with टीका	with ṭīkā
रसकदम्बकल्लोलिनी	Rasakadambakallolinī

No. 187 — 343. / 1892–95.

Size.— 10⅗ in. by 5⅖ in.

Extent.— 74 leaves; 13-14 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.—Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing clear and legible and also appears to be uniform; this is a त्रिपाटी Ms having comm. above and below the text; folios 1 and 42 missing.

The Ms. contains sargas 1-4.

Age.—Appears to be old.

Author of the text—Jayadeva.

„ „ „ com.—Bhagavaddāsa.

Begins. (text) fol. 6ª

वाग्वदेवताचरितचित्रितचित्तसद्मा
पद्मावतीचरणचारणचक्रवर्ती
श्रीवासुदेवरतिकेलिकथासमेत-
मेतं करोति जयदेवकविः प्रबंधः ॥

„ —(com.) fol. 2ª

...न्स्वयामिति कासारहकेलयः सुरतक्रीडाः ॥ रहो गुह्यरते इति केलय एकांतक्रीडा इति वा. etc.

fol. 57ª इति श्रीगीतगोविंदे रसकदंबकल्लोलिनीटीकाया(यां) क्लेशकेशवो नाम द्वितीयः सर्गः ॥

Ends.— (com.) fol. 4[b]

क्षणमपि विरहः पुरा न सेहे नयननिमीलनखिलया यया ते ॥
श्वसिति कथमसौ रसालशाखां चिरविरहेण विलोक्य पुष्पिताग्रां ॥३२॥
श्रीकृष्णाय नमो नमः ॥

,, —(com.) fol. 75[a]

यद्गोकुलं तस्य यद्वनं पालनं तत्र रसो रागो वीर्यं वा तस्मात् । कथं भूतस्याहु...प्रियाभिः अधिकानंदाच्चिरं चुम्बितः पुनः कीदृशः । दर्पेण सौभाग्यम् ।

References.— See No. 184.

गीतगोविन्द	Gītagovinda
with टीका	with tīkā
पदद्योतनिका	Padadyotanikā
No. 188	621. / 1882-83.

Size.— $9\frac{3}{5}$ in. by $5\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 88 leaves ; 2-3 lines to a page ; 28 letters to a line (text)
4-6 ,, ,, ,, ; 36 ,, ,, ,, (com.)

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing beautiful, clear, legible and uniform ; text in the middle with the comm. above and below it ; folios 77 and 83 missing ; the text is written in somewhat bold hand ; incomplete.

Age.—Saṁvat 1852.

Author of the text.—Jayadeva.

,, ,, ,, com.— Nārāyaṇabhaṭṭa.

Begins.—(text) fol. 1[a]

मेघैर्मेदुरमंबरं etc. as in No. 180.

,, —(com.) fol. 1[b]

श्रीगणेशाय नमः ॥

॥ भद्राय भजतां भूयात् कृष्णः सद्भक्तिभावितः ॥
कालिंदीजलसंसर्गमेघश्यामोतिसुंदरः ॥ १ ॥

इह कविः प्रारिप्सितस्य निर्विघ्नपरिसमाप्त्यर्थं कृष्णस्मरणरूपं वस्तुनिर्देशलक्षणं मंगलाचरणं तावदाचरति ॥

मेघैरिति ॥ ॥ राधामाधवयोः रहः केवलयो यु(य)मुनाकूले जयतीत्यन्वयः etc.

Ends.— (text) fol. 89[b]

यद्गांधर्वकलासु कौशल्यमनुध्यानं च यद्वैष्णवं
यच्छृंगारविवेकतत्वरचना काव्येषु लीलायितं
तत्सर्वं जयदेवपंडितकवेः कृष्णैकतानात्मनः
स्वच्छंदं परिशोधयंतु सुधियः श्रीगीतगोविंदतः ॥ ३ ॥
श्रीभोजदेवप्रभवस्य रामादेवीसुतश्रीजयदेवकस्य ॥
पराशरादि प्रियवर्गकंठे श्रीगीतगोविंदकवित्वमस्ति ॥ ४ ॥

इति श्रीगीतगोविंदे जयदेवकृते प्रीतपीतांबरो नाम द्वादशः सर्गः ॥१२॥

Ends.--(com.) fol. 89[b]

जयदेवः पंडितः शास्त्राध्यायकः कविः काव्यकर्ता चेति जयदेवपंडितकवेः श्रीशब्दस्तु ग्रंथातरं मंगलार्थः ॥ ३ ॥

श्रीराधाकृष्णाय नमः श्री श्रीभोजेत्यादि ॥ भोजदेवः पिता । रामा देवी माता ॥ पराशरादि प्रियास्तेषां वर्गगोष्टी । तस्य कंठे गलदेशे अस्तु तस्य श्रीगीतगोविंदकवित्वं भोजदेवप्रभवस्य भोजदेवाद्रुत्पातिर्यस्य तस्य श्रीजयदेवकस्य एतेन कविना निजमातृपितृप्रातिपादनेन मंगलमाचरंति निजग्रंथे आशीरपि दत्तेति राधास्मरणात् आनंदयुक्तः प्रीतः प्रमोदवान् पीतांबरधरः कृष्णो यत्र सा ॥ ४ ॥

लक्ष्मीदासतनूजेन भीषदासेन धीमताः(ता) ॥
कारिता गीतगोविंदटीकेयं सुखदावस्तु वः ॥ १ ॥
भीषदासनियुक्तेन कृष्णपत्यात्मसेविता ॥ १ ॥
नारायणेन सुकृता गीतगोविंदटिप्पणी ॥ २ ॥
टिप्पणोवेन्मदीये वै स्खलितस्यात् प्रमादतः ॥
न कर्तव्यो ममाक्षेपो गतु हि स्खलितं भवेत् ॥ ३ ॥
इति श्रीगीतगोविंदटीकायां नारायणभट्टकृतायां भीषदासकारितायां पदद्योतनीकायां प्रीतः पीतांबरो नाम द्वादशः सर्गः ॥ १२ ॥
संवत १८५२ श्रावण सुदि १०

References.— 1 Mss. Aufrecht's Catalogus Catalogorum, i, 154ᵃ; ii, 31ᵃ, 197ᵃ; iii, 33ᵃ.

This commentary is recorded in the I. O. Cat. Vol. VII. Nos. 3873-4.

गीतगोविन्द
with टीका
पदद्योतनिका

Gitagovinda
with ṭikā
Padadyotanikā

No. 189

52.
A. 1882-83.

Size.— $11\frac{4}{5}$ in. by 4 in.

Extent.— 56 leaves; 3-4 lines to a page; 40 letters to a line Text
9-10 ,, ,, ,, 42-44 ,, ,, ,, Com.

Description.— Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters; white in appearance; hand-writing clear, legible and sometimes bold and sometimes small but appears to be in the same hand; text in the middle with the comm. above and below it; complete.

The name of the scribe is given as Viśvanātha.

Age.— Śaka 1766.

Author (of the text).— Jayadeva.

,, (,, ,, com.).— Nārāyana Bhaṭṭa.

Begins.— (text) fol. 1ᵇ

मेघैर्मेदुरमंबरं etc. as in No. 180.

,, — (com.) fol. 1ᵇ

श्रीशंकर प्रसन्न ॥

भद्राय भवतां etc. as in No. 188.

Ends.— (text) fol. 56ᵃ

यद्गांधर्वकलासु etc. up to श्रीगीतगोविंदतः ॥ १२ ॥
as in No. 188.

followed by the comm. and then

श्रीभोजदेवप्रभवस्य रामदेवीसुतश्रीदेवकस्य ॥
पराशरादि प्रियवर्गकंठे श्रीगीतगोविंदकवित्वमस्तु ॥ १२ ॥
॥ श्रीशंकरार्पणमस्तु ॥

Ends.-- (com.) fol. 56[a]

श्रीजयदेवपंडितकवेस्तरसर्वे श्रीगीतगोविंदतः श्रीगीतगोविंद
नामकग्रंथात् सुधियः पंडिताः सानंदाः आनदयुक्ताः संतः
परिशोधयंतु विवेकेन विचारयंतु शुद्धं कुर्वंत्वीत्यर्थः ॥
कीदृशस्य श्रीजयदेवपंडितकविः हरौ श्रीकृष्णे एकतानस्तात्पद्मात्मनो
यस्य ॥ ११ ॥
श्रीशब्दस्तत्र ग्रंथांते मंगलार्थः ॥ श्रीभोजत्यादि श्रीभोजदेवः
पिता श्रीरामदेवीति माता पराशरादि प्रियः श्रीमव्यासच्छिष्य ।
प्रीतो राधासमागमात् ॥ परमानंदयुक्तः पीतांबरः श्रीकृष्णो यत्रेति
॥ छ ॥ १२

श्रीलक्ष्मीदास etc. up to स्खलितं भवेत् ॥ ३ ॥
as in No. 188.

followed by

शाके रसांगअद्रिस्यात क्षोणी क्रोधीति वत्सरे ॥
ईषे मासंशिते पक्षे अयनंगे भृगुवासरे ॥
चित्राऋक्षे प्रीतियोगे वाणिजे करणे तथा ॥
दिवा तृतीययामे च मंगेशसन्मुदे लिखत् ॥
माहादेवस्य पौत्रोयं गोविंदस्यात्मजेन तु ॥
विश्वनाथाभिधानेन कृतं ग्रंथस्य लेखनं ॥ १ ॥

References.— See No. 188.

गीतगोविन्द with टीका पदद्योतनिका	Gītagovinda with ṭīkā Padadyotanikā
No. 190	26. 1873–74.

Size.— 12¼ in. by 5½ in.

Extent.— 88 leaves ; 2–3 lines to a page ; 30 letters to a line (text)
6–7 „ „ „ ; 35–40 „ „ „ (com.)

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old, discoloured and brittle ; hand-writing bold, clear and legible ; borders ruled in double black lines verse-numbers marked with red pigment ; yellowe pigment used for corrections ; marginal additions on some folios ; complete ; edges of last few folios damaged ; this is a त्रिपाटी Ms having text in the middle and the commentary above and below it.

Age.— Śaka 1649 ; Saṁvat 1784.

Author (of the text).— Jayadeva.

,, (,, ,, com.).— Nārāyaṇabhaṭṭa.

Begins.— (text) fol. 1[b]

॥ मेघैर्मेदुरमंबरं etc. as in No. 180.

Begins.— (com.) fol. 1[b]

इह कविः प्रारीप्सितस्य ग्रंथस्य निर्विघ्नपरिसमाप्त्यर्थे श्रीकृष्णस्मरणरूप ......क्षणं तावदाचरति ॥ etc.

Ends.— (text) fol. 87[a]

॥ यद्गांधर्वकलासु etc. up to गीतगोविंदतवं ॥ २ ॥

as in No. 188.

followed by the com. and then

॥ श्रीजयदेवप्रभवस्य रामदेवीसुतश्रीजयदेवकस्य परासरादिप्रियवर्गकंठे श्रीगीतगोविंदकवित्वमस्ति ॥ १ ॥

Ends.— (com.) fol. 87[a]

जयदेवपंडितकवे etc. up to आत्मामनो यस्य कृष्णपरा यस्येत्यर्थः

as in No. 189.

followed by जयदेवपंडितः etc. up to सबालितं भवेत् ॥ ३ ॥ श्रीः ॥

as in No. 188.

followed by इति श्रीगीतगोविंदे श्रीनारायणभट्टकृता

भीषदासकारितायां गीतगोविंदटीकायां पदद्योतनिकायां द्वादशस्सर्गः ॥ १२ ॥ राधारमणविहारिणे नमः ॥ संवत १७८४ वर्षे शाके १५४९ भाद्रवाशुद ४ क्याद्...

भवानीशंकरो मेशं प्रतिपूजापरायण ॥

अत्र क्रियापदं गुप्तं मया...दशवार्षिकी । १

References.— See No. 188.

गीतगोविन्द टीका पदद्योतनिका

Gītagovinda ṭīkā Padadyotanikā

No. 191

141.
1882-83.

Size.— $10\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 28 leaves; 13-14 lines to a page; 40-45 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters; old and discoloured, hand-writing upto 22 folios is very small; then somewhat bold, clear and legible but not uniform; borders ruled in double black lines; folios 1, 11, 24-26, 31-33 missing; fol. 14 repeated; incomplete.

Age.— Samvat 1706.

Author.— Nārāyanabhaṭṭa.

Begins.— abruptly

.........नृपेण..............................बलिं...
छलयते वंचयते वा......क्षत्रियनाशं कुर्वते
परशुरामनृपेण। पौलस्त्यं रावणं जयते रामनृपेण। etc.

Ends.—

जयदेवपंडितकवे etc up to कृष्णो यत्रेति
as in No. 189.

followed by लक्ष्मीदासतनुजेन etc. up to स्खलितं भवेत्॥
as in No. 188.

followed by इति श्रीगीतगोविंदटीकायां नारायणपंडितेन कृतायां पदद्योतनिकायां द्वादशः सर्गः समाप्तः॥ ॥संवत् १७०६ चैत्रवदि अमावास्याया शुक्रवासरे लिखितमिदं पुस्तकं काश्यां भगवदाश्रमेणेति

गीतगोविंदस्य नारायणी टीका

References.— See No. 188.

गीतगोविन्द
with टीका
पदद्योतनिका

Gītagovinda
with ṭīkā
Padadyotanikā

No. 192

388.
1887-91.

Size.— $10\frac{3}{4}$ in. by $5\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 39 leaves ; 15 lines to a page ; 35-40 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters ; old and discoloured ; hand-writing clear and legible but not uniform ; text in the middle with the commentary above and below the text ; borders ruled in triple black lines ; folios 36-47 missing ; red pigment used ; incomplete ; fol. 34^b blank.

Age.— Saṁvat 1634.

Author (of the text).— Jayadeva.

,, (,, ,, com.).— Nārāyaṇabhatta.

Begins.— (text) fol. 1^b

मेघैर्मेदुरमंबरं etc. upto as in No. 180.

Begins.— (com.) fol. 1^b

श्रीराधावल्लभो जयति ॥

भद्राय भवतां etc. as in No. 188.

Ends.— (text) fol. 58^a

यद्गांधर्वकलासु etc. upto श्रीगीतगोविंदतः

as in No. 188.

followed by इति श्रीगीतगोविंदे महाकाव्ये जयदेवकृते स्वाधीनभर्तृकावर्णने पीतपीतांबरो नाम द्वादश सर्गः ॥ ॥शुभमस्तु॥ ॥ छ ॥ संवत् १६३४ ॥ छ ॥

Ends.— (com.) fol. 51^b

जयदेवपंडितकवे etc. upto कृष्णो यत्रेति ॥

as in No. 189.

followed by इति श्रीगीतगोविंदटीकायां नारायणपंडितकृतायां पदद्योतनिकायां द्वादश सर्गः ॥ समाप्तोयं गीतगोविंदः ॥ इषुतत्वकलाप्रमितेब्दे शुक्लातयस्ये गुरु दशम्यां चरेति वाटिकानगर्यां मौकुंदिः पुष्करो व्यालिखत् ।

References.— See No. 188.

गीतगोविन्द
with टीका
पदद्योतनिका

Gītagovinda
with ṭīkā
Padadyotanikā

No. 193

344.
1892–95.

Size— $11\frac{2}{5}$ in by $4\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 48 leaves ; 13-14 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; very old in appearance , hand-writing very careless and quite illegible ; borders of some folios ruled in double red lines ; folios extremely damaged and contents of some folios injured ; numerous marginal additions.

Age.— Appears to be old.

Anthor (of the text).— Jayadeva.

,, (,, ,, com.).— Nārayaṇabhaṭṭa.

Begins.— (text) fol. ?

मेघैर्मेदुरमंबरं etc. as in No. 180.

,, — (com.)

प्रत्यहः पुलकांकुरेणेत्यादि वक्ष्यमाणा रहः केलय इत्ययेन प्रछन्नकामुकत्वं रागिणामत्यंतोत्कंठावृद्धिस्थानत्वाज्ञातकिंचिदुत्कर्षाधायकमिति व्यज्यते ।

Ends.— (text) fol.

साध्वीमाध्वीक etc. up to विश्वग्वचांसि । ५ ।

as in No. 180.

followed by इति जयदेवकृतौ गीतगोविंदे प्रीतपीतांबरो नाम द्वादशः सर्गः । १२ ।

,, — (com.) fol.

श्रीभोजदेवप्रभवस्य रामादेवीसुतस्य जयदेवकस्य ।

पराशरादित्यर्थः । श्रीजयदेवभणितमधुराख्यभक्तिरसास्वादनिमग्ना जनास्तेषु घृणामेव करिष्यंतीत्यर्थः । ५ ॥

इति श्रीनारायणपंडितायां गीतगोविंदटीकायां नाम द्वादशः सर्गः समाप्तः ॥ अतः सर्गोयं समृद्धिमदाख्यसंभोगरसानंदितः पीतांबरः प्रिया प्रेमाविष्टतया वद्वर्णवसनप्रियः श्रीकृष्णो यत्र स इति । अथ पितृमातृस्मरणपूर्वकपराशरादिमतज्ञा एवास्याधिकारिण इति तान्प्रत्याशिषयति ॥ भोजदेवनामस्य पिता तस्मात्प्रभवो यस्य रामादेवी नाम्नस्य जननी तस्याः सुतस्य जयदेवस्य गीतगोविंदाख्यं कवित्वं पराशरादीनां प्रिया. स्वमतज्ञाः तेन प्रियत्वं प्राप्तास्तेष्वपि ये बांधवास्तन्मतसारराधामाधवः इह केलिज्ञानेन बंधुत्वं प्राप्तास्तेषामेव कंठे भूणवत्सदाऽस्तु ॥ Then in a small hand we have:— श्रीमद्वृंदावनेश्वरी प्रियकृच्चरणपंकेरुहमकरंदास्वादनपटुचंचरीकसंभाषणं मध्वानंदो दोलचपलहृदयेन श्रीभट्टगवहासेन भगवज्जनपरितोषाय विरचितेयं रसकदंवकल्लोलिनी ॥

References.— See No. 188.

गीतगोविन्द
with **टीका**

Gītagovinda
with ṭikā

No. 194

494.
1887-91.

Size.— 12 in. by $5\frac{4}{8}$ in.

Extent.— 119 leaves ; 2-3 lines to a page ; 32-35 letters to a line (Text)

8-9 ,, ,, ,, ; 35-38 letters to a line. (com.)

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; good in appearance ; hand-writing clear legible and uniform ; some folios coloured yellow ; borders ruled in two double red

lines ; daṇḍas marked in red ink ; text in the middle with the commentary above and below it ; right-hand corner of the last folio slightly torn , fly-leaves decorated with red lines and contain the name of the work ; complete.

Not very old.

(of the text).— Jayadeva.

(,, ,, com.).— Vanamāli, son of Śivadāsa.

(text) fol. 2[a]

॥ मेघैर्मेदुरमंबरं etc. as in No. 180.

(com.) fol. 1[b]

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीराधावरगिरिधरचंद्रो जयति ॥
॥ स्थिराणां जंगमाणां च येन सृष्टिविरूपिता
सर्वेशाय नमस्तस्मै कृष्णाय जगदात्मने ॥ १ ॥
भूयात् भद्राय भवतां कृष्णः कमललोचनः
कालिंदी केलिसंहृष्टो मेघःश्यामो निसुंदरः ॥ २ ॥
लीलादवनादि संसिद्धा गिरिचंद्रविहारिणः ॥
जयदेवद्विजद्वारा चतुरेषु प्रकाशिता ॥ ३ ॥
श्रीमद्गिरिवराधीशं वृंदारण्यपुरंदरं ॥
कृष्णचंद्रं प्रपद्येहं भक्तानुग्राहकारकं ॥ ४ ॥
श्रीकृष्णदेवकरुणा प्रतिलब्धविद्यः श्रीविठ्ठलेशकृपयाप्तकिशोरभक्तिः ॥
गोविंदगीतविवृतीं वनमालिनामा भट्टस्तनोति सुकृता
शिवदाससूनुः ॥ ५ ॥

... ...

ग्रंथादौ महाकविनृपचक्रचूडामणिः श्रीजयदेवः ...ज्ञानसर्वस्वसार-निश्चितं प्रारंभनिर्विघ्नसमाप्तिकारणं श्रीराधावरनिरूप... ...महामंगल-माचरति ॥ मेघैरिति ॥ श्रीवृषभानुजा सहचरी श्रीरा... ...याह etc.

— (text) fol. 119[a]

साधुना स्वत एव etc. up to स्थास्य...

followed by इति श्रीजीतगोविंदे सुप्रीत... ...द्वादश सर्गः ॥१२॥ छ छ ॥

Ends.— (com.) fol. 118b

साधूनामिति ॥ इह वनमालिसंजीविन्यांगीतगोविंदटीकायां भक्तार्थिनां साधूनां संमतिः स्वीकारः स्तत एव स्यात् विदुषामपिना ॥ शृंगाररसग्रंथनश्रमं विचार्य यस्यामादरो भवेदेव ॥ ये च भक्तिपांडित्य(र ?)ह्री ता विरलाः परग्रंथनिंदापरास्तानर्थये याच ॥ किं च ॥
मत्कृतं भूयो वारंवारं वीक्ष्य इह टीकायामवद्य वदंतु टीका-
प्रमेषु ज्ञातेषु त्ज्ञानेषु परनिंदेच्छा वासना स्थास्यति चेत् ॥
भक्तिमार्गपरिशीलनेन कुतः सादुर्वासनेति भावः ॥ १० ॥

टीका सप्तमालोक्य सारं सारं समुद्धृतं
तत्रापि सूवलितं किंचित् क्षंतुमर्हंतु सूरयः ॥ १ ॥
शिवदासतनुजेन भट्टेन वनमालिना ।
गीतगोविंदटीकेयं रचिता शुभदास्तु व(:) ॥ २ ॥
वैशाखे कृष्णपक्षस्यैकादश्यां शुभमंगले ॥
वाराणस्यां कृता टीका भट्टेन वनभालिनां(:) ॥ ३ ॥
काश्यां नरोत्तमगृहमध्ये माधवशर्वयोः ॥
रचिता गीतगोविंदटीकायां श्रीवनमालिना ॥ ४ ॥
कालिंदजा तीरविहारशीलं गोपांगनानां नयनारामं ॥
वंशीस्वैर्मोहितमारकोटि वंदे सदा तं वृषभानुजारतं ॥ ५ ॥

इति श्रीमत्कृष्णचंद्रसेवको दीच्यावतंस श्रीशिवदासात्मजश्रीवनमालिभट्टविरचितायां वनमालिसंजीवन्यां श्रीगीतगोविंदटीकायां सुप्रीतपीतांवरो नाम द्वादश सर्गः १२ ॥

References.— 1 Mss. Aufrecht's Catalogus Catalogor um ; i, 154a ; ii, 31a ; iii, 33b.

Almost all the Mss recorded by Aufrecht aie from this library.

गीतगोविन्द
with टीका

No. 195

Gītagovinda
with ṭikā

253.
Viśrāma (ii).

Size.— 10⅝ in. by 5⅓ in.

Extent.— 78 leaves ; 2-3 lines to a page ; 30-35 letters to a line. (text)

7-8 ,, ,, ,, ; 35-40 letters to a line (com.)

Description.—Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance , hand-writing clear and legible but not uniform ; borders ruled in double red lines ; some folios without borders ; many folios missing ; incomplete.

Age.— Appears to be old.

Author of the text—Jayadeva.

,, ,, com.—Vanamālı.

Begins.—abruptly.

(text) fol. 17[a]

केशवधृतकाल्किशरीर ॥ जय जय जगदीशहरे ॥ १० ॥ etc.

Begins.— (com.) fol. 17[a]

...कस्य धूमकेतुसाम्यं ॥ औत्थातिकग्रह उदिते प्राणिनां दुःखं स्यादिति भावः यद्वा ॥ ets.

Ends.— (text) fol. 120[b]

॥ तस्याः पाटलपाणिजांकितमुरो निद्राकषाये दृशौ

निर्द्धौतो धरशोणिमा विलुलितस्रस्तस्रजो मूर्द्धजाः ॥

मित्यर्थः ८१ ॥

References.—See No. 194.

गीतगोविन्द with टीका वनमालीसंजीविनी

Gītagovinda with ṭīkā Vanamālīsañjīivīnī

No. 196

78.
A.1883–84.

Size—$12\frac{1}{5}$ in. by $5\frac{3}{4}$ in.

Extent.—84 leaves; 2–3 lines to a page, 40 letters to a line (text)
7–8 ,, ,, ,, ; 50 ,, ,, ,, (com.)

Description.—Country paper; Devanāgarī characters, old but well preserved; hand-writing bold, clear, legible and uniform; borders ruled with double red lines and edges in single; text in the middle and the commentary above and below it; complete.

Age.— Appears fairly old.

Author—(text) Jayadeva.

,, —(com.) Vanamālībhaṭṭa.

Begins.—(text) fol. 2[a]

मेघैर्मेदुरमंबरं etc. as in No. 180.

,, —(com.) fol. 1[b]

श्रीकृष्णाय नम

स्थिराणांवरगिरिवरचंद्रोजयति ॥

स्थिराणां चंगमानां etc. as in No. 194.

Ends.—(text) fol. 84[a]

साधूनां स्वतरावसंमतिरिह स्यादेवभक्त्यार्थिना-
मालोच्य ग्रथनश्रमं च विदुषामस्मिन् भवेदादरः ।
ये केचित्परकृत्युपश्रुतिपरास्तानर्थये मत्कृतिं
भूयो वीक्ष्य वदंत्ववद्यमिह चेत्सावासनास्थास्यति ॥ १२ ॥

इति श्रीगीतगोविंदे सुप्रीतपीतांबरो नाम द्वादशः सर्गः ॥ १२ ॥

Ends.— (com.) fol. 84^a

साधूनामिति etc. up to वृषभानुजारतं as in No. 194 ॥ ५ ॥ followed by इति श्रीमत्कृष्णचंद्रसेवकोदीच्यावतंसश्रीशिवदास-पंडितात्मजश्रीवनमालिभट्टविरचितायं वनमालिसंजीविन्यां श्रीगीत-गोविंदटीकायां सुप्रीतपीतांबरो नाम द्वादशः सर्गः । १२ । ग्रंथसंख्या ३८०० । शुभं

References.— See No. 194.

गीतगोविन्द with टीका — Gītagovinda with ṭīkā

No. 197 — $\frac{690.}{1886\text{-}92.}$

Size.— 13 in. by $6\frac{1}{5}$ in

Extent.— 87 leaves ; 2-3 lines to a page ; 32-35 letters to a line. Text

8-9 ,, ,, ,, ; 36-40 letters to a line. Com.

Description.—Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing of the text bold and of the commentary somewhat smaller but clear and legible ; text in the middle with the comm. above and below it · h- ' · of folios 1-10 ruled ir

,, ,, com.—Vanamālı.

Begins.—(text) fol. 2^a

॥ ॥ मेघैर्मेदुरमंबरं etc. as in No. 180.

,, --(com.) fol. 1[b]

॥ श्रीराधाकृष्णाय नम ॥

स्थिराणां जंगमानां etc. as in No. 194.

Ends.--(text) fol. 88[a]

साधूनां स्वत एव etc. up to स्थास्यति ८२ ॥

as in No. 180.

followed by इति श्रीगीतगोविंदे सुप्रीतपीतांबरो नाम द्वादशसर्गः ॥ ॥ संपूर्णः ॥

Ends.--(com.) fol. 88[a]

साधूनामिति etc. up to वृषभानुजारतं ५

as in No. 194.

followed by इति श्रीगीतगोविंदे मत्कृष्णचंद्रसेवकोदिव्यावतंसश्रीशिवदासपंडितात्मजश्रीवनमालिसंजिवन्यां श्रीगीतगोविंदटीकायां सुप्रीतपीतांबरोना(म)द्वादश स(र्गः)

References.—See No. 194.

गीतगोविन्द with टीका रसमञ्जरी	Gītagovinda with tīkā Rasamañjarī
No. 198	387. 1887-91.

Size.— 11 in. by 4 in.

Extent.-- 90 leaves ; 10-12 lines to a page ; 40-42 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī chararcters ; old but in good condition; hand-writing small but clear and legible, borders ruled in two double black lines ; colophons, verse-numbers and प्रतिकाs in red ink ; yellow pigment used for corrections ; fol. 78 repeated ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author of the text.— Jayadeva.

,, ,, com.— Saṅkaramiśra, composed his commentary under the patronage of Śālinātha.

Begins.— (text) fol. 2ᵃ

मेघैर्मेदुरमंबरं etc. as in No. 180.

Begins.— (com.) fol. 1ᵇ

श्रीगणेशाय नमः ।

इह निर्विघ्नप्रारीप्सितसमाप्त्यर्थमेनत्काव्यप्रतिपाद्यराधा-

माधवकेलिस्मरणरूपं मंगलमाचरति । मेघैरित्यादि ।

राधामाधवयो रहः केलय एकांतक्रीडा जयति सर्व्वोत्कर्षेण वर्तते । etc.

fol. 23ᵇ इति श्रीमहामहोपाध्या(य)श्रीशंकरमिश्रविरचितायां श्रीसालिनाथकारितायां गीतगोविन्दटीकायां रसमंजरीनामधेयायां प्रथमः सर्गः ॥ १ ॥

Ends.— (text) fol. 89ᵃ

रचय कुचयोश्चित्रं पत्रं कुरुष्व कपोलयो-

र्घटय जघने कांची मुश्च्य स्रजं कबरीभरे ।

कलय वलयश्रेणीं पाणौ पदे कुरु नूपुरा-

विति निगदित· प्रीत· पीताम्बरोपि तथाऽकरोत् ॥ १ ॥

इति श्रीगीतगोविन्दे स्वाधीनभर्तृकावर्णने सुप्रीतपीताम्बरो नाम द्वादशः सर्ग्गः ॥ १२॥०७० शुभं भवतु

Ends.— (com.) fol. 89ᵇ

रचयेति ॥ हे कृष्ण कुचयोः पत्रं मरालिका पत्रं रचय ॥ कपोलयोश्चित्र

followed by इति श्रीगीतगोविन्दटीकायां रसमञ्ज(री)नामधेयायां स्वाधीनभर्तृकावर्णने प्रीतपीतांबरो नाम द्वादशः सर्ग्गः समाप्तः ॥

References.— (1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum:— i, 154ᵃ; ii, 31ᵃ, 197ᵃ, iii, 33ᵇ.

B-Descriptive Catalogues :— I. O. Des. Cat. Pt. VII. Nos. 3868-9 and A S. B. Cat. Vol. VII. No. 5153-5.

(2) Printed Edition:— Published by the Nirnaya Sagar Press, Bombay.

गीतगोविन्द	Gītagovinda
with टीका	with ṭīkā
रसमञ्जरी	Rasamañjarī
No. 199	341. / 1892–95.

Size.—10⅗ in. by 4⅕ in.

Extent.— 29 leaves; 20-21 lines to a page; 45-50 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs hand-writing very small, legible and uniform; some portion marked with red pigment; yellow pigment used for corrections; borders ruled in triple black lines; folios 1-9 missing; slightly moth-eaten; incomplete.

The Ms contains cantos 2-12.

Age.— Appears to be old.

Author of the text.— Jayadeva.

" " com.— Śankara Miśra.

Begins.— fol. 1ᵇ

इति श्रीगीतगोविन्दे सामोददामोदरो नाम प्रथमः स्व(स)र्गः ॥

" — (~~text~~) fol. 10ᵃ

विहरति वने राधा साधारणप्रणये हरौ
विगलितनिजोत्कर्षादीर्ष्यावशेन गतान्यतः ॥
क्वचिदपि लताकुंजे गुंजन्मधुव्रतमंडली-
मुखरशिखरे लीना दीनाप्युवाच रहः सखीं ॥ १ ॥ etc.

" — (com.) fol. 10ᵃ

॥ श्रीखंडशैलानिलः मलयपर्वतसंबंधी पवनः ईशाचलं
महादेवस्थाचलं हिमालयमनुसरति । कस्मादिव अद्रेः

मलयस्य उत्संगे क्रोडे वसंतो भुजंगाः सर्पास्तेषां
केवले जनितो यः क्लेशः संताप तस्मादिव । तत्र किमिति व्रजति ।

fol. 10[a] इति श्रीमहामहोपाध्यायश्रीसं(श)करमिश्रविरचितायां शालिनाथ॰
कारितायां रसमंजरीनामधेयायां प्रथम स्वर्ग समाप्तः ॥ छ ॥ १ ॥

Ends.— (text) fol. 31[b]

यद्गांधर्वकलासु etc. up to श्रीगीतगोविन्दतः ॥ १ ॥
as in No. 189.

Ends — (com.) fol. 38[b]

कीदृशस्य जयदेवस्य कृष्णैकतानात्मनः । कृष्णैकतानस्तत्पर आत्मनो यस्य तादृशस्य एकतानोनन्यवृत्तिरेकाग्रैकामनावपित्यमरः ॥

एतत्काव्यविलोचनप्रणयिनां यत् संशयोन्मूलना ।
त्पुण्यं यत्र हरिस्मृते प्रतिपदव्याख्यासु मे संचितं ।
तेन प्रातमनास्तनोतु सततं श्रेयो मम श्रीपतिः ।
शश्वतद्विद्वदशोच्यता प्रतिभुवः श्रीशालिनाथस्य च ॥ छ ॥

इति श्रीगीतगोव्यंदे स्वाधीनभर्तृकावर्णने सुप्रीतपीतांबरो नाम द्वादशः सर्ग्रः ॥ ॥ छ ॥

इति श्रीश्रीमहामहोपाध्यायश्रीशंकरमिश्रविरचितायां श्रीशालिनाथ॰ कारितायां गीतगोविंदटीकायां रसमंजरीनामधेयायां द्वादशः सर्ग्रः ॥ व्याख्यानं समाप्तं ॥ ॥ शुभं भवतु ॥

नमो नालिननेत्राय । वेणुवाद्यविनोदिने ।
राधाधरसुधापान । शालिने वनमालिने

with tīkā
Rasikapriyā

No. 200

346
1884-87.

Size.— 10⅕ in. by 3⅘ in.

Extent.— 140 leaves ; 7 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; very old and discoloured; hand-writing bold, clear and legible; ink on many folios, diffused; borders ruled in double black lines; red pigment used for marking verse-numbers colophons and प्रतीकs; folios 1, 20, 32–50, 91, 93, 102–3 and 164 missing, incomplete; right-hand corners of last few folios torn, edges of folios extremely worn out.

Age.— Appears to be fairly old

Author of the text— Jayadeva.

,, ,, com.— Kumbhakarna.

Begins.— (text) fol. 1ᵇ

मेघैर्मेदुरमंबरं etc. as in No. 180.

,, — (com.) abruptly fol. 2ᵃ

दंशं...विश्वजयश्रियः परवशीकारैकसत्कार्म्मणं ।

यत्रै...गनवीनविभ्रमरसाहे—ग शुत्रेरना-

स्वादात्संभवदद्भुतैकपरमा जागर्ति हैमाद्रिजा ॥ ३ ॥

नत्वा मातंगभरतः—मुखात् सुगीतसगीतशास्त्रनिपुणान् जयदेववाचां

श्रीकुंभकर्णनृपतिर्विवृतिं तनोति गानं विधाय सरसरसिकप्रियाल्हां ॥ ४ ॥

fol. 61ᵃ इति श्रीराजाधिराजहम्मीरवशकरीरेण श्रीकुंभकर्णनमहीमहेंद्रेण विरचिते गीतगोविन्दविवरणे अक्लेशकेशवो नामा द्वितीयः सर्गः ॥ छ ॥

fol. 69ᵇ इति श्रीगूर्जरधरित्रीपरिवृढपराजयप्रसरत्प्रतापशोषिताशेषयवनपल्वलेन राजाधिराजश्रीकुंभकर्णेन विरचिते गीतगोविन्दविवरणे मुग्ध-मधुसूदनो नाम तृतीयः सर्गः ॥ छ ॥

Ends.— (text) fol. 166ᵇ

श्रीजयदेवभणितमिदमनुपमनिगदितमधुरिपुमोदं ।

जनयतु रसिकजनेषु मनोरमरतिरसभावविनोदं ॥ छ ॥

Ends.— (com.) fol. 166ᵇ

इदं अनुपमो निगदितो मधुरिपो' मोदो यत्र येन वा । तत्र रसिकजनेषु मनोरमो यो रतिरसः । रतिरागः । तस्य भावः तत्रास्थैर्यं तस्य विनोदं । कौतुकं जनयतु । किं भूतं इदं श्रीजयदेवभणितं ॥ ८ ॥

References.— (1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :- 1, 153[b]; 11, 31[a] (The present Ms. only).

For details see A. S. B. Cat. Vol. VII. Nos. 5156-7.

(2) Printed Editions :-- Published by the Nirnaya Sāgara Press, Bombay.

गीतगोविन्द	Gitagovinda
with टीका	with tīkā
साहित्यरत्नमाला	Sāhityaratnamālā
No. 201	182. / 1879-80.

Size.— 13 in by $5\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 69 leaves ; 4-5 lines to a page ; 40-42 letters to a line. (text)

10-12 ,, ,, ,, ; 44 ,, to a line. (com.)

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; very old in appearance and discoloured ; hand-writing clear and legible but not uniform ; borders ruled in double red lines ; red ink used for dandas and colophons ; text in the middle and the comm. above and below it ; edges of folios slightly worn out and the left-hand corner of the last folio slightly torn ; complete.

Age.—Saṁvat 1781.

Author of the text--

॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

तवकरकमलस्थां स्फाटिकीमक्षमालां

नखकिरणविभिन्नां दाडिमीबीजबुद्ध्या ।

अनुकमलमनुकर्षनयेन कीरो निबद्धः
स भवतु मम भूत्यै वानि(णि) ते मंदहासः ॥ १ ॥
प्रतिबिंबं निजं दृष्ट्वा कुचे मातुरिमाननं
स्तन्ये मंदादरं वीक्ष्य स्मेरं स्मरहरं श्रये ॥ २ ॥
जडतांकुरचर्वणातिवेगोलदोष्टं श्रुतिद्वेषणोद्धटं ।
नतमानसमंदुरा स्फुरंतं कुहणाश्वं कलयामहे वयं ॥ ३ ॥
लिखन् गंडाभोगे धराणि सुदृशः पत्रलतिकां
वलद्वक्रां तत्र प्रतिफलितगात्राजलाधिजा ।
निराक्ष्योद्यत्स्वेदप्रतरपुलकोद्भेदसुभगः
सवलत्पाणिः प्रीणन्मधुरिपुरुतेते विजयते । ४ ।
पद्वाक्यप्रमाणेषु प्रतिवादिविनोदिनं ।
पितरं मेऽनाथाख्यं मल्लांबां च नमाम्यहं ॥ ५ ॥
श्रीगीतगोविंदसमुद्रजानि सद्भावरत्नानि रसैकसूत्रो ।
ग्रथ्नाति शेषःकमलाकरोऽयं परीक्षांतां तानि विदग्धराजी ॥ ६ ॥

Ends.— (text) fol. 69^b

यद्गांधर्वकलासु etc. up to श्रीगीतगोविंदतः
as is No. 189.

followed by इति श्रीगीतगोविन्दे महाकवि श्रीजयदेवकृते द्वादशः सर्गः ॥ श्रीगोपालकृष्ण जयतु ॥ समाप्तोयं ग्रंथः । संवत् १७८१ वर्षे मिति वैशाष शुदि पूर्णमायां समाप्त लिषापितं भट्टश्रीवेणीदासजी हीररचंवलितं ॥

„ —(com.) fol. 69^b

निजपरिज्ञाभगवत्प्रसादनिरूपणव्याजेन ग्रंथस्य
सर्वोपयोगित्वं प्रतिपादयन् ग्रंथांते सहृदान्प्रार्थयते ।

यदिति ।......।

यच्छित्यैवर्च(र्व्व)नैर्विरांचि गिरिजाप्राणेशमुख्यैर्मुहु-
र्नानाकारविचारसारचतुरैर्नाद्यापि निश्चीयते ।
तद्भावैः जयदेवकाव्य............संसोधितै-
रायं वस्तु चकास्तु चेतसि परं सारस्य सीमा जुषां । १ ॥
प्रतिप्रसूता गहणा(ना)र्थशास्त्रैः । संवर्द्धिता सू सूक्तिकुमारिकेयं
औचित्यतारुण्यभरोल्लसंती कांतं पतिं प्राप्य यशः प्रसूतां । २ ॥

इति श्रीशेषकमलाकरविरचितायां गीतगोविन्दव्याख्यायां साहित्य-रत्नमालायां द्वादशः सर्ग· ॥ समाप्तटीका ॥ श्रीरस्तुः श्री

References.— 1 Mss. Aufrecht's Catalogus Catalogorum :—I, 153b; 783b ; II, 197a; III, 33a.

गीतगोविन्द	Gitagovinda
with टीका	with tīkā
साहित्यरत्नमाला	Sāhityaratnamāla
No. 202	342. / 1892-95.

Size.—10 in. by 4 in.

Extent.— 95 leaves ; 9 lines to page ; 45-48 letters to a line.

Description.-- Country paper, Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs ; hand-writing clear, legible and uniform ; old, but in good condition ; borders ruled with double black lines with a thick purple line between them ; folios 1-10 missing ; incomplete ; last folio slightly torn.

Age.— Saṁvat 1636.

Author of the text-- Jayadeva.

" " " com.— Śeṣa Kamalākara.

Begins.— (text) fol. 1b

इतिशेषकमलाकरपंडितविरचितायां साहित्यरत्नमालायां गीत-गोविन्दव्याख्यायां प्रथमः सर्गः ॥ समाप्तः ॥ छ ॥

Ends.—(text) fol. 105ᵃ

यद्गांधर्वकलासु etc. up to श्रीगीतगोविन्दतः ॥

as in No. 189.

,, —(com.) fol. 105ᵃ

...नित्यैर्वचनैर्विरंचि etc. up to यश: प्रसूतां ॥ २ ॥

as in No. 201.

followed by इति श्रीशेषकमलाकरविरचितायां गीतगोविंदव्याख्यायां साहित्यरत्नमालायां द्वादशः सर्गः ॥ संवत् १६३६ वर्षे पौषमासे कृष्णपक्षे पंचम्यां तिथौ गुरौ अद्ये ।

...ब्रधपुरवास्तव्य आभ्यंतरनागरज्ञातीयदीक्षेतभाइजी तनयनांनाभाईकेनईयं पुस्तकं लिखितं ॥ श्री शुभंभवतु ॥ श्रीरस्तु ॥ कल्याणमस्तु ॥ श्री ॥ छ ॥

References.— See No. 201.

गीतगोविन्दकाव्यटीका
called
साहित्यरत्नमाला

Gītagovindakāvyaṭīkā
called
Sāhityaratnamālā

No. 203

43.
1871–72.

Size.— 10 in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 54 leaves ; 16–17 lines to a page ; 45–48 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing small but clear and legible ; borders ruled in two double black lines ; red pigment frequently used ; some folios are without borders ; every alternate line on folio 43ᵇ is written in red ink ; complete.

Age.— Saṁvat 1721 ; Śaka 1585.

Author.— Śeṣa Kamalākara.

Begins.— (text) fol. 1[a]

मेघैर्मेदुरमंबरं etc. as in No. 180.

„ — (com.) fol. 1[b] ॥ श्रीगणपतये नम ॥

तवकरकमलस्थां etc. as in No. 201.

fol. 13[b] इति श्रीशेषकमलाकरपंडितविरचितायां साहित्यरत्नमालायां गीतगोविन्दव्याख्यानं प्रथमः सर्गः ।

Ends.— (text) fol. 54[a]

यद्गांधर्वकलासु etc. up to श्रीगीतगोविन्दतः
as in No. 189.

Ends.— (com.) fol. 54[a]

यन्नित्यैर्वचनै etc. up to यशः प्रसूतः ॥ २ ॥
as in No. 201.

followed by इति श्रीशेषकमलाकरविरचितायां श्रीगीतगोविन्द-व्याख्यायां साहित्यरत्नमालायां द्वादशः सर्गः ॥ ॥ १२ ॥ श्री ॥ छ ॥
श्रीमन्महीशनृपविक्रमयोगतः संवद्भ्वब्धिमानृशशिसंहति संप्रवृत्ते ॥
रैशालिवाहनधरेशशकाद्रसाद्रि वाणातिसीताकिरणेषु विवर्त्तितेषु ॥ १ ॥
उष्णांशुमंडलअगस्त्यसमाश्रिता संगच्छति समुदिते शरदत्यपाये ॥
आनीलपक्षयुजिचोर्जुभिधेऽथमासि द्वादश्यत्युत्तमतिथावु. प्रयुक्ते ॥ २ ॥
श्रीभानुजाविलसदंबुसमावगाहसंभूतपुण्य च यशोभितकायकांतिः ॥
ज्योतिर्ज्ञ भूषशुकदेवाभिधः सकास्ते कामातुरीकृतसमाश्रयणो द्विजन्मा ॥ ३ ॥
तस्यात्मजेन पितृभाक्तिपरेण नित्यं गोपालनाम सयुजा विनयेन तेन ॥
सर्वार्थबोधनयुता समलेखि टीका श्रीगीतगोविंदाभिधस्य न बंधनस्य ॥ ४ ॥

गीतगोविन्द
with टीका

Gitagovinda
with tika

No. 204

487.
1891–95.

Size.—10⅕ in. by 4⅕ in.

Extent.— 21 leaves; 11 lines to a page, 34 letters to a line.

Description.—Country paper; *Bengāli* characters, bold in appearance; hand-writing clear, legible and uniform; text in the middle with the comm. above and below it; red ink used for border-lines, colophons and verse-numbers; yellow pigment used for corrections; complete

Age.—Appears to be fairly old.

Author (of the text).— Jayadeva.

Begins.- fol. 1[b]

श्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः ।

मेघैर्मेदुरमम्बरं वनभुवः श्यामास्तमालद्रुमै-
र्नक्तं भीरुरयं त्वमेव तदिमं राधे गृहं प्रापय ।
इत्थं नन्दनिदेशतश्चलितयोः प्रत्यध्वकुञ्जद्रुमं
राधामाधवयोर्जयन्ति यमुनाकूले रहः केलयः ॥ १ ॥
वाग्वदेवता चरितचित्रितचित्तसद्मा
पद्मावतीचरणचारणचक्रवर्ती ।
श्रीवासुदेवरतिकेलिकथासमेत-
मेतं करोति जयदेवकविः प्रबन्धम् ॥ २ ॥
यदि हरिस्मरणे सरसं मनो
यदि विलासकलासु कुतूहलम् ।
मधुरकोमलकान्तपदावलीं
शृणु तदा जयदेवसरस्वतीम् ॥ ३ ॥

Ends.— fol. 21[a]

साध्वी माध्वीक चिन्ता न भवति भवतः शर्करे कर्करासि
द्राक्षे द्रक्ष्यन्ति के त्वाममृतमृतमसि क्षीर नीरं रसस्ते ।

माकन्द क्रन्दकान्ताधर धरणितलं गच्छ यच्छन्ति याव-
द्भावं शृङ्गारसारस्वतमिह जयदेवस्य विष्वग्वचांसि ॥ १३ ॥
इति श्रीजयदेवकृतौ श्रीगीतगोविंदे सुप्रीतपीताम्बरो नाम द्वादशः
सर्गः ॥ १२ ॥ ??? ॥

fol. 2ª श्रीभोजदेवप्रभवस्य वामादेवीसुतश्रीजयदेवकस्य पराशरादिप्रियवंधुकण्ठे
श्रीगीतगोविन्दकवित्वमस्तु ॥

References.— See No. 201.

गीतगोविन्द with टीका — Gītagovinda with ṭīkā

No. 205 — 434. / 1884-87.

Size.— $11\frac{1}{4}$ in. by 5 in.

Extent.— 72 leaves, 2-3 lines to a page, 30-35 letters to a line. (Text)
10-13 „ „ „ ; 45 „ to a line (Com.)

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing small and legible but not clear; text in the middle with the comm. above and below it; corrections made with black ink; marginal additions on some folios; foll. 1 and 4 missing; fol. 35ª complete.

„ — (com.) fol. 2ª

नतु धर्मस्य वक्ता कर्त्ताऽविता भगवान् कथमौपपत्तिकं विरुद्धमकरो-
दित्याशंक्य नतु तथेदमिति विद्वान श्रीजयदेव कविधांस्त.. र्थे संगृण्हाति ॥
etc.

Euds.--(text) fol. 72ᵇ

पर्यंकीकृतनागनायकफणाश्रेणीमणीनां विभुः
पादांभोरुहधारिवारिधिसुतां चक्षुर्दिदृक्षु शंत ॥
काव्यव्यूहमिवायतं विरचयन् बिभ्रत्तथा विक्रियां
कामासक्तविमानसामुपचिताकूतो हरिः पातु व ॥ ५ ॥

॥ इति श्रीगीतगोविंदे स्वाधीनभर्तृकावनिप्रीतपीतांबरोनाम द्वादशः
सर्ग. ॥ १२ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ ॥ छ ॥

Ends.--(com.) fol. 72ᵇ

यतो विविधरूपेण कामासक्तमानसाया एकरूपेण तृप्तेरसंभवात
तन्मनोरथपूरणाय तां दृष्ट्वा तदंशभूताभीरमणीभिरनेकरूपेण तथा विक्रियां
बिभ्रदित्यर्थः ॥

यन्मूर्त्तिर्ध्यानगम्या श्रुतिनियतपथा योगिवृंदैरमंदै-
र्यद्वाक्यं वेदवृंदं श्वसितनिजपदं मानभूतं विधातु. ॥
यत्कार्यं विश्वसृष्टिस्थितिलयनिलयं विश्वतोयन्निवासो
यन्नामा मंगलघ्नं जयति युवतितः कृष्णगोपालबालः ॥ १ ॥
अंतर्यंत्रा नियुक्तेन चिदानंदेन भिक्षुणा ॥
रचितं कृष्णतुष्ट्यर्थं गीतगोविंदटिप्पणं ॥ २ ॥
प्रीणातु भगवांस्तेन विश्वरूपो जगत्पति' ॥
हृषीकेशो व्रजावासगोपीमंडलमंडनः ॥ ३ ॥

इति श्रीगीतगोविंदटीकायां द्वादशसर्गटिप्पणं समाप्तिमगमत ॥ श्रीकृष्णा-
र्पणमस्तु ॥ ॥ छ ॥

इदं पुस्तकं लक्ष्मणात्मज सखारामेण मौल्येन गृहीत साक्षि चिमणभट्ट
मराठे ॥ शके १७९(०?)

This is the only Ms of Cidānanda Bhikṣu's comm recorded by Aufrecht in his Catalogus Catalogorum ii, 31.

गीतगोविन्द
with टीका

Gītagovinda
with ṭīkā

No 206

389
1887–91.

Size.— $11\frac{1}{2}$ in by $5\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 40 leaves, 12-16 lines to a page; 40-50 letters to a line.

Description. —Country paper, Devanāgarī characters; old in appearance, hand-writing clear and legible but not uniform, borders ruled in double red lines; right-hand edges of folios moth-eaten; red pigment used

Age.— Appears to be old

Author (of the text)—Jayadeva.

" " " comm.)— Mānānka.

Begins.— fol. 1ᵇ

मेघैर्मेदुरमम्बरं etc. as in No. 180.

" —(com.) fol. 1ᵇ

॥ श्रीगणेशाय नम ॥

चराणां स्थावराणां च येन सृष्टि कृता पुरा ॥

सर्वज्ञाय नमस्तस्मै ज्ञानदात्रेऽच्युतात्मने ॥ १ ॥

कवीनां मनसालोक्य सतीं च सुखबुद्धये ॥

कृता टिप्पणिका मुख्या मानाकेन महीभुजा ॥ २ ॥

सानंदनदसूनो दिशतुमिति परा संपदं मंदमंद-
राधामाधवयोर्विरमनुसुद्दढ पीडयन् प्रीतियोगात्
तुंगौ तस्यौ उरोजावत्छतनुवरतनौ निर्गतौ मास्मभूतां
पृष्टं निर्भिद्य तस्माद्बहिरिति वलितः ग्रीवमालोकं वः ६
इति श्रीगीतगोव्यंदे सुप्रीतपीतांबरो नाम द्वादशः सर्गः १२ ॥

Ends.--(cam.) fol. 40^b

गीतार्थसंग्रहश्लोकमाह रचयेति राधाया इति निगदितः उक्तः सन् पीतावरः श्रीकृष्णः तथाकरोत् किं भूतः प्रीतः हृष्टः कथं इति किं त्वां मम कुचयो पत्रं रचय पत्रावलीं कुरु किं च कपोलयोश्चित्रं कुरुष्व केन कारणेन किं च जघने कांचीं घटय योजया किं च कवरिभारं केशपासं(पाशं)कुसुम-मालया अर्चय अथवा कबरीभारे केशपाशे स्रजं कुसुमावलिं सिंच वैधय किं सिंच पाणौ वलयश्रेणीं वलयानां कंकणानां पंक्तिं कलय समालोकय किं च पादौ नुपूरौ पदे चरणयोः कुरु समारोपय ४५६

इति श्रीगीतगोव्यंदे महाकाव्ये कविश्रीजयदेवकृतौ टीकायां स्वाधीन-भर्तृकावर्णने सुप्रीतपीतांबरो नाम द्वादशः सर्गः १२
लिषितं चिरंजीव बलदेवः श्रीरस्तुः श्री

References.—(1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum —i, 154^a; iii, 33^a.

For described Mss. See I. O. Cat. Pt. VII. No. 3872.

गीतगोविन्द	Gitagovinda
with	with
हिंदी टीका	Hindi comm.
No. 207	495. / 1887-91.

Size.— $9\frac{1}{8}$ in. by $4\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 176 leaves; 9-10 lines to a page; 30-35 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; very old in appearance; hand-writing clear and legible; text written in red ink; borders ruled in double red lines

the Ms. probably being stained by water, appears dirty; complete, portion on many folios illegible due to diffussion of ink.

Age.-- Saṁvat 1712.

Author (of the text).-- Jayadeva.

,, (,, ,, com.).-- Not mentioned.

Begins.--- (text) fol. 1b

॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

मेघैर्मेंदुरमंबरं etc. as in No. 180.

Begins.--(com.) fol. 1b

जयदेवकविग्रंथकें आरंभ हीं मंगलाचरनुकरत है ॥

तहां या श्लोककी यह पूर्वपीठिकाहे यु एक समयविषे वृषभानकीं गाइदुहा इवेकें etc.

Ends.— (text) fol. 175b

साध्वी माध्वीक चिन्ता etc. up to विष्वग्वचांसि ॥ ५ ॥

as in No. 180.

Ends.--(com.) fol. 76a

अनुन्ववेकांताधर स्त्रीके अधर तूं भूमिलोकुछाँडिकैधरणितलं कहा-पातालहिजाह अव इहि लोकगीतगोविन्दहि छाँडिकै तेरौ आदनुन कांगै ॥

गीतगोविन्दटीका

Gītagovindaṭīkā

No 208

44.
1871-72

Size.— $10\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 32 leaves ; 16 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper , Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs hand-writing clear but not quite legible , borders ruled in double black lines , words at the beginning of the stanzas marked with red pigment ; edges of folios worn out , folios 31-35 missing ; much of the portion on fol. 1ᵃ has become illegible.

The Ms ends at the 10th canto.

Age.— Saṁvat 1557 , Śaka 1422.

Author.—Not mentioned.

Begins.—fol.

.. कदाचित् ग्रामात् । सुतेन सह......स्थानं गतः ।
स नंदगोपः राधिका..................कारणात् ।
हे राधे...मं कृष्ण त्वमेतगृहं प्रापय । etc.

Ends.—fol. 37ᵃ

भावः तंकेते च । श्रवणपथपर्यंतगमनप्रयासेनेव । श्रवण...पर्यंगेगमनं गमनं श्रवणपथपर्यंतगमनं । त तस्मात्प्रयासः श्रमः । तेनेवः किं कृत्वा । अपांगं अतिक्रम्य...गो नेत्रयोरंतौ इत्यमरः ॥ ॥ श्रीगीतगोविंदे श्रीजयदेवकृतौ प्रियदर्शनो नाम दशमः सर्गः...संपूर्ण । शिवमस्तु ॥ लेखकपाठकयोः शुभं भवतु ॥ श्रीनृसिंहाय नमः । श्री ॥ छ ॥

श्री ॥ संवत् पंचदश आखाढादि १५५७ वर्षे शाके १४२२ प्रवर्त्तमाने । दक्षिणायने । शरदृत्तौ । भाद्रा...मासे । कृष्णपक्षे । द्वितीयां तिथौरबुधवासरे ॥ गौआ(?)री आग्रामवास्तव्य ॥ भट्टदेवदासपठनार्थ उंनत्पुरग्रामवास्तव्य राजरांमा परमारतस्य सुतराणा । ग्रंथसंख्या १७०० गीतगोविंदटीका लि... श्री ॥ छ ॥ श्री ॥ छ ॥

गीतावली — Gıtāvalī

No. 209 — 347. / 1884-87

Size.— $10\frac{3}{5}$ in. by 5 in.

Extent.— 9 leaves; 9 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance, hand-writing bold, clear and legible; borders ruled in two double red lines; red ink used for daṇḍas and some letters; yellow pigment used for corrections; complete.

The work is also called भागवत गीतावली. see ulwar Ms. No. 173.

Age.—Appears to be old.

Author.— Sanātana Gosvāmi.

Subject.— A collection of Vaiṣṇava songs.

Begins.— fol. 1[b]

श्रीराधागोविन्ददेवौ जयतां ।।

अथ गीतावलि लिक्ष्य(ख्य)ते ।। प्रथमं नंदोत्स्वादि ।। भैरवीरागेण गीयते ।।

पुत्रमुदारमसूत यशोदा । समजनि वल्लवततिरतिमोदा ।।

कोप्युपनयति विविधमुपहारं । नृत्यति कोपि जनो बहुवारं ।।

etc.

Ends.—fol. 9[b]

अस्य पश्य फुल्लकुसुमरचितोन्नतचूडा ।

भीतिभिरतिनीलनिबिडकुंतलमनुगूढा ।।

गीतावली

Gitāvali

No. 210

489.

1891-95

Size.— $11\frac{3}{4}$ in. by $5\frac{1}{3}$ in

Extent.— 6 leaves ; 13 lines to a page , 40 letters to a line.

Description.—Country paper , *Bengālī* characters , old and discoloured ; hand-writing neat, legible and uniform ; foll. 1, 4 and 7 mended with a paper-slip ; yellow pigment used for corrections , fol. 6 missing.

Age.—Appears to be fairly old.

Author.—Not mentioned.

Subject.—A collection of Vaiṣṇava songs in different rāgas.

Begins.—fol. 1[b]

श्री श्रीकृष्णचैतन्यचन्द्राय नमः ॥ श्री श्रीराधाकृष्णाय नमः ॥ अथ गीतावली । **भैरवी रागेण गीयते ।**

पुत्रमुदारमसूत यशोदा ॥ समजनि बल्लवतातिरतिमोदा ॥ ध्रु० ॥ कोऽप्युतनयति विविधमुपहारं ॥ नृत्यति कोऽपि जनो बहुवारं ॥ कोऽपिमधुरमुपगायति गीतं । विकिरति कोऽपिसदधि नवनीतं ॥ कोऽपितनोति मनोरथपूर्ति ॥ पश्यति कोऽपि सनातनमूर्तिं ॥ १ ॥

असावरी । विप्रवृन्दमभूदलङ्कृति गोधनैरपि पूर्णं ॥ गायनानपि माधवद्विधान व्रजनाथ तोषय तूर्णं ॥ सुतुरद्भुतसुन्दरोऽजनि नन्दराज तवायं ॥ देहि गोष्ठजनाय वाञ्छितमुत्सवोचितदायं ॥ ध्रु० ॥

धानश्रीः ः राधे निजकुम्भपयसि तूर्णीं कुरु रङ्गं । किं च पिश्व सिश्व पिश्व सुदृढमङ्गीकृतभङ्गं ॥ ध्रु० ॥ पश्य पश्य फुल्लकुसुमरचितोन्नतचूडा । भीतिभिरतिनीलनिबिडकुण्डलमनुगूढा ॥ धातुरचितचित्रवीथिरम्भाति परिलीनां । मालाप्यतिशिथिलवृत्तिरजनि भृङ्गहीनां ॥ श्रीसनातनसुमानरत्नमंशुभिरपिचण्डं । भेजे प्रतिबिम्बभावदम्भातुरगण्डं ॥ ४२ ॥ ः ॰ ः ॥ ः ॰ ः

इति श्रीगीतावली समाप्ताश्चायं ॥ कृपासुद्धासारियस्य विश्वमाप्लावयन्त्यपि । नीचगैव सदा भान्ति तं चैतन्यं प्रभुं भजे ॥ ः ॰ ः

References.—1 Mss Aufrecht's Catalogus Catalogorum, I, 154^{b}, II 31^{a}, 197^{a}, III, 33^{b}.

For described Mss see A. S. B. Cat. Vol. VII, Nos. 5184-5.

गुरुवंश महाकाव्य Guruvaṁśamahākāvya

with **टीका** with comm.

भावबोधिनी Bhāvabodhinī

No. 211 490. / 1891–95.

Size.— 13¼ in. by 4⅕ in.

Extent.—217 leaves; 10 lines to a page; 45 letters to a line.

Description.—Modern paper with water marks; Devanāgarī characters, hand-writing clear and legible but not uniform; some folios have blackish appearance, borders of folios 1–95 ruled in double red lines; yellow pigment used for corrections; folios 1, 130-183 missing; folio 118 wrongly numbered as 117; after fol. 199 the folios are numbered as 100, 101 etc. instead of 200, 201 etc. upto 218; from folio 219 the order is correct.

Aufrecht mentions the name of the commentary as Bhāvaprabodhinī.

Age.— A modern copy.

विंद्यायां मम पितरौ गुरूभवेतं षड्वक्त्राण्यपि सफलानि संतु नान्यं ॥
यामीति स्ववचनलब्धहर्षपित्रोरासंक्तो दिशतु शुभानि मे षडास्यः ॥२॥

Com.— ...सीतिवाणी भूषणोत्करीत्यामगणनगणौ श्रेय· स्करावेव प्रथमश्लोकादाउपात्तौ ॥ तथैव स्वस्तिश्रीशब्दावपि भद्रवाचकौ प्रयुक्तौ ॥ इदं च महाकाव्यं ॥ etc.......

fol. 20ª इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यादिबिरुदावळीविराजितश्रीमंनृसिंहभारतीकरकमलसंजात सकलविद्याविशारदपंडितपुंडरीकमंडलीमार्तंडश्रीसच्चिदानंदभारतीमुनींद्रनिर्माषिते विद्वद्बालकलक्ष्मणशास्त्रिविरचिते गुरुवंशे महाकाव्ये प्रथमः सर्ग· ॥

इति श्रीगुरुवंशव्याख्यायां भावबोधिन्यां प्रथम· सर्गः ॥ श्री ॥

folio. 52ª इति etc.......... ,, द्वितीयः सर्ग· ॥ श्री

Ends.--folio. 271ᵇ (272ª)

Text— जंबुद्वीपस्य शोभा गुरुकुलविलसन्मालिकामध्यरत्नं
विद्याविद्योतिदीपः परमतविचरद्वादिमत्तेभसिंहः ॥
राजद्राजाधिराजावलिमुकुटमणि· सच्चिदानंदभार-
त्याख्यः प्रख्यातकीर्तिर्जगति विजयते योगिनां सार्वभौमः ॥ ७९ ॥
इति श्रीगुरुवंशे महाकाव्ये पंचदशः सर्ग· ॥ १५ ॥

Com.— जंबुद्वीपस्येति । जंबुद्वीपस्य सप्तद्वीपांतर्गतस्यास्य जबुद्वीपस्य शोभा कांतिः मूर्तिमती गुरुकुलविलसन्मालिकामध्यरत्नं गुरुकुलात्मिकाया विलसंत्या मालिकाया मध्यरत्नं नायकमणिः विद्यानां अष्टादशविद्यानां विद्योति दीपः आलोकसाधनं परमतविचरद्वादिमत्तेभसिंहः परमतेषु माध्वरामानुजादिमतेषु विचरतां वादिनामेवमत्तेभानां सिंहः राजद्राजावलि मुकुटमणिः राजंतः राजाधिराजावलिमुकुटमणि यो यस्मि(न्)स तथोक्तः प्रख्यातकीर्तिः सच्चिदानंदभारत्याख्यो योगिनां सार्वभौमः जगति विजयते सर्वोत्कर्षेण वर्तते । स्रग्धरावृत्तं । म्रभ्नैर्यानां त्रयेण त्रिमुनियतियुता स्रग्धरा कीर्तितेयमिति लक्षणात् ॥ ७९ ॥ इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यवर्यपदवाक्यप्रमाणपारावारपारीण यमनियमाद्यष्टांगयोगानुष्ठाननिष्ठतपश्चक्रवर्त्यनाद्य विच्छिन्नगुरुपरंपराप्राप्तषड्दर्शन स्थापनाचार्य व्याख्यानसिंहासनाधीश्वरसकलनिगमागमसारहृदयसांख्यत्रयप्रतिपादक वैदिकमार्गप्रवर्तक सर्वतंत्रस्वतंत्र आदिराजधानी विद्यानगरमहाराजधानी कर्नाटकसिंहासनप्रतिष्ठापनाचार्य श्रीमद्राजाधिराजगुरुभूमंडलाचार्य ऋष्यशृंगपुरवराधीश्वर तुंगभद्रातीरवास श्रीमद्विद्याशंकरपादपद्माराधकश्रीनृसिंहभारतीगुरुकरकमलसंजातसकलविद्याविशारदपंडितपुंडरीकमंडलीमार्तांडश्रीसच्चिदानंदभारतीगुरुराजनिर्मा-

पिते विद्वद्वालकश्रीलक्ष्मणशास्त्रिविरचिते गुरुवंशव्याख्याने भावबोधिनी समाख्याने पंचदशः सर्गः ॥ ॥

References.— 1 Aufrecht—1, 156[b]. Aufrecht does not refer to this Ms.

2 Printed editions—The work is published in the Vanivilāsa Series · ed by Brahmarsi Kṛṣṇasāstrīgal. Cantos I-VII.

गोपालविवेक with टीका — Gopālaviveka with tikā

No. 212 — 333. / 1895-98.

Size.— 11 in. by 5 in.

Extent.-- 18 (=15+3) leaves, 10 lines to a page; 36 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing clear, legible and uniform; text bounded on all sides with decorative borders; fol. 3 missing; after fol. 4, the folios are again numbered as 1, 2, 3 etc; yellow pigment rarely used for corrections.

The fly-leaf contains the following endorsement :—
गोपालविवेकपत्र १५ सं ३१.

Age.—Appears to be old. Saṁvat 1531(?)

Author.—Not mentioned.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author of the text— Govardhana.

,, ,, com.— Anantapandita.

Begins.— folio 51[a]

Text— आंतरमपि बहिरिव व्यंजयितुं रसमशेषतः सततं
असती सत्कविसूक्तिः का च घटीति त्रयं वेद २७
आलोक एव विमुखी क्वाचिदपि दिवसेन दक्षिणा भवति
छायेव तदपि तापं त्वमेव हरसि मानवति २८ etc.

Com.— क्वाचिदन्यत्र विहितकेलिं कथं न मय्यनुरागं त्वं दर्शयसीति वादिनं नायकं नायिका वक्ति आंतरमिति आंतरमपीत्यपिना बहिर्व्यंजनेति काठिन्यमावेद्यते etc.

Ends.— folio. 82[b]

Text— ॥ घटितपलाशकपाटं निशि २ सुखिनोपि शेरते पद्माः
उज्जागरेण कैरवकतिशक्या रक्षितुं लक्ष्मीः ७२
॥ घूर्णंति विप्रलब्धाः स्नेहापायात्प्रदीपकालिकाश्च
प्रातः प्रस्थितपांथस्त्रीहृदयं स्फुटति कमलं च ७३

Com.— विनश्वरा भवंति च प्रस्थितः न तु गतः यः पांथः तत् कांताहृदयकमलं-च प्रातः स्फुटति द्वेधा भवति दुःखोद्रेकादितिभावः विकसति च यद्वा जातोयं प्रातःकालः अतो इतोपसरणं सम्यागिति सखी नायकं वक्ति ७३

References.— See No. 213.

गोवर्द्धनसप्तशती with रसिकचंद्रिका — **Govardhanasaptaśatī with Rasikacandrikā**

No. 225 — 79. / A. 1883–84.

Size.— $7\frac{3}{4}$ in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 137 leaves; 12-13 lines to a page; 36 letters to a line.

Description.— Country paper, old and brittle; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; पृष्ठमात्राs used; red pigment used for verses, folios numbered in both margins; borders ruled in double black lines; fol. 1 missing.

Age.— Saṁvat 1702; Śaka 1568.

Author of the text.— Govardhana.

" " com.— Gokulacandra.

Begins.— abruptly fol. 2ᵃ

Text— पाणिग्रहे पुलकित etc......... as in No. 213.

Com.— विद्यानिधान श्रीबालकृष्णभट्ट etc...as in No. 226 below.

Ends.—folios 138ᵇ

Text— कविसमरसिंह etc. up to गोवर्धनाचार्यः as in No. 213.

Com.— नैवव्याकृतिरुत्तमा etc....up to सतां मंगलं as in No. 226 below. followed by इति श्रीमदात्रेयवंशावतंसश्रीबालकृष्णभट्टतनूजगोकुल-चंद्रविरचिता रसिकचंद्रिकाभिधाना गोवर्द्धनसप्तशतीटीका समाप्ता ॥ श्रीः ॥ संवत् १७०२ वर्षे शाके १५६८ द्वितीयायां तिथौ शनिवासरे ॥ राजनगरस्थितेनजो जिदाख्ये गोवर्धनसप्तशतीटीका लिखिता ॥ इयाटीकासहित १३८ पत्र संपूर्ण छि ॥ रसिव मूलसहितरसिकचंद्रिका समाप्ता ॥ हरजीकेन

पठमंचिहं पयं। बिये सिंहस्य विक्रमं जायति ये गलवरतुलयं। अही-तुलं च पस्ये

References.— See No. 226 below.

गोवर्द्धनसप्तशती
with
रसिकचंद्रिका

Govardhanasaptaśatī
with
Rasikacandrikā

No. 226

392.
1887-91.

Size.— $9\frac{4}{5}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 96 leaves ; 15 lines to a page ; 46 letters to a line.

Description.— Country paper ; old but well preserved Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; पृष्ठमात्राs used ; borders ruled in two double black lines ; red as well as yellow pigment used.

The last folio contains list of āryās included in different topics ; the total number of āryās thus given is 758.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author of the text.— Govardhana.

,, ,, com.— Gokulacandra, son of Bālakrsṇa Bhatta.

Begins.—Text (fol. 2ᵃ) पाणिग्रहे पुलकितं etc. as in No. 213.

॥ ६८ ॥ श्रीपार्श्वनाथाय नमः

,, — Com. (fol. 1ᵃ) कलयाम्यनेकदंतं विदंतमंतः स्फुटैकदंतमपि
विभुजं चतुर्भुजं यं जगंति गायंति मोदकैकभुजं १

श्रीमत्पितृचरणानामियं पद्यं

पीत्वा कर्णपुटेन यत्कलरवानाभीरवामभ्रुवः
कांतोपांतनितांतनिर्गमधिया प्रौढा नवोढायिताः
मुग्धानामपि सांप्रतं वितनुते दूतीव दौत्यं मुदा
श्रेयः संततिमातनोतु मुरली सेयं मुरारेर्मुहुः २

... ...

सकलशृंगाररसानुभावैकवेदितो गोवर्द्धनाचार्यस्येमामार्यासप्तशतीं कथमहं तैलंगत्वादेकवनितारसैकदेशवेदी व्याख्यास्यामीति चिंतयाप्यलं काचिन्नीलद्युतिदेवताप्रसादेन काचिद्गुरूपदेशेन क्वचित्पितृचरणकृपया क्वचिन्नानाविधकाव्यावलोकनानुसारेण क्वचिल्लौकिकचातुर्येण क्वचित् शृंगाररसानुभवेनापि वक्तुं शक्यत एव श्रीमदात्रेयवंशावतंस श्रीमहादेवभट्टात्मजसमस्त

विद्यानिधानश्रीबालकृष्णभट्टज्येष्ठपुत्रेण कविकेसरीति प्राप्तपद्वीकेन शृंगाररससारज्ञगोवर्द्धनकृतेर्यं कृता गोकुलचंद्रेण टीका रसिकचंद्रिका १ etc.

Ends.—folio. 95

Text-- कविसमरसिंहनाद etc. up to गोवर्द्धनाचार्यः as in No. 213.

Com.— नैवव्याकृतिरुत्तमानबहुशः कोषोनवालंकृया
रुद्रस्येवममार्थचंद्ररुचिरा भिख्याति विख्यातिनः
आर्येयं स्फुरिता नितांतसरसा प्राग्जन्मसंस्कारतो
व्याख्याता जगतां तनोतु नितमा(रा)मंतः सतां मंगलं १

इति श्रीमदात्रेयवंशावतंसश्रीबालकृष्णभट्टतनूजगोकुलचंद्रविरचिता रसिकचंद्रिकाभिधाना गोवर्द्धनसप्तशतीटीका समाप्ताः

Refeiences.— 1 Aufrecht's Catalogus Catalogorum, Pait I, page 54^a, 82^b; part III, page 12^b.
See I. O. cat. Pt. VII. No. 4019.

गोवर्द्धनसप्तशतीटीका संक्षिप्तव्याख्या

Govardhanasaptaśatīṭīkā Saṁkṣiptavyākhyā

No. 227

70. / 1907-15.

Size.—10 in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.—98 leaves, 11-12 lines to a page; 45 letters to a line.

Description.—Countiy paper; white in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; boiders ruled in triple black lines; folios after No. 34 are again numbered as 1, 2, 3 etc. upto 64 of which fol. 26 is missing; fol. 32 numbered as 31.

Age.—The Ms. is not very old.

Author.—Gangārāma Bhatṭa. Toro or Tāra.

The Ulwar Ms. No. 917 gives the name of the author as Tāra. Cf. also colophon on fol. 21^b of the present Ms.

Begins.— fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः

श्रीमद्गजाननं नत्वा कार्यसिद्धिकृतं नृणां

गोवर्धनकृतार्याणां टीकां कुर्वे यथामति १

विघ्नविघाताय कृतं मंगलं शिष्यशिक्षार्थमुपनिबध्नाति । पाणिग्रह इति भस्मनालंकृतं भस्मनोभूषणत्वं मनोभवीयत्वेनः पाणिग्रहे अर्थात्कामिऽन्याः जातरोमांचं सात्विकभावोदयादिति भावः शिवसंबंधिवपुर्जयतीत्यन्वयः etc.

fol. 21b इति श्रीमत्ता(त्तो)रोपनाम गंगारामभट्टकृते गोवर्धनसप्तशतीव्याख्याने एकाव्रज्या समाप्ता ।

Ends.-- folio. 65a

एवं च सप्तशत्याः भगवदर्पणाकरणं समुचितं मे तस्येति भावः गोवर्द्धनाचार्यः सततं कविबाहर्षाय स्थितामिति शेषः एतामार्यासप्तशती अमलं स्वधं हरिचरणयोरंजलिं पुष्पांजलिमकृततदर्पणांकृतेतिभावः एतत्पक्षे मया कृतेति वचनाभाव आचार्यस्य विनयवृत्ताभावे दयति अत्र भामासप्त-भामेति वदंजलिः पुष्पांजलिः तात्पर्यान्यथानुपपत्या लक्षणेति चानद्वाहकं चामलपदमिति सर्वमवदातम् ५४ इति श्रीमत्पदवाक्यप्रमाणपारावारपारीण तोरोपनाम गंगारामभट्टविरचिता गोवर्द्धनसप्तशतीसंक्षिप्तव्याख्या समाप्ताः ॥ ॥

References.— Aufrecht, Cat. Catalogorum, i, 54a ; ii, 189.

गोविन्दलीलामृत — Govindalīlāmṛta

No. 228 — 394. / 1887-91.

Size.— $10\frac{3}{4}$ in. by $5\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 171 leaves ; 13 lines to page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; daṇḍas in red ink ; vertical lines used above the letters for separting words ; red pigment occasionally used for marking words while yellow pigment frequently used for correc-

tions; fol. 140 missing, edges of some folios moth-eaten; fly-leaf contains a coloured circular design; almost complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Raghunātha Bhatta--A learned and pious Vaisnava who was a contemporary of Caitanya, flourished about the end of the 15th century (cf. R. Mitra, Notices, Vol. II, No. 571).

Subject.— A poem on the pastimes and amours of Kṛṣna.

Begins.—fol. 1[b]

श्रीगोविंददेवो जयति ॥
श्रीगोविंदं व्रजानंदसंदोहामंदमंदिरं ॥
वंदे वृंदावनानंदं श्रीराधासंगनंदितं ॥ १ ॥
योऽज्ञानमत्तं भुवनं कृपालुरुल्लाघयन्नप्यकरोत्प्रमत्तं ॥
स्वप्नेमसंपत्सु धयाद्भुतेहं श्रीकृष्णचैतन्यममुं प्रपद्ये ॥ २ ॥
... ...
संसारामयहार्यपि प्रणयजोन्मादांध्यमोहादिकृ-
च्छश्वच्चर्वितनप्यनल्परसदं देहादिहृत्पुष्टिदं ॥
मत्प्रीतं श्रुतिवाङ्मनोभिरनिशं तृष्णाप्रदं चाद्भुतं
तज्जीयादमृतस्फुहरमिदं गोविंदलीलामृतं ॥ ५ ॥ etc.

fol. 10[a] श्रीचैतन्यपदारविंदमधुपश्रीरूपसेवाफले
दिष्टे श्रीरघुनाथदासकृतिना श्रीजीवसंगोद्गते ॥
काव्ये श्रीरघुनाथभट्टवरजे गोविंदलीलामृते
सर्गः कुंजनिशांतकेलिरचनं नामायमादिर्गतः ॥ १ ॥

Ends.— fol. 171[b]

श्रीरूपदर्शितदिशा लिखिताष्टकाल्यं
श्रीराधिकेशकृतकेलिततिर्मयेयं
सेवास्य योऽय(ग्य)वपुषा निशमत्र चास्या
रागाध्वसाधकजनैर्मनसा विधेया ॥ ८४ ॥
पादारविंदभृंगेण श्रीरूपरघुनाथयोः ॥
कृष्णदासेन गोविंदलीलामृतमिदं चितं ॥ १४ ॥
यैरेतत्परिपीयते हृदि लसत्तृष्णातिरेकान्मुहु-
र्वह्यो(र्ब्रह्मा)द्यैरपि दुर्गमं व्रजविधोर्लीलामृतं राधया ॥

वृंदारण्यविलालि(सि)नी कुमुदिनीवृंदस्य बंधुर्व्रजे-
कारूण्याद्चिरेण वांच्छिततमं तेषां तनोतु स्वयं ॥ ६ ॥
श्रीचैतन्यपदारविंदमधुपश्रीरूपसेवा फले ॥
दिष्टे श्रीरघुनाथदासकृतिना श्रीजीवसंगोद्गते ॥
काव्ये श्रीरघुनाथभट्टवरजे गोविंदलीलामृते
सर्गोय रजनीविलासवलितः पूर्णस्त्रयोविंशकः ॥ ७७ ॥ २३ ॥
श्रीगोविंदलीलामृतमिदं समाप्तितामगात् श्रीश्यामानंदिराधाकृष्णः ॥

References.-- (1) Mss.—A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— i, 169ª ; ii, 34ª, 198ᵇ, iii, 36.

B–Descriptive Catalogues :— 1 Bikaner Des. Cat. No. 488; 2 A. S. B. Cat. Vol. VII. Nos. 5195–6.

The following information about rhe author is recorded in the A. S. B. Cat. Vol. VII. p. 160 :— " The author renounced the world under the influence of Caitanya. His father and his uncle were the joint proprietors of the Sātgā Raj with the income of 20 lakhs. The Raj included the districts of 24 Parganas Hughly and Jessore."

On page 38 of Ulwar Mss. Cat the authorship has been wrongly ascribed to Kṛṣnadāsa, pupil of Śrīrūpa and Raghunātha. On fol. 66, however, which contains an extract from the same Ms., the author's name is given as रघुनाथभट्ट.

गोविन्दलीलामृत Govindalīlāmṛta

No. 229 496. / 1891–95.

Size.—10⅘ in. by 5⅗ in.

Extent.— 105 leaves ; 18 lines to a page ; 38 letters to a line.

Description.— Country paper ; *Bengālī* characters ; hand-writing small and somewhat careless ; red and yellow pigment used; fol. 1 missing ; some folios mended with paper-slips,

Age.— The Ms. appears to be old.

Author. — Raghunātha bhatta.

Begins.— fol. 2[a]

राज्यन्ते त्रस्तवृन्देरितबहुविरवैर्बोधितौ कीरत्यारी-
पद्मे हृद्यैरहृद्यैरपि सुखशयनादुत्थितौ तौ सखीभिः ।
दृष्टौ हृष्टौ तदात्वोदितरतिललितौकक्ष्मतीगीःपसक्षौ
राधाकृष्णौ स तृष्णावपि निजनिजधाम्न्याप्ततल्पौस्मरामि ॥ १० ॥

निशावसनं समवेक्ष्य वृन्दा-
विन्दं द्विजानां सासनस्थम् ।
नियोजयामास स राधिकस्य
प्रबोधनार्थं मधुसूदनस्य ॥ ११ ॥
आसन् यदर्थं प्रथमं द्विजेन्द्राः
सेवासमुत्कण्ठधियोऽपि मूकाः ।
वृन्दानिदेशं तमवाप्य हर्षाद्
क्रीडानिकुञ्जं परितश्चुकूजुः ॥ १२ ॥

Ends.—fol. 106[b]

यैरेतत्परिपीयते—दिलसत्तृष्णातिरेकान्मुहुः
ब्रह्माद्यैरपिदुर्गमं व्रजविधोर्लीलामृतं राधया ।
वृन्दा यस्य विलासिनीकुमुदिनी वृन्दस्यव-व्रजे
कारुण्यादचिरेणवाञ्छिततमं तेषां तनोतु स्वयम् ॥
श्रीचैतन्यपदारविन्दमधुपश्रीरूपसेवाफले
दिष्टे श्रीरघुनाथ...कृतिना श्रीजीवपद्मोद्गते ।
काव्ये श्रीरघुनाथभट्टवरजे गोविन्दलीलामृते
सर्गोऽयं रजनीविलासवलितः पूर्णस्त्रयोविंशकः ॥

समाप्तोऽयं श्रीगोविन्दलीलामृतनामा ग्रन्थः ॥

References.— See No. 228.

गोविन्दलीलामृत Govindalīlāmṛta

No. 230 350. / 1884-87.

Size.— 11⅗ in. by 4⅘ in.

Extent.— 70 leaves, 9 lines to a page, 35-40 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance, hand-writing clear, legible and uniform; colophons and dandas in red ink, borders ruled in double black lines; occasional explanatory notes in margins; yellow pigment used for corrections, many folios missing; incomplete.

Age.— Appears to be old.

Author.—Raghunātha Bhaṭṭa.

Begins.— (abrupttly) fol. 3[a]

ला। मृदुतममुकुलजाला स्वादविस्पष्टकंठी
कलयति च रसाले काकलीं कोकिलालीं ॥ १० ॥ etc.

fol. 11[a] श्रीचैतन्यपदारविंदमधुपश्रीरूपसेवाफले
दिष्टे श्रीरघुनाथदासकृतिना श्रीजीवसंगोद्भते।
काव्ये श्रीरघुनाथभट्टवरजे गोविंदलीलामृते
सर्गः कुञ्जनिशांतकेलिरचनं नामायमादिर्गतः ॥ १ ॥

Ends.- (abruptly) fol. 180[b]

मंजीरांतर्गतविवरगान् कापि तालानुरोधा-
देकद्वित्रिक्रमवशतया वादयंतीकलायान्।
सर्वान् क्वापि स्थगयति पदौ चालयंत्यत्यपूर्वं
नृत्यत्येषा गुणिभिरखिलैः साधुवादै· पुपूजे ॥ ३५ ॥
गीतं वाद्यं च नृत्यं विधिशिवविदितं यच्च वैकुंठलोके
यल्लक्ष्मीकांतलक्ष्मी चयनयरचितं स्वेन यद्यत् प्रणीतं।
अन्यांग

References.— See No. 228.

घटकर्परकाव्य Ghaṭakarparakāvya

No. 231 176 (iii). / A.1882–83.

Size.— $9\frac{4}{5}$ in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.— fol. 2^b, 15 lines to a page; 55 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; पृष्ठमात्राs used; borders ruled in triple red lines; red pigment used for verse-numbers and yellow for corrections.

The Ms. contains the following works besides घटकर्परकाव्य:—

1	वृंदावनकाव्य	fol. 1^a
2	मेघाभ्युदयकाव्य	fol. 1^b–2^a
3	चंद्रदूतकाव्य	fol. 3^a
4	शिवभद्रकविकाव्य	fol. 3^a–3^b
5	शिवभद्रकाव्य	fol. 3^b–4^b

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Kālidāsa.

Begins.— folio. 2^b

निचितं खमुपेत्य etc..........as in No. 233 below

Ends.— folio. 2^b

कुसुमैरभिरूपशोभितांसितैर्घनमुक्तांबुलवप्रभासितैः ।
मधुनः समवेक्ष्य कालतां भ्रमरश्चूंबति यूथिकालता ॥ १७ ॥

इति घटकर्परकाव्यं ॥

References.—See No. 236.

घटखर्परकाव्य Ghaṭakharparakāvya

No. 232 — 397. / 1887–91.

Size.—$9\frac{2}{5}$ in. by $3\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 3 leaves; 8 lines to a page; 38 letters to a line.

Description.—Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing clear but not quite legible; borders ruled in double black lines; folios numbered in both margins.

Age.— Saṁvat 1871.

Author.— Kālidāsa.

Begins.—folio 1ᵇ

श्रीकृष्णाय नमः

निश्चितं स्वमुपेत्य etc.………as in No. 233 below

Ends.— folio 3ᵃ

भावानुरक्तवनिता etc.………as in No. 233.

followed by इति श्रीघटखर्परलघुकाव्यं कालिदासकृतौ ऋतुवर्णनं नाम प्रथमसर्गः संवत् १८७१ चइतवदी ४ बुधली: तालाणमसरनसींघजी ॥ श्री. ॥

References.—See No. 236.

घटखर्परकाव्य Ghaṭakharparakāvya

No. 233 — 346. / 1892–95.

Size.— $9\frac{1}{5}$ in. by $3\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 3 leaves; 7 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing clear and legible.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.—Ghatakharpara.

Begins.—folio 1[b]

श्रीगणेशाय नमः ॥
निचितं खमुपेत्यनीरदैः प्रियहीनाहृदयावनीरदैः ॥
सलिलैर्निहितं रजः क्षितौ रविचंद्रावपि नोपलक्षितौ ॥ १ ॥
हंसानदन्मेधभयाद्द्रवंति निषान्मुखान्यव्यनचंद्रवंति ॥
नवांबुमताः शिखिनो नदंति मेघागमेकुंदसमानदंति ॥ १२ ॥ etc.

Ends.— folio. 3[b]

भावानुरक्तवनितासुरतैः शयेय-
मालभ्यचांबुतृषिकरकोषपेयं ।
जीयेयि येन कवीया यमकैः परेण
तस्मै वहेयमुदकं घटखर्परेण ॥ २१ ॥
इति श्रीघटखर्परविरचितं काव्यं समाप्तं ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥

References.— See No. 236.

घटखर्परकाव्य Ghaṭakharparakāvya

No. 234 631. / 1883-84.

Size.— 6¼ in. by 3½ in.

Extent.— 6 leaves ; 7 lines to a page , 17 letters to a line.

Description. —Country paper ; old and musty ; Devanāgarī characters ; hand-writing bold, clear and legible ; folios numbered in both margins.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Kālidāsa.

Begins.—folio 1[b]

श्रीगणेशाय नमः
निचितं खमुपेत्य etc.........as in No 233.

Ends.—folio 5[b] (6[a])

आलंब्यचांबुरुषितः करकोशपेयं
भावानुरक्तवनितासुरते शयेयं ॥

जीयेययेन कविना यमकै परेण
तस्मै वहेयमुदकं घटखर्परेण ॥ २१ ॥
कालिदासकृत घटखर्पराख्यकाव्यं संपूर्ण ॥ छ ॥ चींतामनभट कासीकर
न तज्जलं यन्न सुचारुपंकजं
न(त)द्वनं यद्गीरहीतषट्पदं ॥
न षट्पदोसौ कलगुंजीतोरवो
न गुंजितं यन्न जहार तन्मनः ॥ १ ॥

References.— See No. 236.

घटकर्परकाव्य Ghaṭakarparakāvya

No. 235 466 (i). / 1095-1902.

Size.—10¼ in. by 4¼ in.

Extent.— 1 to 2[b] leaves; 9–10 lines to a page; 28 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; very old and discoloured; hand-writing bold, clear and legible, borders ruled in two double black lines; folios extremely damaged and much of the portion is lost; marginal notes are to be seen on folios 1–3; red pigment used for marking verse-numbers and yellow pigment for corrections.

The Ms. contains three works viz :—

(1) घटकर्परकाव्य foll. 1–2[b]
(2) मेघाभ्युदयकाव्य foll. 2[b]–5[a]
(3) वृंदावनकाव्य foll. 5[b]–8[b] (incomplete).

Age.—Appears to be very old.

Author.—Not mentioned.

Begins.—fol. 1[a]

ए ॥ निचितं खमुपेत्य etc. as in No. 233.

Ends.—fol. 2[b]

भावानुरक्तवनिता सुरतैसपेयमलल्म चांबुत्रिषितकरकोशपेयं
जीयेय क्षेन कविना यमकैःपरेण तस्मै वहेयमुदकं घटकर्परेण ॥ २ ॥
इति श्रीघटकर्परमहाकाव्यं समाप्तं ॥ छ ॥

References.—See No. 236.

घटखर्परकाव्य
with
टीका

No. 236

Ghatakharparakāvya
with
Commentary

121 (3).
1866–68.

Size.— 12½ in. by 7½ in.

Extent.— 8 leaves , 8-12lines to a page , 36 letters to a line.

Description.— Modern country paper with water marks ; bluish in colour , Modern Devanāgarī characters ; hand-writing very bold and beautiful ;

For other particulars see No. 44. The Mad Cat. Vol. XX. No. 11839 mentions the author of the text to be Ghatakharpara while the I. O. Library Ms. (Cat. Part VII No. 3792) attributes the work to Kālidāsa.

The Ms. contains a chronogram निधिगजांगमृगांकामिते शके i. e. Śaka 1684. The present Ms. therefore seems to be a copy of some Ms. written in Śaka 1684.

Age.— A modern copy.

Author of the text— Ghaṭakharpara.

,, ,, com.— Tārācandra Cf. Mad. Cat. Vol. XX No. 11842.

Begins.—folio 1[b]

Text ॥ निचितं खमुपेत्य नीरदैः प्रियहीनाहृदयावनीरदैः ॥
॥ सलिलैर्निहितं रजः क्षितौ रविचंद्रावपिनोपलक्षितौ ॥ १ ॥ etc.

Com. श्रीगणेशाय नमः ॥ प्रोषितप्रमदया इदं उच्यते ॥ इति षष्टम श्लोके अन्वयः॥ निचितमिति ॥ प्रोषितप्रमदया विदेशगतभर्तृ(र्तृ)कया सख्या अग्रतः॥ इदं निचितं॥ इत्यादि वक्षता चोच्यते ॥ हे सखि ॥ कुंदसमान दंति कुंदपुष्प-वत् समाना दंताः यस्याः सा तथोक्ता तस्याः संबोधनं ॥ खं आकाशं ॥ नभोंत-रिक्षंगगनमनंतंसुरवर्त्मखं इत्यमरः ॥ etc......

Ends. —folio 8[a]

Text ॥ एतान्निशम्य विरहानलपीडितायास्तस्या वचः खलु दयालुरपाडितायाः।
॥ साधूभिरेव मुदितं जलदैरमोघैः प्रत्याययौ सदनमेव दिनैरमोघैः ॥२१॥
(क्षेपकः)

भावानुरक्तवनितासुरतैः शपेयमालभ्य चांबुतृषितः परिकोशमेयं ॥
जीयेय येन कविना यमकैः परेण तस्मै वहेयमुदकं घटखर्परेण ॥ २२ ॥

Com कविः प्रतिज्ञामाह ॥ भावेति ॥ भावानुरक्तमिति येन परेण कविनायमकै जीयेत ॥ तस्मै कवये घटखर्परेण मुदकं वहेयं ॥ तस्य किंकरो भवामीत्यर्थः ॥ तत्सर्वं जीयेयत्तदा मयैवाह जीयेय इति प्रतिज्ञादृढीकरणार्थं शपथं प्राह कालिदासः ॥ भावानुरक्तवनितासुरतैः भावेन स्वभावेन अनुरक्ता रागयुक्ता सा चासौ वनिता तस्याः सुरतानि तैः ॥ शपथकरोमीत्यर्थः ॥ यदि प्रतिज्ञा-पालयशिचेत् तृषितः पिपासितः करकोशपेयं करसंपुटेयं अ(अं)बु जलं च आलभ्य प्राप्य शपथं करोमीत्यर्थः ॥ ॥

इति श्रीम. म. विरचितायां घ. ऋतुवर्णनं समाप्तं ॥ सटीकं समाप्तं ॥
निधिगजांगमृगांकमिते शके शरदि सर्वजितीमदलेखकैः ॥
तपसि कृष्णदले स्मरजिति शशिसुतेऽद्दतविलंबितं वृत्तं ॥ नगणः

References.— 1 Aufrecht's Catalogus Catalogorum Part I, page 174[a] Part II, page 35[b] Part III, page 37[b].

2 Winternitz— History of Indian Literature Vol. III pages 42 fn. 111, 147.

3 A. B. Keith— History of Sanskrit Literature pages 87, 197n, 200.

This work is described in the I. O. Cat. part VII No. 3795 wherein the text is attributed to Kālidāsa.

4 Descriptive Catalogue of Mss., Madras Vol. XX page 7921.

घटखर्परकाव्य with टीका	Ghaṭakharparakāvya with Commentary
No. 237	633. 1883-84.

Size.— 10⅝ in. by 5 in.

Extent.— 9 leaves ; 7 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; old and brittle ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear and legible ; text in the middle and the comm. above and below it ; borders ruled in triple red lines , folio numbers 3 and 9 repeated.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author of the text.— Kālidāsa.

„ „ „ comm.— Tārācandra. Cf. No. 236.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ।

Text— निश्चितं खमुपेत्य etc. as in No. 233.

Com. श्रीगणेशाय नमः ॥ प्रोषितप्रमदया इदमुच्यते etc. as in No. 236

Ends.— fol. 9^b

Text भावानुरक्तवनिता etc. as in No. 233.

Com. येन परेण कविना etc. up to शपथं करोमीत्यर्थः ॥ २२ ॥ as in No. 236

followed by इति श्रीऋतुवर्णनं समाप्तं इति श्रीघटखर्परे महाकाव्ये कालिदासकृतौ ऋतुवर्णनं समाप्तं ॥ २२ ॥

References.— See No. 236.

घटखर्परकाव्य with टीका — Ghaṭakharparakāvya with Commentary

No. 238 — 498. / 1891–95.

Size.— $8\frac{3}{4}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 12 leaves; 8–9 lines to a page; 28 letters to a line.

Description.— Country paper; old and thick; Devanāgarī characters; hand-writing bold, clear and legible but not uniform;

Age.— Saṁvat 1845.

Author of the text.— Kālidāsa.

„ „ „ comm.— Tārācandra.

Begins.— folio 1[b]

Text- निश्चितं खमुपेत्य etc. as in No. 233.

Com. श्रीगणेशाय नमः ॥ प्रोषितप्रमदयेदमुच्यते etc. as in No. 236

Ends.— folio 12[a]

Text भावानुरक्तवनिता etc. as in No. 233

Com. येन परेण कविना etc. up to श यं पथं ॥ २ ॥

etc. as in No. 236

followed by इति श्रीघटखर्परकाव्यं सटीकं समाप्तं ॥ संवत् १८४५ लीष्यतं रूगनाथ शुभंमस्तु ॥

on folio 1[a] we have—

॥ श्रीनंदस्येदं पुस्तकं ॥

ज्ञातिगुजर गौड स्वपठनार्थं

References.— See No. 236.

घटखर्परकाव्य with टीका

Ghaṭakharparakāvya with Commentary

No. 239 — 60. / A. 1882-83.

Size.— $8\frac{1}{2}$ in. by $3\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 6 leaves ; 10-11 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description. — Country paper, old and brittle, Devanāgarī characters ; hand-writing small but clear and legible ; text in the middle and the comm. above and below it ; red pigment used for verse-numbers ; fol. 6 blank.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author of the text.— Kālidāsa.

„ „ „ comm.— Tāracandra.

Begins.— folio 1[a]

Text निश्चितं खमुपेत्य etc. as in No. 233.

Com. श्रीगणेशाय नमः । प्रोषितप्रमदयेदमुच्यत etc. as in No. 236.

Ends.— folio 5^b

Text भावानुरक्तवनिता etc. as in No. 233

Com. येन परेण कविना etc. up to शपथं as in No. 236

followed by इति कालिदासविरचितं घटखर्परकाव्यं समाप्तं ॥

References.— See No. 236.

घटखर्परकाव्य
with
टीका

Ghaṭakharparakāvya
with
Commentary

No. 240

632.
1883–84.

Size.— 10 in. by $4\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 6 leaves ; 13–14 lines to a page ; 32 letters to a line

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear and legible ; borders ruled in triple red lines ; text in the middle with the comm. above and below it.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author of the text.— Kālidāsa.

,, ,, ,, comm.— Tārācandra cf. I. O. Cat. pt. VIII, No. 3795.

Begins.—folio 1^b

श्रीगणेशाय नमः

Text— निचितं खमुपेत्य etc. as in No. 233

Com.— ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ प्रोषितप्रमदयेन(ने)दमुच्यते etc. as in No. 236.

Ends.—folio 6^{ab}

Text— भावानुरक्तवनिता etc. as in No. 233

Com.— भावानुरक्तवनिता सुरतैः शपेयं भावेन स्वभावेन चित्तेण परमार्थेन अनुरक्ता रागयुक्ता सा चासौ वनिता तस्याः सुरतैः तानि प्राप्नुया-

मित्यर्थः ॥ यदि प्रतिज्ञानं पालयति तृषितः पिपासितः करकोशयेयं हस्तपुटपातव्यमंबुजलं चालभ्य प्राप्य शपेयं शपथं तृषितं ससृत्य। उदकं गृहीत्वा शपथं करोति ॥ २२ ॥ इति श्रीघटखर्परकाव्यं समाप्तं अगमत् ॥ श्रीजगदंब प्रसन्न ॥ शुभं भवतु ॥

References.— See No. 236

घटखर्परकाव्य
with
टीका

Ghaṭakharparakāvya
with
Commentary

No. 241

27.
1869-70.

Size.— 8⅜ in. by 5 in.

Extent.— 10 leaves; 10 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper; old and brittle; Devanāgarī characters; hand-writing very beautiful, clear and legible; borders ruled in double red lines.

The work occupies 9 folios and on the 10th fol. there are some stray verses.

Age.— Śaka 1737.

Author of the text.— Kālidāsa.

" " " comm.— Tārācandra.

Begins.—folio 1[b]

Text— निचितं खमुपेत्य etc. as in No. 233

Com.— ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ प्रोषितप्रमदयेदमुच्यत etc. as in No. 236

Ends.— folio 3[a]

Text— भावानुरक्तवनिता etc.........as in No. 233

followed by इति कालिदासविरचिते घटकर्परिकाव्याख्यानं संपूर्णम् ॥

Com.— येन परेण कविना etc.......up to अंबु जलं (आल)भ्य प्राप्य शपेयं पथिकं ॥ २२ ॥ as in No. 236.

followed by

ताराचंद्राभिधानेन बालव्युत्पत्तिहेतवे ॥
घटकर्परटीकेयं संशोध्य प्रकटीकृता ॥ १ ॥
इति घटकर्परटीकायां संपूर्णम्

Afters this the following folio contains some verses and then we have--

शके १७३७ युवानामसंवत्सरे मिति फाल्गुन शुद्ध पं. ५ सौम्यवासरे तद्दिने इदं पुस्तकं समाप्तं ॥ सप्रे इत्युपनामक दामोदरभट्टात्मज जगन्नाथभट्टस्य सुनू विश्वनाथभट्टेन लिखितं ॥ स्वार्थं परोपकारार्थं च ॥

अदृष्टदोषान्मतिविभ्रमाद्वा यत्किंचिदूनं लिखितं मयात्र ॥
तत्सर्वमार्यैः परिशोधनीयः कोपं न कुर्युः खलु लेखकस्य ॥ १ ॥

References.— See No. 236.

घटखर्परकाव्य with टीका — Ghaṭakharparakāvya with Commentary

No. 242 — 442. / 1899-1915.

Size.— $9\frac{3}{5}$ in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 8 leaves ; 6-7 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear but not so legible and uniform ; borders ruled in two double red lines ; yellow pigment used for corrections.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author of the text.— Kālidāsa.

,, ,, ,, comm.— Tārācandra.

Begins.— folio 2^b.

Text— निचितं खमुपेत्य etc..........as in No. 233.

Com.— श्रीगणेशाय नमः ॥ प्रोषितप्रमदयेति etc. as in No. 236.

Ends.— folio 8[b].

Text— भावानुरक्तवनिता etc.........as in No. 233
followed by इति श्रीकालिदासविरचितं घटखर्पराख्यं काव्यं समाप्तिमगमत् ॥

Com.— कविः प्रतिज्ञां करोति येन परेण कविना अहं यमकैः अनुप्रासैः येयजीतः किंकृत्वा तृषितः सन् करकोशपेयं हस्तपुटपातव्यमीत्यर्थः अन्यथा क्रीडादौ नर्मयुक्तं वचनं नास्तीयं घटखर्परं आसाद्य करेणेति सर्वं अतिदुःखकरं भवतीति भावः तस्मै घटखर्परेण यद्युदकं न वहेयं अतः शपथं करोमि भावेन रसेन अनुरक्ता या विलासिनी तस्याः सुरतानि तैः शपेयं शपथं करोमि ॥ इति टीकासमाप्तिः ॥ गोपालाय

References.— See No. 236.

घटखर्परकाव्य	Ghaṭakharparakāvya
with	with
टीका	Commentary
No. 243	399. / 1887–91.

Size.— 8⅘ in. by 4⅕ in.

Extent.— 11 leaves ; 7–8 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; bordeis ruled in double black lines ; text in the middle with the comm. above and below it.

Age.— The Ms. is not very old.

Author of the text.— Kālidāsa.

" " " comm.— Tārācandra.

Begins.—folio 1[b]

Text— निश्चितं खमुपेत्य etc....as is No. 233.

Com.— ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ प्रोषितप्रमदयेद्गुच्यते etc.........
as in No. 236.

Ends.— folio. 11b

Text— भावानुरक्तवनिता etc. ....as in No. 233.

Com.— भावानुरक्तवनितासुरतैः etc....up to शपथं कुर्याः ॥ २२ ॥
as in No. 236.

followed by इति श्रीघटखर्परकाव्यसंपूर्णे ॥ शुभं भवतु ॥

References.— See No. 236.

घटखर्परकाव्य with सुबोधिका — Ghatakharparakāvya with Subodhikā

No. 244 — 398. / 1887-91.

Size.—11½ in. by 5½ in.

Extent.— 10 leaves; 9-10 lines to a page; 40-45 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing clear and legible; text in the middle with the comm. above and below it.

Age.— Saṁvat 1879; Śaka 1744.

Author of the text.— Kālidāsa.

„ „ „ comm.— Ramāpatimiśra.

Begins.— folio. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः

श्रीराधिकाप्राणनाथमनाथजनवल्लभम्
वालं वालं कृतं कांच्यां नौमि नौमिति वल्लभम् । १
सुधियः सुधियः कुधियः कुधियः सुमदः सुमदो विमदा विमदाः
सदयाः सदयाः सदयाः सदया न हितेषु कवेः सुमतिर्विमतिः २
यद्यपि न भवति पीडा व्रीडा नीचस्य नर्त्तने विपणौ
तदपि च साधौ बाधौ पुष्टिः किं नेति संतोषः ३

अस्मिन् श्रीघटखर्प्परारव्यकविता वधेहि येनोयमं
कर्तारः किल कुर्म्मुरेव बहुशश्चक्रुश्च कुर्वंत्ति वा
त्ते के के कथमन्यथैव सुधिया कव्याकर्त्तुमंजश्चिरा-
त्संयत्ता अपि नेशिरे कथमिदंस्वांतस्य मे सद्वृत्तिः ४
रमापत्ती रमापतिं प्रणम्य चाष्टधा धिया
तनोनि वृत्तिमादरात्सुबोधिकां परार्थत· ५

इह काश्चिद्विलासी स्वविलासिनीवदनकमलकोशे रदनावलीमवलोक्य तामेव प्रोत्साहयन्नाह तत्रायमन्वयः

Text— निच्चितं खमुपेत्य etc.... .....as in No. 233

Com.— हे कुंदसमानदंति कुंद इति द्वितीयश्लोकेनान्वयः etc....

Ends.— folio 10

Text— भावानुरक्तवनिता etc.......as in No. 233

Com.— येन कविना परेण यमकैः जीवेय अहं तस्मै कवये घटखर्प्परेण उदकं जलं वहेयं चरणप्रक्षालनाद्यर्थं नयामि च पुनः भावानुरक्तवनिता सुरतै· भावोस्त्यभिप्रायः तेनानुरक्ता आसक्ता या वनिता तस्या सुरतैः संभोगैः शयेयं शपथं कुर्यां तथाभूतां न गच्छेयमित्यर्थः किं कृत्वा अंबु पानीयं तृषितः सन् आल(भ्य)गृहीत्वा कथंभूतं जलं करकोपेशय अंजलिं पातुं योग्य अयमभिसं ॥ धियदि केनचित्कविनाहं इष्टशौर्यमकैः जीयेयं तथा कामिता मयि वनिताभिगच्छेयं तदजनितदोषभाकभवेय-मित्यर्थः

ऋतुस्नातां तु यो भार्यां निश्चयं नाधिगच्छति
घोरायां भ्रूणहत्यायां पच्यते नात्र संशय इति स्मृते २२

आत्रेयगोत्रो भवदीड्य धर्मो वृद्ध ने श्रीरघुनाथशर्मा
तस्यात्मजस्थान इति प्रसिद्धो मिश्रोविमिश्रोगुणसंचयेन १
ततो मल्लक्ष्मणनामधेय संसेवितश्रीहरिनामधेयः
मनोरमायाः पतिरित्युपाख्यां जगाम यस्तेन कृता सुटीका २
विचार्यतां बुधैरियं हृदार्थं तत्परेण वै
विधास्यति प्रकृष्टतां सभासु सत्कवेरपि ३

इति श्रीस्वर्थपांडित्यचंचुरसर्वविद्याविदं भोजप्रकाशनमार्त्तंडश्रीरमापतिमिश्र विरचितायां घटखर्प्परटीकायां द्वाविंशश्लोकव्याख्यानं समाप्तमिती मार्गशिर्षं कृष्ण ३ रवौ संवत् १८७९ शाके १७४४ ॥ ॥

References.— Aufrecht mentions only this Ms. in his Catalogus Catalogorum iii, 37b.

घटखर्परकाव्य
with
टीका

Ghatakharparakāvya
with
Commentary

No. 245

352.
1884-87.

Size.— 10¾ in. by 4¾ in.
11¾ in. by 5⅕ in.

Extent.— 10 leaves; 7-10 lines to a page; 45 letters; to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; text in the middle with the comm. above below it; borders ruled in triple red lines; red pigment used for verse-numbers; folios of different sizes; folios after 3 are wrongly numbered.

Age.— The Ms. does not appear to be very old.

Author of text.— Kālidāsa.

,, ,, com.—Anonymous.

Begins.— folio 1[b]

श्रीगणेशाय नमः

Text— निचितं खमुपेत्य etc.......as in No. 233

Com.— श्रीरामजी श्रीगणेशायन्म· यस्याः पति etc....as in No. 246 below.

Ends.—folio. 11[a]

Text- - आलम्ब्य चाम्बु etc....as in No. 233

Com.— योहि यत्प्रियो भवति etc....up to अलं विस्तरेण ॥ २२ ॥
as in No. 246 below

followed by इति घटकर्परं समाप्तः : मिती सादवदी । ७ । संवत्
१९०४ ॥

References.— See No. 236

घटखर्परकाव्य
with टीका

Ghaṭakharparakāvya
with comm.

No. 246

695.
1886-92.

Size.— $12\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 7 leaves; 11 lines to a page; 50 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing clear and legible but not uniform, text in the middle with the comm. above and below it.

Age.— Saṁvat 1896; Śaka 1761.

Author of the text.— Kālidāsa.

" " com.—Not mentioned.

Begins.—folio 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

Text— निचितं खमुपेत्य etc.........as in No. 233

Com.— श्रीरामजी श्रीगणेशायन्मः ॥ यस्याः पतिर्देशान्तरं गतस्तां नायिकां पञ्चभिश्लोकैरभिधत्ते ॥ निचितेत्यादि ॥ हे कुन्दसमानदन्ति ॥ नीरदैः। उपेत्य खं निचितं ॥ कुन्दानां पुष्पाणि कुन्दानि तैः समाना दन्ताः ॥ ताम्बुलाभावाद्विरहिण्याः ॥ आगत्य गगनं व्याप्तं ॥ सरसैर्मेघैः ॥ खामिवतवनाय ॥ कः सरसस्त्वामाश्वासयिष्यतीति भावः। etc.

Ends.— folio 7b

Text— आलम्ब्य चाम्बु etc.......as in No. 233

Com.— योहि यत्प्रियो भवति स तच्छपथं करोतीति स्वस्यातिरसिकत्वेन तत्प्रियत्वात्तच्छपथे इत्याद्या न च तवयमकाव्यकाव्ये ज्ञानमेवेति न्यूनता वाच्या कविनेव्युक्तत्वस्यः कविस्तेन तु यमकादौ जेतव्योस्मि शास्त्रे तु शास्त्रज्ञैरित्यलं विस्तरेण ॥ २२ ॥
इति घटकर्परं समाप्तः ॥ भाद्वा वुदि ९ गुरुवासरान्वितायां लिखितं मुधरानाथ सारस्वत ब्राह्मण आत्मपठनार्थं ॥ संवत् १८९६ ॥ शाके १७६१ ॥ शुभं भवतु ॥ कल्याणमस्तु।

References.— Aufrecht, ii, p. 35b.

घटखर्परकाव्य with टीका

Ghaṭakharparakāvya with comm.

No. 247

157. / 1992-1907.

Size.—11⅕ in. by 5½ in.

Extent.— 6 leaves ; 10 lines to a page ; 28 letters to a line (text)
12-13 " " " ; 36 " " " (com.)

Description.—Country paper ; old and brittle ; Devanāgarī characters ; hand-writing bold, clear and legible ; red pigment used ; text and the commentary written separately ; yellow pigment mixed with black used for corrections ; fol. 6 blank.

Age.—The Ms. appears to be old.

Author of the text— Kālidāsa.

" " com.— Anonymous.

Begins.—folio. 1ª

॥ श्रीगणेशाय नमः श्रीगुरुभ्यो नमः ॥

Text— निचितं खमुपेत्य etc.........as in No. 233.

Text ends on folio 2ᵇ भावानुरक्तवनिता etc.......as in No. 233.

followed by इति श्रीकालिदासकृत घटखर्परकाव्यं समाप्तं श्रावमासे शुधपक्षे नागपंचम्यां प्रातःकाले समाप्तंमलं ॥ राम

After this follows one additional Verse.

परभृतामदनक्षतचेतसः प्रियसखीलघुवागिव योषितां ॥
प्रियतमानकरोत्कलहांतरे मृदुरवाद्रुरवापसमागमान् ॥ १ ॥ २२ ॥
नवासर्ग पातिलस्लोकश्च ॥

Com. begins on folio 3ª

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीअचैतगुरवे नमः ॥ निचितमिति etc.
as in No. 248

Ends.—folio 5ᵇ

Com.— भावेन अनुरक्ताः भावानुरक्ता चासौ वनिता च भावानुरक्तवनितायाः इरतानितै शपेयं प्रतिज्ञां करोमि प्रतिज्ञाकारिण ॥ तृषितः सन् करकांबु-

करकायाः अबुकरका गारा अबु उदकं अलभ्य पित्वा पान करून शपेयं तिरस्करोमि तिरस्कारकारिण जर जिंकल जर तर यतादृशः प्रकारः करिष्यामी नाजिकिल जर इत्यस्य प्रयोजनं नास्ति अन्वयव्यतिरेकेन दृढिभूतं ॥ २१ ॥

राम् इति घटखरपरकाव्य श्राव(ण)मासे नागपञ्चम्यां भृगुवासरे समाप्ति भूतं रावण........

References.— See No. 236.

घटखर्परकाव्य with टीका — Ghaṭakharparakāvya with comm.

No. 248 — $\frac{441.}{1895\text{-}1902.}$

Size.— $11\frac{1}{5}$ in. by $5\frac{3}{5}$ in.

Extent.— 6 leaves ; 11-12 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters , hand-writing clear and legible but not uniform ; red pigment used for verse-numbers ; slightly moth-eaten ; text in the middle with the commentary above and below it.

Age.—Saṁvat 1753.

Author of the text— Kālidāsa.

„ „ com.— Anonymous.

Begins.—folios 1ᵇ

Text— निचितं खमुपेत्य etc.......as in No. 233

Com.— श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीअद्यैतगुरवे नमः ॥ निचितमिति ॥ शृंगारो-धि(द्वि)विधः संभोगो विप्रलंभश्च विप्रलंभो विरहाख्यः तमेव वर्णयन् घटखर्परनामा कविर्यमकालंकारेणाह ॥ etc....

Ends.— folio. 6ᵃ

Text— ॥ भावानुरक्तवनिता etc....as in No. 233.

followed by इति श्रीकालिदासकृत घटखर्परकाव्यं समाप्तं ॥
श्रीअद्वैतचरणार्पणं ॥

Com.— भावानुरक्तवनिता सुरतैः भावे स्वभावे अनुरक्ता चासौ वनिता च तस्याः सुरतानि तैः शपेत्तानि नान्युयामित्यर्थः ॥ इति प्रतिज्ञा यं दिन पालयामि तदा तृषितः पिपासितः करकाशपेयं(य)मंबुजलमालभ्य शपे ॥ २१ ॥

इति समाप्तोयं टिका ॥

यादृशं पुस्तकं दृष्ट्वा तादृशं लिखितं मया ॥
यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोषो न लिप्यते ॥
इदं पुस्तकं लिखितं ॥ नरहरि राघवेण च ॥ परोपकाराय पुण्याय ॥ अध्ययनेछुखलोक्यतां ॥ शके १७५२ खरनाम संवत्सरे श्रावण शुद्ध प्रतिपदिने समाप्तं ॥ श्री ॥ राम जयराम ॥ जयजयमंगलकारकराम श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ शिवशिवशिव ॥

References.— See No. 236 for text only.

घटखर्परकाव्यटीका called घटखर्परयोजिनी — Ghaṭakharparakāvyaṭīkā called Ghaṭakharparayojinī

No. 249 — $\frac{46.}{1871\text{–}72.}$

Size.— 8⅘ in. by 3⅘ in.

Extent.—19 leaves; 10 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled in double black lines; slightly moth-eaten; foll. 12ᵇ and 19ᵇ blank.

Age.— Śaka 1657; Saṁvat 1792.

Author.— Bhaṭṭakamalākara.

Begins.— folio. 1ᵇ

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

सामायापि दवीयसी सुविमले शुद्धात्मदर्शोपमे—
यत्रेवप्रतिबिंबिताग्निकणवद्देवान्यतोऽजीजनत् ॥
साक्षात्कारतयैव यस्य हि जगत् स्वप्नोपमं जायते
तद्वैनायकसंज्ञिकं हृदिगतं तेजः परं चिंतये ॥ १ ॥
नत्वा शिवं शिवायुक्तं घटखर्परयोजिनीं ॥
टीकां बालप्रबोधार्थं कुर्वेहं कमलाकरः ॥ २ ॥

इह तावत्काव्यालापांश्च वर्जयेदित्यादेः काव्यं यशसेऽर्थकृत इत्यादि प्रयोजनैरपवादमवधार्य मेघदूत इव विप्रलंभशृंगारवर्णनमल्पपद्यैश्चिकीर्षुकविः श्रीकालिदासो विशिष्टशिष्टाचारानुमितश्रुत्युपदिष्टाभीष्टोपायतकं शृंगारसाधनीभूतो दीपनाद्यन्यतम नीरदाकाशप्राप्तिरूपत्वसुमंगलमाचरन् प्रोषितपतिका नायिकायाः प्रवासिनायकं प्रातिमेघस्य दौत्यसंदेशाय मेघाविर्भाववर्णनमारभते ॥ ॥ निच्चितमिति ॥ etc.........

Ends.—folio. 19[a]

अंबु आलंब्य उदकं वहामित्यन्वये काव्यं खंडितं स्यात् ॥ लक्षणं तु ॥ वाक्यांतरं प्रवेशेन विछिन्नं खंडितं मतामिति वाग्भट्टालंकारः ॥ पौनरुक्त्यं च ॥ वसंततिलकावृत्तं लक्षणं तु प्रागुक्तं ॥ २१ ॥ घटखर्परैर्व्यानीय वहनात् घटखर्परं

इति नाम्ना श्रुतं तस्मात् योजनं तस्य दुर्घटं ॥ १ ॥
तातो यस्य चतुर्भुजः सततखटकर्मैककार्योभव-
न्माता यस्य पतिव्रता समभवन्मल्हारसंज्ञा- शुभा
तेन श्रीकमलाकरेण विदुषा टीकाकृता प्रीतिदा-
सत्शिष्यै शुक्रदेवकप्रभृतिभि संप्रार्थ्यते नाप्यसौ ॥ २ ॥

इति श्रीचतुर्भुजसुत भट्ट श्रीकमलाकरविरचिता कविश्रीकालिदासकृतस्य घटखर्परकाव्यस्य घटखर्परयोजिनीटीका समाप्ता ॥ शिवमस्तु सर्वजगतः ॥ छ ॥
शके १६५७ संवत् १७९२ राक्षससंवत्सरे भाद्रकृष्णषष्ठ्यां दशपुत्रोपनाम्ना गोविंदेन लिखितमिति स्वार्थे परोपकारार्थे ॥ यादृशमिति न्यायात् ॥ शोधनीयं द्विजोत्तमैः ॥ छ ॥

References.—See I. O. Cat. Pt. VII. No. 3796.

घटखर्परकाव्यटीका Ghatakharparakāvyaṭīkā

No. 250 — 497. / 1891-95.

Size.— $9\frac{1}{4}$ in. by $3\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 7 leaves: 8 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing clear but not so legible; incorrect in many places.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Begins.—folio. 1[b]

श्रीगणेशाय नम ॥ निचिमपि कृपया पदं ॥ निचित छन्नमित्यर्थः ॥ किं तत्कर्म तापनं खमाकाशकैः ॥ कर्त्तभूतैः ॥ नीरदै नीरं जलं ददंतीति नी(र) दास्तैः मेघै एवं कर्मकर्तृपदानि यो जनाय ता ॥ etc....

Ends.—folio. 7[a]

तदुक्तं पानीय केन कृत्वा घटखर्परेण घटस्य खर्परं कपालं तेन घटखर्परेण यदि नियेयः कर्मतातापज्ञोहं येन क०...कविना किं विशिष्टे न परेण केकृत्वा यमु(म)कैः ॥ इति श्रीघटखर्परटीका समाप्ता ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ श्रीरामजी ॥

References— Aufrecht Cat. Catalogorum - iii, 37[b]

चक्रपाणिकाव्य Cakrapāṇikāvya

No. 251 — 28. / 1873-74.

Size.— $11\frac{4}{5}$ in by $5\frac{3}{5}$ in.

Extent.— 46 leaves; 15 lines to a page, 40 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines and edges in single; yellow pigment used for corrections; incorrect; complete.

Age.— Samvat 1931.

Author.—Lakṣmīdhara Bhatta.

Begins.— fol. 1^b

॥ ६० ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

॥ पुनातु पादांतपतद्भिरत्री सीमंतरत्नप्रति बिंबितो वः
त...सकारूढसुरारिभार निरस्तिहेतोरिव चक्रपाणिः ॥
ग्रामोस्ति शांडिल्यकुलोद्गतानां गौडेषु भट्टांकितकोशलाख्यः
गंगेव नैवोज्झति यत्प्रसूतिरेकान्ततः केशवपादसेवां २
etc.

Ends.—fol. 40^b

पुष्पश्री समलंकृतं मधुमितप्राप्यानिरुद्धं ततः
सार्द्धं दानवकन्यया त्रिभुवनभ्रांतप्रतापोदयः
बिभ्राणः स्मरविभ्रमं स भगवानत्तः प्रविश्याखिला
मुन्मत्तामिव तां चकार परितः पौरोत्सवैर्द्वारिकां ६३ ॥ छ ॥
इति भट्टलक्ष्मीधरकृतौ चक्रपाणिविजये महाकाव्ये बाणदोः
खंडनं नाम विंशातितमः सर्गः समाप्तः १८ ॥
मंगलं महाश्रीः ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ कल्याणमस्तु ॥
संवत् १९३१ वर्षे मासोत्तममासे पुरुषोत्ममासे कृष्णपक्षे तिथौ द्वादश्यां १२ कविवारे ॥ ॥ लिखितमिदं व्यासगोपीदासात्मजेन मलाख्येन(ना)म्ना चक्रपाणिकाव्यं ॥ श्रीजयशीलनगरे ॥

चण्डीकुचपञ्चाशती — Caṇḍīkucapañcāśatī

No. 252 — 126. / 1875-76.

Size.— 8 in. by $4\frac{1}{3}$ in.

Extent.— 16 leaves ; 7 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters ; blue in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; complete. In other places the work is called चण्डीपञ्चाशिका, which appears to be the correct title.

Age.— A modern copy.

Author.— Lakṣmanācārya, called Rasālankāıadhurīśa, son of Ve mādhava, who was called Sāmaga (Cf. Ulwar Cat. p. 8 No. 2127).

Subject.— Fifty stanzas on the breasts of Candī.

Begins.—fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
श्रियं नौमि देवीं परां पारिजातां
पदांभोजरेणूपसेवा पराणां
यदाद्याक्षरस्याभिधेयेन शूली
प्रलीढोपि मृत्युप्रजेतागरेण १ etc.

Ends.—fol. 16b

वाक्कायचित्तकरणप्रकृतिस्वभाव
बुध्यात्मभिः सदसतोरपि संगमेन
यद्यत्कृतं यदपि भाव्यमशेषमात-
र्यद्यत्करोम्यखिलमस्तु तवार्पणं तत् ८३

इति श्रीमदत्रिगोत्रमाणिक्यसामगोपनामक वेणीमाधवाचार्यसुत रसालंकारपारावारपारीण लक्ष्मणाचार्यकृता श्रीचंडीकुचपंचाशती संपूर्ण ॥ शुभंभः ॥

References.— 1 Mss. Aufrecht's Catalogus Catalogoıum i, 176b · ii 35b, 199a.

Cf. also A. B. Keith : History of Sanskrit Literature p. 221.

Printed in the Kāvyamāla Series IX.

चण्डीशतक Caṇḍīśataka

No. 253 443. / 1899–1915.

Size.— 11⅗ in. by 5¼ in.

Extent.— 11 leaves ; 11 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Countiy paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and unifoim , red and yellow pigment used ; complete.

Age.— Samvat 1931.

Author.— Bāṇa.

Subject.— A collection of about 101 veises in honour of Śiva's consoit and in special of hei feat in slaying the demon Mahīṣa.

Begins.— fol. 1[b]

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
मा भांक्षीर्विभ्रमं भ्रूरधर विधुरता केयमास्यास्य रागं
प्राणे प्राण्येव नायं कलयासि कलहश्रद्धया किं त्रिशूलं ॥
इत्युद्यत्कोपकेतून्प्रकृतिमवयवान्प्रापयंत्येव देव्या
न्यस्तो वो मूर्द्धि मुख्यान्मरुदसुहृदसून् संहरन्नांङ्घ्रिरंहः ॥ १ ॥
etc.

Ends.— fol. 11[b]

स्रस्तांगः सन्नचेष्टो भयहृतवचनः सन्न दोर्दंडशाखः ।
स्थाणुर्दृष्टायमाजौ क्षणमिव सभयं स्थाणुरेवो यथातः
ते स्यध्वंसात्सुरारेर्महिषितवपुषो लब्धमानोवकाशः
पार्वत्या वामपादः शमयतु दुरितं दारुणं वः सदैव । १०१ ।
इति चंडीशतं समाप्तं ॥
इति श्रीमहाकविबाणभट्टविरचितं चंडीशतं समाप्तं । छ
संवत् १९३१ मिती वैशाखकृष्ण ५ लिखितामिदं व्याससदनेन

References.— 1 Aufrecht's Catalogus Catalogorum, i,. 177[a] ; 36[a] ; iii, 38[a].

Cf. also I. O. Cat. No. 7078.

2 A. B. Keith : History of Sanskrit Literature, p. 210.

3 Printed with a commentary in Kāvyamālā 4, 1.

चण्डीशतक
with
टीका

No. 254

Caṇḍīśatal
with
Com.

47.
1871–72.

Size.— $10\frac{1}{6}$ in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 9 leaves ; 13–14 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; witl पृष्ठमात्राs ; hand-writing clear, legible and uniform ; squar blank spaces in the centre and in the margins of th folios ; double borders in triple and double red line respectively ; this is a पञ्चपाटी Ms having text in th middle, bounded by comm. on all sides ; red and yellow pigment used ; complete.

The commentary breaks off at the 84th verse.

Age.— Appears to be fairly old.

Author of the text.— Śravana(?) Bāna.

„ „ „ comm.— Not mentioned.

Begins.— (Text) fol. 1ᵇ

मा भांक्षीर्विभ्रमं etc. as in No. 253

Com.— ॐ गुरुभ्यो नमः ॥ देव्या शिरसि । न्यस्तो निक्षिप्तोंघ्रिः पापं मुष्णातु इति संबंधः ॥ etc.

fol. 8ᵃ — महाबाहुवनभयहरत्यथार्थाः संज्ञा जाता इत्येवं स्मरारो वदति सति पार्वती पुनातु ॥ ८४ ॥

Ends.— fol. 9ᵃ

कुंते दंतैर्निरुद्धे धनुषि विहसित ज्ये विषाणेन मूलात्
लांगूलेन प्रकोष्ठे विलयिते ततकृपाणस्य पाणेः ॥
शूले लोलांह्रिघातैर्ललितकरतलात् प्रकच्युते दूरमुर्व्यां ॥
सर्व्वांगीणं लुलायं जयति च रणतश्चंडिका चूर्णयंती ॥ १०२ ॥
इति श्रीमहाकविश्रावणभट्टकृतं चंडिकाशतकं समाप्तं ॥
शुभं भवतु ॥ छ ॥ शुभं भवतु ॥ छ ॥

चण्डीशतक
with
टीका

No. 255

Caṇḍīśataka
with
Com.

31.
1873–74.

Size.—$8\frac{3}{5}$ in. by $11\frac{3}{5}$ in.

Extent.— 73 leaves, 20–25 lines to a page; 25–28 letters to a line.

Description — Country paper, Devanāgarī characters; hand-writing clear and legible but not uniform; written on one side of the folios; yellow pigment used for corrections; complete.

Age.— Does not appear to be very old.

Author.— Bānabhaṭṭa.

Begins.— fol. 1[b]

॥ ए ॥ ॐ नमश्चंडिकायै ॥

मा भांक्षीर्विभ्रमं etc. as in No. 253.

,, (com.) fol. 1[a]

अत्र मुष्यादिति क्रियापादेन सर्वजनानां पापहारः कथ्यते मुष्यात मुष्णातु हरतु वो युष्माकं अंहः पापं कोऽसौ अंह्रिश्वरणः etc.

Ends.— (Text) fol. 73

स्रस्तांगः सन्नचेष्टो etc. up to दारुणं व॰ सदैव ॥१०१॥

as in No. 253.

Ends.— (com.) fol. 73

भयेन हतं वचनं यस्येति विग्रहः अपरस्तु निसर्गादेव अवचनः दोर्दंडा एव शाखा इति दोर्दंडशाखाः एकत्र सन्ना ग्लाना विस्तीर्णा दोर्दंडशाखा यस्य सन्न दोर्दंडशाख इति ॥ १०१ ॥

इति श्रीमहाकाव्येबाणभट्टस्य कृता टीकेयं समाप्ता ॥

॥ श्रीरस्तु कल्याणमस्तु ॥

लिखितमिदं व्यासगोपीदासात्मजेन मलाख्या नाम्ना ॥

चण्डीशतकटीका Caṇḍīśatakaṭīk

No. 256 30. / 1873-74.

Size.— $11\frac{3}{4}$ in. by $5\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 57 leaves ; 10-11 lines to a page ; 35-36 letters to a line

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; hand-writing bold, clear and legible but not uniform ; verse-numbei marked with red pigment and corrections made witl yellow ; fol. 52 blank ; incorrect in many places and th corrections recorded in margins.

Age.— Śaka 1831.

Author.— Dhaneśvara, composed his commentary in Śaka 1312.

Subject.— Commentary on Bāna's Caṇḍīśataka.

Begins.— fol. 1ᵇ

॥ स्वस्ति श्रीगणेशभारतीभ्यां नम· ॥ गुरुभ्यश्च ॥
कपोलरोलंबनिराकरिष्णुर्वेल्लत्कराग्राहति कैतवेन ।
संप्रीणयन्नर्थिजनं धनौघैर्हेरंबनामा जयतीह देवः ॥ १ ॥
व्रलहंसकनिह्रादजितहंसकसद्गतिः ॥
वाणी वीणावती लोके जयति ब्रह्मसूरसौ ॥ २ ॥
ज्यायान् जयति वाल्मीकि काव्यसृष्टिपितामहः ।
शतकोटिविकीर्णं यश्चारुरामायणं व्यधात् ॥ ३ ॥
जयंति जगदानंदकंदसे कविशारदाः ॥
शारदाभ्रप्रतीकाशाः काचिदादिकवेर्गिरः ॥ ४ ॥
गोक्षीरकर्पूरसुधांशुगौरा माधुर्य्यधुर्य्याजितहारह्वराः ॥
विद्वन्मनः कार्म्मणकर्म्मशूरा बाणस्य वाचः सुकवेर्जयंति ॥ ५ ॥
चंडीशतस्तुतिं बाणः कविर्गाढां प्रणीतवान् ॥
व्याख्यां तस्याः सुबोधार्थां कुर्म्मः **पदविबोधिनीं** ॥ ६ ।

Ends.— fol. 56ᵇ

कथंभूतस्य महिषितवपुषः यं दृष्ट्वा स्थाणुरुत्रस्तचेष्टः सन् स्थाणुरेव उपजातः ॥ स्तंभतां गतः ॥ भयहतवच्चनः ॥ सन्मनोर्हंडशाखः ॥ स्तंभोपि त्रस्तचेष्टोहतवच्चनो भवति ॥ तद्वदित्यर्थः । किं भूतं दारुणं परुषं निष्ठुरं ॥ स्थाणुरपि परुषो भवति ॥ १०१ ॥ श्रीः ॥

आसीन्निर्मलवंशपद्मतरणिः स्वाचारचिंतामणिः ।
सद्विद्यासरणिर्भवाब्धितरणिः श्रीसोमनाथो द्विजः ॥
सूनुस्तस्य **धनेश्वरो** व्यरचयट्टीकां शिशुबोधिनीं ।
श्रीचंडीशतनाम्नि बाणरचिते काव्ये गभीरेंतरां ॥ १ ॥
केचिद्दोषदृशः परेगुणदृशःस्त्वन्येन किंचिद्दृशः ।
सर्वेमत्सरमुत्सृजंतु धिषणां कृत्वा गुणग्राहिणीं ॥
बालानां सुखबोधनाय विहितां व्याख्यामिमां गृह्णतां ।
श्रेयस्यादिति संप्रधार्य मनसा गृह्णंतु मां सूरयः ॥२॥
श्रीमद्दशकुरज्ञातिं भट्टसोमेश्वरात्मज·
धनेश्वरः कृतिवरष्टीकां चंडीशते व्यधात् ॥ ३ ॥
शाकेकरेंदुरामेंदुमिते त्वानंदवत्सरे ॥
वैशाषशुक्लभूतायां गुरौ चित्राद्धरिकृता ॥ ४ ॥
समाप्तिमगव(म)द्व्याख्या **चंडीशतविबोधिनी** ॥
पंचदशशतायुक्ता सप्तत्या श्लोकसंख्यया ॥ श्रीः ॥ छ श्रीः ॥

इति श्रीभट्टचारा बाणविरचित चंडीशतस्य टीका समाप्तेयं ॥
ग्रंथसंख्या १५८७ ।

सप्ते वा त्रयराशताजगलिकिन्नोपीठसृष्टे विधौ ।
संतन्येपि पट्टप्रस्ततः स तथोपातारउत्कंचला ॥
निर्दोषं सगुणं सुकाव्यममलं कर्तुं क्षमो लीलया ।
सोऽयं कोपि न दृश्यते वसुमती ष(ख)ङ्गं छनैर्मंडिता ॥ १ ॥
ये बध्नंति चतुष्पदामथ च ये देवीं गिरं तद्वदो(?)
गीर्यामस्तिकरोत्यथापि भवति प्रायामसरयां जगुः ॥
चित्रं तेपि च तद्दृशैरपि वचो जालोकृतः ।
स्वात्मानं कलमन्वते कृतधियो निर्दविधिकतानमून् ॥ २ ॥
ग्रंथानाकलितानचाप्यवगतं तत्त्वं च सिद्धांकितं
न ज्ञाताप्यनुसानवाक्य(र)चनामापाधितकेद्विति·
लीलैकुंडलताडनैश्च विनथै स्फीतै पठोन्मर्मरै
विद्वांसो वयमित्यसोद्धतगिरो लज्जां न बिभ्रत्यहोः ॥ ३ ॥

मिदं चंडीशतपुस्तकम् ॥ शुभमस्तुः कल्याणमस्तुः ॥ श्रीः

दिनैर्महादानमितैर्यामैरदमितैरियं ॥
प्रचंडायासतश्चंडीशतव्याख्या विशोधिता ॥ १ ॥
कुतो कुंभो तर्हि नहि स्वकीयस्तुत्यका इति ॥
एवं लिखनवैदग्ध्ये को विदग्धो विशोधने ॥ २ ॥

ग्रं(ग्रं)थकृत्पंडितः सोयं पूर्वापर्यविपर्ययं ॥
न वेत्ति लेखकः किंवा व्याख्ये या विजहाति च ॥ ३ ॥
गोपकिष्णेन जामात्रा शिष्येण सदनेन च ॥
अशूशुधत्कृष्णलालो यथा बुद्ध्या अबूबुधत् ॥ ४ ॥
धरानलाक्षाब्ज शके १८३१ वैक्रमे विक्रमे पुरे ॥
श्रीमडूगरसिंहाख्यभूपराज्ये लिपीकृत ॥ ५ ॥
मूलं च टीकया सोध्यं टीका मूलेन शोधिता ।
विशुद्धिः केन कर्त्तव्या भिन्नयोर्मूलटीकयोः ॥ ६ ॥
बहुधा शोधिताप्येषा अशुद्धा बहुधा स्थिता ॥
यथा प्रतिरुद्धतापि रभस· फलमीदृश ॥ ७ ॥

References.— This is the only Ms of Dhaneśvara's commentary recorded by Aufrecht.

चतुर्वर्गसंग्रह Caturvargasaṁgraha

No. 257 — 61. / A. 1882-83.

Size.— 11 in. by 7 in.

Extent.— 15 leaves; 10 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper, Kāśmirī Devanagari Characters; hand-writing bold, clear and legible; yellow pigment frequently used for corrections; incorrect in many places.

Age.— Does not appear to be very old.

Author.— Kṣemendra.

Begins.— fol. 1^b

ॐ नमो विघ्नहर्त्रे ॥
ॐ विभूषणाय महते तृष्णातिमिरहारिणे
नमस्संतोषरत्नाय सेवाविषविनाशिने १
उत्सृज्य निजकार्याणि सद्भिर्बाष्पाकुलेक्षणम्
सेव्यसेवकसेवानां क्रियतामहशासनम् १ etc.

Ends.— fol. 15[b]

समारे परमस्ति नेत्रसुखदं रम्य नगमानना-
त्मर्वक्लेप्राविनाशनिर्वृतरसः के नाम मोक्षात्परः ॥
चतुवर्गोपदेशेन क्षेमेन्द्रेण यदर्जितम्
पुण्यं तेनास्तु लोकोयं चतुर्वर्गस्य भाजनम् ॥ शुभम् ॥
शुभम् ॥ समाप्तोय क्षेमेंद्रविरचितश्चतुर्वर्गसंग्रह

Printed in Kāvyamālā Series 5, 1888.

चंद्रदूतकाव्य — Candradutakāvya

No. 258 — 176 (iv) A. 1882-83.

Size.—
Extent.—
Description.— } See No. $\frac{176\ (1)}{A\ 1882\text{-}83}$

Author.— Not mentioned.

Begins.— folio 3[a]

यदतिशितशिरायग्रहस्तमापन्नदुःखं
त्यजति जगदशेषं दीनमापन्नदु खं ।
स्मरततदनूनं । सर्वदा शासनस्य
प्रभुमजरमनंतं श्रीभिदाशासनस्य ॥ १ ॥ etc.

Ends.— folio 3[a]

कथितभवदुदंतायोन्मुदा चेतसाव-
त्प्रातिदिनमबलाखभोजनं चेतसादात् ।
अविदिततदवस्वस्तिष्ठसि त्वं गदांग-
श्रुतितकिमिति वाच्यं सत्वरं त्वं गदांगः ॥ १४ ॥
इति चंद्रदूतकाव्यं समाप्तं ॥ ४ ॥

References.— Aufrecht-Catalogus Catalogorum—1, 180[b];

चम्पूभारत
or
भारतचम्पू

Campubharata
or
Bhāratacampū

No. 259

82.
1919–24.

Size.— $12\frac{1}{8}$ in. by 4 in.

Extent.— 115 leaves; 7–8 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Country paper; modern Devanāgarī characters; hand-writing, beautiful, clear and uniform, borders ruled in double black lines; the Ms. is a lithograph copy, foll. 1 and 2 slightly torn.

Complete in 12 stabakas.

Age.— Śaka 1774.

Author.— Anantabhatta.

Begins.—folio 1b

श्रीगणेशाय नमः ॥
कल्याणं वो विधत्तां करटमदधुनीलोलकल्लोलमाला-
खेलल्लोलंबकोलाहलमुखरितदिक् चक्रवालांतरालं ॥
प्रत्नं वेतंडरत्न सततपरिचलत्कर्णतालप्ररोह—
द्वातांकूराजिहीर्षादरविवृतफणाशृंगभूषाभुजंगं ॥ १ ॥
नवनीत सुगंधयोनखांका नवनीपांकुरनंदनीय शोभाः ॥
कुशलं कलयंतु गोपिकानां कुचवास्तव्यकुटुंबिताधुरीणाः ॥ २ ॥
तुहिनकिरणवंशस्थूलमुक्ताफलानां विपुलभुजविराजद्वीरलक्ष्मीविभूम्नां ॥
हसितसुरपुरश्रीरस्ति सा हस्तिनाख्या रिपुजनदुरवापा राजधानी कुरूणां
॥ ३ ॥ etc.

folio 10b इत्यनंतभट्टकविकृतौ चंपुभारते प्रथमः स्तबकः ॥

folio 24b इति etc.…………द्वितीयस्तबकः ॥

Ends.—folio 115a (fol. 114b)

दिगंतरलुठतकीर्तिरनंतकविकुंजरः ॥
प्राणैस्तुल्यं सरस्वत्याः प्राणैषीच्चंपुभारतं ॥ ३३ ॥

उन्मीलदंबुजकदंबकसौरभाणामुत्कृत्य दीशमुकुटीनाटिनीं सखीनां ॥
आचांतवैरियशसामसृतोर्मिलानां वाचामनंतसुकवेर्वसुधैव मौल्यं ॥ २४ ॥
॥ इत्यनंतभट्टकविकृतौ चंपूभारते द्वादशस्तबकः ॥
॥ इति श्रीमदनंतभट्टकविविरचितं चंपूभारतं नाम काव्यं समाप्तं ॥
वेदाश्वसप्तेंदुमिते शाके पुण्याख्यपत्तने ॥
इदं हि पाठशालायामंकितं सुशिलाक्षरैः ॥ १ ॥
अस्यांकनस्येयं द्वितीयावृत्तिः ॥ प्रति १००० ॥ छ छ

References :— Mss. Aufrecht's Catalogus Catalogorum, i, 406[a]; ii, 92[b]; iii, 88[b].

For described Mss. see Mad Des. Cat. XXI, Nos. 12233-46 and I. O. Cat. VII. No. 4042 (inc.).

Burnell states that this work is printed with a commentary at Madras, in Telugu characters.

चम्पूभारत Champūbhārata

No. 260 505. 1887–91.

Size.—10 in. by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 69 leaves; 9 lines to a page, 28 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanagarī characters; hand-writing bold, clear and legible; borders ruled in double red lines; yellow pigment used for corrections; moth-eaten in the right-hand margins; the Ms. ends on fol. 69. Incomplete.

Age.— Appears to be old.

Author.—Ananta Kavi.

Begins.— fol. 1[b]

श्रीगुरुनारायणो जयति ॥

कल्याणं वो विधत्तां etc. as in No. 259.

foll. 11[b] इत्यनंतकविकृतौ चंपुभारते प्रथमस्तबकः ॥

fol. 24[b] इत्यनंतभट्टस्य कृतौ चंपुभारते द्वितीयः स्तबकः समाप्तः ॥ २ ॥

Ends.—abruptly fol. 69^b

तस्मिन्हते निपतिते बकवैरिमुष्ट्या
रंगेण तेन समकंपिचलसताकं ॥
पार्थाश्चिरेण परिशीलितमुत्तरायै
कन्याजनैरभिविडंबयतेव नाट्यं ॥ ७३ ॥

गद्य ॥ तदनु तत्र म......

References.—See No. 259

भारतचम्पू — Bhāratacampū

No. 261 — 464. / 1895–1902.

Size.—9 in. by 5 in.

Extent.— 124 leaves ; 10–11 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description — Country paper ; Devanāgarī characters , hand-writing clear and legible but not uniform , borders ruled in double red lines ; verse-numbers marked with red pigment in the beginning ; yellow pigment used for corrections. The Ms. is complete in 12 stabakas.

Age.— Śaka 1766.

Author.— Vidarbharāja (Anantabhaṭṭa).

Begins.—fol. 1^b

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ भारतचंपूप्रारंभः ॥
कल्याणं वो विधतां etc. as in No. 259.

fol. 8^b इति प्रथम स्तबक समाप्तं ॥ श्री ॥

fol. 21^a इत्यनंतभट्टकृतौ चंपूभारते द्वितीयस्तबकः ॥

Ends.— fol. 123^b

दिगंतरलुठत्कीर्तिरनंतकविकुंजरः ॥
प्राणैस्तुल्यं सरस्वत्याः प्राणैस्तुल्यं सरस्वत्याः प्राणैषीच्चंपुभारतं ॥२३॥
etc. up to वसुधैव मौल्यं as in No. 259.

followed by इति श्रीविदर्भराजविरचिते चंपूभारते द्वादशस्तबकः समाप्तः ॥ श्री शिवार्पणमस्तु ॥ शके १७६६ क्रोधी नाम संवत्सरे दक्षिणायने आधीक श्रावणे शुक्लपक्षे द्वादश्यांयां भृगुवासरे समाप्तः ॥ इद पुस्तकं... अस्ति तेन लिखित ॥

तैलाद्रक्षे etc.................वदति पुस्तकं ॥ श्री ॥ छ ॥ श्री ॥ छ ॥ श्रीगजानन प्रसन्न·

References.— See No. 259.

चम्पूभारतव्याख्या Campūbhāratavyākhyā

No. 262 — 506 A. / 1887–91.

Size.— 12 in. by 4 in.

Extent.— 37 leaves, 10 lines to a page; 45 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters; hand-writing beautiful, clear and uniform; borders not ruled. Commentary on the 3rd stabaka only.

Age.— Not very old.

Author.— Pītāmbarasūri.

Subject.— Commentary on the Campūbhārata of Ananta Kavi.

Begins.—fol. 1ᵇ

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

तृतीयस्तबको व्याख्यायते ॥ पितृव्येति ॥ अथ धृतराष्ट्रेण राज्यार्धप्रदानानंतरं पितृव्यस्य धृतराष्ट्रस्य वाचा । यूयमिंद्रप्रस्थमधिवसथेति गिरा । पृथा तनूजः युधिष्टिरः । etc.

Ends.— fol. 37ᵇ

कृष्णः हरिः । अर्जुनपक्षे कर्षत्या । रीनिति बाहुलिकाद्गुणवचनं विनापि कृषेर्लौकि कृष्णोर्जुन इति । कृष्णौर्जुनौ । नरपतेः । धर्मराजस्य उपांतं समिपं विविशतुः जग्मतुः इत्यर्थः ॥ १२९ ॥ इति श्रीमदनंतकविकृत चम्पूभारतव्याख्यायां धार्वाडतांत्रिकपीतांबरसूरीविरचितायां चंद्रिकोपाख्यायां तृतियस्तबकः ॥ ॥ समाप्तः ॥ ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

॥ श्रीभुवनेभ्यतुकशालक कंठभूषणदारवाघाय नमः ॥ ॥ छ ॥

References.-- Only the three Mss. containing the same number, viz 506 of 1887-91 are recorded by Aufrecht in his Cat. Catalogorum, iii, 88.

चम्पूभारतव्याख्या Campūbhāratavyākhyā

No. 263 506 B. / 1897-91.

Size.— 12 in. by 4 in.

Extent.— 30 leaves ; 10 lines to a page , 45 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing beautiful, clear and uniform.

Commentary on the 4th stabaka of Anant Kavi's Campūbhārata.

Age.— Not very old.

Author.--Pītāmbarasūri.

Begins.—fol. 1[b]

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

यात इति । ततः अनंतरं । यदुवंशस्य केतो ध्वजस्थानीये श्रीकृष्णे । यदुवंश इति केतुनिमित्तं यस्य इति । etc.

Ends.—fol. 30[a]

चित्रव्यापरो यस्यरभगवान् अमृतांशुमौळिः ।

सुधाकरोद्भासितमूर्धभागः । श्रीसांबः । अखिलै स्वैरनुगामिभिः स्वपार्षदैः सह । अंतर्दधे अंतर्धानमगात् ॥ ११२ ॥

इत्यनंतभट्टकृतचंपूभारतव्याख्यायां धार्वाडतांत्रिकपीतांबरसूरिविरचितायां चांद्रिकोपाख्यायां चतुर्थस्तवकः समाप्तः ॥ छ ॥

श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ छ ॥ छ ॥

चम्पूभारतव्याख्या Campūbhāratavyākhyā

No. 264 $\frac{506\ (c).}{1887-91.}$

Size.— 12 in. by 4 in.

Extent.— 14 leaves; 10 lines to a page; 45 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters; hand-writing beautiful, clear and uniform; the corner of the last folio is slightly torn, contains only the 7th stabaka.

Age.— Not very old.

Author.— Pītāmbarasūri.

Begins.— fol. 1ª

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथोत्तरगोग्रहणकथावर्णनार्थं सप्तमस्तबक आरंभते ॥ आरूढेति ॥ etc.

Ends.— fol. 14ª

वैचित्र्याज्ञानमहिम्ना नानानिबंधकर्ता भगवानेव । बहुकविषु इत्यर्थः सरस्वत्याः प्राणैः सामर्थ्यविशेषैः । तुल्ये । यथा तथा शक्त्यनुरूपं चंपूभारतं प्राणंसीत् ।....त् । अवृहयदित्यर्थ· ॥ ८७ ॥ ॥ इति श्रीचंपूभारतव्याख्यायां पीतांबरसूरचिता चंद्रिको समाप्त· ॥

चम्पूरामायण
or
भोजचम्पू

Campūrāmāyaṇa
or
Bhojacampū

No. 265 $\frac{562.}{1891-95.}$

Size.— 12½ in. by 5 in.

Extent.— 58 leaves; 10 lines to a page; 45 letters to a line.

Description.— Country paper; brittle and discoloured; Devanāgarī characters; hand-writing, beautiful, clear and uniform; borders ruled in double red lines; yellow pigment used for corrections.

Contains 6 books.

Age— Śaka 1725.

Author.— Bhoja and Lakṣmana etc. Aufrecht remarks " चम्पूरामायण or भोजचम्पू a poem in seven books. 1–2 are attributed to Bhoja and Kālidāsa, 3–5 to Vidarbharāja, 6 to Laksmana Kavi, 7 to Venkatarāja Dīkshita". (Cat. Catalo. Pt. i, 183).

Subject.— The story of Rāmāyana, written in prose and verse, and based on the Rāmāyana of Vālmīki.

Begins.—folio 1[b]

श्रीगणेशाय नमः ॥
लक्ष्मीं तनोतु नितरामितरानपेक्षमंघ्रिद्वयं निगमशाखिशिखाप्रवालं ॥
हैरंबमंबुरहडंबरचौर्यनिघ्नं विघ्नाद्रिभेद् शतधारधुरंधरं नः ॥ १ ॥
उच्चैर्गतिर्जगति सिध्यति धर्मतश्चेत्तस्य प्रभा च वचनैः कृतकेतनैश्चेत् ॥
येषां प्रकाशनदशापि महीसुरैश्चेत्तानंतरेण निपतेत्क्वनु मत्प्रणामः ॥ २ ॥
गद्यानुबंधरसमिश्रितपद्यसूक्तिर्हृद्या हि वाद्यकलया कलितेव गीतिः ॥
तस्माद्दधातु कविमार्गविदां सुखाय चंपूप्रबंधरचनां रसना मदीया ॥ ३ ॥
वाल्मीकि गीतरघुपुंगवकीर्तिलेशैस्तृप्तिं करोमि कथमप्यधुना बुधानां ॥
गंगाजलैर्भुवि भगीरथयत्नकृष्टैस्संतर्पणं न विदधाति जनः पितॄणां ॥ ४ ॥
वाचं निशम्य भगवान् स तु नारदस्य प्राचेतसः प्रवचसां प्रथमः कवीनां ॥
माध्यंदिनाय नियमाय महर्षिसेव्यां पुण्यामवाप तमसां तमसां निहंत्री ॥ ५ ॥
चूर्णिका ॥ तत्र कंचन क्रौंचमिथुनादेकं पंचशराविद्धमपि व्याधेनानुविद्धं निध्यायतो बद्धानुकंपस्य भगवतो वाल्मीकेर्वदनारविंदाच्छंदोमयी काचिदेवं निःससार सरस्वती ॥ etc.

folio 11[b] इति श्रीविदर्भराजविरचिते चंपुरामायणे बालकांडः समाप्तः ॥

Ends.—folio 58[a]

साकेतं समुपेयिवान्स विजयी संसेव्यमानोनुजैः
सुग्रीवप्रमुखानपि प्रियसखीन् स्वे स्वे पदे स्थापयन् ॥
स्वच्छंदः सुचिरं सुखान्यनुभवन् देव्या तया सीतया
दोषा पालयति स्म कीर्तिविभवैरामोदिनीं मेदिनीं ॥ १०८ ॥
साहित्यादिकलावतारनगरग्रामावतंसायित–
श्रीगंगाधरधीरसिंधुविधुना गंगांबिकासूनुना ॥

प्राग्भोजोदितपंचकांडविहितानंदे प्रबंधे पुन·
कांडो लक्ष्मणसूरिणा विरचितो षष्ठो विजयाच्चिरं ॥ ११० ॥
भोजेन कथितं चंपूरामायणमिदं शुभं ॥
युद्धकांडेन सहितं सर्वे संख्याकृता पुरा ॥
अनुष्टुप् संख्यया सार्द्धं सहस्रद्वयमुच्यते ॥ ११२ ॥ छ ॥

श्रीमद्धाराधीशभोजराजविरचिते चंपूरामायणे लक्ष्मणविरचितो षष्ठो युद्धकांडः समाप्तः ॥ ॥ श्री ॥ ॥ श्री ॥ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ श्रीरस्तु ॥ शके १७२५ रुधिरोद्गारि नाम सभायां श्रावणशुक्लत्रयोदश्यां इंदौ इदं चंपूरामायणस्य पुस्तकं मावळणकरोपनामक सदाशिवात्मज गोपाळेन सार्द्धमुद्रया महादेव दैवज्ञाद्गृहीतं तस्येदं पुस्तकं सत्यं ॥ ॥ शुभं भवतु ॥

References.— 1 Mss. Aufrecht's Catalogus Catalogorum i, 183; ii, 37ª, 199ᵇ; iii, 39ᵇ.

2 Descriptive Catalogues— See I. O. Cat. Pt. VII, No. 4043; B. B. R. A. S. Cat. Vol. I, No. 1253; A. S. B. Cat. Vol. VII, No. 5393 (only बालकाण्ड); Mad. Des. Cat. XXI, Nos. 12256–80.

3 Printed Editions— Published with the commentary of Rāmacandra by the N. S. Press, Bombay.

चम्पूरामायण **Campūrāmayaṇa**

No. 266 213. / Viś. (i).

Size.—$13\frac{1}{10}$ in. by $4\frac{3}{5}$ in.

Extent.— 62 leaves; 9 lines to a page; 46 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters; hand-writing clear, beautiful and uniform; borders ruled in double red lines; yellow pigment used for corrections; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Bhoja.

Begins.—fol. 1[b]

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥
लक्ष्मीं तनोतु etc. as in No. 265

fol. 12[a] इति विदर्भराजविरचिते चंबु(पु)रामायणे बालकांडः समाप्तः ॥

Ends.—fol. 62[a]

साकेतं समुपेयिवान् etc. up to कांडो लक्ष्मणसूरिणा विरचितः षष्ठोपि जीयाच्चिरं ॥ as in No. 265

followed by इति श्रीमत् चंबुरामायणे युद्धकांडः समाप्तः ॥

॥ श्रीगुरवे नमोनमः ॥ ॥ श्री ॥

References.— See No. 265

चाटुपुष्पाञ्जलि Cāṭupuṣpāñjali

No. 267 501. / 1891-95.

Size.—$12\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 2 leaves; 8 lines to a page; 46 letters to a line.

Description.— Country paper; *Bengālī* characters; very much discoloured; hand-writing bold, legible and uniform; complete.

Age.—Appears to be fairly old.

Author.— Not mentioned.

Subject.— A hymn in praise of Rādhā.

Begins.—folio 1[b]

श्री श्रीवृन्दावनेश्वर्यै नमः ॥
नवगोरोचनागौरीं प्रवरेन्दीवराम्बराम् ।
मणिस्तबकविद्योति वेणीव्यालाङ्गनाफणाम् ॥ १ ॥

जपमालघटामाल प्रहारिमुखमण्डनाम् ।
नवेन्दुनिन्दितानोयत् कस्तुरीतिलकाश्रियम् ॥ २ ॥

Ends.--fol. 2[b]

करुणां मुहुरर्थये परं तव वृन्दावनचक्रवर्तिनि ।
अपि केशिरिपोर्यथा भवेत् स चटुप्रार्थनभाजनो जनः ॥ २३ ॥
इमं वृन्दावनेश्वर्या जनो यः पठति स्तवम ।
चाटुपुष्पाञ्जलि नाम स स्यादस्याः कृपास्पदम् ॥ २४ ॥
इति श्रीचाटुपुष्पाञ्जलिः समाप्तः ॥ :०।

References.— Aufrecht's Catalogus Catalogorum, iii, 39[b] See A. S. B. Cat. Vol. VII, No. 5756.

चारुचर्याशतक Cārucaryāśataka

No. 268 | 67. / A. 1882-83.

Size.— $12\frac{3}{5}$ in. by 4 in.

Extent.— 7 leaves ; 7 lines to a page ; 36-38 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks Devanāgarī characters; new in appearance; hand-writing bold, clear, legible and uniform ; complete ; blue folio pasted to fol. 1; yellow pigment used for verse-numbers and corrections.

Age.— A modern copy.

Author.— Ksemendra.

Subject.— A century of verses on moral topics and good conduct.

Begins.-- fol. 1[b]

ॐ नमः शिवाय
श्रीलाभसुभगः सत्वासक्तः स्वर्गापवर्गदः ।
जयता त्रिजगत्पूज्यः सदाचार इवाच्युतः ॥१॥
ब्राह्मे मुहूर्ते पुरुषस्त्यजेत्ति द्रामतंद्रितः ।
प्रातः प्रबुद्धं कमलमाश्रयेच्छ्रीर्गुणाश्रया ॥ २ ॥ etc.

Ends.—fol. 7[a]

अंते संतोषदं विष्णुं स्मरेद्भर्तारमापदाम् ।
पारतल्पगतो भीष्मः सस्मार गरुडध्वजम् ॥ ९९ ॥

अव्याश्रीव्यासदासेन समासेन सतां मता ।
क्षेमेंद्रेण विचार्येयं चारुचर्या प्रकाशिता ॥ १०० ॥
इति श्रीमन्महेश्वराचार्यवर्य क्षेमेंद्रकृतमुपदेशशतकं ।
चारुचर्याभिधं समाप्तम् शुभमस्तु लेखपाठकयोः ॐ ॥

References.— 1 Mss.—Aufrecht's Catalogus Catalogorum ; i, 186[a]; ii 38[a].

For a described Ms see R. Mitra, Notices, Vol. VII, No. 2440.

Printed in Kāvyamālā, 2.

चिमनीचरित — Cimanīcarita

No. 269 — 698. (i). / 1886-92.

Size.— 9⅗ in. by 4 in.

Extent.— 10 leaves ; 16 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in triple red lines, edges in single ; red pigment used for verses-numbers and for colophons.

The Ms. contains two works, viz. (1) चिमनीचरित, fol. 1-6 and (2) भावनाविलास fol. 6-10 (in Hindi).

Age.— Saṁvat 1800.

Author.— Nīlakaṇṭha.

Begins.—folio. 1[a]

॥ ६० ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

आसीदासीर्वचनविषयः पश्यतामामनाव्जं ।
सौंदर्यातः करणमवनीकौतुकं काव्यतत्वं ॥

स्फूर्तैर्मूर्तिर्मदनमहिमा भारतीभागधेयं ।
क्रीडास्थानं रसिकमनसां श्रीदयादेवशर्मा ॥ १ ॥ etc.

Ends.— folio. 6ᵃ

शुक्लजनार्दन पुत्रो वच्छाचार्यस्य दौहित्रः ॥
पठितालंकृतशास्त्रो भट्टश्रीमंडनछात्रं ॥ १०४ ॥
हीराभिधानपातिव्रत महसि प्राप्त निजन्मना ॥
कवि नीलकंठशर्मा निरमाच्चिमनीचरित्रमित्रं (दं) ॥१०५॥
माहिस्मुनींद्रद्रुमितेब्दे अतिक्रांतेपि क्रमादित्यात् ॥
शिवरात्रौ शिवपदयोर्निजकृतिराधायि नीलकंठेन ॥ १०६ ॥
इति श्रीनीलकंठकविकल्पितं चिमनीचरितं समाप्तं संवत् १८००
चैत्र सुदि १ तिथौ लिखितोयं प्रतिवाप यशः सोमगणिना श्रीसुद्धदंत्यां श्रीजिनकुशलसुरिजप्रिसात् शुभं भवतु लेखकपाठकयोः श्रीः

References.— Aufrecht : Catalogus Catalogorum, i, 189ᵇ; ii, 38ᵇ. Almost all the Mss. of this work referred to by Aufrecht are from this library.

This work contains the following chronogram :— माहिस्मुनींद्रद्रुमिते which is corrected by Peterson as महीमुनींद्रमिते (See his 4th Report 1886-92. extract on p. 23). In the latter case the date of the composition would be 1471 Saṁvat.

Cf. also Annals, Vol. IX, p. 332.

चिमनीचरित — Cimanīcarita

No. 270 — 357. / 1884-87.

Size.—
Extent.—
Description.— } See No. $\frac{320}{1884-87}$ (अमरुशतक).

Age—Saṁvat 1764.

Author.—Nılakantha.

Begins.—foi. 62[b].

ॐ श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ आसीदाशीर्वचन etc. as in No. 269

Ends.—fol. 70[b]

शुक्लजनार्दनपुत्रो etc. up to नीलकंठेन as in No. 269 followed by इति श्रीचिमनीचरित्रं संपूर्णम् ॥ लिखिता पं...... आत्मार्थे सं. १७६४ चैत्र वदि १२ जगच्चक्षुवासरे then follow some stray stanzas.

References.— See No. 269.

चौरपञ्चाशिका Caurapañcāśikā

No. 271 — 143. / 1882-83.

Size.— $7\frac{1}{2}$ in. by $3\frac{1}{6}$ in.

Extent.— 7 leaves ; 8 lines to a page ; 24 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing somewhat careless but clear and legible ; borders ruled in double black lines ; verse-numbers marked with red pigment ; yellow pigment used fot corrections ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Bilhaṇa.

Begins.—fol. 1[b]

॥ श्रीगणेशाय नमः अंबा सहाय ॥
अद्यापि तां कनकचंपकदामगौरीं
फुल्लारविंदवदनां तनु रोमराजी ॥
सुप्तोत्थितां मदनविव्हललालसांगीं ॥
विद्याप्रमादगलितामिव चिंतयामि ॥ १ ॥ etc.

Ends.—fol.7[b]

अद्यापि नोज्झति हरः किलकालकूटं ॥
कूर्मो बिभर्त्ति धरणी खलु पृष्ठकेन ॥

अंबोनिधिर्वहति दुःसहवाडवाग्निं ॥
मंगीकृतं सुकृतिनः परिपालयंति ॥ ५० ॥
इति श्रीचौरपंचाशिका समाप्ता ॥

References.—Aufrecht's catalogus catalogorum i, 190[b]; ii 39[a], 200[a], iii, 41[a]; published repeatedly.

चौरपञ्चाशिका Caurapañcāśikā

No. 272 503/1891-95.

Size.— $8\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 8 leaves; 8 lines to a page; 20 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing bold and clear but not uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; corrections made with yellow pigment; complete.

This work is identical with Bilhana's चौरपञ्चाशिका. The colophon, however, ascribes the work to one Sundara. One commentator of Caurapañcāśikā viz. Rāma Tarkavāgīśa Bhāṭṭācārya sets forth in the introduction and epilogue of his commentary, that the poem was composed by Prince Sundara, son of Guṇasāgara. For details see I. O. Cat. Pt. III. No. 4011.

Age.— Saṁvat 1855.

Author.— Sunderdeva(?) Bilhaṇa.

Begins.—*fol.* 1[a]

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
वसुधा वसुना लोके वंदते मंदबुद्धिना ॥
करभोरुरतिप्रेक्षे द्वितीये पंचमेप्यहं ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 8[b]

अद्यापि नो कृतिहरः किलकालकूटं ॥
कर्मो विभर्त्ति धरणीं निजपृष्ठकेनः ॥
अंभोनिधिर्वहति दुःसहवडवाग्निमं ॥
मंगीकृतं सुकृतिनः परिपालयंति ॥ ५३ ॥

इति श्रीसुंदरकाविकृतं चौरपंचासिकं संपूर्णम् ॥
संवत् ॥ १८ ॥ ॥ ५५ ॥ श्रीरस्तु ॥ वै ॥ १ ॥ द ॥

References.— See No. 271.

चौरपञ्चाशिका Caurapañcāśikā

No. 273 436. / 1884-87.

Size.— 8¼in. by 4 in.

Extent.— 19 leaves ; 10 lines to a page , 24 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; new and white in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in double pink lines.
The work is divided into two pīthikās. The first is ascribed to Bilhana and the second to Kavirāja.

Age.— A modern copy. Śaka 1703 given in the Ms. appears to be the date of the Ms. from which the present ms. might have been copied.

Author.— Bilhaṇa and Kavirāja.

Begins.—fol. 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
ध्यात्वा गणेशमखिलागमसारभूतं ।
श्रीशारदां सुरनमस्कृतपादमब्जां ॥
किंचित्स्वकीयमतिसंस्फुरितेन भव्यं ।
काव्यं करोति विदुषां सुखबोधनार्थे ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 9^b

लोकोक्तिषु स्थितवतिषु जनेषु सत्सु ।
तामेव पश्यति पुरोपि च पृष्टतोपि ॥
चित्ते स्थितामथ नरेंद्रसुतां विहाय ।
नाद्यापि पश्यति कविः स्वहितं तदन्यत् ॥ ८४ ॥

इति श्रीबिह्लणकविकृत चौरपंचाशिकायां पूर्वपीठिका समाप्ता छ

The Second Pīthikā

Begins.—fol. 10ª

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
अद्यापि तां कनकचंपकदामगौरीं ।
फुल्लारविंदनयनां नवरोमराजिं ॥
सुप्तोत्थितां मदनविन्हललालसांगीं ।
विद्याप्रमादगमितामिव चिंतयामि ॥ १ ॥ etc.

Ends.—fol. 19ª

मम यदि सुकृतं नस्यात्पूर्वजन्मार्जित वै ।
यदि सकलसुराणामर्चनमस्ति किंचित् ॥
यजनहवन वेदाध्ययनं यन्मम स्या ।
त्तदिह शशिकला मे प्राणनाथास्तु जायाः ॥ ९२ ॥
इति श्रीकविराजविराचितं चौरपंचाशिकाख्ये द्वितीय पाठिका समाप्ता ॥ छ ॥
संवत् १७०३ प्लवनाम्नि संवत्सरे दिगंबरात्मज यज्ञेश्वरपंडितेन आत्मार्थे लिखितमेतत् ॥ छ ॥ छ ॥

References.— See No. 271.

चौरपञ्चाशिका	Caurapañcāśika
with	with
टीका	Tīkā
No. 274	437. / 1884–87.

Size.— 9¾ in. by 4¼ in.

Extent.— 24 leaves; 2 lines to a page; 28 letters to a line. (Text)
5–6 ,, ,, ,, ,, 32–35 ,, ,, ,, ,, (Com.)

Description.— Country paper; Devanagarī characters; old in appearance; hand-writing, of the text bold and of the

comm. small ; borders ruled in two double black lines ; text in the middle with the comm. above and below it ; right-hand edges of folios 1-2, moth-eaten , complete.

Age.— Appears to be old.

Author of the text.— Bilhana.

„ „ „ comm.— Ganapati, son of Ramopādhyāya. He assigns the work to Caura.

Begins. – (Text) fol. 2ª

अद्यापि तां etc. as in No 271

Begins.--(Com.) fol. 1ᵇ

॥ श्रीगणपतये नमः ॥

विघ्नेश्वरं नमस्कृत्य रामोपाध्यायनन्दनः ।

गणपतिस्तनुते टीकां खण्डं काव्यस्य वै स्फुटीम् ।

अथ प्राप्तकर्मोपचीयमान पुण्यपरंपरापादितमहानुभवोति विततभुवन-तलसयशः प्रसरो द्विजन्मा चौराभिधानः कल्पितप्रथमयौवना चलस्थित-शोभोत्कर्षवत्पाकयाचिद्राराजपुत्र्या सह संसारसुखमनुभवन्नाकिंश्चिदवलोकयन् तस्या राजपुत्र्या वहुतरादिवसोपचित मन्मथविकारमुपलभा दुर्जनजनैः प्रक-टितमन्मथा विकारे सति नृपाज्ञया दण्डनायक पुरुषैरुद्बन्धनाय व (व)धभूमिं नीयमानश्चौरः पूर्वानुभूतसुखस्मृतिमभिनयन्नया पा...पश्चाशद्भिः श्लोकैर्लो कात्मविनोदाय स्वकृतिमेव प्रायो भूयस्पृष्टं कृतवान् । तद्यथा । etc.

Ends.—(Text) fol. 23ᵇ

अद्यापि नोज्जति हरः etc. up to परिपालयंति ॥ ५० ॥ as in No 271. followed by इति श्रीचौरमहाकविना विरचिता श्लोकपंचासिका समाप्त ॥

Ends.—(Com.) fol. 24ª

अद्यापिर्यंतं कालं यावत् वाडवाग्निं वाडवरूपिणमाग्निं बिभर्त्ति धारयति किं भूतं वाडवाग्निंः दुःसहं शोढुमशक्यं० वाडरूपोग्नीः समुद्रे (द्रे) तिष्ठति इति पौराणिकीति प्रसिद्धं सोऽद्यापि तं रक्षति अत युष्माभिरपि यदंगीकृत-मस्ति तत्परिपालनयिमिति वक्तुराशयः इति श्रीसमस्तविद्यारविन्दमार्तण्ड-खण्डित विद्यासि सर्वविपक्षिजनोपकारसंतुष्टी कृत्सुहृद्दृद्ब्राह्मणसमूहसूरि

रामोपाध्यायसूनुना न(ग)णपतिना रचिता विलासि जनाचित्तकैरवचंद्रिका चोरपंचासिकायाः टीकां संपूर्णा ॥ ॥ ॥

References.— (1) Mss.—A-Aufrecht's Catalogus Catalogorum :— i, 190^b; ii, 39^a (the present Ms.); iii, 41^a.

For described Mss. see I. O. Cat Pt. VII. Nos. 4008-9.

(2) Printed Editions —Text and Commentary, published by P V. Bohlen, Berlin, 1883 and by Dr. W. Salf, 1886.

चौरपञ्चाशिका
with
टीका

Caurapañcāśika
with
Commentary

No 275

159.
1902-1907.

Size.— $10\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 14 leaves; 3 lines to a page; 42 letters to a line. (Text)
7 ,, ,, ,, ,, 45 ,, ,, ,, ,, (Com.)

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing clear legible and uniform; borders ruled with two double black lines; text in the middle of folios with the comm. above and below it; red and yellow pigment occasionally used; complete.

Age.— Appears to be fairly old.

Author (of the text).— Bilhana.

,, (,, ,, comm.).— Not mentioned.

Begins.—(Text) fol. 1^b

अद्यापि तां कनकचंपकदामगौरीं ।
फुल्लारविंदवदनांत उरोमराजिं ॥
सुप्तोत्थितां मदनविन्हललालसांगीं ।
विद्यां प्रमादगलितामिव चिंतयामि ॥ १

श्रीरामचंद्राय नम· श्रीकृष्णाय नम

श्रीः ॥ श्रीः ॥ श्रीः ॥ श्री ॥ श्री ॥ etc.

Begins.—(Com) fol. 1ᵇ

॥ श्रीगणेशाय नम॰ ॥

अद्यापीति चिंतयामि कांतां राजपुत्री तच्छब्दपूर्वबस्तुपरामर्श etc.

Ends.—(Text) fol. 14ᵃ

अद्यापि नोज्झति हरः किलकालकूटं ।
कूर्मो बिभर्ति धरणी खलु पृष्ठभागे ॥
अंभोनिधिर्वहति दुःसह वाडवाग्नि—।
मंगीकृतं सुकृतिनः परिपालयंती ॥ ५० ॥ ५० ॥

Ends (Com)—fol. 14ᵃ

अद्यापि नो भूतिसत्यंजंति को हर किलकालकू उमठग्रविषं इति योजना किलेति प्रसिद्धं तथैव बिभर्ति दधातिकः कूर्मरूपी कृपण· कि धरिणी पृथ्वीं केन पृष्ठेन वारिरुहरूपेण खलु निश्चयेन अंभोनिधिरपि वहति कं वाड-वाग्निं कथं भूतं दुर्वलहंसोढुं शास्त्रं वहंत्यात्पापनानि वस्तूनि इत्याशंक्याह परिपालयति यत् के सुकृतिनः पुण्यपुरुषाः किं अंगीकृतं सकृतप्रयेया अतए-वाहं अंगीकृत अथ निर्वाहिकः इति योजना स्वभरणानिर्वद्धंति दनुचरसुखा-द्विजाय राजपुत्रः अनीयकांचिद्रूपजानहर्षनोन्मुच्यते स्म यपित्वा वस्त्रालंकार संबध्यते दनुरागवती दुहितरं तस्मै प्रतिपाद्य विसर्जितं इति वदंति इत्याशयः

चौरीसुरतपञ्चाशिका — Caurīsuratapañcāśikā

No. 276 — 127. / 1875–76.

Size.— $5\frac{1}{10}$ in. by $5\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 10 leaves ; 11 lines to a page ; 21 letters to a line.

Description.— Country paper ; *Śāradā* characters ; old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform ; folios

slightly worn out; the Ms. originally appears to have been stitched in a book form but now the folios are loose.

Age.— Appears to be fairly old.

Author.— Bilhana.

Begins.—

॥ श्रीपुरुषोत्तमार्यो नमः ॥
ॐ स्वस्ति ॥ श्रीप्रमथपतये नमः । श्री श्रीपतये नमः ॥
सर्वस्वं गृहवर्तिकुंतलपतिर्गृह्णातु तन्मे पुन-
र्भांडागारमखंडमेव हृदये जागर्ति सारस्वतम् ॥
रे क्षुद्रास्त्यजत प्रमोदमचिराद्दिष्यंति मन्मंदिरं ।
हेलांदोलितकर्णतालकरटिस्कंधाधिरूढाः श्रियः ॥ १ ॥

Ends.—

आश्लेषचुंबनशतैः कुसुमादिदानैः ।
प्रेमोल्लसन्मधुरकोमलमंजुवाग्भिः ॥
या सर्वदा प्रियतमेन निषेव्यते सा ।
स्वाधीनभर्तृकपदं प्रकटीकरोति ॥ ४७ ॥
निःस्वामिनीं मलिनवस्त्रवपुर्वहंतीं ।
दिंडीरपिंडपरिपांडुरगंडभित्तिः ॥
निर्भूषणां प्रियप्रियोगसुदुःखतप्तां ।
तां प्रोषित प्रियतमां प्रवदंति संतः ॥ ४८ ॥

References.— See No. 271.

जयति — Jayati

No. 277 — $\frac{448\ (iv)}{1895-1902}$.

Extent.— 17^a—17^b leaves.

Description.— See No. $\frac{448\ (i)}{1895-1902}$ (दुर्घटकाव्य).

Author.— Tulasīdāsa.

Begins.— fol. 17[a]

अथ जयति लिख्यते।

जयति राजराजेंद्र राजीवलोचन रामकलिकामतरुधामशाली।

अनय अंभोनिधि कुंभजनिशाश्वराति भरघनधोरचरकिरणमाली ॥ १ ॥

etc.

Ends.— fol. 17[b]

जयति विश्व.......वलितविरदावली...उष...रणतवेदनि...लवाणीदास तुलसीदास श...सीतारमन संगशोभितराम राजधानी जयति संपूर्ण तुलसीदासकृत सं १८९८ शके १७६४ पोस शुक्र... ९ लिपिकृतं गंगाविष्णुप्रोहितगोत्रव्यास

जामविजयकाव्य Jāmavijayakāvya

No. 278 — 183. / 1879-80.

Size.—10 in. by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent — 55 leaves ; 8 lines to a page , 28–30 letters to a line.

Description.— Country paper , Devanāgarı Characters ; whitish in appearance ; hand-writing very bold, clear, legible ; and uniform ; borders ruled in double red lines ; verse-numbers marked with red pigment ; complete.

Age.— Saṁvat 1805.

Author.— Vāṇınātha.

Subject.— A Kāvya on the history of the Jāma race of Kacha and Navānagara.

Begins.—fol. 1[b]

श्रीगणेशाय नमः ॥

कराकिशलयकं पांटोलिमंगल्यमाल्यं ।

दधदुरसिनतास्यं सीतया सज्यमानं ॥

गुरुजनचलदाक्षिप्रांतमाव्रीडमानो ।

हृदयनिहितभावो राघवो नः पुनातु ॥ १ ॥

एकस्त्रिजगतां नाथः करुणावरुणालयः ।
वासुदेव इति श्रीमानात्मारामोऽवतीर्णवान् ॥ २ ॥ etc.

fol. 9ª दोर्दंडप्रबलप्रतापतपनव्यापन्नसर्वाहितः ।
श्रीमज्जामकुलप्रदीपउदितः श्रीशत्रुशल्यो नृपः ॥
वाणीनाथकृतेस्य जामविजये तत्तद्गुणालंकृते ।
काव्ये पूर्वजनानुवर्णनविधौ सर्गोयमादिर्गतः ॥

Ends.—fol. 54ᵇ

पतिताश्रुकुलाकुलशत्रुमुखं मुखपद्मविलोकनहृष्टगणं
गणनीयविलंघनचारुगणं गुणकृष्टसमेत दिगंतकविं
कविमंत्रविजिन्वरमंत्रकथं कथनीयचरित्रपवित्रभुवं
भुवनैकविचक्षणनामनृपं नृपधर्मतनुं कलेये ॥ छ ॥ श्रीः ॥
इति श्रीवाणीनाथविरचिते जामविजय नाम काव्यं समाप्तमिति॥
संवत् १८०५ वर्षे फाल्गुन मासे कृष्ण पक्षे चतुर्दशी १४ श्रीसोमवासरे लिखितमिदं ग्रंथं ॥

॥ श्री श्रीमालज्ञातीय ओ...श्रीरघुरामात्मजओ...श्रीदेवरामसुत चिरंजीवीओ...श्रीजगज्जीवनस्य पुस्तकं ॥ श्रीरस्तु ॥ छ ॥ यादृशं पुस्तके........ मम दोषो न दीयते लेखकपाठकयोः कल्याणं भूयात् ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥ शुभं भवतु ॥ कल्याणमस्तु ॥ स्वस्ति ॥ शिवमस्तु ॥ श्री· ॥

A dynastic list of kings who preceeded king Śatru-śalya is given at the end.

References.— (1) Mss.— A–Aufrecht's Catalogus Catalogorum .— i, 206ᵇ ; iii, 44ᵇ.

Aufrecht records only two Mss. of this work viz. the present one and the other belonging to the I. O. Library.

B–Descriptive Catalogues :— For details see I. O. Cat. Pt. VII. No. 3985.

ताराचंद्रोदय — Tārācandrodaya

No. 279 — 129. / 1875–76.

Size.— 11⅘ in. by 5 in.

Extent.— 83 leaves ; 7 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; old and brittle ; Devanāgarī characters ; hand-writing, bold, clear, legible and also uniform ; occasional marginal notes ; borders ruled in two double black lines with red pigment between them ; yellow pigment used for corrections ; the Ms. contains two additional folios numbered 1 and 2 and in a different hand ; folio number 33 repeated ; fol. 1 contains a beautiful design in the centre.

Age.— Saṁvat 1736.

Author.— Vaidyanātha Maithila.

Subject.— Kāvya : the life of Tāracandra, son of Keśavadeva, King of Multan. See Auf. Cat. Cat. i, 229.

Begins— folio. 1[b]

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

गणेशं नमस्कृत्य सत्यव्रतानामिहैवाशिषं वाददानः करोति ।
महीपाल तारासुचंद्रस्य वंशावली वैद्यनाथो विशाला सुदैव ॥ १ ॥
पुछं न क्षिपति स्म विस्मयममी यास्यत्तिजादोगणाः ।
श्वासं न त्यजातिस्म पन्नगपुरी जीर्णा भवेदंजसा ॥
निस्पन्दः स्वधमास्ति यंत्रिततनुर्विश्वंभरारक्षणा— ।
व्यग्रोमीनतनुस्तनोतु कुशलं तारासुचंद्रस्य सः ॥ २ ।
यः क्षोणीमादधानो भुवनतलचरो योगिनां गोचरोयं ।
माघाकूर्म्मो महात्मा त्रिदशगणकृते स्वीकृतानेकभारः ॥
ताराचंद्रक्षितींद्र क्षितिपकुलमणेश्चंद्रमार्त्तंडवक्तु- ।
र्दिक्षप्रख्यातकीर्तिष्कलयतु कुशलं सर्व्वदेवाधिदेवः ॥ ३ ॥ etc.

folio. 6[b] इति श्रीताराचंद्रोदये महाकाव्ये वैद्यनाथमैथिलकृतौ प्रथमः
सर्गः ॥ १ ॥

folio 8ª इति etc.................द्वितीयः सर्गः ॥ २ ॥

Ends.—folio. 80ª

नित्यं शर्म करोतु तावकमियं गौरीरमाभारती ।
गीर्वाणा शिवदा भवंतु भव ते पुत्रैः समं सादरं ॥
ताराचंद्रमहीमहेंद्रवसुधालंकारचूडामणो ।
धन्यस्त्वं सुरराजवंदितगुणो गीतोसि देवैरपि ॥
ताराचन्द्रमहीमहेन्द्रभवतः स्तोत्राय धात्रा कथं ।
नो दत्तानि मुखानि नागनृपतेस्तुल्यानि मह्यं चिरं ।
आयुर्नैवमृकंडुसूनुसदृशं दत्तं ततो भूपते ।
लज्जासागरमज्जनादहमहो मुग्धोस्मि धिग्वेधसं ॥ ३ ॥
विरोसी जगदीशवर्त्तनमथो देव्यास्तथा सत्कथा ।
मात्राणामपि वर्तनं सुललितं चक्रे कृती मैथिलः ॥
ताराचन्द्रमहीमहेन्द्रचरितैरानन्दितो नित्यदा ।
काशीवासमथाकरोदयमहो गंगासमीपस्थितः ॥ २० ॥ ३
इति श्रीताराचंद्रोदये महाकाव्ये श्रीवैद्यनाथमैथिलकृता विंशतिः सर्गः ॥
शुभमस्तु ॥ संवत ॥ १७३६ समये चैत्रसुद्ध परिवा ॥ लिषितं विष्णु-दास कायस्थ काश्यां ॥

Then follow some 18 verses from ताराचंद्रोदय :— The begining and the end of which are given below :

Begins.—

गंगे ममाग्रतो भूया गंगे मे देवि पृष्ठतः ।
गंगे मे पार्श्वयोरेधि त्वयि गंगेस्तु मे स्थितिः ॥ १ ॥ etc.

... ...

Ends.—

पूर्वं यादवपुंगवो हरिरभूत्पीतांबरो भूतले ।
श्रीमानुग्रकृतिः समस्तजगतीं जंभारिसंभाविः ॥
ताराचंद्रमहीमहेंद्रभवता पीतांबरा भूसुरा ।
विश्वेषां कमलाविभासरसिकाः के वा न देवाः कृताः ॥ १७ ॥

दानदक्षाजगत्यक्षाह्यध' कक्षास्स्वयाकृता ।
ताराचंद्रमहादानवितानैरवनीश्वरा : ॥ १८ ॥

References.— Aufrecht refers to only two Mss. of this work in his Cat. Catalogorum i, 229[a].

तीर्थप्रबंधकाव्यटीका गुरुभावप्रकाशिका — Tīrthaprabandhakāvyaṭīkā Gurubhāvaprakāśikā

No. 280 — 623. / 1882-83.

Size.— 9 in. by 4⅕ in.

Extent.— 30 leaves; 13-14 lines to a page; 32-36 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old and dirty in appearance; hand-writing careless, illegible and not uniform, folios have no borders; red pigment used for marking verse-numbers.

Fol. 1[a] contains the following endorsement :—

॥ तीर्थप्रबंधटीका समाप्ता अनंताचार्याणामिदं पुस्तकं ॥

Age.— Appears to be fairly old.

Author.— Nārāyaṇācārya.

Begins.— fol. 1[b]

अविघ्नमस्तु ॥

तपोविद्या विरक्त्यादिसद्गुणौघकरानहं ।
वादिराजगुरून् वंदे हयग्रीवदयाश्रयान् ॥
वादिराजमुखांभोजविसृता वाक् सरस्वती ।
अश्वग्रीवयशो गंगासंगास्मान् पावयत्यलं ।
वादिराजमुनींद्रेण रचितं सज्जनामृतं ।
तीर्थप्रबंधमद्वंद्व व्याकुर्वेहं यथामति ।
वादिराजोक्तचातुर्यमशक्यं ज्ञातुमंजसा ।
तथापि वक्ष्ये तच्छिक्षामनुसृत्यवलेशवः ॥ etc.

Ends.— fol. 30[b]

वाराणशी सकळतीर्थाधिपतौ समुद्रे विहरन्नपि यत्पुष्कराख्य सर आदित् प्रविवेश । विशप्रवेशन इति धातोर्लङ् । अतः सकलतीर्थोत्तमं इति नावः ॥ १०० ॥

इति श्रीमत्कविकुळतिळकवादिराजतीर्थपूज्यचरणविरचित तीर्थप्रबंधस्य टीकायां लक्ष्मीपतिभट्टोपाध्यायसूनुना नारायणचार्येण कृतायां गुरुभावप्रकाशिकायां पश्चिमप्रबंधः समाप्तः ॥ छ ॥

References.— 1 Mss Aufrecht's Catalogus Catalogorum—i, 232[b].

This is the only Ms. of commentary on तीर्थप्रबन्ध recorded by Aufrecht.

त्रिपुरदहन Tripuradahana

No. 281 83. / 1919-24

Size.—$8\frac{1}{4}$in. by $13\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 5 leaves; 11-12 lines to a page, 17 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks, Devanāgarī characters; hand-writing clear and legible; ruled in pencil.

The Ms. is a transcribed copy of a Ms. from Madras.

Age.— A new copy.

Author.— Not mentioned

Begins.— folio. 1

नीते पावकिनाथ दानववरे कालालयं तारके ।
तत्पुत्रास्तपसान्यदुश्चरतरेणाराध्य गौरीपतिम् ॥
हेमायोरजतात्मिकामपि ततो गेहत्रयीं कामगां ।
लब्ध्व हन्त चतुर्दशापि भुवनान्यालोकयाश्चक्रिरे ॥ etc.

Ends.— folio 5

सुमेरुरभवच्चापं ज्या बभूवाथ वासुकी ।
पत्रं वायुर्मुखं वह्निः शरकाण्डं जनार्दनः ॥
यस्य चक्रीकृते चापे स्वर्गपातालवासिनः ।
चक्रुरन्योन्यसल्लापं नमस्तस्मै पुरद्विषे ॥

त्रिपुरदहन Tripuradahana

No. 282

130.
1875–76.

Size.— $7\frac{7}{8}$ in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 21 leaves; 7 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters; hand-writing beautiful, bold, legible and uniform; borders ruled with double red lines; the Ms. contains 1–3 chapters.

Age.— A modern copy.

Begins.— fol. 1[a]

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीशंभवे नमः ॥
वपुरिति गौरच्छायं जयति विभोरभिदधाति गौरच्छायं ॥
विषकटुकायेनाहि श्रेणी भूषणमिव स्वकायेनाहि ॥१॥ etc.

Ends.— fol. 21[b]

ववंधुरेववंधुरे स्ववर्त्मनि स्थितिजनाः ।
पिनाकिनापिनाकिना ममोदिमोदकारिणा ॥ ६० ॥
इति त्रिपुरदहनं तृतीयाश्वासः ३

त्रैलोक्यमंगल Trailokyamaṅgala

No. 283

500 (iii).
1899–1915.

Size.— $7\frac{4}{5}$ in. by 6 in.

Extent.— 68-82 leaves; 12–13 lines to a page; 25 letters to a line.

Age.— Saṁvat 1751–83.

Begins.— fol. 68[a]

॥ श्रीराधावल्लभाय नमः ॥
अथ जुगलकिशोर सहस्रनाम लिष्यते सूतोवाच ॥

एकदा नारदं प्राप्य ॥ ब्राह्मणसुतमुत्तमं ॥
कृतांजलिपुटा भूत्वा ॥ गौतमो मुनिरब्रवीत् ॥१॥
कथं गोप्यो व्रजेरवामि ॥ गोविंदविरहातुरा ॥
तन्मनस्तद्गतप्राणा ॥ दग्धुर्देहान् वदस्व मे ॥२॥ etc.

Ends.— fol 82[a]

कवचस्य प्रसादेन ॥ जीवनमुक्तो भवेन्नरः ॥
त्रैलोक्यक्षोभयेदेव ॥ त्रैलोक्यविजयी भवेत् ॥ ४५ ॥
इदं कवचमज्ञात्वा ॥ यज्ञेय पुरुषोत्तमः ॥
शतलक्षप्रजप्तोपि ॥ समंत्रसिद्धिदायकः ॥ ४६ ॥
इति श्रीसनत्कुमारतंत्रे ॥ त्रैलोक्यमंगलनाम स्तोत्र संपूर्ण ॥ श्रीराधा-
वल्लभायन्मः ॥

Then follow two diagrams, peculiar to the tantric works.

दण्डक Dandaka

No. 284 700. / 1886-92.

Size.— $10\frac{1}{3}$ in. by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 15 leaves ; 7 lines to page ; 32–34 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing bold, clear and uniform; borders ruled in double red lines and edges in single; daṇḍas in red ink ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Tulasīdāsa.

Begins.—fol. 1[b]

॥ श्रीगणेशाये नमः ॥ श्रीमते रामानुजाय नमः ॥
अथ दंडक लिख्यते ॥
देवसर्वसौभाग्यप्रदसर्वतो भद्रनिधिसर्वसर्वेश सर्वाभिरामं ॥
शर्वहृदिकंजमकरंदमधुकररुचिररूपभूपालमणिनौमि रामं ॥१॥ etc.

Ends.—fol 15 [a]

एवज्ञानविज्ञानवैराग्य ऐश्वर्यनिधिसिधि अणिमाद्यादि भूरिदानं ॥
ग्रसत भवव्याल अतित्रास तुलसीदास त्राहि श्रीरमन उरगारि-
जानं ॥ १ ॥
इति दंडक संपूर्ण ॥ शुभं

दण्डक Dandaka

No. 285 $\frac{448 \text{ (iii)}}{1895\text{–}1902}$

Extent.— 15^a–17^a leaves ; 40–45 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— See No. $\frac{448 \text{ (i)}}{1895\text{–}1902}$ (दुर्घटकाव्य).

Author.— Tulasidāsa.

Begins.— fol. 15^a

अथ दंडक लिष्यते रघुनाथजीका ॥
देवसौभाग्यप्रदसर्वलो भद्रनिधिसर्वसर्वेशसर्वाभिराम ॥
सर्व हृदिकंजमकरंदमधुकररुचिररूपभूपालमणिनौमिरामं ॥१॥ etc.

Ends.— fol. 17^a

देवज्ञानविज्ञानवैराग्य ऐश्वर्यनिधिसिद्धि अणिमादिघादिभूरिदानं ग्रसन भवबालश्रुतित्राण तुलसीदास त्राहि श्रीरमण उरगारिजानं ॥ १ ॥
इति तुलसीदासकृतं दंडक संपूर्ण

दर्पदलन Darpadalana

No. 286 $\frac{402}{1887\text{–}91.}$

Size.— $6\frac{1}{8}$ in. by $9\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 34 leaves ; 20 lines to a page ; 16 letters to a line

Description.— Country paper; Kāśmırī Devanagarī Characters; well preserved; handwrıtıng clear, legible and unıform; incorrect ın many places; complete; on folıos 1–5 the correctıons are recorded ın margin; red pigment used for colophons.

Age.— Not very old.

Author.— Kṣemendra.

Subject.— A diatrıbe against human pride.

Begins.--fol. 1ᵇ

ॐ नमो विघ्नहर्त्रे ॥
ओं प्रशान्ताशेषविघ्नाय दर्पसर्पापसर्प(र्प)णात् ।
नमः शमनिधानाय स्वप्रकाश विकासिने ॥
संसारवृत्तिरेकाय स्वतोन्सेकाय चेतसः ।
प्रशमामृतसेकाय विवेकाय नमोनमः ॥
क्षेमेन्द्रः सुहृदां प्रीत्या दर्पदोष चिकित्सक :
स्वास्थ्याय कुरुते यत्नं मधुरैः सूक्तिभेषजैः ॥ etc.

Ends.— fol. 34ᵇ

प्रशान्तोन्तस्तृस्माविषमपरिभापः शमजलै-।
रशोषस्सन्तोषामृतविरसपानेन वपुषः ॥
असंगस्संभोगः कमलदलकीलालत्व(तु)लया ।
भवारण्ये पुंसां परहितहृदरं सुखतमः ॥
इति नीतिपद्धतौ तपो विचारः समाप्तः ॥ ॥
संपूर्णेयं नीतिपद्धतिः ॥ शुभम् ॥

References:— I Mss. Aufrceht's Catalogus Catalogorum 1, 254ᵇ; ii 52ᵇ iii, 53ᵃ.

For described Mss see I. O. Cat. pt. VII No. 3928 and A. B. Keith (I. O. Cat.) No. 7087.

Printed iu Kāvymālā, 6; German translation by R Sehmidt. Z. D. M. G. vol. 69 (1915).

दर्पदलन Darpadalana

No. 287 $\frac{403.}{1887-91.}$

Size.— $9\frac{3}{4}$ in. by $6\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 34 leaves ; 12 lines to a page ; 26-27 letters to a line.

Description.— Country paper ; Kāśmīrī Devanāgarī characters ; in good condition ; handwriting bold, clear, legible and uniform ; complete.

Age.— Not very old.

Author.— Kṣemendra.

Begins.—fol. 1[b]

ॐ श्रीगणेशाय नमो नमः ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय नमो नमः ॥

प्रशांताशेषविघ्नाय etc. as in No. 286

fol. 5[b] इति श्रीव्यासदासापराख्यक्षेमेंद्रविहिते दर्पदलने कुलविचारः प्रथमः ॥ १ ॥

Ends.—fol. 33[a]

प्रशांतोतस्तृष्णा etc. up to परमदसुदारं खलु तपः ॥ as in No. 286

followed by इति श्रीदर्पदलने तपोविचारः सप्तमः ॥ ७ ॥

समाप्तं दर्पदलनम् ॥

References.— See No. 286

दशावतारचरित Daśāvatāracarita

No. 288 $\frac{133.}{1875-76.}$

Size.—$13\frac{3}{4}$ in. by 6 in.

Extent.— 67 leaves ; 12 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Smooth country paper; Kāśmīrī devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; folios numbered in both margins; yellow pigment occasionally used for corrections.

Age.— Saṁvat 1926.

Author.— Kṣemendra.

Begins.— folio 1[b]

ॐ नमो नारायणाय अशेषविश्ववैचित्र्यरचनारुचये नमः।
मायागहनगूढाय नानारूपाय विष्णवे ॥
देवः पायादपायात्त्रिभुवनभुवनस्तम्भभूतः सयुष्मा-।
नायुष्मानस्य कीर्त्या प्रभवति पुरुषः स्वर्गमार्गे पवर्गे ॥
मत्स्यः कूर्मो वराहः पुरुषहरिवपुर्वामनो जामदग्न्यः ॥
काकुत्स्थः कंसहन्ता स च सुगतमुनिः कर्किनामा च विष्णुः।

... ...

अवतारकथायुक्त्या भक्त्या भगवतो हरेः।
श्रीव्यासदासः कुरुते क्षेमेन्द्रः सरसांस्ततिम् ॥
सज्जनस्थितिचित्रस्य पुण्यारण्यविहारिणः
हरिभक्तिरसासिक्ताः श्रूयतां मम सूक्तयः etc.

folio. 3[b] इति श्रीदशावतारे मत्स्यावतारः प्रथमः ॥ १ ॥

folio. 5[a] इति श्रीव्यासदासापराख्यक्षेमेन्द्रकृते दशावतारे कूर्मावतारो द्वितीयः ॥२॥

Ends— folio 66[b](67[a])

श्रुत्वेति देवर्षिगिरं यथार्थो तथेति निश्चित्य महर्षयस्ते।
विष्णोः क्षितौ कर्किकुलावतारनिवेशिताशाः सखिनो बभुवुः ॥
इत्येष विष्णुरवतारमूर्ते कथामृतास्वादविशेषभक्त्या।
श्रीव्यासदासान्यतमाभिधानक्षेमेन्द्रनाम्ना विहितस्तवाग्न्यः ॥
इति श्रीव्यासदासापराख्यक्षेमेन्द्रकृते दशावतारे कर्कावतारो दशमः ॥१०॥

समाप्तश्चायं दशावतारस्तवः ॥

यो मत्स्यकूर्मादिविचित्ररूपैराश्चर्यकारी हृदयस्थरत्नैः।

श्रीमाननन्तः स्फुटशक्तिचक्रः श्रियेस्तुविष्णुर्विभवो दधिव (वैः)
कश्मीरेषु बभूव सिन्धुरधिकः सिन्धोश्च निम्नाशयः ।
प्राप्तस्तस्य गुणप्रकर्षयशसा पुत्रः प्रकाशेन्द्रताम् ॥
विप्रेन्द्रप्रतिपादितान्नधनभूगोसङ्कृष्णाजिनैः ।
प्रख्यातातिशयस्य तस्य तनयः क्षेमेन्द्रनामाभवत् ॥
तेन श्रीत्रिपुरेशशैलशिखरे विश्रान्तिसन्तोषिणा ।
विष्णोस्त्वल्पविलोकिताकृतसुधासंवर्धितोत्कण्ठया ॥
वाक्पुष्पैरमलैर्गुणप्रणिहितैरम्लानशोभैः स्थिरै- ।
र्भक्तिव्यक्तदशावतारसरसः पूजाप्रबन्धः कृतः ॥
स्तुतिसङ्कीर्तनाद्विष्णोर्विपुलं यन्मयार्जितं ।
तेनास्तु सर्व लोकानां कल्याणकुशलोदयः ॥
एकाधिकेब्दे विहितश्चत्वारिंशेसकार्तिके ।
राज्ये कलशभूभर्तुकश्मीरेष्वच्युतस्तवः
रसाक्षिनन्देन्दुमिते विक्रमादि संवत्सरे ।
हरिस्तपो मया दृष्ट्वा पुस्तकं लिखितस्तदा ॥

References:—

Aufrecht Catalogus Catalogorum, i, 248ᵇ, 789ᵇ.

Printed Editions— Printed in Kāvyamālā Series, 26, 1891.

A. B. Keith :— History of Sanskrit literature, p. 136.

दशावतारचरित — Daśāvatāracarita

No. 289 — 132. / 1875–76.

Size.— $7\frac{1}{5}$ in. by $5\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 107 leaves; 15 lines to a page; 18 letteıs to a line.

Description.— Country paper; *Śāradā* characters; old in appearance; handwriting clear, legible and uniform; some folios are of pink colour; some folios pasted with paper slips; the Ms. is stitched in a book-form.

Age.— Appears to be fairly old.

Author.— Kṣemendra.

Begins.—

ॐ नमो नारायणाय ।। ॐ अशेषविश्ववैचित्र्यरचनारुचये नम ।।
मायागहनगूढाय नानारूपाय विष्णवे ।। देव· पायादपाया
त्रिभुवनभवनस्तंभभूतः स युष्मान् ।
आयुष्मानस्य कीर्त्या प्रभवति पुरुषः स्वर्गमार्गेऽपवर्गे ।।
मत्स्यः कूर्मो वराहः पुरुषहरिवपुः वामनो जामदग्न्यः
काकुत्स्थः कंसहंता स च सुगतमुनिः कल्किनामा च विष्णुः ।।
आदि मत्स्यः सजयता यः श्वासोच्छ्वासितैर्जले ।
गगने विदधेभोधिं गगनं च महोदधौ ।।
तं नमस्कुर्महे कूर्मं यः कवाटमसंकटम् ।
अतीत...वे ब्रह्मांडमवशेष इवावहत् ।।

Ends.—

तेनश्री त्रिपुरेश शैलशिखरे विश्रांतिसंतोषिणा ।
विष्णोः स्वल्पविलोकिताकृतिसुधा संवार्धितोत्कंठया ।।
वाक्पुष्पैरमलैर्गुणप्रणिहितैरम्लानशोभैः स्थिरैः ।
भक्तिव्यक्तदशावतारसरसः पूजाप्रबंधः कृत· ।।
स्तुतिसंकीर्तनाद्विष्णोर्विपुलं यन्मयार्जितम् ।
फलं तेनास्तु लोकानां कल्याणकुशलोदयः ।।
एकाधिकेब्दे विहितः चत्वारिंशे स कार्तिके ।
राज्ये कलशभूभर्तुः कश्मीरेष्वच्युतस्तवः ।।
समाप्तोयं दशावतारः ।। नमोस्त्युताय ।।

References:— See No. 288

दानकेलिचिंतामणि Dānakelicintāmaṇi

No. 290 507/1891-95.

Size.— $10\frac{5}{8}$ in. by $4\frac{1}{8}$ in.

Extent.-- 11 leaves ; 11 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description — Country paper ; old in appearance ; Devanāgari characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in double black lines ; occasional marginal notes.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Not mentioned. Rajendralal Mitra gives the author's name as Krisna-caitanya-candra. See Notices. No 2528.

Subject.— Kāvya. a poem describing the dalliance between Rādhā and Krṣna.

Begins.--folio 1[b]

श्रीगांधर्वागिरिधराभ्यां नमः ॥

कुर्वाणैः शतमाशिषां निजनिजप्रेयोजयायोत्सुकैः ।
स्वीयः स्वीयगणैः स्फुटं कुटलिया वाचानितुंगीकृतः ॥
गव्यानां नवदानकल्पनकृते प्रौढं मिथः स्पर्द्धिनो- ।
गांधर्वागिरिधारिणोर्गिरितटे केलीकलिः पातु वः॥ १ ॥
उद्दामनर्मरसरंगतरंगकांतं राधासरिद्गिरिधरार्णवसंगमोत्थं ।
श्रीरूपचारुचरणाब्जरजः प्रभावादंधोपि दानवकेलिमणिं चिनोमि
॥ २ ॥ etc.

Ends.— folio. 11[a]

दध्यादिदानवकेलिरसाब्धिमध्ये- ।
मानं नवीनयुवरत्नयुगं व्रजस्य ॥
नर्मालिहृद्यमुदितद्युतिगौरनील- ।
मंधोपि लुब्ध इहलोकितुमुत्सुकोस्मि ॥ १७३ ॥
राधामाधवयोर्दानकेलिच्चिंतामणिं गिरौ ।
लब्धमंधेन वीक्षंतां श्रीमद्रूपगणाः प्रियाः ॥ १७४ ॥
आददानस्तृणं दंतैरिदं याचे पुनः पुनः ।
श्रीमद्रूपपदांभोजे रजोहंस्यां भवे भवे ॥ १७५ ॥
इति श्रीदानकेलिच्चिंतामणिनाम प्रबंधः संपूर्णः ॥ यथा दृष्टं तथा लिखितं ॥

References:—

1 Aufrecht Catalogus Catalogorum, i, 249ᵃ ; iii, 54

This work is described by Rajendralal Mitra in his "Notices of Sanskrit Mss." Vol. VII, No. 2528.

दुर्घटकाव्य **Durghaṭakāvya**

No. 291 **405. / 1887-91.**

Size.— 8 in. by 5 in.

Extent.— 8 leaves; 9 lines to a page; 24 letters to a line.

Description.— Thin country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; hand-writing bold, clear, legible and uniform; verse-numbers marked with red pigment.

Age.— Appears to be old.

Author.— Ascribed to Kālidāsa.

Begins— fol. 1ᵇ

॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॥

लक्ष्मीवन् कृतक्रूरसूरणदाहिन् दुः धक् क्षमः ।
पापर्डीलाहू ढोकलधीवडांछनवडी रदाजांवुदीरुचिः ॥
मंडाशाकेरखंडनो विविभुनाक्षीरावसातुल्य मां ।
सासुंदालितडिक्षिभांगवसनोव्याः सेवक सारवान ॥ १ ॥ etc.

Ends.— fol. 8ᵃ

अर्द्धरात्रे दिनस्यार्द्धे अर्द्धचंद्रेर्द्धभास्करे ।
रावणेन हृता सीता कृष्णपक्षे सिताष्टमी ॥ ६२ ॥
स्तनमंडलमाश्रित्य नखस्य वरयोषितां ।
कदा कर्णयते गीतं नागरीवररंगराट् ॥ ६३ ॥

इति दुर्घटकाव्यं संपूर्णतामगादिति ॥

The following stanzas are written in a diffeent hand—

आभाकाशितपक्षस्य मैत्रश्रवणरेवती ।
संगमेन हि भोक्तव्यं द्वादश द्वादशी हरेत् ॥ १ ॥
मैत्रस्य प्रथमं पादं द्वितीयं श्रवणस्य च ।
पौष्णाया तृतीयं पादं त्यजेत् मनुरब्रवीत् ॥ २ ॥
मैत्राद्य पादे स्वपती च विष्णुर्वैष्णव्यमध्ये ।
परिवर्त्तने च विबोधमेति नापारणं विष्णुविभागमध्येति ॥ ३ ॥

References:— see No. 292.

दुर्घटकाव्य with टीका — Durghaṭakāvya with Tīkā

No. 292 — $\frac{71.}{1907-15.}$

Size.— $10\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 11 leaves ; 12 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; handwriting clear, legible and uniform ; borders ruled in two double black lines ; left-hand edges of folios moth-eaten.

Age.— Appears to be old.

Author.— Not mentioned. It is ascribed to Kālidāsa (see I. O. Cat. Pt. VII, p. 1489.

Subject.— A highly artificial poem in praise of various deities especially Viṣṇu.

Begins.— (Text) fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ श्रीलक्ष्मीनृसिंहाय नमः ॥
हे लक्ष्मीवन्नकृतकूरसूरणदाहिन् etc. asin No 291

,, (Com):—हे लक्ष्मीवन् त्वं मां सेवकं अव्याः रक्षः । अवस्त्वां कृतं कोः पृथिव्याः

ङः अवनं रक्षणं येनासौ कृत छ' । पुनः किं विधस्त्वं असूः सुपते उच्यतेऽसौ सः न सूः असू' । पुन' किं विधस्त्वं ॥ रणादि हिन् रणं संग्रामं ददतीति ते रणदाः शत्रवः तान् हिनस्ति असौ रणदाहिन् । इत्यर्थः । etc.

Ends.—(Text) fol. 11[a]

अर्धरात्रे दिनस्यार्धे अर्धचंद्रर्द्धभास्करे ।
रावणेन हृता सीता कृष्णपक्षे सिताष्टमी ॥ ८० ॥
किं स्याद्वर्णचतुष्टयेन वनवर्णैस्त्रिभिर्भूषणं ।
स्याधाद्येन महीत्रयेण च फलं मध्ये द्वयं प्राणदं ॥
वस्ते गोत्रतुणं(?) धास कुसुमं चांते च सप्रेक्षण ।
ये जानंति विचक्षणाः क्षितितले तेषामहं किंकर· ॥ ८१ ॥

इति दुर्घटश्लोकाः ॥ ॥ छ ॥ नृसिंहेन काश्यां लिखिताः ॥ छ ॥

Ends.— Com.—अस्यार्थः । कृष्णपक्षे या अष्टमी तस्याः दिनस्यार्धे रावणेन सीता हृता किं लक्षणा अष्टमी । अर्धरात्रे सिता शुभ्रा । किं लक्षणे अर्धरात्रे ॥ अर्धचंद्रे ॥ किं लक्षणे अर्धचंद्रे । अर्धभास्करे । अर्धभा· करोतीति अर्धभास्कर इति ज्ञेयं ॥ ८० ॥

References.— For a described Ms. of Durghata Kāvya and the comm. see I. O. Cat. Pt. VII, No. 3926.

The work is said to have been printed in Kavyakalapa I, pp. 136 7

दुर्घटकाव्य	Durghaṭakavya
with	with
टीका	Tīkā
No. 293	709. 1886-92.

Size.— $5\frac{3}{4}$ in. by 8 in.

Extent.— 19 leaves ; 16 lines to a page ; 20-22 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in triple red lines and edges in double; red pigment occasionally used.

Age.— Saṁvat 1886.

Author.— The text is ascribed to Kālidāsa.

Begins.—fol. 1[a]

Text— ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

लक्ष्मीवन् कृत etc. as in No 291

,, Com:— हे लक्ष्मीवन् त्वं मां सेवकं अत्याः रक्ष etc.

Ends.— Text fol. (19[a])

अथारी भयभीतिरातिकच्चरो लातांछडीडोकरी ।
रीकीटांगरनुच्छलीवकरहीमेंडारडीडांगरी ॥
लातीभीतिगरीरगंडकभशोचूडोगधोभ्रकणो ।
भार्जीभिडभभापडभाकडहशोरीछंगयोवंदरः ॥ ८१ ॥

इति श्रीकाल(लि)दासकविरचिते दुर्घटकाव्य संपूर्ण प्र ००० संवत् १८८६ वर्षे पोसमासे कृष्णपक्षे तिथौ षष्ठ्यां बुद्धवासरे छ लिखितं नापूला-लेन स्वपठनार्थं उपदेशकम्प शुभं भूयात छ छ श्री श्री

Ends—Com— विना गरुडेन नितो इंद्र' तदात्मभवोऽर्जुनः तद्वेषिकर्णः तद्गुरुः सूर्यः तत्पादाहतः तत्किरणसंतप्तोजनः लोकः हिमापहो वह्निस्तदामित्रं जलं तद्धरा मेघास्तैर्व्याप्तं व्योम अभिनंदति ७९.

The following stanza is in a different hand—

लांगूलचालनमधश्चरणावपातं ।
भूमौ निपत्य वदनोदरदर्शनं च ॥
श्वापिंडदस्य कुरुते गजपुंगवस्तु ।
धीरं विलोकयति चाटुशतैश्च भुंक्ते ॥ १ ॥

शुद्दाशुप

References:— see No. 292

दुर्घटकाव्य
with
टीका

Durghatakāvya
with
Commentary

No. 294

708
―――
1886-92

Size.— $10\frac{3}{8}$ in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent.— (text) 14 leaves, 2-4 lines to a page; 32 letters to a line.
(com.) 7-10 „ „ „ 45 „ „ „

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; handwriting beautiful, clear and legible; but not uniform; text in the middle of folios and the comm. above and below it; borders ruled in double red lines and edges in single daṇḍas and the colophon on fol. 13ᵇ in red ink.

Age.— Saṁvat 1848.

Author.— Not mentioned. See No. 293

Begins.— (text) fol 1ᵇ

॥ ६० ॥ ॐ नमः ॥ श्रीसार्व्वज्ञभ्यो नम ॥
लक्ष्मीवन् कृत etc. as in No 291

„ Com—fol 1ᵃ

॥ ६० ॥ ॐ नमः ॥
हे लक्ष्मीवन् त्वं मां सेवकं अव्याः । रक्ष । etc.

Ends.—(text) fol. 13ᵃ

अर्द्धरात्रे दिनस्यार्द्धे(र्द्धं) etc. up to तेषामहं किंकरः ।
as in No. 292

„ Com— कृष्णपक्षे या अष्टमी etc. up to अर्द्धभास्करः रिति ज्ञेयं
as in No 292

followed by इति दुर्घटश्लोकव्याख्यातं समाप्तं ॥
संवत् १८४८ वर्षे ज्येष्ठ कृष्ण १३ पूर्णा जाता लेषकपाठकयोः शुभं भवतु ॥ कल्याणमस्तु ॥ श्रीरस्तु ॥
यादृशं पुस्तकं.........मम दोषो न दीयते ॥ छ ॥ श्री ॥

Text—fol. 14[b] वासना वासुदेवस्य वासितं भुवनत्रयं ।
सर्व्वभूतनिवासीनां वासुदेव नमोस्तुते ॥ ८५ ॥ इति ॥

Com.— हे वासनभावुक । त्वं भुवनत्रयम (मे)व । कीदृशं । सर्वभूतनिवासि इन्नंतं । असुदेव प्राणनाथ । अथवा असितं पापस्यांतय । हे ईनां श्रीणांवा निाश्चितं पूरणे वा । सुदेव यतीति सुदेव अच् । यद्वा ईणां श्रीणां सर्वभुतेषु निवासी निबाशीलस्त्वं (?) सापक्षेपोगमनत्वाहुष्टः समासः । हे वासुदेव तुभ्यं नमोस्तु ॥ ८५ ॥ इति काव्यार्थः ॥ छ ॥ श्री । छ ॥ श्री ॥

References—see No 292

दुर्घटकाव्य	Durghaṭakāvya
with	with
टीका	Commentary
No. 295	305. / 1884-85.

Size.—$9\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 24 leaves; 9 lines to a page; 22-24 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characteis; old and ink diffused on folios; handwriting bold, clear, legible and uniform; red pigment frequently used; folios 8, 9 and 18 missing.

Age.— Saṁvat 1817.

Author.— Not mentioned. See No. 293

Begins.—fol. 1[b]

Text— ॥ श्रीगणेशाय नमः
लक्ष्मीवन् कृत etc as in No. 291

Com— हे लक्ष्मीवन् त्वं मां सेवकं etc.

Ends.—fol. 27[a]

अर्धरात्रे दिनस्यार्धे etc. up to अर्धभास्करः as in No. 292
followed by तस्मिन् अर्धभास्करे ॥ १८ ॥

इति श्रीदुर्घटश्लोकव्याख्यानं समाप्तं ॥ छ ॥

शुभं भवतु ॥ कल्याणमस्तु ॥ संवत् १८१७ साके सो प्रवर्तमान् संवच्छरे दक्षिणायांगतेसरभेण वास्थव्य अदि च...ज्ञाति भ नथुसुत प्रेमानंदेन लितामीदं दुर्घटं अध्यनावस्थायां रामेस्वर जयतु ॥ छ ॥ श्री ॥ श्री ॥

References—see No. 292

दुर्घटकाव्य with टीका — Durghaṭakāvya with Commentary

No. 296 — 406. / 1887-91.

Size.— $10\frac{1}{6}$ in. by 5 in.

Extent.— 7 leaves; 8 lines to a page; 35 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; old in appearance; handwriting of the text, bold, and of the com. small and careless; borders of some folios ruled in triple red lines and edges in single; additions in margins; text in the middle and the comm. above and below it.

Age.— Appears to be old.

Author.— Ascribed to Kālidāsa.

Begins. (Text) —fol. 1ᵇ

लक्ष्मीवन् कृत etc. as in No. 291

Begins.— (Ṭippana) fol. 1ᵇ

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

हे लक्ष्मीवन् त्वं मां सेवकं अन्याः रक्ष etc.

Ends.— (Text) fol. 7ᵃ

अर्द्धरात्रे दिनस्यार्द्धे अर्द्धचंद्रेर्द्ध भास्करे ।
रावणेन हता सीता कृष्णपक्षे सिताष्टमी ॥ ६१ ॥

स्तनमंडलमाश्रित्य नखस्य वरयोषितां ।
कदा कर्णयते गीतं नागरीवररंगरात् ॥ ६४ ॥

इति दुर्घटकाव्यं संपूर्ण

लक्ष्मीस्ते पंकजाक्षी निवसतु भवने भारतीकंठदेशे ।
वर्द्धतां बंधुवर्गा प्रबलरिपुगणायांतु पातालमूले ॥
देशे देशे च कीर्त्ति भवतु भवतां कुंदपूर्णेंदु शुभ्रा ।
जीवत्वं पुत्रपौत्री सकलगुणयुतै स्वसिते नित्यमास्तां ॥ १ ॥

References—see No. 292

दुर्घटकाव्य with टीका — Durghaṭakāvya with Commentary

No. 297 — 509. / 1891-95.

Size.— 8 in. by 5 in.

Extent.— 27 leaves; 11 lines to a page; 25 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; whitish in appearance; handwriting beautiful, legible and uniform; borders ruled in double red lines.

Age.— Śaka 1736.

Author.— Not mentioned- ascribed to Kālidāsa.

Begins.—fol. 1b

Text— ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

लक्ष्मीवन् कृत etc. as in No. 291

Com— हे लक्ष्मीवन् त्वं मां सेवकं अव्याः । etc.

Ends.—fol. 26b

Text— यावत्तोयधरा धरा धरधरा धारा धरा भूधरा ।
यावच्चारुचचारु चारु चमरं चामीकरं चामरं ॥

यावद्रावणरामरामरमणं रामायणं श्रुयते ।
तावद्भोगविभोग भोग भोग भवनं भोगायते नित्यशः ॥ ८६ ॥

fol--27ª

Com – रावणस्येति रावणग्रहणमन्वार्थकमिव वेत्सत्यं केवल रामस्य रामायण-रमणीयत्वे प्रयोजकत्वेपि रावणसंबंधि संग्रामादि कथाया अपि रामायण-रमणीयत्वं प्रयोजकत्वाद्रावणस्यापि प्रयोजकत्वं । किं च रमणरामरामरमणं(ण)मिति पाठे रामणी रामा जानकी यस्यासौ रमणरामः सचासौ रामश्च रामण-रामस्तेन रमणमित्यर्थः । इति वा ॥

॥ इति श्रीदुर्घटाख्यंकाव्यं संपूर्ण ॥ ॥ छ

॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु ॥ ॥ शुभं भवतु ॥ छ ॥ छ ॥
शाके १७२६ भावनाब्दे अधीक भाद्रपद कृष्ण ४ शनौ तद्दिने संपूर्ण ग्रंथ लिख्यते ॥ ग्रंथ संख्या सुमारी श्लोक ४५० ॥

References—see No. 292

दुर्घटकाव्य
with
टीका

No. 298

Durghatakāvya
with
Commentary

361.
1884–87

Size.— $11\frac{1}{2}$ in. by $5\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 12 leaves ; 11 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting very beautiful, clear, and legible ; borders ruled in triple and edges in double red lines ; certain words, daṇḍas and the colophon written in red ink ; complete.

Age.— Saṁvat 1861 ; Śaka 1726.

Author.— Not mentioned.

Begins—fol 1^b

Text-- ॥ ६० ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥
लक्ष्मीवन् कृत कर etc. as in No. 291

com.— हे लक्ष्मीवन् त्वं मां सेवकं अव्याः etc.

Ends.-- (text) fol. 11^b

अर्द्धरात्रि दिनस्यार्द्धे etc. up to तेषामहं किंकरः ॥ ७५ ॥
as in No. 292

followed by खाटपाटवृषभाटनगारी डाभडाभकर हाटहुवाटा ।
एषा आशुतवभूमिपरुष्टा ग्रामसीममहितां प्रदिशंतु ॥७६॥

com-- अस्यश्लोकस्यार्थं शिवो वेत्ति ॥१ ॥ इति श्रीदुर्घटश्लोकव्याख्या संपूर्णम् ॥ १ ॥ Then followed by :--

स्तनमंडलमासाद्य नखस्य वरयोषितां ।
कदा कर्णयते गानं रमया सह रंगराट् ॥ १ ॥
युगमुखाशनशंकरतेजसे विमुखमिश्रघनक्षयहेतवे ।
कचतृतीयमुखायमपूर्वजाग्रिमहरायतपान्तविसर्जनम् ॥ २ ॥
कःखे भाति हतो निशाचरपतिः केनांबुधावद्रवत् ।
कः कीदृक् तरुणीविलासगमनं किं कुर्वते सज्जनाः ॥
पत्रं किं नृपतेः किमर्जुनधनुः को रामरामापहृत् ।
मत्प्रश्नोत्तरमध्यमाक्षरमिदं किं स्युस्तदाशीर्वचः ॥ ३ ॥

संवत् १८६१ ॥ शाके १७२६ ॥ मिती पोसमासे शुक्लपक्षे तिथौ प्रतिपदायां भौमवासरान्वितायां । लिपीकृतं शिवनाथेन ॥ पचेवरमध्ये ॥ श्रीरस्तु शुभं भवतु । स्वपठनार्थं ॥ १ ॥

References.— See No. 292.

दुर्घटकाव्य
with
टीका

Durghaṭakāvya
with
Commentary

No. 299

14
1874-75.

Size.— $10\frac{3}{8}$ in. by $5\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 20 leaves, 12 lines to a page, 30-32 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanagari characters, handwriting bold, clear and legible; borders and edges ruled in double pink lines, verse-numbers marked with red pigment.

Age.— Śaka 1729.

Author.— Not mentiond.

Begins.—fol. 1[b]

Text— ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

हृदि लग्नेन बाणेन यन्मंदोपि पदक्रमः ।
असत्कविकुरंगाणां चापलं तत्र कारणं ॥ १ ॥
खाटी छाशीपलेह पापडवडीप्यारोड भाजीगणो ।
यद्भक्तो निमिषीव वाक्कुलचणा ध्यायंति यां योगिनः ॥
कालाभीलकराल भूखलमहा दैत्येंद्रमंथार्थिनी ।
सासासूयरसातवाघहृतये स्तात्कर्णमोटी चिरं ॥ १ ॥

Com— सा कर्णमोटी चामुंडा तवाघ हृतये हरणाय स्तादस्तु । का सा । सासूयरसा । असूया कोपः तस्य रसः तेन सह वर्त्तमाना । तथा रसश्चासूय रसेति । etc.

Ends.— fol. 20[b]

Text— नीचेषु जावनी वाणी काकश्च शुभदो भवेत् ।
शंभोरारावणं किं किं भजंते व्याधयो नरं ॥ १८ ॥

com— अ० ॥ अवेलाभोजिनं । नीचेषु काजावनी वाणि । अन्ने । बवयोरभेदः । काकस्याः शुभदो भवेत् । लाभ । शंभोः आवरणं किं । अजीनं । व्याधयः किं भजंते । अवेलाभोजिनं ॥ १८ ॥ ॥

इति श्रीदुर्घटनामायं ग्रंथः समाप्तः ॥ श्रीरस्तु ॥

अदृष्टदोषान् मतिविभ्रमाच्च यत्किंचिदूनं लिखितं मया च ।
तत्सर्वमार्यैः परिशोधनीयं दोषो न देयः खलु ले(ख)कस्य ॥

श्रीरामसमर्थ ॥ शके १७२९ बहुधान्यनाम संवत्सरे चैत्र शुद्ध ९ गुरुवासरे समाप्तः ॥ इदं पुस्तकं कविद्वरोपनामक माधवसुत केशवेन लिखितं स्थिति वीरक्षेत्रे ॥ श्रीरामकृष्णार्पणमस्तु ॥

The fly-leaf contains the following endorsement.—

॥ कवि (वी) श्वरोपनामक माधवसुत केशवस्येदं पुस्तकं ॥
अथ दुर्घटकाव्य प्रारंभ ॥ पत्र २० ॥

दुर्घटकाव्य with टीका	Durghatakāvya with Commentary
No. 300	50(i). 1871-72.

Size.—$12\frac{3}{8}$ in. by $6\frac{3}{8}$ in.

Extent.— foll. 1–5ª leaves; 2-3 lines to a page; 30–32 letters to a line. (text)
8-9 ,, ,, ,, 40 ,, ,, ,, (com.)

Description.— Country paper; Devanagarī characters; handwriting beautiful, bold and legible; borders ruled in triple red lines and edges in single; verse-numbers and daṇḍas marked with red pigment; text in the middle and the comm. above and below it; the fly-leaf contains a design and the names of the works viz. दुर्घटकाव्य and विद्वद्विनोदकाव्य.

The Ms. contains only six verses.

Age.— Does not appear to be very old.

Author.— Not mentioned.

Begins.— (Text) fol. 1ᵇ

वीरोन्द्रूधक् त्रिफस्वार्विंह्वदारिपरकोहः सृगक्षेह्न जांह्नः ।
ह्नगाग्य स्त्रीहृगो नृदेकह्निजरुरुपरयाजांगजोऽघोघहाभीः ॥
वाताह्वारो विषप्साः कलसदजसरित् सस्वदः कंभिजादो ।
भादोनारारसं घाबनसपदकरुटसोऽ···कांह्नोहरिह्न: ॥ १ ॥ etc.

„ —(Com.) fol. 1b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ श्रीराधावल्लभाय नमः ॥

॥ सः हरिद्रः वः युष्मान् अव्यकात् पांतु रक्षतु अकरक्षणे हरिद्र· हरितं दिशं वसतीति हारिद्रः वस्निवासे हारिद्रः इति किं दिगंबरः नग्न इत्यर्थः ॥ etc.

Ends.-- (Text) fol. 5a

गोश्रावः किमयं गवाश्रयगते किं सुभ्रु गां वीक्षसे ।
गोमध्ये चरणेन किं लिखसि गां गोस्त्रीनिभेदेहि गां ॥
गावो यांति गृहेषु वासरमणेर्गावश्च दूरं गताः ।
गावस्त्वद्विरहे ममासुहरणा एरेहि यामो वयं ॥ ६ ॥
इति दुर्घटकाव्य समाप्ताः ॥ ॥

„ — (Com) fol. 5a

किं लिखसि देवरमणी निभेगां वाणीरेहि गावः वृषभादिरूपाः वने या संगृहीत्वा संध्यागृहेषु यांति वासरमणेः सूर्यस्य गावः किरणाः दुरं गताः सूर्योस्तं यांति इत्यर्थः हे स्त्री त्वद्विरहे...कामः अस्य गावो बाणाः मम असुहरणाः असुरप्राणान् हरंतीति असुरहरणाः त्वं एएहि आगच्छ वयं व्रजामः ॥ ॥ ६ ॥ इति दुर्घटकाव्यव्याख्या समाप्ताः ॥

॥ श्रीहरिर्जयतु ॥ ॥ श्री ॥ छ ॥

दुर्घटकाव्य	Durghatakāvya
with	with
टीका	Commentary
No. 301	440. / 1884-87.

Size.— 12 in. by 4 in.

Extent.— 7 leaves; 17 lines to a page; 65 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; Devanāgarī characters; handwriting very small and not quite legible; red pigment used; folios present a dirty appearance due to spots, complete.

Age.— A modern copy.

Author.— Not mentioned - ascribed to Kālidāsa.

Begins.— (text) fol. 1ᵃ

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीत्रिपुरसुंदर्यै नमः ॥
लक्ष्मीवन् कृत etc. as in No 291

Begins.—- (Com) fol. 1ᵃ

हे लक्ष्मीवन् त्वं मां सेवकं अव्याः । रक्ष· अवः कथंभूतस्त्वं कृतकुः कृतं को· पृथिव्या· उः अवनं रक्षणं येनासौ कृतकुः । etc.

Ends.—-fol 7ᵇ

निष्कामतया कामानुष्ठानपेरपेरे कर्म न लिप्यते । कर्मफलं न भवतीत्यर्थः । तस्माच्छिवाख्यौ खंडानंदानुभरामत्सेनरमणामित्यर्थः । इति दुर्घटकाव्यं संपूर्णमस्तु ॥ ७ ॥

शके १०७५ (?) शोभकृन्नाम संवत्सरे मार्गशीर्ष मासे तद्दिने कळं· करोपन्नाम्नः गोपाळभट्टात्मज मल्लारेणालिखितं ॥ श्रीजगदंबार्पणमस्तु ॥
॥ जगदंबः ॥ जगदंब ॥ जगदंब ॥

वसंते वासंते द्रुमकुसुमसौरभ्यलहरी ।
भ्रमद्भृगीरिंगराचितमुखलालासमुखरैः ॥
प्रिया...त्वानाथात्स्फुटितहृदयो मन्मथवशात् ।
अहाहाहाहारिहारिहारिस्मृतः कोपि पथिकः ॥ १ ॥
गंतव्यं नगरपथे द्रष्टव्या कनकभूषिता रामाः ॥
यद्यपि न भवति सुरतं नयनसुखं को निवारयति ॥ २ ॥
गंतव्यं राजपथे द्रष्टव्या राजपूजिता लोकाः ।
यद्यपि न भवंत्यर्था तथाप्यनर्था विलीयंते ॥ ३ ॥
सर्वेषामेष रत्नानां स्त्रीरत्नं तु मनोरमं ।
तदर्थधनामिच्छंति तात्यक्त्वा तु धनेन किं ॥ ४ ॥
स्वर्णवर्णवनितावरांगफेरेक्षुरुस्थिततनूरुहांकुराः ॥
तर्पणाय मदनस्य वेधसा स्वर्णश्रुतिनिहितास्तिला इव ॥ ५ ॥
निर्गुणोपि वरं वंशो रक्षायै मुनिदेहवत् ।
सगुणोप्यधवंशस्तु जीवघाताग केवलं ॥ ६ ॥
इति दुर्घटकाव्यं संपूर्णं ॥ छ ॥ जगदंब ॥

References.—- See No 292

दुर्घटकाव्य
with
टीका

No. 302

Durghatakāvya
with
Tīkā

448 (i).
1895-1902.

Size.—$7\frac{2}{5}$in. by $10\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 1-13 leaves ; 40-45 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing very small and careless, but some what legible ; borders of some folios ruled in double red lines ; folios slightly worn out.

The Ms. contains the following works:—

(i) दुर्घटकाव्य with टीका	foll.	1—13ª
(ii) संकीर्ण श्लोकाः	,,	13ª-14ᵇ
(iii) दण्डक	,,	15ª-17ᵇ
(iv) जयति	,,	17ª-17ᵇ
(v) प्रस्तावरत्नाकर	,,	17ᵇ-18.

Age.— Appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Subject.— The Ms contains the same verses as are found in Ms No. 292 ; but it contains many more verses in addition.

Begins.--fol. 1ª

लक्ष्मीवन् कृत etc. as in No 291

॥ श्रीकृष्णाय नमः हे लक्ष्मीवन् त्वं मां सेवकं अव्याः रक्षः कथं भूतस्त्वं कृतकः कृतः को पृथिव्याः उः अवनं येनासौ कृतकः etc.

Ends.— fol 13

कदा हि समये ग्रीष्मेऽदुःखात्कंपवनेरिति कवे दावाग्नितप्ता पापनुकंपा-मिषादिव टी. कं ददाति कदा मघा कवे पृथिव्यै कंजलंऽदुः

References:—See No 292

देवीशतक
with
टीका

No. 303

Devīśataka
with
Tīkā

137.
1875–76.

Size.— 13¾ in. by 6 in.

Extent.— 25 leaves; 12 lines to a page; 40-42 letters to a line.

Description.— Country paper; Kāśmīrī Devanāgarī characters; handwriting clear, legible and uniform; red and yellow pigment used; चक्रबन्धs are to be seen on some folios.

Age.— Does not appear to be very old.

Authot (of the text)— Ānandavardhana.

„ „ „ comm.)— Kayyata.

Subject.— Verses in praise of Devī.

Begins:—Text अनंतमहिमव्याप्तविश्वां वेधा न वेद याम्
या च मातेव भजते प्रणते मानवे दयाम् ॥ १ ॥ etc.

Begins.-- (Com) fol. 1ᵇ

॥ ॐ नमो गुरवे सरस्वती रूपाय ॥
नमोस्तु वागधीशाय हयग्रीवाय विष्णवे ।
कौमोदकीचक्रशङ्खकमलाङ्कितपाणये ॥
प्रणम्य परमं धाम यत्प्रसादाज्ज्वलन्त्यमी ।
महामोहमहिम्नार्ता रवितारधिपानलाः ॥
संक्षिप्तसुरलं स्वबुद्धिरचितैः पर्यायशब्दैर्बुधा-।
ट्टीकां वल्लभदेव उत्तममतिः स्तुत्यै भवानीस्तुतौ ॥
पर्यायैः क्रियया समंकविकृतात्पाठान्पठन्कय्यट-।
श्चंद्रादित्यतनूज इत्थमकरोत्तस्यैव नन्नानवाम् ॥
आनंदवर्धनकविप्रवरप्रणीत काव्ये किमल्पमतिना क्रियते मयेवम् ।
किं वा पिपीलककुलानि न संश्रयन्ते मत्तेभदंतपदपंक्ति ममेयसाराम् ॥
etc.

Ends.—(Text) fol. 23[b]

येनानंदकथायां त्रिदशानंदे च ल (ला) लिता वाणी ।
तेनासुदुष्करमेतत्स्तोत्रं देव्याः कृतं भक्त्या ॥

Ends.—(Com) fol. 25[a]

वल्लभदेवायनितश्चंद्रादित्यादवाप्यजन्मे माम् ।
कय्यटनामा रचयद्विवृतिं देवीशतकस्तोत्रे ॥
एवं वागीश्वर्याः स्वरूपमाख्याय यन्मया व्याप्तम् ।
पुण्यं तेन जगत्स्यात्प्रतिजन्माव्याप्तपरबोधम् ॥
वसुमुनिगगनोदधि समकाले याते कलेस्तथा लोके ।
द्वापंचाशे वर्षे रचितेयं भीमगुप्तनृपे ॥
कर्मस्थानोदिता साहिमकरशशिभद्वह्निचक्रान्तरस्थ- ।
क्षेत्रज्ञोद्बोधनाय प्रलयरविकराग्रामतेजो विरामा ॥
नित्यं मन्दालिघोषा कचटतपयशालापिनी मध्यवाहा ।
बालाग्रात्सूक्ष्मरूपा त्रिभुवनजननी पातु वागीश्वरी वः ॥
एकायनस्याच्युततुल्यमूर्तेराचार्यनारायणगर्तनाम्नः ।
शिष्येण दृष्टेयमनंतशास्त्रवेत्तुः सवृक्षेण च कय्यटेन ॥

इति नोणात्मजानंदवर्धनविरचित देवीशतकस्तोत्र सटीकं समाप्तम् शुभम् ॥

References.— 1 Mss Aufrecht's Catalogus Catalogorum—i, 262[a]. (text); ii, 56[a].

2 Printed Editions.— Printed in Kāvyamālā 9, pp. 1-31.

नलायन Nalāyana

No. 304 456. 1899-1915.

Size.— 10 in. by $5\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 59 leaves; 11 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs; handwriting clear, legible and uniform; borders ruled in thick red lines; big red dots in

the centre and in the margins of folios; incomplete, slightly moth-eaten.

Age.— Appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Subject.— A poem describing the life of Nala.

Begins.--folio. 1[a]

६० ॥ ॐ नमः श्रीसर्वज्ञाय ॥
जयति जयति देवः केवल ज्ञानमूर्त्ति- ।
र्म्मदमदन विजेता शाश्वतो वीतरागः ॥
जयति कुमुदशुभ्रा भारतभ्रूरिभावा ।
जयति कविकुलानां कोमलो वाक्र प्रपंचः ॥ १ ॥
दुरितदलनसज्जः सज्जनोद्धारधीरो ।
धनवितरणवीरो धर्मविश्रामशाखी ॥
जयति जगति नित्यं निश्चलो निःकलंकः ।
सकलकलुषहारी लोकपाल· कुबेरः ॥ २ ॥ etc.

folio 5[a] इति नलायने प्रथमस्कंधे प्रथमः सर्गः

folio 9[b] इति प्रथमस्कंधे नलायने द्वितीयः सर्गः ॥

Ends. (abruptly)—folio 59[b]

ममाप्यनुमतं तावत् प्रियतां पाकशासनः ।
कोऽन्यः किल सहस्राक्षो त्वां वीक्षितुमपि क्षमः ॥ १३ ॥
विश्वै.........

नलोदयकाव्य **Nalodayakāvya**

No. 305 — 349. / 1892–95.

Size.— 10⅜ in. by 4⅝ in.

Extent.— 14 leaves; 9–11 lines to a page; 30 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; handwriting clear and legible; borders ruled

in double black lines; yellow pigment occasionally used left hand edges slightly worm-eaten, पृष्ठमात्राs occasionally used.

Age.— Saṁvat 1669.

Author.— Not mentioned. The work is attributed to some Kālidasa

Begins.—folio. 1[a]

॥ ६० ॥ श्रीसारदाय नमः ॥

हृदय सदायादवतः पापाटव्या दुरासदायादवतः ।

अरिसमुदायादवतस्त्रिजगन्मदायादवतः ॥ १ ॥

योऽजनि ना गोपीतश्ववारयोः वल्लवांगनागोपीतः ।

भूर्येनागोपीत· कंसाद्यो द्वेषमेव नीगपीतः ॥ २ ॥ etc.

folio. 4[b] इति श्रीनलोदये माहाकाव्ये प्रथम आश्वासः ॥ १ ॥

folio. 8[b] इति etc.........द्वितीय आश्वासः ॥ २ ॥

folio. 11[b] इति etc.........तृतीय आश्वासः ॥ ३ ॥

Ends.—folio 14[b]

अरिसंहतिरस्य वनेषु शुचां । पद्मापद्मापद्मापद्मा ॥

सुखदं च यथैव जनाय हरिं । यतमायतमायतमायतमा ॥ ४५ ॥

नलेन पुर्यतायतायताय चिरेय सा ।

सदायसुन्महाहामहास्त संपदं ॥ ४६ ॥

इति श्रीनलोदये यमककाव्ये चतुर्थ आश्वासः ॥

नलोदयः संपूर्णमजनि ॥ श्रीस्तात् साधुजनैः वाच्यमाना चिरं नंदतु ॥ संवत् १६६९ वर्षे शुक्लपक्षे मार्गशिरमासे पूर्णिमायां तिथौं स्थ श्रीस्तंभतीर्थमध्ये आलेखि ॥ सु० विजयशेखरेणायम पठेत् ॥

References.—

1 Aufrecht's Catalogus Catalogorum— Pt. i, page 280[a] ii, 60[b], 206[b]; iii, 60[b].

2 Winternitz - History of Indian Literature Vol. III, p. 64

3 Mss described— The work is described in the following catalogues— (1) Mad. Cat. Vol. XX, Nos 11843-45. (2) A. S. B. Cat. Vol. VII, Nos. 5015-17; etc.

नलोदय Nalodaya

No. 306 185. / 1879-80.

Size.— $9\frac{4}{5}$ in. by $3\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 20 leaves ; 6 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear and legible ; borders ruled in double black lines and pink colour ; red pigment used for verse-numbers and colophons and black ink for corrections ; slightly moth-eaten.

Contains a tippani for the 1st ullāsa and marginal notes for the rest. The work is attributed to रविदेव.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Ravideva.

Begins.—folio. 1[b]

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

हृदय सदा etc.......... as in No. 305

folio 5[b] इति नलोदये प्रथम उल्लासः ।

folio. 10[b] इति श्रीभट्टनारायणनरविदेवविरचिते नलोदय-नाम्नि महाकाव्ये नलराज्यं नाम द्वितीय उल्लासः ॥ श्रीः ॥

इति etc.... ... ... तृतीयोल्लासः ॥ श्रीः ॥

Ends.—folio. 20[b]

अरिसंहतिरस्य etc.... up to संपदं as in No. 305

followed by इति श्रीभट्टनारायणसुतरविदेवविरचिते नलोदयनाम्नि महाकाव्ये नलराज्यप्राप्ति चतुर्थ उल्लासः ॥ छ ॥ ॥ छ ॥

श्रीकृष्णाय नमः ॥ छ ॥ लेखकपाठकयोर्गणपतिं कल्याणं ददातु ॥ छ ॥ वासुदेवाय नमः ॥ श्रीरस्तु ॥ छ ॥ श्री ॥ सरस्वत्यै नमः ॥ गुरुभ्यो नमः परमगुरुभ्यो नमः ॥

References.— see No. 305

नलोदय Nalodaya

No. 307 409. / 1887–91.

Size.— $10\frac{1}{5}$ in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 16 leaves ; 7–10 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; old and discoloured ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear and legible but not uniform ; borders ruled in double black lines , yellow pigment used for corrections ; folios numbered in both margins ; marginal and other notes upto first 50 stanzas of the 1st Ullāsa.

The work is ascribed to three writers viz. रविदेव, कालिदास and केशवादित्य.

Age.— Saṁvat 1698.

Author.— Kālidāsa.

Begins.—folio. 1[b]

॥ श्रीगुरवे नमः ॥
हृदय सदा etc....... as in No. 305

folio 6[a] इति श्रीनलोदयाख्ये महाकाव्ये कवि श्रीरविदेवकृते प्रथमोल्लासः ॥

folio 10[b] इति श्रीनलोदयकाव्ये कालिदासकृतौ वसंतवर्णनो नाम द्वितीय सर्ग्गः ॥ २ ॥

folio 13[b] इति श्रीकालिदासकृतौ नलोदये काव्ये त्रितीयः सर्ग्गः ॥ ३ ॥

Ends.—folio 16[a]

अरिसंहतिरस्य etc......... up to संपदं ॥ ४७ ॥ as in No. 305
followed by—इति श्रीकेशवादित्यविरचिते नलोदयकाव्ये चतुर्थः सर्ग्गः ॥४॥

संवत् १६९८ वर्षे वैशाख शुदि २ भृगु दिने लिषितं नलोदयकाव्यं मिश्रबुधरेणात्मजपठनार्थे ॥ शुभं भवतु ॥

References.— See No. 305

नलोदय Nalodaya

No. 308 — 511. / 1891-95.

Size.— $9\frac{4}{5}$ in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 17 leaves; 8 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper; old and brittle; Devanāgarī characters; hand-writing clear and legible; borders ruled in double black lines with red pigment between them; red pigment also used for verse-numbers and colophons; left-hand edges slightly damaged; for 1 missing.

Age.— Saṁvat 1618; Śaka 1483.

Author.— Kālidāsa.

Begins.— folio. 2[a]

यस्सेनानावारिप्रकरनदीः शरमयं धुनाना वारि ।
अतरत्ता नावारि । व्यसनैर्यद्भुवि वनं च नानावारि ६ etc.

folio 6[a] इति नलोदये यमककाव्ये प्रथमः अश्वसः ॥ छ ॥

folio 11[a] इति etc.......... द्वितीयः आश्वासः समाप्तः ॥

folio 15[a] इति etc.......... तृतीय आश्वासः ॥ छ ॥

Ends.—folio 18[b]

अरिसंहतिरस्य etc....... up to संपदं ॥ ४६ ॥ as in No. 305 followed by इति नलोदये चतुर्थः आश्वासः ॥

इति श्रीकालिदासविरचितं नलोद(य)नामकाव्यं संपूर्णं ॥

शुभं भवतु संवत् १६१८ शाके १४८३ वैशाख शुदि १५ शनौ......
तीर्थे जोसीश्रीरतराजीसुत श्रीकृष्णेन लषितं ॥ आत्मपठनार्थं ॥

References:— See No. 305

नलोदयकाव्य Nalodayakāvya

No. 309 311.
1884–86.

Size.— 10 in. by 5 in.

Extent.— 36 leaves ; 7-8 lines to a page ; 18 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing bold but not quite legible ; carelessly written ; borders ruled in double black lines ; occasional marginal notes ; red pigment used for verse-numbers ; fol. no. 24 repeated ; fol. 24 (2)ᵇ blank.

The Ms. was written by one Harinātha at Karṇa-kuṇḍalpura.

Age.—Saṁvat 1691.

Author.— Keśavāditya ; Kālidāsa.

Begins.—folio. 1ᵇ

॥ ६० ।, स्वस्ति श्रीकृष्णो विजयतां ॥

राम हृदय सदा etc.......as in No. 305

folio 8ᵃ इति श्रीकालिदासकृतौ नलोदये महाकाव्ये प्रथम सर्गः ॥१॥

folio 18ᵇ इति etc.......... द्वितीयः सर्गः ॥ २ ॥

folio 26ᵇ इति etc.......... तृतीयः सर्गः ॥ ३ ॥

Ends.—folio. 35ᵇ

अरिसंहतिरस्य etc...... up to संपदं ॥ ४८ ॥ as is No. 305 followed by इति श्रीकेशवादित्यविरचिते नलोदये चतुर्थो छ सर्गः । संवत् संवत् १६९१ वर्षे वैशाषमासे कृष्णपक्षे तिथौ द्वितीयायां गीष्पति वासरान्वितायां सायं पूर्णीकृतमयं नलोदयमलेखि । मिश्रश्रीमन्मनोहरात्मजेन हरिनाथाभिधेन कर्णकुंडलपुरे आत्मपठनार्थं शुभमस्तु ॥

References—See No. 305

नलोदयकाव्य Nalodayakāvya
with with
टीका यमकबोधिनी Commentary Yamakabodhinī

No. 310 $\frac{411.}{1887\text{–}91.}$

Size.— $12\frac{4}{5}$ in. by 6 in. (foll. 1–19).
„ „ in. by $5\frac{1}{2}$ in. (foll. 20–36).

Extent.— 36 leaves ; 2–3 lines to a page ; 36 letters to a line. (Text)
10–12 „ „ „ „ 50 „ „ „ „ (Com.)

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing of the text bold and that of the comm. very small but clear and legible ; text in the middle with the comm. above and below it ; folios numbered in both margins.

Age.— Saṁvat 1852 ; Śaka 1717.

Author of the text.— Ravideva.
„ „ „ Comm.— Rāmarṣi, son of Vṛddhavyāsa, composed in 1608. Cf. Auf. i, 280.

Begins.— folio. 1b

Text — हृदय सदा etc.......as in No. 305
॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॥

Com.— प्रणम्य परमात्मानं यदुनंदनमादितः ।
नालोदयी मया टीका यथामति वितन्यते ॥ १ ॥
बुध्वा बुधान् यमकसागरपारकामान् ।
श्रीशंकरैकशरणः करुणार्द्रचेता ॥
टीकां सुपोतशद्रशीं हि नलोदयस्य ।
प्रज्ञप्रियामलघुरामऋषि (ः) करोति ॥ २ ॥
वृद्धव्याससरित्पतिर्गुणगणानर्थैकरत्नाकरः ।
प्रख्यातो जनकोस्ति यस्य सरसी काव्यज्ञमौलिर्धुतिः ॥
श्रीमद्रामऋषिर्महामणिरभूत् श्रीगोमतिसंभवो ।
येनैषा क्रियते नलोदयमहाज्ञानांधकारः कृति ॥ ३ ॥

पीत्वाघ्राय पयः पदाकुरमृतस्पर्द्धि प्रकोपी यथा ।
तादृशो वमति स्वरूपममलं तत्यासमं...... ॥
...न्य च सत्कृतिं सुगुणिना संसिद्धिमद्रोहकृत ।
जानन्नप्यतिनिर्मली न वदति प्रायस्तथा दुर्जन ॥ ४ ॥
इह ध्रुवं यद्यपि सज्जनानां नाधिक्यमस्त्यजदृगंजनानां ।
तथाप्यहं तद्विनयानुवर्नी करोमि टीकां प्रणयप्रवर्तं ॥ ५ ॥

कवि रघुनाऽत्र(त्रे)प्सितग्रंथनिर्विघ्नपरिसमाप्तिकामो यथेष्टं निर्दिष्टेष्ट-देवतास्मरणलक्षणं मंगलमाचरति हे हृदय मानस त्वं सदा सर्वदा यादवतः श्रीकृष्णात् त्रिजग त्रैलोक्यं मा गा मा गच्छ श्रीकृष्णं विहाय त्रैलोक्यसुखार्थे अन्यत्साधनं मा कुरुष्वेत्यर्थ etc.......

folio. 13ª इति श्रीमहद्रामऋषिविराचितायां यमकबोधिन्यां रविदेवविरचिता महाकाव्य नलोदयटीकायां दमयंतीस्वयंवरो नाम प्रथम आश्वास ॥ १ ॥

folio 22ª इति etc. ......वसंतक्रीडावर्णनो नाम द्वितीय आश्वासः ॥२॥

folio 29ᵇ इति etc. ......दमयंत्याविलापो नाम तृतीय आश्वासः ॥ ३ ॥

Ends.—folio 35ᵇ (36ª)

Text अरिसंहतिरस्य etc.... up to संपदं ४७ as in No. 305 followed by इति श्रीश्रीरविदेवविराचिते महा(का)व्ये नलोदये नलराज्य-प्राप्तिनाम चतुर्थः आश्वासः ४ शुभं भुयात् ॥ श्री ॥

(Com) अयं नलः संपदं लक्ष्मीं अहास्त अगच्छत किंलक्षणोयं सदा उन्महाः उत्कृष्टतेजाः किं लक्षणं संपदं मह्य महां महान्मह उत्सवो यस्या सा तथा तां पुनर्नगरीमेत्य नलो लक्ष्मीं प्राप्तवानित्यर्थः ॥ ४७ ॥

श्रीडिंडवाणनगरे किलवत्स्यगोत्रो व्यासो बभूव फलदः फलदोनुगानां ।
प्रीत्या सदा पुरजनैः परिपूज्यमानः शुभ्रैर्यशोभिरमलीकृतचंद्रबिंबः ॥१॥
बभूव भूमौ भवभूतितुल्यः श्रीकेल्हणोनाम तदात्मजश्च ।
येन स्वबुद्धेः किल वैभवेन वशीकृता राजसभासु सर्वैः ॥ २ ॥
तस्यात्मजः सर्वगुणैकधामा श्रीरंगनामा क्षितिदेववर्यः ।
बभूव भूया लकलध्वमानः सित्पतितम्नानाविधूतपापः ॥ ३ ॥
तस्यात्मजौ कीर्त्तिकरौ पितृणां कौजूस्तथा वृद्ध इति प्रसिद्धौ ।
गोविंदपादांबुजसेवनोत्सुकौ वेदागमाचारपरावभूतां ॥ ४ ॥
श्रीभागवतभावार्थव्याख्याने श्रीधरोय(पमः)मवृद्धः ।
व्यासो भवद्बहुमाननीयो दिने दिने ॥ ५ ॥

वैश्वदेव विशुद्धात्मा तीर्थाटनपरायण ।
वृद्धव्यासो भवद्योग्यो लोककल्याणकारकः ॥ ६ ॥
तस्यात्मजास्त्रयोनातानिंवादित्यो विदांवरः ।
तथा रामऋषि(ः)र्धीमान् हरिवंशस्तथावरः ॥ ७ ॥
तेषां माता महाभागा नामतो गोमती बभौ ।
हेमदानपरानित्यं विप्राणां भोजनप्रदाः ॥ ८ ॥
चक्रे रामऋषिर्विद्वान् वृद्धव्यासात्मनः सुधीः ।
नालोदयीमिमां टीकां शुद्धां यमकबोधिनिं ॥ ९ ॥
टीकांविना बुधाव्याख्यां कृत्वा नालोदयीं इमां ।
व्याख्याने यमकानां तु श्रमं ज्ञास्यथ मामकं ॥ १० ॥
यद्विस्मृतं भ्रांतिवशात् कृतं वा विचार्य तन्मे सुधियो महांताः ।
कृपालवः कीर्तिकृतः कवीना परोपकाराः किल शोधयंतु ॥ ११ ॥
केतकानां सुपुष्पाणां बुधाः कंटकिनामपि ।
सौरभं न(त्य)जंत्येव महांतो हि गुणग्रहाः ॥ १२ ॥
वेदांगरसचंद्राख्येवर्षे मासे तु माधवे ।
शुक्लपक्षे तु सप्तम्यां गुरौ पुष्ये तथोडुनि ॥ १३ ॥
सुरत्राणे तथा साहिसल्येमे(सलेमे)शासति क्षितिं ।
पत्तनाख्ये महद्दूर्गो (महादुर्गे) राजसल्ये च राजनि ॥ १४ ॥
युवराजे भोजराजे टीकेयं पूर्णतामगात् ।
कृता रामऋषिमिश्रेण वृद्धव्यासस्य सूनुना ॥ १५ ॥

इति श्रीवृद्धव्यसात्मज रामऋषिविरचितायां महाकाव्य नलोदय-टीकायां यमकबोधिन्यां नलराज्यप्राप्तिर्नाम चतुर्थः आश्वासः समाप्तः ४ श्रीरस्तु रसा ६ चला १ र्षि ७ मायुते विहाय नेतुमासिवै शुचौ सिते च पक्षके तिथौ हि पक्षतौ रवौ ॥ १ ॥

अखिलिछिवनाथ इवं हिदृशो नि पठाय च वै भवस्तु त्वरितां ।
वसुदेवसुतस्य परेधिन यं किलल केशवशर्मसुतः सुमतिः युग्मं ॥
मंगलं लेखकानां च पाठकानां च मंगलं ।
मंगलं सर्वभूतानां भूयात् कृष्णप्रसादतः ॥
शर्मातं ब्राह्मणस्योक्तौ वर्मातं क्षत्रियस्य च ।
गुप्तांतं चैव वैश्यस्य पादांतं शूद्रजन्मनः

इति मस्तु । स्तुतिः मिति ज्येष्ट सुदि ६ रविवासरे संवत् १८५२ साके १७१७
इदं पुस्तकं लिप्यकृतं संपूर्णं १ श्रीराधाकृष्णाय नमः ॥

References.— 1 Aufrecht Catalogus Catalogorum, 1, 280[a] ; iii, 60[b].
All the Mss. of Ramarṣimiśra's commentaries referred to by Aufrecht are from this library only.

नलोदयकाव्य	Nalodayakāvya
with	with
यमकबोधिनी	Yamakabodhinī
No 311	336. / 1895–98.

Size.— 9⅘ in. by 4⅕ in.

Extent.— 47 leaves ; 14–15 lines to a page ; 36 letters to a line.

Description.— Country paper ; old and brittle ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders in black lines ; red pigment occasionally used for verses and yellow for corrections.

The Ms. contains only 1–3 Āśvāsas.

Age.— The Ms. is old.

Author of the text.— Ravideva.

" " " Comm.— Rāmarṣi.

Begins.—folio. 1[b]

Text हृदय सदा etc.......as in No. 305

Com श्रीगणेशाय नम ॥ प्रणम्य परमानंदं यदुनंदनमाश्रितः ॥
नालोदयी मया टीका यथामति वितन्यते ॥ १ ॥ etc. ......
... ... as in No. 310

folio—16[a] इति रामऋषिविरचितायां यमकबोधिन्यां नलोदयटीकायां दमयंती-
स्वयंवरो नाम प्र(थ)म आश्वासः ॥

folio—35[a] इति etc. ...... वसंतक्रीडावर्णनं नाम द्वितीय आश्वासः ॥

Ends.— folio. 47^b

Text पदापदाप विभ्रमनयेन या पदा पदा ।
बनाबना वनाथवत् सजीवना वनाभवत् ॥ ५४ ॥

Com. सा दमयंती अनाथवत् अभवत । यथा कश्चिदनाथस्तदा जातः सा काया आपदा हेतुभूतया विपत्या हेतुभूतया नावनौ आरण्यभूमौ पदाचरणेन परिभ्रमं आपत् प्राप्तवती । किं लक्षणायादभयवती । अभ्राणावा । अपदा अस्थाना वा । किं लक्षणा सा नयेन नीत्या उपलक्षिता । उपलक्षणे तृतीया । पुनः किं लक्षणा या । सजीवना वना । जीवना वनेन जीवनरक्षणेन सह वर्त्तमाना ॥ ६४ ॥

इति रामऋषिश्वक्रे महाकाव्ये नलोदये ।
आश्वासस्य तृतीयस्य टीकां यमकबोधिनीं ॥ १ ॥
इति श्रीमद्रामऋषिविरचितायां यमकबोधिन्यां श्रीरविदेवविरचित महाकाव्य नलोदयटीकायां दमयंतीविलापो नाम तृतीय आश्वासः ॥ ३ ॥
श्री· श्री ॥

References.— See No. 305

नलोदयकाव्य	Nalodayakāvya
with	with
यमकबोधिनी	Yamakabodhinī
No. 312	310. / 1884-86.

Size.— 10 in. by $4\frac{1}{8}$ in.

Extent.— 30 leaves; 5 & 12 lines to a page; 28 & 36 letters to a line.

Description.— Country paper; old but well-preserved; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; पृष्ठमात्राs used; this is a पञ्चपाठी Ms. having text in the middle with the comm. all around it; borders ruled in triple and double red lines.

Age.— Saṁvat 1774.

Author of the text.— Ravideva.

" " " Comm.— Rāmarsi.

Begins.—folio 1ᵇ

॥ ďº0 ॥ श्रीअर्हद्भारतीभ्यां मनः ॥

Text हृदय सदा etc....... as in No. 305

Com. ॥ ďº0 ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॐ नमः ॥

प्रणम्य परमानंदं यदुनंदनमादितः ।

नालोदयी मया टीका यथाविधि वितन्यते etc.... as in No. 310

folio 10ᵃ इति श्रीमद्रामऋषिविरचितायां यमकबोधन्यां रविदेवविरचित-महाकाव्य नलोदयटीकायां दमयंतीस्वयंवरो नाम प्रथम आश्वासः ॥ १ ॥

folio 18ᵇ इति etc. .... वसंतक्रीडावर्णनो नाम द्वितिय आश्वासः ॥२॥

folio 25ᵃ इति etc. .... दमयंतीविलापो नामस्तृतीयः आश्वासः ॥ ३ ॥

Ends.— folio 30ᵃ

Text अरिसंहतिरस्य etc....... as in No. 305

followed by इति श्रीरविदेवकविविरचिते नलोदययमककाव्ये महाकाव्ये चतुर्थ आश्वासः ॥ ४ ॥ श्रीरस्तु ॥ समाप्तो नलोदय ॥ संवत् १७७४ वर्षे लेखि ॥

Com. अयं नलः संपदं लक्ष्मीं etc. ..... up to प्राप्तवानित्यर्थः as in No. 310

followed by श्रीडिंडवाणनगरे etc. ...... up to वृद्धव्यासस्य सूनुना ४५ as in No. 310

followed by इति वृद्धव्यासात्मज मिश्ररामऋषिदाधीत्य विरचितायां रविदेवविरचितमहाकाव्यनलोदयटीकायां यमकबोधिन्यां नलराज्यप्राप्तिनाम चतुर्थः आश्वासः समाप्तः शुभराज्यस्तु ॥

References.— See No. 310

नलोदयटीका Nalodayaṭīkā
called called
यमकबोधिनी Yamakabodhinī

No. 313 **36.**
1873–74.

Size.— 10 in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 46 leaves; 15 lines to a page; 42 letters to a line.

Description.— Country paper; old and discoloured; Devanāgarī characters, hand-writing clear, legible and uniform पृष्ठमात्राs used; borders ruled in two double black lines and edges in double; square spaces in the centre of folios with a few letters.

Age.— Samvat 1752.

Author.— Rāmaṛṣi.

Begins.— folio 1[b]

॥ ई० श्रीजिनाय नमः ॥

प्रणम्य परमानंदं यदुनंदनमादितः ।
नालोदयी मया टीका । यथामति वितन्यते ॥ १ ॥ etc. ...
as in No. 310

folio 14[b] इति श्रीमद्रामऋषिविरचितायां नलोदयव्याख्यायां यमकबोधिनीसमाख्यायां दमयंतीस्वयंवरो नाम प्रथम आश्वासः ॥ १ ॥ श्रीः ॥

folio 27[b] इति etc. ... ... वसंतक्रीडावर्णनो नाम द्वितीय आश्वासः ॥२

folio 37[a] इति etc. ... ... दमयंतीविलापो नाम तृतीय आश्वासः ॥३॥

Ends.—folio 46[a]

अयं नलः संपदं लक्ष्मीं etc. ... ... up to प्राप्तवानित्यर्थः as in No. 310 followed by इति श्रीमन्महाकविरविदेवविरचिते नलोदयाभिधे काव्ये चतुर्थ आश्वासः ॥ ४ ॥

श्रीडिंडवाणनगरे etc. ... ... up to वृद्धव्यासस्य सूनुना १७
as in No. 310

followed by इति श्रीमद्रामऋषिविरचितायां नलोदयव्याख्यायां यमकबोधिनीसमाख्यायां नलराज्यप्राप्तिर्नाम चतुर्थ आश्वासः ॥ ४ ॥

शराग्निमुनिभूयुक्ते वत्सरे दक्षिणायने ।
शुचौ मासे शुचौ पक्षे द्वादश्यां भृगुनंदने ॥१॥
जशवंते नृपाधीशे शासति क्षितिमंगलं ।
टीकेयं हरिदेवेन भूदेवेन लिपीकृता ॥ २ ॥

युग्मम् ॥ संवत् १७५२ वर्षे मिती आसूवदि ७ दिने लिपीचक्रं ॥

References.— See No. 310

नलोदय	Nalodaya
with	with
टिप्पण	Tippaṇa
No. 314	410. 1887-91.

Size.— $10\frac{2}{5}$ in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 19 leaves ; 7-8 lines to a page ; 34 letters to a line.

Description.— Country paper ; old and brittle ; Devanagari characters ; hand-writing of the text bold and of the tippaṇa very small ; borders ruled in double black lines ; red pigment used for verse-numbers and yellow for corrections.

Ṭippaṇi is written between the lines and in the margin. In the last colophon the text is ascribed to one केशवादित्य.

Age.— Samvat 1684.

Author.— Kālidāsa.

Begins.— folio. 1[b]

रामकृष्ण ॥ हृदय सदा etc. ... ... as in No 305

इति श्रीकालिदासकृतौ नलोदयमहाकाव्ये प्रथम सर्ग समाप्तः ॥

इति etc. ... ... द्वितीयः सर्गः ॥ २ ॥

इति etc. ... ... तृतीयः सर्गः ॥

Ends.— fol. 19a

अरिसंहतिरस्य etc. ... ... up to संपदं ॥ ४७॥
as in No. 305

followed by इति श्रीकेशवादित्यविरचिते नलोदये महाकाव्ये चतुर्थो सर्ग्ग समाप्तः ॥ ४ ॥ संवत् १६८४ वर्षे माघसुदि प्रतिपदा रविदिने ॥ लिखितं केशवब्राह्मण सासनवूलहरप्रधानमथुरायां बगाली घाटेतिंदुकनाम-तीर्थे हरिकेशस्य स्थले स्वपाठार्थं वा परोपकाराय ॥ श्रीराम ॥ श्रीकृष्णो जयति शुभ भूयात् ॥

तैलात् रक्षं जलात् रक्षं । etc.

References.— See No 305

नलोदयकाव्य
with
अवचूर्णि

No. 315

Nalodayakāvya
with
Avacūrṇi

712.
1886-92.

Size.— $10\frac{2}{5}$ in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 9 leaves; 11 lines to a page and 44 letters to a line (Text)
12-13 ,, ,, ,, ,, ,, 60 ,, ,, ,, ,, (Com.)

Description.— Smooth country paper; very old but well-preserved; Devanāgarī characters, hand-writing of the comm. very small but clear, legible and uniform; पृष्ठमात्राs used; borders ruled in triple red lines; this is a पञ्चपाठी Ms.; square blank spaces in the middle of folios and also in the margins; fol. 9 slightly moth-eaten.

Age.— Saṁvat 1494.

Author of the text.— Ravideva.
,, ,, ,, comm.— Not mentioned.

Begins.—folio. 1a

॥ ६० ॥ ॐ नमो वीतरागाय

Text— हृदय सदा etc. ... ... as in No. 305

Com.— ॥ ६० ॥ हे हृदय । सदा सर्वदा यादवतः श्रीमन्नारायणात् । मा गाः पृथग् मा भूः ॥ किं लक्षणात् यादवतः पापाटव्या । दवतः etc.

folio 3[a] इति नलोदये काव्ये प्रथमोल्लासः समाप्तः ॥

folio 5[b] इति नलोदय महाकाव्ये द्वितीयोल्लासावचूर्णिः समाप्ता ॥

folio 7[b] इति तृतीयोल्लासः

Ends.— folio. 9[b]

Text— अरिसंहतिरस्य etc. up to संपदं ॥ ४४ ॥ as in No. 305 followed by इति नारायणसुतश्रीरविदेवाविरचिते नलोदयमहाकाव्ये चतुर्थोल्लासः समाप्तः ॥ श्री ॥

Com— नलः सदा सर्वदा अयं संपदं अहासू अगच्छत् किं विशिष्टः अयं नलः उन्महा उद्धततेना किं संपदं महामहां महोत्सवां को भावः । नलस्तां पुरीं पुनरपि प्राप्तः पुनः संपदं लक्ष्मीं प्राप्त इति भावः ॥ ४७ ॥

इति नलोदयकाव्याऽवचूर्णिः समाप्ता सं. १४९४ वर्षे फा. शुदि त्रियोदस्यां

References.— Aufrecht mentions only two Mss. viz Nos. 712 and 713 of 1886-92.

नलोदयकाव्य
with
अवचूरि

Nalodayakāvya
with
Avacūri

No. 316

350.
1892-95.

Size.— $11\frac{4}{5}$ in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 5 leaves; 17 lines to a page; 60 letters to a line.

Description.— Country paper; old and thin; Devanāgarī characters; hand-writing small, but clear, legible and uniform; borders ruled in triple and double red lines; पृष्ठमात्रास used; decorations in the middle of the folios and also in the

margins ; edges of first two folios damaged ; this is a पञ्चपाठी Ms. red pigment used for verse-numbers and yellow for corrections.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author of the text.— Ravideva.

,, ,, ,, comm.— Not mentioned.

Begins.— folio 1[a]

Text— ॥ ६० ॥ अर्हं ॥ हृदय सदा etc. as in No. 305

Com.— ॥ ६० ॥ अथास्य व्याख्या ॥ दवानलात् ॥ दायादौ सुतबांधवौ ॥ १॥ पुरुषास न गोपीसकाशात् ॥ आभीरोहृष्टिपीतः ॥ अराक्षि । अपराधमपि प्राप्तः ॥ २ ॥ etc.

folio 2[a] इति नलोदये प्रथमाश्वासावचूरिः ॥

folio 3[b] इति नलोदये द्वितीय आश्वासवचूरिः ॥

folio 4[a] तृतीय आश्वासावचूरिः ॥

Ends.— folio. 5[b]

Text— अरिसंहतिरस्य etc. up to संपदं ॥४७॥ as in No 305 followed by इति नारायणसुतश्रीरविदेवविरचिते नलोदये चतुर्थ आश्वासः ॥

श्रीः ॥ शुभं भूयात् ॥ चिरं नदनात् ॥ कल्याणमस्तु ॥ श्रीरस्तु ॥

Com— विस्तीर्णा उद्गततेजा ॥ धौढांस्तवां ॥ अगमत् ॥ ४७ ॥

इति नलोदये चतुर्थाश्वासावचूरिः ॥ श्रीः शुभमस्तु ॥ कल्याणमस्तु ॥

References.— Auf. Cat. Cat. iii, 60[b].

नलोदयकाव्य
with
टीका सुबोधिनी

Nalodayakāvya
with
Comm. Subodhinī

No. 317

711.
1886-92.

Size.— 13⅜ in. by 5½ in.

Extent.— 65 leaves ; 11–12 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; white in appearance , Devanagarī characters ; hand-writing clear and legible , text in the middle with the comm. above and below it , borders ruled in two double black lines ; folios numbered in both margins.

Age.— The Ms. is not very old.

Author of the text.— Kālidāsa.

,, ,, ,, comm.— Prajñākaramiśra.

Begins.--folio 1[b]

Text— हृदय सदा etc. as in No 305

Com.— श्रीगणेशाय नमः ॥

कंकणफणिराजमणिं दीपधिया वदनमारुतैरसकृत ।
निर्वापयति कुमारे सगिरिसुतो जयति सस्मितः शम्भुः ॥ १ ॥
नलोदयस्य सहसा दुरूहस्य सुबोधिनीम् ।
क्रियमाणस्य मे कुर्वद्रूपोस्तु शरणं शिवः ॥ २ ॥

तत्रभावान्कालिदासः प्रारीप्सितग्रन्थसमाप्तिप्रतिबन्धकाविघ्नविधाताय श्रीकृष्णस्मरणरूपमंगलमादौ निबध्नाति हृदयेति हे हृदय अन्तःकरण यादवतः यादवात्पंचम्यास्तसिल् त्वं मा गाः मा गच्छ etc.

folio 12[b] इति श्रीनलोदयटीकायां सुबोधिन्यां प्रथमोल्लासः ॥१॥

folio 28[a] इति etc. ... ... द्वितीयोल्लासः

folio 47[b] इति etc. ... ... तृतीयोल्लासः

Ends.— folio 65[ab]

Text— अरिसंहतिरस्य etc. up to संपदं as in No. 305.

followed by इति श्रीकालिदासकृते नलोदये सत्काव्ये चतुर्थोल्लासः समाप्तः

Com.— अयन्नलः उन्महा उद्भततेजाः सदा सर्वकालं संपदं लक्ष्मीमहास्त प्राप । कीदृशीं संपदं महामहाम् महान्तमह उत्सव यस्यां सा तां सदैवात्सर्वपरिपूर्णां संपदं लेभे इति भावः अनायतेति तनुविस्तारे इत्यस्माद्धातोः कर्मणि-लिङि आत्मनेपदे यकि च कृते तनोतेर्यकीति विकल्पेनात्वे रूपम् अहास्तेति

ओहाङ्गतौ इत्यस्माद्ये गत्यर्थास्ते प्राप्त्यर्था ज्ञानार्थाश्चेति वचनेन प्राप्त्यर्थो- लुङि आत्मनेपदे ते परेसि कृते रूपम् पूर्यतेति दीर्घपाठे पूः पुरीयता प्राप्ता कथंभूता आयता विशालेत्यर्थः इतीति इति समाप्तौ कालिदासेति कविनाम- कथनम सत्काव्य इति महाकाव्यभिन्नत्वसूचनम् उच्छ्वास श्वाससाध्यः परि- छन्दः समाप्त इत्यर्थ·

मिश्रानन्दाकरस्त्वासीन्महोपाध्यायलक्षितः ।
पुण्यग्रामसभाजेता यष्टा वाणिमय· सुधीः ॥
वेदेनैव विधिं कविं नयकृतैस्तर्केण वाचस्पतिं ।
वेदान्तेन शिव(वं) मनुस्मृतिमैर(यै)र्ज्योतिश्च यैर्भास्करं ॥
व्याकृत्येन फणाधरं क्षितिधरं नागाधिपं चंदसा ।
घर्मो यस्य विजेतुमंचति पर सांख्येन चार्वाकपं ॥
तत्सूनुः सुकृती क्षितीश्वरकृपापात्र· सुहृत्पालको ।
नानाशास्त्ररतो महापदयुतोपाध्यायसंज्ञान्वित ।
मत्तर्कायतकाननोयतवलद्वाद्दन्द्रिदन्तावल–॥
श्रेणीमर्दनचातुरीचणहरी **विद्याकरो** मैथिलः ॥३॥
तस्यात्मजोभूद्विबुधाग्रगंता **प्रज्ञाकरः** सज्जनतापहन्ता ।
गुणालय(ः) श्रीशपदानुमन्ता शास्त्रेषु दक्षः कुधियां नियन्ता ॥४॥
स्वल्पेन वयसा तेन कृता टीका **सुबोधिनी** ।
पूर्वाचार्यकृतीर्वीक्ष्य सुधियां पश्यतां मुदे ॥ ५ ॥

इति श्रीमैथिलप्रज्ञाकरमिश्रप्रणीतायां **नलोदयटीकायां सुबोधिन्यां** चतुर्थ उच्छ्वासः ॥४॥ समाप्तेयं सुबोधिनीटीका ॥

References.— Aufrecht–Catalogus Catalogorum :— i, 280[a]; ii, 60[b]; iii, 60[b].

For described Mss. see Rajendralal Mitra, Notices, Vol. X, No. 3394 and Mad. Cat. Vol. XX, No. 11847.

Published by Anant Ramkrishna Kalashikar, Bombay 1869.

नलोदयकाव्य	Nalodayakāvya
with	with
टीका सुबोधिनी	Comm. Subodhinī
No. 318	366. / 1884-87.

Size.— $9\frac{4}{5}$ in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 46 leaves; 17-18 lines to a page; 38 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled in two double black lines; red pigment used for प्रतीकs.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author of the text.— Kālidāsa.

" " " comm.— Prajñākara Miśra. Cf. No. 317 above.

Begins— folio. 1ᵇ

Text— हृदय सदा etc. as in No. 305

Com.— ॥ O र्द ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

कंकणफणिराजमणिं दीपधिया वदनमारुतैरसकृत।
निर्वापयति कुमारे सगिरिसुतो जयति सस्मितः शंभुः ॥१॥

हृदयेति हे हृदय अंतः करण यादवतः यादवात् पंचम्यास्त सिद्ध । त्वं मा गाः मा गच्छ । etc. as in No. 317

folio 12ᵇ इति श्रीनलोदये महाकाव्ये श्रीकविकालिदासकृतौ नलदमयंती-स्वयंवरो नाम प्रथमोल्लासः ॥ ॥ सटिपणं च ॥

folio 23ᵇ इति etc. वसंतक्रिडावर्णनं नाम द्वितियोल्लासः ॥२॥

folio 36ᵃ इति etc. तृतीयोल्लासः ॥३॥ सटिप्पणंच ॥

Ends.—folio. 45, (46)

Text— अरिसंहतिरस्य etc. up to पदं as in No. 305

Com.— अयं नलः etc. up to सिच्चिकते रूपम् ॥४७॥ as in No. 317 followed by इति नलोदये महाकाव्ये श्रीकविकालिदासकृतौ सटीकायां चतुर्थोल्लासः प्रपूर्णः ॥

अदृष्टदोषान्मतिविभ्रमाद्वा यत्किंचिदूनं लिखितं मया यत् ।
तत्सर्वमार्यैः परिशोधनीयं कोप न कुर्युः खलु लेखकस्य ॥ १ ॥
श्रीविघ्नविनाशनाय श्रीगणपतये नमः ॥ लेखकपाठकयोर्मंगलमस्तु ॥
शुभमस्तु ॥

References — See No. 317

नलोदयकाव्य Nalodayakāvya
with with
जडावबोधिनी Jaḍāvabodhinī

No. 319 243. / Viśrāma (i).

Size.— 11⅖ in. by 4⅕ in.

Extent.— 15 leaves; 10-11 lines to a page; 42 letters to a line.

Description.— Country paper; not very old; Devanāgarī characters; hand-writing clear and legible; margins of some folios ruled in double red lines; red and yellow pigment occasionally used; incomplete.

Aufrecht gives the name of the author of the present Comm. as हरिरत्न. He also mentions him as हरिभट्ट. It is difficult to say whether the com. of हरिहरभट्ट (No. 322) is the same as this.

Age.— The Ms. is not very old.

Author of the text.— Kālidāsa.

" " " comm.— Haribhaṭṭa.

Begins.— folio. 1ᵇ

Text— हृदय सदा etc. as in No. 305

Com.— ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

काम्यानि पुण्यानि पुराकृतानि कात्यंतमुत्तुंगमनोरथा मे ।
तथापि ते कृष्णकथावलंबी विश्वं वशीकर्तुमहं समीहे ॥ १ ॥

नत्वा पदद्वंद्वमगेंद्रपुत्र्याः समीहितप्रर्थनकल्यवल्याः ।
हरिर्यथाभाविचारपूर्वं नलोदयद्योतानिकां तनोति ॥ २ ॥

निर्विघ्नग्रंथसमाप्त्यर्थं वासुदेवाचिंतनरूपं मंगलं शिष्यशिक्षार्थं ग्रंथे निबध्नाति ॥ हृदयेति ॥ कालिदासो हृदयोपदेशं करोति ॥ हे हृदय त्वं सदा-सर्वकालं तस्माद्यादवतः यादवादिति यादवतः श्रीकृष्णसकाशात् मा गा· अन्यत्र विषये मा गच्छ etc.

folio 11[a] इति श्रीमत हरिभट्टविरचितायां नलोदयटीकायां जडावबोधिन्यां प्रथमोल्लासः ॥

Ends.— folio. 15[b]

Text—(fol. 15[a]) नभसो विचरं कुसुमेक्षणमागतरो गतरोगतरोगतरो ।
वद् कांतमवेक्ष्य यथाद्यमथावरमेव रमे वरमेवरमे ॥ १९ ॥

Com.— केति का ललना तं दिवसं तस्मिन् दिवसे कुसुमशरं कंदर्पं असोढ । असहिष्ट न कोपीत्यर्थ· । किं कुसुमशरं हृदि अंतःकरणे अनादि बहुकालं यथा तथा वसंतं तं कं यत्र दिवसे अलिभिर्भ्रमरैः अनादिशाह्वित ॥ कि कृत्वा वसंतं दृष्ट्वा किं वसंतं संतं विद्यमानं भ्रमरैरभिलषणीयमित्यर्थः श्रितेति काम-नागतः सबंधुका ।

References.— See No. 322

नलोदयकाव्य
with
टीकाs

No 320

Nalodayakāvya
with
Commentaries

161.
1902–07.

Size.— $10\frac{1}{2}$ in. by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 43 leaves ; 11-12 lines to a page ; 43 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in two double black lines ; red pigment used for verse-numbers ; edges slightly moth-eaten ; separate pagination for every Ullāsa.

The commentary on Ullāsa 1 is by नृसिंहाश्रम while the comm. on Ullasas 2-4 is by गोविन्दभट्ट The Ms. seems to have been copied at Benares, by one Rāmadāsa.

Age.— Saṁvat 1806.

Author of the text.— Kālidāsa.

,, of the comm.— Nṛsiṁhāśrama and Govindabhaṭṭa.

Begins.—folio. 1ª

Text— हृदय सदा etc. as in No. 305

Com.— श्रीरामाय नमः हृदयेति । हे हृदय हे चित्त सदा सर्वकाले सर्वावस्थायां च दुरासदाया· दुःसहाया पापानामटव्या· अरण्यस्य दवतो दवाग्नेः । etc. ... ...

folio. 11ª इति नृसीहाश्रमविरचितायां नलोदयटीकायां प्रथमोल्लासः ॥ १ ॥

folio 12ᵇ of 2 nd आश्वास.

इति श्रीमदात्रेयगोविंदभट्टविरचितायां टीकायां द्वितीयाश्वासः ॥ २ ।

folio 11ª of 3 rd आश्वास.

इति etc. ... ... तृतीयाश्वासः ॥ ३ ॥

Ends.—folio. 10ª of 4 th. आश्वास.

Text-- (fol 9ᵇ) अरिसंहतिरस्य etc. up to संपदं ४७ as in No. 305 followed by इति श्रीनलोदये महाकाव्ये कविश्रीकालिदासकृतौ चतुर्थोल्लासः समाप्त ॥ ४ ॥

Com.-- मा राज्यलक्ष्मीः तं नलं आयतप्रायां कस्मै प्रयोजनाय आयततमाय श्रेष्ठलाभाय किं भूतं ते यततं सावधानं कमिव जनाय लोकाय सुखदं हरिं विष्णुं यथैव यथा शब्दो(ब्दो) अत्र इवार्थे ४७

आत्रेयस्यैकगृहं बभूव भगवत्पादारविंदद्वया(यो)--।
शलंबे त्रिकुले सुभाषितगुणां माल्यः स पीतांबरः ॥
तस्माद्रव्यनिभातिभव्यभवताच्चातुर्यनव्यस्फुर-।
द्बुद्धिरंनल्पतपमां श्रीनागनाथाभिधः ॥ ४८ ॥
ततस्तस्यापत्यं प्रथितबहुविद्यापरिचयो ।
महादेवोहेवत्रिपुररिपुमाराध्य विधिवत् ॥
फलं लेभे लीलाविलसितकवित्वौतकजना ।
तयोर्गोविंदाख्यो व्यरचायदिमां । श्रेष्टपदभाक् ॥

इति श्रीगोविंदभट्टविरचितायां कालिदासविरचित नलोदयदीपिकायां चतुर्थ आस्वास समाप्तोयं नलोददीपिकाभिधो ग्रंथ· ॥ सुभमस्तु संवत १८०६ समैनामे भाद्रपदमासे शुक्लपक्षे दशम्ययां १० रविवासरे लिखितं पहलवान श्रीरामदासे(न) परअपकारार्थे योदेखा…लीखित मया मम दोषो न दीयते शुभस्थाने वरानसीमध्ये ५ श्रीरामार्ऽपणमस्तु ।

References.— For नृसिंहाश्रम's Comm. See No. 322

: Aufrecht's Catalogus Catalogorum Part I. page – 791[a] Part II, page— 206[b].

नलोदयकाव्य Nalodayakavya
with with
प्रकाशिनी Prakāśini

No. 321 351. 1892–95.

Size.— 11 in. by 4½ in.

Extent.— 14 leaves; 16–18 lines to a page, 64 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgari characters; hand-writing very small but clear legible and uniform; yellow pigment used for corrections; right-hand corners of many folios moth-eaten; incomplete.

The Ms. contains first two sargas and 19 verses of the 3rd.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author of the text.— Kālidāsa.

,, ,, the comm.— Śivadatta.

Begins.—folio. 1[b]

Text— हृदय सद्मा etc. as in No. 305

Com.— ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीमंगलमूर्त्तये नमः ॥
सोमं गिरिशं नत्वा कुर्वे टीकां नलोदयस्यैतां
भगवान्मिश्रतनूजो नाम्ना प्रकाशिनीं शिवदत्तः ॥ १ ॥

विलसन्नानायमकयुतिच्चरणरूहमहागूढस्य ।
निजबोधार्थे संतस्तदपि कृपया ॥ २ ॥ युग्मं ॥

तत्र तावन्निजग्रंथसिद्धये परमकारुणिक भगवतिविचित्रफलदामृतामित लीलारसार्णवेति चलाचलस्वमनसः स्थितिं प्रार्थयन्नार्य्यागीत्या छंदोयत-श्लोकचतुष्टयं कविराह ॥ हृदयेति । हे हृदय यादवतः कृष्णात्वं मा गाः दूरे मा गच्छतु तत्रैव वसेदित्यर्थः । etc.

folio 7^b इति श्रीनलोदयकाव्ये शिवदत्तकृतायां प्रकाशिनी टीकायां प्रथमः सर्गः ॥ १ ॥

folio 12^b इति etc. द्वितीय सर्ग्गः ॥

Ends.—folio. 13^b, (14^a)

Text— क्व भवान् सांसत्वापदमित्या प्रयोतिभ्रशं सत्वस्य ।
तं देशं सत्वस्य प्राप नलः सत्वरो भ्रशं सत्वस्य ॥ १६ ॥

Com.— ओ नल । अमुना अक्षेणावाससा कंचुकवस्त्रेण तरसा शीघ्रं ते वपुः शरीरं कल्पं रोगरहितं स्यात् वर्तो निरामयः क्वसत्तिकल्पं तेभ्यो नलयं नराः यशसा कीर्त्या कुर्वंति अगीक्रियंते ते नराः गुणोदयै गुणसमृद्धिभिः भूतिसाकल्यं भूतेः संपतेः साकल्यं सकलभावं दधति प्राप्नुवंतीत्यर्थः ॥ १९ ॥

Aufrecht mentions only this Ms. in his Catalogus Catalogorum, iii, 60^b.

नलोदयटीकाs
अन्वयदीपिका
and
भावबोधिनी

Nalodayaṭīkās
Anvayadīpikā
and
Bhāvabodhinī

No. 322

35.
1873–74.

Size.— $8\frac{3}{8}$ in. by $3\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 45 leaves; 9-13 lines to a page; 35-40 letters to a line.

Description.— Country paper; old, brittle and discoloured; Devanāgarī characters; hand-writing clear and legible but not

uniform, borders ruled in double black lines; red pigment used for प्रतिरूs and yellow for corrections.

The Ms. contains two commentaries, one by नृसिंहाश्रम on 1–2 Ullāsas and the other by हरिहरभट्ट on 3–4 Ullāsas. The comm. of हरिहरभट्ट is also called बालबोधिनी.

Age.— Saṁvat 1683.

Author.— Nṛsiṁhāśrama and Hariharabhatta (Haribhatta Cf. Aufrecht Cat. Cat.).

Begins.—folio. 1[b]

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नत्वा नृसिंहं जगदेकसाक्षिणं कृत्वा प्रणामं गुरवे महात्मने ।

स्तुत्वा गणेशं च गौरीसुतं प्रभुं ॥ करोमि टीकां च नलोदयस्य वै ॥१॥

नलोदयस्य काव्यस्य टीकेयं च प्रतन्यते ।

नृसिंहा......नमुनिना स्वबोधार्थं यथामति ॥ २ ॥

हृदयेति ॥ हे हृदय हे चित्त । सादासर्वदा यादवतः श्रीकृष्णात् मा गाः पृथक् मा भूः स तत्रैव निरंतरं रमस्वेत्यर्थः ॥ etc.

folio 20[a] इति श्रीनृसिंहाश्रमविरचितायां नलोदयटीकायां अन्वयदीपिकायां । प्रथमोल्लासः ॥

folio 32[b] इति etc. द्वितीय उल्लासः ॥

folio 39[a] इति श्रीहरिहरभट्टविरचितायां नलोदयटीकायां भावबोधिन्यां तृतीय उल्लासः ॥

Ends.—folio 45[a]

अरिसंहतिरित्यारभ्य प्रमाणिकावृत्तं । प्रमाणिका जरौगलाविति रत्नाकरः । प्रमाणिकाया एव नगरस्वरूपिणीति काचिन्नामांतरं । तथा च कालिदासः । द्विविषष्टेमष्टमंगुरुप्रयोजनं यथा तथा निवेदयंति ॥ तां बुधा नगरस्वरूपिणीमिति ॥ लघुगुरुनिरंतरेति पिंगलादौ ॥ ४७ ॥ इति श्रीहरिहरभट्टविरचितायां नलोदयटीकायां बालबोधिन्यां चतुर्थ उल्लासः ॥ श्रीरस्तु ॥ सं १६८३ मार्गशीर्ष शु ५ भौमे श्रीमज्जुजनगरे लिखितमिदं पुस्तकं व्याससनीदामाभिधानेन स्वपठनार्थं पुत्रपौत्राणां परोपकारार्थंच श्रीरस्तु शुभमस्तु लेखकपाठकयोः ॥ संवत् १६८३ लिखितमिदं ॥

References.— Aufrecht Catalogus Catalogorum, i, 280ª (Nṛsiṁha); ii, 60 C. by Nṛsiṁha; i, 280ª C Bālabodhinī.

A. S. B. Cat. Vol. II, No. 5018 describes a commentary by Nṛsiṁhāśrama.

नलोदयकाव्यटिप्पणी Nalodayakāvyatippaṇī

No 323 450. / 1895-1902.

Size.— $8\frac{1}{4}$ in. by 4 in.

Extent.— 66 leaves; 10-11 lines to a page; 25 letters to a line.

Description.— Country paper, old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing clear, and legible but not uniform; borders ruled in double black lines, folios 2-15, 18, 28, 29, 36-38, 43 and 48 missing; folios numbered in both margins.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Vināyaka.

Begins.—folio. 1ᵇ

श्रीगणेशाय नमः ।। श्रीसरस्वत्यै नमः ।। अविघ्नमस्तु ।

अतरायतमो दीपं गणनाथं प्रणम्य च ।

लक्ष्मीधरो विलिखति श्रीनळोदयटिप्पणीं ।।

प्रणम्य दुग्धाब्धिसुतां गजाननं सरस्वतीमल्पमतिप्रकाशकं ।

विनायकाख्यो विदधाति टिप्पणीं नळोदयस्यास्य सुदुस्तरस्य हि ।।१।।

इह खलु कृष्णकविः काव्यारंभसमये आशीर्नमस्क्रियावस्तुनिर्देशात्मक त्रिविधमंगळस्य मध्ये हृदयस्य वासुदेवस्मरणानुशासनलक्षणामाशीरूपं मंगळं विधत्ते ।। ।।

हृदय सदा यादवतः पापाटव्या दुरासदायादवतः ।

अरिसद्मदायादवतक्षि etc.

folio 24ᵇ इति वैनायकीये नळोदयटिप्पणे प्रथमाश्वासः ।। छ ।।

folio 47^a इति etc. द्वितीयोश्वासः ॥
folio 70^a इति etc. तृतीये उच्छ्वास ॥ ३ ॥

Ends.— folio. 88^b

अयं उन्महा उत्कृष्टतेजा नळः माहामहां महोत्सवां संपदं सदा अहास्त ॥ प्राप ॥ हो हाङ्‌तावित्यस्य लुङिरूपं ॥ ४ ॥

इति श्रीवैनायकीये नळोदयटिप्पणे चतुर्थोश्वास छ ॥ ४ ॥

आषाढे मासि श्रीनामसवत्सरे आषाढ शुक्लपक्षे गोविंदेन लिखितं ॥ श्रीवक्रतुंडार्पणमस्तु ॥ लेखकपाठकयोः शुभं भवतु ॥ श्रीसदाशिवाय नमः ॥ श्रीरामाय नमः ॥

Aufrecht does not mention this commentary in his Catalogus Catalogorum.

नलोदयकाव्यावचूर्णि

Nalodayakavyavacurni

No. 324 713. 1886-92.

Size.— $9\frac{3}{4}$ in. by $3\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 16 leaves; 15 lines to a page; 50 letters to a line.

Description.— Country paper; old and discoloured; Devanāgari characters; hand writing small but clear, legible and uniform; borders ruled in two double black lines; right-hand edges of folios extremely damaged; some portion is scratched out.

Age.— Saṁvat 1717.

Author.— Not mentioned.

Begins.— folio. 1^b

॥ ६० ॥ हे हृदय सदासर्वदा यादवतः श्रीमन्नारायणान्मा गाः पृथग् मा भूः etc.

folio 4^b इति नलोदये प्रथमोच्छ्वासस्यावचूर्णिः ॥
folio 9^a इति नलोदये द्वितीयस्योच्छ्वासस्यावचूर्णिः समाप्ता ॥
folio 13^a इति नलोदये तृतीयोच्छ्वासावचूर्णि ॥ छ ॥

Ends.— folio. 16^b

अयं संपदं अहास्तऽगछत् किं अयं उन्मद्दा उद्गततेजाः किं संपदं महा-महा महोत्सवां को भाव । नलस्तां पुरीं पुनरपि प्राप्तः पुनः संपदं लक्ष्मीं प्राप्त इति भावः ॥

इति नारायणसुतरविदेवविरचिते ... ... चूर्णिः समाप्ता ॥

श्री ॥ संवत् १७१७ वर्षे मार्गशिरमासे कृष्णपक्षे तिथौ तृतीयायां लिखिता शुभाख्यद्विजेनश्चंतिरियम् ॥

References.— See No. 315

नारदपञ्चरात्रिरासमण्डल-नित्यविहार

Nāradapañcarātrirāsamaṇḍala-nityavihāra

No. 325

500. (xi).
1899-1915.

Size.— $7\frac{1}{5}$ in. by 6 in.

Extent.— 97^b-100^b leaves ; 12-13 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— See No. $\frac{440.}{1899\text{-}1915.}$ (गीतगोविंद)

Begins.— fol. 97^b

श्रीराधाकृष्णाय नम कृष्णो जयति ।

नमो नलिननेत्राय वेणुवादविनोदने ।
राधाधरसुधापान शालिने वनमालिने नमः ॥ १ ॥

श्रीब्रह्मोवाच ॥

नारदस्त्वं ऋषीश्रेष्ट विष्णुभक्त दयापर ।
सर्वधर्मार्थतत्वज्ञ तस्मात्वं च मम प्रिए ॥ २ ॥
etc.

Ends.—fol 100^b

मम स्वरूपसमो नास्ति मम लीलाकृतोबल ।
मम देव परं नास्ति त्रैलौक्याधिपति प्रभो ॥ ४६ ॥

इति श्रीवैष्णवपुराणे नारदब्रह्मसंवादे नारदब्रह्मसवादे श्रीनारदपंचरात्रिश्रीरासमंडलनित्यविहारस्मातं संवत १७६३ फाल्गुणमासे कृष्णपक्षे तिथ ७ भौमवासरे लिषतं ।

नीति, शृंगार and वैराग्य शतकs — Niti, Srigara and Vairagya Satakas

No. 326 — 582. 1891-95.

Size.— $8\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{1}{6}$ in.

Extent.— 46 leaves; 10 lines to a page; 20 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance, Devanagari characters; hand-writing bold, clear and uniform; borders ruled in double red and black lines; running and separate pagination for every śataka, incorrect.

Age.— Saṁvat 1659.

Author.— Bhartṛhari.

Begins.—folio. 1ᵇ

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

यां चिंतयामि मनसा मयि सानुरक्ताः ।
सा चान्यामिछति जनं स जनोन्यसक्ता· (क्तः) ॥
अस्मत्कृते च परीतुष्यती काचीदन्या ।
धीक् तां च तं च मदनं च इमां च मां च ॥ १ ॥ etc.

नीतिशतक Ends— folio 13ᵇ

मुर्खत्वं ही सखे ममातीरुचीरं मुर्खस्य चाष्टौगुणा ।
आलस्यं बहुभोजणं मुखरता रात्रौ दिवा सुप्तता ॥
कार्याकार्यवीचारनैकबधीरो मानापमानौ सम
वीधाशास्त्रवीनोदगीतरहीतं मुर्ख सुखं जीवती ॥ १०४ ॥
इति भर्तृहरीनीतिशतक समाप्तः ॥ १ ॥

Then follows an endorsement in Vernacular, by a scribe named Trimbaka.

शृंगारशतक Begins.—fol. 1^a, (14^a)

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

चुडोतंसीतचारुचंद्रकलीका चंचच्छीखाभासुरो ।
लीलादग्धवीलोलकामशलभः श्रेयो दशाग्रे स्फुरन् ॥
अत स्फुर्जीवपारमोहतीमीरह्राग्भारसुछेदयं ।
चेतःसद्मनीयोगीनां वीजयत ज्ञानप्रदीपो हरा ॥ १ ॥ etc.

शृंगारशतक Ends.—fol 14^b, (27^b)

सीहोवलीद्दीरदसुकरमीमांसभोजी संवत्सरेण रतीमेती कलैकवारं ।
पारापतः खगशीलाकणभोजनोपी कामी भवत्यनुदीनं वद कोत्र हेतुः॥१०२
इति श्रीभतृहरीशृंगारशतक द्वितीय शतक संपुर्णमस्तु ॥ २ ॥

वैराग्यशतक Begins.—fol. 1^a, (28^a)

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

दीक्कालाद्यनवछांन्नानतचीन्मात्रमुर्तये ।
स्वानुभुत्यैकमानाय नमः शांताय तेजसे ॥ १ ॥ etc.

वैराग्यशतक Ends.—fol. 18^b (45^b)

अक्रोध वैराग्य जितेंद्रियत्वम् क्षमा दया शांती जयप्रयित्वं ।
निर्लोभ दाता भयशोकहारी ज्ञानस्य चिन्हं दशलक्षणानि ॥ १०५ ॥
इति श्रीभर्तृहरिकृत
इति श्रीभर्तृहरिकृत वैराग्यशतकं संपुर्ण ॥ छ ॥ शके १६५९
पिंगलनामसंवत्सरे ॥ माघे कृष्णे ॥ चतुर्दसी इंदुवासरे भयं शुभदिने लेखनं ॥
समाप्तोयं ॥ भयं पुस्तकं ॥ त्र्यंबकजी गोविंद ॥ वास्तव्य हेमनपुरी ॥ स्वहस्तेन
लि ॥

References.— 1 Aufrecht's Catalogus Catalogorum Part I, page— 397^a Part II, page— 90^a, 214^a Part III, page— 85^b-86^a Described in many Catalogues.

2 Winternitz – History of Indian Literature Vol. III page— 137.

3 A. B. Keith— History of Sanskrit Literature page— 175f.

4 Printed Editions— Numerous editions of this work are printed both in India and outside.

नीति, शृंगार and वैराग्य शतकs — Nīti, Sṛṅgāra and Vairāgya Śatakas

No. 327 — 72. 1871–72.

Size.— 11 in. by $5\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 17 leaves ; 14–15 lines to a page ; 42 letters to a line.

Description.— Country paper ; whitish in appearance ; Devanagari characters ; hand-writing clear, legible and uniform पृष्ठमात्राs rarely used ; borders and edges ruled in red lines.

Age.— Saṁvat 1853.

Author.— Bhartṛhari.

Begins.— folio 1^b

॥ अर्हं ॥ चूडोत्तंसित etc. as in No. 326 followed by

अज्ञः सुखमाराध्यः सुखतरमाराध्यते विशेषज्ञः ।

ज्ञानलवदुर्विदग्धं ब्रह्मापि नरं न रंजयति ॥ २ ॥ etc.

नीतिशतक Ends .— folio. 6^b

केयूरा न विभूषयंति etc. up to भूषणं as in No. 330 below followed by यदि नाम दैवगत्या जगदसरोजं कदाचिदपि आतं ।

अवकरति करं विकिरति तत्किं कृकवाकुरिव हंसः ॥ ३ ॥

इति नीतिशतकं समाप्तितां पफाणालि । श्रीमुक्तिसौभाग्यवाञ्चकैः शि । मु कल्याणसौभाग्य । कृते श्रीमुम्माई वं । रे

शृंगारशतक Begins.—fol. 7^a

अर्हं ॥ शुभ्रं धाम सविभ्रमायुवतयः श्वेतातपत्रोज्वला ।

लक्ष्मीरित्यनुभूयते स्थिरमिव स्फीते शुभे कर्मणि ॥

विछिन्ने नितरामनंगकलहक्रीडात्रुटत्तंतुकं ।

मुक्ताजालमिव प्रयाति झटिति भ्रश्यद्दिशो दृश्यतां ॥ १ ॥ etc.

शृंगारशतक Ends.—fol. 11[b]

यद्यस्य नाभिरुचितं न तत्र तस्य स्पृहा मनोज्ञेपि ।
रमणीयेपि सुधांशौ नलिनीनानुरागमाधत्ते ॥ १०१ ॥

इति श्रीशृंगारशतकं द्वितीयं समाप्तिं पफाण श्रीरस्तु ।शि । कल्याण-
सौभाग्य । पठनकृते लिखितम् ॥

वैराग्यशतक Begins.— folio. 12[a]

॥ अर्हं ॥ दिक्कालाद्यनवच्छिन्ना etc. as in No 326

वैराग्यशतक Ends— folio 17[b]

यां चिंतयामि etc. as in No. 326

followed by इति वैराग्यशतक तत्समाप्तौ समाप्तो ग्रंथः भर्तृहरिणा
कृत' श्रीमुक्तिसौभाग्यगणिभिः शिष्यकल्याणसौभाग्यगपठनकृते सं १८५३
वर्ज्येत ६ रवौ श्रीशांतिजिनप्र । श्रीमुम्भाइ बंद २

अतर्वसति मांजारी शुनी वा राजमंदिरे ।
अधस्तात्ते गजेंद्राणां क्रीडादलितविद्विषां ॥ १ ॥

References.— See No. 326

नीति, शृंगार and वैराग्य
शतकs

Nīti, Sṛṅgāra and Vairāgya
Śatakas

No. 328

495.
1899-1915.

Size.— 9 in. by 4 in.

Extent.— 26 leaves ; 8 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; old but well preserved ; Devanāgarī characters ; beautiful and uniform hand-writing ; पृष्ठमात्राs used ; borders ruled in two double black lines ; red pigment used ; folios 1-29 missing ; incomplete.

The Ms. contains only 2 verses from the शृंगारशतक and the वैराग्यशतक. The Ms. was written by one नृसिंह a resident of शंकरपुर in Saṁvat 1617 i. e. A. D. 1561.

Age.— Samvat 1617

Author.— Bhartrhara(-11).

Begins.— folio. 30ª

... ... नरतास्त्यक्तसंसारसंगा ।
ब्रह्मज्ञाने विलीना गिरिवरगहने यौवनं यापयंते ॥
ये तु प्रोत्तंगपीनस्तनकलशभराक्रांतकायां दिनांते ।
कांतामालिंग्य कंठे मृदुशयनतले शेरते तेपि धन्या ॥ etc.

folio 30ª इति श्रीभर्तृहरविरचितं द्वितीयं शृंगारशतकं संपूर्ण ॥

Ends.—folio. 55ᵇ

यद्यस्य नाभिरुचितं न तत्र तस्य स्पृहा मनोज्ञेपि ।
रमणीयेपि सुधांशौ ननाम काम· सरोजिन्याः ॥ ६२ ॥

इति श्रीभर्तृहरविरचितायां चरमं वैराग्यशात संपूर्ण ॥

श्रीरामनाम जपतां युधि धीरवीर ।
कोटीरहीरनृपते निरयोपभोगः ॥
विद्वन् विचारय चिर रुचिरं स्वचित्ते ।
स्वप्नेपि दुर्लभतमः कतमः पदार्थः ॥ १ ॥ श्री ॥ श्री ॥

शुभं भवतु ॥ कल्याणमस्तु ॥ श्रीरस्तु ॥ सर्वजगतः ॥ कृष्णाय नमः
संवत् १६५७ वर्षे वैशाष(ख) मासे कृष्णपक्षे एकादश्यां तिथौ भौमवासरे
लिखितमिदं व्यासश्रीनृसिंहेण शंकरपुरवासिना ॥

References.— See No. 326

नीति, शृंगार and वैराग्य शतकs Niti, Srngāra and Vairāgya Satakas

No. 329 581. 1891-95.

Size.—$8\frac{2}{5}$ in. by $4\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 25 leaves ; 12 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear legible and uniform ;

red pigment used for verse-numbers; corners of folios extremely damaged; colophons in red ink.

The Ms. contains all the three śatakas. The last is called the *yogaśataka*.

Age.— Samvat 1831.

Author.— Bhartrhara(-ri).

नीतिशतक Begins.— folio. 1[a]

श्रीगणेशाय नम ॥

यां चिंतयामि etc. as in No 326

नीतिशतक Ends.—folio. 8[b]

उदग्रा योवनयोगाः कुरुपं रुपमाधत्ते।

तथा तथाव्ययेकेलिंग्रा अपि च माधुर्य ॥ ११० ॥

इति भर्तृहराधिरचितं ॥ नीतिशतकं ॥

शृंगारशतक Begins.— folio 8[b]

चूडोत्तंसित etc as in No. 326

शृंगारशतक Ends.—folio 16[a]

यद्यस्यनास्ति रुचितं etc. as in No. 327

followed by इति श्रीभर्तृहरविरचितं शृंगारशतसमाप्तम् ॥

वैराग्यशतक Begins.—folio 16[a]

दिक्कालाद्यनवाछिन्न etc. as in No. 326

वैराग्यशतक Ends.— folio 25[a]

ये वर्द्धंते धनपतिपुरुषाः प्रार्थनादुःखभाजो।

ये चाल्पत्वं दधति विषयाक्षेपपर्यस्तबुद्धेः ॥

तेषामंतस्फुरितहासितं वाराणां(?) स्मरेयं।

ध्यानछेदे शिखरीकुहरग्रावं शिय्यां निषक्तः ॥ ७ ॥

इति श्रीभर्तृहरविरचितं योगशतकं समाप्तः ॥ शुभं भवतु ॥ श्रीयं चास्तु ॥ अविघ्नमस्तु ॥ संवत ॥ १८३१ ॥

References.— See No. 326

नीतिशतक Nītiśataka

No. 330 242. / Viśrāma (i).

Size.— $8\frac{1}{4}$ in. by 4 in.

Extent.— 12 leaves; 9 lines to a page; 28 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks, Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; folios numbered in both margins.

The Ms. contains only the *Nītiśataka*.

Age.— A modern copy.

Author.— Bhartrhara(-rī).

Begins.— folio 1[b]

श्रीगणेशाय नमः ॥

यां चिंतयामि etc. as in No. 326

Ends.— folio 12[b]

केयूरा न विभूषयंति पुरुषं हारा न चंद्रोज्वला ।
न स्नानं न विलेपनं न कुसुमं नालंकृता मूर्धजाः ॥
वाण्येका समलंकरोति पुरुषं या संस्कृता धार्यते ।
क्षीयंते खलु भूषणानि सततं वाक्भूषणं भूषणं ॥ १०२ ॥

इति भर्तृहरविरचिते नीतिशतकं संपूर्णं समाप्तं ॥

॥ इदं पुस्तकं पटवर्धनोपनामक आपाभट्टेन लिखितं ॥

References.— See No. 326

नीति, वैराग्य and शृंगार शतकs with टीका — Niti, Vairagya and Srngara Śatakas with Commentary

No. 331 487. / 1895-1902.

Size.— $9\frac{3}{5}$ in. by $4\frac{1}{3}$ in. }
12 in. by 6 in. }

Extent.— 60 leaves ; 11–12 lines to a page ; 25-30 letters to a line.
8 & 10 „ „ „ „ 44 „ „ „ „

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters, नीतिशतक smaller in size ; letters clear and legible, वैराग्य and शृंगार शतकs bigger in size ; hand-writing of the text bold, of the comm. very small ; borders of both ruled in red lines ; edges of foll. 18-21 of वैराग्यशतक moth-eaten ; separate pagination for each śataka ; the hand-writings of the नीतिशतक and of other two śatakas are different.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author of the text.— Bhartṛhari.

„ „ „ comm.— Dhanasāra.

नीतिशतक Begins.— folio 1ᵇ

Text-- दिक्कालाद्यनवाछिन्न etc. as in No. 326

Com.-- ॐ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीवैकुंठाश्रमस्वामीचरणार्विंदाय नमः ॥ॐ॥
नीतिशतकं प्रारंभः ॥

पंचायुधस्य परिपंथ्यपि वाममर्थं भक्तानुकंपनतया हिमवद्दुहित्रे ।
योऽदात्तमीशमभिवन्द्य वदामि टीकां ग्रंथस्य भर्तृहरिणा शतकत्रयस्य ॥१॥ etc.

नीतिशतक Ends.—folio 22ᵃ

लोभश्चेदगुणेन किं पिशुनता यद्यस्ति किं पातकैः ।
सत्यं चेत्तपसा च किं शुचि मनो यद्यस्ति तीर्थेन किं ॥
सौजन्यं यदि किं निजैस्वमहिमा यद्यस्ति किं मंडनैः ।
सद्विद्या यदि किं धनैरपयशो यद्यस्ति किं मृत्युना ॥ ४ ॥

Com— यः विद्वान् तं सर्वेपि वित्तैः पूजयंतीत्यर्थः अपयशो दुष्कीर्ति यद्यस्ति तदानीं मृत्युना मरणेन किं ॥ अपयशो एव मृत्युरित्यर्थः ॥ ४ ॥

folio 3ᵇ of वैराग्यशतक-इति श्रीभर्तृहरविरचिते प्रथमं नीतिशतकं व्याख्या संपूर्ण ।

वैराग्यशतक Begins.—folio 1ᵃ

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ वैराग्यशत प्रारंभः ॥
दिक्कालाद्यनवछिन्न etc. as in No. 326

Com.— (folio 3^b) अथ वैराग्यशतकटीकायां प्रारभ्यते अथ शांतितेजसे न नमस्कारवर्णनमाह १ etc.

वैराग्यशतक Ends.—folio 21^b

अनावर्त्ती कालौ व्रजति स वृथातन्तागणितं ।
दशास्तास्ताः सोढा व्यशसनशतसपातविधुराः ॥
कियद्वा वक्षामः किमिव च तदात्मन्युपकृतं ।
वयं यावत्तावत्पुनरपि तदेव व्यवसितं ॥ १३६ ॥

इति श्रीभर्तृहरिकृतवैराग्यशतक संपुर्णम संवत् १८९१

Com.—fol. 19^a शेषमायु व्याधिवियोगशोकसहित सेवादिभि कर्मभिर्नीयते किं जीवे जीवितव्ये वारितरंगचंचलतरे वारिणि समुद्रस्य तरंगास्तद्वच्चंचलतरे इत्यर्थः १० इति श्रीभर्तृहरकाव्ये वैरागशतकटीका संपूर्ण २

शृंगारशतक Begins.—fol. 1^b

अथ शृंगारशत लिख्यते ॥

Text— चूडोत्तंसित etc. as in No. 336

Com.—folio 19^a अथ शृंगारशतकव्याख्या प्रारभ्यते तत्र प्रथम चरण स्मरण प्रथमकाव्यमाह etc.

Ends.—folio 17^b

Text— अहौ वा हारे वा बलवति रिपौ वा सुहृदि वा ।
मणौ वा लोष्टे वा कुसुमशयने वा दृषदि वा ॥
तृणे वा रेणौ वा मम समदृशो यांति दिवसाः ।
क्वाचित् पुण्ये रण्ये शिव शिव शिवेति प्रलपतः ॥ ११९ ॥

इति श्रीभर्तृहरकृतं शृंगारशतकं संपूर्णम् ॥

Com.—fol. 15^b सरोजिन्याः कमलिन्याः सुधांसौ चंद्रे कामो न भवति उदासीन स्यात् किं विशिष्टः शुद्धांशौ रमणीये मनोज्ञे इत्यर्थः शेषं सुगमं १०५

केशगनांण(?)दीप्तिभानोः श्रीसिद्धसूरिसुगुरो महिमाधिकस्य ।
शिष्येण तस्य धनसारवरेण रम्या टीकेयमद्यमतनु भर्तृहरिं व्यधत्त ॥
श्रीसिद्धसूरिगुरु सन्निहतप्रतापादछकाविस्वमतिमाप्य विकारहृष्टा ।
रम्येह भर्तृहरकाव्यवरस्य टीका श्रीपाठकेन विदधे धनसारनाम्ना ॥२॥
इति श्रीभर्तृहरकाव्यस्य द्वितीय शृंगारशतक टीका संपूर्णम् ० ० ०

References.— Aufrecht: Catalogus Catalogorum— i, 397; ii, 90; iii, 86.

I. O. Cat. part VII, No. 4001 describes a Ms. of this commentary on *Vairāgyaśataka* and the comm. on the Nītiśataka and Vairāgyaśataka is described by R. Mitra in his Notices Vol. VIII Nos 2734 and 2738.

नीति and शृंगार शतकs	Nīti and Śṛṅgāra śatakas
with	with
टीका	Commentary
No. 332	277. / 1883–84.

Size.— 10 in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 41 leaves; 15 lines to page, 38 letters to a line.

Description.— Country paper; old and brittle; Devanāgarī characters; hand-writing clear and uniform; some portion not legible, being scratched out; borders ruled in double black lines; red pigment used; separate pagination for each śataka.

Some Persian letters are to be seen on fol. 20ª.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author of the text.— Bhartṛhari.

" " " comm.— Dhanasāra.

Begins.—folio 1ᵇ

Text— यां चिंतयामि etc. as in No. 326

Com.— ॥ ए ॥ युगादिदेवोप्ययुगादिदेवः ।
युरा द्वितीयोपि सदा द्वितीयः ॥
पंचशाखोपि सहस्रशाखः ।
सो मंगलो मंगलमातनोतु ॥ १ ॥

सर्व्वातिशयसंयुक्तं पंचाचारपरायणं ॥
श्रीविरंगरिमाधीरमभिवंदे महात्मभिः ॥ २ ॥
नत्वार्हतं गुरुं देवीं सारदां कवि सारदं ॥
श्रीमद्भर्त्तृहरवृत्तव्याख्यां विरचयाम्यहं ॥ ३ ॥

Ends.— folio. 19[b]

नीतिशतक Text— यदिनाम दैवगत्या etc. as in No. 327

Com.— मम इति संबोधने यदि चेत् कदाचिदपि दैवगत्या जगदाम्भोजं ... ... कमलं जातं तत्किं हंसः राजहंसः अभवत् ... ...

श्रीसिद्धसूरिगुरुसंनिहितधनपान्नश्वकृति ... प्राप्यति ... ... व्यवरस्य टीका श्रीपाठकेन विदधे घनसारनाम्ना इति श्रीप्रथमशतकस्य नीतस्य टीकेयं समाप्तं ॥

शृंगारशतक Begins.— folio 1[a]

Text— चूडोत्तंसित etc. as in No. 326

Com.— हरो महेशः योगिनां अवगतत्त्वाविचारिणां चेतः सद्मनि मानसमंदिरे विजयते etc.

Ends.—folio 21[a]

शृंगारशतक Text— यद्यस्य नाभिरुचितं etc. as in No. 327

Com.— सरोजिन्याः कमलिन्याः सुधांशौ चंद्रमसि कामो न भवति । उल्लासो न स्यात् । किं सुधांशौ रमणीयेपि ॥ १०५ ॥

अकेशागच्छगगनां etc. ... ... up to भर्तृहरी व्यधायि ॥ १ ॥
as in No. 331

followed by इति श्रीभर्तृहरकाव्यस्य द्वितीयशतकस्य टीकेयं विदधे ॥ संपूर्णमस्ति । लिषातं पूजा श्रीमानजी सत्यं ॥ श्री ॥

Then follow the following stanzas.

संतप्तादशमेद्वव्याद्विगतिना सम्मूर्छिता निर्जले ।
तूर्यंद्वादशवद्वितीयमतिमश्चैकादशामंस्तती ॥
साषष्टीनृपपंचमस्य नवमभ्रः सप्तम वर्जिता ।
प्राप्नोत्यष्टमवेदनां तदधुना तूर्णं तृतीयी भव ॥ १ ॥
कौलकौतिराधरेवो । मोरोहंसो अलोदरी ॥
कंसारीरातिक्षीडीबो । वागलो लोकलोचनु ॥ २ ॥

आसादयति यद्रूपं करेणुर्व्यंजनैर्विना ॥
तत्ते कमलपत्राक्षि । भवत्वक्षयमक्षयं ॥ ३ ॥
शरीरं विगताकारं । अनुस्वाराविवर्जिते ॥
यादृशं जायते रूपं । तत्ते भवतु सर्व्वदा ॥ ४ ॥
खाटपातदृषलाटनगारी । डाभलाभकरवातहुडाटा ।
एत आशु तव कीर्तिपतुष्टां । गामसीमविहितां प्रदिशंतु ॥ ५ ॥
घररडोलतदीनथों । जनजन मंगतजाइ ।
दीयै लोभ च समाचषुनि । लघुफुनिव मौलषाइ ॥ ६ ॥
तिमिरारि तमो हंति । शंकातंकितमानसाः ।
वयं काका वयं काका । इति जल्पंति वायसाः ॥ ७ ॥

References.— See No. 331

शृंगार and वैराग्य शतकs with टीका

Śṛṅgāra and Vairāgya śatakas with Commentary

No. 333 391. / 1892-95.

Size.— 10 in. by 4½ in.

Extent.— 34 leaves; 17 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing small, but clear and legible; borders ruled in triple red lines and edges in single; red pigment used.

Folios 1-18 which probably contained the नीतिशतक, are wanting.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author of the text.— Bhartṛhari.

,, ,, ,, comm.— Dhanasāra.

Begins.—folio 19ª

शृंगारशतक Text-- मोहतिमिरप्राग्भारमुच्छेदयन् ।
चेतः सद्मनि योगिनां विजयते ज्ञानप्रदीपो हरः ॥ १ ॥

Com.— चूडेति । हरो महेशो योगिनामवगततत्वविचाराणां चेतः सद्मनि मानस-मंदिरे विजयते etc.

शृंगारशतक Ends.— folio 34[b]

Text— यदस्य नाभिरुचितं etc. as in No. 327

Com.— सरोजिन्याः कमलिन्याः सुधांशौ चंद्रमसि कामो न भवति ॥ उल्लासो न स्यात् किं सुधांशौ रमणीयेपि ॥ १०० ॥

श्रीकेशगछ etc. up to घनसारनाम्ना as in No. 331

followed by इति श्रीभर्तृहरकाव्यस्य द्वितीयशतकस्य टीका समाप्ता ॥ २ ॥

बालेबालमृणालकोमलभुजे मत्तालिमालालके ।
लीलांदोलितलोललोचनयुगे तत्वेति यामो वयं ॥
इत्याकर्ण्य वचांसि सा विरहिनी नेत्रांबुधावानती ।
एणाक्षी परिपूर्णचंद्रवदनी निश्वस्य मोहं गता ॥ ३ ॥ श्रीः ॥

वैराग्यशतक Begins.— folio 35[a]

अथ वैराग्यशतकमाह ॥

Text— दिक्कालाद्यनवाछिन्न etc. as in No. 326

Com.— दिक्कालेति । तस्मै शांताय तेजसे परब्रह्मणे नमः etc.

Ends.— folio 51[b] 52[a]

Text— आयुर्वर्षशतं नृणां परिमितं रात्रौ तदर्धं गतं ।
तस्यार्द्धस्य कदाचिदर्द्धमधिकं वृद्धत्वबाल्ये गतं ॥
शेषं व्याधिवियोग दुक्खसहितं सेवादिभिर्नीयते ।
जीवे वारितरंगचंचलतरे धर्म्मः कुतः प्राणिनाम् ॥ ८ ॥

Com.— वारितरंगचंचलतरे वारिणः समुद्रस्य वारितरंगास्तद्वच्चंचलतरावा॰ तस्मिन् ॥ ८ ॥ इति वैराग्यशतक तृतीय समाप्तमिति ॥

इति भर्तृहरविरचिते समाप्तम् तृतीय शतकम् ॥

Then follow some 20 verses.

References.— See No. 331

नीति, शृंगार and वैराग्य-शतकटीका

Nīti, Sṛṅgāra and Vairāgya-śatakaṭīkā

No. 334 353. / 1892-95

Size.— $8\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 51 leaves; 14-15 lines to a page, 40 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanāgarī characters; hand-writing very small, but clear, legible and uniform; borders on all sides ruled in double red lines and edges in single; red ink used for प्रतीकs in the comm.; fol. 6^b and 32^b blank.

The नीतिशतक contains some verses from the text.

Age.— Samvat 1855.

Author.— Dhanasāra.

Begins. – folio 1^b

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

Text—यां चिंतयामि etc. as in No. 326

Com.— ॥ ६० ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ भर्तृहरस्य टीका प्रारभ्यते ॥

युगादिदेवोप्ययुगादिदेवः पुरा द्वितीयोपि सदा द्वितीयः ।

यः पंचशाखोपि सहस्र शाखः ॥ सो मंगलो मंगलमातनोतु ॥ १ ॥

सर्वातिशयसंयुक्तं पंचाचारपरायणं ।

श्रीवीरं गुरुनागारं । महात्मानं नमाम्यहं ॥ २ ॥

नत्वार्हतं गुरुं देवीं शारदां कविशारदां ।

श्रीमद्भर्तृहरेर्व्याख्यां शुद्धां विरचयाम्यहं ॥ ३ ॥ etc.

नीतिशतक Ends – folio 7^b

Text— पातितोपि कराघातैरुत्पतत्येव कंदुकः ।

प्रायेण साधुवृत्तानामस्थायिनो विपत्तयः ॥

Com.— folio 19^a यथा ककवाकुरवकरनिकरं विकरति तथा राजहंसो न इत्यर्थः ॥ १०४ ॥

इति श्रीभर्तृहराविरचिते प्रथमं नीतिशतकं व्याख्या संपूर्णं ॥

शृंगारशतकटीका Begins.—folio 19^a

अथ शृंगारशतकं व्याख्या प्रारभ्यते ॥ तत्र प्रथमहरचरणस्मरण प्रथम

काव्यमाह ॥ हरो महेशो योगिनामवगततत्वविचाराणां चेतः सद्मनि मानस-
मंदिरे विजयते etc.

शृंगारशतकटीका Ends.— folio 36[a]

सरोजिन्याः कमलिन्याः etc. up to श्रीपाठकेन विदधे धनसार-
नाम्ना ॥ २ ॥ as in No. 331

followed by इति श्रीभर्तृहरकाव्यस्य द्वितीय श्रृंगारशतकटीका
संपूर्णमगमत् ॥ २ ॥

वैराग्यशतकटीका Begins.— folio. 36[a]

अथ तृतीय वैराग्यशतकटीकायां प्रारभ्यते ॥
अथ शांतितेजसे नमस्कारवर्णनमाह ॥ १ ॥ चोङ्कारो इति ॥ etc.

वैराग्यशतकटीका Ends.--folio. 51[b]

शेषमाशु etc up to चंचलतरे इत्यर्थः ॥ ११० ॥
as in No. 331

followed by इति श्रीभर्तृहरकाव्ये तृतीय वैराग्यशतकटीका संपूर्ण ॥
यादृशं पुस्तकं दृष्ट्वा । तादृशं लिखितं मया ॥
यदि शुद्धमशुद्धं वा मम दोषो न दीयते ॥ १ ॥
लिखितं गंगाविशनब्राह्मणज्ञाति पुरोहित सवाई जयपुरमध्ये स्वपठ-
नार्थम् मिती वैशाख कृष्ण १२ संवत् १८५५ का शुभम् ॥

References.— See No. 331

नीति, शृंगार and वैराग्य-शतकs with टीका | **Nīti, Sṛṅgāra and Vairāgya-śatakas with Commentary**

No. 335 | 73. / 1871-72.

Size.— 10⅜ in. by 4⅝ in.

Extent.— 51 leaves ; 20-21 lines to a page ; 50 letters to a line.

Description.— Country paper ; old but well preserved ; Devanāgarī characters ; hand-writing very small but clear and legible ; पृष्ठमात्राs used ; borders ruled in double red lines and edges

in single; red pigment used for verse-numbers and yellow mixed with black colour used for corrections.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author of the text.— Bhartrihari.

„ „ „ comm.— Rāmarsi.

Begins.-- folio. 1^{b}

॥ ए० ॥ ॐ नमः श्रीपार्श्वप्रभवे ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

नीतिशतक Begins Text—चूडोत्तंसित etc. as in No. 326

Com.-- हरः विजयते । श्रीशिवः सर्वोत्कर्षेण वर्त्तते किं लक्षणो हरः ज्ञानप्रदीपः प्रदीप इव ज्ञानं यः सः etc.

नीतिशतक Ends.— folio. 14^{b}

Text-- यदि नाम दैवगत्या etc. as in No. 327

Com.-- हंसो मरालः कृकवाकुरिव कुर्कुट इव अवकरनिकरं समूहं विकिरति विक्षिपति । अपि तु ॥ इति श्रीभर्तृहरकृतं नीतिशतकं सभाष्यं संपूर्णम् ॥

शृंगारशतक Begins.—folio 15^{a} ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

Text— चूडोत्तंसित etc. as in No. 326

Com.-- योगिनां चेतः सद्मनि चित्तगृहे । ज्ञानप्रदीपो हरः विजयते । etc.

शृंगारशतक Ends.-- folio. 29^{b}

Text— यद्यस्य नाभिरुचितं etc. as in No. 327

Com.-- अमृतकिरणे चंद्रमसि नलिनी श्रीसूर्यवश्य कमलिनी । अनुरागं प्रेम न आधत्ते न आदधाति । तं नावलोकयतीत्यर्थः । एतेन नीतिशृंगारवैराग्येषु मध्ये यस्य यत् अभिरुचितं स तत्रासक्तो भवतीत्यर्थः ॥

इति श्रीमहाकविचक्रचूडामणिना भर्तृहरिणा विरचितं श्रृंगारशतं द्वितीयं संपूर्णम् ॥

वैराग्यशतक Begins— folio 30^{a}

श्रीरस्तु ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

Text— दिक्कालाद्यनवच्छिन्न etc. as in No. 326

Com.— दिक् च कालश्च दिक्कालौ वेदांतिनां मते व्यापकौ पदार्थौ etc.

वैराग्यशतक Ends.—folio. 51ª

Text— यां चिंतयामि etc. as in No. 326

Com.— एतेन कामकामिनां मोहकमोहितत्वेन निंद्यत्वमिति भावः

followed by सिंहोबलीद्विरदशूकरमांसभोजी ।

संवत्सरेण रतिमेति किलैकवारं ॥
पारापतः खरशिलाकणमात्रभोजी ।
कामी भवत्यनुदिनं वद कोऽत्र हेतुः ॥ १०६ ॥

चक्रे भर्तृहरिकृतोर्यथामति सविस्तरं ।
रामार्षिर्विवृतिं व्यस्यन् । विदां चित्तप्रसत(क्त)ये ॥ १०७ ॥

इति श्रीमहामुनींद्रभर्तृहारिकृतौ वैराग्यशतकस्य टीका समाप्ता ॥

॥ भर्तृहरिकाव्यवृत्तिः सूत्रान्विता ३७५० ग्रंथमाना ॥ श्रीरस्तु ॥ श्री ॥

References.— Aufrecht-Catalogus Catalogorum, 1, 397ᵇ.

नीति, शृंगार and वैराग्य-शतकs with टीका

Nīti, Śṛṅgāra and Vairāgya-Śatakas with Commentary

No. 336 18. 1868-69.

Size.— $9\frac{1}{3}$ in. by $4\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 64 leaves; 12-13 lines to a page; 30-40 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled in double red lines; a tripāṭhī Ms., separate pagination for every *śataka*; folio number 16 repeated.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author of the text.— Bhartṛhari.

,, ,, ,, comm.— Anonymous.

Begins.—folio. 1ᵇ

ॐ ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

Text— दिक्कालाद्यनवच्छिन्न etc as in No. 337 below

followed by यां चिंतयामि ec. as in No. 326

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

Com.— विघ्नेशं विघ्नहर्त्तारं etc. up to करोम्यहं as in No. 337 followed by दिगिति दशदिशासु तथा भूतभविष्यवर्तमानत्रिकालेषु अनवच्छिन्नाः etc.

नीतिशतक Ends.— folio. 22[a]

Text— लज्जागुणौघ etc. as in No. 337

followed by इति भर्तृहरिणाकृतं नीतिशतकं समा–

Com.— स्वां स्वकीया जननीमिव अत्यंतशुद्धहृदयामनुवर्तमानामनुकरोति अतः स्तेजस्विनः सुखमसू—

शृंगारशतक Begins.— folio 1[b]

॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

Text— शंभुस्वयंभु etc. as in No. 337

Com.— श्रीगणेशाय नमः अथ शृंगारशत प्रारंभः परंतु नाम्ना सम्यग्विचारितं etc. ... ...

शृंगारशतक Ends— folio 23[a]

Text— यद्यस्य नास्ति etc. as in No. 327

followed by इति भर्तृहरिणाकृतं शृंगाररसवर्णनं शृंगारशतं समाप्तं ॥

Com.— तासां कामिनीनां प्रशंसा कामिभिः क्रियते सा लिखता प्रांते सर्वं विवेकद्दष्ट्वा निक्षितम् १०० इति भर्तृहरिणा विरचितं टीकायां शृंगारशतं समप्ता ।

वैराग्यशतक Begins.—folio. 1[b]

श्रीकृष्णाय नमः

चूडोत्तंसित etc. as in No. 326

Com.— ॥ श्रीगणेशाय नमः अथ वैराग्यशत प्रारंभः योगिनां चेतः सद्मनि चेत मन एव सद्मनिग्रहे ज्ञानमेव प्रकर्षेण दीपो यस्य एवं भूतो हरः विजयते ॥ etc.

वैराग्यशतक Ends—folio 18[b]

Text— भूः पर्यंको निजभुजलता कंदुकं खं वितानं ।

दीपश्चंद्रः क्षमतिवनितालब्धसंगप्रमोदः ॥

दिक्कांताभिः पवनचमरै(ः)वीज्यमानः समंता—।
भिक्षुः शेते नृप इव भुवि त्यक्त सर्वस्पृहोपि ॥ ८६ ॥

इति भर्तृहरिणाकृतं वैराग्यशतकं समाप्तिं पफाणाः श्रीमथुराजीमधे राम-घट श्रीराधाकृष्णाय नम· श्रीगोपीजनवलभ(भा)य नमः ॐ नम

com.-- एवं यस्य वैराग्ये या सामग्री तस्य त्रैलोक्यराज्येन किं ८५, ८६ इति श्रीभर्तृहरिणा विरचितं टीकायां वैराग्यशतं समाप्तं समाप्तोयं भर्तृहर-शतकं सभाष्यः श्रीकृष्णाय वासुदेवाय देवाय देवकीनंदनाय

References.— See No. 326

नीति and शृंगार शतकs with टीका — Niti and Sringāra Satakas with Commentary

No. 337 — 643. 1883-84.

Size.— $10\frac{1}{8}$ in. by 5 in.

Extent.— 28 leaves; 13 lines to a page; 30-34 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance, Devanāgarī characters; hand-writing clear and legible; text in the middle with the comm. above and below it, borders ruled in triple red lines; separate pagination for each *śataka*; incomplete.

The Ms. contains the नीतिशतक and 50 stanzas of the शृंगारशतक.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author of the text.— Bhartṛhari.

,, ,, ,, comm.— Anonymous.

Begins— folio 1ª

Text— दिक्कालाद्यनवच्छिन्नानंतचिन्मात्रमूर्तये ॥
स्वानुभूत्यैकसाराय नमः शांताय तेजसे ॥ १ ॥
यां चिंतयामि etc. as in No. 326

श्रीगणेशाय नमः ॥

Com.— विघ्नेशं विघ्नहर्तारं गणराजं नमाम्यहं ॥
शारदां वरदां नौमि जाड्यापनुतये तथा ॥ १ ॥
श्रीगोपाल नमस्कृत्य मत्वा गुरुपरंपरान् ॥
भर्तृहरिणा कृतो ग्रंथस्तस्य व्याख्या करोम्यहं ॥ २ ॥
॥ दिगेति ॥ दशदिशासु तथा भूतभविष्यवर्तमानत्रिकालेषु अनवछिन्ना· etc.

नीतिशतक Ends.—folio. 19ª

Text— लज्जागुणौघजननीं जननीमिव स्वाम् ।
अन्यं न शुद्धहृदयामनुवर्त्तमानां ॥
तेजस्विनः सुखमसूनपि संत्यजंति ।
सत्यव्रतव्यसनिनो न पुनः प्रतिज्ञां ॥ १०८ ॥
इति भर्तृहरिकृतं नीतिशतकं समाप्तमगमत् श्रीजगदंबार्पणमस्तु ७

com.— स्वां स्वकीयां जननीमिव अत्यंतशुद्धहृदयामनुवर्त्तमानां अनुकरोति अत· तेजस्विनः सुखमसून् प्राणान् अपि त्यजंति १०८ इति भर्तृहरिणा कृतं नीतिशतक समाप्तमगमत् श्रीजगदंबाप्रसन्ना मामस्तु छ

शृंगारशतक Begins.— folio 1ª

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

Text— शंभुः स्वयंभुहरयो हरिणेक्षणानां ।
येनाक्रियंत सततं गतकर्मदासाः ॥
वाचामगोचरचरित्रविचित्रिताय ।
तस्मै नमो भगवते कुसुमायुधाय ॥ १ ॥ etc.

Com.— श्रीगणेशाय नमः अथ शृंगारशतक प्रारंभः परंतु नाम्ना सम्यग् विचारितं चेत्परिणामे वैराग्यमेवास्ति निंदास्तुतिः etc.

शृंगारशतक Ends.—folio. 28ª

Text— केशानाकलयन् दृशो मुकुलयन् वासो बलादाक्षिपन् ।
अतन्वन् पुलकोद्गमं प्रकटयन्नालिंग्य कंपं शनैः ॥
वारंवारमुदारसीत्कृतकृतो दंतच्छदान् पीडयन् ।
प्रायः शैशिर एष संप्रति मरुत्कांता सुकांतायते ॥ ५० ॥

com.— अथ शैशिरः संप्रति इदानीं कांतासु स्त्रीषु कांतायते कांतामिव भवति तत्कथं केशानाकलयन् दृशः दृष्टीः मुकुलयन् अच्छादयन् वासः वस्त्रं बलादाक्षिपद्भिः का ... ...

नीति and शृंगार शतकs with टीका

Nīti and Sriṅgāra Satakas with Commentary

No. 338

133.
1866-68.

Size.—12½ in. by 7½ in.

Extent.— 42 leaves; 11 lines to a page, 32 letters to a line.

Description — Modern paper with water-marks; bluish in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing bold, clear and uniform; a bound copy.

The Ms. is a copy of a Ms. written in Śaka 1693.

Age.— A modern copy.

Author of the text.— Bhartṛhari.

„ „ „ comm.— Anonymous.

नीतिशतक Begins.— folio 1ᵃ

Text— दिक्कालाद्यनवाच्छिन्न etc. as in No. 326

followed by यां चिंतयामि etc. as in No. 337

Com.— ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसांबमूर्तये नमः ॥

विघ्नेशं विघ्नहर्तारं etc. as in No. 337

followed by दिगेति ॥ दशदिशासु तथा भूतभविष्यवर्तमानात्रिकालेषु च अनवच्छिन्नः अतएव अनंतः etc.

नीतिशतक Ends.— folio 21ᵇ

Text— लज्जागुणौघ etc. as in No. 337

Com.— स्वां स्वकीयां जननीमिव अत्यंतशुद्धहृदयामनुवर्तमानामनुकरोति ॥ अतस्तेजस्विनः सुखमसून् प्राणानपि त्यजंति ॥ ११० ॥ इति श्रीभर्तृहरिविरचितं नीतिशतकं समाप्तं ॥

शृंगारशतक Begins.— folio 22ᵃ

॥ श्रीमत्सांबाय नमः ॥

Text— शंभुस्वयंभु etc as in No. 337

Com.— अथ शृंगारशतं etc.

शृंगारशतक Ends.--folio 42[b]

Text— यद्यस्य नास्ति etc. as in No. 327

Com.-- तासां कामिनीनां प्रशंसा कामिभिः क्रियते सा लिखिता प्रांते सर्वं विवेकदृष्ट्या निंदितं ॥ इति भर्तृहरिणा विरचितं श्रृंगारश(त)कं सटीकं समाप्तं ॥ शके १६९३ खरेब्दे बाहुले पंचदश्यां १५ शुक्रे इद पुस्तकं समाप्तं ॥

References.— See No. 326

नीतिशतक
with
टीका

No. 339

Nītiśataka
with
Commentary

337.
1895-98.

Size.— $8\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 20 leaves ; 6 lines to a page ; 25 letters to a line (text).
6 ,, ,, ,, ,, 35 ,, ,, ,, ,, (comm.).

Description.— Country paper, Devanāgarī characters ; hand-writing clear and legible but some what careless ; text in bold-hand and commentary in small hand written between lines of the text ; borders ruled in triple red lines ; colophon in red ink.

Age.— Saṁvat 1853 (= A. D. 1797).

Author of the text.— Bhartṛhari.

Begins.— fol. 1[b]

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीस्वस्तिये नमः॥ अथ राजस्तं लिषत्तं ॥

Text— यां चिंतयामि सततं etc. as in No. 326

Com.— पुरा कदाचित् उज्जयिन्यां नगर्यां भर्तृहरिभूपतिरामंडली आसीत् तत्र विप्र एक देवीं आराध्य अमरफलं प्राप्य राजानं आगत्य फलं दत्तं स राजा प्रियायै ददौ etc.

Ends.-- fol. 20[b]

Text-- दूरादर्थं घटयति नवं दूरतश्चापशब्दं ।
त्यक्त्वाभूयो भवति निरतः सत्सभापादनेषु ॥
मंदं मंदं रचयति पदं लोकाचितानुवृत्या ।
कामं मंत्री कविरिह सदावैदभारैरमुक्तः ॥ १०१ ॥
इति श्रीराजसुत्त संपूर्णं ॥ लिषितं डगीमध्ये जादुराम ब्रामण ॥ मिति आसोजमासे कृष्णपक्ष १० संवत् १८५३ का ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ रामंरामरां ॥

Com.-- सभयसंयुत भवती एतत् षेदभारसुसब्दभवती स तदा आनंदयुक्तस्यात् ॥ १०१ ॥

References.— See No. 326

नीतिशतक
with
टीका

Nītiśataka
with
Commentary

No. 340

512.
1891-95.

Size.-- $12\frac{3}{4}$ in. by $4\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 17 leaves; 8-9 lines to a page; 50 letters to a line.

Description.— Country paper; smooth; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; yellow pigment used for corrections; folios numbered in both margins; a tripāthī Ms. having text in the middle and the comm. above and below it.

Age. -- Saṁvat 1893.

Author of the text.— Bhartṛhari.

,, ,, ,, Comm. – Anonymous.

Begins.— folio 1

श्रीराम ॥

Text – यां चिंतयामि etc. as in No. 337.

Com.— श्रीगणेशाय नमः ॥
विघ्नेशं विघ्नहर्तारं etc. as in No. 337.

Ends--folio 17[b]

Text-- लज्जागुणौघ etc. up to प्रतिज्ञां १०१ as in No. 337 followed by इति श्रीमद्योगींद्रभर्तृहरिकृतं नीतिशतकं संपूर्णम् समाप्त-मगमत् श्रीमते रामानुजाय नमः ॥

Com.-- अतस्तेजस्विनः सुखमसूनपि संत्यजंति प्राणानपि संत्यजंति प्रतिज्ञां न त्यजंति १०१ इति श्रीयोगींद्रभर्तृहरिकृते नीतिशतकटीकायां नीतिशतक व्याख्यानं समाप्तम् शुभमस्तु श्रीरस्तु संवत् १८१३ कार्तिक शुक्ल १५ तद्दिने समाप्तं ॥

References.-- See No. 326

नीतिशतक	Nītiśataka
with	with
टीका	Commentary
No 341	131. / 1866-68.

Size.— 12½ in. by 3¾ in.

Extent.— 16 leaves; 9 lines to a page; 55 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks; bluish in colour; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; folios numbered in both margins; yellow pigment used for corrections.

The Ms. is a bound copy written by one Raghunātha Pāḍaḷkar.

Age.— A modern copy.

Author of the text.— Bhartṛhari.

„ „ „ Comm.— Anonymous.

Begins.— folio 1[b]

श्रीगणेशाय नमः ॥

Text— दिक्कालाद्यनवच्छिन्न etc. as in No. 326

Com.— विघ्नेशं विघ्नहर्तारं etc, as in No. 337

Ends.—folio 15^b (16^a)

Text— लज्जागुणौघ etc. as in No. 337

Com.— स्वां स्वकीयां अत्यंत शुद्धहृदयां जननीमिव अनुवर्तमानां अनुकुर्वंतीं अतः तेजस्विनः प्रतिज्ञार्थे सुखेन प्राणानपि त्यजंति ११०
इति भर्तृहरिविरचितायां नीतिशतक संपूर्णम् ॥
पाडळकरेत्युपनामक रघुनाथ शिंपी उर्फ नामदेवेन लिखितम् ग्रंथसख्या ५०० इदं पुस्तकं गणेशशास्त्रिणा यथा शेमुषि शोधितं ॥

References.— See No. 326

नीतिशतक
with
टीका

Nītiśataka
with
Commentary

No. 312

132.
1866-68.

Size.— $7\frac{3}{5}$ in. by $3\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 50 leaves ; 8 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description.— Modern paper with water-marks ; Devanāgarī characters ; hand-writing very beautiful and uniform ; borders ruled in triple red lines ; yellow pigment used for corrections ; folios numbered in both margins ; a bound copy.
The Ms. was copied by one Mahadev Viśwanātha Sathe in Śaka 1789 i. e. A. D. 1867.

Age.— Śaka 1789.

Author of the text.— Bhartṛhari.

,, ,, ,, comm.— Anonymous.

Begins.—folio. 1^b

Text— दिक्कालाद्यनवच्छिन्न etc. as in No. 326

Com.-- ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ भर्तृहरिनीतिशतकलेखने प्रारंभः.
विघ्नेशं विघ्नहर्तारं etc. as in No. 337

Ends.— folio. 50[b]

Text-- परिचरितव्याः संतो यद्यप्युपदिशंति नयस्तेषां ।
स्वैरकथास्ता एव भवंति शास्त्राणि ॥ १०६ ॥

Com.-- सतां सदा परिचर्या सेवा कर्तव्या यर्हि ते उपदेशं न कुर्वंति तथापि तेषां परस्परं याः स्वैरकथा' वक्तव्यानि तान्येव शास्त्राणि उपदेशा भवंति १०६ इति श्रीभर्तृहरिकृतौ प्रथम नीतिशतकं समाप्तं ॥ श्रीगजाननार्पणमस्तु ॥
यदक्षरपदभ्रष्टं मात्राहीनं च यद्भवेत् ।
तन्सर्वं क्षम्यतां देव प्रसीद परमेश्वर ॥
इदं पुस्तकं साठे इत्युपनामक विश्वनाथात्मज माहादेवेन लिखितं ॥ शाके १७८९ प्रभवनामाब्दे अश्विन वद्य १२ श्यायां इदं पुस्तकं समाप्तं ॥

References.— See No. 326

शृंगार and नीति शतकs with टीका

Sṛṅgāra and Nīti Śatakas with Commentary

No. 343

490.
1895–1902.

Size.— 10⅓ in. by 4⅖ in.

Extent.— 44 leaves ; 8-9 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters ; handwriting clear and legible ; many folios moth-eaten ; this is a त्रिपाठी Ms., separate pagination for each śataka.

Age.— Saṁvat 1900.

Author of the text.— Bhartṛhari.

„ „ „ comm.— Not mentioned.

शृंगारशतक Begins.-- folio 1[b]

Text— शंभुः स्वयंभु etc. as in No. 337

Com.— श्रीगणेशाय नमः अथ शृंगारशतं परंतु सम्यग्विचारितं चेद्‌ (प)रिणामे वैराग्यमेवास्ति etc.

शृंगारशतक Ends.—folio 23^b

धन्यास्ते वीतरागा गुरुचरणरता त्यक्तसंसारसंगा ।
ब्रह्मज्ञाने विलीना गिरिवरगहने यौवने येनयंते ॥
येपि प्रोत्तुंगपीनस्तनकलशभरात्कांतकायाः दिनांते ।
कांतामालिंग्य गाढे मृदुशयनतले शेरतं तेपि धन्याः ॥ १०१ ॥

Com.— तासां कामिनीनां प्रशंसा कामिभिः क्रियते सा लि(खि)ता प्रांते सर्व विवेकदृष्ट्या निंदितं १०१ इति भर्तृहरिणा विरचितं श्रृंगारशतकं संपूर्णं शुभमस्तु ॥

नीतिशतक Begins.— folio. 1^a

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥
दिक्कालाद्यनवच्छिन्न etc. as in No. 326

followed by यां चिंतयामि etc. as in No. 326

Com.— श्रीगणेशाय नमः
विघ्नेशं विघ्नहर्तारं etc. as in No. 337

Ends.— folio. 23^b

Text— लज्जागुणौघ etc. up to प्रतिज्ञां as in No. 337
followed by इति भर्तृहरीविरचितं नीतिशतकं संपूर्णम् संवत्‌ १९०० शा. ल. मी. अ.

Com.— तेजस्विनः सुखमसून्‌ प्राणानपि त्यजंति ११०
इति श्रीभर्तृहरिविरचितं सटीकनीतिशतकं समाप्तं श्रीरामचंद्राय ॥

References.— See No. 326

शृंगार and वैराग्यशतकs with टीका	Sṛṅgāra and Vairāgyaśatakas with Commentary
No. 344	**56.** **1898–99.**

Size.— 11 in. by 5 in.

Extent.— 36 leaves ; 12 lines to a page ; 30–32 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing, bold clear and legible; borders ruled in two double red and black lines; text in the middle with the comm. above and below it; separate pagination for each śataka.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author of the text.— Bhartṛhari.

,, ,, ,, comm.— Not mentioned.

Begins.—folio. 1[b]

Text— शंभु स्वयंभु etc. as in No. 337

Com.— श्रीगणेशाय नमः ॥ इदं शृंगारशतकं ॥ परंतु नाम्ना सम्यक् विचारितं चेत् परिणामे वैराग्यमेवास्ति ॥ etc.

शृंगारशतक Ends.— folio 20[a]

Text— यथस्य नास्ति etc. up to सरोजिन्याः as in No. 327 followed by इति भर्तृहरिणा कृतं शृंगाररसवर्णनं श्रृंगारशतकं समाप्ति-मगमत् ॥ शुभं भवतु ॥

Com.— तासां कामिनीनां प्रशंसा कामिभिः क्रियते सा लिखितं प्रांते सर्वे विवेकदृष्ट्वा निंदितं ॥ १०० ॥ इति भर्तृविरचितं टिकायां श्रृंगारशतं समाप्तं ॥ छ ॥ छ ॥

वैराग्यशतक Begins.—folio 1[a]

Text— चूडोत्तंसित etc, as in No. 326

Com.— ॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ योगिनां चेतः मन एव सद्मनि गृहे ज्ञानमेव प्रकर्षेण दीपो यस्य स एवं भूतो हरः शंकरः विजयते etc.

वैराग्यशतक Ends.—folio. 16[b]

Text— भूपर्यको etc. up to सर्वस्पृहोपि as in No. 336 followed by इति भर्तृहरिणा कृतं वैराग्यशतं समाप्तं ॥ श्रीरस्तु

com.— एवं एस्य वैराग्येण सामग्री तस्य त्रैलोक्यराज्येन किं ॥ ८६ ॥

इति भर्तृहरिणा विरचितं टिकायां समाप्तं ॥ समाप्तोयं भर्तृहरिग्रंथः ॥

References.— See No. 326

शृंगारशतक
with
टीका

No. 345

Śṛṅgāraśataka
with
Commentary

588.
1891–95.

Size.— $8\frac{3}{4}$ in. by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 22 leaves ; 11-12 lines to a page, 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanāgarī characters, hand-writing clear and legible, borders ruled in double red lines, text in the middle with the comm. above and below it ; red pigment used for verse-numbers.

Age.— The Ms. is not very old.

Author of the text.— Bhartṛhari.

,, ,, ,, comm.— Not mentioned.

Begins.—folio. 1^b

श्रीगणेशाय नमः

Text— शंभुः स्वयंभु etc. as in No. 337.

Com.— श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ श्रृंगारशतं परंतु नाम्मा सम्यग्विचारितं चेत्परिणामे वैराग्यमेवास्ति ॥ etc..

Ends.—folio. 22^a

Text— यदस्य नास्ति रुचितं etc. up to सरोजिन्याः as in No. 327 followed by इति भर्तृहरिणा विरचितं श्रृगारशतक समातं

Com.— तासां कामिनीनां प्रशंसा कामिभिः क्रियते सा लिखिता प्रांते सर्वे विवेकदृष्ट्या निंदितं

References.— See No. 326

वैराग्यशतक with टीका — Vairāgyaśataka with Commentary

No. 346 — 155. / 1866-68.

Size.— 7¾ in. by 3¼ in.

Extent – 44 leaves, 8 lines to a page ; 32 letters to a line.

Description — Modern paper with water-marks, Devanāgarī characters, hand-writing beautiful, clear and uniform; borders ruled in triple red lines; a bound copy; yellow pigment occasionally used for corrections.

Age.— A modern copy.

Author of the text. – Bhartrhari.

,, ,, ,, comm.— Not mentioned.

Begins.— folio. 1ª

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ अथ वैराग्यशतं लिखिते ॥

Text— चूडोत्तंसित etc. as in No. 326

Com. – योगिनां चेतः सद्मनि चेतः मन एव सद्म गृहं तस्मिन् ज्ञानमेव प्रकर्षेण दीपः एवं भूतो हर· शंकरः विजयते etc.

Ends.—folio 44ª

Text — किं कंदर्पकरं कंदर्थयसिरेकोदंडटंकारितै-।
रे रे कोकिल कोमलं कलरवं किं त्वं वृथा वलासि ॥
मुग्धे स्निग्धविदग्धमुग्धमधुरैर्लोलैः कटाक्षैरलं ।
चेतश्चुंबति चंद्रचूडचरणध्यानामृते वर्त्तते ॥ १०० ।

Com.— हे मुग्धे मूर्खे अंगने स्निग्धाः स्नेहयुक्ताः विदग्धाः सुंदराः मुग्धाः ईषत् प्रकटाः मधुराः लोलाश्चंचलाः एवं भूताः कटाक्षास्तैरलं पूर्यतां किमर्थे इत्थं तर्हि अस्माकं चेत· मनः चुंबितचंद्रचूडस्य शिवचरणयोः ध्यानामृते वर्त्तते इति कारणात् आयासैरलं प्रयोजनं नास्ति॥१०॥इति श्रीमहायोगि भर्त्तृ(र्तृ)हारिकृत वैराग्यशतं संपूर्णं ॥ श्रीगजाननार्पणमस्तु ॥

References.— See No. 326

वैराग्यशतक
with
टीका

No 347

Vairāgyaśataka
with
Commentary

580.
1891-95.

Size.— $8\frac{1}{5}$ in. by $4\frac{3}{5}$ in.

Extent.— 19 leaves ; 12 lines to a page ; 30 letters to a line.

Description.— Country paper ; whitish in appearance , Devanagari characters ; hand-writing clear and legible , borders ruled in double red lines ; text in the middle and the comm. below and above it.

The comm. is upto the 85th stanza.

Age.— The Ms. is not very old.

Author of the text.— Bhartrhari.

,, ,, ,, comm.— Not mentioned.

Begins.--folio. 1[b]

Text-- चूडोत्तंसित etc. as in No. 326

Com.— श्रीगणेशाय नमः अथ वैराग्यशतकं योगिनां चेतः मन एव सद्मनि गृहे ज्ञानमेवं प्रकर्षेण दीपो यस्य एवं भूतो हरः शंकरः विज(य)ते etc.

Ends.—folio 19[b]

Text-- यूयं वयं यूयंमित्यासीन्मतिरावयोः ।
किंजातमधुना ये ते यूयं यूयं वयं वयं ९१ श्रीरामाय नमोन ॥

Com.— प्रशांतं योगमहोत्सवेपि स्थैर्यं एवं यस्य वैराग्येण सामग्री तस्य त्रैलोक्यस्य राज्येन किं ८५

References.— See No. 326

वैराग्यशतक
with
टीका

Vairāgyaśataka
with
Commentary

No. 348

494
1899-1915

Size.— 10¼ in. by 4¼ in.

Extent.— 18 leaves, 10-11 lines to a page; 40-45 letters to a line.

Description.— Country paper, old in appearance; Devanāgarī characters, hand-writing clear and legible, borders ruled in triple black lines; red pigment used for verse-numbers and yellow for corrections, slightly worm-eaten; a त्रिपाठी Ms.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author of the text.— Bhartrhari.

„ „ „ comm.— Not mentioned.

Begins.— folio. 1ᵇ

श्रीगणेशाय नमः

Text— चूडोत्तंसित etc. as in No. 326

Com.— श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ वैराग्यशतं योगिनां चेतः सद्मनि चेतः मन एव सद्म तस्मिन् गृहे ज्ञानमेव प्रकर्षेण दीपो य एवं भूतो हरः शंकरः विजयते etc.

Ends.—folio 18ᵇ

Text — व्याघ्रीव तिष्ठति जरापरितर्जयंती ।
(रो) गाश्च शत्रव इव प्रहरंति गात्रे ॥
आयुः परिस्रवति भिन्नघटादिवांभो ।
लोको न चात्महितमाचरतीति कष्टः ॥ ९५ ॥

Com.— व्याघ्रीवेति केशादौ विलासा जरापरितः समंतात्तर्जयंती रोगाः शत्रव इव प्रहरं(ति)प्रहारं कुर्वंति आचरतीति चित्रमिति वा पाठः ९५ एतच्छतकस्य टीकामस्ति तस्य ग्रंथसंख्या

References.— See No. 326

वैराग्यशतक	Vairagyasataka
with	with
explanation in Gujarathi	explanation in Gujarathi
No. 349	486
	1895-1902.

Size.-- $10\frac{1}{6}$ in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 43 leaves ; 8 lines to a page , 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanagari characters , hand writing bold, clear, legible and uniform , borders and edges ruled in red lines.

Age.— Saṁvat 1798.

Author of the text.— Bhartrhara(-ri).

Begins.—folio. 1[b]

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीसूर्याय नमः ॥ श्रीगुरुवे नमः ॥ अथ वैराग्यशत लिख्यते ॥

Text— दिक्पालाद्यनवछिन्न etc. as in No. 326

expl. एहवूंजे सर्वदा शांतस्वभावतेजतेने नमस्कार छ । ते तेज केहेवुंछे । दिशाए जे हेनो अविछेद थाए नही। जेहेनो अंत पार नथी । ज्ञानमात्र छे मूर्त्ति जेहेनी । ज्ञानैक गम्य छे । etc.

Ends.—folio. 43[a]

Text— fol 42[b] शय्याशैलशिलागृहं गिरिगुहावस्त्रं तरूणां त्वचाः ।
सारंगाः सुहृदो ननु क्षितिरुहां वृत्तैः फलैः कोमलैः ॥
येषां निर्झरमंबुपानमुचितं रत्यै च विद्यांगना ।
मन्ये ते परमेश्वराः शिरसि यैर्बद्धो न सेवांजलिः ॥ १०७ ॥

expl.— अने वृक्षनी त्वचा ते वस्त्र छे मृग ते सुहृदछै । वृक्षने कोमलफले तृप्ति छै । पर्वतना निर्झरनां जल पीवा छे क्रीडाने अर्थे विद्यारूपिणी स्त्री छे । ते परमेश्वर शरणा(?)हमांनु छु ॥

इति श्रीराजराजेश्वरमाहाराजाधिराजमाहाराज श्रीभर्तृहरविरचितं वैराग्य-शतकं संपूर्ण ॥ श्री ॥ श्रीमालिज्ञातिपत्तनवास्तव्य त्रिवाडी केवलराम

नीलकंठेन लिखितमिदं ॥ गुशांई उष्ट्रपुरवास्तव्य रामगिरपठनार्थं ॥ संवत् १७९८ कार्त्तिक वदि १३ ॥ श्रीरस्तु ॥ कल्याणं भूयात् ॥

कमलभूतनयामुखपंकजे । वसतु ते कमलाकरपल्लवे ।
वपुषि ते रमते कमलांगजः प्रतिदिनं हृदये कमलापतिः ॥ १ ॥

दृष्टप्रत्यया लिखितमिदं ।

वैराग्यशतक with विवेकदीपिका (in हिंदी)

Vairāgyaśataka with Vivekadīpikā (in Hindi)

No. 350 387. / 1892-95.

Size.— $8\frac{1}{8}$ in. by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 86 leaves ; 10 lines to a page ; 28 letters to a line.

Description.— Country paper ; old but well preserved ; Devanāgarī characters , hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in double red lines and edges in single ; fol. 1ᵇ and 86ᵃ have a design in the centre.

Age.— Saṁvat 1764.

Author of the text.— Bhartṛhari.

" " " Comm.— Indrajit.

Begins.— folio. 1ᵇ

Text -- बोद्धारो मत्सरग्रस्ताः प्रभवः स्मयदूषिताः ।
अबोधोपहताश्चान्ये जीर्णमंगे सुभाषितं ॥ १ ॥ etc.

Com.-- ॥ ६० ॥ श्रीरामाय नमः ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय: ॥
करोति श्रीइंद्रजिद्भर्तृहरौ व्याख्यामथोत्तमां ।
वैराग्यशतके यस्याः श्रवणेन सुखं शतां ॥ १ ॥
तहां प्रथमहीं भर्तृहरि लोककी कर्तव्यता देषिपाछितातहै ॥ etc.

Ends.—folio. 85[b] (86[a])

Text-- भोगे रोगभयं सुखे क्षयभय वित्तेग्निभूतभय ।
दास्ये स्वामिभयं जये रिपुभयं रूपेषु योषिद्भयं ॥
माने ग्लानिभयं गुणै(णो) खलभयं देहे कृतांताद्भय ।
सर्वं नामभयं सखे भज ग्तो वैराग्यमेवाभयं ॥ १०१ ॥

Com.— गुणनिविषैं दुष्टनिकौं भयं ॥ अरुदेहे ॥ शरीरविषैं कृतांतभय ॥ कालकौ भय ॥ ताते सर्वनाम भयं ॥ सवै भय ग्रसित है ॥ है भयं अरे सखा वैराग्य मेव ॥ वैराग्य...केलौ ॥ अभयं रतःसन् भज ॥ चित्त एकाग्रकै कानिरभैय-पदार्थवैराग्यहि भजु ॥

इति श्रीमत्सकलनृपतिमौलिडिमंडनमनि श्रीमधुकरनृपतितनुज श्रीमदिन्द्र-जिद्विरचितायां विवेकदीपिकाया वैराग्यशतं संपूर्णम ॥ संवत १७६४ वर्षे तिथ १० शनिवासरे लिष्यत सबलसिंह देवादासवाचिनार्थं

Aufrecht gives the name of the commentary as Balavabodha. Cat. Catalo. III, 86[a]

नीतिशास्त्रसमुच्चय Nitiśāstrasamuccaya

No. 351 312. 1884-86.

Size.— $8\frac{1}{2}$ in. by $3\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 8 leaves; 12 lines to a page; 40-44 letters to a line.

Description.— Country paper; Devanagarī characters; very old and discoloured; hand-writing very small and not quite legible; red pigment used for verse-numbers; borders ruled with double black lines; edges of folios slightly worn out.

Age.— Appears to be very old.

Author.— Not mentioned.

Subject.— An anthology of verses on morality and good conduct.

Begins.—fol. 1[b]

ॐ नमः सरस्वत्यै । नमो गणपतये ॥

सुरासुरशिरोरत्न निघृष्टचरणांबुजे ।
जयंतु भारतीपारनखरत्नामरीचयः ॥ १ ॥
प्रणम्य शिरसा देवं त्रैलोक्याधिपतिं प्रभुं ।
नानाशास्त्रोध्दृतं वक्ष्ये नीतिशास्त्रसमुच्चयं ॥ २ ॥ etc.

Ends.--fol. 8[b]

अभिपो...षु सृष्टेषु [1]...विविधा किक्रियाः ।
कातराये च जल्पति यद्भाग्यं त [2] .. . ...
तांबुलं भारती [3]... ...
... अपुर्वाणि दिने दिने ॥ ४१ ।
इति लघुचाणाक्ये [4] ...... श्रीरस्तु ॥ श्री ॥

नृपविलास

Nrpavilāsa

No. 352

412.
1887-91.

Size.— 10⅜ in by 5 in.

Extent.— 10 leaves ; 10 lines to a page ; 25 letters to a line.

Description.— Thin country paper ; Devanāgarī characters ; old in appearance ; hand-writing clear, legible and uniform verse-numbers marked with red pigment ; complete.

Age.— Appears to be old.

Author.— Rāma-Aufrecht refers to this Ms. and mentions the name of the author as Śivarāma. This name given by him appears to be incorrect.

Begins.—fol. 1[b]

श्रीगणेशाय नमः
नत्वा महेशस्य पदारविंदं वाग्देवतायाश्चरणांबुजन्म ।
श्रीलक्ष्मणाख्यपितरं प्रणम्य करोमि काव्यं सुगमं लघीयः ॥ १ ॥

The portion in these places is scratched out and illegible.

वसुंधरायां नृपवीरनामा नराधिपोभूदनिवार्यवीर्यः ।
गुणामृतं यस्य निपीयमानानकेविमुह्यंति सुधातिशायी ॥ २ ॥ etc.

Ends. fol. 10^b

यं प्रासुत सुतं प्रसूः कविवरं रामाभिधानं सती-।
ख्यातो यस्य मनीषिमंडलविधु' श्रीलक्ष्मणाख्यः पिता ॥
यस्य भ्रातृयुगं महद्विजयते पांडित्यपारंगतं ।
तेनास्मिनरचिते समाप्तिमगमत्सर्गोयमार्द्दिनवः ॥ १०१ ॥

नैषधीयचरित

Naiṣadhīyacarita

No. 353

455.
1895-1902.

Size.— $11\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 170 leaves ; 10 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanagari characters ; hand-writing clear, legible and uniform , folios extremely moth-eaten ; red and yellow pigment used.

The Ms. is complete in 22 sargas.

The verse यं प्रासुत त्रिलिंगक्षितिपति etc. which follows the verse श्रीहर्षं कविराजराजिमुकुटा etc. at the end of each chapter, forms part of the commentary of नरहरी on the नैषधीयचरित and not of the text. It appears to have been added here by the scribe.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.—folio 1^b

ॐ स्वस्ति सिद्धं ॥ ॐ नमो नारायणाय ॥ ॐ नमः श्रीसरस्वत्यै ॥
ॐ निपीय यस्य क्षितिरक्षिणः कथास्तथाद्रियंते न बुधाः सुधामपि ।
नलस्सितच्छत्रितकीर्तिमंडलः स राशिरासीन्महसां महोज्ज्वलः ॥ १ ॥

रसैः कथा यस्य सुधावधीरिणी नलः स भूजानिरभूद्गुणाद्भुतः ।
सुवर्णदंडैकसितातपत्रितज्वलत्प्रतापावलिकीर्तिमंडलः ॥ २ ॥
पवित्रमत्रातनुते जगद्युगे श्रुता रसक्षालनयेव यत्कथा ।
कथं न सा मद्गिरमाविलामपि स्वसेविनीमेव पवित्रयिष्यति ॥ ३ ॥
etc. ......

folio--10ᵃ

श्रीहर्षं कविराजराजिमुकुटालंकारहीरः सुतं ।
श्रीहीरः सुषुवे जितेंद्रियचयं मामल्लदेवी च यम् ॥
तच्चिंतामणिमंत्रचिंतनफले श्रृंगारभंग्यामहा-।
काव्ये चारुणि नैषधीयचरिते सर्गोयमादिर्गतः ॥ १४६ ॥
यं प्रासूत त्रिलिंग क्षितिपति सतताराधितांघ्रिः स्वयंभूः ।
पातिव्रत्यैकसीमा सुकविनरहरिं नालमायं च मा ... ॥
यं विद्यारण्ययोगी कलयति कृपया तत्कृतौ दीपिकाया-।
माद्यः सर्गोतिमायत्कविकुलविजयी चारुतीराजितोऽभूत ॥ १४७ ॥

इति नैषधीयचरिते महाकाव्ये प्रथमः सर्गः ॥ १ ॥

folio-- 16ᵃ

श्रीहर्षं ... ... देवी च यम्
द्वैतीयीकतया मितोयमगत्तस्य प्रबंधे महा-।
काव्ये चारुणि नैषधीयचरिते सर्गो निसर्गोज्ज्वलः ॥ ११० ॥
यं प्रासूत ... ... जितोभूत्

इति नैषधयिचरिते महाकाव्ये द्वितीयः सर्गः ॥ २ ॥

... ...

folio—161ᵃ

श्रीहर्षं ... ... देवी च यम्
तस्यागादय एकविंशगणनः काव्येति नव्ये कृतौ ।
भैमीभर्तृचरितवर्णनमये सर्गो निसर्गोज्वलः ॥ १६२ ॥
यं प्रासूत ... ... जितोभूत् ॥ १६३ ॥

इति कविवरश्रीहर्षकृतौ नलचनिते नैषधनामकाव्ये एकविंशः सर्गः ॥ २१ ॥

Ends.—folio 170ª,

स्वर्भानुप्रतिवारपारणमिलद्दंतौघयंत्रोद्भव-।
श्वभ्रालीपतयालुदीधितिसुधासारस्तुषारद्युतिः ॥
पुष्येषु सनतत्प्रियापरिणयानंदाभिषेकोत्सवे ।
देवः प्राप्तसहस्रधारकलशश्रीरस्तु नस्तुष्टये ॥ १४८ ॥
श्रीहर्षं कविराजराजिमुकुटालंकारहीरः सुतं ।
श्रीहीरः सुषुवे जितेंद्रियचयं मामल्लदेवी च यम् ॥
द्वाविंशे नवसाहसांकचरिते सर्गो निसर्गोज्वलः ॥ १४९ ॥
यं प्रासूत ... ... जितोभूत् ॥ १५० ॥
इति श्रीनैषधीयमहाकाव्ये चंद्रवर्णनं नाम द्वाविंश सर्गः ॥ २२ ॥

Then follow

यथा यूनस्तद्वत्परमरमणीयापि रमणी ।
कुमाराणामंतःकरणहरिणं केन कुरुते ॥
मदुं(दु)क्तिश्चेतश्चेन्मदयति सुखीभूय सुधियः ।
किमस्या नीतं स्यादरसपुरुषानादरभरैः ॥
दिशि दिशि कविग्रावाणस्तां वसुंतु सरस्वतीं ।
तुलयति मिथो या सा पातस्फुरद्ध्वनिडंबरम् ॥
स परमपरक्षीरोदन्वान्यदीयमुदीयते ।
मयि(थि)तुरमृते खेदच्छेदिप्रमोदनसोदरं ॥
जिह्वे मौनमथा स्तैन्यं व्रतमेकं वहेच्छया ।
सुखे निलीय निष्टंत्या न ते ह्नीस्तमसा भृशम् ॥
साहित्ये सुकुमारवस्तुनि दृढन्यायग्रहग्रंथिले ।
तर्के वा मयि संविधातरि समं लीलायते भारती ॥
शय्यावास्तुमृदूत्तरच्छदवती दर्भांकुरैरावृतः ।
भूमे वा हृदयंगमो यदि पतिस्तुल्या रति योषिताम् ॥
तास्य नैषधकर्तुमतिज्ञेयम् ॥ शुभमस्तु सर्वजगताम् ॥
श्रीरामाय नमः

References.— 1 Aufrecht's Catalogus Catalogorum Part I, page 306ᵇ Part II, pages 66ᵇ; 208ª Part III, page 65.

2 Winternitz— History of Indian Literature Vol III, pages 54, 76f.

3 A. B. Keith— History of Sanskrit Literature pages 18, 139-42, 147.

4 H. D. Velankar— B. B. R. A. S. Mss. Catalogue Part II, Nos. 1200-1202

Des. Cat. A. S. B. Vol. VII, Nos. 5124-30.

5 Descriptive Catalogue of Mss., Madras Vol. XX, page 7755-63; Nos. 11543-69.

6 Printed Editions:— The work is generally published with commentaries on it. An English translation, with critical notes and extracts from unpublished commentaries appendices and a vocabulary, is published by Prof. K. K. Handiqui, M.A., in the Punjab Oriental Series, No. XXIII, 1934.

In his Introduction, which covers 43 pages, he gives some information about the following commentators on the Naiṣadhīyacarita of Śrī Harṣa :—

(1) Caṇḍupaṇḍita	pp.	I–VII
(2) Vidyādhara	,,	VII–XI
(3) Īśānadeva	,,	XI–XIII
(4) Narahari	,,	XIII–XVI
(5) Viśveśvara	,,	XVI
(6) Jinarāja	,,	XVII–XVIII
(7) Mallinātha	,,	XVIII–XX
(8) Nārāyaṇa	,,	XX–XXII.

नैषधीयचरित **Naiṣadhīyacarita**

No. 354 **635. / 1883-84.**

Size.— 12½ in. by 4⅛ in.

Extent.— 16 leaves; 17–18 lines to a page; 54 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing uniform, but very small and closely

written ; borders ruled in double black lines ; yellow pigment occasionally used for corrections

The Ms. contains I–V Sargas.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.--folio 1^b

श्रीगणेशाय नमः

निपीय यस्य etc. as in No. 353.

folio— 5^a श्रीहर्ष etc. up to सर्गोयमादिर्गतः as in No. 353.

folio— 7^b श्रीहर्ष etc. सर्गो निसर्गोज्वलः as in No. 353.

Ends.--folio 16^b

यं प्रासूत सहस्रपाद्दुदभवत्पादेन खंजः कथं ।
स छाया तनयः सुतः किल पितुः साद्दश्यमन्विछति ॥
एतस्योत्तरमद्य नः समजनि त्वत्तेजसां लंघने ।
साहस्रैरपि पंगुरंध्रिभिरभिव्यक्ती भवन्भानुमान् ॥ ३६ ॥
इत्याकर्ण्य क्षितीशस्त्रिदशपरिषदस्तागिरश्वाङ्गगर्भा
वैदर्भी कामुकोपि प्रसभविनिहितं दूत्यभारं बभार ॥
अंगीकारं गतेस्मिन्नमरपरिवृढः संभूतानंदमूचे ।
भूयादंतर्द्धिसिद्धेरनुविहितभवश्चित्तना यत्र तत्र ॥ ३७ ॥
श्रीहर्षं ... ... देवी च यम्
तस्य श्रीविजयः प्रशास्तिरचना तातस्य भव्ये महा-।
काव्ये चारुणि वैरसेनिचरिते सर्गोगमत्पंचमः ॥ ५ ॥ छ ॥
श्रीगोपालकृष्णार्पणमस्तु ॥

References.— See No. 353

नैषधचरित Naiṣadhacarita

No. 355 $\frac{515.}{1891\text{–}95.}$

Size.— $10\frac{1}{5}$ in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 153 leaves; 9 lines to a page; 32 letters to a line.

Description.— Country paper, white and bluish in colour; Devanāgarī characters; hand-writing clear, legible and uniform; borders ruled in two double black lines; folios 1, 2, 5, 12, 16, 23, 24, 29-31, 34, 36, 56, 63, 69, 73, 77, 79, 81, 84-86, 88, 91, 92, 106, 113, 120, 127, 129, 139, 141, 142, 144, 145, 146, 148, 149, 150, 171 and 192 missing, incomplete.

The Ms. contains I–XVIII sargas.

Age.— The Ms. is not very old.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.—abruptly folio. 3^a

... चारद्दगण्य वर्त्तत १३

तदोजसस्तद्यशसस्थिताविमा वृथेति चित्ते कुरुते यदा यदा ।

तनोति भानोः परिवेषकैतवात्तदाविधिः कुंडलनां विधोरपि ॥ १४ etc.

folio 18^a श्रीहर्षं etc. up to सर्गोयमादिर्गतः ॥ १४४ ॥ as in No. 353.

विहंगमसंगमनो नाम प्रथम सर्गः ॥

folio 191^b श्रीहर्षं पूर्ववत् ॥

जातोस्मिन् शिवशक्तिसिद्धिभगिनी सौभ्रात्रभव्ये महा-।

काव्ये तस्य कृतौ नळीयचरिते सर्गोयमष्टादशः १५५

Ends.—folio 194^b

अनतिशिथिळे पुंभावे येन प्रगल्भ्यचळाः ।

खलु प्रसभमळयः पाथोजास्ये निविश्य निरित्वराः ॥

किमपि सुखगं कृत्वा नीतं वितीर्य सरोजिनी ।

मधुरसमुषो योगे जायांतवात्र ... ... ॥

References.— See No. 353

नैषधीयचरित Naiṣadhīyacarita

No. 356 499.
1887–91.

Size.— 10 in. by 4 in.

Extent.— 78 leaves ; 8 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance , Devanagari characters ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in two double black lines ; folios 1 and 3 to 30 missing.

The Ms. contains I-XI sargas. Sargas 1–3 and 13 verses of sarga 4, are wanting as foll. 3-30 are missing.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.— abruptly folio. 2ª

... ... विदेतन्मुख चंद्रचंद्रिका ।
इमां किमावामयसेनचक्षुषी चिरं चकोरस्य भवन्मुखस्पृशी ॥ ६ ॥
अपां विहारे तवहारविभ्रमं करोतु नीरेपृषद्गुत्करस्तरन् ।
कठोर पीनोच्चकुचद्वयीतटत्रटत्त्ररवसारवोर्मिजः ॥ ७ ॥ etc.

folio 38ᵇ श्रीहर्षं कविराजराजिमुकुटालकारहीरः सुतं ।
श्रीहीरः सुषुवे जितेंद्रियचयं मामल्लदेवी च यम् ॥
तुर्यस्थैर्यविचारणाप्रकरणभ्रातर्ययं तन्महा ।
काव्येत्र व्यगलन्नलस्य चरिते सर्गो निसर्गोज्वलः ॥ १२८ ॥

folio 48ª श्रीहर्षं ... ... देवी च यम् ॥
तस्य श्रीविजयप्रशस्तिरचना तातस्य नव्ये महा ।
काव्ये चारुणि वैरसेनीचरिते सर्गोगम पांचमः ॥

folio 96ª श्रीहर्षं ... ... देवी च यम् ॥
तर्केष्वप्यश्रमस्य दशमस्तस्य व्यरंसी महा-।
काव्ये चारुणि नैषधीयचरिते सर्गो निसर्गोज्वलः ॥ १० ॥

Ends.— folio. 106ᵇ (107ª)

सानंतानाथ तेजः सखनिखिलमरुत्पार्थिवान् दृष्टिभाज-।
श्चिते नाशाङ्गुषस्तास्समसलगुऽणान् संचती गूढभावा ॥

पारे वाग्वर्तिरूपं पुरुषमनुचिदंभोधिमेकं शुभांगी ।
निस्सीमानंदमासीदुपनिषदुपमा तत्परीभूय भूयः ॥ १२५ ॥
श्रीहर्षं कविराजराजिमुकुटालंकारहीरः सुतं ।
श्रीहीरः सुषुवे जितेंद्रियचयं मामल्लदेवी च यं ॥
श्रृंगारामृतशीतगावयमगादेकादशस्तन्महा ।
काव्ये चारुणि नैषधीयचरिते सर्गो निसर्गोज्वलः ॥ ११ ॥
श्रीरामचंद्रय नमः ॥ श्रीरघुनाथय नमः ॥ श्रीराम ॥ शुभं ॥

References.— See No. 353

नैषधचरित

Naiṣadhacarita

No. 357

39. / 1880-81

Size.— $12\frac{2}{5}$ in. by $2\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 179 leaves; 4-5 lines to a leaf; 44 letters to a line.

Description.— Palm-leaves; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs; hand-writing clear and legible; borders ruled in double black lines; blank space in the centre with holes for a string to pass through; one-half part of the last leaf is lost; carefully preserved in a wooden-box.

The Ms. contains cantos I-XII.

Age.— The Ms. is old.

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.—folio. 1^b

नमः शिवाय ॥

निपीय यस्य etc. as in No. 353

folio 17^b श्रीहर्षं ... ...

तच्चिंतामणिमंत्रचिंतनफले श्रृंगारभंग्यामहा ।
काव्ये चारुणि नैषधस्य चरिते सर्गोयमादिर्गतः ॥ १४५ ॥

folio 45^b श्रीहर्ष ... ...

तात्तीयी कतयामितोयमगमत्तस्य प्रबंधे महा।
काव्ये चारुणि वैरसेनिचरिते सर्गो निसर्गोज्वलः ।। १३५ ।।

folio 162^b श्रीहर्ष ... ...

श्रृंगारामृतशीतगावयमगादेकादशस्तन्महा ।
काव्येस्मिन्निषधेश्वरस्य चरिते सर्गो निसर्गोज्वलः ।। १२७ ।।

Ends.—folio. 179^a

तदक्षरैः सस्मितविस्मिताननां निपीयतामीक्षणभंगिभिः स ...

... ...

References.— See No. 353.

नैषधचरित Naiṣadhacarita

No. 358 **88. 1919–24.**

Size.— 15 in. by $2\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 146 leaves ; 7 lines to a page ; 64 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs ; hand-writing clear ; portion in many places scratched out and hence not legible ; folios extremely moth-eaten ; edges damaged to a certain extent ; folios stuck together ; last few folios damaged ; complete ; preserved in a wooden-box.

The Ms. was acquired from Kerala and presented to this library by Mr. P. R. Bhandarkar.

Age.— Saṁvat 1420(?).

Author.— Śrī Harṣa.

Begins.—folio. 1^b

... ... तथाद्रियंते न बुधः सुधामपि etc.
as is No. 353.

folio 15[a] श्रीहर्षं ... ...

द्वैतीयीकतयामितोयमगमत्तस्य प्रबंधे महा।

काव्ये चारुणि नैषधीयचरिते सर्गो निसर्गोज्वल. ॥ १०९ ॥

folio 138[b] श्रीहर्षं ... ...

तस्य श्रीदयमेकविंशगणनं काव्येति नव्यं कृतौ।

भैमीभर्त्तृचरित्रवर्णनमये सर्गो निसर्गोज्वलः ॥ १६० ॥

Ends. folio 146[a]

स्वभानु etc. ... up to सर्गो निसर्गोज्वल ॥१५०॥ as in No. 353

संवत १४२ (०)? प्र० भाद्रपद शुदि ७ ...

References See No. 353

नैषध Naiṣadha

with with

नैषधीयप्रकाश Naiṣadhīyaprakāśa

No. 359 135. / 1866–68.

Size.— 13 in. by 4½ in.

Extent.— 452 folios ; 8 lines to a page ; 54 letters to a line.

Description.— Modern paper, somewhat bluish in colour ; Devanagarī characters ; bold and legible hand-writing ; the volume is bound in leather apparently in 1867 when the copy was made from some old Ms. at Kolhapur. The different Sargas have their folios separately numbered as under :—

Sargas	Folios	Sargas	Folios
I	58	VII	37
II	36	VIII	33
III	46	IX	45
IV	37	X	40
V	43	IX	44
VI	33		

The following works and authors are mentioned :—

अमर—1, 3 and innumerable times.
भागवत—I, 5
भाष्यकार मत—I, 8
विष्णुपुराण—I, 20, II, 27
विश्वः —I,27, 30 and many times
याज्ञवल्क्य—II, 5, V, 6
गीता—II, 26
विश्वप्रकाश—IV, 2
अनेकार्थध्वनिमंजरी—IV, 27
वामनाचार्य वचनात्—V, 34
याज्ञवल्क्योक्तं व्यवहाराध्याये—VII, 13
काव्यप्रकाश—IX, 15
क्षीरस्वामी—X, 21

Age.— Śaka 1789 (= 1867 A. D.) a modern copy.

Author.— Nārāyana Bedarkar, Son of Narasiṁha Pandita and Mahālasā.

Subject.— Kāvya (comm. on the Naiṣadhiya of Śrīharṣa).

Begins.— folio 1ᵇ

Text— निपीय यस्य etc. as in No. 353

Com.— श्रीगणाधिपतये नमः श्रीजानकीवल्लभाय नमः ॥
वैदेही यस्य वामे जयति जयजनिर्दक्षिणे लक्ष्मणोपि ।
श्रीमानग्रे हनूमानतुलबलचयो हस्तविन्यस्ततत्वः ॥
कोदंडं कांडमेकं दधदहितकुलध्वंसकारी समंता-।
दद्यादव्याजभव्याकृतसलिलनिधिर्ज्जानकीजानिरस्मान् ॥ १ ॥
दशकंधरकरिसिंहः सीताचेतः सरोजरोलंबः ।
रघुकुलकैरवचंद्रः पायादायासतो रामः ॥ २ ॥
भद्राय भूयाद्भवतां श्रीरामो भक्तिभावतः ।
स्मृतेरुज्जृंभते यस्य पदवी सुरदुर्लभा ॥ ३ ॥
नत्वा श्रीनरसिंहपंडितपितुः पादारविंदद्वयं ।
मातुश्चापि महालसेत्यभिधया विख्यातकीर्तेः क्षितौ ॥

श्रीरामेश्वरसीतयोः सुमनसोर्गुर्वोरगवों यथा।
सुध्दि श्रीनिषधेंद्रकाव्यविवृतिं निर्मांति **नारायण** ॥ ४ ॥

प्रणम्य शंकरं सोममनंतं श्रीपतिं समं।
कुर्वे नाम्ना **नैषधीयप्रकाशं** सुहृदां मुदे ॥ ५ ॥

च्चिकीर्षितस्य निर्विघ्नसमाप्त्यर्थं शिष्टाचारपरिप्राप्तमाशीर्नमस्क्रियावस्तु-निर्देशो वापि तन्मुखमिति मंगलाचरणं कर्तव्यमिति ग्रंथकृच्छ्रीहर्षनामा कवि-र्विशिष्टवस्तुनिर्देशलक्षणं मंगलमाह ॥ निपीयेति ॥ अत्र पुण्यश्लोकनलरूप-विशिष्टवस्तुनिर्देशेन निर्विघ्नग्रंथसमाप्तिरित्यभिप्रायेणाह ॥ etc.

folio 58ᵃ इति श्रीवेदवरदकरोपनाम श्रीनृसिंहपंडितात्मज **नारायणविरचितं** **नैषधीयप्रकाशे** प्रथमः सर्गः ॥ १ ॥ शुभमस्तु ॥

शके १७८९ प्रभवनामसंवत्सरे ज्येष्ट कृष्ण ११ तद्दिने इदं ग्रंथलेखन क्षेत्र कोलापुरे नृसिंहात्मज बालकृष्णेन लिखितम् ॥ ग्रंथसंख्या प्र. स. १७००

folio 36ᵃ of 2 nd Canto

इति etc. ... ... द्वितीय सर्गः समाप्त ॥ २ ॥

क्षेत्र कोलापुरे नृसिंहात्मज बालकृष्णेन लिखितं शके १७८९ ज्येष्ट कृष्ण १३

folio 40ᵃ of 10th Canto

इति etc. ... ... दशमः सर्गः ॥ १० ॥

शके १७८९ प्रभवनामसंव० आश्विन शुक्ल १४ तद्दिने बालकृष्णेन लिखितम्

Ends.—folio 44ᵃ,

श्रीहर्षमिति ॥ शृंगारामृतसीतगावयमसावेकादशस्तन्मऽहा—।
काव्येस्मिन्निषधेश्वरस्य चरिते सर्गो निसर्गोज्वलः ॥ १३० ॥

इति श्रीवेदरकारोपनामश्रीमन्नरसिंहपंडिताऽत्मजनारायणकृते नैषधीय-प्रकाशे एकादशः सर्गः ॥ समाप्तः ॥ संपूर्ण ॥ ११ ॥ शुभमस्तु ॥

श्रीराम ॥ शके १७८९ प्रभवनामसंवत्सरे आषाढ वद्य ३ तद्दिने समाप्तं ७ इदं पुस्तकं रुकडीकरेत्युपनामक गणेशशास्त्रिणा यथाप्रति अशोधि ७ ग्रंथसंख्या १२०७

References.— Aufrecht-Catalogus Catalogorum— i, 306ᵇ; ii, 66ᵇ] 208ᵃ; iii, 65ᵇ.

See also A. S. B. Cat. Vol. VII, Nos. 5136-7; Mad.

Cat. Vol. XX, Nos. 11601-02 for described Mss. Naisadhacarita with the comm. of Nārāyana (in 22 Sargas) has been edited with critical notes by Pandit Sivadatta and published at the Nirnayasagar Press, Bombay, 1894.

नैषधीयप्रकाश Naiṣadhīyaprakāśa

No. 360 139. 1866-68.

Size.— $9\frac{1}{2}$ in. by $3\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 248 leaves ; 10 lines to a page , 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanagari characters ; hand-writing clear and legible but not uniform ; borders ruled in two double black lines ; red and yellow pigment used ; folios moth-eaten ; separate pagination for each canto.

The Ms. is a bound copy and contains I-VI cantos.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author —Nārāyana.

Begins.— folio. 1[b]

श्रीमहागणपतये नमः ॥

वैदेही यस्य वामे etc. as in No. 359

folio 55[b]

इति वेदरकरोपनामक श्रीमन्नृसिंहपंडितात्मजनारायणविरचिते नैषधीयप्रकाशे प्रथमः सर्गः ॥

folio 34[a] of 2 nd Canto.

इति etc. ... द्वितीयः सर्गः समाप्तिमगमत

संवत् १८४६ चैत्रमासे शुक्लपक्षे १५ शुकरवार ॥ श्रीराम ॥

Ends.— folio 33[a] of 6 th Canto.

Com.— षण्डः स्यात्खंड शकले चक्षुविकारे मणिदोषयोरिति विश्वः । षण्डः पूर

पोडटिषटकतीत्यादिना शुक् । अस्मिन्सर्गे दूतगुणाधर्मशाश्रद्धारेणोक्ताः ११३
इति श्रीमन्नरसिंहपंडितात्मज नारायणकृते नैषधीयप्रकाशे षष्ठः सर्गः

References.— See No. 359

नैषधीयप्रकाश Naiṣadhīyaprakāśa

No. 361 $\frac{134.}{1866\text{-}68.}$

Size.— $12\frac{1}{5}$ in. by $7\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 57 leaves, 11 lines to a page; 36 letters to a line.

Description.— Modern blue paper with water-marks; Devanāgarī characters; hand-writing bold, clear and legible; a bound copy.

The Ms. contains only the 1st canto. This Ms. appears to be a copy of a Ms. written in Saṁvat 1740.

Age.— A modern copy.

Author— Nārāyana.

Begins.—folio 1[b]

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

वैदेही यस्य वामे etc. as in No. 359

Ends.—folio 57[a]

Com.— नैषधीयं नलसबंधिचरितं यस्मिन्नेवंविधे माहाकाव्ये अयमादिः प्रथमः सर्गोगतः समाप्तः ॥ चिंतामणिमत्र चिंतनसामर्थ्यादेवंविध कावांकृतमिति भावः ॥ शार्दूलविक्रिडितं ॥ नैषधसंबंधिय नैषधीयं तृद्धाछः ॥ छस्यलंकाराश्चात्र नोक्ताः लक्षणग्रंथगौरवभिया ॥ ते सुधिया ग्रंथांतरात् ज्ञातव्याः ॥ इति श्रीवेदरकरोपनाम श्रीनरसिंहपंडितात्मज नारायणविरचिते नैषधीयप्रकाशे प्रथमः सर्गः ॥ सर्गश्लोकसंख्या १५०० ॥ श्री । संवत् १७४० वर्षे शाके १६०५ प्रवर्त्तमाने फाल्गुनमासे शुक्लपक्षे अष्टम्यां बुधवासरे वेणीदत्तेन लिखितोयं सर्गः ॥ समाप्तः ॥ श्री ॥ छ ॥

References.— See No. 359

नैषध with **नैषधीयप्रकाश** — Naiṣadha with Naiṣadhīyaprakāśa

No. 362 — 368. 1884-87.

Size.— $10\frac{2}{5}$ in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 105 leaves; 11-12 lines to a page; 38 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance, Devanagari characters; hand-writing clear, legible and uniform borders ruled in double black lines; folios after 62 of 21st canto and foll. 1-15 of the 22nd canto missing; there are two additional folios numbered 15 and 25 containing verses from the 1st and the 11th canto.

The Ms. contains XXI-XXII cantos.

Age.— Saṁvat 1693.

Author of the text.— Śrī Harṣa.

" " " comm.— Nārāyaṇa.

Begins.— folio 1[b]

श्रीराधावल्लभजय ॥

Text— तं विदर्भरमणीमणिसौधादुज्जिहानमनुदर्शितसेवैः ।
अर्प्पणान्निजकरस्य नरेंद्रैरात्मनः कृतापुनरूचे ॥ १ ॥ etc.

Com.— इदानीं पूर्वसंगतिप्रस्तावित मध्यान्हस्नानदेवपूजादिवर्णनार्थमेकविंशं सर्गमारभ्यते । तमिति । etc.

Ends. (Text) —fol 54[a]

स्वर्भानुप्रतिवारपारणमिह etc. up to श्रीरस्तुनस्तुष्टये as in No. 353

fol 55[a] श्रीहर्षं etc. up to सर्गो निसर्गोज्वलः as in No. 353

Ends. Com.—folio 57[b]

संतः संतु परप्रयोजनकृतः कल्पद्रुमो नः सदा ।
स्वस्मिन्नेव पथि प्रवर्त्तनपराः सत्कीर्त्तपश्चापरे ॥
अन्येर्निस्पृहणाः श्रितश्रुतिपथा दीव्यंतु भव्याशयाः ।
कांकंतः कलहप्रियाः खलजनाः जायंतु जीवंतु वा ॥ १ ॥

वासनामस्मशमस्य किंकरस्य जगत्पते ।
नोचेत्पूरय कल्पेश कल्पस्य तव किंकराः ॥ २ ॥

इति श्रीवेदकरोपनाम श्रीमन्नृसिंहपंडितात्मज नारायणकृते नैषधीयप्रकाशे द्वाविंशति॰ सर्गः ॥ संवत १६८२. वर्षे ज्येष्ठसुदि पचमी लिषतं वल्लभदास श्रीगुशाइरासदास पुस्तक लिषायितं ॥

References.— See No. 359

नैषध with
नैषधीयप्रकाश

Naiṣadha with
Naiṣadhīyaprakāśa

No. 363

717.
1886-92.

Size.— $9\frac{1}{5}$ in. by $4\frac{1}{5}$ in.

Extent.— 72 leaves; 14 lines to a page; 45-50 letters to a line.

Description.— Country paper, Devanāgarī characters, hand-writing clear, legible and uniform; red pigment used for verse-numbers etc. and yellow for corrections; separate pagination for every canto.

The Ms. contains cantos II-III and 89 verses of the IVth canto.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author of the text.— Śrī Harṣa.

„ „ „ comm.— Nārāyana.

Begins.— folio 1b

Text— अधिगत्य जगत्यधीश्वराद्थ मुक्तिं पुरुषोत्तमात्ततः ।
वचसा मणिगोचरो नयः स तमानंदमविंदत द्विजः ॥ १ ॥ etc.

Com.— श्रीगणेशाय नमः ॥ हंसमुखेन भैमीवर्णनार्थं द्वितीयं सर्गमारभते। अधिगत्येति । अथ मोचनानंतरं स द्विजो हंसस्तमानंदं लोकोत्तरं हर्षमविंदत लेभे । etc.

folio 25[a]

इति श्रीवेदकरोपनाम श्रीमन्नरसिंहपंडितात्मज नारायणकृते नैषधीयप्रकाशे द्वितीयः सर्गः ॥ २ ॥ श्री ॥ राम

folio 30[b] इति etc. ... तृतीयः सर्गः ॥ ३ ॥

Ends.—folio. 17 of Canto IV

Text— अपि विधिः कुसुमानि तवाशुगान्स्मरविधायननिर्वृतिमाप्तवान् ।
अदितपंचहिते स नियम्यतांस्तदपि तैर्वत जर्जरितं जगत ॥ ८९ ॥

Com.— त्वादृशो हिंस्र कोपिनेत्यर्थः क्रियातिपत्तौलङ् ॥ ८८ ॥

References.— See No. 359

नैषध with
नैषधीयप्रकाश

Naiṣadha with
Naiṣadhīyaprakāśa

No. 364

137.
1866–68.

Size.— 13 in. by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 414 leaves; 8 lines to a page; 54 letters to a line.

Description.— See No. 135 of 1866-68. Canto XVII is missing; 3 folios, after 26, of canto XII are wrongly numbered.

This Ms. appears to be the second part of No. 135 o 1866-68 having cantos XII to XXII.

Age.— Śaka 1789.

Author of the text.— Śrī Harṣa.

„ „ „ comm.— Nārāyaṇa.

Begins.—folio 1[b]

श्रीगणेशाय नमः ॥ इदानीं नूतनसमागत राजवर्णनार्थं द्वादशसर्गमारभते ॥

Text— प्रिया ह्रियालंब्य विलंबमाविला विलासिनः कुंडिनमंडनायितं ।
समाजमाजग्मुरथो रथोत्तमास्तमा सद्द्वीपपरे परे नृपाः ॥ १ ॥ etc.

Com.— अथो नंतरं अपरे अन्ये नृपा आसमुद्रात् समुद्रमवधीकृत्य दिगंतेभ्यः सकाशादित्यर्थः ॥ तं कुंडिनस्य मंडनायितं भूषणवदाचरितमलकारकं समाज स्वयंवरसभामाजग्मुः ॥ etc.

folio 44^a of 12 th Canto.

इति श्रीवेदरत्नाकरोपनामक श्रीमन्नरसिंहपंडितात्मज **नारायणकृते नैषधीयप्रकाशे** द्वादशः सर्ग· समाप्तः ॥ १२ ॥

श्रीरस्तु ॥ शुभं भवतु ॥ शके १७८९ प्रभवनामसंवत्सरे भाद्रपदमासे शुक्लपक्षे ६ सौम्यवासरे तद्दिने क्षेत्र कोलापुरे नृसिंहात्मज बालकृष्णेन लिखितम् ॥ ग्रंथसंख्या १२७६ ॥

folio 38^a of 13 th Canto इति etc. ... ... त्रयोदशः सर्गः समाप्तः

folio 75^b of 21 st Canto इति etc. .. ... एकविंशतितमः सर्गः ॥ २१ ॥

Ends. — (Text) fol 42^a

स्वर्भानुप्रतिवारपारण etc. up to श्रीरस्तु न स्तुष्टये as in No. 353

Ends. Com.— folio 44^b,

संतः संतु etc. ... up to तव किंकराः ॥ as in No. 362

followed by इति श्रीवेदरकरोपनाम श्रीमन्नृसिंहपंडितात्मज **नारायणकृते नैषधीयप्रकाशे** द्वाविंशति सर्गः २२ शके १७८९ प्रभवनामसंवत्सरे भाद्रपद शुक्ल १० तद्दिने समाप्त ७ इदं पुस्तकं रुकडीकरेत्युपनामक गणेशास्त्रिणा यथाप्रति अशोधि ७ ग्रंथसंख्या १८३६

References.— See No. 359

नैषधीयचरित
with
नैषधीयप्रकाश

No. 365

Naiṣadhīyacarita
with
Naiṣadhīyaprakāśa

$\frac{636.}{1883\text{–}84.}$

Size.— $11\frac{1}{8}$ in. by 5 in.

Extent.— 888 leaves; 9-10 lines to page; 40 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanagari characters; hand-writing clear and legible, borders ruled in triple red lines; separate pagination for each canto, folio 22 of sarga 8 and fol. 35 of sarga 19 missing.

The Ms. contains sargas VI-XXII.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author of the text.— Śrī Harṣa.

,, ,, ,, comm.— Nārāyana.

Begins.— folio 1[b]

Text— दूत्याय दैत्यारिपते. प्रवृत्तो द्विषां निषेद्धानिषधप्रधानं ।
स भीमभूमिपतिराजधानी लक्ष्मीचकाराथ रथस्यदस्य ॥ १ ॥ etc.

Com.— श्रीगणेशाय नमः ... येति अथ दूत्यांगीकारादनंतरं दैत्यारयो देवास्तेषां पतिरिंद्रस्तस्य दूत्याय दूत्यकर्मणे प्रवृत्तः उद्युक्तः द्विषां निनिषेधा परंतप स निषधप्रधानं निषधदेशानामधिपः भीमनामनामको भूमिपतिः राजा तस्य राजधानीं कुंडिनाख्यां रथस्पंदो जवस्तस्य लक्ष्मीचकार ... प्रतिप्रययावित्यर्थ. etc.

folio 49[b] of 6 th Canto

इति श्रीमन्न(र)सिंहपंडितात्मज नारायणकृते नैषधीयप्रकाशे षष्टः सर्गः समाप्तः ॥

folio 57[a] of 7 th Canto

इति etc. ... ... सप्तमः सर्गः समाप्तः ॥

... ...

folio 85[a] of 21 st Canto.

इति etc. ... एकविंशतितमः सर्गः समाप्तः २१ ॥

Ends.— folio 70[a]

Text- स्वर्भानुप्रतिवारणा etc. up to सर्गो निसर्गोज्वलः as in No. 353

Com.— संतः संतु etc. up to तव किंकर as in No. 362
followed by इति श्रीवेदरकरोपनाम श्रीमन्नृसिंहपंडितात्मज नारायणकृते नैषधीयप्रकाशे द्वाविंशति (त) मः सर्गः २२ समाप्तोयं नैषधटीका नारायणी शुभं भवतु लेखक पा(ठ)कयोः श्रीरस्तु ॥

References.— See No. 359

नैषधीयप्रकाश Naiṣadhīyaprakāśa

No. 366 81. / A. 1883-84.

Size.— $11\frac{3}{4}$ in. by $5\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 485 leaves, 10–13 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters; hand-writing bold, clear and legible; borders ruled in two double black lines; red and yellow pigment used; separate pagination for each canto; fol. 42 of canto 21 missing, folio, following fol. 27 of canto 9 numbered 29 instead of 28; fol. 12 of canto 10, repeated; folios of canto 7 are not uniform with other folios and their edges are slightly moth-eaten.

Contains Sargas III-XXII.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Nārāyaṇa.

Begins.— folio 1ª

॥ ॥ श्रीरामचंद्राय नम' ॥ ॥ अथ भैम्याः पुरस्तान्नलस्य गुणान्हंसमुखेन वर्णयितुं तृतीयसर्गमारभते । आकुंचिताभ्यमिति अथोपत्तनप्राप्त्यनंतरं मंडलकरणानंतर वा हमः आकुंचिताभ्यर्थं कृतसंकोचाभ्यां पक्षतिभ्यां नभोविभागात् आक ... देशान्तरसा वेगेनावतीर्य उपभैम्यसमीपे भुमौ पपात् etc. ...

folio 37ª इति श्रीवेदरकरोपनाम श्रीमन्नरसिंहपंडितात्मज नारायणकृते नैषधीयप्रकाशे तृतीयः सर्गः ॥ शुभमस्तु ॥ श्रीरामचंद्राय नमः ॥ श्रीरघुनाथाय नमः ॥

folio 30ª of 5th Canto इति etc. ... पंचम सर्गः

... ...

folio 49ª of 21 st Canto इति etc. एकविंशतितमः सर्गः ॥ २१ ॥

सर्गसंख्या १६८० श्लोक ११००

Ends.— folio 38ª, of 22 nd Canto

श्रीहर्षकवेरियं काव्यरचनारूपाकृतिः कृतिनां सुधियां मुदे आनंदाया-

भ्युदीयात् कीर्तिनामानंदं कुर्वत्याकल्पमतिवृद्धिं प्राप्नुयादित्याशीः सर्वत्र यच्छब्दानिर्वाहो गुण एवा अभ्युदीयादितीगता चित्यस्य रूपं ॥ १५५ ॥

संत संतु etc. up to जीवंतु वा ॥ as in No. 362
followed by इति श्रीदेवकरोपनाम श्रीमन्नरसिंहपंडितात्मज नारायण कृते नैषधीयप्रकाशे द्वाविंशतितमः सर्गः ॥ २२ ॥ ... कं भट्टशंकरस्य

References.— See No. 359

नैषधकाव्यटीका Naiṣadhakāvyaṭīka
नैषधीयप्रकाशिका Naiṣadhīyaprakāśika

No. 367 718. / 1886-92.

Size.— $10\frac{3}{4}$ in. by $4\frac{1}{3}$ in.

Extent.— 85 leaves ; 11 lines to a page ; 54 letters to a line.

Description.— Country paper, old in appearance ; Devanagarī characters ; hand-writing clear, legible and correct but not uniform ; borders ruled in double black lines ; edges of folios much damaged ; separate pagination for each canto.

The Ms. contains cantos XVII and XIX only. The commentary on both the cantos appears to be by Nārāyaṇa and not by Śeṣa Rāmacandra as stated in the colophons. Cf. the following remark of Siva Datta at the end of canto XVII on page 783 (foot-note) of his edition of Naiṣadhacarita :—

द्वित्रपुस्तकानुरोधेनेत्थं लिखितम् । पञ्चषपुस्तकेषु तु ' इति श्रीशेषरामचंद्रविरचितायां नैषधचरितभावद्योतनिकायां सर्वानवद्यकारिण्यां सप्तदशः सर्गः ' इति लिखितं दृश्यते । पुस्तकानि तूभयविधान्यपि प्राचीनानि दृश्यन्ते ।

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Nārāyaṇa.

Begins.— fol. 1^b

श्रीगणपतये नमः ॥ ॥ अथेति । अर्थं(थ) स्वर्गमनाचिंतमानंतरं धरित्रीं प्रति-

धावनेन जनितं प्रयासं वृथैव वृथा प्रायं द्व्यर्थमिवारभ्य विधायागाधत्वेनानुप-लक्षित हर्षविषादतया etc.

folio 47 a of 17 th sarga

श्रीहर्षमिति । एककर्तृकत्वात्स्वसुर्भागिन्याः छिंदस्प राजविशेषस्य प्रशस्ते वर्णना ग्रंथस्य सुसदृशि तुल्ये तद्भुवि श्रीहर्षरचिते सप्तदशयन्यं पूरणः स्वभाव-सुंदरसर्गः समाप्तः । छिंदप्रशस्तिरपि ग्रंथो मया कृत इति सूचितं । सोदर्य-श्रिव(र्यश्र)तुल्या भवंति । छंद' प्रशस्तेरीति निपाठे छंदोबंधक्रमस्वरूपनि-रूपणपरस्य ग्रंथस्येत्यर्थः । सप्तदश इति तस्य पूरणा इतिट् । तद्भुवि भाषित-पुंस्कं ॥ २२ ॥

॥ इति श्रीशेषरामचंद्रविरचितायां नैषधचरितभावद्योतनिकायां सर्वानव यकरण्यां सप्तदश' सर्गः ॥ ॥ संख्या १९५० श्रीरामचंद्राय नमः ॥
॥ श्रीकृष्णाय नमः ॥

Ends— folio 38^b

इति श्रीवेदकरोपनाम नारायणपंडितकृते नैषधयिप्रकाशे एकोनविंशः सर्गः ॥ ग्रंथसंख्या ९२४ ॥
इति श्रीशेषरामचंद्रविरचितायां नैषधचरित भावद्योतनिकायां सर्वानवद्य कारिण्यां एकोनविंशः सर्गः ॥ ॥ राम ॥ कृष्ण ॥

References.— See No. 359

नैषधीयप्रकाश Naiṣadhīyaprakāśa

No. 368 500. / 1887-91.

Size.—$11\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 34 leaves; 8 lines to a page; 41 letters to a line.

Description.— Country paper; very old musty, and brittle; borders ruled with triple black lines; hand-writing bold and legible; the Ms. contains only the commentary on the 10th Sarga.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Nārāyana Bedarkar Son of Narasimha-pandita.

Subject.— Kāvya (comm. on the Naiṣadhīya of Śrīharṣa).

Begins.—

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥ श्रीगुरुभ्यो नम ॥ इदानीं स्वयंवरस्य पूर्वरंगवर्णनार्थं दशमसर्गमारभते ॥ रथैरिति ॥ अथ क्रमादाः प्रादुर्भूत तरूमानो राजानो रथै. कृत्वा प्रारब्धवर स्वयंवर आपुः आजग्मु

Ends.—

न केवलं काव्यनिर्माण एव कुशल किंतु तर्कशास्त्रेप्यसम केनाप्यतुल्योभ्यासो यस्य ॥ ३७ ॥

इति श्रीबेदरकरोपनाम श्रीमन(न्र?)सिंहपंडितात्मजनारायणकृते नैषधयिप्रकाशे दशमः सर्गः

References.— See No. 359

नैषधीयचरित
with
दीपिका

Naiṣadhīyacarita
with
Dīpikā

No. 369

146.
1882–83.

Size.— 10 in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 158 leaves; 21 lines to a page; 50 letters to a line.

Description.— Country paper, thick but worn out and brittle; and very much brown in appearance; Devanāgarī characters hand-writing small but uniform and legible; the Ms. is very carefully written; borders ruled with double red lines; colophons of Sargas appear on the following folios :—

Sarga	folio	Sarga	folio	Sarga	folio	Sarga	folio
I	13	VIII	62	XV	110	XXI	151
II	20	IX	71	XVI	116	XXII	158
III	28	X	80	XVII	123		
IV	34	XI	88	XVIII	131		
V	43	XII	95	XIX	136		
VI	50	XIII	99	XX	143		
VII	57	XIV	105				

Colophons of Sargas are maked out with red pigment; folios 100 and 140 damaged and torn up.

Age.— The Ms. appears to be very old.

Author.— Narahari, Son of Svayambhu and Nālamā.

Subject.— Kāvya (comm. on the Naiṣadhīyacarita of Śrīharsa).

Begins.—

ॐ नमः ॥

पारं प्रबंधांबुनिधेः प्रयातुं यन्न· खिलस्यादपराश्रयाय ।

हेलाविनिर्द्धूत समस्तविघ्नं हेरंबमालंबनमाश्रयेहं ॥ १ ॥

(the rest of the verses as in Indin office Ms No. 1955 described on p 1438 part VII, of I. O. Des. Catalogue 1904)

Ends.—

यं प्रासूत त्रिलिंग क्षितिपतिसततारा धितांघ्रि स्वयंभूः ।

पातिव्रत्यैकसीमा सुकविनरहरिं नालमां या च माता ॥

यं विद्यारण्ययोगी कलयति कृपया तत्कृतौ दीपिकायां ।

द्वाविंशश्चारुसर्गः सुकृतसुखयशोधाम नरिराजिताभूत् ॥ १ ॥

शशांकवर्णननाम द्वाविंशः सर्ग संपूर्णः ॥ श्री ॥

References.— Auf. i, 306^{b} ; iii, 65^{b}.

This work is described by R. Mitra in his Notices, Vol. IV, No. 1506. The commentary is called *Dīpikā*. See also I. O. Cat. Part VII, No. 3832.

As regards the author of the comm. and his date vide. R. G. Bhandarkar's Report for 1882–83 pp. 8–9 and also *Naiṣadhacarita* by K. K. Handiqui, Intro. pp. XIII-XVI.

नैषध	Naiṣadha
with	with
दीपिका	Comm. Dīpikā
No. 370	370. 1884–87.

Size.— 12¾ in. by 8 in.

Extent.— 20 leaves ; 26 lines to a page ; 35 letters to a line.

Description.— Modern paper manufactured in 1883 as is clear from the water-marks on the different leaves ; white in appearance, first and the last leaf being discoloured and become darkbrown ; Devanāgarī characters ; uniform and legible hand-writing ; the Ms. is incomplete as only comm. and text of the 1st canto and of the 2nd upto verse 82 are available in this copy ; colophon of the 1st canto appears on folio 18.

Age.— A copy made at Ahmedabad in Saṁ. 1941 (= 1886 A.D.).

Author.— Narahari, Son of Svayambhu and Nālama.

Subject.— Kāvya (comm. on the Naiṣadha of Śrīharṣa).

Begins.—

॥ ९०॥ नमः श्रीसरस्वत्यै पारंप्रबंधांबुनिधेः etc.

Ends.—

" ८२ इति काव्यदीपिका संपूर्ण ॥

लिपिकृत जोसिपरसरांमज्ञाति पुस्कर्णा ब्राह्मण अहमदाबादमध्ये ॥ रेवासि मारवाडरा ॥ संवत् १९४१ ॥ रामीति वेसाखवद ११ सोमवासरे ॥

References.— See No. 369

नैषध with
दीपिका

Naiṣadha with
Comm Dīpikā

No. 371

226
Viś. I.

Size.— 14 in. by 7 in.

Extent.— 102 leaves; 17 lines to a page; 53 letters to a line.

Description.— Modern paper manufactured in 1819 as is clear from the water-mark; good condition; Devanāgarī characters; clear, legible and uniform hand-writing; borders ruled with double red lines; the Ms. is incomplete as it contains only 10 sargas and commentary; folios missing: 32 to 46 (both inc.) and 55 to 69 (both inc).

Age.— The paper on which the Ms. is written is manufactured in 1819.

Author — Narahari, Son of Svayambhū and Nālamā.

Subject.— Kāvya (comm. on the Naiṣadha of Śrīharsa).

Begins.—

as in No. 369.

Ends.—

" यं प्रास्तुत ... सर्ग एषः " १०
इति सदीपिकः नैषधाभिधानस्य महाकाव्यमाय (स्य?) स्वयंवराडंबरोवर्णन नाम दशमः सर्गः समाप्तः "

References.— See No. 369.

नैषधीयचरित
with
दीपिका

Naiṣadhīyacarita
with
Comm. Dīpikā

No. 372

453.
1895–1902.

Size.— 11¾ in. by 4½ in.

Extent.— 354 leaves ; 12 lines to a page ; 44 letters to a line.

Description.— Country paper, thin, slightly moth-eaten on certain folios and somewhat brittle, first few folios very much worn out. Hand-writing, bold and legible, Folios missing : 6 ; 14-33 (both inc.) ; 37, 38, 39 ; 63-66 ; (both inc.) ; 74-96 (both inc.) ; 132 ; 193 ; 195 ; 220 , 223 ; 233 , 234 ; 239 ; 245 ; 248 ; 259 ; 271 , 286 ; 291 , 381 ; 383, 384 ; 385 ; 387, 388, 389, 390, 391, 394-398 (both inc.) 401 ; 417 ; Folio 160 wrongly numbered as 161 ; fol. 319 numbered twice ; folio 401 wrongly numbered as 402.

Age.— The Ms. appears to be very old.

Author.— Narahari, Son of Svayambhū and Nalama.

Subject.— Kāvya (comm. on the Naiṣadhīya of Śrīharṣa.).

Begins.— ॐ स्वस्ति सिद्धं ॥ ॐ नमः

श्री शारिकाभगवत्यै ॥ ॐ

पारं प्रबंधांबुनिधे॑ प्रयातुं यत्न॑ किल स्वांततवैषहंत ।

निःश्वासलीलानिहतांतरायां हेरंबमालंबनमाश्रयेथाः ॥ etc.

Ends.—" यां प्रासूत ....चारुनीराजितोभूत "

इति नैषधीयमहाकाव्ये चंद्रवर्णनं नाम द्वाविंशः सर्गः २२

Comm. ends.—

भूमेर्वाहृदयंगमोयदिपतिस्तत्म्यारातियोंषिताम्— — तस्य नैषधकर्तुं प्रतिज्ञेयम्—शुभमस्तु सर्वजगताम्

References.— See No. 369.

नैषधीयचरित
with
टीका

Naiṣadhīyacarita
with
Commentary

No. 373

140.
1875-76.

Size.— 10 in. by 4⅝ in.

Extent.— 122 leaves ; 20 lines to a page ; 40 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance , Devanāgarī characters , hand-writing of the text bold and of the commentary small , borders ruled in triple red lines and edges in single , text in the middle with the comm. above and below it ; red pigment used for verse-numbers, colophons etc, and yellow for corrections , fol. number 81 repeated.

The Ms. contains cantos I-IX.

Age.—The Ms. appears to be old.

Authors of the text—Śrī Harṣa.

,, ,, comm.— Narahari.

Begins.—folio 1^b.

Text—fol. 2^a ॥ ६० ॥ निपीय यस्य etc. as in No. 353

Comm.— ॥ ६० ॥ श्रीसरस्वतीगणेशाभ्यां नमः ॥ ॐ नम परमात्मने नमः ॥
पारं प्रबंधांबुनिधे॰ etc. as in No. 369

folio 19^b श्रीहर्ष ... ... सर्गोयमादिर्गतः as in No. 353

folio 31^a श्रीहर्ष ... ... सर्गो निसर्गोज्वलः as in No. 353
इति नैषधे द्वितीयः सर्गः ॥

folio 105^b यं प्रासूत ... ... दीपिकायां as in No. 369
स्वैरं नीराजितोभूदुपाचितमहिमा चारुसर्गोष्टमोयं १०८
इति ऽष्टमः सर्गः ८ ॥

Ends.— folio 121^b

Text— तदखिलमिहभूतं भूतगत्याजगत्याः
पतिरभिलपति स्म स्वात्मदूतत्वतत्वं
तृ(त्रि)भुवनजनयाबद्धत्तवृत्तांत साक्षा(त)
क्षतिक्षतिषु निरस्तानंदमिंद्रादिषु द्राक् ५५
श्रीहर्षं ... ... देवी च यं
संदृब्धार्णववर्णनस्य नवमस्तस्य व्यरंसीन्महा
काव्ये चारुणि नैषधीयचरिते सर्गोनिसर्गोज्वलः

Com.— रचितसमुद्रवर्णनाख्यकाव्यस्य कवे ग्रंथितं ग्रथितंदथवृरंसीत् व्याइ्य(?)
रिभ्यो रम इति परस्मैपदं परमतमातांसकेतीद् सगागमश्च शेषं
व्याख्यातप्रायं ५६

यं प्रासूत etc. .. up to जिताभृत ५८

as in No. 369

इति नवमसर्ग.

References.— See No. 369

नैषधीयटीका Naiṣadhīyaṭīkā

No. 374 141. 1875-76.

Size.— $5\frac{7}{10}$ in. by $8\frac{7}{10}$ in.

Extent.— 561 leaves ; 21 lines to a page ; 26 letters to a line.

Description.— Country paper ; *Śārada* characters ; hand-writing very small but clear legible and uniform ; the Ms. is a leather-bound copy ; yellow pigment occasionally used for corrections ; complete.

Age.— Saṁvat 1712.

Author.— Narahari.

Begins.—

ॐ स्वस्त्यस्तु ॥ प्रजाभ्यः सप्रजाभ्यः ॥ ॐ नमो त्रिपुरसुंदर्यै नमः ॥
ॐ नमः सरस्वत्यै ॥ श्रीगणाधिपतये नमः ॥ श्रीगुरवे नमः ॥
ॐ पारंप्रबंधांबुनिधेः प्रयांतं यत्नः किल स्वांत तवैष हंत ।
निःश्वासलीलानिहतांतरायं हेरंबमालंबनमाश्रयेथाः ॥
त्वदनुग्रहलेशमात्रलाभादियमुच्छृंखलगामिनी मनीषा ।
अतिकर्षति मामगम्यभूमौ शरणं मे भव शारदे नमस्ते ॥
अज्ञानतिमिरपाप्यपटीयसीं शुभगुणदयोल्लसितां ।
नीराजनायकरवै प्रदीपिकां काव्यसद्मायः ॥

35ª कश्मीरान् शासति सतिंसेकंगंधर धराधिपे ।
वैकुंठकंठेनानीतः प्रबंधो नैषधाभिधः ॥

Ends.—

त्विषदनृपमिते शाके (द्विपदनृपमिते ?) शाके वर्षे सप्तदशे तथा ।
ज्येष्ठेमासि कृष्णपक्षे द्वादश्यां शुक्रवासरे ॥

मया जीवनकौलेन लिखितं टीकयां सह ।
नैषधाख्यं महाकाव्यं शुभदं भवतात्सदा ॥
संवत् १७१२ ज्ये० वदि १२ शुक्रे लेखकस्तु कपिलजीवनेन कौल-
चतुर्भुजपुत्रेण पौत्रमाल कौलेन लिखितं शुभं ॥

562ª यं प्रासूत त्रिलिंगक्षितिपति सतदाराधितांघ्रि· स्वयंभू ।
पातिव्रत्यैक सीम सुकवि नरहरिं नालमायं च माता ॥
यं विद्यारणयोगी कलयति कृपया तत्कृतौ दीपिकायां ।
द्वाविंशश्चारुसर्गः स्वकृतस्वयममेघामनीराजितोभूत् ॥

References.— See No. 369

नैषधकाव्य
with
सुखावबोधा

Naiṣadhakāyva
with
Sukhāvabodhā

No. 375

452.
1895–1902.

Size.— $9\frac{3}{4}$ in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 452 leaves; 20 lines to a prge; 38 (text) and 50 (com.) letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgari characters; hand-writing clear and legible; some folios extremely damaged being worm-eaten; borders and edges ruled in red lines; red and yellow pigment used; folios 348–363, 413–18 and 448–51 contain only text, fol. 452 blank.

The Ms. is complete in 22 cantos.

Age.— Saṁvat 1748.

Author of the text.— Śrī Harṣa.

„ „ „ comm.— Jinarāja.

Begins.— folio 1ᵇ

Text— निपीय यस्य etc. ... as in No. 353

Com.— सकलप्राप्तसू० पुष्करपुष्कररमणी ... पण्डित श्री श्री २
श्री श्री आजितसागरजित्पादारविंदेभ्यो नम ॥ श्रीबालात्रिपुरा ....
श्रीपार्श्वपद्मावतीभ्यां नमः ॥
प्रोत्सर्पत्कलिकाल etc. ... as in No. 376

folio 30[a] इति श्रीजिनराजसूरिविरचितायां सुखावबोधायां पौत्रभावविनया-भ्यर्थितायां श्रीनैषधमहाकाव्यवृत्तौ प्रथमः सर्गः १

folio 46[b] इति etc. ... द्वितीयः सर्गः २

Ends.—folio. 451[b]

स्वर्भानुप्रतिवारपारण etc. ... up to सर्गोनिसर्गोज्वलः as in No. 353

followed by शशांकसंकीर्त्तनं नाम द्वाविंशः सर्गः २२

followed by यथायूनस्तद्वत् etc. ... up to मोदनः as in No. 353

followed by इति नवसाहसांके नलचरिते महाकाव्ये शशांकवर्णनं नाम द्वाविंशः सर्गः समाप्तं ॥ संवत १७४८ वर्षे मिति पौस सुदि ११ मंगलवारे लिखितमिति ॥

References.— Aufrecht does not mention any Ms. of this commentary. He, however, simply states Jinaraja as a commentator on the Naiṣadhakāvya. Cat. Catalo. i, p. 306[b] For further particulars about the author cf. Naiṣadhacarita by K. K. Handiqui, Intro. pp. XVII-XVIII. The present Ms. was utilised by him for his edition.

नैषधकाव्यटीका	Naiṣadhakavyatikā
called	called
सुखावबोधा	Sukhāvabodha
No. 376	755. 1999-1915.

Size.— 10 in. by 4⅓ in.

Extent.— 440 leaves ; 15 lines to a page ; 48 letters to a line.

Description. – Country paper; old and brittle; Devanāgarī characters, hand-writing clear legible and uniform; borders ruled in double red lines; corners of some folios pasted with slips of paper.

The Ms. contains cantos I–XVII and only 2 verses of canto XVIII.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.—Jinarājasuri.

Begins.—folio 1^b

॥ ५० ॥ भट्टारकश्रीजिनराजसूरिसद्गुरुभ्यो नमः ॥
प्रोत्सर्पत्कलिकालपंककलिकानाश्लिष्टमाहात्म्य भाक्
कल्पद्रु· किल कल्पितार्थकरणे सेव्य· सतां सेव्यते
जाड्यांभोनिधितारणैकतरणिः प्रारिप्सितेष्टेविधौ
विघ्नव्यूहतमोवितानतरणिः श्रीपार्श्वनाथप्रभुः १
तर्के कर्कशता महाकविकृते काव्ये रसानुद्भव—
स्तावद्व्याकरणे भवेत्कठिनता दुर्बोधतागमे
यावन्नाजनिकर्णकोटरगता येषां सुधा भारती
ते श्रीमज्जिनसिंहसूरिगुरवो मे संतु सानुग्रहाः २

. ...

त्रिभिर्विशेषकम् गुरुचरणाराधनया संप्राप्तानेकवाग्विलासेन
नैषधवृत्तिः सुगमा क्रियते जिनराजमुनिराजा ७

इह तावत्प्रारिप्सिताभीष्टकर्मनिर्विघ्नपरिसमाप्त्यर्थं दोषप्रागभावासमानकालीन दोषध्वंसविशिष्टशिष्टाचारानुमितश्रुतिबोधितकर्त्तव्यताकं शास्त्रादावभीष्टदेवताप्रणामाशीर्वचनाविशिष्टवस्तुनिर्देशादिमंगलमवश्यं कार्यं तेनात्र विशिष्टवस्तुनिर्देशलक्षणं मंगलं श्रीहर्षः करोति प्रथमश्लोकेन निपीय यस्य etc.

folio 34^b इति श्रीजिनराजसूरिविरचितायां सुखावबोधायां पौत्रभावविनयात्यर्थितायां श्रीनैषधमहाकाव्यवृत्तौ प्रथमः सर्गः

folio 55^a इति etc. ... ... द्वितीय सर्गः ॥ २

... ...

folio 395^b इति etc. ... ... षोडशः सर्गः

folio 440^b इति etc. ... . सप्तदसः सर्गः

Ends.— folio 440[b]

यावदेषा बुद्धिरस्ति न तावदात्मवितगतायां च तस्यां आत्मविदच्यते यथा स्पर्शरसगंधवर्णादिभावेषु पृथुबुध्नोदराद्याकारपरिणतपुद्गलस्कंधेषु घटोयमिति घटे च स्पर्शरसगंधवर्णादिभावा पृथग्वु...

References.— See No. 375

नैषधीयचरितटीका
called
विद्याधरी
No 377

Naiṣadhīyacaritaṭīkā
called
Vidyādharī
142
1875–76.

Size.— 10 in. by $4\frac{1}{3}$ in.

Extent.— 416 leaves; 15 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Old country paper; Devanagari characters with पृष्ठमात्राs; hand-writing clear, legible and uniform borders ruled in two double black lines; blank square spaces in the centre of folios; folios 1–40 and 424 missing; folio-numbers 87 and 446 repeated.

Age.— Saṁvat 1649.

Author of the text.— Śrī Harṣa.

„ „ „ comm.— Vidyādhara : Aufrecht indentifies him with Sāhitya Vidyadhara or Cāritravardhana, son of Rāma-candra Bhishaj. Cat. Catalo. i, 186.

Begins. abruptly—folio. 41[a]

... तः शब्दं कुरुतः। तथा स हंस कीकुरुतः। असहंसके सती कमले स हंस केकुरुतः। स हस काकुरुतः। ने केत्याह ये अलजे कमले एतत्पादता दमयंती चरणत्वं पदंस्था। नमवापतु। प्राप्तवती कमलोहि दमयंती पदे जाते इत्यर्थः। etc.

folio 55[b] श्रीसौरद्विजवंशमौक्तिकमणि श्रीरामचंद्राभिषक् ।
श्रीसीता सुपतिव्रता गुणवती सीतेव माता च यं ॥

श्रीविद्याधरमात्मजं प्रसुषुवे साहित्यविद्याधरो ।
तस्यायं विगतः प्रबंधविषये सर्गो द्विसंख्यायुतः ॥ २ ॥ ग्रं.

folio 75[b] हंसभैमीसंवादो नाम तृतीयः सर्गः ।

folio 91[b] इति श्री श्रीहर्षमहाकविराजविरचित नषधचरित्राभिधान महा-
काव्यटीकायां नलचारिते चतुर्थः सर्गः ।

folio 432[b] गुणन्महावाक्यसमयं तदर्थं ध्यायन् निरुप्यात्ममयप्रपंचं ।
पुरे पुरारेर्मणिकर्णिकायां पुरो मुनीनां पुरस्कृतसर्जः ॥
तदात्मज स्वाल्हण नामधेयो विशारद· शारदचंद्रकीर्त्तिः ॥
महाक्रतो ज्योतिषिकर्मकांडं क्रमाच्चकुसस्थानया प्रयोक्ता ॥
संम्राद् स्थपत्याग्रिविटग्रत्मान्यप्रण्य चाङ्गुविदुषो तु जन्मा ।
त्रैविद्यपार्थिव सर्वदेवसुधाग्रजन्मा महनीय जन्म ॥
श्रीवैद्यनाथाभिधसूक्तदेवीपदप्रसादोपवितप्रसादैः ।
पदैकदाराकृतिभि· प्रकृत्तां क्वचित् क्वचित शोभयति स्म टीका ॥

एकविंशतितम· सर्गः समाप्त· । व ॥ ॥ व ॥ कल्याणी भूयात ॥ ग्रंथाग्रं ॥
१२८९ एवं ॥ व ॥ शुभं भवतु

Ends.—folio. 455[b]

श्रीसौरद्विज ... ...
... ... साहित्यविद्याधर as above

द्वाविंशस्य सवर्णनवितरणं सर्गे स वक्ते क्रमात् ।
इति श्रीपडितविद्याधरविरचितायां नैषधदीपिकायां टीकायां द्वाविंशः सर्गः
समाप्तमिति ॥ व ॥ नैषधदीपिका विद्याधरी सज्ञामलीलिखत् ॥ द ॥ ग्रंथाग्रं
समस्त ग्रंथसंख्या २०५८६ ॥ व ॥ शुभं भवतु कल्याणमस्तु ॥ व ॥ संवत
१६४९ ॥ वर्षे मागशरदि ३ दिने वार भूमे लिक्षत ॥ छ ॥ माढज्ञातीयं
पंड्याजिगताथ लिषितं ॥ छ ॥ व्यासनारायणस्य ॥ वातुर्वैद्यज्ञातीयस्य इदं
पुस्तकं ॥ नैषधविद्याधरीटीकां सपूर्णः ॥ श्री ॥ ॥ व ॥

References.— 1 Mss. Aufrecht Cat. Cat. 1, 306[b]. Aufrecht mentions only two Mss. of this commentary viz. B. 2, 90 and Report X–LXIII.

Buhler gives the following extract from this Ms. in his Report of 1875-76 (p. LXIII) :—

End of sarga XI. fol. 220[b]

लीलाद्योते (त) नगूढभाव सुभगालंकारवृन्दान्विता ।
ससेव्या सुमनोवरैर्नवरं मप्रोल्लासिनी शोभना ॥
चित्रासेचनके नलस्य चरिते बद्धास्पदा या सदा ।
टीका कान्तिगुणान्विता जयति सा साहित्यविद्याधरी ॥ १ ॥

श्रीसौरद्विज etc. as above, followed by

अनैषध निषाधानाम सर्ग· समाप्त( ) ॥ ६ ॥ इत्यपराजुन चालुका (क्य) चूडामणि राजनारायणातवार भुजबलमल्ल राजाधिराज श्रीमद्वीसलदेवस्य भारतीभाण्डागारे नैषधस्यैकादशोध्यायः निर्मलः सर्गोयमेकादश etc.

नैषध with **टीका**	Naiṣadha with ṭīkā
called	called
विद्याधरी	Vidyādharī
No. 378	**454.**
	1895–1902.

Size.— $9\frac{3}{4}$ in. by $4\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 347 leaves ; 17 lines to a page ; 54 letters to a line.

Description.— Country paper ; old but well preserved ; Devanagari characters with पृष्ठमात्राs, hand-writing very small but clear legible and uniform ; borders and edges ruled in black lines; square blank space in the centre with 2 or 3 letters ; red pigment used frequently ; yellow pigment used for corrections ; folios 1 and 347 slightly moth-eaten.

Age.— Saṁvat 1732.

Author.— Vidyādhara.

Begins.— folio 1b

Text— निपीय यस्य etc. as in No. 353
॥ ६० ॥ ॐ नमो विनायकाय ॥

Com.— समस्तवस्तुप्रतिभासशीला विश्वप्रबोधोदयकेतुभूताः
दोषांतकाः श्रीनिलयानुरागा जयंति संतो रविरम्यरूपाः १

मित्राद्विजेंद्रग्रसनं प्रसक्ता गुरुद्विषोराहु समानशीलाः
खला सुकाव्यामृतमंथनेषु ते खंडनीया विबुधेश्वरेण २

अथ प्रथितसर्वसाहितावोधविशुद्धबुद्धिर्द्धमार्थकामापवर्गसाधनं महाकाव्यं कर्तुकामो महाकवि श्रीश्रीहर्षस्तत्र प्रथमत एव आशीर्वाद-नमस्कारवस्तुनिर्देशानामन्यतमास्मिन् प्राप्ते समीहितवस्तुनिर्द्देशमेव प्रणैषीत etc.

folio 25^b इति श्रीमहाकाव्ये नैषधचरिते श्रीविद्याधरविरचितायां नलवर्ण(न) नाम टीकासहितः प्रथमः सर्ग समाप्त. ग्रंथाग्रं १४६४.

folio 45^a श्रीसौराद्विज etc up to सर्गो द्विसंख्यायुतः ग्रं० १०६९
as in No. 377

folio 64^b लीलायोतित etc. up to साहित्यविद्याधरी
as in No. 377

हंसभैमीसंवादो नाम तृतीयः सर्गः ग्रंथाग्रं ११९४

... ...

folio 331^b एकविंशतितमः सर्गः समाप्त. ॥ ग्रंथाग्रं १२८७

Ends.— (text) fol. 346^a

स्वर्भानुप्रतिवारपारण etc.

Ends.— (com.) folio 347^a

श्रीहर्षमिति. अर्द्धं व्याख्यात तस्य श्रीहर्षस्यकृतौ काव्येऽयं द्वाविंश. सर्गोगतः संपूर्णो जातः कीदृशस्य चंपूकृतः गद्यमयीचंपूः कथास्तस्याः कारकस्य नवसाहसांकचरिते नवसाहस इत्यंकोविरुहो यस्य तस्य चरिते गौडेश्वरस्य चरितेः १५२

श्रीसौरद्विज etc. up to स चक्रे क्रमात् ॥
as in No. 377

followed by इति श्रीपंडितविद्याधरविरचितायां नैषधदीपिकायां टीकायां द्वाविंशः सर्गः समाप्तमितिः नैषधदीपिका विद्याधरी सज्ञामलीलीखित छ संवत् १७३२ वर्षे । पौषमासे कृष्णपक्षे प्रतिपदातिथौ भौमवासरे । श्रीराजनगरमध्ये लिखितमिदम् शुभंभवतु ॥ लेखिकपाठकयोः ॥ नैषध-विद्याधरीटीका संपूर्णेति ॥ श्री

References.— See No. 377

नैषधकाव्यटीका
भावद्योतनिका

Naiṣadhakāvyaṭīkā
Bhāvadyotanikā

No. 379

138
1866-68.

Size.— $10\frac{1}{4}$ in. by $4\frac{2}{5}$ in.

Extent.— 535 leaves; 13–15 lines to a page; 45 letters to a line.

Description.— Country paper, old in appearance, Devanagari characters with पृष्ठमात्राs; hand-writing clear and legible but not uniform; borders ruled in two double black lines, folios moth-eaten, red pigment used, the following folios are missing :—

Sargas	Folios Nos. Missing
IX	25
XI	5
XIV	24-28
XVI	15-17
XVII	8-10, 54-59, 71-76

The contents of the commentary are almost identical with the contents of the comm. by Narāyana It is, therefore, difficult to say whether the present comm. is by Narayana or by Ṣeṣā Ramacandra although the colophons ascribe the authorship to Śeṣa Rāmacandra. The Ms. contains cantos VII–XXII.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Śeṣa Rāmacandra (?)

Begins.—folio. 1^b

ॐ नमः एवमिंद्रदूतीनिराकरणात् दृढं भैम्याः स्वविषयमनुरागं परीक्ष्य तुष्टो नलः प्रत्यक्षमेव भैमीमेवमवर्णयदिति प्रतिपादयितुं सप्तमं सर्गमारभते ।

अथेति अथेंद्रदूतीनिराकरणादनंतरं भमीप्राप्तिविषये शीलनादौ च तेन विशेषेण रूपादि परिकल्पने विषये आदिशब्देनालिंगनादिसंभोगाविषय यः पूर्वं पल्लवयुक्तो जातो etc.

folio 34^{b} of 7th sarga

इति शेषरामचंद्ररचितायां नैषधवृत्तौ सप्तमः सर्गः श्री.

folio 16^{a} of 8th sarga.

इति कविकुलतिलकश्रीशेषरामचन्द्रविरचितायां नैषधचरितभावद्योतनिकायां सर्वानवद्यकरण्यामष्टम' सर्गः ८ श्रीरस्तु श्री.

folio 66^{a} of 21st sarga.

इति etc. एकविंशः सर्ग' समाप्तिमित' सर्ग २१

Ends.—folio. 35^{b} of 22nd sarga.

एवं तात्यमद्वयं खंड...धपि महाकविना पततम एतत्काव्येति का...पर-स्थानं च तत्र कपर्द प्रायो जिह्वयो शार्दूलविक्रीडितम् १५५ ॥

इति श्रीशेषरामचंद्रविरचितायां नैषधचरितभावद्योतनिकायां सर्वानवद्य...द्वाविंशः सर्गः समाप्तमिति समाप्ता चेयं नैषधचरितभावद्योतनिका ॥ छ ॥ छ ॥

References.— Aufrecht Catalogus Catalogorum, i, 306^{b}; ii, 67^{a}; iii, 65^{b}.

नैषधकाव्यटीका
भावद्योतनिका

Naiṣadhakāvyaṭīkā
Bhāvadyotanikā

No. 380

416.
1887–91.

Size.— 10 in. by $4\frac{1}{4}$ in.

Extent.— 207 leaves; 15 lines to a page; 48 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रास; hand-writing clear, legible, and uniform; borders ruled in two double black lines; square

blank spaces in the centre; margins, moth-eaten, folios 1–60 and 74 missing, fol. 272 considerably damaged.

The Ms. contains cantos III–IX (inc.). As regards the author Vide remarks on the Ms. No. 138 of 1866–68.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Śeṣa Rāmacandra (?)

Begins.— folio. 61ª

ते च न पुनर्द्धरित्री पुरु हु न. .वीत्यादि सिद्धं विस्फु . तामिति स्फुरति स्फलत्योरित्यादिना विभाषाषत्वं । अनुकरणपटलक्ष्मीमित्यत्र समासांते विधेर-नित्यत्वात्कक्षबभाव अनुकरणपटुश्चासौ लक्ष्मीश्चेति वा व्याख्येयं ॥ ७ ॥ etc.

folio 99ᵇ इति श्रीशेषरामचद्रविरचितायां नैषधीयचरितभावद्योतिकायां सर्वानवद्यकरण्यां तृतीयः सर्गः समाप्तः ॥ श्री शुभं भवतु ॥

folio 124ª इति etc. ... ... चतुर्थः सर्गः समाप्तः

... ...

folio 229ᵇ इति etc. ... ... अष्टमः सर्गः समाप्तिमितः ॥ ७ ॥

Ends.— folio. 272ª

॥ श्व इति । उन्नता नतेः प्रशस्तकयोत्नरोमांचैः कृत्वा बहुन्नेतसा चेतसस्थाने यासां पुलका एव जाता इति यावद्देवं विधावियोगवशाद्वाष्पस्य धाराः प्रवाहन् वेगेन विस्तारयंत्याः । परेव विप्राणेशं प्राप्तुमुत्कंठितबुद्धेसुम्न-कायास्तस्या......

References.— See No. 379

नैषधटीका called भावद्योतनिका — Naiṣadhaṭīkā called Bhāvadyotanikā

No. 381 — 382. A. 1883–84.

Size.— $11\frac{1}{8}$ in. by 5 in.

Extent.— 21 leaves; 14 lines to a page; 52 letters to a line.

Description.— Country paper; old in appearance; Devanāgarī characters with पृष्टमात्राs; hand-writing; clear legible and uniform: borders ruled in double black lines; red pigment used occasionally; the Ms. begins on fol. 68.

Contains only the 4th canto.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Śesa Ramacandra.

Begins.—folio. 68[a]

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

अथ भैमिविप्रलंभवर्णनार्थं चतुर्थसर्गमारभते । अथेति । अथ हंसगमनानंतरं मदनः श्रुतिपथोपगतमाकर्णितं नलस्य सौंदर्यादि गुणं गुणं मौर्वी विधायमान्वर्थाकृष्टत्वाच्छ्रुतिपथोपगतं एवंगुणविशिष्टमाकर्णितमाकर्ण कृष्ट च नलमेवमनीषितया कुसुमत्वेन च बाणं विधायतां भैमीं शीघ्रं जितवान् etc.

Ends.— folio. 88[a]

पूर्वार्द्धव्याख्या पूर्ववदेवास्थिरत्वविचारसंबंधि क्षणभंगानिरकरणेन स्थिरत्वस्य विचारकं वा यत्प्रकरणं ग्रंथस्तस्य भ्रातर्यकर्तृकतत्वस्य चरिते लक्षणया तस्य प्रतिपादकेतद्रचितेस्मिन्महाकाव्ये स्वभावसुंदरश्च सर्गः समाप्तः । स्वेयं विचारणश्रीहर्षेकृतः । चतुरः छयतौ चलोपश्चेति यति च लोपे इति सिद्धं ॥ १२४ ॥ ॥ इति श्रीशेषरामचंद्रविरचितायां नैषधचरितभावद्योतानिबद्धकारिण्यां चतुर्थः सर्गः समाप्तः ॥

References.— See No. 379

नैषधकाव्यटीका	Naiṣadhakāvyaṭīkā
called	called
गूढार्थकाशिका	Gudhārthakāṣikā
No. 382	716. / 1886-92.

Size.— $10\frac{3}{4}$ in. by $4\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 31 leaves; 14-16 lines to a page; 50 letters to a line.

Description.— Country paper, old and brittle, Devanagari characters, hand-writing clear and legible, borders ruled in double black lines.

The Ms. contains only the 1st canto.

Age.— Samvat 1786.

Author.— Lakṣmaṇabhatta, son of Ramakṛṣṇabhatta.

Begins. – folio 1[b]

श्रीगणेशाय नमः

सर्गस्थित्युदितं सुवर्णघटितप्रासादलंकारिता—
मापन्नं कमनीयवृत्तरचितश्लोक प्रकांडाकृतिं ।
कल्पोद्बोधकृदन्वयांचितपद मद्वर्णनीयस्थितिं
श्रीवल्मीकभुवः प्रबंधमिव तं श्रीरामभद्रं भजे । १ ॥
श्रीपांक्तिरथपादाब्जरोलंबीकृतविग्रहं ।
पितरं रामकृष्णाख्यं नौमि विद्याविशारदं । २ ॥
स्पर्द्धामग्निनिवेशाद्रुमया प्राप्तामुमासमाख्यां तां ।
सुनदीनिर्मलाचित्तां मातरमेकां सतीं सदा वंदे । ३ ॥
आपूर्वाचलभाचपश्चिमगिरेरुर्वीभृतांशेखर—
प्रांताधिष्ठितप्रांतमद्भुतवपुः श्रीलक्ष्मणाग्रांचित ।
वंदे विष्णुपदाश्रयं दिनकरं स्वभ्रातरं सर्वदा
सत्कर्मप्रतिपादनार्थमुदितं प्राक्षिप्तदोषागमं ॥ ४ ॥
गणेशाय नमस्कृत्य पितृभ्यामग्रजन्मने ।
करोमि नैषधव्याख्यामन्यादृष्टपथानुगां ॥ ५ ॥ etc.

Ends.—folio 31[a]

पद्मपादाचार्यटिप्पणे शारदायां चैव । शेषस्तु ।
शिवांत्यो वह्निसयुक्तो ब्रह्माद्वितयमंतरा ।
तुरीयः स्वरशीतांशु रेखातारसमन्वितः ।
एष चिंतामणिर्नाममंत्रः सर्वार्थसाधक इत्याह । अत्र विशेषश्चतुर्दशो ज्ञेयः ॥ ॥ प्रासूतो मानुपमाविबुधः श्रीरामकृष्णशर्मायं
लक्ष्मणशर्मा कृतवान्नैषधगूढार्थकाशिकां टीकां ॥ १४६ ॥
॥ इति श्रीमल्लक्ष्मणभट्टकृत नैषधीयव्याख्याने प्रथमः सर्गः समाप्तः ॥ १ ॥
॥ संवत् १७८६ ज्येष्टकृष्ण १ भौमे छ
॥ शुभमस्तु ॥ ॥ श्रीगोपालकृष्णाय नमः ॥ ॥ छ ॥ श्रीः ॥ ॥ श्रीरस्तु ॥

References. – 1 Aufrecht's Catalogus, Catalogorum. Part II, page 67ª. Besides the present Ms. Aufrecht mentions another Ms. of the commentary contained in the library of H. H. the Maharaja of Jammu and Kashmir. Cf. Catalogue of Sanskrit Mss. at Jammu. by M. A. Stein p. 69. That Ms. contains cantos VIII–XV.

नैषधकाव्यटीका called जीवातु

Naisadhakāvyatika called Jīvātu

No. 383

136. / 1866–68.

Size.— $12\frac{4}{5}$ in. by $7\frac{4}{5}$ in.

Extent.— 195 leaves, 13 lines to a page; 40 letters to a line.

Description.— Modern blue paper with water-marks; Devanāgarī characters; hand-writing bold, clear and legible; a bound copy; folios 133–164 missing.

The Ms. contains cantos 1–6 (inc.) and 9 (inc.)–11 (inc.).

Age.— A modern copy.

Author.— Mallinatha.

Begins.—folio 1ª

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥
वृंदारका यत्र etc. ... as in No. 384

folio 31ᵇ इति श्रीपदवाक्यप्रमाणपारावारपारिण श्रीमहोपाध्यायकोलचल मल्लिनाथसूरिविरचितायां नैषधव्याख्यायां प्रथमः स्सर्गः ॥ १ ॥

folio 52ª इति etc. ... नैषधव्याख्यो जीवातुसमाख्याने द्वितीयः सर्गः ॥२॥

folio 226ᵇ इति श्रीपदवाक्यप्रमाणपारावारपारिण श्रीमहोपाध्यायकोलचल-मल्लिनाथसूरिविरचिते नैषधव्याख्याने जीवातुसमाख्याने दशमः स्सर्गः

Ends —folio 227[b]

ययोर्दीप एव च नैपथ्य अलकारस्तस्य गधस्तन्मयस्य तत्प्रसूनस्य गधवाहस्य वायोप्रवाहं सरूध्यमध्ये मार्गमावृत्य सौरभमामोदमगाहत प्राविशत ॥ ५ ॥

References.— See No. 384

नैषधकाव्यटीका Naisadhakavyatika

called called

जीवातु Jivatu

No. 384 25 1868-69

Size.— 10⅕ in. by 4⅗ in.

Extent.— 951 leaves ; 8 lines to a page , 32 letters to a line.

Description.— Country paper ; Devanagari characters , hand-writing clear and legible, also appears to be uniform ; borders of some folios ruled in double red lines , folio following folio 132, is numbered as 133 and 134 , yellow pigment used for corrections.

The Ms. contains cantos I–XXI.

Age.— Saṁvat 1776.

Author.— Mallinātha.

Begins.—folio. 1[b]

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥

॥ ॐ ॥ वृंदारका यत्र भवंति भृंगा मदाकिनी यन्मकरंदबिंदुः ।

तवारविंदाक्ष पदारविंदं वंदे चतुर्वर्गचतुष्पथं तत ॥

आलबे जगदालंबं लंबोदरपदांबुजं ।

शुष्यंति यद्रजं स्पर्शात् सद्यः प्रत्यूहवार्धयः ॥ २ ॥

तद्दिव्यमव्ययं धाम सारस्वतमुपास्महे ।

यत्प्रकाशात्प्रशीयंते मोहांधतमसच्छटाः ॥ ३ ॥

श्रीमल्लिनाथविदुषा विदुषां मतेन तेनैष नैषधकथामृतकाव्यबंधः ।
व्याख्यास्यतेऽस्तु रसभावगुणार्थशब्द मध्वन्यलंकृतिविवेकविदां मुदे तत् ॥४

क्षुद्रव्याख्याविषार्त्तानां श्रीहर्षकवितुर्गिरां ।
उज्जीवनाय जीवातुर्जीयादेष मया कृत' ॥ ५ ॥

इहान्वयमुखेनैव सर्वं व्याख्यायते मया ।
नामूल लिख्यते किंचित् नानपेक्षितमुच्यते ॥ ६ ॥

अथ तत्रभवान् श्रीहर्षकविः काव्यं यशसेर्थकृते व्यवहारविदे शिवेत-रक्षतये । सद्यः परनिर्वृतये कांतासंमिततयोपदेशयुजे इत्याद्यलंकारिवचन-प्रामाण्यात्काव्यस्यानेकश्रेयसाधनतां काव्यालापांश्च वर्जयेदिति निषेधशास्त्रस्या सत्काव्यविषयतां च पश्यन्नैषधाख्यं महाकाव्यं चिकीर्षुश्चिकीर्षितार्थो विघ्नपरि-समाप्तिसप्रदायाविच्छेदलक्षण फलसाधनत्वादाशीर्नमस्क्रियावस्तुनिर्देशो वापि तन्मुखमित्याशीराद्यन्यतमस्य प्रबंधमुखलक्षणत्वाच्च कथानायकस्य राज्ञो नलस्य भूतिलक्षणं परममगलं वस्तु निर्दिशति ॥ निपीयेति ॥ यस्य क्षिति-रक्षिणः क्ष्मापानलस्य नलाख्यस्य कथाः उपाख्यानानि निपीय नितरामास्वाद्य पीत्र् समासे त्क्काल्य त्रा देशः etc

folio 76^a इति पदवाक्यप्रमाणपारावारपारिण श्रीमहोपाध्यायकोलचलमल्लि-नाथसूरिविरचितायां नैषधव्याख्यायां प्रथमस्सर्गः ॥ १ ॥

folio 124^a इति etc. नैषधव्याख्यो जीवातुसमाख्याने द्वितीयः स्सर्गः ॥ २ ॥

Ends— folio 952^b

सोयं नलः स्वयं सायंतनं विधिं कर्मविधित्सुर्विदातुमिच्छुस्सन् बहिर-भूत् ॥ ४८ ॥ श्रीहर्षमिति ॥ भैमभिर्तुर्नलस्य यच्चरित्रं तद्वर्णनमये काव्ये भव्ये नूतन अत्रास्मिन् श्रीहर्षस्य कृतौ एकविंशतिर्गणना यस्य सोयं सर्गोमगा-त्समाप्तः ॥

इति पदवाक्यप्रमाणपारावारपारिण श्रीमहोपाध्यायकोलचलमल्लिनाथ सूरिविरचिते नैषधव्याख्याने जीवातुसमाख्याने एकविंशविंशस्सर्गः ॥ २१॥ शुभं भवतु ॥ सवत् १७७६ वर्षे वैशाखवदि १ बुधे पुस्तकं समाप्तं ॥ व ॥ ग्रंथ संख्या १४२५

References.— 1 Mss. Aufrecht : Catalogus Catalogorum, i, 306^b; ii, 167^a; iii, 65^b.

This commentary is described in the Mad Des. Cat. Vol. XX, Nos. 11569-600.

नैषधचरित	Naisadhacarita
with	with
टीका	tika
No. 385	113 1875-76

Size —$6\frac{9}{10}$ in. by $10\frac{3}{10}$ in.

Extent,— 284 leaves; 16 lines to a page, 22 letters to a line

Description.— Country paper, *Sarada* characters, bold in appearance; hand-writing clear, legible and uniform, some folios of pink colour; last few folios moth-eaten and much of the portion on those folios injured: incomplete.

Age.— Appears to be fairly old. Kaśmir Saṁvat 66.

Author (of the com.)— Rājanaka Ananda.

Begins.—

श्रीशारदायै नमः ॥

ह्रीते इवास्तां विभवेन यस्या इच्छाक्रियेनित्यमनुप्रवृत्ते ।

तत्तत्स्वरूपप्रतिपत्तिहेतुस्साज्ञानशक्तिर्मयि संनिधत्ताम् ॥

तदेवं भैमीविषयां नलस्य पूर्वरागपुष्टिमभिधाय नलविषयां भैम्याः पूर्वराग पुष्टिमस्मिन् सर्गे वर्णयति ॥

Ends.—

ॐ वर्षेऋतुरसाख्याते मासे माधव संज्ञके ।

कृष्णपक्षे चतुर्दश्यामाश्विभे सूर्यवासरे ॥

नैषधाभिधकाव्यस्य श्रीहर्षेण कृतस्य च ।

राजानकानंदकृता तत्त्वविवृतिः शुभा ॥

मधुसूदनेन लिखिता शोधनीया सदा बुधैः ॥

सं० ६६ वै० वदि १४ रवौ शुभं भवतु लेखकपाठकानाम् ॥

References.— 1 Aufrecht Cat. Catalo. I, 306[b]

नैषधकाव्य
with
टीका

No. 386

Naiṣadhakāvya
with
ṭīkā

188.
1879–80.

Size.— $11\frac{3}{4}$ in by $5\frac{1}{2}$ in.

Extent.— 232 leaves ; 24 lines to a page ; 50 letters to a line.

Description.— Country paper ; very old and brittle ; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs ; hand-writing very small and closely written ; borders ruled in double black lines , red pigment used , folios not correctly numbered ; corners of folios slightly damaged ; last folio considerably mutilated The Ms. contains the comm on all the cantos except the 14th.

The date of the composition is given as Samvat 1378.

Age.— Samvat 1473 ; A. D. 1417.

Author.— Iśānadeva. Cf. K. K. Handiqui's Naisadhacarita. p. XI, of the Introduction.

Begins.—folio. 1[b]

Text— निपीय यस्य etc. ... as in No 353

Com.— ॥ ॐ नमः श्रीगणपतिसरस्वतीभ्यां ॥
प्रणम्य शंभुं सस्तुतं वरप्रदं सरस्वतीं वाचि विलासदायिनीं ।
परा परादेशिकवंशसंततिं सुखप्रत्वो (?) पद्भावदीपकं ॥ १ ॥
सुयोजनं कर्णसुधाकरं परं रसानुगं नित्यमनोभिदीपन ।
सतां मुदे नैषधाटिप्पणं मया विरच्यते शैवमतानुसारिणा ॥ २ ॥
गुरुं विनितत्पारिचिंत्य टिप्पणं विदंतु काव्य सुधियो नलस्य तत् ।
विशेषभावस्तु भवेदितोपि गुरुस्तदा स्यादपि कास्तु नः क्षितिः ॥ ३ ॥
योलंकारविवेचने कुतुकिनः श्रीहर्षसंकीर्त्तिते ।
काव्येऽस्मिन् स्वयमेव ते विदधतु प्रज्ञाविलासं बुधा· ॥
टीकां वा बहुतो विचारजटिलां पश्यंतु विद्याधरीं ।
तद्भस्थान वयं हितस्य करणे प्रायो न गानोद्यमा· ॥ ४ ॥

श्रीवामराशिगुरुरत्र बभूव सिंहो वादीन्द्रकुंजरघटाग्र विराजमान ।
शिष्योपि तस्य पदवाक्यविचारदक्ष **ईशानदेव** इति तस्य कृति शुभेय ॥ ५ ॥

माधूकरीं समाश्रित्य वृत्तिमेतदिहार्जितं ।
मया तपस्विना तस्मादलंकाव्यविदां हसे ॥ ६ ॥
सर्वोपि काव्यमुपजीव्य करोति शास्त्रं ।
व्याख्यां गुरोरपि मयाऽनुकृता तदेयं ॥
विद्वान् स याति नरकं खलु य प्रसिध्द्यै ।
स्वीयं वदन् परकृतिं प्रतिभाति लोके ॥

किल सर्गबंधो महाकाव्यमुच्यते । तस्य लक्षणं आशीर्नमस्क्रियावस्तु-निर्देशोवापि तन्मुखं अतः प्रथितसर्वसाहित्यबोधविशुद्धबुद्धिर्महाकवि श्रीहर्षोपि धर्मार्थकामापवर्गसाधन महाकाव्यं कर्तुकामस्तत्र प्रथमतस्त्वाशीर्नम स्क्रियावस्तुनिर्देशानामेकतरस्मिन् प्राप्ते समीहितवस्तुनिर्देशमेवादौ प्रणीत-वान् ॥ ७ ॥

folio 18ª आचार्य श्रीवामराशिगुरुशिष्येण श्रीमदीशानदेवेन विरचिते नैषध-**काव्यचिंतामणिटिप्पणे** प्रथमः सर्गः समाप्तः ॥ छ ॥

folio 29ª आचार्य etc. ... द्वितीय सर्ग समाप्त ॥

... ...

folio 230ᵇ आचार्य etc. ... एकविंशतितम सर्ग समाप्त ॥

Ends.— folio. 244ª

श्रीहर्ष ... ...
द्वाविंशो नवसाहसांकचरिते चंप्र ... ...
... कृतौ नलीयचरिते सर्गो निसर्गोज्वलः ॥ १५३ ॥

तस्य श्रीहर्षस्यकृतौ काव्येऽयं द्वाविंशः सर्गोगतः । ... ...
चंपूकृतः । गद्यपद्यमयाचंपूकथा तस्याः कारकस्य । तुनवसाहसांकचरिते नव-साहस इत्यांकाविर ... गौडेश्वरचरिते ॥ ५३ ॥
आभिनवसाहसस्य चिन्हं यस्य स राजा विक्रमादित्यस्तस्य चरिते चंपू ...
... न चंपूकथा सा श्रीहर्षेण कृता इत्यन्यतः ॥ १५३ ॥
आचार्य श्रीवामराशिशिष्येशानदेवविरचिते नैषधकाव्ये ... ...
शः सर्गः समाप्तः ॥ छ ॥ शिवमस्तु । सर्वजगतः ॥ श्रीकृष्णांबिकाश्रीय ...
मल्लश्रीगुरुचरणेभ्यो नमः । छ ॥

... त्रयोदशशतं यद्विक्रमाद्भूपतेः ।
सतस्त्यासाहितं ततो वसुभिस्त्वस्मान्मया श्रीमता ॥

श्रीकाश्यां वसता ... णि टिप्पणं ।
शैवाचार्यतपस्विना विरचितं शाके सहस्रैर्मितं ॥ १ ॥
विद्वद्भिस्तुविचार्यमस्य सुखदास्य ... ...
अस्येदमहो तदा विवरणं सस्रु(?)ज्यतां दूरतः ।
नोचेत्स्वीक्रियतां तदा हि सुखदा व्याख्यानकाले भवेत् ।
... .. च यो व्याख्यात् विख्यातये ॥ २ ॥

Then follow the colophons of the 22 sargas.

विहगगमनोनाम प्रथम सर्गः etc. ... up to शशांकसंकीर्त्तन नाम द्वाविंशः सर्गः ।

इति हर्षकृतौ आनंदांकक ... ..

The following endorsement is in a different hand:—

संवत् १७४३ वर्षे फाल्गुणवदि ५ सोमोयेहदवीचिपुरे वसता बाह्य-नागरज्ञातिय काश्मीरजननभूमि ... श्रीकालिदासांतेवासिना त्रि० बाला-सुत त्रि० साधनस्य(?)मनस॰ प्रमोदायतथा श्रीकृष्णांबिका दमलु हेरंब-प्रसाद्प्राप्तसुत कान्ताधीत्यै श्रीहर्षपडितयशो निचय नैषधकाव्यस्य ... टीका लिखे शुभं भवतु लेखकपाठकयो·—

References,— Aufrecht, Cat. Cat. 1, 306[b]. Aufrecht mentions only two Mss. of this commentary.

नैषधकाव्याटिप्पणक — Naiṣadhakāvyatippaṇaka

No. 387 — 145. / 1882–83.

Size.— 9 ½ in. by 4 in.

Extent.— 21 leaves; 13 lines to page; 40 letters to a line.

Description.— Country papaper; old in appearance; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रास; hand-writing clear but not quite legible; borders ruled in double black lines; red pigment used; the Ms. begins on fol. 105 and ends on fol. 125.

The Ms. is a fragment having comm. on canto VI.

Age.— The Ms. is old.

Author.— Iśānadeva, pupil of Vāmadeva

Begins.— abruptly folio 105[a]

.. नाससाद । कीदृशीमवरावती रूपिकं कुंडिनपुरमिति व्याख्यानं । तत्कथममरावतीत्युक्त तत्राहु । कुंडिन इति यदाख्यापदं नाम पदं तेन गतां । एतेन सा नगरी अमरावत्येव । etc.

folio 125[b]

आचार्य श्रीवामदेवराशिशिष्येण श्रीभट्टीशानदेवेनकृते नैषधकाव्य-चिंतामणिटिप्पणके षष्ठः सर्गः समाप्तः ॥ छ ॥

Ends.— folio. 125[b]

अथानंतरं अतरामध्ये हर्षामृताब्धौ मम कतु । मनसानंदो बभूवेत्यर्थं । तवोऽनंतरं प्रमोदेन या अश्रुपरपरा । नद्यां ममज्जतुः । आनंदाश्रूणि जातानी-त्यर्थः । ब्रह्माद्वयस्येत्यादि अस्या भैम्या गेमाग्र एव प्रथमं निराक्षिते ..

References— See No. 386

नैषधकाव्य	Naiṣadhakāvya
with	with
टीका	Commentary
No. 388	**89.**
	1819-24.

Size.— 10¼ in. by 4¼ in

Extent.— 140 leaves ; 24-25 lines to a page ; 40 letters to a line. besides 28-30 lines in the margin.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs ; hand-writing very small but clear and legible ; borders ruled in double black lines ; square blank spaces (with some letters) in the centre and in the margins ; this is a पञ्चपाठी Ms. having text in the middle and com. all round it ; red pigment used,

The Ms. is complete. The date of composition, as given by the author, is Saṁvat 1353 (A. D. 1297).

Age.— Saṁvat 1697.

Author of the text. — Śrī Harṣa.

,, ,, ,, comm. — Caṇḍupaṇḍita.

Begins.— folio 1[b]

Text— निपीय यस्य etc. ... as in No 353

॥ ६० ॥ श्रीसर्वज्ञाय नमः ॥

Com.— सम्यक् साधूपकरणकलाचारकालेतियोग्ये ।
सद्विस्तारे विलसति सतां निर्म्मले मानसे यः ॥
सद्वाचरते दिशतु सदसक्षीरनीरांतरज्ञो ।
ब्रह्मानंदीसुगतिरचना राजहंसो विवेकः ॥ १ ॥
टीकां यद्यपि सोपपत्तिरचनां विद्याधरो निर्ममे ।
श्रीहर्षस्य तथापि न त्यजति सा गंभीरतां भारती ॥
दिक्कूलंकषतां गतैर्ज्जलधरैरुद्गृह्यमाणं मुहुः ।
पारावारमपारमंबु किमिह स्याज्जानुमात्रं क्वचित् ॥ २ ॥
तस्माद्वागधिदेवतां तदनु च श्रीवैद्यनाथं गुरुं ।
नत्वा भक्तिपुरस्सरं कविवरः सम्राट् स्थपत्यग्निवित् ॥
चांडूपंडितसंज्ञितो निजधिया टीकां व्यलीकां कवेः ।
श्रीहर्षस्य कृतौ विशेषमधिकं वक्तुं विधत्ते क्वचित् ॥ ३ ॥

प्रथमं तावद्रूक(त्क)विर्विजिगीषुकथायां स्वपितुः परिभावकमुदयनमत्यर्पणतया कटाक्षयन् तद्ग्रंथग्रंथीन् ग्रंथयितुं खंडनं प्रारिप्सुः चतुर्विधपुरुषार्थैरभिमानमनवधीयमानं अवधार्यमान समेकताननतामानिनाय । etc.

folio 13[b] श्रीनैषधदीपिकायां प्रथमः सर्गः ॥ छ ॥

folio 19[a] इति नैषधदीपिकायां टीकायां द्वितीयः सर्गः समाप्तमिति

... ...

folio 132[a] इति श्रीपंडित श्रीचांडूविरचितायां नैषधदीपिकायां टीकायां एकविंश सर्गः समाप्तः ॥ ॐ नमः सर्वज्ञाय ॥

Ends.—folio 140[a]

Text— स्वर्भानु etc. ... up to निसर्गोज्वलः ॥ ५१ ॥
as in No. 353

followed by शशांकवर्णनं नाम द्वाविंशः सर्गः ॥ २२ ॥
followed by यथाग्नूनस्तद्वत् etc. ... up to पुरुषाद्रभैरे.
as in No. 353

followed by तांबूलद्वयमासनं चलयते यः कर्णकुब्जेश्वरा-।
यः साक्षात्कुरुते समाधिषु परब्रह्मप्रमोदार्णवं ॥
यत्काव्यं मधुवर्षिधर्षितपरास्तर्केषु यस्योक्तयः।
श्री श्रीहर्षकवेः कृति कृति मुदे तस्याभ्युदीयादियं ॥ ५३ ॥

समाप्तमिदं नैषधीयंचरितं संवच्चंद्रमुनिरसविधुमिते फाल्गुनमासि गुरौ राकायां वीष्णाविनयेन लिखितं ॥

Com.— श्रीहर्षस्तां वाणीं सर्वैर्महाकविभिः समं न तुलयति । यस्य कवेर्वागस्मृतं खेदच्छेदि आनंदकरं च उदीयते ॥ ५३ ॥

श्रीमानालिगपंडितः स्वसमयाविर्भूतसर्वाश्रम-।
श्रीचांडूपंडितसंज्ञितं प्रसुषुवे श्रीगौरिदेवी च यं ॥
बुध्वा श्रीमुनिदेवसंज्ञ विबुधान् काव्यं नवं नैषधं।
द्वाविंशे शशिवर्णने विवरणं सर्गे सटीकां व्यधात् ॥ १ ॥
श्रीनागरजाति समस्तगोत्रमुख्योस्तयः क्षीरवटावटंकः।
तत्वान्वयेऽभून्निजवंशरूपावतंसभूपंडित तातनामा ॥
तस्मादजायत ... ...
... ... वेषुबंधनपटु विबुधोथ जातः।
तस्यांगभूतभवद्गोलिगपंडिताख्यो।
यो जन्मतः प्रभृतितो वितथं बभाषे ॥ ३ ॥
यो ब्रह्मचारिगृह ... मान् क्रमवशाक्रमवापकाले
तस्यात्मजः समजनिष्ट समिष्ट सोम-
संख्यामृतर्प्पित सुपर्वपतिर्विगर्वः ॥ ४ ॥
यो वाजपेययजने ... कृत्वा
बृहस्पति सर्वस्थ पत्तित्वपाय।
यो द्वादशाहच्चयनेग्निदप्यथूत्सः।
श्रीचांडूपंडित इमां विततान टीकां ॥ ५ ॥
श्रीविक्रमा(र्कसमया) शरदामथ त्रिःपंचाशतासमाधिकेषु शतेष्वितेषु।
तेषु त्रयोदशसु भाद्रपदे च शुक्लपक्षे त्रयोदश तिथौ रविवासरे च ॥
श्रीमाधवपंडिते महामात्ये धवल ... नगरे
महन्नारायणा ... त्रि ... वियं टीका ॥ ७ ॥

निष्पन्ना तदत्र भुवनारायणमंत्रिणा ...
क विदुषां नंदतु हृदयं समाहितः मतीनां।। ८ ॥

इति श्रीनैषधदीपिकायां टीकायां द्वाविंशतितमं सर्गं समाप्तं ॥ छ ॥

चांडूपंडितकृतिरियं नैषधदीपिका नाम टीका ॥

यादृशं पुस्तकं दृष्ट्वा etc.

श्रीरस्तु ॥ कल्याणमस्तु ॥ ग्रंथ १३५०० संख्यावृत्तितः। सूत्र ४५०० उभय-मीलने अष्टादशसहस्राणि १८००० ॥

References.— Mss.—Aufrecht :— Catalogus, Catalogorum; i, 306[b]. The three Mss. of this com. which are available in this library, are not recorded by Aufrecht. Cf. Naiṣadha-carita, by K. K. Handiqui Intro. pp. I–VII. and P. K. Gode's Note published in the Journal of the Mythic Society (April 1928). Dr. Buhler in the report of 1874–75 states that the date of the comm. is A. D. 1456-57. This mistake has been corrected by Mr. P. K. Gode in his note referred to above.

नैषधकाव्यदीपिका | Naiṣadhakāvyadīpikā

No. 389 $\frac{16.}{1874\text{–}75.}$

Size.— 10⅝ in by 4¾ in.

Extent.—305 leaves ; 12–16 lines to a page ; 44–50 letters to a line.

Description.— country paper ; old and brittle ; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्रास ; hand-writing clear, and legible ; borders ruled in double black lines ; red pigment used ; slightly moth-eaten ; folios 161–175 and 222–302 are missing. The Ms. contains the comm. on cantos I–X, XII, XVIII–XXII, and about a dozen verses of conto XI. The leaves of cantos X and XVIII–XXII are of a smaller size; The Ms. appears to have been written at different times. At the end of canto II (fol. 40) the date is given as Saṁvat 1476 while at the end of canto XXII it is stated to be Saṁvat 1473.

Age.— Saṁvat 1476 and 1473.

Author of the text.— Caṇḍupandita.

Begins.— folio. 1[b]

॥ ए॑ँ ॥ ॐ नमो विनायकाय ॥

वाग्देवतापट्टुतरां धियमादधातु धातुःसुता भगवती स्वत्रपुर्मयूखे ॥
शेषो हि कुंदशरदिंदुकुलामरालपीयूषहारहरहासमहः सगर्भे ॥ १२ ॥

सम्यक्त etc. ... up to आनिनाय as in No. 388

folio 25[a] इति धवलक्कवास्तव्यनागरश्रोत्रियावतंस पंडितश्रीवैद्यनाथशिष्य-ऋग्भाष्यकृल्लक्षहोमचतुष्टयकृत् सम्राट्स्थपतिमत्तसोमसंस्थाया जिह्वादशाहाग्नि विहिक्षित श्रीचांडूविरचितायां नैषधदीपिकायां टीकायां हंसगमनो नाम प्रथमः सर्गः ॥ छ ॥

folio 40[a]

इति etc. ... द्वितीयः सर्गः समाप्तः ॥ छ ॥

मंगलमस्तु ॥ शुभं भवतु कल्याणमस्तु सर्वजगतः परहितनिरता भवंतु भूतगणाः ॥ दोषाः प्रयांतु नाशं सर्वत्र सुखीभवतु लोकः ॥ व ॥ संवत १४७६ वर्षे भाद्रपदमासे कृष्णपक्षे षष्ट्यां तिथौ गुरुदिने भिषग्वर मंत्रि श्रीभाभलसुत नारायणस्य वैद्यकविद्याविशारदस्य च सुमतेः सदा परमसौमनस्य भावितांतः-करणस्य निजविपुलविमलकुलगगनमंडलशशिधरस्य दामोदरपरिष्वंग शंख-धवलगुणग्रामाविभूषितासंख्यद्वीपाविभूषण सागरांबराभोगस्य सारसारस्वतअपां कुटीसमां ... ष्ट भारतीस्वरसमर्पित कधिना भांडागारस्वैरसमर्प्पणतर्प्पितानेक विद्यार्थिनः प्रज्ञागंगाहिमाद्रेः सज्जनजनमानोव ... ... संतस्य पुस्तकमिद-मालेखि ॥ शुभं भवतु ॥ छ ॥ कल्याणमस्तु लेखकपाठकयोः । श्रीः ॥

Ends.— folio 400[b]

श्रीहर्षस्तां वाणीं सर्वैर्महाकविभिः समं न तुलयति । यस्य कवेर्बागमृतं खेदछेदि आनंदकरं च उच्यते ॥ १५१ ॥

श्रीमानालिगपंडितः etc. ... up to मतीनां as in No. 388

किमपि सुकृत ... स्वापरश्रोत्रियाणां ।
प्रतिनिधिरिव तेजः सद्मनः पद्मयोनेः ॥
विधुरुपसंमर्सिधोरालिगोनामधीमा—।
निह ... ... निपद्म गौरिदेवीति चास्य ॥ १ ॥

ककुभककुभिसंतः काममन्ये प्रथंतां ।
तदपि जगति तुल्यो ... तनालिगस्य ॥
अधुतवनममांगीः कीर्त्तिसिंधुर्यदीया—।
हसातिगिरिशमौलेर्गर्भकंदामगंगा ॥ २ ॥
हसतिसीतमरीचि मरीचयः स्तुलितजन्हुसुताजलवीचयः ।
क्षुभितदुग्धधुनीधवबंधवोऽधवलयन् जगदालिग कीर्त्तयः ॥ ३ ॥
किं वारिणात्र जलधौ जलधौतशैलेप्यप्रीणितार्थानिवहे किमु हेमलक्ष्म्याः ।
मत्पात्रपाणिषु सवारिसुवर्णवर्षी व्याख्यायते कविरालिगपाणिरेव ॥ ४ ॥
मेरुः स्वर्णमयोप्यसौ कवितृभिः स्तुल्यं कथं कथ्यतां ।
य पार्श्वेभ्रमतोपि न स्थितिमिदं मित्रस्य चक्रे मनाक् ॥
तं निश्चित्य बुधालिगं गुणिगुणश्लाघ्यं वयं मुन्महे—।
दात्रेये न कृतार्थिताः प्रणयिनः सर्वे स्थितिं लंभिताः ॥ ५ ॥
तदात्मजसाल्हणनामधेयो विशारदः शारदचंद्रकीर्त्तिः ।
महाक्रतौ ज्योतिषि कर्म्मकांडे क्रमायतु संस्थतया प्रयोक्ता ॥ ६ ॥
सम्राट् स्थपत्यग्निविदग्रजन्माग्रगण्य चांडूविदुषोऽनुजन्मा ।
त्रैविद्यवृद्धार्च्चितसर्वदेव बुधाजन्मा महनीयजन्मा ॥ ७ ॥
श्रीवैद्यनाथाभिधसूक्तदेवीपदप्रसादेष वितप्रसादैः ।
कृपा(पा)पदैरग्रज भक्तियुक्तः क्वचित् क्वचित् पूरयति स्म टीकां ॥ ८ ॥

इति श्रीपंडितचांडूविरचितायां नैषधदीपिकायां द्वाविंशः सर्गः ॥ समाप्ति-मितः ॥ छ ॥ श्रीरस्तु सनातनी लेखकपाठकयोश्च ॥ संवत् १४७३ वर्षे पोष-स्यासित सप्तम्यां सूर्यजाह्निनागरज्ञातीय मंत्रिभाभलतनयमहं नारायणप्रभृती-नामध्ययनार्थं । अदीच्यो ज्ञातीय ज्यो० नरपतिना लिलिखेयं नैषधदीपिका ॥
॥ छ ॥ श्रीः ॥

References.— See No. 388

नैषधदीपिका

Naiṣadhadīpikā

No. 390

415.
1887–91.

Size.— $10\frac{4}{8}$ in. by $4\frac{2}{8}$ in.

Extent.— 114 leaves; 12 lines to a page; 36 letters to a line.

Description.—Country paper; very old in appearance; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs; hand-writing clear, and legible borders ruled in double black lines; folios slightly moth-eaten; red pigment occasionally used; folios 1-13 missing.

The Ms. contains cantos XVII (inc.)-XXII.

Age.— Saṁvat 1442.

Author.—Candūpandita.

Begins.—folio 14[a]

... न् श्रोतुकामः सप्पर्णां चक्षुः श्रवस्त्वात इत्येकोऽनुभावो निषिद्धः ॥ अंतः इति ... सार्थमुक्तं । etc.

folio 30[b] of 17th Canto

श्रीहर्षात् संभूते महाकाव्ये सप्तदशः सर्गो यातः परिसमाप्तः

Ends.—folio 18[b]

स्वर्भानु etc. up to तुष्टये ॥ as in No. 353

followed by देवो नोऽस्माकं तुष्टये प्रीतयेऽस्तु । भवतु को देवस्तुषारद्युतिश्चंद्रस्तुषारा शीतला द्युतिर्यस्य सः । कीदृशः । प्राप्तसहस्रधारकलशश्री । प्राप्ता लब्धा सहस्रधारस्य कलशस्य श्रीर्येन स ॥ तथा ॥ छ ॥ १४९

श्रीहर्षं etc. up to सर्गो निसर्गोज्ज्वलः १५० as in No. 353

followed by शशांकसंकीर्त्तनो नाम द्वाविंशतितमः सर्गः समाप्तः ॥ छ ॥ ॥ श्री ॰ ॥ छ ॥ श्रीः ॥ शिवमस्तु लेखकपाठ(क)योः । स्वस्ति संवत् १४४२ वर्षे मार्गशरवदि त्रयोदश्यां तिथौ गुरुदिनेऽद्येहययजलपुरे मालिकश्रीमुफरिह प्रतिपत्तौ सिलारसरफव्यापारे नैषधमहाकाव्यस्य टीका श्रीचांडूमहाकाविविरचिता लिखिता । शुभं भवतु ॥ श्रीः ॥ ॥ छ ॥

लक्ष्मीं लक्ष्मीपतिर्वा वितरतु सततं शांकरः कंकरो तु ।
पद्मां पद्मांकजन्मा सतुप्रकातिफलां दीप्तिमान् दीप्तिमांशुः ॥
कामः कामानभिष्टामभिमतजननी भारती भारतीस—।
द्विप्स्यं (?) धिष्ण्या धिना यो गुणिगणगणनां श्रीगणानामधीशः ॥ १ ॥

References.— See No. 388

नैषधटीका Naiṣadhaṭīkā

No. 391 187. / 1879-80.

Size.— 11 in. by $3\frac{3}{4}$ in.

Extent.— 40 leaves ; 10 lines to a page ; 60 letters to a line.

Description.— Country paper ; old and musty ; Devanāgarī characters with पृष्ठमात्राs ; hand-writing clear, legible and uniform ; borders ruled in double black lines ; red pigment used ; edges slightly worn out ; folios 1–85, 92, 93, 96–101, 106–23, 125 and 127 are missing ; incomplete and fragmentary.

Age.— The Ms. is very old.

Author.— Viśveśvara Sūri.

Begins.—folio 86ᵃ

य एव तथा उच्चैरुन्नतौ स्तनौ यस्यास्तस्यां भावस्तनत्तासा अजनि संपादिता । तरंगिण्यां च तथोच्चैः स्तनताधिकं शब्दायमाने नष्टन शब्द इति मौबाविको धातुः ततः शता । घनेन मेघेनो मेघे मूर्त्तिगुणे त्रिषुमूर्त्ते निरंतरे इत्युभयत्राप्यमरसिंहः । etc.

folio 138ᵃ इत्याचार्यविश्वेश्वरसूरिविरचितायां नैषधटीकायां दशमः सर्गः ॥
॥ छ ॥ छ ॥

Ends.—folio 153ᵇ

पृथिव्यप्तेजोवाय्वाकाशकालदिगात्ममनांसीति नवैव द्रव्याणीति हि कणादसूत्रम् । पारे वाग्वर्त्तिवा वामगोचरः । चिदंभोधि निःसीमानंदं एकं मुख्यं पुरुषं परमात्मान(नं) लक्षीकृत्य भूयोत्यर्थंस्तत्परा भवति ॥ १३० श्रीहर्षं कविराजेति ॥ पूर्वार्द्धं पूर्वसर्गांक्त व्याख्यातम्

References.— Mss.—Aufrecht : Cat. Catalo., i, 307ᵃ ; iii, 65ᵇ.
This comm. is described in the Mad. Cat. Vol. XX. No. 11603.

नैषधीयचरितटीका Naiṣadhīyacaritaṭīkā

No. 392 369. / 1884-1887.

Size.— There are two fragments of different sizes.

first fragment (folios 84 to 224) = 16 folios.

Size— $10\frac{1}{8}$ in. by $4\frac{3}{8}$ in.

Second fragment (folios 231 to 262) = 34 folios.

Size:— $9\frac{5}{8}$ in. by $4\frac{3}{8}$ in.

Extent.— 50 leaves ; 12-17 lines to a page ; 50-57 letters to a line.

Description.—Country paper; very old and slightly worn-out; Devanāgarī characters ; in the first fragment the hand-writing is smaller than that in the 2nd fragment, though both fragments show a clear and legible hand. Borders of first fragment are ruled with triple red lines while those of the second fragment ruled with double black lines ; yellow pigment is used for many corrections in the Ms; red pigment is used to mark out beginning of stanzas commented on from the portion of the portion of the commentry proper; in the first fragment red *daṇḍas* are used on a few folios ; blank space (about 1 in. square) left in the middle of all folios ; missing folios : 1 to 83, 85 to 88, 90 to 115, 126 to 217 219 to 221, 224 to 230, 237. The following colophons are to be found in the extant folios :—

Colophon	for Chapter		XI	on	folio	120-1
,,	,,	,,	XX	,,	,,	231
,,	,,	,,	XXI	,,	,,	250
,,	,,	,,	XXII	,,	,,	265

The following verse is repeated before or after the colophons of chapter XX, XXI and XXII :—

folio 231

" श्रीशांतिचंद्रवरवाचकदुग्धसिंधु ।
लब्धप्रतिष्ठविबुधोत्तमरत्नचंद्रः ।।
श्रीनैषधीयचरिते कुरुते स्म टीकां ।
विंशः समाप्तिमितवानिह सर्ग एष· ।। १ ।।

" स्वेदं छिनत्तीति तत् खेदछिदि श्रमहरं पीणनं चन्द्र इत्यनेनार्थश्रियो मङ्गलं यांत्यते इति शुभं ॥ छ ॥ इति नैषधाख्य महाकाव्यविवृतं ॥ छ ॥ संवत् १६६८

References – The only Ms of the work recorded by Aufrecht is " Rgb 369 (fr.)" which is the same as the present Ms described above. The present fragment is, therefore, important.

(See P. K. Gode's note in the Annals of Bhand. Inst. Vol. XIII pp. 94-96).

नैषधटीका	Naiṣadhaṭīkā
called	called
दीपिका	Dipikā
No. 393	451. / 1895-1902.

Size.— 10¼ in. by 4 in.

Extent.— 73 leaves ; 9-10 lines to a page ; 45 letters to a line.

Description.— Country paper ; old in appearance ; Devanāgarī characters ; hand-writing clear, and legible ; borders ruled

in two double black lines ; some folios pasted with slips of paper ; folios 1–40, 47, 68, 75, 77–98, 110, 117, 127–147, 149, 160, 163-65 missing ; red and yellow pigment used.

The Ms. is fragmentary.

Age.— The Ms. appears to be old.

Author.— Not mentioned.

Begins.—abruptly folio 41[a]

... मिति इन् । सूक्ष्मये परमाण्वादौ साक्षिणी ततो न समासः। ईदृशे आक्षिणी सुखालंकृतिरेव स्वग्राह्यग्रहणालक्षणफलाभावात । सुहृत्स्वहृदयं चेतीदमेव नेत्रद्वयं--कालादि व्यवहितस्यापि ग्राहकत्वान्नेत्रं तु सुखालंकारमेव ।

etc.

folio 51[a] इति दीपिकायां द्वितीयः सर्गः ॥

Ends.— folio 166[b]

यदि । यदि नलंविना आत्मानमुद्धंधुमनाभवेः । उद्बंधने भर्तृकामास्यः-स्तर्हि दिवि स्थितानां ...